

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. SIJEČANJ 1939. BROJ 1.

Glasnik sv. Josipa svojim prijateljima na osvitku nove godine.

S novom godinom 1939. stupa naš Glasnik u šezdeset i sedmu godinu života. U ljudskom životu je navršenih šezdeset i šest godina zapravo starost, pa bi prema broju godina i naš Glasnik sv. Josipa bio starac. I jest starac, ako se ogleda oko sebe i vidi razne druge Glasnike, koji su prema broju godina, što izlaze, daleko mlađi od njega — mnogi bi mu mogli biti i djeca, pa i unučad. No i ako jest Glasnik sv. Josipa već prevalio šezdeset i šestu, nema na njemu ništa staračkoga. Što više. Kako je prvih godina svoga života, za mladih svojih dana, zalazio u hrvatske katoličke obitelji, zalazi on i danas s jednakim zanosom, s jednakim oduševljenjem, s jednakom ljubavlju. Čitaoci pak njegovi primaju ga danas željnije, pretplatnici ga i prijatelji očekuju svaki mjesec i otvaraju mu vrata i pozdravljaju ga još radije, nego li u mlađim njegovim danima. Ako i vremešan, u krilu svome donosi on i danas svima, koji ga očekuju i primaju, novih darova, uvijek nove, zdrave hrane, kojom krijepi i jača njihove duše i srca i um njihov.

I sada eto, kad je stupio u šezdeset i sedmu godinu, dolazi naš Glasnik u hrvatske katoličke domove, dolazi i nosi im, starim svojim znancima i prijateljima, najbolje želje za novu godinu 1939. Sveti Josip, čiju naš Glasnik propovijeda i širi slavu, raspiruje u srcima svojih prijatelja i čitatelja ljubav i pouzdanje u njega, prati svoj Glasnik i pratit će ga i cijele ove nove godine pod krovove katoličkih hrvatskih obitelji, i tople želje svoga Glasnika, kojima ih pozdravlja na osvitku nove godine, on preporuča štićeniku svome Spasitelju Isusu Kristu, da ih blagoslovi.

A što Glasnik sv. Josipa želi sada na pragu nove godine svojim pretplatnicima, prijateljima, čitateljima?

Obilje blagoslova Božjega u cijeloj godini. Neka Bog dobri blagoslovi i blagoslovom svojim prati njih u svim njihovim mislima, neka prati sve njihove želje, svaki njihov pothvat, sav njihov rad.

A hoće li se želje Glanika sv. Josipa oživotvoriti? Hoće li vas — da govorimo s vama, prijatelji, licem u lice — hoće li vas pratiti blagoslov Božji, kako vam to Glasnik sv. Josipa želi? Jest, hoće, to je sasvim sigurno. Sasvim je sigurno, da će Bog Gospodin biti cijele ove godine uz vas, da će cijele ove godine biti na svim koracima s vama, ako vi budete s njime, ako budete njegovi prijatelji.

Eto, to je glavno. Budite uvjereni, da Bog neće nikada ostaviti vas, ako vi ne ostavite njega. Ostanite dakle cijele godine prijatelji Božji, pa će cijele godine biti nad vama ruka Božja; sve, što god budete radili, Bog će pratiti blagoslovom svojim.

Budite prijatelji Božji: nemojte psovati i kleti. Psovka i kletva izazivlje na ljude osvetu Božju, prokletstvo Božje. Čuvajte se dakle psovke i kletve. Psovka i kletva đavolska je pjesma, a gdje je đavao, tu Boga nema. Ne pjevajte dakle đavolske pjesme, ne kunite i ne psujte, pak će Bog biti s vama.

Budite prijatelji Božji!

Vi, koje je Bog združio kao muža i ženu, koje je svezao svetim ženidbenim vezom, nemojte križati planova Božjih, nemojte se protiviti onome, što je Bog imao pred očima, kad vas je nerazrešivim vezom združio, da budete jedno tijelo. Bog hoće, da muž i žena budu i roditelji, da imadu djece. Sprečavati porođenje djece bilo na koji mu drago način teški je grijeh, veoma teški grijeh, na koji Gospodin Bog iz dna duše mrzi, koji on veoma teško kazni. Roditelji, koji upravo drzovito krše očitu ovu volju Božju, koji neće da imaju djece, pa teškim grijesima i ostaju bez djece, mrze na Boga, neprijatelji su Božji. Može li onda Bog biti njima prijatelj? Može li onda on blagoslovom svojim pratiti njihov rad?

Tako bismo eto mogli nabrajati i dalje razne grijehe, kojima čovjek odbija od sebe Boga, kojima Boga vrijeđa i izazivlje na sebe ne blagoslov Božji, već Božju osvetu, Božje prokletstvo.

Ne griješite dakle, ne vrijeđajte Boga, budite prijatelji Božji, pak će i on biti vaš prijatelj, a dok vam je Bog prijatelj, on je s vama, on vas svuda prati blagoslovom svojim.

Dok pak je Bog s vama, sigurni ste za sve, imat ćete svega, što vam bude trebalo. O tom nas uvjerava sam Isus Krist. »Ne brinite se tjeskobno za život svoj, što ćete jesti i što ćete piti, ni za tijelo svoje, u što ćete se obući. Pogledajte na ptice nebeske, kako niti siju, niti žanju, niti sabiraju u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani. Niste li vi mnogo vredniji od njih?« Kako se svemogući Bog neće brinuti za prijatelje svoje, za one, koji njega ljube, koji ga doista ljube? »I za odijelo što se tjeskobno brinete,« govori dalje Isus Krist. »Pogledajte ljiljane u polju, kako rastu. Ne trude se niti predu, a kažem vam, da se nije ni Salomon u svoj slavi svojoj obukao kao jedan od njih. A ako poljsku travu, koja danas jest, a sutra

se u peć baca, Bog tako odijeva, kako neće više vas, malovjerni? Ne brinite se dakle tjeskobno govoreći: Što ćemo jesti ili što ćemo piti ili u što ćemo se obući?... Ta otac vaš nebeski zna, da vam sve ovo treba. Tražite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, i sve će vam se ovo dodati?« Zar je mogao Isus Krist govoriti jasnije? A znajte, Isus Krist je Bog, a što Bog govori, to je istina. Tražite dakle najprije kraljevstvo Božje, čuvajte se grijeha, čuvajte se smrtnoga grijeha, budite prijatelji Božji, pak će se Bog brinuti za vas. Što tako jasno i tako sigurno obećaje, on će sigurno i izvršiti. Sv. Petar je jamačno imao na pameti riječi svoga božanskoga učitelja Isusa Krista, kad je u svojoj prvoj poslanici bodrio vjernike: »Svu svoju brigu bacite na njega (na Boga), jer se on brine za vas.«

Tako radite, toga se držite, pa će vam nova godina 1939. biti sretna, a i vi ćete u njoj biti zadovoljni i sretni. A to je, što vam Glasnik sv. Josipa od svega srca želi. Gdje je blagoslov Božji, tu je mir i sreća, tu je zadovoljstvo, tu je raj u srcima, tu je raj na zemlji.

Tajna božićne noći.

Čim je u Nazaret stigla careva naredba, da se ima popisati sav svijet, Josip i Marija se stadoše spremati na put. Blaženoj Djevici je bilo već osam mjeseci od anđelova navještenja. Zatvoriše radionicu, natovare na magare svoju siromaštinu i jednoga jutra prije zore krenuše na put. Da izbjegnu putovanju brdima, udare cestom prema Jerihonu uz Jordan. Ceste su radi velikoga trgovačkoga saobraćaja bile žive i sigurne. Sveti su putnici putovali osamljeni, jer među strancima nisu imali znanaca. Većinom su šutjeli i u mislima se zabavljali s Bogom. Noć su redovno provodili u kakovu selu kod dobrih ljudi, koji su ih dočekivali s velikom ljubežljivošću. U predvečerje petoga dana stignu u Betlehem južno od Jeruzalema. Izmoreni pokucaše na vrata rođaka iz koljena Davidova, no ovima se činilo nemoguće, da tko iz njihova roda može biti tako siromašan, pa ih odbiše. Obredali su mnoga vrata, ali uzalud. Isus dolazi među svoje, ali ga oni ne primaju. Mirno i bez uzrujavanja zamole sveti putnici konak u nekoj gostionici, ali i ondje radi velike navale stranaca ne nađoše mjesta.

Već se spuštao večernji mrak i trebalo se pobrinuti za noćište. Izašavši iz grada opaze na polju prema istočnoj strani nešto slično spilji. Ne preosta im drugo, nego da krenu tamo. Unišavši vide, da je prostor dosta velik, samo su se u njem opažali tragovi životinja, koje su se ovdje zaklanjale od nevremena. Dok je kod popisa došao red na Josipa i Mariju, trebalo je nekoliko sedmica. Jedne noći pod kraj mjeseca prosinca osjeti Bl. Djevica sličan zanos kao i onda, kad je k njoj došao anđeo i navijestio joj utjelovljenje Sina Božjega. Ustane i klekne na svom slamnatom ležaju. Iz zanosa je probudi nježan djetinji jecaj. U sjaju zvijezda i neke nadnaravne svjetlosti ugleda presveto Dijete. Ogrli ga čistim rukama, pritisne na srce, poljubi svetom pobožnošću i pokloni mu se duboko. Zatim pozove Josipa, koji se radosno uzbuđen približi novorođenom Spasitelju i u dubokoj vjeri padne pred njime na koljena. Božansko je dijete plakalo. Krilo presvete Majke ne bijaše mu dosta toplo. Umirilo se tek onda, kad je sv. Josip položio nešto slame s ležaja Bl. Gospe u jasle, stavio ga tamo i priveo siromašno magare, da ga svojim dahom grije. Međutim je Bl. Djevica, koja je jedva susprezala suze, priredila priproste pelenice, da Dijete ne pati toliku studen na oštroj slami. Bila je zaprepaštena nad tolikim siromaštvom, ali se trudila, da shvati Božje namjere, pa se u toj misli sva poništila pred svojim Bogom. Bili su to časovi duboke i čiste sreće za Josipovo i Marijino srce, koji nisu mogli da se nagledaju božanske ljepote maloga Isusa. Bili su to časovi duboke šutnje, koja je progovarala jače od najsnažnije riječi. Životinja je uz jasle, stajala mirno i grijala Božansko Dijete kao da je blagim očima prepoznala u njem svojega stvoritelja.

Dira li te, dragi čitatelju. tajna božićne noći? Promatraj dolazak Velikoga Kralja i njegovu pratnju! Uz njega je siromaštvo, patnja i poniženje. Nisu to svijetu nepoznati darovi ni prije Isusova dolaska, ali u betlehemskoj štalici, u čaru svete Noći dobivaju oni pečat božanstva. Bijeda uz Isusovu kolijevku postaje vedra i plemenita, jer je to bijeda srca, koje se odreklo zemaljskih dobara ne s prezirom i s ponosom cinika, nego strpljivošću i blagošću kreposnika. Patnja je odana višoj volji, a poniženje ne tjera u očaj, nego je izraz savršene ljubavi, slobode srca i mudrog poznavanja čovječje slaboće. Zamisli se, dragi čitatelju, u tajnu božićne noći i reci mi: koji siromah nema barem klupe za prenoćište. Koja majka nema barem kakav takav pokrivač za svoje novorođenče. Koje novorođenče ima za stan štalu, a za kolijevku jasle?

Ljudsko društvo nije dalo mjesta Njemu, koji drži temelje čovječanstva. Rađa se malen, a neizmjeran je. Rodio se nemoćan, a svemoguć je. To je sama mudrost, a ne govori. Odijeva svjetlošću svemirske prostore, a nema čime da se zaštiti od studeni. Prijestolje mu je slava, a počiva u skloništu životinja. Pred Njim se prigiblju nebesa, a u času kad dolazi, da nas otme propasti i grijehu, ima uza se samo dva vjerna srca: sv. Josipa i Bl. Djevicu.

Pohodi, dragi čitatelju, svojega Boga u svetoj božićnoj noći, pohodi ga, klekni pred siromašne jaslice, poredi svoje prilike s prilikama Isusa, Josipa i Marije i znam — ti nećeš imati srca da se na koga ili na što potužiš.

S.

Kod jaslica.

Zar ovdje ležiš, malo Djetešce,
Mudrosti vječna, što upravljaš svjetovima i vladaš narodima?
Ti, koji razotkrivaš tajnu misli srdaca,
Koji jednako vodiš i ravnaš veliko i malo, jako i slabo, silno i neznatno?
Mi ti se klanjamo.
Vodi i nas putem svoje mudrosti,
Makar je taj put težak, trnovit i kamenjem posut.
Daj, da njime stupamo!
Zar ovdje ležiš, moje malo Djetešce?
Povijeno si u siromašne pelenice, nejako na krilu svoje neokaljane Majčice.
Ti vođo Izraelaca, koje si očinskom rukom četrdeset godina vodio kroz pustinju i uveo ih u obećanu Zemlju,
Budi i naš vođa,
Ne daj, da zalutamo na teškom putu života.
Ti koji si govorio s Mojsijem u gorućem grmu,

Mudraci su Ga vidjeli,
Otvorili su darove:
I zlato, smirnu s tamjanom
Darovali su klečeći.

Koji si uz bljesak munje i tutanj groma dao zakone izabranome narodu,
K nama ne dolaziš u znaku sile i vlasti, već u obliku poniznosti i slabosti.
I od sada uzmaknut će zakon sile i vlasti, a zavladati zakon ljubavi.
Hvala ti, Bože ljubavi!
Moje siromašno, maleno Djetešce,
Priprosta štalica tvoja je palača, a oštra slamica mekana posteljica.
A ti, potomak kralja Davida.
I još više! Kralj nad kraljevima.
Na tvojoj glavi blista zlatna kruna, a u ruci sja kraljevsko žezlo.
Kriste, ti otvaraš vrata, kroz koja se ulazi u tvoj kraljevski grad.

Daj ih otvori i nama.
Ti sve zoveš, da budu dionici tvoje slave.
Za uzvrat tražiš malo, obećavaš mnogo, daješ sve:
Mnogo više, nego srce ljudsko može obuhvatiti.
Za jedan časak muke obećavaš ništa manje nego svoje kraljevstvo.
Ali, zašto ljudi preziru tvoju kraljevsku ponudu?
Zašto neće da priznadu tako slatkoga i blagoga Kralja?
Zašto radije služe vuku, koji će ih razderati, nego Tebi?
Maleni Kralju, mi Ti se smjerno klanjamo, mi ponizno ljubimo Tvoje kraljevsko žezlo,
Vojevat ćemo pod Tvojim stijegom!
Maleno Djetešce,
Ti sjaju vječnoga svijetla, Sunce pravednosti, prosvijetli sve, koji lutaju u tami i sjede u smrtnoj sjeni.
Tvoje maleno srce sjedište je svih kreposti.
Ono je i srce naših duša, ono ih rasvjetljuje i oživljuje.
Daj, da nas uvijek obasjava sunce tvoje milosti!
Maleno i nejako moje Djetešce!
Ti si kamen ugaoni.
Na koga taj kamen padne, smrvit će ga, i tko na taj kamen padne, razmrskat će se.
Spasi čovjeka načinjena od zemlje!
Ti, koji postade sinom čovječjim, znaš, kako je čovjek bijedan, slab i nevoljan.
Maleno i siromašno moje Djetešce,
Tvoja su nebesa i tvoja je zemlja. Ti si stvorio zemlju i sve, što je na njoj.
Ti, koji dođe, kad je sve obuzimala tišina i kad je svuda vladala noć,
Naš si Otkupitelj i Spasitelj.
Klanjamo ti se, ljubimo te, zahvaljujemo ti, blagoslivamo te.
Hosana na visini! **S.**

Želimo svima sretnu i blagoslovljenu

NOVU GODINU 1939.

Uredništvo i Uprava.

Gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu pa mu reče: Ustani i uzmi dijete i majku njegovu i idi u zemlju Izraelsku... (Mt. 2, 19.)

Smislio se na Boga.

U starim spisima grada Zagreba na Gričkim Goricama, čak tamo iz godine 1515., čitamo ovu zgodu:

»U posljednji petak prije blagdana Očišćenja Djevice Marije dođoše časna gospoda kanonici crkve zagrebačke, pa Mala braća iz samostana svetoga Franje i braća predikatori reda svetoga Dominika iz samostana svetoga Nikole, te vrlo poštovana gospođa žena gospodina Givana, pa žena Mihajla Oprašnića i žena Ivana Požgaja i žena Ivana Sodca i još mnogo više žena od građana ovoga grada k obzirnome mužu literatu Emeriku, građaninu i sucu rečenoga grada na Gričkim Goricama. I oni ga zamoliše, da zaradi Boga i

njihove molbe oprosti Šimunu Horvatu kaznu, koju je zaslužio prema odsudi prisežnika i građana, naime da mu se odsiječe ruka i odreže jezik, jer je na njega digao ruku i jer ga je grdio. A gospodin se sudac Emerik obazro na ljubav Božju, za koga valja sve učiniti i ništa ne uskratiti, i na molbu rečene gospode kanonika, braće i gospođa, pa je oprostio. No tako, te ako ga još nađu kriva u takovoj stvari..., da onda bez ikakve nove presude pretrpi rečenu kaznu i još onu drugu, što će mu se odsuditi zaradi osobe, tada uvrijeđene.« (Spomenici grada Zagreba, knj. XIV., str. 13.).

Šta je samo lijepo čuti, kako se nekadašnji čestiti zagrebački grički sudac Emerik smislio na Boga, za koga valja sve učiniti i ništa ne uskratiti, i kako je onda krivcu oprostio! I šta je lijepo čitati u Svetome Pismu, kako stari i pobožni Tobija govori svome Sinu: »Sinko moj! Svega vijeka svoga na umu imaj Boga i čuvaj se, da ikada pristaneš na grijeh i zanemariš zapovijedi Gospodina Boga svojega«. (Tob. 4, 6.).

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

1

Pjevajući trčao je dječak pokraj kuće.

Župnik Bartolomej odloži fino zarezano gavranovo pero, koje hjede baš umočiti u tekućinu za pisanje, turne na stranu crveno iscrtanu pergamenu i stane slušati pjevanje.

Dječakov je glas zvonio kao da dolazi iz daljine, nadzemaljski, jasno i mekano kao proljetna pjesma u drvetu sakrivenoga drozda, o kome nitko ne može kazati: ovdje je pjevač ili tamo je. Napjev pjesme je tužan, a ipak srdačno veseo. Još nikada nije župnik čuo takove melodije. Pažljivo je prisluškivao, ne bi li uhvatio riječi pjesme, da ne bi možda radi pjesme stradala duša.

Makar je Bartolomej vrstan u slobodnim umjetnostima, on je župnik toga sela. Prije kratkoga vremena — nema još ni godinu dana — primio je župu. I sad on izgara od revnosti, da ispuni riječ Gospodnju: »Pasi ovce moje, pasi janjce moje«. Bartolomej sličan je Elkaninu sinu, Samuelu, što je boravio u hramu i čekao riječ Gospodnju.

Još je mlad, a ipak strog i ozbiljan.

Na licu mu se uvijek odrazuje neko tiho, tajno očekivanje. Izgleda kao da neprestano prisluškuje sakrivene stvari... Župnik se nagne na prozor i otvori kapke, što su bili spušteni radi prejakoga svijetla. I tad mu pogled najprije padne na hrapavu i neizgra-

đenu seosku cestu. Ona se penje uz brdo, a puna je rupa, izbočina i dubokih jama. Okolo naokolo stoje niske slamom pokrivene kućice, dok se nešto podalje ponosno koči i jedna lijepa zgrada pokrivena čvrstim daščicama. A još dalje iza nje dižu se iz valovite ravnice poput zidina strme planine i zatvaraju daljnji vidik. Jednim ravnodušnim pogledom preleti župnik sve, što je bilo pred njim. Njegovo je oko tražilo dječaka, koji je pjevao nepoznatu pjesmu. No ne opazi ga nigdje. Ipak je znao, da mora biti blizu, jer je sada posve dobro razumio riječi:

Razabrah poziv mili,
I hitim da te tražim,
Znat ću se oprijet sili,
Da čežnju srca blažim.

Kroz brda i kroz klance,
Kroz polja poć ću ravna,
Kroz patnje boli, lanca,
Da nađem Kralja slavna.

Riječi utihnu, no na svirali nastavi se međuigra. I po njoj je Bartolomej prepoznao dječaka. To je Beno, sin slobodnjaka Dietera, On mora uvijek nešto svirati i zviždukati, a ima neobičan dar za glazbu, pa se je Bartolomej već često pozabavio njime. »Ali zašto ne pjeva onu lijepu pjesmu o Isusu, koju sam ga ja naučio, nego ovu tuđu, nepoznatu?«

Župnik namršti čelo. Ipak, pjesma ima nešto, što ga silom privlači, da je sluša. Čini mu se, da riječi imadu neki tajni smisao, komu mora pronaći ključ. I premda su riječi posve jasne, pjesma je ipak zagonetna.

Dragi mi je moj obećao
Odoru snježnobijelu,
Srce mi svoje darovao,
I ljubav žarku cijelu.

Za njime čeznem samo,
Sustavit svijet me neće
U brzom lijetu. — Kamo?
Do njega, moje sreće.

Što se to samo u toj pjesmi čini Bartolomeju tako tuđe, a ipak poznato, domaće i puno miline? Malo je oklijevao, ali onda brzo pribra svoje naborano odijelo, s kojega je prije skinuo pojas, da mu bude lakše i ugodnije, pa navuče kožnate cipele, koje su bile na podu kraj stolice. I baš kad htjede izaći napolje, dopre mu do ušiju i treći dio pjesme. Slušao je tako pažljivo, da nije ni okom trenuo

niti se smjesta maknuo. I sad je istom bio na čistu s pjesmom, koja je dalje glasila:

Božansku Gozbu on mi sprema
Vječnoga rajskog pira,
Mrlja na duši nema —
Dade mi zalog mira.

Ususret smijem k Bogu
Oprana njegovom krvi,
S ljubavlju kliknut mogu:
»Dođi, Najdraži, Prvi!«

To je dakle smisao pjesme. Duhovna ljubav prema najvišemu Zaručniku duša. Obuze ga tiho veselje, on pobožno sklopi ruke i prošapće: »O slatki gospodine Isuse, iz usta djece i nejačadi pripravio si sebi hvalu.«

Ali čas iza toga zamisli se župnik i opet: »Odakle samo dječaku ta pjesma? Nepoznata mi je i nova. O i kod dobrih stvari valja biti na oprezu. Niti za dlaku ne smiju se otstupiti od pravila i zakona Gospodnjega. Moram pronaći, odakle pjesma. Samo da nije od kakova vuka u ovčjoj koži, koji Kristovim imenom pokriva zlo.«

Župnik pohrli preko stuba, preleti tamno predvorje, u kojem je još od zime zaudaralo po vlagi i blatu. Zato je i otvoren gornji dio vrata, da unutra neprestano struji svježi zrak.

Bartolomej pažljivo pogleda preko ograde i pronađe onoga, koga je tražio.

Na rubu cvatuće glogove živice, što je okruživala župnikov vrt, zgurio se Beno. Na svojoj je svirali izvađao i mijenjao razne melodije, što ih je ikad prije čuo. A bio je tako zadubljen u svoju igru, da nije ni osjetio, kad se župnik približio. Zato skoči prestrašeno, kad ga je iznenada pred sobom ugledao, kao da je taj čas iz zemlje izrastao.

»Odakle ti pjesma, što si je malo prije pjevao?«, zapita župnik i upre svoj pronicav pogled u tamne i sanjarske oči dječaka, komu je mlađano lice bilo suncem opaljeno.

»Odakle ti pjesma?«

Tamne dječakove oči pocrne od prkosa.

»Pjesma je lijepa,« reče Beno kratko.

»To nisam pitao. Hoću da znam, odakle ti.«

»Ni od koga zločestoga.«

»Ni to nisam pitao. Hoću da znam, od koga si je naučio.«

»Zašto hoćete to znati, velečasni?«

»Jer sam tvoj dušobrižnik, pa moram nad tobom bdjeti, da ne učiniš ništa, što se ne pristoji.«

»Ali ja ipak neću da kažem.«

»Ja ću te već prisiliti.«

»Oho! Ja nisam kmetski sin. Moj otac je slobodnjak.«
»I slobodan seljak mora se prignuti pred Bogom i njegovim zamjenikom.«
Oštar pogled učini svoje. Njegova je snaga djelovala. Prkosni dječak oćuti premoć jačega, pa se stane premještati s noge na nogu.
Napokon promrmlja: »To je lijepa, dobra i pobožna pjesma.«
Nato se njegov protivnik ni ne ganu. Ali Beno ne opaža, kako župnik teško svladava svoju nestrpljivost.
»Čini mi se, da je pjesma pobožna, pa baš zato ne trebaš se bojati, da mi kažeš, od koga si je naučio. Tko čini dobro, ne mora kriti svoga imena.«
»A ako vam kažem, ... nećete joj ništa učiniti...?«
»Njoj?... Dakle je žena? A što da joj učinim, kad mi se čini, da je pobožna i bogoljubna?«
»Vi ste tako strogi, velečasni.«
U župnikovim očima zablijesne munja, no utrne isto tako brzo kako se i pojavila. Dubok uzdah vinu mu se iz grudi, i on zapita:
»Beno, jesam li ikada bio s tobom strog?«
»Ne.« Dječakove usne zadršću, i on osjeti kajanje. »Ne. Sa mnom niste nikada bili strogi. Učili ste me lijepe pjesme. Štoviše! I svirati ste mi jedanput dopustili na vašoj flauti.«
»No eto. Vidiš, da ne mislim ništa zla. Dapače, možeš poslije poći sa mnom, pa ćeš svirati na mojoj flauti, koliko te volja. Samo budi sada poslušan, pa mi kaži, kako je ime ženi, od koje si naučio pjesmu?«
Dječak oklijevaše još časak: »Ona je mila ... Ona je dobra ...«
»Hoću li već jednom saznati, kako joj je ime?«
»Ilzelin sa strmeni,« odgovori dječak stidljivo.
»Kako?... Kaži još jednom!«
»Ilzelin sa strmeni.«
»Tko je to? Još nikad nisam čuo toga imena. Gdje stanuje?«
»Tamo gore, na glavnom brdu,« reče Beno i pokaže rukom prema golome brdu, što se iznad sviju strmo uzdiglo.
Bartolomej zaniječe glavom: »Tamo nema kuće.«
»Bila je tamo kuća, ali je izgorjela. Mislim, da ona stanuje u ruševinama. Kad ne dolazi iz šume, vidim je uvijek odanle doći. A dolazi i odlazi tako tiho, da se jedva čuje.«
»Tad je to neka pobožna pustinjakinja, koja je odabrala samoću.«
»Nije to stara pustinjakinja, već lijepa, mlada djevojka,« reče Beno, a čudni smiješak obasja mu lice.
»Djevojka, koja živi sama na brdu?... Beno, Beno, da možda ne lažeš?...«
»Tako mi naše drage Gospe, govorim živu istinu, velečasni.«
»Ali onda ima i drugih ljudi tamo. Kako će jedna djevojka sama živjeti u gorskoj pustoši?«

»Nema tamo nikoga. Ilzelin je uvijek sama ili — ja barem ne vidim njezinih pratilica. Ona ih vidi, no — ja ne.«
Župnika i nehotice obiđe neka jeza. Ta to je tako čudno.
»Ideš li često gore?« zapita samo da se otrese neke neprijatnosti, koja ga je obuzela.
»Ne baš često. Kad berem jagode, sakupljam suharke od drva ili pasem koze.«
»I uvijek tada vidiš Ilzelin?«
»Ne baš uvijek, ali često. Gdjekada je čujem samo pjevati.«
Časak zašute obojica, a onda će opet župnik:
»Ja moram o tome više znati. Dođi sa mnom u kuću. Ta već sam ti rekao, da ti neću ništa. Samo mi moraš sve pripovijedati, što znaš o toj Ilzelin sa strmeni. I ako vidim, da si poslušan i iskreno odan svome duhovnom pastiru, a to i moraš biti, tad ćeš i u meni naći iskrenoga prijatelja. A tko zna, možda ću ti pokloniti i svoju flautu, pa ćeš onda na njoj svirati, koliko te volja.«
»Flautu!?... flautu ću dobiti, velečasni?«
Beno division dršće, oči mu sjaju, prsti u zraku posižu za žuđenim blagom. Vidi se, čitavo mu je srce u flauti. Ali on se i opet suspregne.
»A Ilzelin?... Šta će biti s njome?«
»Ja sam njezin duhovni pastir i prijatelj, baš kao i tvoj. Ako stanuje gore na brdu, pripada mome stadu. Ja ću joj biti dobar, samo ako je njezin život i rad mio i drag Gospodinu.«
Bartolomej prihvati dječaka za ruku, da ga sa sobom odvede u sobu, no on se stane na glas smijati.
»Alaj sam lud. Šta se može Ilzelin dogoditi! Ta nju čuva njezin zaručnik.«
»Tako, ona ima zaručnika?«
»Da, najmoćnijega. Samoga našega gospodina Isusa Krista.«
Bartolomej ustukne natrag. »Tko ti je to rekao?«
»Ona mi je sama rekla, pa i u pjesmi se to govori.« — Beno se ne mogaše oprijeti jačoj sili. Ne znajući ni sam kako, nađe se u župnikovoj sobi. Sad istom ispusti župnik dječaka i dršćućom rukom skine sa zida dražesno iskockanu flautu. Položi je na stol, da je Beno može gledati, sjedne na stolac za pisaćim stolom i reče, što je najblaže mogao: »No sada mi pripovijedaj o toj čudnovatoj djevojci. Ako je doista izabrana od Gospodina, sagnut ću i ja svoju glavu pred njom.«
»To ćete posve dobro učiniti, velečasni,« odgovori Beno, koga je pogled na žuđeno blago učinio povjerljivim. »I ja sam ispočetka kleknuo pred Ilzelin, kad je iz ruševina iznenada stupila preda me ... Ne ... ne odmah ... Najprije sam se bio prestrašio, jer je tako bijela i sjajna, pa sam mislio, da je gorska vila.«
»Bože, budi nam milostiv!« prekriži se Bartolomej.« »Jesi li siguran, moj sine, da nije vila? Vile planinkinje pokazuju se često na našim bregovima.«

»Ne. Nije vila. To sam posve siguran, jer sam je često primao za ruku, a ta je kaošto i u drugih ljudi. A kako bi ona bila gorski duh, kad joj je naš Gospodin i Spasitelj zaručnik?«

»Odakle to znaš? Je li ti ona kazala?«

»Da. Rekla mi je onda kad se prestraših od nje. A to isto ponovila mi je i više puta. Dapače mi je pripovijedala i o svom nebeskom zaručniku... A to je tako lijepo, da bih je mogao uvijek slušati.«

»Hm, hm... I ta je pjesma od nje? Ona te ju je naučila?«

»Nije. Ja sam je sam naučio. Prisluškivao sam, kad ju je ona pjevala. Mislim, da bi se ljutila na me, kad bi znala, da je i ja umijem. Ja znam samo prva tri dijela, ali ih ima mnogo više. Ona pjeva uvijek, kad sjedi vani, a sunce obasjava travu. Tad dolazi k njojzi gospodin zaručnik. Doduše, ja ga ne vidim, ali ga ona vidi...«

I opet prođoše trnci tijelom Bartolomejevim.

»Dječače, dječače... Kakve su to pripovijesti? Ja mislim, da ti otvorenim očima sanjaš, kad si vani na pustari.«

»Ne, ne, velečasni. Pitajte slobodno oca Serena, što živi gore u pustinjačkoj kolibi. On dobro pozna Ilzelin. Razgovarao je često s njome.«

Na to ime trzne se Bartolomej, kao da ga je tko ubo oštrim trnom. »Kako ću ga pitati o Ilzelin, kad ga ni kod kuće nema. Pa ti znaš, da je otac Sereno prošle jeseni otputovao u Rim.«

»Da, otputovao je, ali će se doskora vratiti, jer mi dan i noć molimo zato,« odgovori Beno, a u njegovu oku zasja tolika ljubav i pouzdanje, da je Bartolomeja zaboljelo do dna duše.

Ah njega nitko tako ne ljubi, nitko se ne pouzdaje u nj. Ali pogled na raspelo na zidu smiri uzbunjena čuvstva osjetljiva srca.

»Govorit ću s ocem, čim se vrati,« reče župnik malone ponizno dječaku i nastavi dalje: »Međutim povest ćeš me gore, da i ja posjetim Ilzelin. Ja se moram uvjeriti, da li ona doista služi Gospodinu i je li vjerna našoj sv. Crkvi.«

Beno se nato silno prestraši, čemu se Bartolomej nemalo začudio.

»Velečasni, to ja ne mogu. Morate gore ići sami. Ja ne smijem s Vama. Ako otac sazna, da sam Vam pripovijedao o Ilzelin, isprebijat će me na mrtvo ime.«

»Kako?... Tvoj otac neće, da ja što saznam o Ilzelin?... A ipak je ona moja ovčica i župljanka.«

»Da... ne... on... ah, pustite me, velečasni, pustite me... Ja ne smijem kazati... Sveta Majko Božja, pomozi!... Ah, što sam učinio?... Izdao sam Ilzelin.«

Dječaka je uhvatio toliki strah, da se je i sam župnik prestrašio. »Kakva je to samo mračna tajna, što se boji svijetla, te se skriva pred njim... i samo napola razotkriva svoje sudbonosno lice?...

Župnik ustane, zabravi naglo vrata i poput nježna oca privuče dječaka k sebi.

»Ne boj se, Beno. Meni možeš mirno sve kazati. Bog znade, da sam ti iskreni prijatelj. Što ćeš mi kazati, ostat će kao tajna sakrivena na dnu moga srca. Tvoja Ilzelin je sigurna.«

»Ali ja ipak moram da znadem o tome, jer sam pred Bogom odgovoran za vaše duše.«

Glas, a i cijelo župnikovo držanje osokoli dječaka.

Nehotice klekne pokraj stolca kao kod ispovijedi. Godilo mu je, da može s nekim govoriti o svojoj tajni, pošto su mu sve sumnje bile raspršene, a strah odagnan.

»Vidite, velečasni, to je tako. Moj otac i moja baka poznavali su dobro njezine roditelje, kad je još gore bila kuća. Kako je ona izgorjela i zašto, to ja ne znam. A ne znam ni to, zašto djevojka boravi sama gore. Samo mi je poznato, da moj otac često zalazi gore i nosi Ilzelin sve, što joj treba. On to čini potajno, da nitko ne sazna. A meni se je oštro zagrozio, kad je opazio, da i ja znam za Ilzelin.«

»A zar nikad nisi primijetio, radi čega čuvaju ovu tajnu?«

Beno objesi glavu. »Da... Velečasni... ja sam jednom čuo, kako je baka kazala ocu, da bi Vi sada — kada nema oca Serena, ipak morali znati o djevojci, jer ovako ostaje bez svake duhovne utjehe... Ali je otac tada bio bijesan... Rekao je... ah, nemojte mi zamjeriti, velečasni...«

»Ludo jedna! Što mi rekneš, ostat će tajna. Ta to se i onako mene ništa ne tiče!«

»No dakle — rekao je, da ste vi strogi, tvrdi i nemilosrdni, i onda — Vaša stroga gospođa kuma naša je grofica. Ona bi proganjala Ilzelin, jer joj je krivo, kad je djevojka lijepa i mlada, a nije stara bogomoljka kao ona.«

Bartolomej samo što ne skoči.

»Kakvo je to uvijeno pričanje. Jedanput je ta tvoja Ilzelin nekakva Gospodinova odabranica. Drugi put si govorio o njoj kao da je kakva tašta djevojka, kojoj su na pameti svjetske stvari. Što da sad vjerujem?«

»Ne znam, velečasni. Ja ponavljam samo ono, što sam čuo...«

»Hm, hm. A nisi nikad čuo, da k njoj gore zalaze sanjari, zanesenjaci, sektaši... ili slični ljudi?«

»Tko velečasni? Kakvi ljudi?«

Luk je bio odviše napet. Takav govor nije razumio priprosti seoski dječak. Bartolomej počne drukčije: »No, mislim zločeste ljude... Znaš krivovjerce.«

Beno se prekriži. »Bože, sačuvaj! O tome nisam nikad čuo ni riječ.«

»Ali ipak ćeš mi opisati put gore, da ga mogu naći.« Zamoli župnik.

»O da. Naći ćete ga vrlo lako. Samo gledajte uvijek na vrhunac glavnoga brda. Lijevo od njega diže se visoka stijena, koja se zove Orijaški korak. Sad morate ići neprestano uz stijenu. dok se ona prema sjeveru ne spusti niže. Tu je strmen, pa se odmah vide i ruševine izgorjele kuće.«

»Dobro. Poći ću. A tebi kažem još jednom, da se Ilzelin, ako je nevina i pravovjerna kršćanka, neće ništa dogoditi.«

»Pa kako bi ona mogla i biti drukčija, kad s njome opći naš Spasitelj i njegova presveta Majka?«

Koliko sam puta i ja zaželio da ih vidim, kad Ilzelin govori s njima! No uzalud. Nikad nisam ništa vidio, premda mi se činilo, da čujem neko šuštanje oko Ilzelin, kad je sjajnih očiju stajala na sunčanom svijetlu.«

Beno je rekao sve, što je znao. To je više nego sigurno. Kako je bezazlen i iskren, ne sanja, kakve će posljedice iz toga nastati.

Bartolomej je osjetio tihu radost, jer je vidio, da se dječak pouzdaje u nj. Zato odluči, da će ga posve predobiti za sebe. Tako će imati neko uporište, da može dalje raditi oko napretka njegove duše. Župnik ustane i dade mu blagoslov.

»Evo ti flaute. Poklanjam ti je, jer si mi iskreno kazao sve, što sam pitao. Vidiš, kako je nagrađeno tvoje lijepo vladanje«, reče župnik i stavi mu dragocjeno blago u ruku, koja je drhtala od veselja. A onda doda što je blaže i milije mogao: »Budi uvijek tako dobar, iskren i vjeran svome dušobrižniku, pa ćeš u meni naći najboljega prijatelja.«

Beno mu poljubi ruku. »Bog plati! Hvala! Od sada igrat ću vam najljepše pjesme, što ih znam.«

»To je lijepo. A sad mi zasviraj onu pjesmu o Isusu, što sam te ja naučio, da vidim znadeš li je još.«

Beno posluša i počne. Čas je svirao, čas pjevao, kako mu je na pamet dolazilo i činilo se, da je ljepše.

Najljepši, Isuse svega Stvoritelju
Božji i Marijin Sine,
Moja radosti i slatki prijatelju,
Samo ću tebe častiti, tvoju slavu širiti.

Bartolomej kimne. Bio je zadovoljan. Sad je pustio maloga svirača da uživa. Dječakov je glas mekan i jasan kao u drozda, dok je u flaute dubok, blag i pun kao u slavuja.

Novi posjednik flaute ni ne sluti, da u svojim rukama drži posljednje, što je Bartolomeju bilo milo i drago. Jedina razonoda, koju si je novi pastir priuštio iza napornoga rada, odricanja i mrtvenja, bila je igra na flauti. A sada je i nju poklonio samo da predobije jednu dušu... A možda i više njih... Ne žali za njome, premda se je

oko njegovih usana primijetio laki trzaj, kad je Bartolomej posljednji put pogledao svoju staru prijateljicu, prije no što se je izgubila u dječakovim rukama.

»To je bilo lijepo, moj sinko! A sad idi, slušaj svoga oca, čuvaj Boga u srcu i misli uvijek, da sam ti prijatelj... da iskreni prijatelj svima u selu.«

Dječak ode... Ali je i dalje svirao i pjevao, a njegov je glas još dugo dopirao iz daljine:

Al je sunca ljepši zlatni sjaj,
Divan jeste i zvjezdani čar,
Al je Isus ljepši no mjesečev sjaj,
I divniji no sunčani sjaj,
I miliji nek zvjezdani čar.

Bartolomej ostade sam... Sam sa svojim mislima. A ipak... nije sam. U sobi ostade jedno ime.

Čini se da ponovno odjekuje od zidova.

Ilzelin sa strmeni.

Kakvo.

Tko je to tajnovito biće, o kome je Beno tako protuslovno pripovijedao... Što ga tako pomno kriju gore na pustom brdu u šumskoj osamljenosti... O kome samo nekoliko njih smije znati... Koja tvrdi o sebi, da je Kristova zaručnica...?

Tko je to?

Bartolomej ustane naglo i počne prekapati po starim spisima i ispravama, koje su mu predali, kad je preuzeo župu. No ne nađe baš ništa, što bi se odnosilo na stanovnike nekadanjeg doma tamo sa strmeni. Pa ni u popisu župljana, što mu ga je predala njegova pomajka i kuma, stroga grofica Izentruda, nije bilo baš ništa... No, to je jasno. Čini se, da je dom već dugo izgorio, a ljudi vjerojatno pomrli...

Vjerojatno!

Ali zašto je djevojka još gore? I zašto župnik ne zna ništa o njoj?

Kad je Bartolomej pomislio na svoga nevrijednoga pretšasnika, bilo mu je i to jasno. Tad je bilo bolje sakriti lijepu, nedužnu djevojku. Župnik se i nehotice strese, kad pomisli, što se sve nije odigralo u toj kući. Još uvijek ne može da se otrese nekoga neugodnoga dojma, pa makar je sve već deset puta blagoslovio, posvetio. Koliko li mu je bilo teško i gorko zaći među zidine, koje su svašta vidjele. Ali njegova druga majka toliko ga je molila. A i Gospodin ga je zvao. Jasno je osjetio njegov glas.

Doista je bilo potrebno, da dođe dobar pastir tamo, odakle je nevjerni bio uz ruglo i sramotu potjeran.

(Nastavit će se.)

Borba za mladež.

Zaruke Bl. Djevice Marije sa sv. Josipom.

Gdjegod neprijatelji Božji dođu do vlasti, prva im je briga da preuzmu uzgoj mladeži u svome duhu. Mladež se mora da nauči onako misliti i raditi, kako oni misle i rade. Sve, što tome smeta, treba da se ukloni. A to su osobito vjerske škole. Stoga prva bezbožnička bura svagdje najprije njih ruši, a bezbožnička štampa u sav glas veliča njihovo djelo i radosno oglasuje tu pobjedu svemu svijetu.

Tako čini sada bezbožna štampa u bivšoj njemačkoj Austriji. Ona slavi i veseli se, što su ondje ukinute vjerske škole, i veli:

— Djelovanje »siromašne« braće i sestara, koji su se tako zvanim odgojem mladeži bogatili (!!) i čiji su uzgojni zavodi u mnogočemu bili gnijezda opačina, prestalo je. Uzgoj mladeži postao je državni monopol. Kome je na srcu mladež, taj mora da radosno pozdravi svršetak vjerskih škola. Crkva nema nikakova prava na mladež, na uzdanicu naše budućnosti. Katolička je Crkva tuđa našoj državi i našemu narodu. Njemačka će se mladež otsad uzgajati samo u nacionalnosocijalističkom duhu i tako će se uzgojiti naraštaj, koji će biti željezni temelj u povijesti njemačkoga naroda. Nema sumnje, da će »Sveti Otac« nad ovim novim gubitkom svoje poznate suze liti, ali s vremenom će se i Vatikan na to priviknuti da njemački narod neće da znade za rimski klerikalizam i njegov politički svjetski katolicizam.

Škola je dakle monopol države — bolje reći vladajuće stranke. Crkva i obitelj nemaju tu riječi.

Strahota! Božja i roditeljska prava kod uzgoja mladeži pogažena su. Mladež je u rukama bezbožnika. Koje čudo, da tamošnji zabrinuti kršćanski roditelji pitaju:

»Šta će biti od te mladeži?«

Doista, što će biti od mladeži, koja se uzgaja, da prezire Boga, svetu Crkvu, da otkazuje posluh svojim roditeljima. A od roditelja se traži, da oni to odobravaju. I jao onim roditeljima, koji bi se usudili tome oprijeti ili se samo ravnodušno prema tome pokazati. Ne prijeti se uzalud »Vođa« takovim roditeljima, da će im se jednostavno djeca oduzeti.

A kako će dugo to trajati? Hoće li pobijediti poganski duh sadašnjice ili stari kršćanski obiteljski duh? O molimo za svoju potlačenu katoličku braću, koja sada trpe i mole, da im se skrate dani teške kušnje. Oni, koji čine nasilje i nepravdu, mogu neko vrijeme da u svome zlu uspijevaju, ali dolazi i dan, kad i oni padaju i to dublje, što su bili viši u zlu.

Žrtva ljubavi.

Istiniti događaj.

Između bračnih drugova, bogatoga visokog činovnika i otmjene gospode uvukla se je nesloga i razdor, a jaz između njih postajao je danomice sve veći. A evo zašto?

Oko liberalnog supruga palo je na mladu lijepu djevojku, kćerku siromašne udovice. Uspirila se u njemu grešna želja, on je mora dobiti za ženu, a sve zapreke do toga cilja moraju pasti.

U tom raspoloženju nije više vrijedila ni najljepša riječ zakonite žene, ni njezina susretljivost, ni krepost, ni ljubav, on je počne zlostavljati i tako je prisili, da ga ostavi. Nije bilo djece, koja bi vezala međusobno bračne drugove, zato je bila laka rastava braka.

Sada je već na pola puta do cilja. Djevojku mora da dobije, ma da se sruši nebo i zemlja. Branila mu vjera, on je odbaci. Branio mu moral i poštenje, on ga pogazi, branio mu glas savjesti, on ga ušutka.

Oboje su prešli na drugu vjeru, vjenčali se, da se pred svijetom pokriju, i — siromašna djevojka postala je supruga visokoga činovnika. Plivala je u bogatstvu i raskoši, za nju se nije ništa štedilo, bila je gotovo obožavana od sviju ukućana, — ona je uživala. U kući bio raj, a ona sretna.

No — sreća ne potraje dugo ...

Kad je Isusu bilo dvanaest godina uzišli su u Jeruzalem po običaju na blagdan. (Lk 2, 42.)

Suprug naglo oboli, oboli teško i opasno. Dođe na liječenje u bolnicu, a s njim i njegova mlada lijepa, ali tužna žena. Bez nje nije mogao da bude nigdje, pa ni u bolnici.

Uz sestre bolničarke bdjela je i njegova ucviljena žena uz teškoga bolesnika dane i noći. Sa zebnjom u duši slušala je dnevno od liječnika očajnu izjavu: »Bolest napreduje brzim tempom, nema mu spasenja...«

Bolesnik bio očajan. Od strašnih muka patilo mu tijelo, a duša mu trpjela paklene muke. Gledao je zdvojno u vječnost. Uza svu svoju razvratnost života ipak nije izgubio vjeru u pravednoga Boga. Bojao se suda Božjega, zdvajao je, očajavao...

Vrsni liječnici učinili su sve, što im je znanost diktirala, no sve uzalud. — Još koji dan... i on je gotov...

Ženi bilo da poludi. Voljela ga je silno. Kršćanski uzgojena znala je, što znači smrt vjerskoga odmetnika. On je krenuo vjerom samo radi nje, ako u tom umre, strašna ga čeka vječnost.

U duši njenoj nastao je očajni boj. Razmišljala je ovo:

Ako se ne obrati i umre, izgubljen je u vječnosti, — a ako se obrati, pogazi novu vjeru, koja joj je dala pravo na bogatu baštinu kao njegovoj ženi.

Što da učini? Da on gubi dušu za vječnost ili ona da izgubi sve bogatstvo, koje joj po novoj vjeri pripadalo kao udovici. Konačno milost i ljubav pobijedi. Ona odlučno reče samoj sebi: »Radije ja izgubim blago vremenito, nego da on mene radi izgubi vječno spasenje.«

Ode do bolesnika, razloži mu stvar, te mu reče: »Volim, da si ti u vječnosti sretan, nego da ja u životu uživam!« Vratimo se natrag vjeri našoj svetoj, izmiri se s Bogom, a ja se od tebe opraštam. Više ti neću smetati, a molit ću se za Tvoju dušu.« Hvala za sve!«

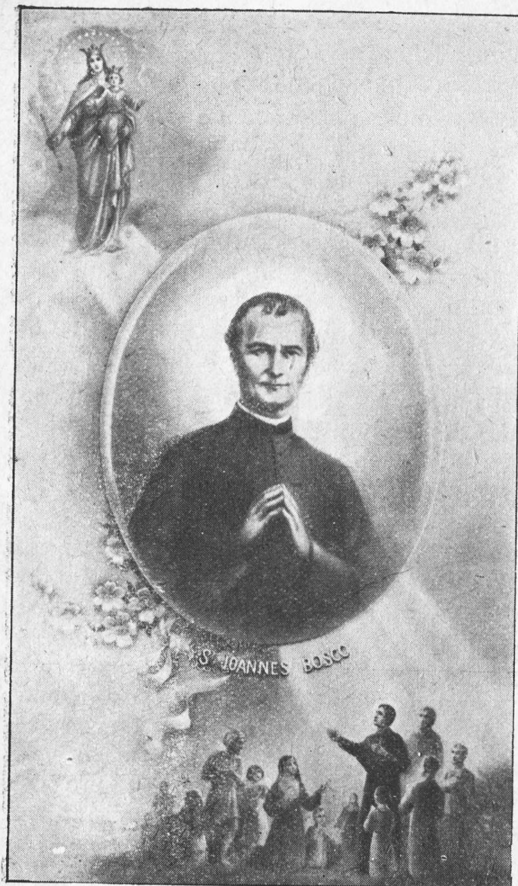
Tim se riječima oprosti od bolesnika, zamoli sestru, da ga pripravi na sv. Ispovijed, a onda se udalji, a da mu više nije dolažila u sobu. Dok se on ispovijedao, dok se na smrt skrušeno spremao, ona je na hodniku čekala, posluživala ga preko drugih, a da nije više u sobu dolazila. Kad je iza skrušene ispovijedi sretno i spokojno umro, isplakala se je nad mrtvim tijelom, ali je u duši nosila mir, koji već dugo nije imala. S Bogom se i ona izmirila, vratila se sa siromašnom majkom natrag u privatni stan, te je oplakivala pokojnika i grijehe svoje zablude. Naskoro je i njoj kucnuo čas Božjeg obračuna, a Bog joj sigurno bio milostiv. — Umrla je mirno i spokojno.

Iz ljubavi prema duši žrtvovala je zemaljsko bogatstvo, pa je u siromaštvu uživala mir duše i zavrijedila je vječni pokoj.

Očevidac.

Rijetkost u crkvenoj povijesti. U studenom prošle godine bila je proglašena blaženom sestra redovnica Franciska Ksaverija Cabrini (Kabrini). Bila je proglašena blaženom 13. studenoga 1938. Umrla je godine 1917. u Chikagu. Proglašena je dakle blaženom, a prošla je tek dvadeset i jedna godina, što je ostavila ovaj svijet. Proglasio ju je blaženom Papa Pijo XI., koji je nju osobno poznavao, dok je bio nadbiskup u Milanu, jer je u ono vrijeme bila u Milanu. Tri zadnje godine proživjela je u Chikagu, gdje ju je sahranio nadbiskup Mundelein, a taj isti nadbiskup Mundelein je kao kardinal bio kod svečanosti, koje su se u Rimu u crkvi sv. Petra vršile, kad je Franceska Cabrini bila proglašena blaženom.

Nijedne lopate nepravedne zemlje na moj grob.

Sveti Ivane Bosko, moli za nas!

U nekom selu imala su dva seljaka svoje oranice jedan do drugoga. Jedan od njih, imenom Ilija, polakomi se za tuđim dobrom i jednoga dana, dok je orao, pomakne međašnji kamen više na oranicu svoga susjeda Marka. Marko to opazi i upozori Iliju, da je zlo uradio, ali Ilija ne mari. Drugi bi se u takvom slučaju odmah požurio k sudu i tražio sudbeno svoje pravo. No Marko je bio prepametan i prepošten čovjek, pa nije htio za komadić zemlje da vodi parnicu i navuče na sebe tolike neprilike i neugodnosti, koje obično radi parnica nastaju. On se radije strpio i čekao čas, da Ilija sam popravi učinjeno zlo. I doista je to dočekao.

Jednoga dana dođe k njemu Ilija i reče:

— Susjede Marko, ja sam ti učinio nepravdu. Otiđi ti na moju oranicu i pomakni međašnji kamen natrag, dokle misliš, da je zemljište tvoje.

— Ne tako, dragi Ilija. pomakni ti kamen, kamo spada, jer ja neću ni jedne lopate nepravedne zemlje na svoj grob, odgovori Marko.

To je bila lijepa, plemenita riječ. Koliko će grobova pritiskivati nepravedno stečena dobra, što su ga toliki u životu stekli lažju, prevarom, lukavošću kod prodaje i kupnje, precjenivanjem ili podcjenivanjem posla, ustezanjem zaslužene plaće, otvorenom i prikrivenom krađom, čime su mnogi svoju dušu za života opteretili, a nisu prije smrti nepravdu popravili, koliko im je bilo moguće.

Nije dužnost, ali . . .

Sveti Franjo Saleški, biskup i crkveni učitelj. Godine 1606. posta biskupom u Ženevi, gdje se osobito istakao apostolskim radom oko obraćanja krivovjeraca svetom blagošću i tješenjem nevoljnika.

Prije nekoliko godina umrla je Lujza Augusta Lehmere, znamenita engleska obraćenica. Svoje troje djece darovala je Bogu, a sama je provodila svet život. Danomice je išla k sv. Misi, pače i onda, kad je bila bolesna. Teški reumatizam iskrivio joj je udove, pa je jedva hodala. Pa ipak kod svete Mise nikad nije manjkala.

Jednom je potsjeti jedna od njezinih kćeri, karmelićanka, da nije dužna svaki dan ići k svetoj Misi.

»Znam«, odgovori ona. »No ipak ne mogu razumjeti, kako malo ljudi mare za svakidašnju svetu Misu. Neizrecivo mi je žao, kad vidim, da je radi kakve sitnice izostavljaju. A ipak! Sveta Misa je punina i vrelo milosti. Naš Božanski Spasitelj doista nije mogao ni što veće, ni što bolje da nam ostavi, a kako ga ljudi zaboravljaju! Za sve se nađe vremena, samo ne za svetu Misu. Srce me boli radi toga. Ne znam kako se ljudi mogu čuditi, kad netko ide svaki dan k svetoj Misi.«

Tako ova gospođa. A mi? Cijenimo li jednako vrijednost svete Mise? **B.**

Iz Španije. Prije neko godinu dana španjolski su biskupi razaslali svim katoličkim vjernicima cijeloga svijeta, napose katoličkim biskupima, okružnicu o bratoubilačkom ratu, koji se vodi u Španiji već eto tako dugo između španjolskih nacionalista i komunista. Sada dobivaju biskupi odgovore na ovu svoju okružnicu. Dobili su ih od više nego tisuću biskupa. Svi se biskupi slažu u trim stvarima: 1. da katolička Španjolska u ovom boju vojuje za vjeru, da spasi katoličku vjeru; 2. da je Španjolska zemlja mučenika, država mučenička, jer su tisuće biskupa, svećenika, redovnika i redovnica i drugih vjernika prolile krv za vjeru u Isusa Krista; 3. da Španjolska, katolička Španjolska, ovim ratom spasava zapadnu kulturu, koju hoće da uništi ruski komunizam.

Presvetom Imenu.

Zapalite svoje žiške,
Sinci roda hrvatskoga,
Neka planu živom nadom
K imendanu malog Boga.

U štalicu, k jaslicama
Gdje se Ljubav svijeta rodi,
Nek nas tvrda vjera pređa
Stijegom svojim danas vodi.

Tu na suncu milosrđa
Sažezimo roda mane,
Ukrasimo svoje duše,
Obećajmo svete dane.

Obnovimo zavjet krsta,
Jedan drugom bratsku slogu,
U plamenu i u borbi
Prisegnimo vjernost Bogu.

A onda Mu poklonimo
Dnevnih patnja hrpe zlata,
K imendanu zapjevajmo
Novu himnu svih Hrvata.

M.

Pamti.

Pripovijeda neki župnik, da je u svome selu poznavao seljaka, koji je bio protestant. Taj seljak imao je više godina u čitavoj okolici uvijek najljepše i najzdravije blago. Svi su se tomu čudili. Jednoga dana, kad se župnik sastao s tim seljakom, zapita ga, kako to, da je njegovo blago uvijek tako lijepo i zdravo. Seljak mu odgovori:

»Tome i vi, gospodine župniče, donekle pomažete!«

»Kako?« upita začuđeno župnik.

Seljak odvrati:

»Već više godina donosi mi iz vaše crkve svaki mjesec susjedov sin bocu vode. Ja svaki dan poškropim u ime Presvetoga Trojstva tom svetom vodom svoje blago. Još nešto. Ja nikada ne kunem, ali također odmah otpustim iz svoje službe svakoga slugu, koga čujem da kune. Držim, da je to uzrok, što je moje blago lijepo i zdravo!«

Svjetska molitvena oktava.

18—25-I.

»Da svi budu jedno« molio je Božanski Spasitelj svoga nebeskoga Oca na posljednjoj večeri. I ta želja Božanskoga Spasitelja gori neprestano u srcu njegove Zaručnice svete Crkve. Već stoljeća i stoljeća moli ona svaki dan kod svete Mise na usta svećenika: »Tebe dakle, preblagi Oče, smjerno molimo... da milostivo primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neoskvrnjene Žrtve, koje ti prinosimo prije svega za tvoju svetu katoličku Crkvu, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, zakriliti, ujediniti i upravljati (kanon prije pretvorbe). Isto tako i prije svete pričesti moli svećenik nagnut nad svetom Hostijom: »Gospodine Isuse Kriste ... ne gledaj na moje grijehe nego na vjeru Crkve svoje i dostoj se njoj po volji svojoj darovati mir i jedinstvo.«

Prema tome želi Crkva od davnih vremena, da se u njoj ujedine svi rastavljeni kršćani, da se u njezinu materinskom krilu nađu svi ljudi, jer su svi otkupljeni Kristovom Krvlju, jer je Božanski Spasitelj osnovao svoju Crkvu za sve. Kristova Crkva jedina je prava ovčarnica, koju vodi i upravlja Duh Sveti.

Novi dokaz ove velike i stare čežnje za jedinstvom svih kršćana jest molitvena oktava, koja se počima na svetkovinu Stolice svetoga Petra u Rimu i traje do svetkovine Obraćenje sv. Pavla. Ta je osmina uvedena najprije godine 1905. za jedinstvo kršćanstva i misije. Uveo ju je izdavač jednoga anglikanskoga lista u državi New York u Americi. Dvije godine zatim prijeđe začetnik ove molitve zajedno sa cijelom Družbom žrtve, koju je osnovao, u katoličku Crkvu. I sad se za tu osminu oduševiše mnogi katolici. Godine 1909. odobri je i blagoslovi sveti Otac Pijo X. Danas je ona raširena po čitavom svijetu i mnogi je obavljaju velikim žarom.

Čežnja za jedinstvom ukorijenjena je duboko u duši čovječjoj. No po grijehu zahirila je u srcima ljudi i pomalo zašla na stramputicu. Sveto nam Pismo pripovijeda u prvoj knjizi (Gen. 11, 1.) kako su ljudi gradeći kulu babilonsku htjeli da im ona bude političko religiozno središte, mjesto da su tražili jedinstvo u Bogu, svome pravome središtu. Zato su i postigli baš protivno: Zabunu i pometnju.

Kao uvijek tako je i danas velik broj onih, koji jedinstvo i mir traže izvan Boga. Ali je i velika nada, da će se jednom i oni koji sumnjaju i lutaju izvan Crkve, naći pod njezinim okriljem. Ta je nada slična ružinu pupoljku, što još samo čeka posljednji sunčani trak.

Sveti Otac Pijo XI. mnogo radi za sjedinjenje istočnih Crkvi. »Njegovo je ime odjeknulo čitavim Istokom«, kako kaže Otac Assmann. »On je poznat kao otac siromaha, veliki učenjak, hladnokrvni i smioni pobjednik gorskih velikana, neustrašivi diplomata, potkralj Kristova kraljevstva, pravi otac svega kršćanstva«.

Na želju svetoga Oca osnovan je u Belgiji u Amayu na Maasi prvi samostan za ujedinjenje. Više od 30 redovnika Benediktinaca pripravlja se ondje molitvom i studijem, da mogu jednom raditi za jedinstvo kršćanskih crkvi. Ali ne misli samo sveti Otac na rastavljenu braću Istoka. Misli on i na one u protestantizmu, koji su rascjepkani na razne sekte i sektice. Mnogi od njih i sami uviđaju, da im je spasenje samo u jedinstvu s rimskom Crkvom. Tako je već godine 1923. pisao protestant Nels Beskow, župnik švedske državne crkve: »Ja ne vidim veće pogibelji za nas kršćane od one, koja nam prijeti od Antikrista, čovjeka grijeha i sina propasti, a čija sjena sve jače pada na naše doba. Zar nije upravo katolička Crkva najjače i najmoćnije protusredstvo protiv njegova pogubnog razaranja?«

Katolička Crkva jedina je crkva, u kojoj se još i danas moli kao u nijednoj drugoj. Ona je crkva presvetoga oltarskoga Sakramenta i svagdanje svete Pričesti, dok su naši oltari pusti i ostavljeni. Ona je Crkva, u kojoj riječ Kristova još uvijek vrijedi, u kojoj svećenik poljubi evanđelje, što ga je baš pročitao, u kojoj se ono najtoplije tumači i nasljeduje. To je Crkva, gdje se još vjeruje »Riječi«, dok kod nas vlada svuda sumnja, dapače i prezir. U katoličkoj crkvi vrše se djela milosrđa kao nigdje drugdje. Ona se brine za misije i poganski svijet oplela je gustom mrežom misijskih stanica. Odavle se širi svijetlo u tamu poganstva. Zato se mora kazati, i to jasno i glasno: »Katolička Crkva jest kršćanska crkva, u kojoj živi Krist u milijunima srdaca, koja ga ljube i štuju, koja mu se klanjaju kao Spasitelju i Otkupitelju svijeta. Po plodovima pozna se drvo. Katolička Crkva stoji kao drvo života na ovome svijetu smrti i donosi neprolazne plodove na slavu Božju.«

Odatle jasno vidimo, kako je važno, da se svaki od nas pridruži molitvenoj osmini. Molitvom i žrtvom možemo siromašne bijednike, što lutaju u tami i grade si cisterne bez vode, dovesti do svijetla prave vjere i do izvora života u jedino pravoj rimokatoličkoj Crkvi.

Molitvom se postizava milost, bez koje se ne može vjerovati.

Za vrijeme osmine okupimo se oko naših žrtvenika, okupimo se oko presvete Euharistije, koju nam je Krist ostavio kao vezu jedinstva i ljubavi. Kod svete Mise i sv. Pričesti doista možemo najuspješnije moliti s Isusom »da svi budu jedno«. Tako ćemo u zajednici sa svetom Crkvom udovoljiti želji njegova Presvetoga Srca. A on nam toga neće zaboraviti ni sada ni u vječnosti. **O. B.**

Sjetite se crkve u Ružićima!

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

Voće. Voće je ugodna hrana, jer imade u sebi dosta kiselina, pa je svježe, tečno i gasi žeđ. Orasi, kesten i bademi osobito su hranljivi, jer imaju u sebi dosta ulja i bjelančevine. Voće možemo prema tome ubrojiti u hranu i u red raznih uživala i dražila, jer ono sadržaje kako hranljivih tako i ugodno podražujućih čestica. Od hranljivih čestica valja nam spomenuti grožđani, voćni i trščani šećer, od uživala kiseline — jabučna, limunova i vinska kiselina, a od dražila razno voćno eterično ulje. Osim oraha i badema, koji imaju veliku količinu masti i bjelančevine, sastoji se voće u glavnome od vode, šećera i celuloze. Ta velika količina vode u voću prouzrokuje naglo gnjilenje. Količina vode u voću siže do 80%—85%, a šećera u jabukama i kruškama 4—10%, u trešnjama 4—18%, a u grožđu 9—24%.

Kemijska sastojina voćnih plodova zavisi od klime, vremena, tla i vrsti. Voće možemo podijeliti u pet grupa:

I) voće sjemenkama — jabuke, kruške i naranče;
II) voće s košticama — trešnje, šljive, kajsije i breskve;
III) voće u bobicama — grožđe, jagode, maline i kupine;
IV) voće jezgrano — orasi, lješnjaci i bademi;
V) voće raznih krajeva — kostanji, mak, smokve, datulje, ananas, rogači i maslina.

Vrlo je važno, da u našoj kuhinji upotrebljavamo samo zrelo voće, osim ako ga baš trebamo za neki žele (gelee) i posebne vrste likera. Kako ćeš, draga mi domaćice, prepoznati, da li je voće na drvetu sazrelo? Voće je posve zrelo onda, kad mu je peteljka skoro suha i lako se otrgne od stabla ili lako otpadne, kad drvo tresemo. Prerežemo li zrelu jabuku, to su joj sjemenke smeđe boje, dok su kod kruške sjemenke crne boje. Voće s košticama je zrelo, kad mu je mesnati dio mekan i prirodne boje. Voće sa bobicama je zrelo, kad su bobice prozirne. Voće s jezgrama je zrelo, kad vanjski dio pukne.

Na koji način upotrebljavamo voće? Voće najčešće jedemo prijesno, kuhamo ga za svježi kompot i sušimo ga za zimu. Od voća pravimo sokove, vino bez alkohola, marmelade, žele, pastu, ekstrakte ocat, limunade, itd. Kuhamo voće, činimo to jedino kao dodatak mesu, riži, rezancima i raznim jelima od jaja.

Čuvanje i konzerviranje voća. Za čuvanje i konzerviranje mora biti voće cijelo, neoštećeno i zdravo. Zato moramo voće ubrati i kod branja paziti, da mu vanjsku ovojnicu, koru, ljusku, ne oštetimo, jer ga ona čuva od prodiranja klica u nutrinju. U ovu svrhu ne možemo upotrebljavati niti ono voće koje je samo otpalo s drveta. Za spremanje možemo ubrati i nezrelo voće, ali ga moramo sačuvati, da potpuno dozrije na zračnome mjestu. To mjesto mora nada sve biti suho. Čim koji komad počima trunuti, odmah ga moramo otstraniti od zdravoga

voća. Osim čuvanja svježega voća imamo još dva načina, kako ćemo voće spremiti za zimu. Prvi je način, da voće sušimo, a drugi da ga ukuhamo s obilnim dodatkom šećera, da ga uložimo u alkohol ili u ocat. U ovu svrhu imamo danas vrlo spretnih boca, koje se mogu hermetski zatvoriti i time sprečavamo pristup klica i zraka.

Marmeladu ili pekmez kuhamo iz mesnatoga voća. Najčešće za to upotrebljavamo šljive, breskve, kajsije, jabuke i kruške. U južnim krajevima kuhaju žene i od smokava pekmez. Osim voćnoga soka pravi se kod nas vrlo omiljeli voćni sirup. Taj sirup kuhamo od malina, jagoda, kupina i trešanja. Od višanja je izvrstan liker i kompot svježi ili ukuhan. Od višanja je zdrava rakija, u koju smo bili uložili višnje i sunčali sve skupa 40 dana za toplih sunčanih dana. Višnje možemo otvoriti, košticu izvaditi, meso posušiti, satrti u prah i to davati ukućanima kao lijek protiv proljeva. U tu svrhu se odlikuju naše višnje iz južnih krajeva naše domovine. Voćni žele ili drhtalicu pravimo tako, da zrelo voće s dodanim šećerom kuhamo dulje vremena, da se zgusne u gustu masu. Prezrelo voće ne valja za žele, jer mu manjka bitna tvar za to — pektin. Zanimljivo je, da poznavaoci voća govore, da imade oko 300 vrsti jabuka, koje se razlikuju po veličini, obliku, boji, teku itd. Jabuka imade slatko-kiseli okus i zato je najprikladnije voće za dietetsku kuhinju. Jabuka u svakoj formi godi i starome i mladome. U glavnome razlikujemo ljetne, jesenske i zimske jabuke. Uz jabuku je vrlo obljubljeno voće kruška. Prema godišnjoj dobi razlikujemo i kruške ljetnu, jesensku i zimsku. Sušene kruške sadržaju *20%* šećera i *29%* drugih šećernih tvari.

Spomena su vrijedni plodovi tako zvani naranča (aurantiaceae). Amo spada gorka naranča, slatka naranča, citrona, limona i takozvana limetta. Gorka naranča raste u našim dalmatinskim mjestima. Okrugloga je oblika, meso joj je vrlo kiseloga okusa, a ljuska je hrapava i vrlo miriši. Ova se vrsta naranče upotrebljava za pripravljanje likera curacao zvani. Od nje se pravi i marmelada. U ljuski se ove naranče nalazi gorka tvar zvana bigaradia ulje, koja se uzima kao mirodija. Mnogi ga upotrebljavaju kao vrlo uspješno sredstvo, koja pospješuje probavu čovjeka. Mi u običnome životu upotrebljavamo slatku naranču od Božića do svibnja. Tada je potisne trešnja. U krajevima gdje je naranča udomljena, troše je kroz cijelu godinu. Tamošnji stanovnici je beru četiri puta na godinu. Plodovi prvoga cvata su najbolji. To biva od listopada do prosinca.

Prava citrona je dugoljastoga oblika, debele kore i kiselastoga soka. Od nje se pravi citronovo ulje, citronova kiselina, limonada, citronat i sukada.

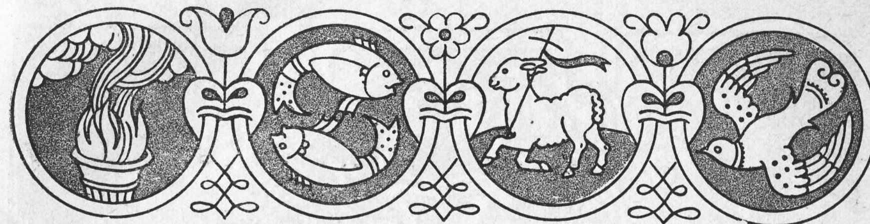
Limun je manje veličine, okrugloga oblika, imade tanku i glatku koru i vrlo kiseli sok.

Limeta je posebna vrsta limune, koja imade slatki sok, a okrugloga je oblika.

Voće sa košticama je trešnja. Ona je i kod nas vrlo omiljelo voće. Razlikujemo trešnju takozvanu prunus avium od **višnje** prunus cerasus zvanu. I jednu i drugu vrstu dijelimo u dvije grupe: u bijelu i tamnu vrst s obzirom na boju mesnatoga dijela. Takva vrsta višanja se zove morella.

Šljiva je gotovo najjeftinije voće našeg kraja. Razlikujemo više vrsta, a najbolja nam je bistrička šljiva. Šljiva se mnogo troši kod nas, a vrlo mnogo je razašiljemo u druge krajeve, u inozemstvo. Od naših se šljiva u domaćem gazdinstvu sprema jednostavni pekmez sa lupinom šljive i fini pekmez bez lupine šljive. Osim toga njih se na veliko prerađuje u tvornicama za pekmez. Uz pekmez se naveliko suše šljive, slažu u sanduke ili ih zamataju u providni papir i tako prodavaju u trgovini. Sušena šljiva je hranljiva i dobro sredstvo, kojim se pospješuje probava. Od šljiva se pravi neka posebna forma takozvana prinele. Za to se šljiva oguli, koštica izvadi, osuši i složi ploha jedne šljive na drugu. Nažalost se od ovoga slatkoga i tako korisnoga voća pravi otrovna tekućina, kojom se upropastila mnoga hrvatska kuća — šljivovica.

Nadalje je fino stalno voće **kajsija** (prunus armeniaca) i **breskva** (amygdalus persica). Iz jezgre koštica se pravi liker persiko zvani.

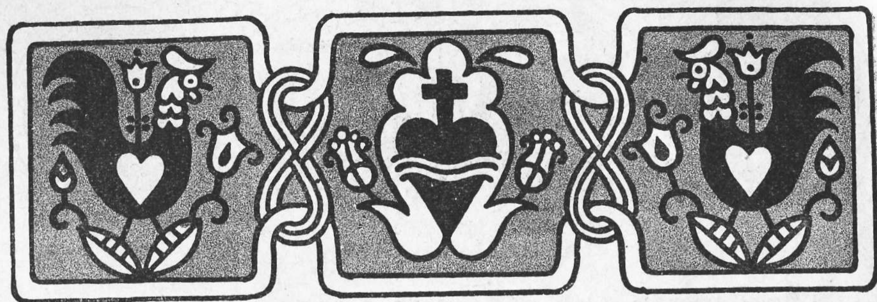

Nek je svašta.

I Hrvati treba da otvore oči i pogledaju istini u oči. Sigurno jest, da je za svaki kraj, gdje se sve manje rada djece, a to vrijedi i za naše hrvatske krajeve, da je to znak, da su roditelji toga kraja, i muževi i žene njihove, već otrovani modernim otrovnim duhom materijalizma, lagodnosti, komotnosti u životu, sebičnosti i prezira volje Božje, zakona Božjega. Sve isprike, da su tomu krive socijalne prilike, a naročito što roditelji nemaju tobože čime bi prehranjivali djecu, ne vrijede ništa. Roditelji, koji tako govore, nemaju prave vjere, nemaju pouzdanja u Boga. Bog hoće, da roditelji imadu djece. To on hoće, to je njegova zapovijed, njegova stroga zapovijed. Prvi čovjek, koji je sagriješio protiv ove zapovijedi, Onan, koji je tako bračno općio sa svojom ženom, da nije mogla postati majka, taj prvi grešnik protiv ove zapovijedi Božje, odmah je poslije grijeha naglo umro. Bog je smrću kaznio toga čovjeka. A sada razmislite dobro. Bog traži od roditelja, da imadu djece. On to njima strogo zapovijeda. Roditelji, koji svojom krivnjom nemaju djece, teško griješe, vječno su u smrtnim grijesima, jer kad se god služe svojim bračnim pravom, a služe se protiv zakona Božjega, vrše to tako, te žena ne može postati majkom, počinjaju novi smrtni grijeh. Kad dakle Bog Gospodin zapovijeda roditeljima pod smrtni grijeh, da imadu djece, ako roditelji Boga slušaju i bračnim se pravom služe prema zakonu Božjemu, pa imadu djece, možemo li, smijemo li samo i pomisliti, da se taj isti Bog neće i pobrinuti, da takovi roditelji budu imali čime djecu i othranjivati i postaviti ih na noge? Drukčije misliti bila bi teška uvreda za Boga, koji je svima nama dobar otac, prema svima nama pun ljubavi. Nemaju dakle pravo roditelji, koji neće da imadu djece, ili neće da imadu više od jednoga ili dvoje djece, a ispričavaju se time, što žive u takim materijalnim prilikama, te nemaju sredstava, da bi brojniju djecu mogli valjano uzdržavati. Neka ti roditelji vrše roditeljsku svoju dužnost, kako traži zakon Božji, pa će se Bog pobrinuti, da će djecu, koju će imati, moći i valjano staviti na noge. Bog ne može samoga sebe tjerati u laž, on ne može biti čovjeku tiranin, a to bi bio, kad bi od roditelja tražio, da imadu i više djece, pa i brojnu djecu, a onda bi ih prepustio njima samima u nevolji i bijedi. No pazite dobro. Roditelji s brojnom djecom mogu računati na sigurnu pomoć Božju, ako su prijatelji Boga, ako žive kao dobri katolici. Ako kunu i psuju, ako gomilaju na dušu grijehe za grijesima, ako žive neprestano u smrtnim grijesima — takovi roditelji ne mogu računati na pomoć Božju, pa imali ne znam koliko djece. Takovi su roditelji neprijatelji Božji, pa ih Bog prepušta njima samima. Tu je onda eto razlog, zašto često puta tolika bijeda u obiteljima s brojnom djecom. Ljubite Boga, držite u svemu njegove zapovijedi, pak će Bog ljubiti vas, ljubit će i vaše obitelji i brinuti se za njih.

Da nije siromaštvo razlog, zašto mnogi roditelji nemaju djece, ili ako imadu, imadu samo jedno ili dvoje djece, vidi se jasno i otale, što su baš bogate obitelji bez brojnije djece, kadikad i uopće bez djece. Roditelji tih obitelji su se otuđili Bogu, njih nije briga ni za domovinu ni za narod, ne misle, da time i te kako škode hrvatskome narodu, kojega biva sve manje, a na mjesto djece, koje oni nemaju, dolaze tuđinci. Takovi su roditelji najveći neprijatelji svoga naroda.

Roditelji, koji neće da imadu djece, neprijatelji su Boga, neprijatelji su svoga naroda, roditelji Hrvati, koji neće da imadu djece, neprijatelji su Boga, neprijatelji su svoga hrvatskoga naroda.

Zahvalnice.

Osijek: Još prije godinu dana obećah se javno zahvaliti u Glasniku sv. Josipa, što evo naknadno i činim. — Od srca neka je hvala sv. Josipu i sv. Tereziji od Maloga Isusa za uslišanu molbu. Moji dragi pomoćnici zovem vas i opet u pomoć. Ozdravite mi brata, pomozite mi u svim nevoljama. Glasnik sv. Josipa držat ću dok budem živa. **M. Lach.**

Veliškovci: Već više godina dugujem zahvalu Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj i sv. Josipu za ozdravljenje djece od teške bolesti kao i zato, što je najmlađe bilo sačuvano od nesreće. Od srca im hvala i slava. **Terezija Hettich.**

Subotica: Pao sam na koncu VI razr. gimn. Tad se molitvom utekoh Malom Isusu, Bl. Dj. Mariji i sv. Josipu, da bar na popravku prođem. I oni su me uslišali. — Ove godine također sam obećao sv. Obitelji, ako prođem u osmi razred gimnazije da ću se javno zahvaliti u Glasniku sv. Josipa, što evo sada i činim. Hvala nebeskim pomoćnicima. **Blaško Ilić.**

Koprivnica: U ime svoje i cijele obitelji zahvaljujem Božanskome Srcu Isusovu, što nas je uslišalo po zagovoru Bl. Dj. Marije, sv. Josipa, sv. Jude Tadeja i sluge Božjega Petra Barbarića te sam dobio željeni premještaj i što nam je sin uspješno svršio razred gimnazije. **Obitelj Franje Prokeš.**

Ruševo: Od srca zahvaljuju sv. Josipu za sve milosti: Mara Anetić, Pava Anetić, Mica Kelnerić a osobito Reza Lašak, što joj je povratio zdravlje koje je po nesreći izgubila, kad ju je u šumi udarilo drvo. I ako je liječnik izjavio da neće makar i ozdravi biti sposobna ni za rad ni za porođaj, ipak, hvala Bogu i sv. Josipu, ona radi i već su dva porođaja sretno prošla i uzda se da će Božjom pomoću i treći. Tisuću puta hvala sv. Josipu! **Marija Femenić.**

Rab: 17 godina čeznula sam za djetetom. I sad hvala sv. Obitelji, sv. Ani, sv. Antunu i sv. Tereziji od Maloga Isusa, dobila sam lijepu djevojčicu, koja nam je svima velika radost. Hvala dragom Bogu i za druge milosti. **Paulina Dujmović.**

Subotica: Zahvaljujem se Bogu, Bl. Djevici Mariji, Presv. Srcu Isusovu, sv. Josipu i sv. Anti za primljene milosti, jer sam u potrebi bio uslišan. **Sekulić Ante.**

Zagreb: Prije tri mjeseca opazila sam da mi nešto raste na prsima. Konsultovala sam najbolje liječnike koji mi rekoše »tumor i operacija«. — Bojala sam se tim više što sam imala jako i često lupanje srca. pak se odlučim u bolnicu milosrdnih sestara. Stavim se pod zaštitu Božju i s uzdahom: »Isuse, Marijo, Josipe, budite mi u pomoći« legnem na operacijski stol. Danas, hvala dragom Bogu i sv. Josipu, vraćam se sa zacijeljenom ranom kući. Hvala i slava sv. Josipu, mojemu moćnom zagovorniku! **Jelka Komlenović.**

Bakar: Zahvaljujem sv. Obitelji što su moji sinovi sretno položili ispit i dobili namještenje. **K. M.**

Los Angeles Kalifornija: Od srca zahvaljujem sv. Josipu, Gospi Sinjskoj, sv. Anti i sv. Tereziji od Maloga Isusa, što su mi pomogli da sam ozdravila bez operacije, premda je liječnik izjavio, da je to nemoguće. Hvala im i slava do vijeka! **Mandalina Nušek.**

Andrijaševci: Bila sam tako oboljela, da je bila potrebna operacija. Utečem se presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Franji te obećah, da ću se javno zahvaliti, što sada i činim, jer je operacija uspjela i ja ozdravila. **Anica Dekanić.**

Sigetec: U čvrstoj vjeri zazvala sam pomoć Božju, i po zagovoru Bl. Dj. Marije i njezina sv. zaručnika sv. Josipa bila sam brzo uslišana. Od svega srca neka im je hvala! **Kata Vlahović.**

Vinjerac: Iz sve duše zahvaljujem sv. Josipu i dušama u čistilištu na žuđenoj milosti, koju sam postigla njihovim zagovorom. **Z. M.**

Vareš-Majdan: Osjećam dužnost da se kao štovateljica sv. Josipa javno zahvalim u njegovu Glasniku. Po zagovoru sv. Josipa primila sam mnogo milosti. Nikad se nijesam u svojim nevoljama utekla k njemu, a da me nije uslišao. Uvijek je bio na pomoći meni, mojoj djeci i unučadi koje imam oko dvadeset. Neka je za sve vječna hvala sv. Josipu! **Ana Obrdalj.**

Koprivnica: Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Mariji, dragom sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Tereziji od Maloga Isusa, Petru Barbariću na velikoj pomoći mojoj bolesnoj djeci, zatim za pomoć kod gospodarstva i drugim potrebama. Hvala i slava mojim velikim pomoćnicima. **Katica Kralj.**

Sarajevo: Jedne noći stanem iznenada bacati krv. Uplašena počnem zazivati sv. Tereziju od Maloga Isusa i biskupa Langa. I doista. Oni pomogoše. Par dana iza toga vršila sam svoju službu kao da se nije ništa dogodilo. Hvala i slava mojim nebeskim zagovornicima. **N. N.**

Zahvaljuju od srca na svim milostima koje su primili od Boga po zagovoru sv. Josipa:

Sušak: za primljene milosti — **Donja Verica.**
Hvar: za pomoć kod operacije — **Don Vice Gabelić, kanonik.**
Lackavanna: za sve milosti — **Mary Berlando.**
Sl. Brod: za sve primljene milosti — **J. Kurele.**
Petrinja: za pomoć u potrebi — **Ivan Šimunić.**
Buenos Aires: za primljenu milost — **Roza Šteg.**
Nova Gradiška: za primljene milosti. — **M. R.**
Milna: za ozdravljenje — **Katineta Poklepović.**
Zlatar: za uslišanu molitvu — **Franjica Jellačić.**
Vrbanja: za ozdravljenje tri godine teško bolesne kćeri — **Aga Landekić.**
Zagreb: za podijeljene milosti — **Zdenka Marok.**
Lastva kod Trebinja: za pomoć u bolesti i ostalim teškim kušnjama. **Neda Rebić.**

Šag: U najvećoj tuzi i očaju, kad sam već mislila, da su sve moje nade za budućnost propale, utekoh se Nebeskoj Majci, sv. Josipu i Petru Barbariću. Bila sam uslišana pa se sada javno zahvaljujem kao što sam i obećala. **Roza Šimunović.**

Zahvaljuju od svega srca Presv. Srcu Isusovu, preč. srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Anti, sv. Tereziji od Maloga Isusa, Sv. Obitelji, sv. Vinku Paulskome, sv. Blažu, s. Celini i Petru Barbariću:

Brčko: za nebrojene milosti — **M. V.**
Kraljevica: za sretan uspjeh operacije kćerke — **Vera Gudac.**
Šibenik: za pomoć u nevolji — **Marija Ožegović.**
Sarajevo: za mnoge milosti — **s. služavka Maloga Isusa.**
Gola: za sretnu operaciju — **Milka Maronić.**
Rovišće: za željeno mjesto zarade — **Župljanin župe sv. Trojstvo.**
Trnjani: za primljene milosti — **Katica Bukvić.**
Split: za pomoć u mnogim nepogodama i za namještenje supruga — **Lina Ledić.**

Draga-Sušak: za ozdravljenje sina i mnoge druge milosti — **Sofija Gržalja.**
Krašić: za pomoć u bolesti — **Terezija Burja.**
Baška na Krku: za primljenu milost — **A. Š.**
Baška Nova: za primljenu milost — **Libera.**
Grižane: za ozdravljenje krave — **Marija Knez.**
Drenovci: za uslišane molitve i olakšanje u bolesti — **M. N.**
Mandere-Pag: za pomoć u bolesti — **Šupraho Ive.**
Morović: za sretno položenu malu maturu — **K. H.**
Ludbreg: za zdravlje i druge milosti — **M. V.**

Darovi.

Darovaše za fond i proširenje Glasnika sv. Josipa: N. N. Duga Resa 120 d; Vj. Katalinić, Split 100 d; J. Pliverić, Zagreb 85 d. — **Po 50 d:** Gđa Arko, Zagreb; M. Bubanko, Zemun; J. Kolonić, D. Kraljevec. — **Po 35 d:** J. Schmidlin, Zagreb; A. Houmbauer, Zagreb. — **Po 20 d:** F. Kaucky, Chicago; P. Hang, Sr. Karlovci; N. N., Križišće; M. Grigić, Gradina. — **Po 15 d:** Obitelj Fak, Roslyn; N. N., Dubrava; A. Mandaković, Kakanj. — **Po 10 d:** M. Žinić, Lepavina; I. Lončarić, Gradec; P. Brušnjak, Zagreb; N. Taban, Vela Luka; E. Salamon, Zagreb; A. Štambuk, Selce; Ig. Zorko, Zagreb; A. Kulinić, Dubrovnik. — **Po 5 d:** I. Bratulić, Zagreb; N. Dorčić, Baška; A. Kučan, Kraljevica; A. Lindes, Teslić; M. Čubranić, Baška; J. Huzek, Zagreb; J. Zahija, Vrbnik.

Za razne svrhe darovaše: A. Hill, Borovo za Kat. misije 5 d; za siročad na Vrhovcu: C. N., Zagreb 600 d; Št. Kereković, Lužane 10 d; za siročad u Leskovcu: J. Bubanj, Križišće 20 d; A. Houmbauer, Zagreb 50 d.

Za Kruh sv. Antuna: Gđa A. Arko, Zagreb 45 d.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: E. Salamon, Zagreb 20 d; B. Kukelj, Novi Vinodol 10 d.

Za crkvu u Ružićima: K. Jelinčić, Nova Gradiška 25 d; Gđa Pogorelec, Zagreb 20 d; P. Kramosta, Vukovar 10 d. — **Po 5 d:** M. Rapčanji, Sl. Brod; A. Mogoroš, Valpovo; N. Horvat, Valpovo.

Naši mili pokojni pretplatnici:

Fana Blažić, Blažići; Ivan Jozić, Lev. Varoš; Nikola Car, Crikvenica; Roza Ružička, Sarajevo; Marija Vovčicka, Nova Rača; Agica Živković, Široko Polje. — **Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.**

SADRŽAJ: Glasnik sv. Josipa svojim prijateljima na osvitku nove godine. — Tajna božićne noći. — Kod jaslica. — Smislio se na Boga. — A Krist je šutio, roman. — Borba za mladež. — Žrtva ljubavi. — Nijedne lopate nepravedne zemlje na moj grob. — Nije dužnost, ali... — Presvetom Imenu. — Pamti. — Svjetska molitvena oktava. — Savjeti. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. VELJAČA 1939. BROJ 2.

Proročanstvo Simeonovo — početak Marijinih boli.

Na vratima hrama stoji starac. Pogled pun čežnje upro je u daljinu. Tjelesna snaga ostavila ga već odavna, ali srce neprestano izgara od velike čežnje za Mesijom. Danas jače no ikada prije.

Zar još nije došao blagosloveni čas?...

Kako dugo oklijeva Gospodin da utješi slugu svoga?... Zar će morati k ocima poći, a da ne vidi nadu Izraela?...

Crna sumnja već se htjede ušuljati u njegovo srce, ali on brzo zatvori vrata pred njome.

— Ne, ne. Gospod mi reče, da neću umrijeti dok ne vidim Spasenje roda ljudskoga. Vječna, nepogrešiva istina ne može prevariti.

I zato on čeka, čeka. Pogled mu se spušta niz brdo Moriju...

Kad najednom oko mu zasja, ispravi se pognut starac.

Prema hramu penju se dvije osobe. Po izgledu to su siromašni ljudi, na koje se nitko i ne osvrće. Ali Simeon gleda dublje. U jednostavnoj ženi upoznaje on djevičansku Majku, na kojoj se odrazuje nebeska milina.

U svojoj duši razabire on jasno glas Duha Svetoga: Simeone, svanuo je žuđeni čas. Djetešce što ga vidiš na rukama svete Majke jest Mesija...

Malo zatim pozdravi sveti starac djevičansku Majku, pokloni se Božanskom Djetešcu. Pun čežnje raskrili svoje ruke, a Marija stavi svoga Sinka na njih. Kolika sreća — kolika radost za svetoga starca. Ispunila se jedina želja njegova života! Šta mu treba više i živjeti!

— Sad otpuštaš s mirom slugu svojega, Gospodine, po riječi svojoj, jer vidješe oči moje spasenje tvoje pred licem svih naroda, svijetlo da rasvijetli tminu i slavu naroda svoga izraelskoga.

Kako je lijep i drag ovaj susret starca Simeona sa Isusom i njegovom presvetom Majkom!

Marijino je srce ispunjeno srećom i radošću. A kako da i ne bude? Ta Simeon je rekao divne i velike riječi o njezinu Božanskom Sinu.

Ali, na tom svijetu nema trajne sreće.

Još odjekuje posljednja riječ Simeonova proročanstva kao tiha sreća u njezinu srcu, kad već druge poput teškog čekića padaju na njezinu dušu i bolno je razdiru.

Njezino Djetešce bit će na propast mnogima u Izraelu. Oko njega razvit će se ljuti boj, Ono će razdvajati duhove, rastavljati oca od sina, muža od žene. Radi njega trpjet će i ona mnogo, mač boli probost će i njenu dušu.

Kao oštrica mača prodirale su ove riječi do njezina srca, ona već unaprijed osjeća težinu boli.

I tako je njena radost odmah bila pomiješana gorčinom.

Doista, presveta Majka je dobro znala, što je o tome bilo napisano u svetim knjigama, nije joj bilo nepoznato što je prorok Danijel prorekao o mesijanskom čovjeku boli.

Bila je ona kao djevica odgojena u hramu, pa je dobro poznavala Sveto pismo.

A niti samo časak ne posumnja, da će se na vlas zbiti što proroci prorekoše.

Pa ipak! U svojoj prevelikoj majčinskoj sreći kao da je zaboravila na to.

A sada? Simeon ponovno otvara pred njom vrata budućnosti, sjeća se Mesijina poslanstva i ono je jasno oživjelo pred njom.

Od toga časa postade Marija Majkom boli. Njeno tiho mučeništvo započe. Križ, drvo sramote već baca sjenu na stazu njezina života. Možda već sada osjeća da će ovo slatko Dijete koje Simeon drži na svojim rukama biti pribijeno na križ?... Da će ovo nježno tijelo biti zaogrnuto purpurnim plaštem vlastite krvi... da će jednom i ona sama stojeći pred križem pridonijeti najveću žrtvu, koju je ikad koja majka pridonijela? Poput teškog brda svalila se već sada bol i žalost na njezinu dušu. No ne toliko radi nje same koliko radi njenog dragog Djeteta.

Tako je svršio prvi pohod Marijin s njezinim Sinom u hramu. Uspinjala se ponosno do njega, a sad ga ostavlja s ranom u srcu. Proročanstvo Simeonovo pratit će je posvuda. Ono će biti misao vodilja njena života — života kraljice mučenika.

I u našem životu nađu se radost i žalost vrlo brzo jedna uz drugu. Baš kao dvije nerazdružive sestre. Što se započelo s velikim

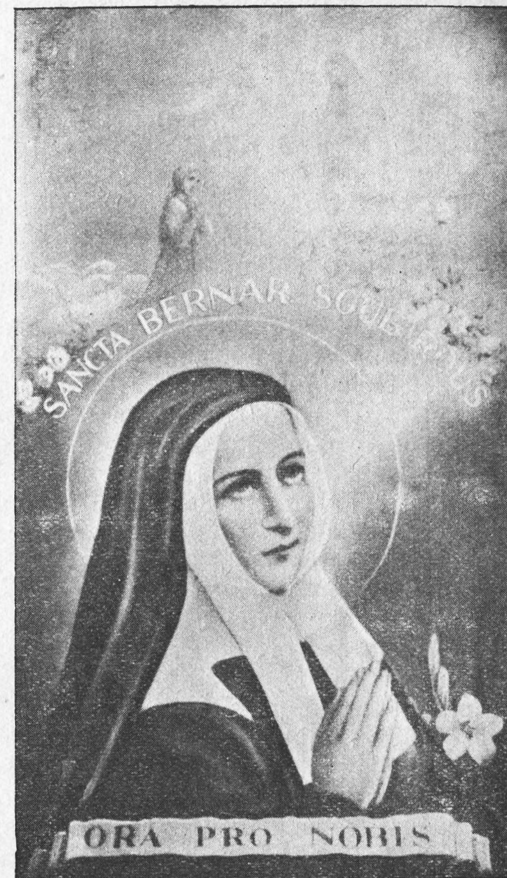
veseljem i nadom, često puta svršava gorkom žalošću i razočaranjem. Još nam nije zamro veseli smiješak na usnama, a već se kotrlja krupna suza iz očiju. Ljudi, što nas primiše kao dobri prijatelji, rastaju se s nama kao neprijatelji. Oni koji su nam obećavali sad zlatna brda, za čas razaraju naše najljepše nade, što smo ih gradili na njihovim obećanjima.

Takav je život. »Život nepomućene radosti nije dio smrtnika.«

Nije uzalud nazvao Job ovaj život bijednim. Znao je iz iskustva kako uporedo koraca sreća i nesreća, prijateljstvo i nesklonost.

Tko da se onda čudi, ako je i presveta Djevica uz svoje Božansko Dijete, koje je došlo na ovaj svijet da trpi, postala Majkom boli? — Tko veže svoju sudbinu uz Isusovu, mora također da pije iz kaleža boli, mora stupati Njegovim okrvavljenim tragom.

Mnogi ljudi misle, da nad njima mora uvijek sjati sunce sreće, a zaboravljaju da osim sunčanih dana ima i kišovitih.

Bernardo mala!

Svojim si očima gledala Onu,
Koju sâm Gospod sa zemlje uze,
Da vrta nebeskog bude
Najljepše uresno cvijeće! A. K.

»Tvoju dušu probost će oštar nož.«

Tvrda je to riječ, još tvrđa i bolnija, jer je pala usred radosti i sreće. Ali ju je Marija junački prihvatila. Hrabro je podnosila bol, jer njena nada bio je Gospodin. Zato je i gledala budućnosti mirno u oči. Njen pogled bio je uvijek uprt u Svijetlo svijetla.

Majko, daj da i nama ono svijetli u gorkim i teškim časovima našega života.

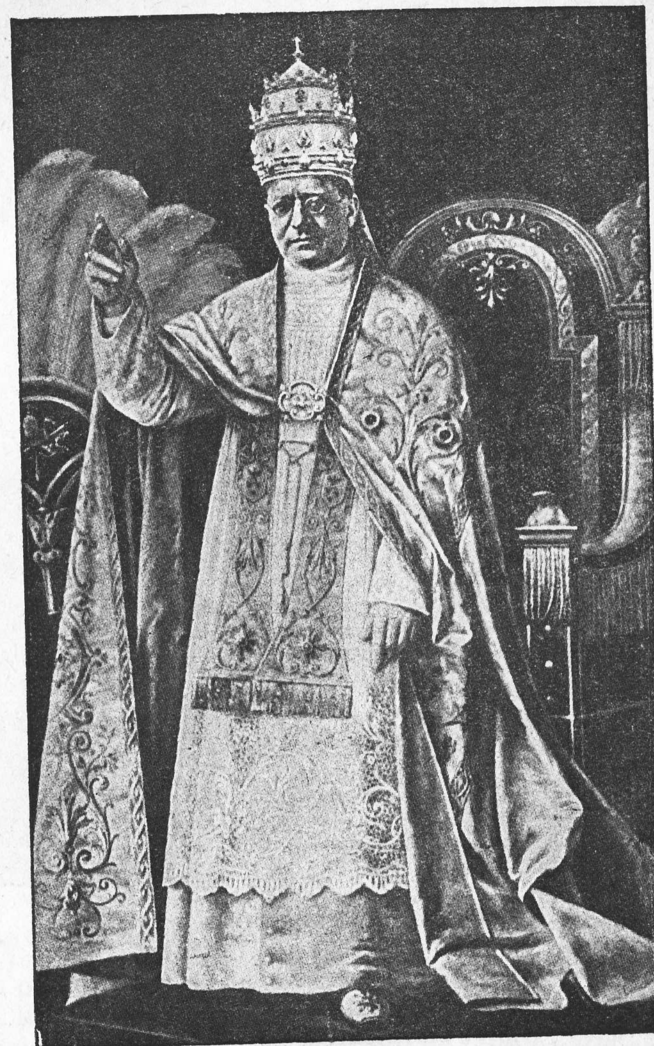
A. B.

Sedamnaesta godišnjica papinstva Pija XI.

U ponedjeljak, 6. veljače 1939. navršit će se sedamnaest godina, što je poslije smrti Benedikta XV. izabran za vrhovnu glavu katoličke Crkve kardinal Ahile Ratti, koji je uzeo sebi ime Pija XI. U nedjelju pak šezdesetnicu, 12. veljače, bit će sedamnaest godina, što je Pijo XI. okrunjen za Papu. Radostan je to događaj i jedan i drugi za cijelu katoličku Crkvu, za sve Kristove vjernike, jer slave svečanost zajedničkoga oca, jer slave svečanost Pape, s kojim se može i mora ponositi svaki katolik. Pijo XI. Papa, starac je, osamdesetgodišnji starac, koji je nedavno prepatio tešku bolest, pa baš zato tjelesno veoma oslabio, a prošlih božićnih dana doživio i šezdesetu godišnjicu misništva. Starac je Pijo XI., ali samo tijelom starac, jer mu je duh bodar, pamet i pamćenje svježe. Svi se dive, koji dolaze od njega, kako bistro sudi i prosuđuje sve velike događaje, što se u svijetu zbivaju. Kad govori, tek glas ga odaje, da je starac, no riječi izgovara mladenačkim žarom, misli pak, što ih iznosi, i danas su mu duboke pune zanosa. Dosta je, da čitaš, kako govori pojedinim skupinama različitih vrsta ljudi, što dolaze, da mu se poklone, da ga pozdrave. Baš u tim zgodama Pijo XI. zadivljuje svakoga. Za svaku skupinu, kakova god bila zvanja, on imade riječi pobude i to baš prema zvanju njihovu. Bili su kod njega kemičari, fizičari, arheolozi... U svim tim znanostima pokazao je Pijo XI., da mu nisu tuđe, da je i u njih upućen.

Silno je zabrinut radi velike mržnje na Crkvu, koja se u nekim zemljama tako teško opaža. Uvrede, što se nanose Crkvi i Kristu Gospodinu, duboko ranjavaju njegovo očinsko srce. Kad je nedavno bio naš zagrebački nadbiskup kod njega, živo se zanimao za sve prilike hrvatskoga naroda, a kad je stao govoriti o prilikama katolika u nekim državama, napose u Njemačkoj, zadrhtao mu je glas od velike uzbuđenosti, spustio je glavu, neko se vrijeme zamislio, a onda kao iza sna uzdignuo glavu, oči su mu zasjale posebnim sjajem, a on izrekao kao proročkim glasom: »Budućnost je naša«, Tako Pijo XI. u visokoj starosti kao budan čuvar bdi i pazi na sve, što se u svijetu zbiva, i u cijelom ovom vrtlogu svjetske politike drži čvrsto u rukama kormilo Petrove lađe, čvrsto i sa živim pouzdanjem u Boga ravna Kristovom Crkvom.

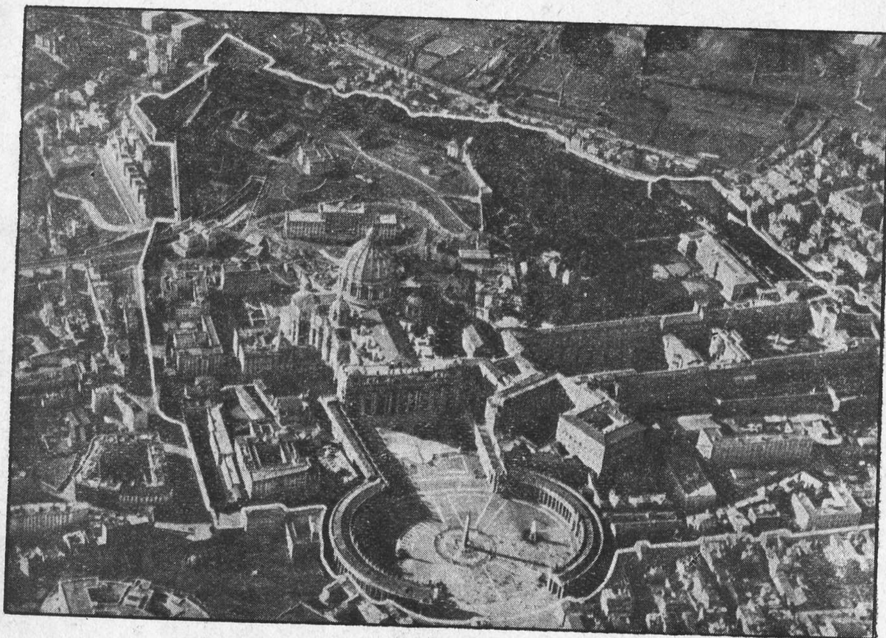
U starosti je doživio Pijo XI., neočekivanu sreću, da preko radija može govoriti svim vjernicima katoličke Crkve, pa i u najudaljenijim krajevima svijeta. On to i čini u svim svečanostima, a osobito, gdje se drže veliki euharistijski kongresi. Vjernici slušaju riječi Namjesnika Kristova. I posebnim osjećajima, jer ih čuju, kao da su okupljeni oko samoga Pape. Nijedan dosele Papa nije mogao biti u tako uskom saobraćaju sa svojim vjernicima, kako je eto Papa Pijo XI. Živom riječju on bodri katolike u svim krajevima svijeta, pa bili oni ne znam kako daleko od njega, on ih bodri, sokoli, diže, da budu i ostanu vjerni svetoj Crkvi, Isusu Kristu.

Sveti Otac Papa Pijo XI. — Rodio se 31 svibnja 1857 g. u Desiu kod Milana. — 6 veljače 1922 g. postade Kristov Namjesnik, a 12 veljače bi svečano okrunjen. Dan krunidbe slavi se po čitavom svijetu kao Papin dan.

Pijo XI. kao Papa uživa veliki ugled ne samo kod katolika, već i kod inovjeraca. Umom svojim, velikim znanjem svojim on se snalazi u svim prilikama, u najzamršenijim pitanjima, koja danas pokreću svijetom koja danas i uznemiruju svijet. Danas, kad se oni, koji ravnaju sudbinom naroda, ne drže zapovijedi Božjih, kad nosioci najviše državne vlasti zaboravljaju, da i narodi imadu svoja prava, kako ih imadu i pojedinci ljudi, jedino Papa Pijo XI. propo-

vijeda neustrašivo zakon Božji, nauča, što je pravo, kako bi se morala pravda poštivati i među narodima. Da nosioci državne vlasti nisu slobodni zidari, da se ne dadu voditi od slobodnih zidara, koji iz dna duše mrze na katoličku Crkvu i njezinu vrhovnu glavu, prilike, pa i političke prilike u svijetu bile bi sasvim druge, nego što jesu. Brzo bi se na obzorju svijeta rasplinuli crni oblaci, koji neprestano prijete najljućom olujom, a u svijetu bi zasjalo sunce mira i međusobne sreće.

Pogled na Vatikanski Grad.

Mi Hrvati imademo posebnih razloga, da se veselimo svečanosti Pape Pija XI. On je u raznim zgodama pokazao, a pokazuje i sada, da je iskreni prijatelj hrvatskoga naroda. Mi Hrvati imademo mnogo razloga, da se i ponosimo, što smo kao Hrvati eto već tisuću tri stotine godina u najužoj vezi sa Svetom Stolicom, što smo baš u toj vezi zadržali narodnost svoju, što smo pomoću Svete Stolice vazda ostali, što i jesmo, Hrvati, hrvatski narod. Zato, velim, imademo razloga, da se veselimo sedamnaestoj godišnjici izbora Pija XI. za Papu, sedamnaestoj godišnjici njegove krunidbe za Papu. Ali nije dosta, da se veselimo. Sa svim katoličkim narodima i mi se Hrvati molimo za Pija XI., jer se molimo ne samo za vrhovnu glavu katoličke Crkve, već i za osobitoga prijatelja svih nas Hrvata. Neka nam ga Bog dobri uzdrži, neka nam ga čuva, neka Pijo XI. živi za dobro naše, za dobro cjelokupne Crkve Kristove.

Sveti Otac Papa Pijo XI. i katekizam.

12. listopada 1938. primio je Sv. Otac Papa Pijo XI. skupinu katoličkih djevojaka, koje su uzele sebi za posebnu zadaću, da napose proučavaju katekizam. Sv. Otac je tu njihovu namisao osobito pohvalio, jer je u katekizmu znanost nad svim znanostima. To je zlatna knjiga, koju nije dosta samo dobro poznavati, nego treba i po njoj živjeti. Kršćanski je nauk znanost, u koju nikad dosta ne može da zaronimo. I Sv. Otac je još dodao, tim riječima i ovo priznanje. Rekao je:

A dijete je raslo i bilo je duhom jako, jer je bilo puno mudrosti i milost je Božja bila na njemu. (Lk. 2, 40).

»Ja sam star, a Vi ste u cvijetu mladosti; ja sam Papa i otvoreno Vam kažem, da sam uvijek što sam najbolje mogao, proučavao kršćanski nauk, ali kad bih i opet mogao iznova početi, još bih revnije i dublje nastojao da proniknem katekizam, jer je u toj maloj knjizi sve, što nam je potrebno za ovaj i za vječni život.«

A kako ti, dragi čitatelju Glasnika, cijeniš katekizam? Imaš li biblijsku povjesnicu u svojoj kući? Ako nemaš, a ti ih odmah nabavi, pa nedjeljom i blagdanom, a i za dugih zimskih večeri čitaj te svete knjige sa svojim ukućanima, te ih upućuj, kako će po nauku tih knjiga živjeti. Imaš li djece, koja idu u školu, a ti se osobito zanimaj za to, kako napreduju u nauku vjere. Sretna kuća u kojoj se tako radi!

I katekizam i biblijsku povjesnicu možeš za veoma male novce dobiti kod društva sv. Jeronima.

Sjetite se crkve u Ružićima!

„Nebeski zagovornik“.

Misterij o svetom Josipu u tri čina.

Napisao: Pavao Postružin.

Osobe:

Moro Waldner, industrijalac
Sara, njegova žena
Josip, njihov slijepi sin
Marija, kućna pomoćnica kod Waldnera
Fabijančić, *Marko*, *Tomašin*, radnici u Waldnerovom poduzeću
Župnik
Ivica, sin Fabijančića
Sveti Josip

Događa se u današnje doba u Zagrebu.

ČIN I.

Prizor 1.

(Soba elegantno namještena. Po zidu slike prirode. Krevet je smješten tako, da ga svi gledaoci vide po duljini. Kod stola sjede Moro i njegova žena Sara. Moro se nagnuo nad stol, podbočio objema rukama glavu. Sara radi ručni rad.)

Sara *(prestane raditi, pogleda Mora i uzdahne)*: Dakle, nema nikakove nade?

Moro *(spusti jednu ruku na stol)*: Ne! Nikakove.

Sara *(čas zamišljena, zatim se prigne prema Moru)*: Da pokušaš možda još Pariz...?

Moro *(spusti i drugu ruku na stol, pogleda Saru)*: Što, Pariz? Kakav Pariz? Zar nisam poduzeo sve, što sam mogao, ali, sve uzalud?

Sara: Ja sam čula, da u Parizu imade mnogo vrsnijih specijalista, nego u Beču. Pokušaj, Moro, možda bi se ipak dalo nešto učiniti...

Moro: Ti si samo čula, a ja znam, da je u Parizu najveći i najbolji okulista, ali znam i to, da je bečki profesor, koji je također poznat po svem svijetu kao vanredan okulista, rekao, da se našemu jedincu ne može nikako pomoći.

Sara *(zdvojno)*: Nikako pomoći... Ah!

Moro: Rekao sam mu: dajte, profesore, poduzmite sve, što možete i što Vam znanost daje, da mojemu sinu dadete vid! On me je dulje vremena motrio, slegnuo ramenima i rekao: »Nažalost, tu nema pomoći«...

Sara *(zamišljena, uzdahne)*: Ubogo dijete, na polasku u Beč imalo je takovu nadu...!

Moro *(ustane)*: ... Ha, nadu! I ja sam imao nadu. Svi smo mi imali nadu, jer nas je naš liječnik, a i bečki profesor, prije deset godina uvjeravao, da će se djetetu moći pomoći operacijom, ali istom onda, kad bude imalo oko šesnaest godina... *(hoda po sobi)* Pa evo, već godinu dana hodam s Josipom od specijaliste do specijaliste i ništa. Sve je uzalud.

Sara *(ustane, odloži ručni rad i pođe prema Moru)*: A da pokušaš još Pariz, London, pa makar i New-York... tamo su...

Moro *(stane, nervozno upada)*: Sve će biti uzalud. Uzalud trud, uzalud bačen novac...

Sara: Pa, ako ne bude pomoći, bit će mi barem savjest mirna. A nećeš ni ti koriti samo sebe, a niti će te dijete prekoravati, da nisi iscrpio sve mogućnosti. Ne žali ni truda ni troška...

Moro *(nervozno)*: Ženska glavo, ti to ne možeš razumjeti *(stane pred Saru)*. Nisi mi dala prilike, da ti rečem sve, što je bečki profesor rekao... Kad sam ga molio, da poduzme sve, na što ga današnja znanost upućuje, on mi je rekao: »Gospodine, tu se ne da pomoći zato, jer vaš sin ima rudimentarne, zakržljale, posve nerazvijene očne živce, koje današnja medicinska, a ni kirurška znanost ne može ojačati da funkcioniraju... Eto, sada si čula sve *(opet hoda po sobi)*.

Sara: Moro, ja znam, ja razumijem, ali, Josip se neprestano nada, da ćeš ga...

Moro *(stade i upada)*: Da, još mi je bečki liječnik rekao: »Vašemu sinu može pomoći samo Bog, čovjek ne!« *(trpko se nasmije)* Ha, ha! Samo Bog!? Kako je naivan! *(hoda)*.

Sara: Naivan? Zašto, naivan? *(u stranu)* Adonaj bi mogao pomoći. Ali to bi tada bilo čudo... *(zamišljena, turobno)* A kod židova nema više čudesa...

Moro *(stane)*: Ti si luda! Kakvo čudo! Tko pametan danas vjeruje u čudo? Ja ne. Čudesa nema *(opet hoda)*.

Sara *(sjedne i opet uzme ručni rad)*: Kod nas židova nema više čudesa, jer nema više proroka... Ali kod kršćana, kod njih se čudesa događaju.

Moro: Ja u čudesa ne vjerujem.

Sara: Ne vjeruješ? A kraljevićev sin? U to čudo moraš vjerovati, jer...

Moro *(ljutito prema Sari)*: Sada si me počela još i nekim čudesima gnjaviti. Velim ti, čudesa nema. Ja u njih ne vjerujem.

Sara: Ali, Moro, budi pametan! Uvaži dokaze! U čudo, koje se dogodilo u Kraljevićevoj obitelji, može se, a i mora se vjerovati. Ta, sam se sjećaš, kako je izgledao Kraljevićev sin. Bio je na samrti, a pogledaj ga danas! Dolazi ti češće u...

Moro *(maše nervozno rukom prema Sari)*: Prestani, prestani! Ja u sve to ne vjerujem. Naprotiv, vjerujem, da bi mladi Kraljević bio ozdravio i bez toga nekog zagovora, neke Majke Bistričke... To je sve prevara »švindel«.

Sara: Nikako drugčije nije on ozdravio, nego samo po zagovoru Majke Božje Bistričke. Da je ozdravio naravnim načinom, ne bi bio ozdravio u jedan čas...

M o r a *(veoma nervozan, donekle i ljut, motri čas Saru, a zatim čudeći se)*: Ženo, jesi li ti židovka?

S a r a: Jesam, židovka sam... Nemoj misliti, da ću postati kršćankom zato, što vjerujem u čudesa, koja se kod kršćana događaju. Ne! Ja ostajem židovka, dok sam živa, ali ono, što vidim, to i vjerujem.

M o r o *(stane pred Saru)*: Ženo! Mene je upravo stid, da Ti, moja žena, židovka, vjeruješ u nešto, što... *(zastane, mahne rukom i opet se ušeta)*.

S a r a: Moro, meni je žao, da Ti tako govoriš. Žao mi je, jer znam, da sada govoriš drukčije, nego zapravo misliš. No, pustimo to. Nego, skoro da sam zaboravila. Prije podne tražio te je onaj pretradnik iz radionice...

M o r o *(naglo se okrene prema Sari)*: A — a! A što je htio?

S a r a: Ne znam. Rekao je, da ima s Tobom nešto razgovarati o veoma važnim stvarima.

M o r o *(zabrinuto)*: Eto, i u mojem poduzeću dogodit će se doskora nekoliko čudesa.

S a r a *(začuđeno)*: Čudesa? Kakva čudesa?

M o r o: Ha, vidjet ćeš... *(zamišljen sjedne)* Ovaj, koji me je tražio, jedini je, koji mi je iskren i vjeran. Zato sam i htio da mu povisim plaću, pa sam ga postavio za »Forarbajtera« ili, kako oni kažu: predradnika... *(bubnja prstima po stolu)* i to njima nije pravo.

S a r a *(začuđeno gleda Moru)*: Što, nije pravo? Komu nije pravo?

M o r o *(opet hoda)*: Eh, što ti znaš? *(stane pred Saru)* Onaj Fabijančić i neki njegovi drugovi izletjet će iz poduzeća...

S a r a *(začuđeno)*: Fabijančić? Zašto? Što se to događa u poduzeću?

M o r o: Što? onaj pobožni Fabijančić, uzbunio mi je gotovo sve radnike i zato mora van.

S a r a: Uzbunio? Kako, uzbunio? *(gleda ga začuđeno)*. Ta on je...

M o r o *(hoda. Upada)*: Lopov, koji osniva neku novu radničku organizaciju.

S a r a: N o v u organizaciju?! Pa svi su oni organizirani...

M o r o *(upada)*: Da, jesu. Organizirani su u organizaciji, koju obilno podupiremo mi poslodavci. No, gospodin Fabijančić nije s tom organizacijom zadovoljan... On i njegovi drugovi osnivaju novu organizaciju, kojoj bi imao biti zaštitnikom neki njihov svetac, neki Josip, sveti Josip...

S a r a: Moro! Pa šta to tebe smeta? Neka osnivaju...

M o r o *(razbješnjen lupi šakom po stolu)*: Prestani! Ti to ne razumiješ... To bi bila njihova, posve njihova organizacija, a mi to ne ćemo...

S a r a: Zašto ne? Ta oni su...

M o r o *(opet upada)*: Ne, ne, ne, to nikako ne smije biti *(okrene se prema Sari)*. U toj organizaciji ne bi mi poslodavci imali nikakve riječi, a to mi ne smijemo i ne možemo dopustiti.

S a r a: Pa, ako je to radnička organizacija, onda vi poslodavci u nju i ne spadate. U njoj neka odlučuju radnici sami...

M o r o *(njiše glavom)*: Aj, lude li glave! Svi poduzetnici i industrijalci napadaju me, jer se taj novi radnički pokret počeo širiti baš iz mojega poduzeća. Zato moram odmah otpustiti pokretača, a to je taj zloglasni Fabijančić. I moram spriječiti, da on igdje drugdje dobije posao *(čas zamišljen)*. Prenajeo se dobra, koje mu daje moje poduzeće *(hoda naglo po sobi)*. On misli, da će zato, što su svi radnici uz njega, on i pobijediti. Sa mnom se je upustio u koštac... A, ne ćeš, ne! Ja sam jači... On je doduše jedan od najstarijih i najboljih radnika, ali, mora van, jer, interes je veći od jednoga Fabijančića *(vani se čuje razgovor)*.

M a r k o *(glasno iza kulisa)*: Je li gospodin šef kod kuće?

M a r i j a *(vani)*: Jest, gospodin je u sobi.

Prizor 2.

M a r i j a *(dođe na vrata)*: Radnik Marko moli, da ga primite u veoma hitnoj stvari...

M a r k o *(iza kulisa upada)*: Ne, radnik, nego predradnik...

M o r o *(pogleda Saru i raširenim dlanom pokazuje prema vratima)*: Evo, to je taj »Forarbajter«, koji će pobijediti Fabijančića, i koji će, bude li potrebno, učiniti sve, čime se može spriječiti osnivanje druge radničke organizacije.

M a r i j a: Molim, mogu li ga pustiti unutra?

M o r o *(gleda je čas, maše rukom niječno)*: Ne, neka mi ne ulazi u sobu... Hm, čekaj! Reci mu, neka me čas vani pričeka *(Marija ode)*. *(Sari)* Žrtvovat ću makar i milijun, samo da se osujeti njihova namjera. Daj, ostavi nas same!

S a r a *(ustane)*: Oh, Adonaj, Adonaj! Uvijek neke neprilike... *(uzme ručni rad i izađe van)*.

M o r o *(stane k vratima, otvori ih)*: Šta je, Marko, šta ima novo? Uđi *(Marko uđe, obučen u radničko odijelo.* Jesi li štogod poduzeo?

Prizor 3.

M a r k o *(udvorno)*: Jesam, sve sam učinio prema vašoj cijenjenoj uputi, no dvojim u uspjeh, jer je velika većina uz njega...

M o r o *(stane pred Marka)*: Ne zanima me, tko je uz njega, ali me zanima, tko je uz tebe...?

M a r k o: Uz mene su petorica...

M o r o: To je Fric i tko još...?

M a r k o: Uz Frica je Tomašin, Čelebić, Hrup i Vodmar. Svega pet, a to je malo.

M o r o *(cinički se smije, gleda Marka, kimne glavom)*: Hm... Veliš, malo? A, bi li ti mogao još nekoliko njih predobiti za sebe...? Da im možda nešto obećaš... ili čak... *(trlja palac i kažiprst)*.

M a r k o: Da, razumijem, gospodin šef. Da im što obećam, ili mislite, da im nešto čak i dadem, je li?

M o r o: Dobro pogađaš moje misli... Da im nešto dadeš.

M a r k o: Ne će ići, jer ih je na ovo nekoliko sastanaka Fabijančić gotovo sve osvojio...

M o r o: Ludov! I ti ćeš ih osvojiti, ako im pokažeš novac...

M a r k o: Velim, teško će ići. Ako ne vjerujte meni, tu vani su sva četvorica, pitajte njih.

M o r o *(zamišljen. Priđe posve blizu Marka, gleda ga i reče poluglasno)*: A, da ga se...? *(mahne rukom i nogom od sebe)*

M a r k o *(smije se, gleda Moru)*: Znam, što ste htjeli reći! Da ga maknem. *(čas šutnje. Marko gleda Moru, koji motri Marka)* Ja to ne bih mogao učiniti. Za druge ne znam...

M o r o *(stane pred Marka nakon kraće stanke)*: Nisam tako mislio. No, bilo bi dobro, *(gleda na vrata)* da se malo razgovaramo i s drugima... Zovni onu četvoricu...

M a r k o: Uprljat ćemo vam sobu... Možda da se sastanemo gdje drugdje? *(ide prema vratima)* Ili ću zvati samo Tomašina.

M o r o: Ovdje smo najsigurniji, da nas nitko ne vidi i ne čuje. Zovi Tomašina.

M a r k o *(otvori vrata i zovne)*: Tomašin, dođi unutra!

P r i z o r 4.

T o m a š i n *(uđe, obučen u radničko odijelo)*: Dobar dan!

M o r o: Dobar dan, Tomašin *(pokaže stolicu)* Sjedni. *(Marku)* Da, zaboravio sam tebi reći, da sjedneš. Sjedni! *(privuče mu stolicu. Okrene se Tomašinu)* Dakle, Tomašinu, Fabijančić je protiv svih nas!... On je čak i protiv vas, svojih drugova...

P r i z o r 5.

M a r i j a *(ulazi i prema Moru pismo)*: Izvolite! *(Moro primi pismo i čita ga)*

T o m a š i n: Šta ćemo, gospodin šef! On misli, da je najpametniji među nama... Ali pokazat ćemo mi njemu njegovoga... svetog Josipa...! Gdje će meni sveti Josip dati kruha, ako ga ja ne zaradim!?

M a r i j a *(oštro ga pogleda od pete do glave)*: Sramite se, vi ste kršćanin, pa tako govorite...! Sram vas bilo...! Ni jedan se krivovjerac ne izražava tako, kao vi... *(ode)*

T o m a š i n *(mahne za njom rukom)*: Ah...!

P r i z o r 6.

M o r o *(Tomašinu)*: Zašto govoriš takve stvari pred njom...? Vidiš, da je zagrižena u svoju vjeru.

M a r k o: Gospodin šef, ja mislim, da mi ne duljimo, već da vi nama dvojici stavite nešto *(trlja palac i kažiprst... misli novac)* na raspolaganje, a dalje će već biti naša stvar...

M o r o: Da, znaš, ali tu treba biti na oprezu. Ti si nagao i nepromišljen, pa bi mogao počiniti i glupost... Znaš, on imade ženu i djecu, a da se to sazna, odgovarao bi i ti i ja. Ja bih morao hraniti njegovu obitelj, a ti bi išao u zatvor.

T o m a š i n *(iznenađen)*: A, a, a! Vi ste o tom razgovarali...?! No, u tom sa ja majstor. Ne ćemo mi njega jako... Samo malo — kvrc — i, ne će u njem biti mnogo volje osnivati ili voditi organizaciju. O ne! Ali, vrijeme je da se ide...

M o r o *(dade Marku novac)*: Evo, vama dvojici, za sada toliko. Ali, o tom nitko ništa. Uspije li stvar, bit ćete već dobro nagrađeni. Jeste li razumjeli?

M a r k o i T o m a š i n: Jesmo, jesmo... *(idu prema vratima)*

M a r k o *(okrene se)*: Gospodin šef, mi se i nadalje preporučujemo vašoj moćnoj zaštiti.

M o r o *(prema njima)*: Sve će biti dobro i u redu. Samo, kad se ta stvar uredi i kad se duhovi malo smire, odmah morate birati drugi odbor... Pretsjednik je ipak radio previše samoglavo.

M a r k o *(pokazuje na Tomašina)*: Imamo koga birati...

T o m a š i n *(Marku)*: Mogao bi i ti biti izabran...

M o r o: Vi obojica morati u odbor. A, sada idite i dogovoriti se... *(obojica odu. Moro gleda za njima)*

P r i z o r 7.

M o r o *(za sebe)*: Moram ga onemogućiti, pa makar ga morao i uništiti, *(stane i za njima)*; I ovi su gamad... Ali, oni će svi biti kliješta u mojim rukama... Gamad! *(hoda po sobi)*.

P r i z o r 8.

S a r a *(čas kasnije uniđe, uzdahne)*: Otišli su... Prema njihovim riječima, koje sam slušala, nisu tebi baš jako odani...

M o r o *(upada)*: Meni ne, ali novcu da... A to mi je glavno... *(uzme šešir i ode van)*.

P r i z o r 9.

J o s i p *(izvana)*: Mamice! *(Sara gleda prema vratima)* Oj, mamice! *(turobno)* Smijem li malo k tebi?

S a r a *(gleda prema vratima)*: Što želiš, zlato moje? Dođi k svojoj majci, dođi! *(ulazi Josip, od 17 godina, slijep.)*

P r i z o r 10.

M a r i j a *(drži Josipa jednom rukom za rame, drugom za ruku i ravna ga prema Sari ispred sebe)*: Idi, Josipe, idi k mami, pa se potuži na njega. *(Marija ode. Sara ga sažaljno pogleda)*

J o s i p *(stoji kraj vratiju i pruža ruke prema Sari)*: Gdje si, mamice? Javi mi se!

S a r a: Tu sam, sinko, tu, kod stola. *(ispruži obje ruke prema Josipu i sjedeći čeka)* Dođi!

Josip *(ispruži ruke ispred sebe i tapkajući rukama ide prema Sari. Turobnim glasom)*: Mamice...!

Sara *(primi ga za ruku i privuče k sebi)*: Što je, dijete moje?

Josip *(plačući)*: Mama! Onaj... zločesti čovjek... *(zaplače)*

Sara *(ogrli ga i podiže mu glavu i gleda ga)*: Srce moje, što ti se dogodilo? Koji zločesti čovjek?

Josip *(kroz plač)*: Onaj zločesti, znaš, jedan od onih, koji su tražili ta... tu... *(padne Sari oko vrata i plače)*.

Sara *(ustane, gladi ga po glavi i tješi)*: Jedan, od onih radnika? A što ti je učinio?

Josip *(još uvijek plačući)*: Rekao mi je...

Sara: Umiri se, srce! Umiri s i reci mami, što ti je rekao? Je li te možda uvrijedio?

Josip *(donekle umiren)*: Rekao mi je... *(kroz plač)* »Što, ti ćoravec, ti dangubiš?« *(opet se baci Sari u zagrljaj)*.

Sara: Tako ti je rekao? No, on nije tako mislio, kako si ti to shvatio.

Josip *(kroz plač)*: Da on nije tako mislio, ne bi tako ni rekao... Mamice, pa ja bih radije radio, nego... dangubio... Ali, što ću, ako sam slijep!...

Sara *(umiruje ga)*: Umiri se, Josipe, on nije mislio tebe uvrijediti... Ali... to ipak nije smio reći. Umiri se, tata će ga već izgrditi.

Josip *(umiren)*: Već ga je Marija izgrdila.

Sara: Vidiš, kako je Marija dobra.

Josip: Marija ga je izgrdila i rekla mu je, da Bog može i njemu dati, da bude slijep. Je li to istina, mamice? Može li se to dogoditi?

Sara: Dakako, da se može. Sve se može dogoditi, ako Adonaj hoće. Može i on oslijepiti.

Josip: Oh, neka mu Adonaj to ne učini. To bi za njega bila prevelika kazna.

Sara *(gladi ga po licu)*: Tako, vidiš, Josipe, to je lijepo od tebe. Ti mu opraštaš, je li?

Josip: Da, i Marija mi je rekla, da mu moram oprostiti... Ja mu opraštam, jer on ne zna, kako je to teško bit slijep. Ali mu to ne ću nikada zaboraviti.

Sara: Najprije treba oprostiti, a kasnije ćeš i zaboraviti. On je doista zločest.

Josip *(veselo)*: Oh, mamice, skoro da sam zaboravio... *(okrene se i pipajući rukama ide prema vratima)* Ja sam tebi nešto lijepa donio... *(zove)* Marijo! Marijo! Daj mi grančicu!...

Marija *(iz vana)*: Čujem, Josipe, čujem. Evo me, odmah. *(ulazi na vrata i daje Josipu cvatuću grančicu trešnje)* Evo, Josipe, podaj mamici.

Josip *(uzme grančicu)*: Hvala, Marijo! Nema li na cvijetu koja pčelica?

Marija *(smije se)*: Ne, nema. *(ode)*

Josip *(miriše cvijet i tapkajući rukama ide prema Sari koja se smiješka i divi)*: Evo, majčice, ovo sam donio tebi. *(ispruži ruku i daje Sari grančicu)* Gledaj, kako je to lijepo i nježno cvijeće! *(pipa prstima)*.

Sara *(uzme grančicu)*: Veoma lijepo. S koje je to trešnje?

Josip: S one kraj ograde. Je li, kako je lijepo i nježno?! Pomiriši, mamice! To sam ja otkinuo.

Sara *(miriše)*: Ti si otkinuo? Kako si sámo mogao, moj mali? *(gladi ga)*.

Josip *(veselo)*: Lako, mamice. Marija mi je pomogla. Ona je privukla granu, a ja sam je otkinuo i tebi, moja mamice, donio.

Sara: Kako si ti dobar! A da te je pčelica ubola? Ha?

Josip: Pčelica ubola? Malo bi me boljelo i ništa više. Ali je Marija na sve to mislila, pa je pčelice, koje su po cvijeću zujale, otjerala. Još je rekla, da pčelice ne crkavaju, već da umiru, jer da su Božje, i da su one uzor marljivosti. Je li to istina, mamice?

Sara: Da, istina je. Pčelice su zaista uzor marljivosti, pa zato veli narod, da one umiru. Marija je dobro rekla.

Josip: Marija je i dobra i pametna, je li, mamice?

Sara: Jest, Marija je dobra i pametna, a i ti si dobar. Dobar si, jer uvijek misliš na svoju mamicu. *(gladi ga po licu)*.

Josip: Da — a... dobar... Moram i ja biti dobar, kad si i ti meni tako dobra... *(pipajući napipa cvijet)* Čuj, mamice, Marija mi ne zna razjasniti, što je ovo u sredini cvijeta kao neki batić? Jesu li to možda prašnici, o kojima mi je tata govorio?

Sara: Da, Josipe, *(pokazuje)*. Ovo, pipaj ovdje, to su prašnici, koji svojim praškom oplođuju batić ili tučak. Ovo u sredini je tučak, koji se kasnije razvija u plod.

Josip: Marija je rekla, da su cvjetovi bijeli. Je li doista tako?

Sara: Jest, bijeli su, ali neke latice imadu i mali crvenkasti rub. Pipaj ovdje... *(pokazuje mu njegovim prstićima)*.

Josip *(pipa)*: Oh, mamice, kako bih ja volio vidjeti...! Marija mi tumačila u vrtu, da je lišće zeleno, cvijeće bijelo i crveno, oblaci da su sivi, nebo plavo... A što imam od toga, kada to znam, a boje ne vidim...!

Sara *(sažalno ga gleda i uzdahnu)*: Drago moje dijete... Sudbina...

Josip *(čas zamišljen)*: Sudbina? A zar se ta sudbina ne bi mogla meni smilovati, pa dati da progledam? Marija kaže, da bi Bog to mogao učiniti...

Josip: Marija je i dobra i pametna, je li, mamice?

Sara *(zamišljena)*: Da ti progledaš, moralo bi se dogoditi čudo, a mi smo... Ti si Židov...

Josip: Zašto, Židov?! Zar to nije svejedno, Židov ili kršćanin? Zar se kod Židova ne može dogoditi čudo, kako se događa kod kršćana?

S a r a *(duboko uzdahne i zamisli se)*: Ah . . . !

J o s i p: Kome si poslala taj duboki uzdah, mamice: Možda Adonaju?

S a r a: Da, sinko, Adonaju . . . !

J o s i p *(privije se k Sari i zagrli je)*: Jesi li, majko, Adonaja molila, da na meni učini čudo . . .?

S a r a *(nakon dulje stanke)*: Ne, to ga nisam molila . . . Adonaj ne čini kod Židova čudesa.

J o s i p: O, mamice, a čuda Mojsijeva? Pa, čudesa mnogih drugih proroka? Kako dakle možeš reći, da Adonaj ne čini čudesa među Židovima?

S a r a: Nekad ih je činio, ali danas ne . . . Danas ne daje Adonaj Židovima proroka, a niti dopušta, da se među Židovima zbivaju čudesa . . .

J o s i p *(odmakne se malo od Sare)*: Mamice, a zašto Adonaj ne daje više Židovima proroka, i zašto ne dopušta da se događaju čudesa?

S a r a: To znade samo Adonaj. Mi to ne možemo znati. Židovski narod još danas očekuje obećanoga Mesiju, i kad taj dođe, možda će se opet javiti proroci i pokazati čudesa.

J o s i p *(zamišljen na stranu, za sebe)*: To ja ne razumijem . . . Ta mi se Židovi molimo Adonaju isto onako, kako su se molili i pređi naši za vrijeme proroka. Eno na hramovima je još i danas napisano, a mi molimo: »Ba*ruk* ha-*ba* be*šem* Ado*nai* Berak*muken* mi-*bet* Ado*nai*« i mi svi znamo, da to znači: »Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslivljamo vas iz kuće Gospodnje!«

S a r a: Da, imaš pravo. To su riječi proroka Davida. Ali, od kako su naši pređi proroka Ješuu dali osuditi na smrt na križu, od tada nema više među Židovima ni proroka, ni čudesa . . .

J o s i p *(stoji dulje nijemo zamišljen u stranu)*: Da, to sam čuo. A ne zna li se, zašto su proroka Ješuu osudili na smrt?

S a r a: Knjige kažu, da je bunio Židove proti rimskom caru . . . Ali, ostavimo to, *(ustane, drži Josipa za ruku)* Kad tata dođe, moli ga, a i ja ću ga moliti, da ode s tobom u Pariz. Možda bi pariški liječnici ipak mogli operacijom *(nježno ga gleda)* momu jedincu dati vid . . . Hoćeš? Molit ćemo tatu.

J o s i p: Oh, mama . . . Vid! . . . Hoću, molit ću tatu. I ti ga moli! O, Adonaj, Adonaj . . . ! Kad bih ja progledao, ja bih bio i Tebi i tati i upravo svima dobar . . . svima vama dobar, a Adonaju zahvalan . . . *(za sebe tužno u stranu)*. Nema više ni proroka . . . ni čudesa . . . A kod kršćana ima i svetaca i čudesa . . . Čudno . . .

S a r a *(opet sjedne)*: Bio bi mu zahvalan? Znam, jer si dobro dijete. Ali Josipe, nemoj na to odviše misliti. Možda je Adonaj baš htio, da ti budeš slijep . . .

J o s i p: Ne znam, zašto bi On to htio? Zašto bi Adonaj htio, da jedan židovski dječak bude slijep! No možda ti, mamice, imaš

pravo!? I Marija mi je rekla, da je možda Bog tako odredio . . . Da je to možda Njegova sveta volja, da ja budem slijep . . .

S a r a *(prisilno se smiješi, ali se vidi, da je žalosna)*: No, vidiš, i Marija ti je tako rekla . . . Budi strpljiv. Bit će da je to doista odredba Adonaja, ili, kako Marija reče: »Odredba Božja . . .« *(privije ga k sebi i zaplače)*.

J o s i p *(uhvati Saru za obje ruke)*: Ja sam strpljiv, ali što ćeš, mamice . . . kad smo polazili u Beč, ja sam imao čvrstu nadu, da će mi liječnici pomoći, pa gle, sada . . . sada znam, da nikad ne ću moći gledati . . . Oh, mamice, mamice!!! Kako sam tužan . . .

S a r a *(rupčićem briše suze)*: Dijete moje!

J o s i p *(odmakne se od Sare, u stranu za sebe)*: O, kako bih ja volio gledati zimi bijeli snijeg, u proljeće zelene livade, pune šarena cvijeća, gledati vedrinu neba i na njemu po danu sjajno sunce, a po noći blijedi mjesec i milijune sjajnih zvijezda . . . Da, mamice . . . *(Sara plače i briše suze)*. Sve bih ja volio vidjeti, što je Adonaj, ili, kako Marija reče, što je dragi Bog stvorio. A od svega najradije bih vidio . . . *(obim rukama gladi Sari lice i začudi se)*. Ti plačeš, mamice . . . ! ? Tebi niz lice teku suze? . . . Majko, zašto plačeš? *(pipa joj lice i grli je, plačnim glasom)* Nemoj, mamice plakati, da i ja ne zaplačem . . . *(gladi joj lice)*. Mamice . . . pa šta zato, ako sam . . . slijep? Hm, pa . . . možda je to doista odredba Adonaja . . . Odredba Božja . . . ! ?

S a r a *(plače. Privije njegovo lice k svojem)*: Plačem, jer tebe volim, moj Josipe . . . A što si ono htio reći, što bi najradije vidio?

J o s i p: Šta bih najradije vidio?! . . . Od svega, što je Adonaj na svijetu stvorio, najradije bih vidio . . . tebe . . . Tebe . . . bih najradije vidio, moja dobra majčice . . . ! *(metne svoju glavu kraj majčine, oboje su okrenuti gledaocima)*. Nastavit će se.

Za staru majku svoju.

Cio naš život od početka pa do kraja valja da je rad i priprava za lijepu i blaženu i rajsku smrt. N a r o č i t o v a l j a d a s u n a š i s t a r i d a n i j e d n a o z b i l j n a i p r e o z b i l j n a p r i p r a v a n a s m r t, kad smo joj tako blizu, kad ona stoji pokraj nas, pa nas već drži za ruku. I samo još treba da uhvati za kvaku i da otvori ona tajnovita vrata od drugoga svijeta, te nas povede Bogu na sud i u vječnost. Pa zato naši stari dani valja da su više nego ikoji drugi dani prije toga povezati s Bogom i predani službi Božjoj.

Imajući ovo na pameti primamo s mnogo iskrenoga zadovoljstva i srdačnoga odobravanja ono, što je nekada davno u svome testamentu odredio jedan čestiti hrvatski seljak za svoju staru majku. Zvao se Mihalj Grižić, a bio je iz sela Trnja pokraj Zagreba. Testamenat je načinio god. 1761.

»Ostavljam, veli Mihalj u svome testamentu, **na špital**[1] **varoški jednu ral zemlje, koja poleg šoštarskeh zemalj stoji, da more biti moja majka vu isti špital želela bi dospeti, k a j i j a ž e l i m, d a b i o n d e s i g u r n e š e G o s p o d i n u B o g u s l u ž i l a, tere ako bi k tome milostivna moja i njezina gospoda plemeniti magistratuš privolili.«**[2]

Želio je dakle, kako vidite, čestiti naš Mihalj osigurati svojoj majci za njezine stare dane ne samo onu koricu kruha, nego i ono, što je još beskrajno važnije, da naime u svojoj starosti uzmogne lijepo i sigurno služiti Bogu i tako jedamput mirno, sretno i spokojno umrijeti, pa spasiti dušu svoju.

Osvetljivi Indijanac i Raspelo.

Neprijateljskom strelicom pogođen ležao je smrtno ranjen u svojoj kolibi glavni poglavica nekoga indijskog plemena u Teksasu u Americi. Neki od njegova plemena zamolili katoličkoga misijonara, da ga posjeti. On im ispuni želju. Čim je stupio u kolibu, zapita ga poglavica:

»Što želiš, bjelče?«

»Ako mi dopustiš, rado bih ti pomogao i pripravio te za put u lijepu kuću Velikoga Duha.«

»Ti mi, bjelče, ne možeš pomoći. Ja sam smrtno ranjen, a tu pomoći nema.«

I tada mu pokaže duboku ranu, koja je doista bila smrtonosna. Malo iza toga reče Indijanac misijonaru:

»Govorimo o Velikome Duhu.«

»Želiš li doći u lijepu kuću Velikoga Duha, moraš sve vjerovati, što ti on poručuje, a onda moraš dati sebi glavu oprati. (Krstiti se).«

»A što kaže Veliki Duh, bjelče?«

Kod toga pogleda misijonara sasvim mirno, a cijelo njegovo biće odavalo je, da iskrene misli.

I misijonar počne pripovijedati o Bogu, kako je on stvorio sve, što je na zemlji, kako on to sve uzdržava i upravlja, kako se ljudima objavio, da im pokaže put u svoju lijepu kuću. Kimajući glavom potvrđivaše Indijanac, što je misijonar govorio.

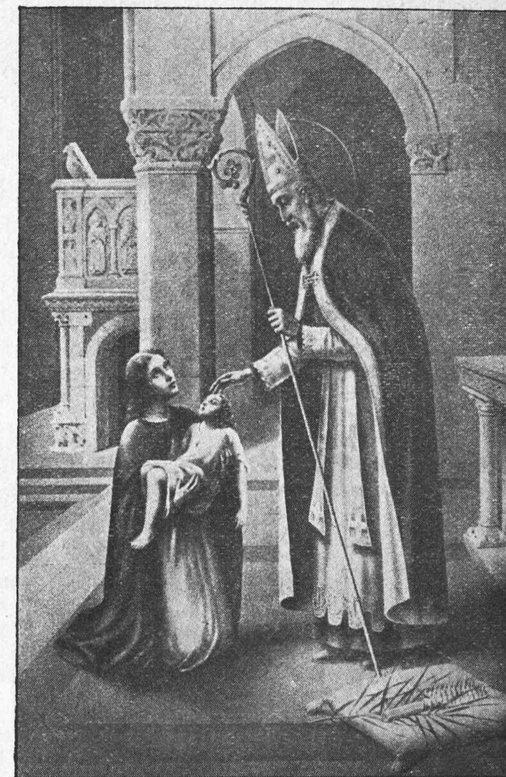
»Nije mi to novo,« odgovori Indijanaca; »znam i ja mnogo o Velikome Duhu; znam i to, da je i ljudima govorio.«

Misijonar nastavi da dalje pripovijeda o sreći prvih ljudi u raju zemaljskom, o njihovu padu, kojim su upropastili cijelo čovječanstvo.

»To su me moji pređi učili,« mirno odgovori Indijanac.

Misijonar i opet nastavi i uze osobito isticati Božju ljubav i njegovo neizmjerno milosrđe. Spomene, da je Bog u svome neizmjernom milosrđu poslao Sina svoga na zemlju, koji nas je učio, kako ćemo doći u kuću Velikoga Duha.

1 Špitali su nekada bili dobrotvorne ustanove za stari i nemoćni svijet.
2 »Testamenta«, svezak za slovo G, u zagrebačkom državnom arkivu.

Sveti Blaž, biskup i mučenik. — Iscijelio je znakom sv. križa nekoga dječaka, jedinca u majke udove, od teške bolesti grla. Odatle običaj da se na 3-II — na njegov dan — u crkvi blagosilju grla.

Na te riječi diže se Indijanac na svome ležaju, a lice mu zasja od silnoga začuđenja.

»Bjelče, to je lijepo!« poviče on; »to razveseljuje i tješi srce!« Nato ponikne očima k zemlji i ne progovori duže vremena ni riječi.

»Sin Božji šalje me k tebi,« nastavi misijonar iza dulje šutnje, »da ti kažem, što ti je činiti.«

»Pa što mi je činiti?« zapita Indijanac ne dižući očiju.

»Ti moraš od srca u njega vjerovati i svim ga srcem ljubiti.«

»Pa to činim, bjelče, od časa, čim si mi njegovo ime spomenuo. Pa kako da ne vjerujem u Velikoga Duha?«

U isti čas pruži svoju desnicu misijonaru, da mu on dade svoju, da je prinese na svoje čelo i tako potvrdi svoje riječi.

»Nije dosta, da ti ljubiš samo Sina Božjega, koji je za te čovjekom postao. Ti moraš i ljude ljubiti sve, pa i svoje najljuće neprijatelje.«

Jedva da je misijonar izgovorio ovu posljednju riječ, trže se Indijanac, raskolači oči i pun najvećega začuđenja ponovi:

»I svoje najljuće neprijatelje? Bjelče, ti hoćeš, da ja svojim neprijateljima oprostim?« I kod toga metne ruku na svoju ranu.

»Jest; jer tako hoće Veliki Duh. I on je oprostio svojim neprijateljima, koji su mu uzročili smrt!«

»Ne, nipošto, toga ne može Indijanac učiniti; poslije moje smrti moraju moja braća osvetiti moju smrt... Sedam neprijatelja mora da izgubi glavu za glavu poglavice; to je zakon kod Indijanaca. Nikad i nigdje ne smije se neprijatelju oprostiti.«

Iznemogao zašuti. Žeđa za osvetom iscrpla je i posljednje sile bolesnika. Neko vrijeme šutio je i misijonar, a zatim opet nastavi, da ne traži on to od njega, nego da to traži Veliki Duh, koji ga je stvorio i koji je iz ljubavi prema svim ljudima čovjekom postao.

Indijanac je tresao glavom i uzeo dokazivati, da Veliki Duh ne može što takova zapovijedati, da krvna osveta potječe još od pradjedova i da se to ne smije napustiti. I dva druga Indijanca, koji su bili kod poglavice i slušali taj razgovor, uzeše braniti opravdanost krvne osvete. Njima zapovjedi misijonar da šute.

»Ti hoćeš,« nastavi misijonar, »da dođeš u kuću Velikoga Duha. I tvoji neprijatelji to žele. Veliki je Duh stvorio i tebe i tvoje neprijatelje i on hoće da bude milosrdan i tebi i njima. Ali neprijatelji ne mogu da budu zajedno u kući Velikoga Duha, jer tamo je vječni mir. Stoga se moraju prije izmiriti i jedan drugome oprostiti.

Ranjeniku nije to išlo u glavu. On toga nije mogao shvatiti. Strast za osvetom bila je prejaka u njegovu srcu, a da bi takovu nauku mogao razumjeti. Zato samo strese glavom i gonjen navikom pograbi za oružje, što je kraj njega bilo. I kako ga je primao, smrkne se njegovo lice, na kome se već pokazaše znaci blize smrti.

Na taj prizor prestrašeni misijonar uzme svoje Raspelo i stavi ga pred oči umirućega.

»Pogledaj, brate, reče misijonar, »i Sin je Božji bio na ovoj zemlji od svojih neprijatelja smrtno ranjen; oni su ga na križ pribili, kako ga ovdje na križu vidiš i ubili su ga najokrutnijim načinom. I taj Spasitelj, koji je i tvoj Spasitelj, koji je to sve podnio, da tebi otvori lijepu kuću Velikoga Duha, taj je Spasitelj umirući na križu molio Velikoga Duha, svoga Oca, za svoje neprijatelje, da im oprosti. To je učnio tvoj Bog, a ti nećeš da oprostiš?«

Kod tih riječi upre Indijanac oči na Raspelo. Na njegovu licu čitao si udivljenje. Čudio se, što je čuo i vidio.

»Da li je to istina, što govoriš, bjelče?«

»Istina, prava, živa istina!« odgovori misijonar.

»Zakuni se, bjelče, zakuni Velikim Duhom, da je istina, što govoriš,« reče sada Indijanac mirno i uvjerljivo.

»Kunem ti se svojim Bogom, koji je i tvoj Bog i koji me je poslao, da tražim Indijance i da im činim dobro,« odgovori misijonar glasom punim ozbiljnosti i dostojanstva.

»Kad je to istina, da je Spasitelj za svoje neprijatelje molio, onda moram i ja to učiniti,« reče napokon poglavica i okrenuvši se Indijancima zapovjedi: »Dovedite ljude moga plemena!« Oni odmah poslušaše. — Poglavica i misijonar ostadoše sami. Misijonar je nastojao, kako je najbolje znao, da ublaži boli ranjenika, a u srcu se molio Boga za veliko njegovo milosrđe. Bolesnik je primao sve mirno i zahvalno. Malo po malo napuni se koliba ljudi; bijahu to najodličniji iz njegova plemena. Poredaše se puni očekivanja oko ležaja umirućega poglavice.

»Moram se s vama rastati,« počne bolesnik, kad je i posljednji unišao. Veliki Duh poslao mi je toga bjelca, da me pokrsti, da uzmognem unići u njegovu lijepu kuću. Ali prije toga moram učiniti, što je učinio i Veliki Duh, a to je pravo. On je oprostio svojim neprijateljima.«

Začuđeno pogledaše Indijanci jedan drugoga, ali nijedan se ne usudi da progovori ma i jednu riječ.

»Zakunite mi se Velikim Duhom, da nijedan neće osvetiti moje smrti na mojim neprijateljima. Ja to hoću. Odložite oružje i zakunite se!«

Oni učiniše, kako im je zapovjedio njihov poglavica. Misijonar pripravi sve za sveti krst, a nato zapovjedi poglavica: »Dignite me!« Misijonar je nastojao skloniti ga, neka leži, jer mu je svaki kret zadavao velike boli.

»Dignite me vi, ljudi Indijanci,« zapovjedi on još jednom, »i položite me licem na zemlju, ćutim da Veliki Duh želi sa mnom govoriti.«

Ljudi poslušaše njegovu zapovijed, i on primi pun veselja djetinjom prostodušnošću sveti krst. Sasvim potreseni ostaviše Indijanci na dani im znak kolibu poglavice. Misijonar je ostao cijeli dan kod bolesnika i molio je s njime. Divio se živoj vjeri pokrštenoga poglavice. Na večer toga dana umrije poglavica ljubeći sveto Raspelo. Njegova sveta smrt bijaše početak obraćenja cijeloga plemena.

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

Najednom se pričini Bartolomeju, da ga ispod udovičke koprene gleda — blijedo i mršavo lice grofice Izentrude. Čini mu se, da čuje njezin bezbojni i od silnog posta oslabljeni glas.

»Sine moga srca! Tražila sam veliku žrtvu od tebe, kad sam te istrgla iz visokog učilišta i od znanstvenog rada, koji je bio nesamo tebi već i Bogu ugodan i drag. Ali ja sam samo svjetovna čuvarica ovih duša, a one trebaju i duhovnoga pastira. Hajde, sinko, spasi one, što su u pogibli. Pokaži im, da na jednoga nevrijednika dolazi deset pravih sluga Božjih. Dokaži im moć vjere, uzdrži ih Crkvi, brani ih od krivovjerja i nevjere. Budi uistinu nasljednik Gospodinov, radi njih odreci se svega. Samo tako naplatit ćeš mi, što sam učinila tebi i tvojoj sestri. Znaš dobro, kako sam rano ostala udovica i bez nasljednika. Tada uzeh k sebi vas, djecu moga vjernoga upravitelja. Vrati mi, što sam vam učinila, ali tako, da ti radiš za našega Gospodina.«

»Da, gospođo kumo« reče Bartolomej i nehotice glasno.

Onda i opet utonu u duboko i turobno razmišljanje, a na vedrom čelu otskoče veliki nabori.

Ilzelin sa strmeni!

I opet to ime. A zvuči kao kakva slatka melodija. Kao i napjev njezine pjesme zaručniku!

Uto majski vjetar otvori lagano kapke na prozorima. Miris cvijeća, kojim je Bog uresio zemlju, da bude kao zaručnica u svadbenoj haljini, napuni sobu.

Bartolomeju padne na pamet što govori sv. Ivan u Apokalipsi o nebeskom Zaručniku i njegovoj zaručnici sv. Crkvi, zatim što kaže o svršetku sviju stvari i o djevicama, koje su svoje odijelo oprale u krvi Janjeta i slijede svoga Zaručnika svuda kud prolazi livadama rajskim.

Je li Ilzelin sa strmeni jedna od onih izabranih, koje su se mistički sjedinile sa svojim Dragim i odrekle svega, što je zemaljsko?...

Je li jedna od onih, koje u tihoj osamljenosti žrtvuju Bogu svoje djevičanstvo kao ljupki cvijet i slatki miloduh? Šta je ono Beno kazao o njoj? Ona je tako bijela i svijetla, da se je najprije preplašio. A dolazi iz starih zidina ili iz duboke šume kao tihi dašak. Pjeva kad sunce obasja travu, jer... ona vidi svoga gospodina Zaručnika kadgod zaželi...

Zar je on, Bartolomej vrijedan da se približi pravoj zaručnici Kristovoj? Da joj po Božjem određenju bude zemaljski savjetnik, vođa i pastir duše?...

»Pasi moje ovce, pasi moje janjce!« zazvoni mu u ušima.

Bartolomej sjedi kao u snu. Udiše miris cvjetnatih livada, što struji kroz prozor i gleda u duhu novu zemlju — neokaljano kraljevstvo Janjeta — kojim prolaze u bijele haljine odjevene djevice i nesvijesno ponavlja ime, koje ga je sa tisuću ruku obuhvatilo.

Ilzelin sa strmeni!

Pa i napjev njezine pjesme ne ide mu iz pameti. Neprestano ga tiho pjevucka.

Najednom ustane i nehotice pođe prema zidu, na kojem je visjela njegova stara prijateljica flauta. Htjede presvirati pjesmu...

Ali mu ruka zahvati samo glatku prazninu i on se sjeti da je dječaku poklonio svoje posljednje blago. Kruta i hladna zbilja istrgne ga iz slatkoga sanjarenja. On zatetura natrag, spusti se na stolac, pokrije lice rukama, a grčevit jecaj prostruji mu čitavim bićem.

»Ako su sakrili djevojku pred njegovim nevrijednim pretšasnikom — dobro. Ali zašto je kriju pred njim, kad znadu svi, da je nevin i čist?...

Zašto mrze na groficu Izentrudu, kad se ona dan i noć brine za njih... Kad toliko nastoji da bude svima pravedna i dobra? Zar nije ovo osam mjeseci, što je ovdje, dovoljno iskusio, kako se diže visok bedem nepovjerenja prema njemu, kako ga izbjegavaju kako se pred njim sakrivaju?

Zar već nije sve pokušao, da se približi ljudima? A ipak! Sve njegovo nastojanje razbilo se o željezni oklop nepovjerenja, kojim su se oboružala njegova duhovna djeca protiv njega...

Kao da teška brava zatvara njihovu nutrinju pred njim; nikako da spozna, što im pokreće srca. Da je barem nešto, čime bi se mogao uhvatiti u koštac... Borio bi se svim žarom duha i srca. Ali ovako — Izvana se čini, da je sve u redu. I tako živi on već osam mjeseci daleko — daleko od svojih župljana. Sam — okružen debelim zidom... Nikako da nađe put do njihovih srdaca. A hoće li ga i naći? Jedva da je napola osvojio dječaka Bena. A drugi? Možda je ipak učinjen prodor u zid nepovjerenja? Danas mu se u srce ušuljala nada. Ali kakve će biti posljedice puta, što vodi gore do strmeni?

Njemačka još nije posve očišćena od zanesenjaka, koji kao krivovjerci zabrinjuju duhove i odvraćaju narod od svete Crkve. Doduše njihova je moć već odavna slomljena — ali — da ne vladaju možda ovdje oni potajno? Da nije Ilzelin jedna od njih?... Da je možda ne štuju i ne kriju kao proročicu đavla, a u odijelu anđela?

Bartolomej nema, hvala Bogu, nikakve podloge, nikakovih dokaza, nikakovih pravih razloga, za svoje sumnje. Tek mu je čudno, da Freihofbauer, koji inače točno dolazi u crkvu, tako prezirno govori o dobroj i pobožnoj grofici Izentrudi i da sakriva djevojku.

Ako je Ilzelin doista odabrana od Boga i ako je u nje pravo duševno stanje, to će se, kako je općenito poznato, najviše veseliti sama grofica. Ona će biti sretna, da može Gospodinu privesti novu službenicu. Da ona to znade, Ilzelin bi već odavno bila pod njenom zaštitom i u samostanu kao i njegova draga sestra Friderun, koja već dugo nosi redovničko ime Caritas.

»Iza svega toga, što sam danas čuo, sigurno se krije samo zlo. Bio je to tašti san i obmama, da sam našao sveticu.«

Sa crkvenog tornja oglasi se zvono i navijesti podne. Bartolomej ustane, izmoli »Anđeo Gospodnji« i doda: »Gospodine, neka se na meni potpuno vrši tvoja sveta volja. Vodi me i udahni mi prave riječi, kad korim otpadnike, opominjem zaslijepljene, sokolim pravedne, uništavam đavlove zamke. Sve na tvoju slavu, koji živiš i kraljuješ od vijeka do vijeka. Amen.«

Zvono utihnu. Jedva što je zamuklo, otvore se na Bartolomejevoj sobici vrata i u sobu stupi tetka Berta, koja mu je vodila kućanstvo.

»Ručak je gotov. Hoćeš li dolje doći?« »Ne. Pusti me na miru. Ja danas postim,« reče on ni ne pogledavši stare gospođe.

Ona zalomi rukama. »Molim te, ne trapi se odviše. Dođi i uzmi samo nešto malo. Ta od sinoć nisi još ništa okusio.«

»I to je bilo dosta i predosta. Ostajem kod toga, što rekoh.«

»Ipak te molim i prosim, da misliš malo i na to, da treba snage, hoćeš li se boriti s neprijateljskim moćima, što vladaju u ovome strašnom mjestu.«

»Dakle i ti misliš, da je strašno,« promrmlja župnik više sam sebi.

»To se razumije,« odgovori tetka Berta sretna, da je njezin ljubljeni, mnogopoštovani nećak započeo s njom razgovor.«

»Ovdje ljudi čine sve kriomice, a čovjeka gledaju tako mrko, kad hoće da se malo s njima porazgovori.«

»Jesi li već razgovarala s njima?«

»Malo. Jedva mi odgovore, kad ih što zapitam — a onda — ne pristoji se čestitoj udovici, da mnogo govori i pripovijeda.«

»Istina je. Ali zar nije baš nitko malo povjerljiviji s tobom? Zar nitko ne govori o tome, što se ovdje događa?«

»Ah, tako!... Da... No, malo povjerljivija sa mnom samo je baka Freihofbauerova. Ona je dobra, pa želi da češće dođem k njoj. Ona se veseli, što ćeš ti ovdje jednom načiniti red. Sirota žena ima mnogo posla. Otkad joj je umrla snaha, na brizi joj je čitava kuća. A ima mnogo muke i sa služinčadi, s tvrdoglavim sinom i vjetrenjastim unukom.

Sada je bolesna. Leži. Oborio ju je jaki reumatizam. I eto baš mi je jučer rekla, da bi je silno radovalo, kad bi je ti posjetio i kazao joj koju utješnu riječ.«

»Pa ti to meni kažeš istom danas?«

»Oprosti, velečasni. Htjela sam ti još jučer kazati, ali me ti nisi ni čuo, ni vidio tako si bio uduben u tvoj časoslov.«

»Mea culpa, mea culpa, mea maksima culpa,« uzdisaše župnik bijući se u prsa.

»Sad istom treba da postim, jer sam bio nemaran za one, koji su mi povjereni. Zato idi pa jedi. Ja ću činiti pokoru, a poslije ću pohoditi bolesnicu.

»Ali mjesto da ode, klekne stara tetka ponizno i reče dršćućim glasom, dok su joj se debele suze kotrljale niz uvelo lice: »O sine, moje drage sestre, ti pravi sluga našega Gospodina, poslušaj me i ne budi odviše oštar sa sobom. Veliko djelo čeka te ovdje, za koje treba snage. Ako je to jučer, kad si me prečuo, bio grijeh, uzimam ga na sebe. Evo zavjetujem se, da neću tako dugo uzeti ni zalogaja, dok ne budeš i ti jeo. Neka je krivici zadovoljeno.«

Tihi trzaj prođe Bartolomejevim licem. »Zar ćeš ti, draga tetko, činiti pokoru radi mene?«

»Da. Jer ja sam morala glasno govoriti. Ali kad sam vidjela, kako razgovaraš s našim Gospodinom, kako pritišteš svoj brevijar na prsa, kako sjajni pogled upireš na nebo, te me ne čuješ i ne vidiš, osjetih sveti strah pred Bogom, koji je ispunjao sobu, pa se polako otšuljam, a želju stare bake zadržim za sebe. Jutros pak mi je posve ispala iz pameti, te nisam na to više ni mislila. Zato ću ja činiti pokoru, a ne ti, koji si općio s Bogom, kad sam unišla u sobu, pa te ne smjedoh odvući od Njega.«

»Amen,« reče župnik zamišljeno i nastavi: »Oboje smo pogriješili, ali ne iz zle volje. Zato je dosta da priznamo grijeh. Ti si odriješena. Ja ću pak radi poniženja poslušati tvoj savjet, sići dolje i uzeti nešto od jela, što si ga pripravila. Bit ću opet dijete kao onda, kad si mi zamijenjivala pokojnu majku.«

»Hvala i slava Bogu!« završi tetka Berta, stane čedno sa strane, i pusti Bartolomeja naprijed.

Oboje sađu niz stepenice, prođu predvorje i stupe u kuhinju popločenu kamenim pločicama. U njoj je čvrsto građeno ognjište s dimnjakom. Do zidova stoje škrinje i ormari. Na sredini je stol, na kome se puši zdjela ječmene kaše. Pokraj nje je na jednoj strani pladanj sa suhim mesom i kruhom, a na drugoj zemljani vrč s vinom.

Tetka se pobrinula, da njezin nećak nađe na stolu i nešto, što će mu ojačati tijelo.

Bartolomej strese glavom, ali kako je bio ponizan, ne reče ništa, već samo pomisli: Kako hoćeš, milosrdni Gospodine Isuse. Ja ću biti dijete, pa ću slušati tetku Bertu, kao da je ona tvoja presveta Majka.

On se nakloni pred raspelom, što je visjelo u kutu, izmoli dugu latinsku molitvu, dok je tetka tiho molila svojim materinskim jezikom.

Onda sjedne, uzme nož i žlicu iz kožnate torbice, što je visjela o kožnatom remenu i stane uživati od svega pomalo. Kod toga se brižno čuvao, da ne pazi na okus i da ne uzme više no što je baš nužno.

Tetka je odviše ponizna, a da bi jela s njime. Ona stoji za njegovom stolicom i marljivo pripovijeda, samo, da župnik ne pazi na zdjele i tanjur, pa da mu može dati bolji zalogaj.

»Da, velečasni. Freihofbauerova baka prava je žena po Srcu Božjem. S njome ćeš imati još mnogo veselja. Ona već dugo želi da govori s tobom.«

»Tako? A zašto je onda bila uvijek gruba sa mnom? Zašto se pričinjala kao da me i ne vidi, kad sam došao k njima? zapita župnik.

Pa to je lako pogoditi. Njezin sin neće, da mu svećenik dolazi u kuću... nije to iz zlobe i zloće srca, nego... hm... hm.«

»Da, da. Nažalost posijao je jadnik, što je prije mene bio ovdje, nepovjerenje u njihove duše,« reče Bartolomej i uzdahnu teško. — »Ali on bi ipak već jednom morao uvidjeti, da ja nisam vuk u ovčjoj koži.«

»Svakako. No kad jednom seljak utuvi sebi nešto u glavu, nitko mu toga više iz glave izbiti neće. Ali iza toga se još mnogo krije. Velečasni, Freihofbauerovi ne vole baš nimalo gospođu groficu.«

(Nastavit će se.)

Dr. med. Margareta Csaba: Njezino proljeće.

Njezino proljeće.

Malo imade knjiga koje su pobudile toliki interes, kao knjiga vrsne peštanske liječnice dr. Margarete Csaba, koja je izašla na hrvatskom jeziku pod naslovom: Njezino proljeće.

I roditeljima i uzgojiteljima je danas jasno, kako velike teškoće stavlja na njih uzgoj današnje omladine. Moderni život bez vjere i bez Boga ne pozna i zabacuje svaku svetinju, pa je tako zabacio upravo brutalnom bezobzirnošću i veliku i duboku tajnu — postanka novoga čovjeka, djeteta.

Ono, što su prije o bračnim stvarima saznavali mladići i djevojke u osamnaestoj godini, danas o tom šuškaju i zbivaju šale djeca u jedanaestoj i nižim godinama. Knjige, brošure, listovi, umjetničke slike, kina — i čitav javni život (najmoćnije komunističko sredstvo kod omladine) u spolnom pitanju ruše sistematski sve. Zlo je to, što su mnogi katolici kraj tih pojava slijepi, i osvijeste se tek onda, kad je već kasno. Stoga nam je ko gladnu komad kruha došla knjiga dr. Csabe, koja je prevedena na više evropskih jezika. Dr. Csaba je žena u zrelim godinama. Ima četrdeset godina. Ono, čime razbija sebi glavu majka, kako će reći svojoj kćeri, ono, što muči uzgojitelje ženske omladine, ono, što muči mladu djevojku, da sazna, kako postaje ljudski život, da sazna što o spolnom pitanju uopće, o tom govori otvoreno, toplo, s vrlo mnogo takta i ćudoredne finoće zrela žena, koja dnevno prima kao školski liječnik, mlade pacijentkinje — katolička liječnica dr. Margareta Csaba.

Evo samo nekoliko naslova iz njezine knjige: Njezino proljeće: Kuda ideš? Promjena; Muž i žena; K materinstvu; Znakovi zrelosti; Higijena menstruacije; Najmiliji Božji cvijet; Umjeren i disciplinirani život; Žensko zvanje; Značenje čistoga života; Moda; Sport; Prijateljstvo itd. Nema pitanja, koje zasijeca u život mlade djevojke, a da ga odlična liječnica ne bi obradila.

Kritika je primila knjigu toplo, objeručke. Evo samo nešto:

Dr. Margareta Csaba analizira žensko pitanje oštricom uma stručne intelektualke, velikim iskustvom i toplinom dubokoga vjerskog osvjedočenja. Takva knjiga došla nam je u pravi čas, jer problemi u kojima ona raspravlja o svojoj knjizi, gorući su problemi i naše ženske omladine. **Dr. Vjekoslav Wagner.**

Istina knjige »Njezino proljeće« trebala bi da prožme mlade djevojke današnjice, ali i majke ženske djece, kojima će po toj knjizi život njihove djece biti još bliži. **Direktor: Olga Osterman.**

Treba imati neobično veliku dozu životnog iskustva, finoga takta duboke osjećajnosti za sve one nijanse, koje se talasaju u životu mlade djevojke, da napišeš knjigu ove vrste. Katolički list.

Glavna je karakteristika ovoga djela: diskretna otvorenost, velika iskrenost i velika ljubav, kojom autorica zabrinuta zbog velikih opasnosti govori mladim djevojkama. Ona iznosi stvari, o kojima se ne može bez najvećih opasnosti šutjeti, ali ih iznosi dolično, u formi s osjećajem mjere: ni premalo, ni previše. Hrv. Straža.

Knjiga »Njezino proljeće« se laća svih problema, na koje nailazi svaka djevojka u svojim mladenačkim danima, u godinama razvoja, a koje joj ne rješava ni škola, ni društvo.

Hrvatska Obrana — Đakovo.

Spisateljica pomenutog djela toplim ženskim, a opet odlučnim stilom i finim taktom otkriva nestašnomu djetetu zastor života i najnužnije njegove nabore, da ne uvrijedi ili ne sablazni »koje od ovih malenih«. Snizuje se do mladih duša, upotrebljava primjere, kojima se sastaje u životu, i time postaje tako bliza i mila, da je čovjek, kad čita, osjeća pokraj sebe kao dobru majku, što se nadvila nad svoju mlađahnu kćerku, da joj pokaže sve one sakrivene opasnosti ispod cvjetnog saga njene mladosti. **Požeške novine.**

Uistinu je to njezino proljeće. Doba od po prilici od 12 pa do nešto preko 20 god. A u današnje doba se često to nježno djevojačko proljeće pretvara u pustu sibirsku zimu. Bez svibnja, lipnja i rujna. Koliko današnjih djevojčica prelazi iz ožujka ili travnja u studeni.

Zašto? Jer ih o najdelikatnijim promjenama od djevojčice u djevojku poučavaju razni pornografski časopisi ili ulica. Možda i sama majka ne nalazi zgodnih riječi, da pouči kćerku o promjenama, koje proživljava u uzvišenom cilju, za koji postaje sposobna kao zrela djevojka.

Liječnica dr. Margareta Csabo pogodila je odlično, da na delikatni način pouči i uputi svoje mlade sestrice o nastupanju ženstva i sa finim gestom prodire u suštinu toga pitanja.

U Madžarskoj su naklade ove knjige upravo razgrabljene.

A sada imademo ovu knjigu lijepo ilustriranu i na hrvatskom jeziku. Ne smije biti mlade Hrvatice bez ove knjige, koja će mnogo pridonijeti, da Hrvatska dobije dobre majke, i da očuva od propasti mnoge djevojke.

Zahvalni smo priređivačima ovoga hrvatskoga izdanja gg. dru Stjepanu Kukolji i Eugenu Fabrisu na ovom divnom poklonu hrvatskoj ženskoj mladeži. **Istina.**

Knjiga se dobiva: Naklada »Spes« Zagreb, Martićeva 7 — broš. din. 15 — uvez. din. 25.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

U **bobičavo voće** spada u prvom redu naše slatko i omiljelo **grožđe.** Grožđe jedemo svježe, sušeno, konzervirano, šećereno i pravimo njegov sok — vino. Zrelo grožđe je vrlo različne boje. Kod nas ga ima bijele, žute, ružičaste, crvene, ljubičaste i crne boje. Zrelo grožđe ima uz druge sastavine 78% vode, 9—24% šećera, ¾% slobodne kiseline. Kemijska sastavina grožđa u velike ovisi od utjecaja klime, od vremena i vrsti.

Rozine su bobice grožđa, koje su sušene na suncu ili u pečenjari štednjaka. Naše rozine su donesene iz Južne Europe i Male Azije. Razlikujemo prvo male rozine ili korinte, koje imaju svoju kolijevku u Grčkoj. One su bez koštica. Drugo velike rozine takozvane **sultanine,** koje k nama dolaze iz Smirne. Posebna vrsta su dugoljaste, žute i šljivi slične takozvane **cibebe** (cvebe).

Sve ove vrste upotrebljavamo u kuhinji za dodatak kolačima, pudingima, nabujcima i time bar malo zaslađujemo svojim domarima gorkost svagdanjega života.

Ribizl crveni (Johanisbeeren) su žućkasto-crvene bobice. To su plodovi našega domaćega grmlja. Sok ovih bobica sadržaje 24% grožđanoga i 27% tršćanoga šećera. Hoćemo li ih prijesno jesti, to su bolje bijele bobice od crvenih, ali moraju potpuno dozrijeti. Sok im je kiselast kao vino, pa je izvrstan dodatak pitkoj vodi. Dobro je da se u ovu svrhu prekuha sa stanovitom količinom šećera. Gusto skuhani sok nam služi kao dodatak tjesteninama. Nada sve je izvrstan materijal za priredbu žele i vina. Od ovoga soka se u nekim krajevima pravi ocat.

Ribizl trnat je plod grmlja nasađenoga u našim vrtovima. Bobice se kuhaju za kompot, a pripravlja se od njih žele i vina.

Maline (Himbeeren) imaju slatko-kiselast okus. Žućkaste jagode su blaže i slađe od crvenih. Sok sadržaje eterično ulje i voćnu kiselinu, 21% od grožđanoga šećera i 40% tršćanoga šećera. U našim domovima upotrebljavamo jagode na razne načine. Ljeti ih jedemo prijesne, a spremamo ih u raznim oblicima za zimu. U običnom životu pravimo od njih sok, pekmez, slatko i t. d.

Kupina (Brombeere) je vrlo omiljela našoj djeci, a raste kao grmlje po našim šumama. Bobice ne valjaju za jelo dok su zelene, već moraju potpuno dozrijeti. Tada imaju uz slatki okus i vrlo ugodan miris. Baš radi toga mirisa ih upotrebljavaju u našim slastičarnama za torte, žele i slične stvari.

Jagode (Erdbeere) rastu samonikle u suhim šumama i oplemenjene sađene u našim vrtovima. Rastu li divlje manje su, dok su one u vrtovima znatno veće, manje slađe i nemaju onaj vanredno ugodan miris a niti tek, što ga imaju male šumske jagode. Među jagodama razlikujemo obične, ananas, Chili i virginske

jagode. Jagode jedemo bez dodatka ili im dodajemo po volji šećera ili uz šećer tučeno slatko vrhnje. Od jagoda pravimo tjestenine i sok. Taj sok sadržaje 20% grožđanoga šećera, i 38% tršćanoga šećera.

Borovnica crna ili crnica (Heidelbeeren, Blaubeeren) su okrugle bobice veličine graška. One rastu u hladu šume. Meso im je modrocrvenkaste boje, a godi našemu ukusu radi šećera i jabučne i limunove kiseline koja je u njima. Okus im je slatkokiselast i malo gorči. Njih se mnogo troši, a raste u svim krajevima Evrope.

Borovnica brusnica (Preiselbeeren) su crvene bobice, koje se ne jedu prijesne već samo prokuhane sa mnogo šećera. Ove se bobice vrlo mnogo ukuhavaju za zimu.

Jezgričavo voće.

Orah (Wallnüsse) je k nama prenesen iz Azije, a sada se sadi po cijeloj Evropi. Nazrele plodove u lipnju i srpnju meću u šećer, konjak, rakiju, ocat ili u med. Od njih se pravi odlična vrsta likera. Zreli orah sadržaje bjelančevine 15—25%, masti 50—60%, a ugljikovodika 13%. Posuši li se orah za 2—3 mjeseca, to od njega prave neku vrstu orahova ulja. To ulje upotrebljavaju neki za šalatu i posebna jela. Naravno da je vrlo skupo, a vrlo lako se i kvari. Orah se vrlo dugo drži u dobrome stanju, ako ga dobro spremiš. Nikada ne saspi cijeli još svježi orah na jednu hrpu, već ga položi na suhu dasku, a od vremena do vremena ga okreni.

Lješnjak (Haselnüsse) raste na lješnjakovu grmičku. Po hranivosti su lješnjaci mnogo bolji nego li orasi. U Italiji na razne načine upotrebljavaju lješnjake. Kod nas se lješnjak jede iza jela kao desert, nadomješta domaćici badem, jer mu je lješnjak vrlo sličan, a čini sastavni dio »Studentenfutter«, koji se sastoji iz grožđica, lješnjaka, badema i komadićka čokolade. Lješnjak se dobiva u delikatesnim radnjama kao dodatak čokolade i kandirano. Lješnjak spremaju neke domaćice nezreo kao i orah za zimu.

Obični badem (Mandeln) je rodom iz Male Azije, a udomljen je već kod nas u svim južnim krajevima. Badem raste u debeloj, zelenoj i mesnatoj ovojnici. Jezgra je u koštanom, poroznom dijelu. Sam plod imade još jednu membranu između unutrašnjeg sloja koštice i ploda. Ovu ljusku moramo kadgod otstraniti već prema svrsi, za što barem trebamo. Bacimo li badem u vruću vodu i ostavimo li ga stajati četvrt sata, otpast će nam lupina među prstima.

Razlikujemo slatki i gorki badem. Gorki badem imade manji i šiljasti plod. Slatki badem sadržaje 45—55% ulja i šećera. Zato imaju masno-slatki okus. Gorki badem sadržaje 30—40% ulja i gorku tvar amygdalin. Zato imaju gorki okus. Osim toga imaju obje vrste badema jednu vrstu bjelančevine — ferment emulsin. Badem se lako kvari, a uzdržati ga možemo najdulje dvije do tri godine za uporabu u našem domu. Oguljeni badem treba domaćici za puding i za razne kolače. Od njih se pravi omiljeli marcipan. Za slabunjave ljude je izvrsno bademovo mlijeko. To bademovo mlijeko možeš sama načiniti.

Badem se kipućom vodom pofuri, a zatim skine ljuska. Od svakoga badema odreži komadić, kušaj ga, da nije gorak. Za bolesnike ne uzmi gorak badem. Od slatkih badema uloži po prilici 30 komada u hladnu vodu više sati. Vodu odlij, zatim stresi na kompresom prekrito sito. Za pola sata uzmi pojedini badem u ruku, otari ga suhom krpom, metni više njih u avan i tuci 10—15 minuta u bademovo brašno. Tome dodaj 200 gr vode i miješaj, dok voda poprimi bijelu boju. Ovu vodu odlij, kroz lanenu krpicu procijedi i na koncu istisni. Tome mlijeku dodaj po volji malo svježega mlijeka, slatkoga vrhnja i malo šećera sa mirisom vanilije.

Od gorkih badema se posebnim postupkom dobije amygdalin i neka vrst bademove kiseline koja je jaki otrov.

Najljepši i najbolji badem raste u Španjolskoj, Francuskoj i Siciliji. Onaj iz Sicilije je mnogo manji, ali je deblji. Gorki badem dolazi k nama iz sjeverne Afrike. Iz Marseilla i Sicilije nam dolazi posebna vrsta badema koja se vrlo lako otvara, jer imade tanku i krhku lupinu.

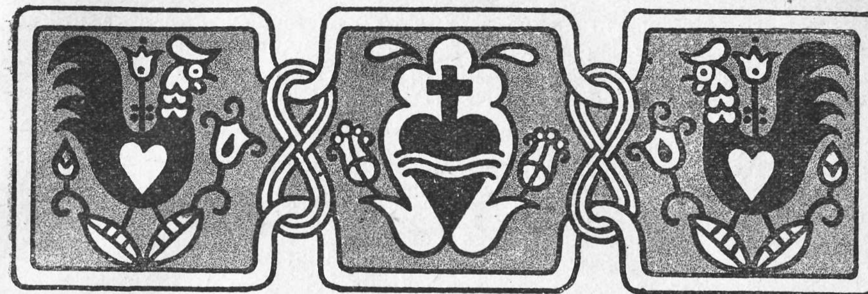
Nek je svašta.

Sveta katolička Crkva i danas je plodna mati svetaca Božjih. U nedjelju, 13. studenoga 1938., bila je proglašena blaženom redovnica Franciska Ksav. Cabrini (Kabrini), koja je umrla 1917. godine, dakle prije dvadeset i jednu godinu. Ovu je redovnicu Papa Pijo XI. lično poznavao, kad je bio nadbiskup u Milanu, a ona kao redovnica živjela u istom gradu. Kod svečanosti pak, koje su se u crkvi sv. Petra u Rimu držale, kad je pobožna ova redovnica bila proglašena blaženom, bio je i nadbiskup iz Chikaga, kardinal Mundelein, koji ju je 1917. u Chikagu sahranio. Rijedak doista slučaj, i u povijesti katoličke Crkve dosele jedini, da je Papa lično poznavao službenicu Božju, koju proglašuje blaženom, a kod te svečanosti da bude nazočan i svećenik, koji je blaženicu sproveo u grob.

U nedjelju pak, 20. studenoga 1938., bila je proglašena blaženom druga redovnica, Marija Mazzarello (Macarelo), prva vrhovna glavarica kćeri Marije Pomoćnice, družbe, koju je osnovao glasoviti uzgojitelj mladeži, općenito poznat pod imenom Don Bosco, danas već sveti Ivan Bosco (Bosko). Rodila se Marija Mazzarello 9. svibnja 1837. u selu Mornese, u kraju Monferrato, u biskupiji Akvijskoj. Bila je prvo od sedmero djece roditelja seljaka, koji su živjeli u dosta oskudnim materijalnim prilikama, ali su zato bili bogati krepostima. I otac i majka Marije Mazzarello bili su vrlo čestiti ljudi, puni ljubavi prema Bogu, koji su djecu svoju uzgajali u strahu Božjem, za Boga, pak je i svetost prvorođenoga njihova djeteta plod katoličkoga njihova uzgoja. Nije nam nakana, da opisujemo život i rad ove svete redovnice, koja je umrla 14. svibnja 1881., kad je navršila četrdeset četiri godine, tek hoćemo da istaknemo, da su i Franciska Cabrini i Marija Mazzarello ugodnice Božje naših dana. Naših su dana i veliki sveci sv. Ivan Bosco, Josip Cottolengo, mladić Gabrijel od Žalosne Majke Božje i drugi. A ne zaboravite, da je i velika ugodnica Božja Terezija od Maloga Isusa svetica naših dana, koja se rodila 1873., a umrla 1897., a već je 1925. proglašena svetom. Tko znade, kako strogo ispituje Crkva život i djela onih, o kojima se radi, da budu proglašeni blaženima, kako se strogo ispituju čudesa takovih Božjih ugodnika, da se dokaže, da su to doista prava čudesa, taj mora s udivljenjem priznati, da je katolička Crkva i danas plodna majka svetaca Božjih. To se ne može reći ni za koju drugu crkvu. Druge su, pa i kršćanske crkve, više ili manje samo za to jake, jer ih drži državna vlast. Katolička Crkva je jaka, jer je sveta, jer je zaista Kristova Crkva, jer jedino u njoj živi Isus Krist, Sin Božji.

I opet čudo u Lurdu. Odbor liječnika u Lurdu, koji ispituje narav bolesti raznih bolesnika, koji dolaze u Lurd, da u Lurdske Gospe traže zdravlja, a kod onih, koji su ondje ozdravili, ispituje, da li su doista potpuno ozdravili, ustanovio je još 1936. kod irskoga hodočasnika Parla Mac Donalda, koji je bolovao od sušice, da je potpuno ozdravio. Svi su liječnici, koji su ga liječili, kazali da mu nema pomoći. Kad se taj bolesnik drugi put spustio u lurdsku kupelj, ozdravio je. Neki protestantski liječnik iz Rockfellerova zavoda u New Jorku je odmah priznao, da medicinska znanost ne zna protumačiti, kako je taj čovjek ozdravio. Bolesnik taj je imao onda 33 godine. Bolovao je od 1924. godine. Više puta je bacao i krv. Kad je nakon godine dana opet došao pred liječničku komisiju u Lurdu, potvrdila su trideset dva liječnika, da je doista bolovao od sušice u najvišem stepenu, ali da je sada posve ozdrav.

Valja znati, da liječnička komisija u Lurdu, koja ispituje i bolesti pojedinih hodočasnika, a i stanje njihovo, kad su ozdravili, ne izriče svoga suda, da se radi o čudu, odmah, već tek nakon godine dana i više, kad vidi, da bolest nije ostavila u bolesnika nikakovih tragova, da je bolesnik doista sasvim zdrav. Zato bolesnici, koji su čudom u Lurdu ozdravili, moraju nakon godine dana, nakon dvije, tri godine opet doći u Lurd i ondje se staviti pred liječničku komisiju, koja ih temeljito pregleda, da vidi, nije li ipak što od bolesti ostalo. Tek onda, kad ih je komisija ovako pregledala, ustanovljuje definitivno, da se radi o čudu.

Zahvalnice.

Sebežić kod Travnika: Već više puta u svojim teškoćama utekla sam se sv. Obitelji za pomoć i dobila sam je. Ali naročito obradovala me sv. Obitelj prije mjesec dana kada sam primila osobite milosti u svojoj potištenosti. Još zahvaljujem i sv. Anti i Maloj sv. Tereziji za primljene milosti. **Marija Korenčić.**

Šibenik: Često kad ponestane ljudske pomoći obraća se čovjek vrhunaravnoj. Tako sam i ja učinila, kad mi se kćerka Anita borila sa smrću. Sv. Josip uslišao je moje molitve i pomogao. Hvala mu! **Đema ud. Malenica.**

Sl. Požega: Prije deset godina oboljela sam od astme, koja me sve više i više mučila. Spavala sam tek nekoliko sati i to više sjedeći, pa mi je bilo teško obavljati moje dužnosti. Utekoh se zato Gospi Lurdskoj usrdnom devetnicom i poslah joj pismo po nekoj gđici koja je s hrvatskim hodočašćem putovala u Lurd. Posve sam se predala u ruke Božje. Dragi Bog neka čini sa mnom kako je Njegova sveta volja. No na čudo svih koji me poznaju, ja sam ozdravila. Nestalo je teških napadaja, nestalo teškog disanja i kašlja. Preko stepenica hodam lako — kao da sam se pomladila. Dakle nakon deset godina bolovanja osjećam se opet potpuno zdrava. Zato kličem srdačni hvala mojoj dragoj Nebeskoj Majci, koja me je već po drugi puta čudesno ozdravila!

S. Henrijeta Brečko.

Zagovorom sv. Josipa ozdravljena unučica Mime Štiglić iz Krasice.

Verunić: Hvala Presv. Srcu Isusovu i Nebeskoj Majci koji su me uvijek štitili i branili te mi pomagali nositi moj teški križ, jer sam već od svoje dvadesete godine oglušila. I dalje utječem se pod njihovu moćnu zaštitu i obranu. **Marija Gološić.**

Krašić: Dragom sv. Josipu ovime javno i iz dna duše zahvaljujem na brzoj pomoći u jednoj mojoj potrebi. **P. Srketić, župnik.**

Vrnograč: Dugo vremena dugujem zahvalu sv. Josipu za dobivene milosti. A hvala i Petru Barbariću za pomoć i pobjedu nad mojim neprijateljima, koji su me oklevetali i krivo optužili kod suda. Ista hvala neka je i sv. Tereziji od Maloga Isusa! **Ludmila V.**

Bor: U mojoj bolesti utekoh se vrućom molitvom sv. Josipu za ozdravljenje. Obećala sam se javno zahvaliti u Glasniku i ostati njegova doživotna pretplatnica. I sad od svega srca kličem: Neka je vječna hvala mome milom Zaštitniku sv. Josipu, Gospi od Zdravlja, sv. Tereziji i sv. Antunu koji su mi pomogli svojim zagovorom. **Radić Katica.**

Zagreb: za pomoć u bolesti — **K. K.**

Sl. Požega: za sretan porod — **Marija Kramberger.**

Kostrena sv. Lucija: za dobivene milosti — **F. B. S.**

Omišalj: za dobivenu milost — **T. Kraljić.**

Sušak: za iskazanu milost — **D. Popov.**

Sušak: za brzu pomoć u velikoj potrebi. **Josip Ostrić.**

Gor. Bebrina: za pomoć kod dugogodišnje bolesti — **K. Lakušić.**

Garešnica: za uslišanu devetnicu — **Kućan Ana i Sulimanović Marija.**

Slav. Brod: Bio sam u velikoj duševnoj i tjelesnoj opasnosti. Već su moji neprijatelji od veselja trli ruke, jer su vidjeli moju propast. U toj velikoj nevolji utečem se mome dobrome zaštitniku sv. Josipu moleći ga da mi pomogne i učini kako je najbolje. I na moje veliko veselje, stvar se dobro svršila. Neka je velika čast tome ugodniku Božjem! **Ivan Ilić.**

Zagreb: Za dobro položeni ispit i mnoge milosti duševne i tjelesne javno zahvaljujem presv. Djevici Mariji Pomoćnici, sv. Josipu i velikom zaštitniku sv. Ivanu Bosku. **N. N.**

Vrbnik: U žalosnom položaju utekoh se sv. Judi Tadeju, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Bernardici, sestri Celini i Barbariću Petru, da mi isprose od presv. Srca Isusova, drage Nebeske Majčice i sv. Josipa, da se riješi što toliko molim. U glavnom sam već uslišana, a nadam se da ću biti i potpuno. Hvala i čast mojim slavnim zagovornicima. **J. Z.**

Zagreb: Časna sestra M. T. M. oboljela je od teške upale pluća i gnojne upale porebrice tako, te je svaka nada u ozdravljenje bila izgubljena. Usrdne molitve sv. Josipu, da bi kod Bl. Djevice i Presv. Srca ishodio zdravlje bolesnici kako bi još mogla djelovati za dobro bližnjega, donijele su neočekivani uspjeh. Ona je ozdravila i djeluje na slavu Božju. Zahvaljuje iz sve duše svome Zaštitniku, Bl. Dj. Mariji i Presv. Srcu Isusovu. **S. K.** profesor.

Zagreb: Moj sin Josip bio je dulje vremena bolestan na nogama, tako da u zadnje vrijeme nije mogao više iz kreveta. Zavjetovala sam se, da ću, ako ozdravi, darovati nešto za crkvu sv. Josipa u Ružićima i, hvala sv. Josipu, koji je uslišao moju molbu. **Milka Girtler.**

Zagreb: Optužiše me da sam na svoju korist iskorišćivala šefove. Stvar se stala istraživati. Već je izgledalo, da ću biti kriva i osramoćena. Utekoh se vrućom molitvom sv. Josipu. I on je pomogao, te je istina pobijedila. Zato kličem: »Radnici i radnice, u svim vašim brigama i nevoljama utecite se k sv. Josipu!« **Štefanija Gerić.**

Darovi za veljaču uvrstit će se u Glasniku sv. Josipa za mjesec ožujak 1939. god.

SADRŽAJ: Proročanstvo Simeonovo — početak Marijinih boli. — Sedamnaesta godišnjica papinstva Pija XI. — Sveti Otac Papa Pijo XI. i katekizam. — »Nebeski zagovornik«. — Za staru majku svoju. — Osvetljivi Indijanac i Raspelo. — A Krist je šutio... — Dr. med. Margareta Csaba: Njezino proljeće. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Kalendar sv. Ante za g. 1939. Izašao je kalendar sv. Ante. U njemu je obrađeno u stilu i u prozi mnogo zanimivih predmeta. Surađuju u njemu naši najbolji katolički pisci i pjesnici. I tehnička oprema kalendara je prvorazredna. U kalendaru se nalazi uz odličan papir i mnoštvo vrlo uspjelih slika u tekstu. Ima i 16 strana prekrasnih slika u tehnici bakrotiska. Od srca preporučujemo ovaj lijepi ovogodišnji kalendar. Cijena: **10 din.** — Naručuje se kod **Uprave Glasnika sv. Ante, Sarajevo.**

Ambrozije Benković: »Sveti Mihovil Arkanđeo«. Kao šesti svezak Male knjižice izdao je vel. č. g. Benković i ovu vrlo zgodnu knjižicu o sv. Mihovilu Arkanđelu. U njoj je na 32 stranice izneseno ukratko sve što sv. Pismo, Predaja i Crkvena povijest kaže o velikom Vojskovođi nebeske vojske. Pri kraju je nadodao nekoliko lijepih molitvica u čast sv. Mihovilu. Na koncu knjižice nabrojio je sve crkve i kapele u našoj domovini posvećene sv. Mihovilu. Iz toga se popisa vidi, kako je mnogo raširena pobožnost prema sv. Mihovilu među našim pukom. Preporučamo ovu lijepu i poučnu knjižicu. Međutim su dosad već izišli sveščići: br. 7. Sv. Martin biskup, br. 8. Sveta Katarina, djevica i mučenica i br. 9. Sveti Nikola, biskup. Stoji samo **1 din.** Naručuje se kod **Rkt. Župskog ureda Bežlja, p. Teslić, Bosna.**

Prva Jeronimska liturgijska brošura. U nizu brošura po dinar, što ih izdaje Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima, izašla je sad jedna i s područja liturgijskoga. **Dragutin Kukalj,** župnik u Slunju, istaknuti praktični liturgijski pregalac, sastavio je brošuru, kako se na najjednostavniji i najzgodniji način može liturgijski sudjelovati kod tihe sv. mise. Ta je brošura eto sad izašla pod naslovom **»Žrtva svete mise«,** a namijenjena je jednako školskoj mladeži kao i puku. Neka ona posluži, da se i omladina i puk počne privikavati na liturgijsko sudjelovanje kod sv. mise. Osobito neka duhovnici sa članovima Katoličke Akcije pomoću tih brošura počnu praktički raditi na liturgijskom polju. A kako je već započela nova školska godina, stavljamo i vlč. katehetima na srce, da uvedu sudjelovanje školske mladeži kod sv. mise, po ovoj brošuri. Da se i stotinu tisuća ove brošure raširi, bilo bi još premalo prema važnosti, koju ona ima. Preporučamo je najtoplije.

Knjige Društva sv. Jeronima za god. 1939. Već kroz punih sedamdeset godina Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima u Zagrebu (Trg kr. Tomislava 21) izdaje nabožne, poučne i zabavne knjige za hrvatski narod.

Knjige koje su izdane za god. 1939. upravo su sedamdeseto godište. Zato su te knjige osobito birane. A zamišljeno je da ove i one knjige, koje će izlaziti kroz daljnjih pet godina (to jest do 75. godišnjice Društva sv. Jeronima) **obrade najglavnije grane ljudskoga znanja i umjenja potrebne današnjem čovjeku sela i grada.** Preporuča se stoga da svatko te knjige sebi nabavi i čuva, jer će tako imati kućnu knjižnicu, kao najboljega savjetnika, a uz poučne knjige, lijepi izbor zabavnog štiva.

Jeronimske su knjige najjeftinije od sviju sličnih izdanja, pa devet knjiga stoji samo 50 dinara, ili pet knjiga 25 dinara, a tko ne može uzeti ni pet neka uzme bar tri knjige za 15 dinara.

Nove knjige Društva sv. Jeronima za god. 1939. jesu ove:

1. Kalendar »Danica« puna poučnog sadržaja i slika.
2. »Zvijezde Srca Isusova«, pjesničke pripovijesti o ugodnicima Božjim od poznatog hrvatskog pjesnika isusovca Milana Pavelića.
3. »Jedni grade, drugi razgrađuju«, životopisi današnjih državnika o kojima svatko govori na pr. Franko, Hitler, Mussolini, Staljin i dr.
4. »Kako se hrani bilje«, vrlo korisna knjiga o toku i umjetnom gnojenju, te uputa kako da korisno bilje što bolje uspijeva. Napisao je tu knjigu dr. M. Mohaček.
5. »Ispod Garićke planine« pripovijesti seljaka književnika Mije Stuparića.
6. »Majka priča«, pripovijesti iz Bosne od Viktora Grmovića.
7. »Naša zemlja«, pučka geologija od prof. B. Babića.
8. »Žrtva Novog Zavjeta«, prvi dio pučke liturgike od D. Kukalja.
9. »Gospodarski život na selu«, od dra Milana Ivšića.

Pođite još danas do jeronimskog povjerenika (v. g. župnika), pa nabavite sebi nove knjige, jer je čitanje duševna hrana, a čitanje jeronimskih knjiga najbolja duševna hrana.

Mjeseca veljače 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. S. — Ignacije Bogonosac, biskup u Antiohiji. God. 107 bio je u Rimu bačen pred divlje zvijeri. — Ognjan.
2. Č. — Svijećnica. Spomen prikazanja Isusova u hramu i očišćenja Marijina.
3. P. — Blaž, biskup u Sebasti u Armeniji. Zaštitnik grada Dubrovnika. God. 316. izgubi glavu radi sv. Vjere Isusove. — Vlaho.
4. S. — Andrija Korzin, biskup u Italiji. Umro god. 1372. — Veronika, koja je pružila Isusu na križnome Putu rubac.
5. N. — **Sedamdesetnica. — Evanđelje: Priča o radnicima u vinogradu, koji rade nejednako vrijeme, a primaju istu plaću. Mt. 20, 1—16.** Agata, ugledna djevica u Kataniji na Siciliji. — Dobroslava. — Dobrana.
6. P. — Tito, biskup. — Doroteja, djevica odlična roda u Cezareji. Život je svoj dragovoljno dala, da sačuva svetu vjeru i čistoću god. 308. — Darinka.
7. U. — Romualdo, opat. — Julijana, udovica.
8. S. — Ivan Matski, utemeljitelj reda Presv. Trojstva za otkup robova. Umro je sveto god. 1213. — Slavin.
9. Č. — Ćiril Aleksandrijski, biskup i naučitelj sv. Crkve. — Apolonija, djevica.
10. P. — Školastika djevica, sestra sv. Benedikta, utemeljiteljica benediktinki. Umrla god. 548. — Želimir.
11. S. — Ukazanje Gospe Lurdske. (
12. N. — **Šezdesetnica Evanđelje: Priča o sijaču i sjemenu. Lk. VIII, 4—15.** — Sedam utemeljitelja reda službenika Bl. Djevice Marije nazvanih »serviti«. — Eulalija. — Krunidbeni dan sv. Oca Pape Pija XI., koji ove godine slavi sedamnaestu godišnjicu svoga krunisanja.
13. P. — Katarina. — Fuska i Maura. — Stjepan, opat, čovjek neopisive ustrpljivosti.
14. U. — Valentin, mučenik u Rimu oko god. 270. — Zdravko.
15. S. — Blaženi Klaudije Kolombier, priznavalac, koga je Isus odabrao da raširi pobožnost Presv. Srca Isusova. — Faustin i Jovita, mučenici. — Vitomir.
16. Č. — Julijana, djevica i mučenica. — Onezim.
17. P. — Donat, mučenik. — Stojanka.
18. S. — Šimeon, brat apostola Jakopa, biskupa u Jeruzalemu.
19. N. — **Pedesetnica i mlada. Evanđelje: Isus izliječi slijepca u Kafarnaumu. Lk. XVIII, 31—43.** Gabsinij, mučenik, brat sv. Pape Kaja, otac sv. Suzane. Pogubljen je u vrijeme cara Dioklecijana.
20. P. — Eleuterij, biskup i mučenik.
21. U. — Severijan, biskup i mučenik. — Eleonora, djevica i mučenica.
22. S. — Pepelnica — početak korizmenog posta. — Stolica sv. Petra u Antiohiji, gdje je sv. Petar biskupovao prije nego je došao u Rim. †
23. Č. — Petar Damjanov, biskup. — Čudomil. †
24. P. — Matija apostol. †
25. S. — Viktorin, mučenik u Egiptu. — Hrvoje. †
26. N. — **Čista. Evanđelje: Isus bi odveden od Duha u pustinju, da ga kuša đavao. Mt. IV., 1—11.** — Aleksandar, biskup u IV vijeku. — Branimir
27. P. — Gabrijel od Žalosne Gospe. Umro je god. 1862. — Leander, biskup u Španjolskoj.)
28. U. — Roman, opat. Sveto je umro god. 460. — Bogomil.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Ožujak 1939. Broj 3

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. OŽUJAK 1939. BROJ 3.

Štovanje sv. Josipa.

Štovanje sv. Josipa tako je staro kao što je stara i sv. Crkva. No ono nije uvijek bilo jednako razvijeno i prošireno u kršćanskom puku. Po odluci Providnosti Božje to se štovanje na poseban način proširilo u naše doba, osobito uz brižno nastojanje posljednjih rimskih papa onamo od pape Pija IX. do današnjeg sv. Oca Pija XI.

Pa koji su razlozi štovanja sv. Josipa i kakvo to štovanje ima da bude? Razlozi štovanja sv. Josipa jesu njegova služba, dostojanstvo i čast, koju imade u kraljevstvu Božjem te njegova osobna veličina i svetost.

Temelj, na kojem je izgrađena sva veličina časti i svetosti sv. Josipa jest onaj sveti odnos, u kojem je on stajao prema bl. Djevici Mariji. On je naime bio njezin pravi prečisti muž tako, da je između njega i prečiste Djevice postojala prava ženidba. To nam kaže Evanđelista riječima: »A Jakob rodi Josipa, muža Marije, od koje se rodi Krist« (Mat. 1, 16). Za anđela pak znamo, da je rekao Josipu: »Ne boj se uzeti k sebi Marije žene svoje, jer što se u njoj začelo, od Duha je Svetog« (Ik. 1, 20). Dakako, ova ženidba između bl. Djevice i sv. Josipa bila je za čitava života neokaljana, čista i djevičanska.

Ova djevičanska ženidba sv. Josipa i bl. Djevice imala je veliku i uzvišenu svrhu. Ona je stajala u tome, da preko nje Božji Sin i Otkupitelj svijeta uzmogne na častan način doći na ovaj svijet. Ta je naime ženidba imala ponajprije zaštititi božansko Djetešce, da ga svijet ne odbaci kao nezakonito. Njezina je nadalje svrha bila, da božansko djetešce u sv. Josipu nađe svojeg hranitelja i zaštitnika. Kraj toga je ova ženidba imala zaštititi bl. Djevicu Mariju, da ne bude rodivši božanskog Spasitelja smatrana kao preljubnica i po zakonu kamenovana. Isto je tako u zakonitom svome ženidbenom drugu sv. Josipu bl. Djevica imala naći oslon i pomoć u svim životnim teškoćama.

Tako je evo sv. Josip stupivši u čisti ženidbeni vez s presvetom Djevicom sudjelovao u onom divnom planu, koji je učinio Bog s obzirom na rođenje Otkupitelja svijeta i Božjeg Sina. On je omogućio, da se u djevičanskoj ženidbi rodi Božji Sin i da on ondje bude njegovan i zaštićivan.

Iz ove suradnje sv. Josipa kroz djevičansku ženidbu s bl. Djevicom kod utjelovljenja Božjeg Sina ističu za sv. Josipa neke osobite odlike časti i prava. Prva i najveća odlika jest, da se on snagom ove ženidbe s pravom naziva ocem božanskog Spasitelja. Ne dakako tjelesnim nego djevičanskim ocem. Ovaj je naziv sasvim opravdan, jer je sv. Josip ne doduše na tjelesni ali na duhovni način sudjelovao kod začeća božanskog djeteta. Spasitelj se naime morao roditi iz zakonitog braka, da dođe na častan način na svijet. A to je po svome djevičanstvu i djevičanskoj ženidbenoj vezi s presvetom Djevicom omogućio sv. Josip. Isus je nadalje začet i rođen u zakonitoj ženidbi, u kojoj je zakoniti muž bio sv. Josip. Toj djevičanskoj ženidbi darovao je Bog plod, božansko djetešce. Taj plod pripada dakle objema zakonitim supruzima: i Mariji i Josipu, jer je načelo i pravilo, da plod zakonite ženidbe pripada objema supruzima.

Iz ovoga slijedi, da se sv. Josip ne može nazivati samo hraniteljem i poočimom božanskog Spasitelja ili možda samo njegovim ocem pred zakonom. Sv. Josip je pravi otac Isusov sa svim očinskim pravima i dužnostima, jer je omogućio djevičansku ženidbu, kroz koju je rođen Spasitelj. On nije tjelesno rodio Isusa, ali ga je rodio duhovno. I upravo zato, jer je sv. Josip pravi otac božanskoga djeteta sa svim pravima i dužnostima oca, naziva ga i sv. Pismo ocem. Eno sama bl. Djevica Marija kaže Isusu u hramu: »Evo otac tvoj i ja žalosni smo te tražili« (Lk. 2, 49). I opet: »Otac njegov i mati njegova divili se, što se govorilo za nj« (Lk. 2, 33).

Druga čast i dostojanstvo sv. Josipa, koje slijedi iz njegove ženidbe s prečistom Djevicom jest, da je on glava sv. Obitelji, koju je on ravnao i vodio, hranio i zaštićivao. Time pak bio je sv. Josip na osobiti način i više nego itko drugi slika i vidljivi zastupnik nebeskog Oca božanskoga Spasitelja. Takvim su smatrali sv. Josipa i božansko djetešce i prečista Djevica, te mu stoga iskazivali poslušnost i poštovanje.

No iz djevičanske ženidbe sv. Josipa s bl. Djevicom ističe još jedna njegova velika odlika i dostojanstvo. On naime jedini uz bl. Djevicu Mariju spada u onaj uzvišeni red utjelovljenja. Tu se naime ubrajaju osobe, koje su sudjelovale kod utjelovljenja ili osobnog sjedinjenja Božjega Sina s ljudskom naravi. Da dođe do utjelovljenja, nije od ljudi nitko sudjelovao osim bl. Djevice i sv. Josipa. Kako je tu sudjelovao sv. Josip, već smo vidjeli. Božansko naime djetešce moralo se roditi u obitelji, u zakonitoj ženidbi, jer je Bog, stvorivši prve ljude kao bračnu zajednicu, očito pokazao, da se život zakonito smije množiti samo u obitelji i preko obitelji. Ono se je nadalje po Božjem planu moglo roditi samo u djevičanskoj ženidbi. Sv. Josip koji je i sam bio čista djevica, stupio je po Božjem nadahnuću u ženidbeni vez s Marijom i tako omogućio Božji plan, da se Božji Sin rodi u djevičanskoj, ali zakonitoj ženidbenoj vezi.

Čovjek šutnje, sav okružen tišinom i šutnjom, a ipak — ili možda upravo zato — hranitelj i branitelj Riječi Božje, Sina Boga živoga!

Osim bl. Djevice Marije i sv. Josipa nitko od ljudi ni od anđela nije tako uzvišen, da bi o njegovoj saradnji ovisilo utjelovljenje Božjega Sina. Očito je dakle, da iza bl. Djevice Marije nema stvorenja, koje bi bilo tako usko povezano uz Boga kao sv. Josip. On je prečisti Djevičin muž, on je prečisti djevičanski otac božanskog djeteta, on je glava sv. Obitelji, on pripada k uzvišenomu onomu redu utjelovljenja. Slijedi dakle, da sv. Josip u vrhunaravnoj časti i dostojanstvu nadvisuje iza bl. Djevice Marije sve anđele i svece.

K ovoj uzvišenoj časti i dostojanstvu treba dodati još jedno. Sv. Josip je zaštitnik sv. Crkve. Tu službu dao je sv. Josipu sam Bog, koji ga je postavio, da bude djevičanski muž i djevičanski otac Božanskoga djeteta, te glava sv. Obitelji. Ona božanska kuća, koju je sv. Josip ravnao i štitio na zemlji, pretvorila se u sv. Crkvu. Marija je ne samo majka Kristova nego i majka sviju kršćana, koje je ona u bolovima na duhovni način rodila podno drveta križa. Isus Krist jest prvorođenac sviju kršćana, koji su po Božjem posinstvu i otkupljenju postali njegova braća. Tu nalazimo razlog, da sv. Josip nastavlja svoje očinske dužnosti obrane i zaštite u onoj velikoj obitelji, koja se zove Crkva, i da se ova obitelj k njemu kao k Marijinu mužu i Kristovu ocu utiče za obranu opravdanim pouzdanjem i nadom. To je evo uzvišena čast, dostojanstvo i položaj, koji u kraljevstvu Božjem imade sv. Josip.

Ali ovomu uzvišenomu položaju sv. Josipa odgovarala je i njegva osobna svetost. Svu veličinu njegove osobne svetosti izrazilo je sv. Pismo, kad ga naziva »pravednim« (Mt. 1, 19). Pravedan je pak samo onaj, koji savršeno radi ono, što nalaže Božji zakon. No sv. Pismo navodi i razna njegova djela, iz kojih se očituje najveća njegova svetost i savršenstvo. On je primjerice muž velike vjere, jer začudnim povjerenjem prima od anđela vijest, koja mu raspršuje dvojbu zbog Marijine trudnoće. On je muž savršene poslušnosti, koji se bez premišljanja odaziva anđelovu pozivu u snu, da bježi u Egipat. Jednako bismo mogli promatrati i druge njegove kreposti kao čednost, poniznost, skromnost i dr.

Ističući svetost sv. Josipa treba da naglasimo, da je ona bila upravo tako velika kao i njegova služba i čast. Drugim riječima treba reći, da je sv. Josip svojom osobnom svetošću nadvisio sve anđele i svece tako, da je i u tom pogledu bio prvi iza bl. Djevice Marije. Ova je tvrdnja jasna ponajprije zato, što Bog svakoga čovjeka, kojega je odredio da izvrši kakovu zadaću, uresi milostima, koje su za to potrebne. Sv. Josip pak imao je biti prečisti muž prečiste Djevice, nadalje prečisti, pravi, iako ne tjelesni otac, božanskoga djeteta. Slijedi dakle da je sv. Josip bio urešen svim milostima, koje su potrebne za vršenje ove uzvišene zadaće. Tko pak može reći, da sv. Josip nije darovane milosti najspremnije primio i upotrebio? On je dakle iza Marije imao najvišu čast i zadaću, on je iza nje primio najviše milosti, on je dakle iza nje bio i najsvetiji, svetiji od svih anđela i svetaca. Nadalje svetost se opravdano mjeri po ljubavi prema Bogu. Svetost je dakle to veća, što je veća ljubav prema Bogu i Spasitelju. A tko je uopće mogao iza bl. Djevice više ljubiti Spasitelja nego sv. Josip? Sv. Josip bio je slika i zamjenik nebeskoga Oca djeteta Isusa. On je dakle prema Spasitelju imao onakve osjećaje očinstva, kakve ovako uzvišena osoba božanskoga Spasitelja zaslužuje. Iza Marije ljubio je Isusa zacijelo najviše sv. Josip. Zato je on iza Marije bio i najsvetiji.

Izložili smo evo čast službu, dostojanstvo i svetost sv. Josipa. On je po časti, službi, dostojanstvu i svetosti prvi iza Marije. Kao djevičanski muž bl. Djevice Marije, kao djevičanski otac božanskoga Spasitelja, kao glava sv. Obitelji on imade u kraljevstvu Božjem položaj odmah iza bl. Djevice Marije. Jednako njegova svetost nadvisuje svetost svih anđela i ljudi. Odavle je sada jasno, kakvo poštovanje pripada sv. Josipu. Veličina i mjera štovanja određuje se prema časti, dostojanstvu i svetosti osobe, koju štujemo. Jer je pak sv. Josip po dostojanstvu i svetosti odmah iza bl. Djevice Marije i to tako, da nadvisuje sve svece i anđele, očito je, da sv. Josipu pripada štovanje veće nego svim svetima i anđelima. I kad je štovanje bl. Djevice Marije ne samo po stupnju nego po svojoj naravi i vrsti različito od štovanja drugih svetaca, jer je njezino dostojanstvo po svojoj naravi različito od dostojanstva drugih, tako je i štovanje sv. Josipa, iako je niže nego štovanje bl. Djevice ipak bitno različito od štovanja sviju svetaca i anđela, jer je i njegovo dostojanstvo kao djevičanskog muža i djevičanskog oca božanskoga Spasitelja, koji je omogućio utjelovljenje Božjeg Sina, bitno različito od dostojanstva sviju anđela i ljudi.

Sada je jasno, zašto sv. Crkva, osobito u zadnje doba, tako toplo preporuča i svim silama širi štovanje sv. Josipa. Ona čini to zato, jer vidi svu uzvišenu čast, dostojanstvo, položaj i svetost sv. Josipa. Ona čini to i zato, jer se u svojoj borbi za spasenje duša i obranu Kristova kraljevstva na zemlji mnogo nada od onoga, koga je Bog tako uzvisio, pod čije je okrilje i zaštitu nekoć postavio sebi najdraže osobe: svoga jedinorođenoga Sina i presvetu Djevicu, a sada stavlja svu onu djecu širom svijeta, za koju je Isus prolio svoju dragocjenu krv na križu.

Ono, što čini Crkva, treba da činimo svi. U težnji za osobnom svetošću i spasenjem duša, u želji, da se proširi i sačuva Kristovo Kraljevstvo, mi se uz presv. Djevicu najvećim pouzdanjem možemo obratiti jedino na sv. Josipa. Čuvar sv. Obitelji bit će najpouzdanije čuvar naših duša i cijele Crkve svojim tako moćnim zagovorom kod svoga božanskoga Sina, kome je on bio i jest uvijek čisti i djevičanski otac.

Dr. Stj. Bakšić

Moramo postiti.

Korizma je sveto vrijeme, vrijeme molitve i pokore, dakle i posta. Upravo je nemoguće zamisliti korizmu bez posta.

A ipak! Koliko ih imade, kojima ta riječ smeta! Njima mnogo ljepše zvuči: kino, kazalište, ples.

Pa tko da pametan danas posti? Post je sredovječan, zastario. On smeta čovjeku u razvitku, djelovanju, slabi tijelo, a onda i duh. A čovjek mora da živi, da uživa, da se iživi.

Zar je zbilja tako?

Crkva misli i veli protivno.

Post ne razara već gradi, ne slabi već jača, on duh diže i volju čovjeka krijepi. Crkva slavi post, ona ga uzvisuje. Ona se ne žalosti, kad se počima korizmeno vrijeme, već ovako kliče i pjeva u korizmenoj prefaciji: »Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svagdje zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, koji tjelesnim postom obuzdavaš opačine, duh dižeš, kreposti daješ i nagrade. Po Kristu, Gospodinu našem.«

Post je proljetna njega za dušu i tijelo. To je najbolja higijena prokušana tisuće godina. Danas liječnici toliko preporučuju higijenski život, dijetni život, gdje čovjek mora sebi da mnogo u hrani uskraćuje, a eto post, a naročito post pravi je dijetni život. Zato liječnici katolici silno hvale uredbu Crkve — korizmeni post.

Čovjek ima dušu i tijelo. Radeći troši svoje sile, a nadoknađuje ih snom i hranom. Zato eto mora jesti. To je istina. Ali je istina i to, da čovjek mora postiti. Zapovijed o postu ne dolazi od ljudi, već od samoga Boga.

Na prvoj strani Biblije čitamo:

Bog reče: Gledajte, svakovrsno bilje i drveće dao sam vam za hranu... Sa svakoga drveta u vrtu možete jesti... sve, što se miče i živе, neka vam služi za hranu...

Ali Bog reče i to: Sa drveta spoznanja dobra i zla ne smijete jesti, jer, u koji ćete dan jesti, umrijet ćete.

Dakle, eto dvaju zakona odmah kod kolijevke roda ljudskoga. Umire se, ako se ne jede, ali se umire, i ako se ne posti.

Prema tome post je star kao i rod ljudski. I kasnije zabranjuje Bog Izraelcima neka jela. Tako primjerice Židovi nisu smjeli jesti svinjetine. Pa i javni rad Isusov se počima postom. Četrdeset dana i noći posti On u ime novoga naraštaja.

Neki ljudi kažu: Krist je rekao, da ne čini čovjeka nečistim ono što ulazi u usta, već što izlazi iz usta. Ali je On rekao i to, da čovjeka kalja, što izlazi iz srca. Tko ne posti, ne sluša sv. Crkve, a neposluh dolazi iz srca i zato kalja čovjeka. Gospodin ne osuđuje propisa staroga zavjeta, da se Židovi imadu čuvati nekih jela, već osuđuje krivo mišljenje, kao da bi stanovita jela bila sama od sebe nečista. Osim toga Isus je izričito naglasio: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih...

Ako čovjek ima pravo da jede, ima i dužnost, da posti. Potrebno je jedno i drugo. Radi slabosti ljudske i radi drugih današnjih prilika zapovijest o postu danas je mnogo blaža, nego što je to bilo prije. Crkva hoće da vjernicima olakša strogu dužnost posta, ali traži, da vjernici drže barem i ovo malo, što se od njih traži.

Post diže duh. Ako se čovjek brine za tijelo, mora i duši dati, što joj pripada. Tijelo ne smije da strada radi bilo koje neurednosti duha, ali ni duh, duša ne smije da strada radi neurednosti tijela. Otkako je čovjek počinio grijeh, nastala je protimba među tijelom i dušom. Istočnim grijehom pojavile su se u čovječjem tijelu strasti i pohote, koje hoće da prevladaju i dušom. Tijelo se redovno diže protiv duše, ono hoće, da je savlada, da ima vlast dušom. Postom ukroćujemo tijelo, slabimo strasti i požudu u tijelu. Zato je post za napredak u duhovnom životu od veoma velike važnosti, pa se može reći, da bez posta napretka u duhovnom životu uopće nema.

Ali i za samo tijelo je veoma korisno, ako postimo, ako mu što uskratimo od jela. Zato je i prvo, što liječnici propisuju bolesnicima, dijeta: moraju se čuvati nekih jela, moraju paziti, koliko će jesti. Uopće valja da pamtimo: ne živimo, da jedemo, već jedemo, da živimo. Jelo je uvijek samo sredstvo, kojim uzdržavamo svoj život, zato smijemo jesti, koliko je za život potrebno, a ne više. Današnje moderno čovječanstvo baš u tome griješi. Živi, da jede, da se zabavlja i uživa.

»Kruha i igre«, dovikivali su stari pogani svojim carevima, »Dajte nam da jedemo i pijemo, jer nas sutra više neće biti«, viču i moderni pogani. — A post kaže: Bog i duša prije svega. Najprije dužnost, a onda veselje i radost, ali i to u Bogu.

Post čini volju jakom. Poslije pada prvih ljudi u raju zemaljskom postao je želudac revolucijonaran. Postao je sebičnjak. Njemu mora biti sve najbolje. Nemilosrdan je prema siromasima. Kad je u nevolji, ne zazire ni od zločina. Želudac ili čovjek radi želuca spreman je zatajiti i Boga i savjest ostaviti vjeru i vječnost. Što se više želucu popušta, to je drskiji, a jadna volja postaje njegov kukavni rob.

Doista nema od posta i suzdržljivosti u jelu prikladnijeg sredstva, da se opet upokori želudac, da ojača oslabljena volja, da se vrati čovjeku izgubljeno dostojanstvo, koje osbito gubi prekomjernim pićem.

Neki drže, da se športom i gimnastikom uzgaja volja. No ti se varaju. Volja, koju čovjek nije uzgojio samozatajom, postom i mrtvenjem, brzo popusti, kad se u čovjeku javi želja za užitkom i nasladama.

Zato slušajmo svetu Crkvu. Držimo savjesno zapovijed o postu i nemrsu. Ne bojmo se, da ćemo oslabiti. Stari pustinjaci i mnogi sveci, koji su se mnogo trapili, mnogo postili, redovito su dugo živjeli.

Zašto liječnici propisuju mnogima dijetu i apstinenciju? Sigurno, da poprave narušeno zdravlje.

Jedno je posve sigurno: mnogo je ljudi stradalo od prekomjerna jela i pića, a nitko, baš nitko od posta, kad je postio dragovoljno.

A. Š.

Kada zvoni pozdrav Gospin.

U ono vrijeme poslan bi anđeo Gabrijel od Boga u grad galilejski po imenu Nazaret k djevici, zaručenoj mužu po imenu Josipu iz doma Davidova, i djevici bješe ime Marija. I tako je došao onaj blaženi i željeni čas, kad je Sin Božji sišao s nebesa na zemlju i postao čovjekom.

Na taj dragi i blagosloveni Isusov i Gospin čas sjećaju nas tri puta na dan zvona s naših katoličkih crkava i crkvica. I mi katolici na glas zvona puštamo časkom poslove svoje, saberemo se, sjetimo se blagovijesti Gospine, te u molitvi »Anđeo Gospodnji« opetujemo riječi i napominjemo događaje toga sretnoga Božjega časa.

Tako su godine 1861. načinili i u zagrebačkoj županijskoj skupštini. O tome piše »Katolički list« od 21. veljače rečene godine, broj 8., str. 63.:

Jean François Millet: Večernji pozdrav Gospi.

»Prošle subote dogodilo se nešto u skupštini županije zagrebačke, što, i ako je neznatno u sebi, zaslužuje ipak, da se u ovo vjeroprazno vrieme napomene. U velikoj jošte nedogotovljenoj županijskoj dvorani viećalo se je radi studeni s dozvolom g. velikoga župana pokritih glavah. Veliki bilježnik čitao je dopis jedne županije ugarske, kad na jedan put zazvoni zvono na podne u crkvi sv. Marka. Na glas zvona sva se mnogobrojna skupština odkrila, bilježnik prestade čitati, i podpuna tišina zavlada. Poslie kratke molitve nastavi se čitanje i viećanje. Iznenadni ovaj prizor tronuo je sve nazočne, i istu onu gospodu, koja su već od davna ovomu kršćanskomu običaju odvikla. A za prisutne mnogobrojne seljake smiemo tvrditi, da su kod njih, videć, kako se ta nova gospoda nestide javno Boga moliti, ista gospoda samo više štovanja i pouzdanja stekla.«

A sada i poslije ovoga dopustite, da vas lijepo zamolimo: Zadržite i vi radosno taj lijepi i nježni katolički običaj! Uvedite ga tamo, gdje ga dosad nije bilo, a obnovite ga tamo, gdje je bio, pa se izgubio! Učinite radost Isusu i Gospi!

Sjetite se crkve u Ružićima!

Sveti Josip.

Velik je sveti Josip u skromnosti svojoj. Bio je potomak kralja Davida. Moćan i hrabar bijaše taj njegov praotac. Svojom vojskom potukao je do nogu Filistejce, Sirce, Edomite i Amonićane. Jeruzalem bio je pun plijena, što ga je oteo neprijateljima. Davidova država sterala se od obala Sredozemnoga Mora do Eufrata na istoku.

I drugi knezovi iz istoga plemena Judina bili su ugledni i slavni. Davidov sin Salomon bio je na glasu sa svoje mudrosti. Na brdu Moriji sagradi on Gospodinu veličanstveni hram od tesana kamena i čvrste cedrovine, i uresi ga skupocjenim zlatom. Pa i Ezekija i Jozija revnovali su za čast Božju.

Eto od toga kraljevskoga roda potječe sv. Josip. Sam Bog uzvisi taj rod kao nijedan drugi, da po njemu izvede velike svoje namjere.

Ali s plemenitoga svoga porijekla ni najmanje se sv. Josip ne uzoholi. On ostade uvijek ponizan i skroman, svijetu nepoznat.

Kao njegovu praocu Davidu namijenio je Gospodin i njemu posebnu zadaću. Ali kakva razlika!

Sv. Josip ne treba širiti i učvršćivati svoju vlast poput Davida. Ne mora on utvrđivati sveti grad niti širiti granice kraljevstva judejskoga. Ne. Njegova je zadaća mnogo uzvišenija. Josip mora čuvati Božansko Dijete i njegovu presvetu Majku. On se mora kao otac za njih brinuti.

Tu mu je zadaću odredio Gospodin onim časom, kad mu je anđeo rekao u snu: »Ne boj se uzeti Mariju za ženu...« Anđeo je otkrio sv. Josipu otajstvo Utjelovljenja Sina Božjega, ali mu ne obeća, da će ga Bog svojom silom i moću pomagati kod toga. Sv. Josip dobro znade, da mora povjereno Blago uzdržavati svojim žuljevima i znojem. Nema tu nikakove razlike između njega i drugih

obitelji. A i sv. Josip morao je misliti na bolest, neradicu, pomanjkanje posla i na stotinu drugih neprilika, koje povećavaju brigu oca obitelji. Anđeo ni jednom riječju ne spomene, da se on toga ne mora bojati.

Sveti Josip je dokazao, da se Gospodin nije prevario, kad se obazreo na najboljega sina u Izraelu, jer je bio kud i kamo veći i slavniji od svoga praoca Davida.

Mi, siromašni ljudi iznakazimo često svoja pa i najbolja djela ohološću. No kod sv. Josipa ne nađe se ni trunka taštine, kad bi pomislio, koga čuva, za koga se muči i brine. On ostade i dalje priprosti tesar, kašto je bio prije nego je postao glava svete Obitelji, hranitelj Sina Božjega.

Poput ostalih radnika ustaje i on rano, lijega kasno, pili, teše, cijepa, blanja cijeli dan. I dok njegova ruka udara čekićem, poteže pilom, okreće svrdlom, prečesto mu srce počiva u Bogu.

Ne misli on na nagradu, koju zaslužuje svojim rodom, ne brine se, da poveća svoje dohotke. Što zasluži, dosta je, da namiri jednostavne potrebe svete Obitelji. Dapače i siromasi dobivaju svoj dio od toga.

Prijazan pogled presvete Djevice, slatki osmijeh Božanskoga Djeteta najveća mu je i najmilija plaća.

A kako samo pomno krije svoju uzvišenu službu! Nitko na svijetu ne zna da je on odgovoran za život Otkupitelja roda ljudskoga. Presveta Djevica jedina znade, tko je i što je sv. Josip. Rođaci, znanci i prijatelji gledaju u Josipu običnoga radnika, u koga su žuljeve ruke, i komu o pregači visi piljevina drvene strugotine. Život Isusov spasava bez ijedne riječi. Ne diže on moćnu ručicu Božjega Djeteta, da prokune Heroda. Zna on dobro, da je Gospodin grešnike i smrću kažnjavao na riječ proroka, ali on ne otvara usta svoja.

Da spasi Sina Božjega, samo osedla magarca i posadi na nj majku s Djetetom. Dok oni noću počivaju, on bdi i njih čuva, a danju ih vodi preko užarenoga pijeska pustinje.

I u tuđoj zemlji vjerno čuva slabašno Božje Dijete i ovdje u znoju lica zarađuje za nj kruh, jer za svetu Obitelj nije padala mana s neba!

Ali sv. Josip se nikad ne potuži, nikad ne poželi da promijeni svoj priprosti posao časnijim, nikad ne pomisli, da bi i upravljao Egiptom kao nekad patrijarha Josip.

Sveti Josip je doista uzor čestitoga čovjeka, brižnoga oca i časnoga građanina. Ovaj čedni tesar iz Judeje bio je rob dužnosti, vjeran u svemu zakonu Božjemu. Ne pita on, da li zapovijed dolazi od Boga preko anđela ili je donosi sobom svakidašnji život.

Kod rada je uvijek vedar i prijazan, nikad žalostan ni smrknut. Svejedno, da li se on prigiblje pod teškim teretom rada u svojoj radioni ili na kakovu gradilištu.

S punim pravom počastila je sveta Crkva svetoga Josipa uz mnoge druge i ovim zazivima: uresu domaćega života, potpora obitelji. Jer koji se otac ikada bolje brinuo za svoju obitelj, koji je više svoju obitelj volio, nego li sv. Josip Isusa i Mariju!

A potporom obitelji ostade sv. Josip sve do dana današnjega. Istina on se ne mora više brinuti za Isusa i Mariju. Ali tko da izbroji na zemlji obitelji, za koje se brine sv. Josip, kojima sv. Josip pomaže, kadgod ga zamole, koliko god puta mu se preporuče?!

O sveti Josipe, tebi preporučamo i sve naše hrvatske obitelji. Čuvaj ih od rasula, vodi ih putem zakona Božjega i ne daj, da od bijede i glada poginu.

A. Š.

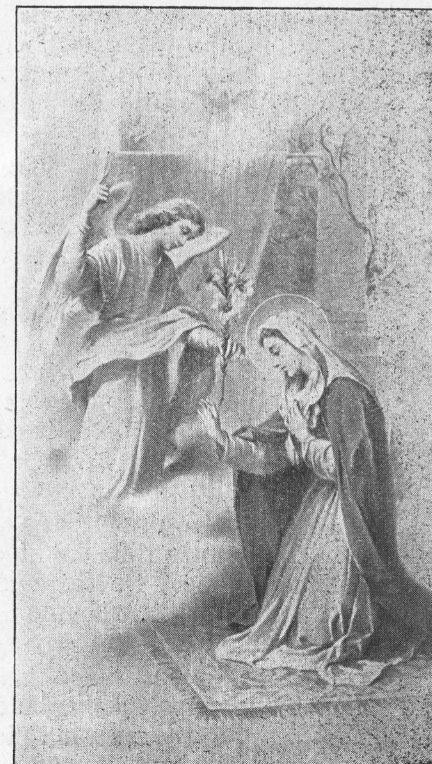
Svetom Josipu.

Zahvale vijenci prvoga cvijeća
Kite Tvoj oltar, Josipe sveti,
Ljubavi kantik ispjevan žrtvom
Krilima želje u nebo leti:
»Valovljem brod nam života prati,
Djecom se Tvojom želimo zvati.«

Pred Tvojim kipom klečimo opet
Prepuni bola, spuštenih glava.
Grijeh nam je sreću sravnao
zemljom,
Nemamo više nebeskih prava.
Ugasnu zvijezda vjere u duši,
A tamo moral trne i ruši.

Poznamo svoju nemoć i bijedu,
Bogatstvo Tvoje, zaštitu, snagu.
Zato Te danas molimo vruće:
»Podigni svoju desnicu blagu.
Svijetlo nam željno pošalji s neba,
Udijeli djeci, što koje treba.«

Uzdasi naši kruže Tvoj oltar,
Žele na grudi očinske pasti,
Da vječno mogu ljubavlju žarkom
U srcu Tvome za Boga cvasti.
A kad donesu, Josipe, ploda,
Sjeti se djece hrvatskog roda.

I riječ postade čovjekom. Dodite, poklonimo se!

Sveti Josip pomaže i na ledenoj misiji.

»Pomogao nam je već često, i to baš kad je potreba bila najveća«, pripovijeda jedna sestra misijonarka. »A i morao je. Njegova su gladna djeca molila s tolikim pouzdanjem, da mu ne preostade drugo, već da pomogne.«

Bilo je to u Sjevernoj Kanadi mjeseca ožujka godine 1917. U sirotištu sv. Josipa na Velikom Rapskom jezeru, koje se nalazi već u području snijega i leda, hrana bila je na kraju. Još dva dana i — gotovo.

U jesen je lov bio vrlo slab. Losova nije bilo, a isto tako ni sobova. Ima već nekoliko godina, kako se oni ne pojavljuju u okolici. Te su se godine kretali stepom, koja graniči na sjeveru sa šumom, u kojoj su zimovali. Indijanci izvijestiše, da na čitavih 500 km daljine nema više ni jednoga jedinoga soba...

A ribolov na rijekama tako oskudan... Što sada?...

U blagovaonicu uđe otac rektor. Djeca su potišteno sjedila kraj svoga pečenoga komadića ribe. »Draga djeco,« počne on smrknuto »što je zaliha živeža na izmaku, nismo krivi ni mi, ni sestre, već ste krivi jedino vi. Braća su učinila svoje, a i sestre se, vi to dobro znate, neprestano žrtvuju za vas!«

Neka djeca pomisle, da im otac predbacuje da previše jedu, pa udare u plač.

»Nisam tako mislio,« mahne otac rukom i nastavi: »Ja sam zle volje samo zato, što se vi tako malo i slabo molite sv. Josipu.«

U taj čas lica se djece razvedre, i oni veselo obećaše, da će se jako, jako moliti sv. Josipu, da im pošlje toliko sobova, koliko je potrebno, da prežive do ljeta.

»Majko, koliko trebamo sobova?« zapitaju sestru. Ona stane računati.

»Stotinu. Niti samo jednoga manje.«

»Dakle, djeco, jeste li čuli?« reče otac rektor.

»Odmah na posao. Još danas počnite devetnicu sv. Josipu.«

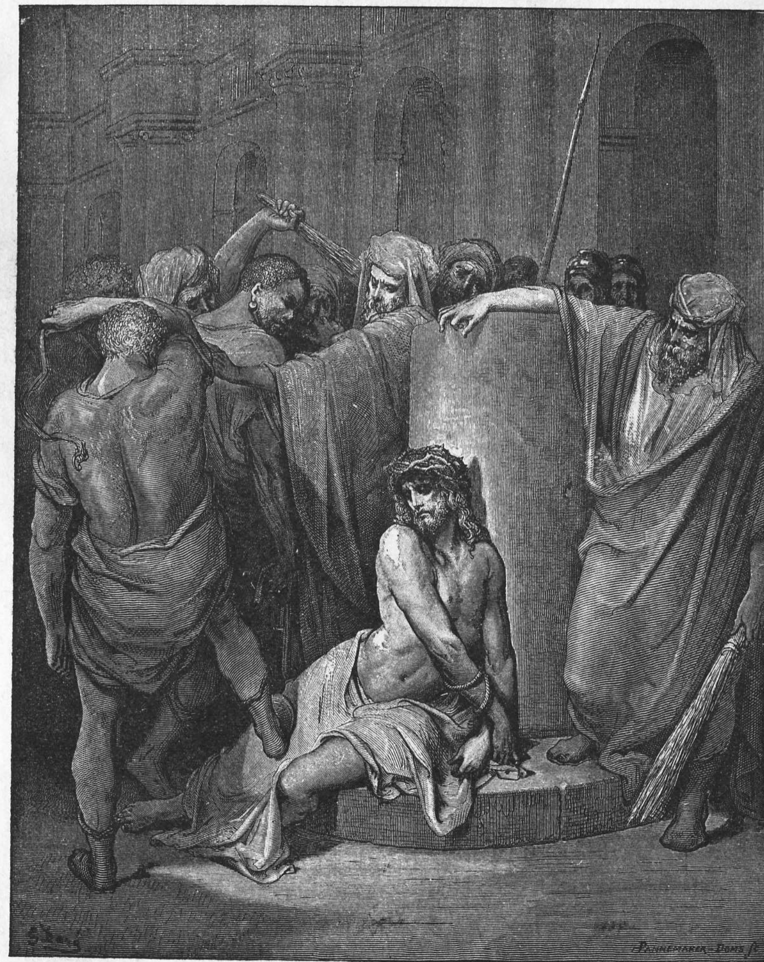
Otac ode i pozove lovce k sebi. »Uprežite pse u saonice i smjesta pođite u lov na sobove.«

»Ali oče, što ti na um pade,« usprotive se oni. Ta ti dobro znaš kao ni mi, da nemamo šta loviti.«

»Samo naprijed. Pođite u lov i donesite nam sto sobova. Ni jednoga manje. Toliko trebamo. Sveti Josip će ih poslati, mi ga zato vruće molimo.«

Oba lovca slegnu ramenima. Bili su uvjereni, da od lova neće biti ništa, ali ipak poslušaju, kad ih je već misija zato držala i plaćala. Kad gle čuda! Nisu bili ni dva dana na putu, kad opaze, kako im se približuje neobično mnogo sobova. Pa još s istoka! Takova šta još se nikad nije čulo ni vidjelo. Sobovi ne dolaze nikad s istoka. To nije njihov običaj.

Ta pojava iznenadi toliko lovce, da su časak stajali kao ukopani. Ali brzo se osvijeste i priprave da pucaju. — Evo već dolaze. Prvi pade. Za njim drugi i treći. Mnogo tane obori dva najednom. Životinje se komešaju, guraju i sprečavaju jedna drugoj, da bježi.

Gustav Doré: Bičevanje Isusovo. Iv. 19, 1.

Kad se stado napokon rasprši, polete lovci da prebroje sobove. Na svoje najveće čudo nabroje sto i tri komada.

U isto vrijeme klečale su sestre s djecom u kapeli i molile svetoga Josipa, da im pomogne. I eto pomogao je. Ne samo ovaj put, nego još mnogo i mnogo puta.

Zato tkogod je u potrebi i nevolji, neka pokuca na očinsko srce sv. Josipa. Vidjet će, neće kucati uzalud. *N. N.*

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

»I ja sam to opazio. Ne znam, što im je skrivila ta dobra i sveta gospođa.«

Tetka se malo nakašlje, a onda nastavi polako kao da promišlja.

»Doista, ne znam, koji bi tome bio uzrok, ali držim, da je to u vezi s izgorjelom kućom na strmeni glavnoga brda... Žena je bila kći bakina brata...«

Bartolomej se okrene naglo: »Što pričaš? Što je zapravo u tom istine?« zapita on tako vatreno motreći napeto tetku, da nije ni opazio, kako mu je zamijenila slabiji komadić mesa boljim.

A starica je uživala, da ga zanima, što ona pripovijeda, pa nastavi brzo:

»Da, žena je bila kći bakina brata, kako sam već kazala. I taj požar morao je biti nešto neobično kao i sve, što je s time u vezi. No ona mi nije više ništa pripovijedala. Ja mislim, da želi s tobom govoriti baš o tome.«

»Sigurno mi hoće štogod kazati radi Ilzelin,« počne župnik, no odmah stane, kad opazi začuđeni tetkin pogled.

»Ilzelin?«... Tko je to velečasni?«

Župnik je bio u neprilici. Ne htjede govoriti o djevojci, zato samo kaže: »Čini mi se, da sam čuo govoriti o jednom djetetu, što stanuje gore.«

»Dijete?... Gore...? Ne, velečasni. Ti se varaš. Kuća je izgorjela prije šesnaest godina. Žena je već davno umrla, a muž joj je u požaru zaglavio. Tu nema ni govora o djetetu.«

»Ali valjda su ljudi ipak imali djece?

»Bit će da nisu, inače bi bila kod Freihofbauerovih.«

»Da, da,« odvrati Bartolomej i duboko se zamisli. Nije više mario za tetkino pričanje, jer je čavrljala o svakidanjim stvarima...

»Zašto sakrivaju djevojku na strmeni? Možda se Beno ipak prevario i sve to stvorio u svojoj mašti, pa onda pripovijedao kao živu istinu? Ali protiv toga je pjesma. Sam od sebe nije dječak mogao naučiti ovu pjesmu. Morao ju je od nekoga čuti. Samo od koga? Od zločinaca ili krivovjeraca? Ne. Pjesma je dobra... Ali zašto mora ta djevojka stanovati na strmini? Možda je Ilzelin ipak samo neki duh, vila — usprkos dječakovu poricanju. Đavao nađe tisuću načina da zavara ljude... Uostalom jesu li vile dobri duhovi, što hvale Boga... ili...?«

Da odagna tu neugodnu misao, župnik se i nehotice prekriži.

»Već moliš? Zar si svršio?« upita tetka žalosno.

»Da. Nahranio sam se. Ne trebam više,« odgovori on i ustade od stola.

»Ako želiš poći k baki, sad je najzgodnije vrijeme. Gazda je sa služinčadi u polju, pa ćeš moći s njome mirno razgovarati,« reče tetka župniku.

»Ići ću, kad izmolim brevijar,« odgovori župnik i ode u svoju sobu. Kad je on otišao, sjela je za stol tetka, da uzme svoj čedni obrok. Kako se potajno smješkala, kad se sjetila, kako mu je prokriomčarila bolji zalogaj u tanjur. Žalila je samo, što joj nije i više uspjelo. »Ali ipak ima nešto krepčega u sebi, pa će lakše izdržati napor,« promrmlja tiho i nagleda se u vrč, da vidi koliko je ispio vina. No na svoju žalost uvjeri se, da je od vina jedva što okusio. Ustane i ona, brižno pospremi ostatke jela, ali ne zaboravi ni siromaha. I oni dobiše svoj dio, jer tako nalaže zapovijed Božja.

Zatim opere suđe i stane se razgovarati sama sa sobom. Tomu se naučila, jer nije u kući bilo nikoga, s kime bi mogla govoriti.

»Nije baš ni čudo,« nasmiješi se sjetno, »što se ljudi boje »stroge« i što izbjegavaju župnika. Ne. Nije čudo. Ali ja mu toga ipak ne mogu reći... Samo bi se ljutio... a ne bi razumio... On je predobar, nevin i neiskusan. Neka ga Bog blagoslovi.«

2

Tetka je imala pravo. Kad je župnik unišao u Freihofbauerovo dvorište, nije opazio nigdje ni žive duše. Kao da su svi izumrli. Samo je pred svojom kućicom zalajao pas na lancu, i uskomešale se kokoške, kad je kraj njih zalepršala župnikova haljina. Inače nigdje ni najmanjeg znaka kakova života. Družina je zajedno s gazdom u polju. Rade gore na brdu. Kako je brdo dosta udaljeno od kuće, čini se, kao da je posuto sitnim mravima, što se neumorno amo tamo vrte i marljivo rade. Gornji dio kućnih vrata je bio otvoren, kao i kod Bartolomeja. On se nagne preko donjega dijela i potisne kračun na stranu.

»Hvaljen Isus,« pozdravi glasno.

»Uvijeke, Amen« odgovori iz jedne sobice slab, staračk glas i doda: »Tko je Božji?«

»Ja. Župnik,« odvrati Bartolomej i pođe preko predvorja, iza kojega su se nalijevo redale staje. Desno je bila jedna otvorena sobica, u kojoj je na postelji ležala baka.

Kad je ugledala župnika, sklopila je ruke, kako je najbolje mogla radi zgrčenih prsti i reče veselo: »O, kako mi je drago, velečasni, da ste došli.«

I Bartolomeju uzdrhta srce od radosti, kad je čuo, da ga je ipak jednom netko prijazno pozdravio. »Nisam znao, da ste me poželjeli. Bili ste grubi sa mnom. Dapače ste mi zabranili, da vas posjetim,« reče župnik tiho i pođe bliže te stane pronicavo motriti naborano staričino lice, koje je virilo iz bijele marame.

»Nije to bilo bez uzroka, gospodine župniče,« odvrati starica nešto oklijevajući i upre svoj pogled u župnika. Sada je župnik znao od koga je Beno baštinio duboke tamne oči i sanjarski pogled.

Morate mi reći taj uzrok, gospođo Mehtildo,« reče on. Starica mu pokaže rukom stolicu, što je stajala kraj kreveta, i on sjedne.

»Svakako, da ću vam kazati,« počne ona »samo se malo ustrpite. No što ću vam reći neka ostane na dnu srca vašega.«

Bartolomej ne odvrati na to ništa, nego uzme štolu i stavi je na sebe.

Baka kimne glavom, a licem joj preleti zadovoljan smiješak. »Dobro je. Vidim, da se mogu u vas pouzdati. Ne mislite ništa zla. Ja sam već mislila i nadala se — no treba uvijek biti na oprezu. Baš ste došli u dobar čas. Nikoga nema, da nas smeta. Znajte, da vam moj sin još nikako ne vjeruje.«

»Ah, tome je kriv moj nevjerni pretšasnik,« promrmlja Bartolomej.

Gospođa Matilda zaniječe glavom. »Nije radi njega. To svako dijete vidi, da ste vi posve drugčiji nego on. Vas ljudi ne trpe samo zato, jer ste posinak naše stroge grofice.«

»Ali, što vam je učinila ta sveta gospođa, koja živi samo zato, da čini drugima dobro?«

Baka je časak šutjela, a onda gotovo samilosno pogleda Bartolomeja. I sad je istom opazila, kad je sjedio posve blizu nje, kako je još vrlo mlad.

»To, što imamo protiv nje, potječe iz doba, dok ste vi velečasni bili još nejako dijete.«

»Zar vaša mržnja traje tako dugo? Pa i nakon toga, što je grofica, sam Bog znade, koliko dobra učinila ovoj zemlji? Zar nije posvuda uvela red i mir? Zar ne sijete i ne žanjete sada svoje žito mirno, bez ikakova straha? Ne spavate li i ne odmarate li se bezbrižno pod svojim krovovima? A prije? Bili ste dan i noć u strahu, da će vas napasti divlje čete lopova i skitnica...«

»Ne,« odvrati starica mašući glavom.

»Nitko od nas ne poriče, da stroga gospođa sada ne vlada dobro, da nas ne štiti od razbojnika, da ih ne razbija još uvijek svojom snažnom desnicom. Ne. Ne mislimo ni poricati, kako je junački ustala na obranu, kad su krivovjerci i smušenjaci sipali bunu i navieštali smrt i zator svima...«

»Ali zato ipak neće probuditi mrtvih... Ne mislim pod tim ljude, već vjeru u njezinu pravednost i pouzdanje u njezino milosrđe... Jedno i drugo je mrtvo. A usmrtila ih je ona sama, kad se dala zavesti od strahovitoga ljubomora. Da, vjera i nada su mrtve i neće više nikad oživjeti.«

Bartolomej strese glavom. Stvar se stala razvijati posve drugačije, nego je on očekivao.

Gospođa Mehtlida nastavi: »Već sam davno odlučila, da vam sve kažem, velečasni, jer mi je vas žao, pa hoću da vam pomognem svojim savjetom.«

Jedna seljakinja hoće da pomogne svojim savjetom župniku, koji je mnogo toga proučio... Eto i opet gorke pilule! No on je junački proguta i mahne starici da nastavi samo dalje.

»Jeste li, velečasni, kadgod što čuli o grofu Henriku, suprugu naše, stroge?«

»Hm, da... No što sam čuo, nije bilo baš najbolje. Bio je to čovjek zlih navika, pa je zadavao mojoj gospođi kumi mnogo jada.«

»Da, da!... Tako se govori. A može se reći mnogo toga, ako se hoće ili mora. No vama nisu kazali o njemu nijednu riječ više nego što je dopustila njegova udovica. Ali ja vam jamčim, da nije bilo tako, kako vi mislite, jer sam ga dobro poznavala. Bio je to mlad, svjež i prijazan gospodin. Volio je pjesmu i veselu igru. Uživao je u lovu i viteškim turnirima. Ali nevjeran u braku nije bio. Zato mogu staviti desnicu u vatru. Sva je nesreća bila u tome, što je u svojoj najranijoj mladosti bio zaručen dapače i svečano vjenčan sa Izentrudom, baštinicom grofije, što je graničila s njegovom. Tako mu postade ženom makar nije bila za nj.«

»Gospođo Mehtildo, gospođo Methtildo, čini mi se da ste vi zlo obaviješteni. Grof je bio pokvarena svjetskoga duha, podavao se zloj požudi, pa je li onda čudo, što mu je bila mrska grofičina svetost?«

»Kakva svetost, velečasni?... Hinjena pobožnost, čangrizavost, besprekidno molenje, ljubomornost, strašna ljubomornost i ništa drugo... Da, da, samo me nemojte gledati tako začuđeno. Bilo je baš tako, kako kažem. »Stroga« je dobro znala, da je ružna i čangrizava, pa mjesto da to nadoknadi prijaznošću i blagošću, postajala je sve stroža. No promašila je, jer time nije mogla zadobiti ni osvojiti srce svoga muža. Dom mu je učinila paklom, ali ne svađom i ukorom nego hladnoćom i ledenim dahom, što ga je širila oko sebe. A ipak je bila sama vatra! Nesreća je htjela, da je nehotice još kao mlada djevojka čula, kako joj se grof narugao pred svojim prijateljima i nazvao ju je ružnom bogomoljkom, koju mora uzeti za ženu. To ju je pogodilo u dno duše. A takova šta, velečasni, ne oprašta nijedna žena. To joj ne bi nitko tako strašno i uzeo za zlo, da se znala svladati. Ali ona je raspalila u sebi plamen strašnoga ljubomora, koji je od prvoga dana uzrokovao silni nemir i neslogu. Grofica je bila tvrdo uvjerena, da joj je grof nevjeran. A njemu to ne bijaše ni na kraj pameti. On je htio samo da se malo pozabavi. Ta kako će mlad čovjek neprestano sjediti u zatvorenoj sobi te dan i noć moliti Boga! Odatle eto sva nesreća.«

Gospođa Mehtilda zašuti i malo se pridigne u postelji. U Bartolomejovoj duši uskrsnuše davni događaji, koje je bio opazio, ali nije za njih mario. Sad mu istom postadoše jasni. Vidio je, da su imali svoje duboko znamenovanje. — Ali zar je moguće da njegova sveta pomajka ima pogrešaka kao i drugi ljudi?...

Iz tih misli prene ga dršćući starački glas: »I sada je stala grofica preko svojih pouzdanih ljudi posvuda uhađati grofa, svoga supruga. Milju daleko mrzila je na svaku ljepušnu ženu i djevojku, pa makar bila ne znam kako čestita i poštena. U službi je držala samo ružne djevojke. Što su bile ružnije, bilo joj je draže. Njeni uhode krstarili su naokolo, motrili odijela i nakit žena. Kojagod je nosila crveni prsluk, šareni rubac, svjetlucave vrpce, bila je kažnjena. Dapače djevojke su morale i te kako kriti svoju lijepu bujnu kosu.

(Nastavit će se.)

Događaj iz španjolskoga rata.

Slijedeći događaj donosi katolički njemački tjednik »Schildwache« iz Švicarske u broju od 7. siječnja ove godine.

Nekome mladiću iz Madrida pošlo je za rukom da pobjegne iz bojnih boljševičkih redova i prijeđe k nacionalistima.

Taj mladić, koji je sretno umakao iz madridskoga pakla, pripovijeda ovaj događaj, koji se zbio prvih sedmica rata oko Madrida, kad je zloglasna crvena čeka vrebala i tražila svakoga svećenika, kome je u prvi čas rata pošlo za rukom, da se preobučn u civilno odijelo sakrije. Brat toga mladića oboli teško mjeseca srpnja 1936. Bolest je bila teška i vidjelo se, da će morati umrijeti. To je i sam bolesnik vidio, pa zamoli svoje ukućane, neka ipak idu da potraže gdjegod kojega svećenika. Sveto čeznuće obuze bolesnika za svetim Sakramentima umirućih. Ali uzalud — svećenika nije bilo moguće naći. Jednoga jutra u 6 sati iznenada zazvoni kućno zvonce. Bojažljivo otvori otac otac prozor. Bojao se, da nije kakva anarhistička straža. Ali kad pogleda pred kuću, vidi pred vratima siromašnoga staroga prosjaka. Nije se pričinjao sumnjiv. »Već dva dana nemam šta da jedem. Noći prespavam na javnim vrtovima. Glad me dovela ovamo, dalje ne mogu!« Otac ga pozove u kuću. »Samo šalicu kave i komadić kruha. Molim to, da ne umrem.«

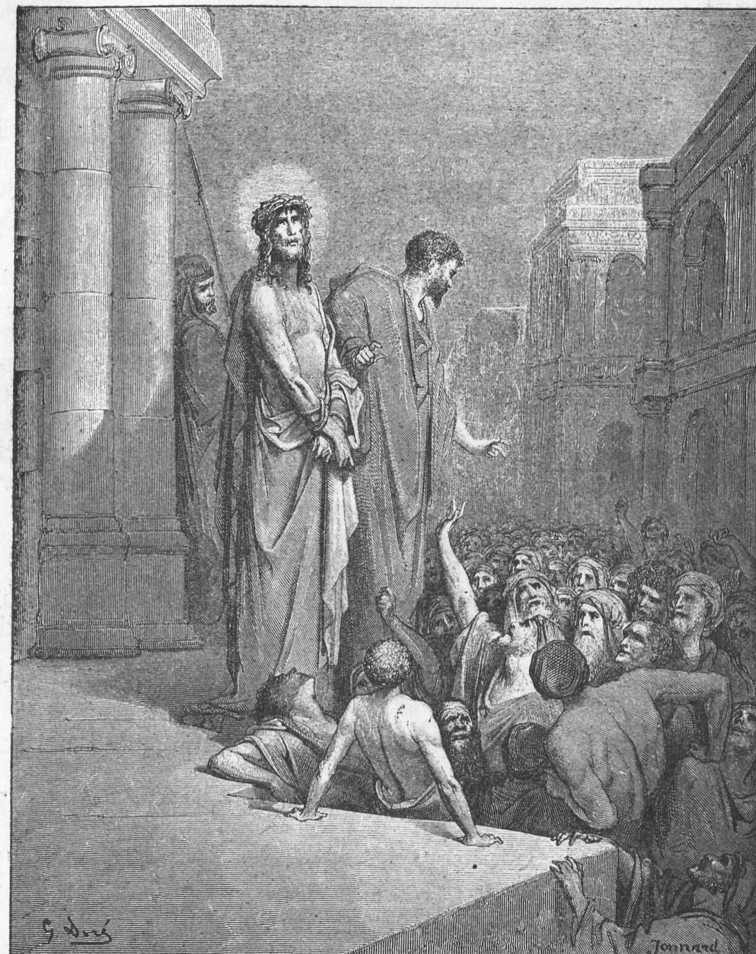
Majka je odmah bila pripravna da priredi siromahu okrepu. Međutim otiđe otac k bolesnome sinu, gdje su bili i drugi ukućani. Napao ga strah, pa će ostalima: »Da nije ipak taj siromak kaki uhoda. Taj pohod, pa u tu uru — ipak mi je to sve zagonetno. I kako je naglo otvorio vrata.«

To je mučilo oca. Majka je međutim spremila okrepu i donijela siromahu. Zapita ga: »Jeste li vi stranac? Imate li koga znanca ovdje u Madridu? On odgovori: »Ja sam iz Madrida, ali sam morao da bježim iz svoje kuće, jer me progone i ja nemam kamo da se sakrijem.« »Žalim, da vas mi ne možemo sakriti. Nemamo mjesta, a i sin nam je teško na smrt bolestan. Svi smo uvijek uz njega.« Tako je govorila majka. Siromah zapita: »Teško bolestan?« »Jest, sigurno će umrijeti!« odgovori majka u suzama. »Ja sam svećenik, pustite me k njemu,« reče na to prosjak. »Kazat ću svome mužu,« odgovori majka.

I vjerski osjećaj obitelji pobijedi strah pred crvenim uhodom. Starca odvedu k bolesniku. Cijeli sat ostao je svećenik s bolesnikom. Ispovijedi ga i pričesti. Nosio je potajno svetu hostiju uza se. »On umire kao svetac. Sasvim je odan u svetu volju Božju. On je sretan i presretan. Ne plačite za njim. On ide u nebo.« Tako je govorio starac.

Sretni radi toga roditelji htjeli su pod svaku cijenu da sakriju kod sebe svećenika. No sve njihove molbe bile su uzalud. Svećenik je na sve molbe odgovarao: »Ne mogu, ja ne mogu da ostanem!« I

pojurio je kao onaj, koga progone, po stepenicama iz kuće. Još isti dan umre bolesnik. Sav sretan često je ponavljao riječi: »Sveti Josip je uslišao moju molitvu. On nije dao, da umrem bez utjehe.« Lice mu je otsijevalo nadnaravnom radošću.

Gustav Doré: Pilat pokazuje Isusa puku s riječima: »Evo čovjeka!« Iv. 19, 5.

Kad se majka vratila u blagovaonicu, gdje je prije priredila kavu za siromaha, našla je i kavu i mlijeko i kruh netaknuto. Tajanstveni svećenik nije okusio ničesa. Došao je, da ispuni prošnju bolesnika, koji je umirao, — dalje ništa.

O dragi sveti Josipe, ne daj ni nama umrijeti bez utjehe sv. vjere!

„Nebeski zagovornik“.

Misterij o svetom Josipu u tri čina.

Napisao: Pavao Postružin.

(Nastavak.)

ČIN II.

Prizor 1.

(Sve isto kao i u prvom činu. Kod stola sjede Josip i Marija i igraju domino).

Josip *(drži u ruci kocku i pipa je)*: Kako si rekla, 3 i 5, je li?

Marija: Da, 3 i 5.

Josip *(položi kocku)*: Evo pet. Sada je tri i sedam.

Marija *(gleda na stolu složene kocke)*: Jest, tri i sedam, ali ja nemam ni tri ni sedam. Meći ti.

Josip *(uzme kocku ispred sebe i položi je)*: Imam sedam... Meni se čini Marijo, da ću ja i ovu igru dobiti. Sada je tri i osam. Ja imam još dvije kocke, a ti?

Marija: Ja nemam sreće. Još imam pet komada.

Josip: Hm. Kad bih ja znao, koje brojeve još ti imaš, zadržao bih te. No, kako bilo da bilo, ja mećem tri. Sada je osam i dva.

Marija *(brzo metne kocku)*: Dva...!

Josip *(pipa položenu kocku)*: Dva? Sada je četiri i osam. *(pipa svoje kocke)* Nemam. Meći ti, Marijo...

Marija *(promatra kocke na stolu)*: Kad bih znala, koje ti imaš, mogla bih dobiti igru. Ah, svejedno je. Mećem osam. Sada je četiri i ništa.

Josip *(pipa svoje kocke)*: Ništa? Ja imam ništa. Evo, partija je moja...!

Marija: O, da sam znala, bila bih metnula jedan i jedan, onda jedan i ništa i partija bi bila moja.

Josip: No, Marijo, pa što zato, što si izgubila? Ti se ne ljutiš, je li?

Marija: Čemu bih se ljutila? Zato, što sam tebi i sebi vrijeme prikratila? Ja ću već drugi put dobiti. Valjda ću imati više sreće, nego danas... Ha, ha, ha, izgubila sam kuću...!

Josip: Vidiš, ti se ne ljutiš. *(gurne kocke na kup)*. A onaj Marko, on se ljuti, kad izgubi.

Marija: On te je varao, je li?

Josip: Dakako, on me je varao, a to nije lijepo, varati slijepca. To je, veliš, grijeh?

Marija: Dakako da je grijeh. Varati ne smijemo nikoga, a pogotovu ne slijepca.

Josip: Marko je mislio, da ja, jer sam slijep, ne ću primijetiti, kako on uzima moje kocke i gleda ih, koje su. O, ja sam to primijetio i kocke sakrivao. On je onda, kad nije mogao varati, razrušio složene kocke i prestao igrati.

Marija: To nije pošteno. A tko vara kod igre, varat će i drugdje.

Josip: E, pa da, to je istina. Znaš, jednom je g. Fabijančić rekao, da kod ovakvih sitnica čovjek pokazuje svoj karakter. No ja se Marku ni najmanje ne čudim.

Marija: Da, zbilja, Josipe, Fabijančića već dugo nema k tebi. Kako to? Gdje je?

Josip: Već ga četiri dana nema. On je otišao... ali Marijo, to neka ostane tajna, on je otišao u jedno mjesto, gdje se nada da će dobiti posao. Danas bi se imao vratiti.

Marija *(uzima ručni rad)*: Posao? Da, da, on je siromah gotovo već pola godine bez posla.

Josip *(žalosno)*: Da, bez posla je, a najviše me boli to, što je moj tata bio bez srca, bez osjećaja, i otpustio Fabijančića zbog toga, što je prikupio oko sebe većinu radnika i osnovao novu radničku organizaciju.

Marija: Čudno, kako tata ne uviđa, da je bilo upravo potrebno, da se netko nađe i stane na kraj lošem upravljanju dosadašnjih vođa u organizaciji, koji su sirotinjski radnički novac rasipavali po sastancima, skupštinama i kojekuda... *(zastane, gleda na vrata, na kojima stoji Ivica)*.

Prizor 2.

Ivica *(uđe i čuje zadnje riječi, prisilno se smiješi)*: I po barovima i kupalištima, je li...?

Marija i Josip: Ivica!

Ivica *(rukuje se s Josipom i Marijom)*: Oprostite, molim vas, oprosti dragi Josipe, da sam se kao tat došuljao i slušao čas vaš razgovor, a to sam sve činio iz bojazni, da me gospodin ne opazi... *(turobno)* Dragi Josipe, Marijo, što znadete o mom tati...?

Marija *(pokazuje mu stolicu)*: Sjedni Ivice!

Ivica *(gleda Mariju)*: Hvala, Marijo, nije mi do sjedenja, jer sam zabrinut... svi smo zabrinuti za tatu.

Josip *(potrese mu obje ruke)*: Ivice, druže moj, ne boj se! Tvoj će se tata još danas vratiti. Sigurno će se vratiti...

Ivica: Rekao je, da će se kao jučer vratiti, a jer ga nema, *(ispusti Josipovu ruku, uzme rupčić, pokrije oči, plačno)* pobojali smo se, da... da mu se možda nije šta... *(zastane i plače)*.

Marija *(odloži ručni rad)*: Ivice, ne plači... Što bi mu se moglo dogoditi?!

Josip *(ustane, ogrli Ivicu rukom oko vrata)*: Oh, ti moj dragi Ivica! Budi potpuno bez brige... Umiri svoju mamicu i reci joj, da ti je Josip rekao, neka i ona bude bez brige. Svi budite bez brige. Ja znam, da će se tvoj tata vratiti. Tvoj je tata meni rekao, da će u slučaju da ne dobije posla u Karlovcu, otići u Sisak, Petrinju. Dakle je u Petrinji, a to nije tako blizu.

I v i c a *(umiren)*: Hvala Bogu i tebi Josipe, jer si me umirio. Nama tata nije rekao, da će ići u Sisak ili u Petrinju. Idem kući, da umirim mamicu. *(okrene se i hoće otići)*.

J o s i p: Već hoćeš otići?... Daj, sjedni koji čas!

M a r i j a: Sjedni, Ivice, donijet ću ti kavu i kolača.

I v i c a *(veseo, smiješi se)*: Ne, ne, hvala lijepa, neću ostati. Idem, da mamicu umirim, pa ću se možda kasnije navratiti. Zbogom, Josipe! Zbogom, Marijo...! *(odlazi prema vratima, stane i okrene se)*. Da, Josipe, nisam te pitao. Kako tvoj kršćanski nauk, učiš li šta?

J o s i p *(koji ga je pratio prema vratima)*: Hm, da li učim?! Ivice! Pa, ti znaš, da ja ne trebam mnogo učiti... A zar nisam dosta naučio kraj tebe? Pa, čitavo smo djetinjstvo proveli zajedno, ti i ja... A, onda... i Marija! Marija i ti, Vi ste mi bili dobri moji učitelji u svemu, pa i u kršćanskom nauku.

I v i c a: Hvala Bogu, da i mi imamo barem malo udjela na milosti, koju ti Bog daje... A sada, zbogom! *(odlazi. Josip ga isprati van)*.

P r i z o r 3.

M a r i j a *(koja je pošla samo do vrata)*: Zbogom, Ivice, pozdravi mamicu i ostale. *(vrati se)*. Ubogi dječak!

J o s i p *(vrati se i ulazi)*: Zašto veliš, ubogi dječak...? Nije on ubog.

M a r i j a: Ah, tako, mislim, ubog je, jer je u brizi za svojim ocem...

J o s i p: Ako Bog da, ne će to dugo trajati. Gospodin župnik poduzeo je kod dobrih ljudi sve, što je moguće, da gospodin Fabijančić dobije posao.

M a r i j a *(uzima ručni rad)*: Josipe, a što kaže velečasni? Zar on ne može djelovati na tatu...

J o s i p *(sjedne, mahne rukom)*: Ah, velečasni... Što može velečasni, kad je moj tata tvrdoglav. Velečasni je tati govorio, neka se ne nagli... Uzalud... Rekao mu je, da će radnici stupiti u štrajk, a tata kaže, da to jedva čeka, jer će tada moći otpustiti i druge nepoćudne radnike. Eto, vidiš, tako stoji stvar...

M a r i j a *(čas zamišljena)*: Bože, kako je dobro, da je čovjek kršćanin!

J o s i p: Da, da, samo što i kršćana ima malo dobrih... Vidiš, kako se mnogi Fabijančićevi drugovi i nekad dobri njegovi prijatelji drže.

M a r i j a: Nažalost, istina je. No, ja imam nadu, da će se to ipak sve dobro svršiti i da će gospodin Fabijančić tu u Zagrebu naći posao.

J o s i p: I ja to mislim. A gospodin župnik veli, da je u svemu tomu najljepše to, da nitko od Fabijančićevih ne proklinje tatu, već se svi za njega Bogu mole. O, kako su to divne kršćanske duše! Ja sam upravo sretan, da sam svoju ranu mladost provodio s njima, osobito s Ivicom.

M a r i j a: Da, svi su oni dobri. Svi se oni utječu Bogu i svetomu Josipu. Svetomu Josipu, koji je kao glavar obitelji, zagovornik obitelji, a kao radnik, zagovornik radnika.

J o s i p: Oh, znaš, Marijo, upravo me srce boli, da mu je baš moj tata oduzeo kruh, i on evo već nekoliko mjeseci ne može nigdje dobiti posla.

M a r i j a: Siromah čovjek! Šteta ga je!

J o s i p: Dakako, da ga je šteta. I tata žali za njim, jer, kako često tata kaže, njega dosad nitko nije mogao zamijeniti, tako je bio u poslu dobar. On je kod tate već mnogo godina. Mene još nije bilo na svijetu, kad je on došao k tati...

M a r i j a: Da, da, ja ga se sjećam od svog djetinjstva. Uvijek je jednak... Takav, kakav je danas, takav je bio i prije dvadeset godina, kad smo se u vašu kuću uselili... O, tada je moja dobra majka još bila na životu.

J o s i p: Marijo, ti si već mnogo godina u našoj kući...!

M a r i j a *(čas zamišljena)*: Sada su ravno 23 godine. Znam dobro; bile su mi tri godine, kad je moja pokojna majka kao udovica došla k tvojoj baki u službu... A kad je ona nakon nekoliko godina umrla... tebi je bilo tek nekoliko mjeseci — ja sam ostala kod tvoje majke.

J o s i p: Da, i ja se sjećam svoga ranog djetinjstva... Sjećam se, kako si se ti Bogu molila, pa sam se i ja uz tebe naučio »Oče naš« i druge molitve...

M a r i j a: A sada znaš sve molitve...

J o s i p: Da, znam, jer me je u ovo nekoliko mjeseci naučio gospodin župnik. Ipak, najbolje znam one molitve, koje si me ti, Marijo, učila.

M a r i j a: O čem te sada poučava gospodin župnik?

J o s i p: Došli smo do novoga zavjeta... Baš mi je jučer gospodin župnik tumačio odlomak *(turobno)* iz sv. Evanđelja, kako je Isus ozdravio slijepca, koji je bio slijep od rođenja... kao i ja...

M a r i j a *(zamišljeno)*: Da, apostoli su zabilježili, da je Isus ozdravio šest slijepaca.

J o s i p: Marijo, kako ti to sve znaš...! Ti znaš gotovo cijeli stari i novi zavjet. Daj, molim Te, pripovijedaj mi štogod. Ja sam te uvijek tako rado slušao.

M a r i j a: Što da ti pripovijedam? Ja ne znam mnogo, pa mislim, da sam ti gotovo sve pripovijedala, što znam. Moje znanje nije ni sjena spram onoga, što zna gospodin župnik.

J o s i p: Znam, Marijo, da gospodin župnik znade više od Tebe. Pa naravno. On je učio bogosloviju. Ali znam, da ti mnogo više znaš, nego li si meni pripovijedala. Znam, sjećam se, kad si ono prije nekoliko godina svoju malu nećakinju poučavala bibliju i katekizam, kako sam te pozorno iz prikrajka slušao. Ono tvoje pripovijedanje o životu i radu Isusovu na zemlji, tako je na mene djelovalo, da...

M a r i j a *(upada)*: Da si me uvijek molio, neka ti pripovijedam.

J o s i p: Da, molio sam te, i ti si mi u početku s nekim strahom pred mojim roditeljima pripovijedala, tumačila, a ja sam tvoje riječi slušao, upijao i, evo, Bogu hvala, doskora ću i ja biti kršćanin, što nikad ne bi bilo, da ti, Marijo, nisi u našoj kući.

M a r i j a: Kako dugo ćeš još biti Židov...? Ali, Josipe, što će reći tata, mama?

J o s i p: Draga Marijo, vidiš, drago mi je, da ti mogu reći, da sam dušom svojom već sada potpuni kršćanin. Samo još malo, i velečasni će me krstiti. Ja se ne bojim ni tate ni mame.

M a r i j a: Ako ti ipak zabrane da se krstiš?

J o s i p: Ja danas mogu pobiti sve razloge, kojima bi me moj tata ili mama htjeli pokušati da odvrate, da prijeđem na kršćanstvo, pa da mi zabrane krstiti se. Ja vjerujem u pravoga Boga i to je dosta... Da, da, a sve to, draga Marijo, imam da zahvalim tebi i dragome prijatelju Fabijančiću, koji ste me svojim lijepim kršćanskim primjerom osvojili. I vas će dragi Bog za to nagraditi, je li, Marijo?

M a r i j a *(brzo se okrene k prozoru, na kojem se opazilo kretanje sjene)*: Netko dolazi. Bit će da je tata. *(ustane, odloži ručni rad i pođe prema vratima).*

J o s i p *(okrene glavu prema vratima)*: Ne može biti. Tata se vraća tek sutra u jutro. Da nije možda Fabijančić?! *(čuje se kucanje).*

M a r i j a: Naprijed! *(vrata se otvore, ulazi Fabijančić povezane glave i ruke, koju nosi u povezu)* O, gospodine Fabijančiću, vi ste...! *(presenečeno)* Zaboga, vi ste povezani? Što vam se desilo?

J o s i p *(veoma prestrašen ustane, ispruži ruke i pođe malo naprijed)*: Gospodine Fabijančiću, vi povezani!? Ja sam ovaj čas mislio na vas... Što vam je, molim vas?

P r i z o r 4.

F a b i j a n č i ć: Ništa strašno, Josipe. Ništa. Malo sam se udario. Na mene si mislio, Josipe? A što si molim te, mislio o meni? Najprije... dobar večer!

J o s i p *(primi Fabijančićevu ruku i povede ga stolu)*: Dobar večer! Bog vas poživio! Glavno da nije ništa strašno. Sjednite, dragi prijatelju, sjednite, pa ću vam sve reći, ali prije svega, kako ste? Jeste li umorni? Sigurno ste i gladni? Marijo, molim te, daj, podvori gospodina Fabijančića dobrom kavom. *(Marija ode. Josip pruža ruku prema Fabijančiću, opipa povez na ruci)* Ruku ste ranili? A gdje, molim vas? Sjednite i pričajte! *(Pipa mu lice i čelo, zaprepasti se kad napipa povez na glavi)* I na glavi ste ranjeni?! Što vam se dogodilo? Dajte, govorite! Sjednite!

F a b i j a n č i ć *(sjedne, odmahne rukom)*: Ah, ne govorimo o tom... Bili su zli ljudi, no hvala Bogu, nije im uspjelo.

M a r i j a *(ulazi s kavom)*: Bog vas je čuvao.

J o s i p *(veoma nestrpljivo)*: Ja sumnjam... A poznajete li napadače?

F a b i j a n č i ć: Da, poznam. Dobri prijatelji od prije...

M a r i j a *(čudi se)*: Nemoguće! A koji su to?

F a b i j a n č i ć: Teško je o tom govoriti...

J o s i p: Molim vas, razbijte moju sumnju. Kako se to zbilo? Pripovijedajte!

F a b i j a n č i ć: Ni sam ne znam. Sinoć, kad sam pod veče išao iz Siska prema Petrinji, skočiše iznenada dva čovjeka iz šikare i napadoše me štapovima. Kod drugog udarca pao sam u nesvijest. Kad sam opet došao k sebi, bio sam okružen ljudima, koji su me spasili od napadača. Jedan od napadača je uhvaćen...

J o s i p i M a r i j a: Uhvaćen!?

J o s i p *(brzo)*: Je li Marko?

F a b i j a n č i ć: Nije, već, njegov drug Tomašin, koji je odao Marka, a i pravoga začetnika... Ha, Bog neka im oprosti! Ja im opraštam. A kako si mi ti, dragi Josipe? Jesi li zdrav? Kako tvoja majka i tata?

J o s i p: Zdrav? Hvala Bogu i vama, koji pitate, jesam, zdrav sam. Tata i mama također su zdravi. *(brže)* No, gospodine Fabijančiću, recite mi, tko je začetnik!

F a b i j a n č i ć *(nakon male stanke, žalosno)*: Začetnik je... jedan iz poduzeća. No, ostavimo to, Ti ga i onako ne poznaš. Nego... tvoj je tata... *(mahne rukom)* Ali, prijeđimo na nešto drugo. Da, što si ono rekao, da si mislio o meni?!

J o s i p *(niječe rukom)*: Ne, ne, ne, gospodine Fabijančiću, ne ćemo prijeći na drugo. Molim vas, što je s mojim tatom? Da nije možda on...

F a b i j a n č i ć: Ne, to nije. Nego je drugo... Tvoj je naime tata na sve strane, svim poduzećima javio, tko sam, pa me sada nitko ne će uzeti u posao. I sada, evo... ja čekam...

J o s i p *(veoma ožalošćen ispruži ruku prema Fabijančiću)*: Prijatelju moj, ne jadujte, ne žalostite se. Vaše teškoće jesu i moje teškoće. Sveti Josip će nama pomoći. Večeras ćemo mu se zajedno pomoliti. Jeste li za to?

F a b i j a n č i ć: Kako to misliš, Josipe?

J o s i p: Tako. Ja sam ovaj čas, kad ste govorili kako ste bili napadnuti, osjetio neku čežnju, da se molim za vas. Da se svi molimo, i to, da se molimo svetomu Josipu, kao zaštitniku radnika, da vas čuva kao radnika. Da se njemu molimo, kao glavi svete Obitelji, da vas čuva kao čuvara i hranitelja vaše obitelji.

F a b i j a n č i ć: Hoćemo, molit ćemo se. A gdje su tvoji roditelji?

J o s i p: Otišli su u Koprivnicu na sprovod tetke i vraćaju se tek sutra u jutro, ili možda čak na večer. Imamo dakle prilike, da se sastanemo večeras ovdje u mojoj sobi, ali ne mi sami, nego još netko... Danas sam pozvao k sebi i velečasnog gospodina župnika, da dođe ovamo i da mi donese sliku svetoga Josipa. Za čas će doći... Oh, što je divan taj vaš, odnosno naš župnik! *(Fabijančiću)* On vas veoma cijeni i poštuje, a meni je to drago.

F a b i j a n č i ć: Nemoj zaboraviti, da si meni još uvijek dužan odgovor... *(smije se)*

J o s i p *(razmišlja)*: Odgovor? O čemu smo ono razgovarali?

M a r i j a *(Josipu)*: Rekao si gospodinu Fabijančiću, da si mislio o njemu.

J o s i p: Ah, dakako da sam mislio na vas. No, sada ću vam reći.

M a r i j a *(pruža Josipu šalicu s kavom)*: Josipe, najprije popij kavu, pa onda pripovijedaj.

J o s i p: Hvala, Marijo! Tko bi u toj sreći mislio na kavu? Ali daj gospodinu još kave i kruha!

F a b i j a n č i ć: Hvala, meni je dosta.

J o s i p: Onda ćete ponijeti kruha vašoj djeci. Je li da hoćete?

M a r i j a: Hoće, hoće. Gospođa mi je na polasku u Koprivnicu naložila, da svaki dan odnesem vašoj djeci jela. *(odnosi suđe)*.

F a b i j a n č i ć: Bog neka joj to naplati! Ona je dobra duša.

J o s i p: Da, majka je dobra. Da je barem tata takav, kakva je majka, ne bi vi bili bez posla. Mama je tatu molila za vas, ali je on viknuo na nju jače, nego li običaje vikati na Mariju. Što ćete? To su vam sve neke trgovačke veze, neki zajednički viši interesi, u koje se ja kao slijepac, hvala Bogu, ne razumijem. A i bolje je, da je tako, jer, ja što takovo ne bih nikada mogao učiniti.

F a b i j a n č i ć: Zato će te dragi Bog obilno nagraditi... *(vrata se lagano otvaraju, ulazi župnik i smije se)* O-o-o...! Tko to dolazi?

J o s i p *(ustane, prema vratima, ushićeno)*: Velečasni, *(pruži ruke)* jeste li to vi?

P r i z o r 5.

Ž u p n i k *(uđe, u ruci nosi umotanu sliku. Pruži Fabijančiću i Josipu ruku)*: Jest, ja sam... Bog bio s vama, dragi! Jeste li sami? *(Fabijančiću pokazuje na povoj)* A što je s vama? Zar ste bili na ratištu?

J o s i p: Velečasni, došli ste kao duh.

Ž u p n i k: Misliš? Pitaj Mariju, koja je moje kucanje na vratima čula čak u kuhinju, a vi ste se dvojica tako zapripovijedali, da vas ni kucanjem nisam mogao u vašem razgovoru smesti. *(Prinese sliku Josipovoj ruci)* A ti me, Josipe, i ne pitaš, jesam li je donio?

J o s i p *(opipa sliku i smije se)*: Velečasni, a zašto da pitam ono, što znam.

F a b i j a n č i ć *(ustane i hoće da sliku razmota)*: Josip je bio siguran, da ćete je donijeti. Hoću li je razmotati?

J o s i p: Molim, ne. Dopustite, da ja to sâm učinim. *(pipa uzicu)* Samo mi pokažite, gdje je čvor.

Ž u p n i k *(pokazuje čvor)*: Ti ćeš sam? Evo, tu je čvor. *(prema vratima)* Marijo, daj nož!

J o s i p: Ne, velečasni, čvor razriješite vi, a razmotat ću je ja sâm. *(župnik razveže uzicu)* Eto, sad ide. *(odmota sliku, diže je, poljubi, okrene prema gledaocima, pipa lik Isusa)* Je li tu slika maloga Isusa?

F a b i j a n č i ć: Jest, pogodio si.

J o s i p *(pipa dalje i napipa lik svetog Josipa)*: A tu je moj imenjak, je li?

Ž u p n i k *(smije se)*: Točno!

J o s i p *(privije sliku sebi)*: O, dragi moj imenjače! *(pođe tapkajući do kreveta, nagne se preko njega i pipa)* Ovdje ću sliku večeras staviti. Evo, tu je čavao. *(objesi sliku i odmakne se)* Je li dobro?

Ž u p n i k: Vrlo dobro!

F a b i j a n č i ć: I dobro i lijepo.

M a r i j a *(uđe i čudi se)*: O-o-o! Sveti Josip?! Kako je to divna slika! *(uzima ručni rad, sjedne i radi)*

J o s i p *(veoma veseo, okrene se prema prisutnima, pokazuje na sliku)*: Vidi li se dobro? Ako ne, Marijo, zapali još koju žarulju.

Ž u p n i k: Ne treba. Vidi se sasvim dobro.

J o s i p *(priđe k župniku)*: Velečasni, smijem li vas moliti za veliku, veliku stvar?

Ž u p n i k: Samo reci, Josipe, svoju želju. Sve, štogod je u mojoj moći, za tebe ću rado učiniti...

J o s i p: A što vi, velečasni, ne možete, to ćemo zamoliti svetoga Josipa, je li?

Ž u p n i k: Hoćemo, hoćemo. A što bi to bilo, Josipe? *(pogleda na svoj sat)*

J o s i p: Sutra je nedjelja. Vi ćete se moliti dragomu Bogu, pa vas molim, da se tom zgodom još za nekoga toplo pomolite. Da se još večeras pomolite. Večeras, kad budete obavljali vaše redovite molitve, da i njega Bogu preporučite. Hoćete li?

Ž u p n i k *(iznenađen)*: Hoću, Josipe, hoću. *(zamišljen gleda Josipa)*.

J o s i p *(primi velečasnoga za obje ruke)*: Ali, velečasni, molim vas, molite toplo, molite vruće, neka Bog vašu molitvu čuje. *(Trese mu ruke.)*

Ž u p n i k: A za koga i za što da se vruće molim dragomu Bogu?

J o s i p: Za koga?! Velečasni, kličite u svojoj molitvi, neka dobri Bog usliši svoga novoga službenika Josipa. *(župnik ponikne glavom)*.

F a b i j a n č i ć: I ja ću se toplo moliti. Josipe, a i ti se moli. Nama je objojici potrebno, da nam se dragi Bog smiluje.

J o s i p: Jest, dragi Fabijančiću, potrebno je i meni i vama... Ah, sam Bog neka znade, jesmo li vrijedni, da nas usliša! Ja se upravo ne usuđujem izravno Gospodina Boga moliti... *(potrese župniku obje ruke, pa će uzbuđeno)*. Velečasni, molim vas, vi ste Božji svećenik, Vi ćete večeras upraviti pogled svoje pobožne duše gore, prema prijestolju Svevišnjega... Predajte u molitvi sve svoje osjećaje i cijelu svoju dušu Bogu. Hoćete li?

Ž u p n i k *(držeći pognutu glavu podiže je)*: Hoću!

J o s i p: Hvala Vam, velečasni! *(ispusti mu obje ruke i pristupi k Fabijančiću)* A nas dvojica, dragi prijatelju, vi i ja, mi ćemo se također Bogu moliti, ali ne izravno, nego preko našeg uzvišenoga zagovornika, svetoga Josipa.

M a r i j a: A ja? Smijem li se i ja moliti?

J o s i p: O, ti dobra kršćanska dušo! Dakako, i ti se moli, ti, koja si meni prva pokazala lijep primjer kršćanskog života. O, kad će nas se toliko Bogu moliti, on će morati da nas usliši. *(Dohvata Fabijančića).* I Vaši će se moliti, je li, gospodine Fabijančiću?

F a b i j a n č i ć: Hoće, Josipe! Svi ćemo se moliti svetomu Josipu. Večeras će cijela moja obitelj klečeći moliti svetoga Josipa, da nas On preporuči Bogu.

J o s i p *(veoma uzbuđen)*: Ah da, dajte, samo molite! Ja znam, ja sam posve siguran, da će te molitve sveti Josip podastrijeti pred prijestolje Božje, a Svemoćni će ih uslišati. *(Uhvati se obim rukama za srce, uzbuđeno).* Dragi moji, srce mi tako snažno udara. Ćutim se posve drukčijim. *(Čas zamišljeno. Za sebe)* Bog zna, kako se sada osjećaju moji roditelji?!

Ž u p n i k: Josipe, čuvaj se prevelike uzbuđenosti. Preporučam ti, da ideš što prije na počinak. *(gleda na sat).* Kasno je. I ja moram otići.

F a b i j a n č i ć *(ustane)*: I ja. Mene moji čekaju.

J o s i p: I vi? Vi me dakle ostavljate? Ja ostajem sam?... No, idite! Neću biti sam. Sa mnom ostaje sveti Josip. *(veselo)* Idite, znam, da morate ići. *(pruža im ruke).* Pođite dakle s Bogom! I ja ću na počinak. *(zove)* Marijo! Molim Te, pođi sa mnom, da otpratimo gospodu, a zatim ćeš mi raspremiti postelju.

Ž u p n i k: Tako, Josipe, tako! Idi lijepo na počinak, a sutra, ako Bog da, opet ćemo se vidjeti. Ti ćeš doći k meni, zar ne?

J o s i p: Ne, velečasni, Vi ćete doći k meni.

Ž u p n i k: E, a tvoji roditelji? Sutra su kod kuće...

J o s i p: Lijepo će Vas pozdraviti i radovat će se Vašemu dolasku. S Bogom!

F a b i j a n č i ć *(izlazi)*: S Bogom, Josipe!

J o s i p i M a r i j a *(prateći ih)*: S Bogom!

P r i z o r 6.

M a r i j a *(za čas se vrati)*: Sva nekako drhćem, kao da se nečega bojim... No, moja je savjest mirna... Kao da stojim pred nekom neizvjesnošću i kao da očekujem neki događaj... Ali, Bože, što? *(raspremа postelju, primjeti ponovno sliku nad krevetom)* Bože, što će gospođa i gospodin reći, kad vide sliku? *(sklopi ruke pred slikom)* Kako sam uzbuđena!... Što se to događa danas u našoj kući?! *(gleda sliku)* Oh, dragi Isuse i sveti Josipe, ostajte za vazda u ovoj kući! *(prema vratima)* Josipe, dođi, postelja je raspremljena!

P r i z o r 7.

J o s i p *(uđe u pidžami)*: Jesi li?

M a r i j a: Jest, gotovo je. Ti lezi, a ja ću utrnuti svijetlo.

J o s i p: Možeš, Marijo, odmah utrnuti, samo te molim žigice.

M a r i j a *(uzbuđeno)*: Žigice? A što će ti žigice?

J o s i p *(otvorenom rukom pokazuje sliku)*: Marijo, zar ne vidiš...? Uljenicu ću zapaliti. U župnom dvoru uvijek je gorjelo svijetlo pred slikom.

M a r i j a: Ja ću već upaliti ulje, samo ti lezi.

J o s i p: Ne, ne, Marijo, daj ti samo meni žigice, pa idi spavati.

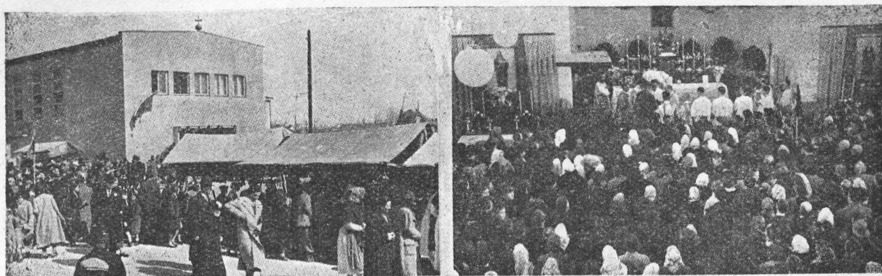
M a r i j a *(ode i donese žigice)*: Evo, žigice, samo pazi, Josipe, da se štogod ne dogodi. Laku noć! Bog te čuvao.

J o s i p *(sjedne u krevet)*: I tebe Marijo! Laku noć! *(Marija utrne svijetlo, stane na vrata i gleda Josipa. Josip zapali žigicu, napipa žižak pred slikom i hoće ga napaliti. Zove)* Marijo! Marijo! *(Marija se vrati i pomogne mu napaliti, Marija ode, a Josip klekne u postelji pred slikom).*

P r i z o r 8.

J o s i p: O, predragi moj sveti Josipe, Ti, koji si od Boga bio odabran, da budeš odgojitelj, hranitelj i branitelj Sina Njegova, budi i meni zaštitnikom, budi mi pred velikim Bogom mojim zagovornikom. Daj, o sveti Josipe, izmoli od Isusa, koji se kao čovjek Tebi povjerio, da moj dobri prijatelj, koji je meni prvi govorio o Tebi i o vjeri Isusovoj, da on dobije namještenje... *(pipa po slici i napipa svetog Josipa)* Evo, tu je sveti Josip, a tu je mali Isus... A Tebe, dragi Isuse, molim, daj, udijeli mojoj majci i mojemu tati milost svoju, da Te i oni uzmognu što prije upoznati, kao što sam Te i ja upoznao. *(pipa po slici)* Sveti Josipe, moli se noćas malomu Isusu, neka usliši molbu moju! A meni Isuse, pošalji svojega anđela, neka mi bude čuvarom. *(Sjedne, zatim legne, pokrije se)* O, Isuse, daj, da dočekam dan, kad ću smjeti na sebe stavljati znak Tvojega svetoga Križa. Daj, o Isuse, Ti, koji si uskrisio Lazara, Ti, koji si učinio tolika čudesa, učini molim Te, kad ne mogu da gledam svojim tjelesnim očima Tvoju svetu sliku, da je za vazda gleda duša moja!... *(čas mirno leži, a zatim isprekidano šapće)* Sve... ti... Josi... pe mo... li... se... za... mene...! *(čas opet mirno, a zatim se iza kulisa čuje pjesma »Molitva slijepca svetomu Josipu«, koju pjeva troglasno ženski zbor. Note na kraju).*

Z a s t o r.

Prvo proštenje u župi sv. Josipa.

Iz župe sv. Josipa na Trešnjevki.

Već se dugo nismo ništa javili. Čitatelji Glasnika sigurno očekuju, da ih barem ukratko izvijestimo o radu župe sv. Josipa na Trešnjevki u prošloj godini. To je i posve razumljivo, jer da nije bilo požrtvovnih štovatelja sv. Josipa, Trešnjevka još danas ne bi imala ni ove privremene crkve sv. Josipa ni župe.

Župa sv. Josipa na Trešnjevki pod moćnim okriljem svoga uzvišenoga Patrona, hvala Bogu, sve se ljepše razvija i napreduje. To je najveća od svih novih župa u Zagrebu. U 95 ulica, koliko ih imade u župi, stanuje više od 15.000 žitelja. Velika je prednost za Trešnjevku to, što je sa tramvajskom prugom povezana sa središtem grada. To je i razlog, da se u župi još uvijek grade nove kuće i tako povećava broj župljana. Druga je prednost za župu u tom, što je crkva točno u sredini župe, pa nije župljanima daleko do crkve i zato je crkva dobro posjećena osobito na nedjelje i blagdane, kada imademo redovito četiri sv. Mise i tri propovijedi.

U prošloj godini bilo je u župi 177 pari vjenčanih. Kršteno je 167 djece. Taj bi broj bio znatno veći, kad bismo mu pribrojili onu djecu, koja su rođena u rodilištu, a roditelji im spadaju u župu sv. Josipa. Umrle su 103 osobe. Sv. Pričesti primljeno je 25.010. Ovo je sigurno vrlo lijep i utješni broj za jednu novu radničku periferijsku župu. — Župa se brine i za svoje siromašne i nezaposlene župljane. Neke obitelji podupire redovito mjesečno, a druge prigodice prema potrebi. Za Božić 1938. nadarene su 173 obitelji. Ukupno je u prošloj godini sabrano i razdijeljeno sirotinji 19.102 dinara u novcu, a u naravi 10.000 kg drva i 100 kg brašna. U dobrotvornom radu župe sudjeluju osobito Društva hrvatskih katoličkih žena i hrv. kat. muževa, a najviše novčanih sredstava donosi »Kruh sv. Antuna« (škrabica u predvorju crkve).

Najsvjetlija točka u prošlogodišnjem vjerskom životu župe bila je upravo veličanstvena proslava blagdana sv. Josipa, patrona župe. Bilo je to jedno pravo otkrivenje, koliko naš hrvatski narod, a naročito Zagrepčani štuju sv. Josipa, a ujedno je ta proslava najočitije

dokazala, kako je bilo opravdano, da Zagreb dobije crkvu sv. Josipa. Svečano iskićena crkva bila je čitav taj dan dupkom puna štovatelja sv. Josipa: ne samo župljana, nego i drugih Zagrepčana, dapače i vjernika izvan Zagreba. Jednom riječju bilo je to pravo veliko narodno proštenje. Svečanu Misu služio je sam preuzv. gosp. nadbiskup dr. Alojzije Stepinac, a večernjicu preuzv. gosp. posvećeni biskup dr. Franjo Salis-Seewis. Tom se prilikom jasno pokazalo i to, da je sadanja privremena crkva daleko premalena, da bude dostojno svetište i žarište pobožnosti i štovanja sv. Josipa, i da treba što prije izgraditi konačnu veliku i lijepu crkvu sv. Josipa.

Od drugih značajnih zgoda u vjerskom životu župe u prošloj godini mogli bismo još spomenuti lijepo uvedene i dobro posjećene pobožnosti sv. Križnoga puta, svibanjsku pobožnost i listopadsku pobožnost sv. Krunice. U župi se mnogo promiče najsavremenija pobožnost: štovanje Presv. Srca Isusova. To se i lijepo opaža po brojnim naknadnim sv. Pričestima svakoga prvoga petka.

Nadalje je župa svečano proslavila prvu godišnjicu svoga osnutka (20. VI. 1937.). Osim crkvene proslave na nedjelju 19. VI. održan je u crkvi veliki duhovni koncerat, koji je bio na umjetničkoj visini a bio je i vanredno posjećen.

Zahvaljujući požrtvovnim župljanima i drugim štovateljima sv. Josipa, koji su se i kroz čitavu prošlu godinu svojim darovima sjećali naše crkve, mogli smo da nutrinju crkve još ljepše uredimo i da nabavimo sva potrebna crkvena odijela pa i za svečane zgode.

Oko pridizanja vjerskog života župe živo su pomagale župniku svojim radom razne organizacije Katoličke akcije, u kojoj su organizirani već svi staleži. Veliku uslugu čini crkvi i župi mješoviti pjevački zbor župe sv. Josipa pod vodstvom g. Ivana Mlinarića.

Na koncu prošle godine imali su dakle župljani puno razloga, da iz dna duše pjevaju »Tebe Boga hvalimo«.

Uzdajući se u pomoć Božju i moćnu zaštitu sv. Josipa i požrtvovnost njegovih štovatelja idemo naprijed s velikim ciljem pred očima: vjerski preporod župe, izgradnja velikoga i dostojnoga svetišta sv. Josipa na Trešnjevki.

I. Gašpert, župnik

Stari mladomisnik. U Strassburgu je nedavno biskup posvetio za svećenika oca jedanaestero djece. Žena mu je umrla, tri sina su svećenici redovnici, a dvije kćeri milosrdnice. Otac je bio činovnik u nekom industrijalnom poduzeću. Navečer, kad se vratio iz službe, učio je bogoslovsku nauku, a kad je bio pri kraju, stupio je u sjemenište, gdje je svršio nauke i pripravio se za sveto ređenje. Kad je svršio sve, što Crkva traži od kandidata za svećenički stalež, bio je od biskupa zaređen u svećenike. Kod mlade mise su ga dvorila dva njegova sina, oba svećenici.

Veliki križ u Abesiniji. Talijanski vojni svećenik je na tri tisuće metara visokoj strmini gore Termaber u Abesiniji posvetio križ, koji je visok 13 metara, a poprijeko 5 metara. Odmah iza križa je dvije tisuće metara duboki ponor. Na podnožju križa staviše natpis: »U slavu Boga i domovine«. Kod blagoslova je vojni svećenik označio križ kao znak vjere i domoljublja.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

VI. **Voćni plodovi raznih biljnih vrsta.**

1) Pravi kesten je plod drveta kestena. Kesten (castanea vesca), koji se danas nalazi u mnogim krajevima Evrope. Veću vrstu kestena, koji k nama u trgovini dolazi iz Italije, Španjolske i Francuske, zovemo marone. Sam plod je dobro zaštićen prema vanjskim utjecajima. Kesten sastoji i od bjelančevine 10%, ugljikohidrata 73%, od toga škrobovine 30%. Zato je kesten u našim južnim krajevima vrlo važna hrana. Kesten jedemo kuhan, pečen, pire u nabujku, pudingu i u raznim kolačima.

U Italiji i u južnoj Francuskoj prave od kestena brašno, koje im služi kao i nama pšenično brašno. Ova vrsta brašna se može dobiti i u našim trgovinama. Posebnu vrstu kestena su k nama donijeli iz Japana, mamut, plemeniti kesten. Mi čuvamo kesten u suhom i zračnom prostoru, ali pojedinačno rasprostrt na daski.

2) **Maslina** raste u našim južnim i toplim krajevima. Masline su zelene, crvene, ljubičaste i crne boje. Ove plodove jedemo dok su nezreli, prijesni i bez dodatka ili sa dodatkom soli, octa ili raznih mirodija. Najveća im je vrijednost, da se od njih pravi najfinije evropsko ulje — maslinovo ulje. Ovo maslinovo ulje je samo onda dobro, kad je lijepe žute boje, blagoga okusa i mirisa. Maslinovo ulje prave ljudi tako, da maslinu ogule, nježno meso stave pod pritisak i tako izluče ulje. Maslina sadržaje 50—70% ulja. Manje vrijedno je ono ulje, koje se dobiva ponovnim pritiskom ostaloga maslinova mesa. Ovo ulje imade jak miris i oštar okus, što mnogima škodi zdravlju. U našu trgovinu dolazi ulje iz raznih krajeva. Dobivamo ga iz naših južnih krajeva, iz Francuske, Italije, Afrike, Španjolske i Portugalske. Po vrijednosti je najslabije španjolsko i portugalsko ulje.

3) **Smokva** je vrlo plemenito drvo mnogih toplih krajeva. Smokava imade veličinom i oblikom te bojom mnogo vrsti. Svježa smokva je slična kruški. Prve smokve su tamne boje, meso im je crvenkaste boje i lijepi se. Imade ih žute i maloga oblika, koji sušimo. Na zraku se vanjska kora smežura, a meso izbaci šećer na površinu. Suha smokva sadržaje 50% šećera. Zato je smokva izdašna hrana za siromašne slojeve njezine domovine. Osim toga može taj narod njima zaraditi i svagdanji kruh. U tu svrhu su najbolje one smokve, koje k nama dolaze iz Male Azije i sa grčkih otoka. Ova je vrsta velika, žute boje, imade tanku i nježnu koru i okus joj je sličan okusu meda. Najbolju vrstu od ovih smokava dobivamo u naše krajeve u uskim dugim škatuljicama, slabiju vrstu u sanducima ili u bačvicama. Ovu istu vrstu možemo naći u našim trgovinama nanizano u obliku vijenca. U Njemačkoj se vrlo mnogo peče od smokve jedna vrsta kave, što se dodaje ječmenoj i pravoj zrnatoj kavi. Ova kava se dobiva i u našim trgovinama. Naše je domaćice upotrebljavaju kao dječju kavu, a ne škodi ni odraslima da je piju mjesto one prave, o kojoj smo već čuli, da može naškoditi živcima.

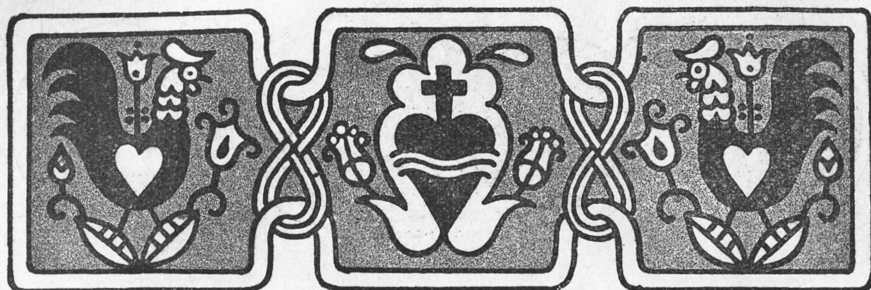
Nek je svašta.

O sv. Ocu Papi Piju XI. Prošle godine, 20. prosinca, stupio je sv. Otac u šezdesetu godinu, u dijamantnu godinu svoga svećeništva. Ove godine — 31. svibnja — navršit će osamdeset drugu godinu života. Ova je godina i dvadeseta, što je nadbiskup, a deseta, što je vladar malene, ali slobodne crkvene države. Nadajmo se, da će trostruki ovaj jubilej sv. Otac ne samo doživjeti, već i u dobrom zdravlju proslaviti. Sv. Otac Pijo XI. je doista čudo od čovjeka. Ono prije dvije godine teško je obolio i cijeli je svijet bio uvjeren, da će ovaj svijet ostaviti. Ozdravio je, čudesnim je načinom ozdravio, kako je sam to priznao u svojoj okružnici o svetoj Krunici. I prošle godine malo da nije umro. Poslije sv. mise 25. studenoga 1938. mu je tako oslabilo srce, te se najednom srušio i pao u besvjesticu. Kardinal Lauri mu je dao Sakramenat zadnjega pomazanja. Sva se okolina ozbiljno pobojala za njegov život. O bolesti Papinoj odmah su bili obaviješteni svi kardinali i apostolski nunciji u pojedinim državama. Kad eto na udivljenje sviju sveti je Otac odmah drugi dan ustao kao da se nije ništa dogodilo, i najprije je primio u audijenciju kardinala Paccelija, svoga državnoga tajnika, a 27. studenoga i hodočasnike iz Ugarske.

Kako su se sastala dva buduća Pape. Katolički mjesečnik »Bogoljub« u zadnjem svom broju donosi zanimljivu crticu, kako su se sastali biskup i svećenik, koji su kasnije postali vrhovne glave katoličke Crkve. Pijo X., koji je vladao u Kristovoj Crkvi od 1903. do 1914., bio je biskup u Mantovi, a kasnije patrijarh u Veneciji, u Mlecima. Bio je sin priprostih roditelja — otac mu je bio seoski općinski listonoša —, pa je i kasnije i kao biskup i patrijarh ostao skroman i čedan. Kad je bio biskup u Mantovi, došao je jednoga dana u Mantovu mladi svećenik, Ahile Ratti, današnji Papa Pijo XI. Najprije je u stolnoj crkvi čitao sv. misu, a onda je pošao, da se pokloni biskupu. Došavši u biskupov stan pred sobu, gdje je stanovao biskup, pokuca jednom, pokuca i drugi put, ali se iz sobe nije javio nitko. Stane malo, a onda pritisne kvaku, otvori vrata, ali u sobi nije bilo nikoga. Pođe u biskupovo predsoblje, ali nigdje nikoga. Sad opazi, da su vrata jedne pokrajne sobe malo otvorena. Misleći, tu će biti sigurno biskupov podvornik, otvori sasvim vrata i stupi potiho u sobu. Čisto se zbunio, kad je u sobi — a bila je to kuhinja — našao samoga biskupa Josipa Sarta, kako se vrti oko ognjišta. Ahile Ratti stupi k njemu, poljubi mu ruku, pretstavi mu se, i reče, da je došao da mu se pokloni.

»Velite, da ste ovaj čas služili svetu misu«, reče prijazno biskup mladomu svećeniku ne pitajući ga, ni otkale je ni što je, »Kod mene ćete dobiti šalicu kave. Ali najprije mi morate pomoći, da priredimo kavu. Danas sam naime sam kod kuće. Moja sestra, koja mi je kućanica, otišla je od kuće, a vratit će se kasnije.« Na to stavi biskup pred gosta mlin za kavu i zamoli ga, neka samelje već priređenu kavu u zrnju. Dok je Ahile Ratti mljeo kavu, mlijeko se skuhalo, a i voda za kavu već je zakipjela. Biskup isiplje samljetu kavu u vruću vodu, a cijela kuhinja zamiriši od svježe kave. Zajutrak je bio gotov i za čas je bio na stolu.

Tako su se sastala dva čovjeka, biskup i svećenik, koji su kasnije brzo jedan iza drugoga sjeli na Stolicu sv. Petra kao vrhovne glave katoličke Crkve. Biskup, kasnije kardinal Josip Sarto, bio je poslije Papa Pijo X., a Ahile Ratti je današnji Papa Pijo XI.

Zahvalnice.

Kiseljak: Obavljala sam pobožnost na čast Presv. Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji, sv. Josipu i sv. Anti, da se skrate muke moje teško bolesne kćerke pa da ili ozdravi ili sretno umre. Bogu se svidjelo ono drugo. Neka je sveta Njegova volja! Jer kad dobro primamo iz ruku Božjih, zla da ne primamo? kličem i ja s pobožnim Jobom. **Lucija Tvrtković.**

Donje Pazarište: Sv. Josipe! Konačno je svršena moja parnica i ja izvršujem svoje obećanje, da ti javno zahvalim. Bila sam lažno i podlo optužena te sam pala pod discipl. sud. Molila sam te, da istina pobijedi i ti si danas pokazao, da si moćniji od svih ljudi. Pobijedila je istina i pravda. I ja ti kličem iz dubine srca — hvala! Molim te štiti me i dalje! **Učiteljica.**

Zagreb: Bila sam s bolesnim djetetom na oporavku. Ali nije bilo ništa bolje. Vrućica se od vremena do vremena ponovno vraćala. Kod kuće me savjetuje jedna prijateljica, da se obratim molitvom na biskupa Langa. I doista. Dijete se stade očigledno oporavljati. Vrućica se ne javi. Ali ja sam odgađala sa zahvalom tako dugo, dok se i opet ne pojavi vrućina. U toj nevolji pohitim na grob biskupa Langa moleći ga da mi se smiluje. I hvala dragom Bogu, koji mi je pomogao po njegovu zagovoru, jer je isti dan pala djetetu vrućina. Zato se javno zahvaljujem u Glasniku sv. Josipa biskupu Langu na velikoj milosti. **M. Jušić.**

Od svega srca zahvaljuju Božanskom Srcu Isusovu, prečistom Srcu Marijinu, sv. Josipu, Dušama u čistilištu i ostalim ugodnicima Božjim:

Split: Za sretan uspjeh teške operacije nakon sedamnaest godina stare bolesti. **Fra Špiro Kapucin — rob Marijin.**

Mostar: Za mnoge milosti. **Štefanija Golner.**

Baška na Krku: Za primljene milosti. **Anica Dorčić.**

Nova Rača: Za sve primljene milosti osobito za zdravlje. **Marija Vančićka.**

Grede-Molve: Za sve primljene milosti. **Marica Slamić.**

Strmac-Krašić: Za obraćenje jednoga i ozdravljenje od teške bolesti drugoga sina. **T. N.**

Banjaluka: Za sretan porod, za ozdravljenje jedne kćerke od kostobolje, a druge od crijevnog katara. **J. M. Š.**

Šmrika-Kraljevica: Za dva sretna poroda. **M. Burić.**

Carevdar-Križevci: Za primljene milosti. **Marija Štimac.**

Beli Manastir: za pomoć u velikoj duševnoj potrebi i stisci. **Vujić Jelena.**

Karlovac: Za dobro položeni ispit i namještenje. **Marica Kovačević.**

Vrbanja: Sin, što je pao pod valjak i ozdravio bez ikakvih posljedica. **Tavčar Stana.**

Derušić: Za primljene milosti. **A. Š.**

Karlovac: Za sretno položeni ispit kćerke. **B. F.**

Zagreb: Što je kćerka sretno položila maturu. **Arnold Marija.**

Bistra: Što je posve ozdravila od bolesti, koja redovito ostavlja zle posljedice. **P. Ž.**

Gor. Tkalec: Za podijeljene milosti i za ozdravljenje jednog bolesnika po zagovoru P. Barbarića. **Čuljat Marija.**

Zahvaljuju od svega srca svetom Josipu:

Zagreb: Za sretan porod. **M. P.**

Komletinci: Za ozdravljenje. **Krsta i Marija Stanisavljević.**

Privlaka: Za ozdravljenje majke. **Marica i Ljubica Benić.**

Zagreb: Za sretno položenu maturu. **Lj. L.**

Nuštar: Za sretan porod. **S. Majstorović.**

Split: Za primljene milosti. **Sabić.**

Bedekovčina: Za ozdravljenje. **Sofija Srkulj.**

Neka je vječna čast i slava Božanskome Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji, zahvaljuju:

Zagreb: Za ozdravljenje ruke. **J. Huljak.**

Subotica: Što je iza obavljene devetnice sretno popravila ocjenu. **Čakić Krista.**

Tovarnik: Za pomoć u mnogim teškim neprilikama. **Terezija D.**

Bizovac: Na primljenim milostima. **A. S. i E. S.**

Zagreb: Za ozdravljenje sestre i za mnoge druge milosti. **Biljan Anica.**

Orubica — N. Gradiška: Za sretan porod, za ozdravljenje i za mnoge druge milosti. **Marija Stankić.**

Josipdol: Za ozdravljenje i sve druge milosti. **Jure i Marija Kirasić.**

Zagreb: Za ozdravljenje zaručnika sada muža od teške bolesti. **A. N.**

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: Ravnateljstvo Industrije papira »Hip«, Zagreb 400 d. — Po 100 d: A. Mišetić, Komletinci; E. W. Zagreb; V. Maras, Rathbun. — **Po 50 d:** M. Petrović, Zagreb; Obitelj Jerbić, Nova Kapela; Obitelj Devide, Zagreb; A. Kovačevich, Chicago; T. Čačković, Zagreb; M. Diomartić, Zlarin. — **Po 40 d:** J. Šokčić, Subotica; Š. Haltmajer, Zagreb. — **Po 35 d:** J. Franović, Šibenik; J. Pavelić, Zagreb; Vlč. I. Gašpert, Zagreb. — **Po 25 d:** P. Maras, Rathbun; M. Luketić, Zagreb; Z. Vasić, Zagreb. — **Po 20 d:** A. Pavletić, Granito City; S. K., Zagreb; T. Burić, Novi Sad; I. Mirović, Đurđevac; D. P., Zagreb; T. Lazarus, Galesburg; N. Skloce, Oakland; P. Matuhvich, Oakland; P. Mestrić, Oakland; M. Petkovich, Oakland; K. Protić, Oakland; M. Smare, San Francisco; A. Bura, San Francisco. — **Po 15 d:** L. Đebić, Travnik; F. Pintarić, Petrijanec; B. Bruketa, Bakar; M. Mošek, Zagreb; M. Damjanović, Đeletovac: M. Petito, Krk; M. Janeš, Zagreb; R. Derfi, Bjelovar. — **Po 10 d:** T. Nactus, Dubrava; A. Usmiani, Ćuprija; A. Mitrović, Beograd; M. Zoričić; Novi Vinodol, J. Glažar, Trsat; M. Reiter, Telečka; Fr. Štrohl, D. Miholjac; Obitelj Ivarec, Ivanska; Z. Kolak, Zagreb; B. Ćošić, Sl. Šamac; F. Ciganović, Zagreb; R. Nemeth, Daruvar; J. Dragić, Nova Gradiška; R. V., Osijek; M. Sić, Lipovac; T. P., Vinkovci; M. Desantić, Baška; M. Gjukić, Zagreb; J. Lovrić, Mrkonjić-Grad; M. Kabalin, Sušak; B. Mičuda, Zagreb; M. Stuparich, Fiume. — A. H., Zlatar 7 d. — **Po 5 d:** K. Mardešić, Komiža; M. Stričak, Zagreb; M. Gašparac, Lesična; D. Domjan, Lešak; E. Kovačić, Zagreb; E. Patačić; Fr. Gazibara, Zagreb; G. Dimić, Zagreb; J. Gašparac, Marušević; I. Šelebaj, Krašić; A. Hočka, Bjelovar; L. Vorih, Vrnograč; Stj. Petrik, Bijeljina; E. Kleiber, Vukovar; Z. Devčić, Sl. Brod; L. Tvrtković, Kiseljak; M. Šimečki, Zagreb; A. Kalić, Zagreb; A. Wujkov, Sarajevo; S. Grželja, Sušak; M. Venko, Zagreb; A. Geber, Zagreb; A. Ivanušić, Virovitica; P. Manciviro, Omiš; M. Lazanin, Beograd; Fr. pl. Warady, Ormuž; Fr. Leš, Požega; M. Gorički, Zagreb; Obitelj Ukmar, Zagreb; Š. Rosean, Zagreb; M. Perharić, Zagreb; J. Mundveil, Virovitica; R. Batistić, Zagreb; J. Cvetko, Zagreb; M. Grabarić, Zagreb; F. Gundić, Zagreb; S. Matić, Zagreb; N. N., Zagreb; A. Jurak, Zagreb; P. Majhen, Zagreb; R. Radošević, Zagreb; R. Kajber, Zagreb; S. Sivoš, Zagreb; M. Salamon, Zagreb; T. Gajšek, Zagreb; M. Trtanj, Rajevoselo; Vj. Klobučar, N. Gradiška; gđa. Matulović, Makarska; A. Panac, Prelog; Č. Josipović, Zagreb; F. Kauzlarić.

Fužine; M. Novak, Krmpote; M. Kovačić, Varaždin; V. Uje, Doboj; A. Sušić, Čabar; A. Babić, Brinje; M. Kršul, Zagreb; A. Cajniger, Zagreb; G. Kleonić, Zagreb; J. Klarić, Zagreb; K. Cvek, Zagreb; M. Jamnicki, Zagreb; A. Pech, Zagreb; F. Jedlička, Prijedlor 8 d.

Za crkvu u Ružićima: Po 100 d: R. V., Banjaluka; T. Čačković, Zagreb; M. Rubil, Otočak. — **Po 50 d:** J. Cvitanović, Odžaci; B. Ciraki, Osijek; T. Vrvišćak, Zagreb; N. Sabljak, Bos. Gradiška 35 d; Đ. Križanec, Zagreb 30; D. P., Zagreb 30 d; N. Kenfel, Zagreb 25 d. — **Po 20 d:** A. i Lj. Brovet, Čabar; S. K., Zagreb; N. N., Zagreb; J. Iverović, Grabarje; Lj. Mihelčić, Zagreb. — **Po 15 d:** A. Herceg, Ivanska; K. Pokopac, Sl. Brod. — **Po 10 d:** V. Horvat, Osijek; Z. Devčić, Sl. Brod; M. Divald, St. Slankamen; B. Marković, Sarajevo; N. N., Zagreb; M. Šiber, Uljanik. — **Po 5 d:** M. Dolović, Zagreb; A. Cvjetko, Hum na Sutli; M. Fasman, Uljanik; B. Zorić, Bedenica. Pava Mertrich, Oakland 1 dolar.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: Lucija Kraljich, N. J. C. 5 dolara; M. Juranić, Omišalj 1 dolar; Obitelj Košuljandić, Crikvenica 65 d; T. Gajšek, Zagreb 50 d. — **Po 40 d:** A. i Lj. Brovet, Čabar; J. Jernejc, Zagreb; M. Gabrić, Oštrelj 20 d; Obitelj M. Počekal, Zemun 15 d. — **Po 10 d:** Ivarac, Ivanjska; M. Kršulj, Zagreb; I. Perković, Sl. Brod; M. Rakela, Zagreb. — **Po 5 d:** M. Vuić, Drenovci; J. Kotarski, Zagreb; J. Škrlin, Zagreb; T. Schieber, Zagreb 4 d.

Za oštećenu crkvu u Koprivnici: Iz San Francisca: Društvo sv. Vincenca 10 dol.; A. Bura ½ dol.; Fr. Ilek ½ dol., Fr. Antunović 1 dol., P. Mestrich 1 dol., M. Buturić ½ dol.

Za Kruh sv. Antuna: A. Saprek, Zagreb 100 d; F. Laus, San Francisco 1 dol.; E. N., Zagreb 50 d. — **Po 10 d:** K. Lovrić, Petrinja; N. N., Gundinci. — **Po 5 d:** D. Riedl, Jasenovac; M. Pirjal, Jasenovac; B. Živković, Fužine.

Za Dom biskupa Langa: S. Pavlak, Jajce 30 d.

Za razne svrhe: J. Saić, Pitomača za crkvu 10 d; Franjo V., Kuzminec za svetište Lurdske Gospe 330 d; R. Šagodić, Babina Greda za siročad u Leskovcu 5 d; A. Stipić, Vrbovska 15 d; A. Kovacevich, Chicago 1 dol.; J. Kirasić, Josipdol za afričke misije 20 d; M. Pavičić, Zagreb za tiskaru 5 d; K. Urović, Zagreb za Misije 5 d. — Za Dom Sv. Josipa i sv. Terezije: Lazarus Tadić, Galesburg 5 dol.

Naši mili pokojni pretplatnici:

Antun Vlašić, Klanjec; Milka Madjerić, Sušak; Janko Lukačić, Karlovac; Barica Kodrnja, Zagreb; Šimun Grubišić, Sunger; Živko Juzbašić, Bošnjaci; Rihart Lojbl, Uljanik; Antonija Jadro, Roslyn; Josip Araci, Kreštelovac; Emilija Šlajmer, Zagreb; Marija Dragić, Križevci; Antonija Sokolić, Novska; Marija Hoić, Zagreb; Marica Mlinarić, Majerje; Preč. g. Ivan Malenčec, Varaždin; Marija Horn, Zagreb; Josip Šiprak, Sela kraj Siska; Ljubica Bartolin, Zlatar; Slavica Brnjac, Crikvenica; Anka Kralj, Zagreb; Ferdo Čaić, Masić. — **Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.**

SADRŽAJ: Štovanje sv. Josipa. — Moramo postiti. — Kada zvoni pozdrav Gospin. — Sveti Josip. — Svetomu Josipu. — Sveti Josip pomaže i na ledenoj misiji. — A Krist je šutio... (roman). — Događaj iz španjolskoga rata. — »Nebeski zagovornik«. — Iz župe sv. Josipa na Trešnjevki. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Iz londonskih tamnica. Danas se stranice Crkve krvlju ispisuju i to ne u dalekim misijskim zemljama nego u srcu nekoć kršćanske Evrope.

Rusija, Španija, Njemačka dadoše se na razapinjanje Krista u njegovima, a Krist u brojnim svojim okrvavljenim i neokrvavljenim mučenicima pokaza, da je i danas «ljubav jača od smrti«. U tim »mučeničkim« vremenima, koja mogu i nas svojom strogom ali veličanstvenom prisutnošću da posjete, od naročite je aktuelnosti i važnosti »mučenička« literatura iz najpotresnijih — ljubavlju i krvlju — isklesanih stranica Kristove Crkve.

Jedna od takovih silnih i ganutljivih stranica jest i ova autobiografija engleskog Isusovca o. Gerarda, ispisana iznakaženim prstima i slomljenim rukama jednog svećenika-mučenika.

Knjiga se čita na dušak, jer iz nje izbija veličina, toplina i pronicava razboritost jedne svećeničke duše, neustrašiva poduzetnost jednog Ignacijevog sina, koga nikakove zapreke u osvajanju duša ne mogu da slome, koji kroz sve peripetije puta, sakrivanja, bijega i mučenja, vlažnog šikarja i plemićkih dvorova, dobrog jednostavnog puka i engleske inteligencije kao zlatnu nit uporno provlači lozinku svog duhovnog oca: Sve na veću slavu Božju; neslomljivo sprema putove Onome, komu se u Lojolinoj Ustanovi sasvim posvetio — Kristu Kralju.

Knjiga se dobiva u svim većim knjižarama ili kod »Uprave Knjižnice Života«, Zagreb I 147. — Cijena: Broširano din 10.—, tvrdo vezano din 15.—.

Putovanje Waltera Klingera oko svijeta. Roman mladića današnjice, koji živi i osjeća potpuno u ritmu našeg tehniziranog vremena, ali čiji se duh znade uzdignuti i iznad samo zemaljskog putovanja.

S a d r ž a j: Pale Huld. — Najmladi izvjestitelj. — Na palubi Linkolna. — Pustolovina na Crvenom Moru. — Po Indijskom Oceanu. — Lijet na biserni otok. — Plan kralja petroleja. — Kineski bogataš. — U zemlji izlazećeg sunca. — Union Pacific Express. — U kući Oil Company. — Chikago i Janesville. — Noć na Michiganskom Jezeru. — Velegrad na Hudsonu. — Borba za budućnost. — Božić 1965.

»Napokon smo dobili izvanrednu knjigu za naše 10—15 godišnje dječake. Vrlo je bila spretna zamisao da se stvori pravi dječački roman u modernom stilu. Još je vrednije da je tako nenametljivo prožet pravim katoličkim duhom. **Čitat će ga vrlo rado svaki bistar mladić,** i uz to će i nesvijesno poprimiti onaj pravi duh. Putovanje oko svijeta tako je napeto opisano, da ga i sijedi recenzent s pravim veseljem pročita, a da knjige ne odloži dok ne dođe do zadnje stranice. **Na ovu knjigu smo mi roditelji čekali!** Čestitamo i piscu i nakladniku.«

Eltern-Weckruf München.

»**Ovu knjigu će naša mladež na jagmu razgrabiti!** Krasan roman! Izvanredna pripovijest! Petnaestgodišnji mladić putuje kao najmlađi novinar oko svijeta. Sve ljepote globusa sadržane su u ovoj knjizi. Tornjevi i fasade u Parizu. Jarboli i dimnjaci u luci u Marseilleu. Jasnoća talijanske obale. Žar Egipta. Sueski kanal i Crveno More. Zrakoplovom nad prašumama čarobne Indije. Komad Kine, dijelak Japana, Sjevernu Ameriku može ovako opisati samo pravi poznavalac. Ali sve to su tek kulise za još napetije putovanje dječačke duše, koja se među mnoštvom ljudi, događaja i nazora upoznaje s pravim svjetovnim nazorom, odlučno ga prisvaja za sebe i to ga dovodi do vodstva jedne buduće generacije.

Ekklesia — Bielfeld

»**Ovo djelo može se bez oklijevanja nazvati jednim od najboljih djela za mladež današnjice.** Pruža nam tako omiljenu građu napetog putovanja, punog raznih doživljaja, a uz to nam pokazuje i postanak i razvitak mladenačke duše do prave osobnosti i čvrstog značaja. Ova knjiga je kao stvorena da naši dječaci i djevojčice na prirodnom, neizvještačenom i čarobnom primjeru upoznaju istinu i prave vrednote. **Roditelji bi je morali razgrabiti!«**

Dr. Anton Simović — Wien

»San vrućeg dječačkog srca ostvaren je u ovoj knjizi. Gleda, kuša i uronjuje u sve ljepote svijeta. Upoznavši sve upoznaje i ono najvrednije. Svojom mladenačkom odlučnošću prelazi preko svih zapreka i postizava cilj. Neprisiljenost radnje i moderno shvaćanje, odlike su ove prave knjige za mladež.«

Korrespondenzblatt — Wien

Knjiga je lijepo opremljena. Opseg joj je 196 str. sa 3 krasne slike na finom papiru. Napisao ju je omladinski pisac Franz Weiser, koga već i naša mladež pozna po krasnoj pripovijesti, koja je bila u tren razgrabljena — **Svijetlo planina.** Kartonirana, u krasnoj opremi stoji samo 10 dinara, a tvrdo uvezano 20.— din.

Knjiga se dobije u svim boljim knjižarami ili kod nakladnika: **OMKA (Omladinska Knjižnica) Senj.**

Mjeseca ožujka 1939 slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. S. — Albin, biskup. — Bjelimir. Kvatre. †
2. Č. — Lucij, biskup i mučenik. — Vladimir. — Zorko. — Zorislav. †
3. P. — Kunigunda, žena cara sv. Henrika. Oboje su u braku po milosti Božjoj sačuvali djevičanstvo do smrti. Kvatre †
4. S. — Kazimir, kraljević poljski. Kvatre †
5. N. — **Pačista. Evanđelje: Isus se preobrazi na Gori pred Petrom, Ivanom i Jakobom. Mt. XVII., 1—9.** — Miroslav, priznavalac. Euzebije. — Dragomir. ⓢ
6. P. — Perpetua i Felicitas, mučenice. †
7. U. — Toma Akvinski; ispovjedalac, dominikanac, veliki Naučitelj sv. Crkve. Umro sveto god. 1284. — Tomidrag. †
8. S. — Ivan od Boga, utemeljitelj reda milosrdne braće. †
9. Č. — Franciska Rimska, uzor kršćanske žene i majke. Umrla godine 1440. †
10. P. — Četrdeset mučenika vojnika u gradu Sebasti, koji su bili osuđeni da svu noć stoje na zimi i u vodi, a onda im toljagama isprebiše kosti i tako zadobiše palmu mučeništva. †
11. S. — Eulogije, svećenik u Kordovi. Otsječena mu je glava za sv. Vjeru Isusovu god. 589. — Sofronije, biskup. †
12. N. — **Bezimena. Evanđelje: Židovi objeđuju Isusa da izgoni đavle u ime Belzebuba. Lk. X., 14—28.** Grgur Veliki, Papa i Naučitelj sv. Crkve. ☾
13. P. — Nicefor, biskup carigradski. — Eufrazija, djevica. †
14. U. — Matilda, udovica, izgled bogoljubnosti na kraljevskom dvoru. Umrla god. 968. †
15. S. — Longin, mučenik, za koga kažu, da je kopljem probo Presveto Srce Gospodinovo. — Žarko. †
16. Č. — Kanadski mučenici pogubljeni od god. 1642.—1649. u Kanadi u Sj. Americi. Cirijak, đakon i mučenik u Rimu. — Radovan. †
17. P. — Patricije (Patrik), biskup, apostol Irske, umro god. 460. †
18. S. — Ćiril Jeruzalemski, biskup i Naučitelj sv. Crkve. †
19. N. — **Sredoposna. Evanđelje: Isus nahrani pet tisuća ljudi u pustinji sa pet kruščića i dvije ribe. Iv. VI., 1—15.** — Josip, zaručnik blažene Djevice Marije i hranitelj Isusov.
20. P. — Niceta, biskup, bio je progonjen radi štovanja svetih slika. — Dobrovoj. †
21. U. — Benedikt, opat i utemeljitelj reda Benediktinaca. — Boljeslav. †ⓢ
22. S. — Oktavijan, mučenik u Kartagi, koga su pogubili Vandali radi vjere kršćanske. †
23. Č. — Oton, biskup. — Dražen. †
24. P. — Gabrijel, arkanđeo. †
25. S. — Spomen navještenja blažene Djevice Marije. — Blagovijest. †
26. N. — **Gluha i mlada. Evanđelje. Židovi hoće da kamenuju Isusa, jer tvrdi da je Sin Božji. Iv. VIII., 46—59.** — Emanuel, mučenik.
27. P. — Ivan Damascenski. — Rupert, biskup. — Branko. †
28. U. — Ivan Kapistran, priznavalac. †☽
29. S. — Eustazije, mučenik. — Jona, mučenik. — Branivoj. †
30. Č. — Viktor, mučenik. — Kvirin. — Vojmir. †
31. P. — Sedam žalosti blažene Djevice Marije. Balbina, djevica i mučenica, kći sv. Kvirina mučenik u Rimu. †

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Travanj 1939. Broj 4

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. TRAVANJ 1939 BROJ 4.

Njegova Svetost Papa Pijo XII.

Novi Papa Pijo XII.

»Imamo Papu« oglasio je s visokoga svoda crkve sv. Petra prvi četvrtak mjeseca ožujka podvečer kardinal, koji je ljudstvu od blizu pola milijuna sakupljenomu na trgu sv. Petra u Rimu navijestio, da je katolička Crkva dobila novu vrhovnu glavu, novoga nasljednika sv. Petra. U četvrtak, 2. ožujka, izabran je za namjesnika Isusa Krista kardinal Eugenije Pacelli (čitaj Pačelli), kardinal državni tajnik velikoga pokojnoga Pape Pija XI. Novi Papa uzeo je sebi ime Pijo XII. Pijo XII. je dvije stotine šezdeset i drugi nasljednik sv. Petra.

U srijedu, 1. ožujka, sabrali su se kardinali svete Rimske Crkve u konklave, da biraju novoga Papu. Konklave nazivlju onaj dio papinske palače, onaj dio Vatikana, koji se priredi, da u njem za vrijeme izbora Pape stanuju kardinali, koji su jedini izbornici novoga Pape. Za vrijeme izbora je konklave sasvim zatvoren, sasvim odijeljen od svijeta. Kardinali ne dolaze u dodir s nikim: niti oni smiju bilo kamo izlaziti, bilo koga primiti, niti tko smije doći k njima. Razgovarati smiju samo među sobom, ni s kim drugim, osim, dakako, poslugom, koja smije biti s njima. Ali ni osoblje, koje je s kardinalima, ne smije nikuda. Kako vidite, veće slobode kod izbora ne možemo sebi zamisliti. Na kardinale ne može za vrijeme izbora djelovati nitko, jer nitko ne može doći do bilo kojega od njih.

U četvrtak — 2. ožujka — sabrali su se kardinali u Sikstinskoj kapeli, da biraju novoga Papu. U prvom izboru, poslije prvoga glasovanja nijedan kardinal nije dobio toliko glasova, da bi bio izabran za Papu. Kako su kod ovoga izbora bili svi kardinali iz cijeloga svijeta — njih 62 na broju — morao je dobiti kardinal, da bude izabran za Papu, najmanje četrdeset jedan glas, jer se onaj kardinal smatra izabran, koji dobije barem dvije trećine glasova. Kod prvoga dakle glasovanja nije nijedan kardinal dobio potrebni broj glasova, a tako ni kod drugoga. A oba su izbora bila u četvrtak prije podneva. Ali kod izbora poslije podne, koji je bio nešto prije pet sati, bio je izabran za Papu kardinal državni tajnik pokojnoga Pija XI., kardinal Eugenije Pacelli.

Novi Papa Pijo XII. izabran je za Papu u prilikama, iz kojih moramo s pravom zaključiti, da je ovaj izbor bio pod posebnim utjecajem Providnosti Božje.

Čim je umro veliki Papa Pijo XI., sav je katolički svijet gotovo jednodušno želio, da mu za nasljednika bude izabran kardinal Pacelli. To se vidjelo iz novina svih naroda i narodnosti, iz novina ne samo katoličkih, nego i nekatoličkih. Pogotovo pak se to vidi sada poslije izbora. Sve se novine svega svijeta jednako i jednodušno vesele, što je iza Pija XI. sio na Petrovu Stolicu njegov državni tajnik kardinal Pacelli. Nikada dosele, kod izbora nijednoga

Pape nije veselje radi izbora bilo kod svih naroda, kod svih katolika, tako jednodušno i tako iskreno, kao sada iza izbora Pija XII.

Nema sumnje, da među kardinalima, koji su izabrali Pija XII., imade muževa, koji bi bili kao vrhovne glave na diku i ponos svetoj katoličkoj Crkvi, ali ne znamo, bi li se ipak među njima našao, koji bi se mogao staviti uz bok kardinalu Pacelliju. Kardinal Pacelli pozna krajeve svijeta kao nijedan drugi kardinal. On je bio duge godine Apostolski nuncij u Münchenu, a kasnije u Berlinu. A kao nuncij on je upoznao cijelu Njemačku i zavolio je kao domaći sin. Danas on najbolje znade, što su izgubili katolici u Njemačkoj sada pod Hitlerom. Kardinal Pacelli bio je Papin izaslanik na velikom euharistijskom kongresu u južnoj Americi u Buenos Airesu. Onda je bio u Francuskoj, gdje je prije dvije, tri godine posvetio baziliku nad grobom svete Terezije od Djeteta Isusa. Tom je zgodom Francuska vlada njega prvi put nakon dugih godina svečano primila i službeno ga pozdravila kao izaslanika Pape Pija XI. Prošle godine bio je kao Papin izaslanik na velebnom euharistijskom kongresu u Budimpešti, gdje ga je madžarska vlada dočekala kraljevskim počastima. Godine pak 1936. posjetio je kao državni tajnik Pija XI. pretsjednika država Sjeverne Amerike i tom zgodom obašao cijelu gotovo Sjevernu Ameriku. Pijo XII. vidio je dakle svojim očima mnogo svijeta, mnogo krajeva, u kojima obitavaju katolici, danas njegovi vjernici, njegovi sinovi.

Kardinal Pacelli, sada Papa Pijo XII., poznat je i kao vrlo učeni crkveni dostojanstvenik. Svi njegovi govori, što ih je držao na euharistijskim kongresima i u drugim prigodama, puni su dubokih misli i dokazuju, kako je učen čovjek, koji ih je govorio. Papa Pijo XII. je danas bez sumnje najveći, ali i najučeniji govornik svijeta. Današnji Papa znade savršeno deset jezika, ako ne možda i više.

No što je najljepše i što svakomu katoliku ulijeva čvrsto pouzdanje, da će Pijo XII. biti dostojni nasljednik velikih svojih pretšasnika je svetost njegova života. Pijo XII. je doista svet čovjek. Dok je još bio apostolski nuncij u Münchenu, Bavarci, koji su i sami dobri katolici, upravo su ga radi njegove svetosti obožavali. I u časovima, kad su ga u raznim prigodama, na raznim kongresima ljudi primali i pozdravljali s najvećim počastima, kardinal Pacelli ostao je ponizan i uronjen u nazočnost Božju, uvijek zaista svet.

Kako pak je bio neko osam do deset godina državni tajnik velikoga Pija XI., dakle prvi doglavnik Papin i u političkim pitanjima, on je imao prilike, da se uputi u sva politička pitanja svih gotovo naroda. Zato je on i izvrstan diplomat, a to Papa u sadašnje doba mora i biti.

Za sva ta izvrsna svojstva kardinala Pacellija znali su kardinali, kad su imali birati novoga Papu, pa onda nije čudo, da je već prvoga dana izbora bio on izabran. Znak je to, makar i nismo

Kardinal Eugenije Pacelli, zastupnik sv. Oca Pape Pija XI. na euharistijskom kongresu u Budimpešti godine 1938.

upućeni, koliko je kardinala za nj glasovalo — novine kažu, da svi — znak je to, da je već kod prvoga glasovanja morao dobiti Pacelli veliki broj glasova, te je odmah cijeli kardinalski zbor vidio, tko će biti novi Papa.

A baš i to, da je kardinal Pacelli već prvi dan izabran, velika je rijetkost u izborima Papa. Zadnji put se to dogodilo kod izbora Pape Grgura XVI., koji je bio izabran 8. veljače 1621. godine, dakle prije tri stotine godina.

Sad nam je jasno, zašto je izbor kardinala Pacellija za Papu tako silno obradovao cijeli svijet. Svima su poznata izvrsna ova svojstva novoga Pape, pak se svi pouzdano nadaju, a nadamo se i mi, da će novi Papa poći stopama velikoga svoga pretšasnika, da će i novi Papa svim svojim ugledom namjesnika Kristova na zemlji raditi, da među narodima zavlada mir i iskrena ljubav.

Pijo XII. izabran je za Papu na sam svoj rođendan. Rodio se 2. ožujka 1876., a za Papu je izabran 2. ožujka 1939. Dakle je u šezdeset četvrtu godinu života stupio kao Papa.

Kad imamo pred očima zadnje ove dane od neko tri tjedna, od 10. naime veljače do 2. ožujka, ili ako hoćete do 3., do 4. ožujka ove godine, vidimo, što u svijetu znači papinstvo, što znači katolička Crkva. Smrt Pape Pija XI., pa onda izbor Pija XII. triumf je, najveće slavlje papinstva, katoličke Crkve. Nikada dosele nije katolička Crkva doživjela, da bi smrt vrhovne njezine glave, cijeli svijet tako iskreno žalio, kako je žalio smrt Pape Pija XI. Ne samo katolici

— svi, svi prosvijetljeni ljudi bez razlike vjere i narodnosti slave pokojnoga Papu kao najvećega čovjeka svijeta, kao najvećega dobrotvora čovječanstva, koji je svim svojim ugledom, svojom živom vjerom, dokle je god bio na Petrovoj Stolici, radio za mir među narodima, koji je neumorno propovijedao nauku Kristovu i neustrašivo se borio za Kristova načela i branio ih protiv najvećih nasilnika. On je jasno razložio zablude komunizma, pretjeranoga nacionalizma i drugih zabluda, koje se danas šire po svijetu. U svakoj zgodi on je naglašivao, da su svi ljudi braća, da su svi ljudi, bili oni koje mu drago rase, pred Bogom jednaki. Time je otkrivao goleme zablude njemačkoga poganstva, koje u neiskazanoj mržnji na Krista Gospodina i njegovu Crkvu pripovijeda i širi Hitler i bezbožni njegovi pomagači.

To je mogao s uspjehom da čini samo Papa, vrhovni čuvar i učitelj božanske istine, a Pijo XI. to je i neumorno činio. Za to ga svijet toliko slavi.

Što znači u svem svijetu Papa, što znači papinstvo, vidjelo se također i onda, kad je Pijo XI. već bio položen u grob, a imao se izabrati njemu nasljednik. Sve su oči čitavoga svijeta bile uprte u Rim, u Vatikan i tko će sjesti na Stolicu sv. Petra kao nasljednik velikoga Pija XI. To je samo znak, da svijet hoćeš nećeš u teškim današnjim prilikama, u ovo vrijeme, gdje među narodima vlada toliki razgor, tolika mržnja, gdje se svi boje, da bi opet moglo doći do rata, koji bi bio daleko strašniji od prošloga svjetskoga rata, da u tim teškim danima sav svijet vidi samo u Papi onu moć, koja jedina može da od čovječanstva odvrati strahovito ovo zlo, da narodima donese mir.

Kad sve to vidimo, mi katolici doista moramo biti ponosni, što smo katolici, što smo članovi Crkve, koje vrhovna glava je jedina nada, jedino pouzdanje svih naroda, svega čovječanstva. Napose pak mi Hrvati možemo biti veseli, što na Petrovoj stolici sjedi Pijo XII., koji dobro pozna našu Hrvatsku, sve naše potrebe, koji poput svoga pretšasnika nas iskreno ljubi.

Pijo XII. bio je okrunjen za Papu u nedjelju, 12. ožujka, kad katolička Crkva slavi spomen na svetoga Papu i velikoga naučitelja Crkve, svetoga Grgura Velikoga.

Zvona šute.

Zvona šute, snivaju glazbe zvuci,
Veo boli prekriva sve oltare,
Ljudska srca izvor su uzdisaja
Kajanjem žare.

Duša moja golgotskom vrhu stiže.
Zemlja tutnji, umire svijetlo dana,
Jer na križu izdiše vječna ljubav
Prepuna rana.

Ispod križa na koljena sam pala.
Boli moje Božansku Glavu kruže
Koju trnjem pritištu mnogih grijeha
Krvave ruže.

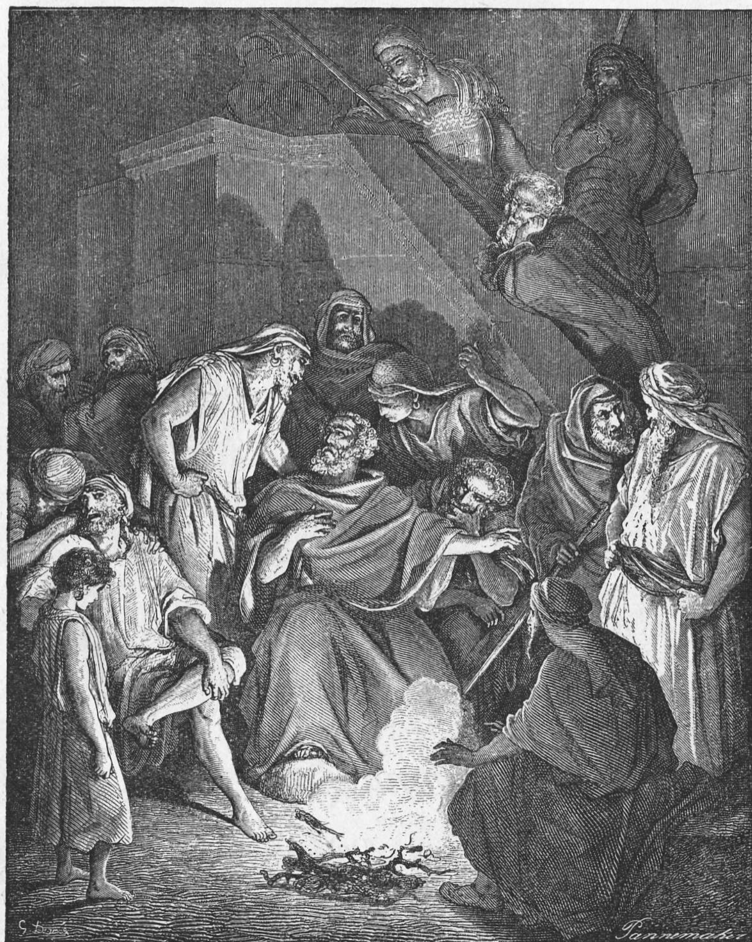
Mjesto trnja u krunu danas novu
Tajne žrtve biserje sveto runim,
Bijelim cvijećem pokore klečeć Glavu
Presvetu krunim.

Oko križa zasadila sam sjeme
Želja dragih, koje će klijat s bolom,
Cvasti lijerom, veselit Božje Srce,
Mirisat dolom.

U kandilu kajanja ispod križa
Srce moje izgara plamom svetim.
Svaki kucaj obnavlja žarku ljubav
Pred Razapetim.

Zvona šute, snivaju glazbe zvuci
Veo boli prekriva sve oltare,
Dušom mojom rubini svete Krvi
Praštanjem žare.

Marija Rogoz.

Gustav Doré: Petar zataji Isusa. Mt. 26, 69.

Poljubio sam Ga!

Velika je subota. — U malom mjestancu kraj romantičnog P., sve je oživjelo. Toplo je sunce grijalo. Samo je nekud hladan vjetrić govorio, da je još zima i da se ipak treba zaogrnuti. — Podne je. Seoska su djeca pojela nešto malo kuhanih šljiva, pa se sad lijepo igraju na toplome suncu... Pripovijedaju što je koji dobio za dar. S ponosom pokazuju svoje novo odijelo. Razdragana su ta mala dječja srca. Ta kako i ne bi! Jutros su bili sa svojima u crkvi — kod Božjega groba. Vidjeli su Isusa, poljubili Ga i darivali. Pričaju, što su donijeli Isusu. Svima se kraj toga od sreće — blistaju nevine oči. Samo se mali Frane nekud snuždio. Najednom ga nestalo iz sretnog društva. — Otskakutao je svojoj majci. Donio joj u kuhinju drva, ovio joj ruke oko vrata pa je stao srdačno moliti:

»Majčice, hoćeš li me danas pustiti u P.?«

Frane, zlato moje! Nemoj me to moliti. Vidiš, dušo, da nemaš cipela. A bos ne možeš. U crkvi je kamen.

»Ali, mamice, ta ti si mi pričala, da Isus može dati, da mi ne bude hladno.« Da, zlato, ali gledaj, ti nemaš ni odijela. Hlačice su ti sve pokrpane, a danas sva djeca imaju nova odijela. Rugat će ti se,

»Ništa zato« — odgovori Frane. »Isus zna, da smo sve novce dali — za zdravlje tatici. — Pusti me, mamice, draga, pusti! Ja ću Isusu reći neka nam ozdravi taticu. A Isus je dobar. Tata će opet biti veseo i zdrav. I vodit će me na jesen u školu. Je li da hoće?«

Ah! uzdahne bolno majka. Da! Ti ćeš na jesen u I r., a tata... Dalje se nije usudila izreći. U to se začuje muklo kašljanje iz bolesnikove sobe. Majka brzo uniđe u sobu, a za njom i Frano. Kad su izašli, opet je mali molitelj nastavio: »Vidiš, mamice, tati je jako zlo. Pusti me da to reknem Isusu. I molim te, samo 1 dinar, da Mu ga poklonim«. — Frane, zlato moje, ta nemamo u kući ni pare.

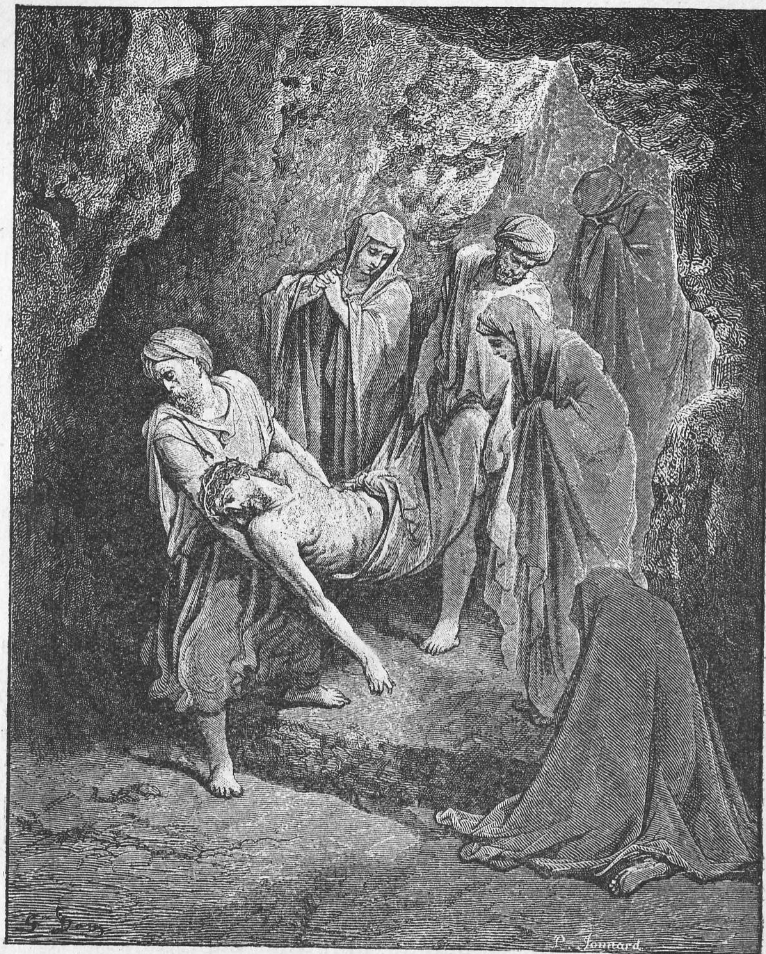
»A onda, majčice, barem jaje!«

Frane, opet će tužna majka, umijesila sam kolače. Za jučerašnje jaje, znaš, da si mi donio kvasca i soli. Vidiš, Frane, ne možeš ti danas u P. k Božjem grobu. Pričekaj, sine. Do godine bit će već bolje.

»Tata će ozdraviti, je li mamice, pa ćemo tad svi zajedno ići — zar ne?«

— Da, tata će ozdraviti — prošaputa tiho majka, a dvije joj se krupne suze odrone niz obraze. Ona se okrene i pođe u kuhinju, a Frano je nestao u dvorištu. Vidio je čitave povorke svečano obučenih ljudi i djece, kako žure prema P. U to se začuju i zvona sa crkvenog tornja. Činilo mu se, da to pozivlju baš njega, pa je žurio, kraj polja i livade do P. Došao je do crkve. Tu je već stiska.

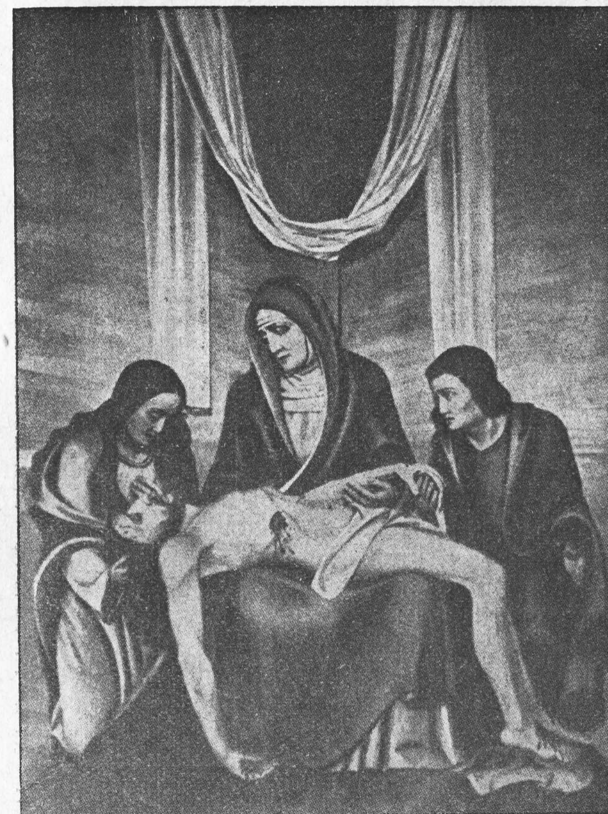
Frano se progura, uđe u crkvu i stisne se među velike lonce cvijeća kraj Božjega groba. Gledao je kako ljudi dolaze, klecaju, ljube i darivaju Isusa. Vidio je i svoje sretne drugove, kako su

Gustav Doré: Isusa polažu u grob. Iv. 19, 41.

ljubili Isusa. Samo on — Frano — ne smije se približiti. A to je tako želio! Srce mu je nemirno kuckalo u grudima. Dah mu je prestajao. — Zazvonilo je i treći put. — Došao je stari zvonar, pokupio novac i darove. Mali se Frano htio približiti. Na to ga ugledao susjedov dječak i rekao poluglasno svojoj mami: »Mama, eno bosonogog Frane!« Pri tom je upro prstom u Franu. Sve su se oči uprle u Franu, a on se plašljivo zavukao među velike lonce zelenog cvijeća. Oči su mu tako čeznutljivo gledale Raspetoga, ali se nije usudio više približiti... Došao je Velečasni. Podigao je raspelo, molio i dao ga nekom dječaku, koji je bio obučen u svečano ministrantsko odijelo. Zatim je uzeo zlatnu Pokaznicu. Svi su tad zapjevali i izašli sa Velečasnim iz crkve.

Kod Božjega groba gorjele su i dalje svijeće i uljanice. Svoje su svijetlo bacale na sveto tijelo Isusovo, što je počivalo među snježnobijelim cvijećem u lijepom grobu. Frano se okrene oko sebe. Bio je sam. Srce mu je prestajalo kucati — provuče se između staklenih uljanica i vaza i . . . bio je u Božjem grobu! Kod Isusa! Pobožno klekne, sagne se do Njegovih nogu, poljubi ih, pa onda ruke i sv. Ranu na prsima.

Rane drage, Majko sveta,
Spasa za me razapeta
Tisni posred srca mog. (Iz Poslj.)

Što mu je nevino srce pri tom govorilo? Što su Mu djetinja usta šaptala?

Za čas ustane, oprezno se provuče između kristalnih vaza te izađe iz crkve...

Nitko ga nije vidio! Bio je posve sam u Božjem grobu kod Isusa! Letio je preko polja i za čas je bio kod kuće.

»Majčice,« rekao je veselo svojoj majci, »poljubio sam Ga! Poljubio sam Onoga pravoga u grobu!«... Bio je hladan ali meni je bilo tako toplo!«

Majka se zagleda u nevine dječje oči, a ono je nastavilo s pričanjem...

*

Otada je prošlo mnogo godina...

Opet je Velika subota. — Ljudi i djeca se sakupljaju pred crkvom. Dolaze, da i opet proslave Isusovo Uskrsnuće. — Pred bijelom Hostijom, u crkvi kod Božjega groba — kleči poput anđela — mladi svećenik Frano.

On moli i ne miče se.

Ljudi se guraju, gledaju ga i nešto šapću.

A on?

Tko bi mogao pogoditi na što je mislio on? **Z. Đ.**

Mir vama!

Oko tri ure nastala tama po svoj zemlji... I od tada već je tiha noćca po drugi put razastrla svoj crni plašt i prekrila njime svu zemlju.

A u mrkom grobu leži dragocjenim mirisima pomazano i u bijelo platno umotano Isusovo sveto tijelo. Težak kamen zatvara ulaz u grob, koji čuvaju rimski vojnici, da ne bi možda došli učenici, razlomili pečat i odnijeli tijelo njegovo.

Dakle, tu počiva Isus iz Nazareta, Mesija, Sin Božji, Spasitelj roda ljudskoga. U najtežim mukama, na drvu sramote završio je veliki Prorok svoju misiju.

Tiha je noć jače zaogrnula zemlju crnim plaštem.

Ali samo još za koji čas. Na istoku kao da već zora rudi...

Ali šta je to? Šta se zbiva tamo kod pećine crne? Čini se kao da je i noć časkom stala... Čini se kao da nebo i zemlja očekuju veliki čas...

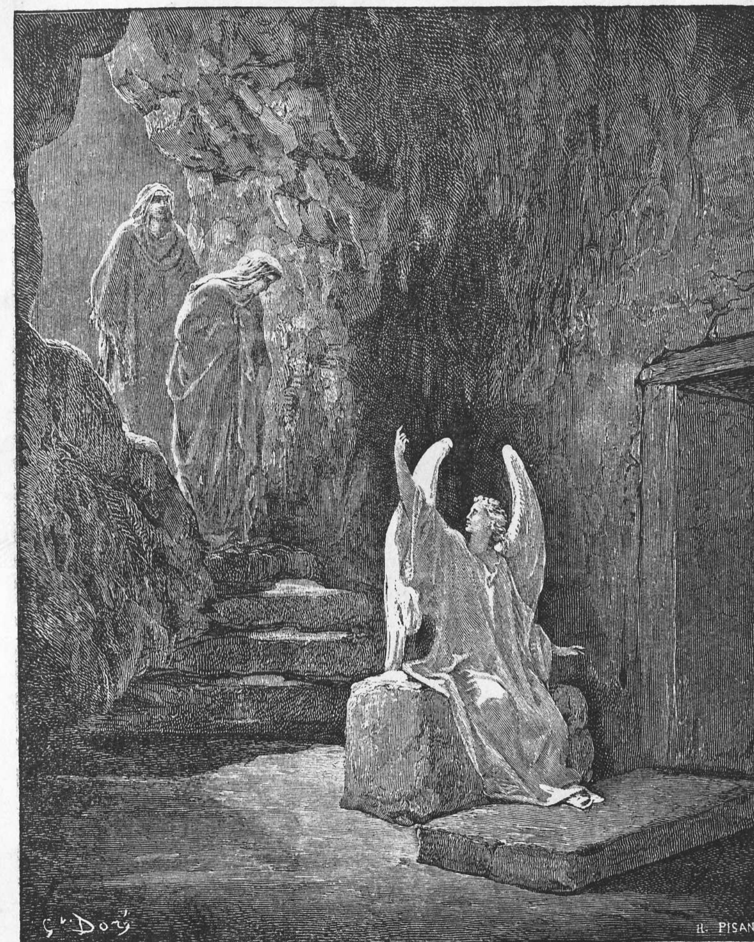
I gle! Zemlja se potrese. Kao munja sjajan anđeo spusti se na zemlju, odvali s groba kamen i sjedne na nj. Čuvari popadaše na zemlju kao mrtvi (Mat. 28, 2, 4).

Grob je prazan... Da, grob je prazan. Pobjednik se probudio, Spasitelj je uskrsnuo! Veselimo se! Aleluja!

Duša Isusova sjedinila se s tijelom njegovim. On veliki svećenik budućih dobara, koji se po svojoj dragocjenoj Krvi jednom zauvijek žrtvovao, da donese čovjeku vječno spasenje, izašao je slavan, preobražen i besmrtan iz groba. Pobijedio je smrt u najčvršćoj njezinoj kuli, u grobu! Smrti, gdje je pobjeda tvoja? (1, Kor. 15. 55.)

Pobijedio ju je lav iz plamena Judina, odvjetak ju je Davidov pobijedio. Aleluja! Veselimo se!

Svojim slavnim uskrsnućem pobijedio je Isus smrt, grijeh i đavla. A u isti čas zajamčio je svojoj Crkvi za sva vremena pobjedu nad njezinim neprijateljima. Kršćanska se vjera osniva na božanstvu Isusovu. A božanstvo svoje dokazao je Isus Krist najsjajnije svojim uskrsnućem. Zato i piše sv. Pavao Korinćanima »Ako nije

Gustav Doré: Anđeo pred grobom. Mk. 16, 5.

Krist uskrsnuo, tad je uzaludno naše propovijedanje, uzaludna je vjera vaša.«

Ali On je uskrsnuo — naglasuje apostol naroda čvrsto. Za tu istinu sveti je Pavao rado podnosio i okove i muke. Za tu istinu radosno je prignuo i glavu svoju pod krvnički mač. Za tu istinu trpjeli su i ostali apostoli, a slijedile su ih junačke čete mučenika.

Isus je slavno uskrsnuo iz groba.

Tko da se onda čudi, što je Uskrs najveći i najradosniji dan u godini, što je Uskrs kruna sviju svetkovina? To je uistinu dan, koji nam učini Gospodin. To je dan pobjede, mira i veselja za Božanskoga Spasitelja, koga više ne može da potamni ni samo sjenka kakve muke i boli. I taj mir i veselje hoće Spasitelj da dade i svim svojim vjernicima, čitavoj svojoj Crkvi.

Svi moraju pjevati uskrsni aleluja, nitko ne smije biti žalostan, nitko nesretan.

Sveto Pismo ne spominje uzalud prvih pet ukazanja na dan Gospodinova uskrsnuća, jer ta ukazanja imaju svoje posebno znamenovanje.

U svojoj dobroti ukazao se Isus onima, kojima je najviše trebalo utjehe i mira.

Eno Marije Magdalene u vrtu. Traži Božanskoga Spasitelja. Uznemirena je i satrvena od žalosti, jer ga ne može naći. Ali kad začuje onu slatku poznatu riječ »Marija« napuni joj se srce mirom i veseljem. Ona ga prepozna, baca mu se do nogu, zatim hrli u Jeruzalem i prva naviješta apostolima uskrsnuće njegovo.

Malo zatim utješi Isus i žene, koje htjedoše pomazati tijelo njegovo.

A tko je više trebao mira i utjehe od svetoga Petra? I njemu se javlja Spasitelj, i donosi mu oproštenje, mir i utjehu. Ali ne zaboravlja ni onih učenika, koji iz Jeruzalema pohrliše u Emaus, da se malo rastresu. Priključi im se na putu, zanosno im tumači proroke, raspršuje sumnje. A kad ga upoznaše kod lomljenja hljeba, srce im se napuni radošću i mirom. Odmah hite u Jeruzalem, da radosni jave veselu vijest apostolima.

I gle! Još oni u razgovoru, kad se iznenada pojavi među njima Spasitelj i pozdravi ih značajnim pozdravom: »Mir vama!«

Mir! Mir je uskrsni dar pobjedonosnoga Spasitelja. »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam (I. 14, 17) govorio im je i obećao prije svoje smrti.

To je mir, koji su anđeli navijestili već kod rođenja njegova, a sada ga On obilno dijeli svima, koji su dobre volje.

To je mir, kojega svijet ne može dati pored svega svoga napretka, u svim svojim nasladama, u svemu uživanju.

Bezbožnici nemaju mira. A kako će ga imati, kad ne mare za Krista, koji jedini donosi mir. Što više na nj mrze i progone ga, to im veća muka i nemir muči srce. A koliko puta taj nemir svršava očajem, zdvojnošću, ludilom i samoubojstvom? Bezbožni učenjak Nietsche mrzio je na Boga, borio se protiv njega. Napokon je dospio u ludnicu. U njoj sprovede jedanaest godina. Čas je plakao, čas bijesnio, dok nije bijedno svršio. A zar nije i Lenjin u ludilu svršio?

Posve drukčije žive i umiru prijatelji Božji. Nikakove muke, nikakova ljudska zloba ne može im oteti duševnoga mira, jer onima, koji Boga ljube, ide sve na dobro.

Ali Kristov mir treba imati. Tko ga nema, mora ga steći, a stiče se u Sakramentu pokore. To je Sakramenat mira, koji je ustanovio Spasitelj na sam dan svoga uskrsnuća. Sakramenat pokore je izvor, a na tom izvoru Krv Janjeta pere dušu od svih mrlja. Neka su grijesi kao skrlet crveni, u Sakramentu pokore postaje duša bjelja od snijega.

Kako je to veliki dar uskrsnuloga Spasitelja! Okoristimo se tim darom. Tko da izbroji one, koji su u svetoj ispovijedi opet našli mir i zadovoljstvo, kojega nigdje drugdje nisu mogli naći.

Kako moramo biti zahvalni Spasitelju za taj veliki dar!

A ne bismo li i mi njemu štogod darovali? Možda dušu svoga bližnjega?

Ne bismo li žrtvom, odricanjem i molitvom izmolili komu obraćenje, doveli ga k uskrsnoj ispovijedi i pričesti? Pokušajmo. Veće radosti doista ne možemo iskazati Božanskome Spasitelju.

M. S.

Objava. U Ohridu (župa Bitolj, biskupija Skoplje, Vardarska banovina), gdje je bila prije nekoliko stotina godina katol. nadbiskupija, gdje su radili učenici slavenskih apostola, danas nemamo ni kapelice. Sv. Misu moramo služiti po privatnim kućama, što je skopčano sa mnogim poteškoćama. A naši katolici, koje je služba dotjerala ovamo, nemaju mjesta, gdje bi se zapušteni među inovjercima mogli duhovno okrijepiti. Njihova djeca nemaju pojma o katol. svetištu. Velika je to šteta za Crkvu i narod. Spasavajmo!

Hoćemo zbog toga sagraditi u Ohridu malu kapelicu posvećenu slavenskim apostolima sv. Ćirilu i Metodu. A nemamo sredstava. Ali vjerujemo u Božji blagoslov i Vašu pomoć. Preporučite ovu akciju svojim prijateljima, prikupljajte priloge, milostinju. Pomozite nam! Pomozite potporama i molitvom!

Trebamo i misno ruho, sv. slike, opremu za kapelicu. Za sve već unaprijed: Bog plati! Naš ček. račun kod Pošt. šted. Skoplje: 82-693, Kat. župni ured, Bitolj. Dopise i pošiljke na Kat. župni ured, Bitolj.

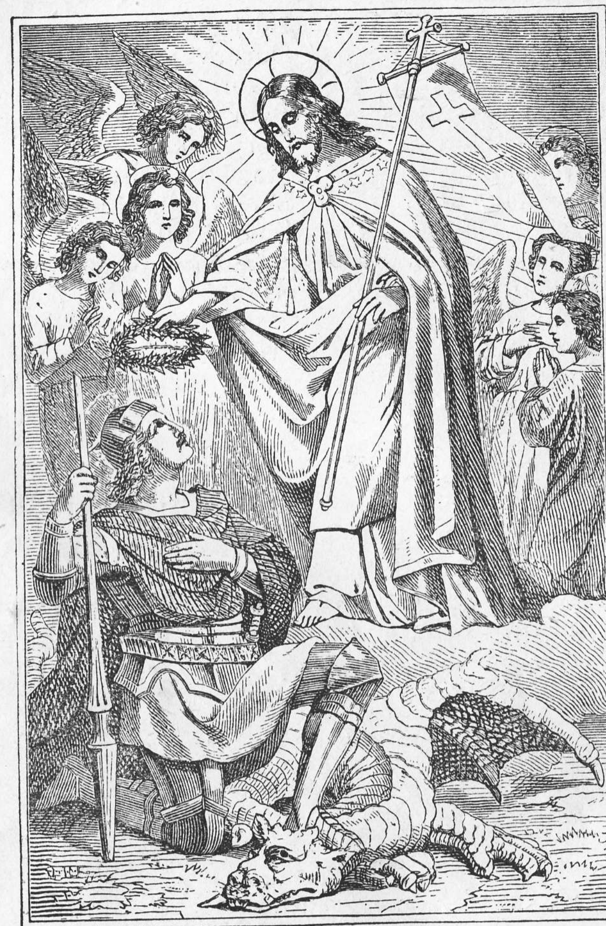
Alojzij Turk, župni upravitelj, Bitolj.

Starica majka i sveti Juraj.

(Hrvatska narodna legenda)*

Bila jedna starica,
Devet sina imala,
A bez muža ostala.
Svih devet othranila,
Na noge postavila.
Kog prije othranila,
Prije ga oženila.
Devetog othranila
I njega oženila,
Devet snaši imala.
Kad devetu dobila,
Lijepo je pozdravila:
»Hvaljen budi, snašice!
Ti mi jesi deveta,
Navijek budi poslušna!«
Odgovori snašica:
»Evo jesi, babo ti!
Ajde, gado, odlazi,
Kud ti drago otale,
Il u goru visoku,
Il u polje ravno to,
Il u vodu duboku!«
Rasplače se starica,
Gorkim plačem zajekne.
U goru otšetala,
U tu goru visoku.
Tri je u njoj mjeseca
Bijeli danak, tamnu noć,
Nikad nije zaklela,
Navijek Boga molila.
Srećom do nje dolazi
Sveto tijelo Juraj svet.
On zapita staricu:
»Evo jesi, starice!
Ti ne možeš, starice,
Od slabosti dihati,
Od starosti raditi,
Šta tu radiš u gori,
U toj gori zelenoj?«
Odgovori starica:
»Ne pitaj me, ne pitaj,
Sveto tijelo Juraj svet!
Jer ne mogu starica,
Od slabosti dihati,
Od starosti raditi.
Tri sam ovdje mjeseca
Bijeli danak, tamnu noć,
Nikad jela nit pila,
Navijek Boga molila.
Devet sina imala,
Udovica ostala,
Teško ih odgojila,
Svih devet oženila,
Devet snaši imala.
Kad devetu dovela,
Lijepo je pozdravila.
Ona mene zaklela,
Da ja, gado, odlazim,
Kud mi drago otale,
Il u goru visoku,
Il u polje ravno to
Il u vodu duboku!«
Sveto tijelo Juraj svet
Stane bliže k drvetu
I odreže šibe tri,
Pa ih daje starici:
»Ajde kući, starice,
Udri devet sinova,
Udri devet snašica!
Bit će jakost od Boga

* Ovu je legendu još prije kojih desetak godina zabilježila tadašnja učit. pripravnica Danica Katić, sada milosrdna sestra Dragutina, po kazivanju nekoga prosjaka u Zlataru. Legenda imade vrlo lijep sadržaj, pa bi bila šteta, da ostane zakopana u jednoj zbirci hrv. nar. pobožnih pjesama. No kazivanje je dotičnoga prosjaka s jezične i metričke strane naopako i pobrkano. Zato smo je prekrojili. Misli smo kazivačeve i njihov slijed ostavili nedirnute, no nastojali smo dati im zgodniji oblik. I kod toga smo, koliko se god dalo, zadržali njegove i riječi i stihove, samo da pjesma i u ovom obliku bude što bliža narodu.

Sveti Juraj, mučenik.
Posveti, Gospode, darove, što Ti ih prinosimo i zagovorom bl. Jurja, mučenika Tvoga, njima nas očisti od ljage naših grijeha. (Tajna).

I od Jurja svetoga.«
Došla kući starica,
Udri devet sinova,
Od devet se sinova
Stvori devet kamena.
Udri devet snašica,
Od devet se snašica
Stvori devet zmijica.
Starica se rasplače,
Milim glasom zajekne.
Al starici dolazi,
Sveto tijelo Juraj svet
I zapita staricu:
»Koji sinak najbolji
I snašica poslušna?
Hoćeš dvoje najmlađih,
Ili koje starije
Ili ove najsrednje?«
Odgovori starica:
»Neka budu sinovi,
Kako sam ih rodila,
Na noge postavila!
Neka budu žene im,
Kako bile i prije!«

Sveto tijelo Juraj svet
Udri devet kamena,
Od devet se kamena
Stvori devet sinova.
Svih devet pokleknulo,
Gore ruke dignulo,
Majci se zahvalilo:
»Majko draga, hvala ti!
Teško si nas nosila
I na svijet porodila,
Na noge postavila,
Svih devet oženila,
Pakla oslobodila.«
Sveto tijelo Juraj svet
Udri devet zmijica,
Od devet se zmijica
Stvori devet snašica.
Svih devet pokleknulo,
Gore ruke dignulo,
Majci se zahvalilo:
Majko mila, hvala ti!
Sine si othranila,
S nama ih oženila,
(Hvala tebi, ti si nas
Pakla oslobodila!«)
»Hvaljen budi, recimo,
Sveto tijelo Juraj svet
Na sve vijeke vjekova. Amen.«

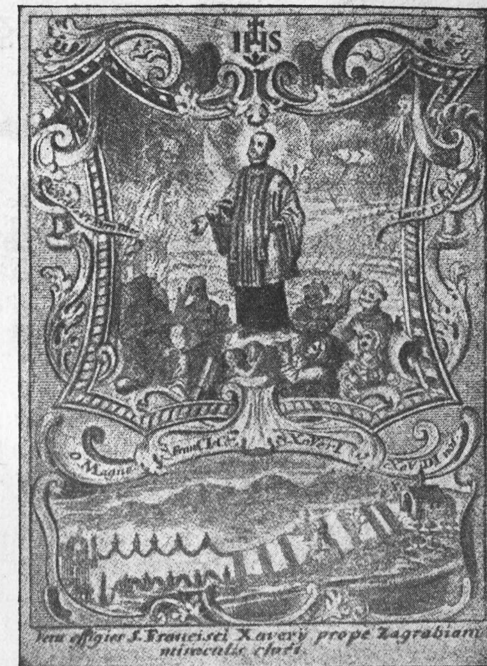
Muzike i plesovi kod svetoga Ksavera.

Sveti Ksaver, o kome je ovdje riječ, to je ona crkva svetoga Ksavera s kalvarijom tamo na sjevernoj strani grada Zagreba, na cesti od Zagreba u Šestine. Bila je to nekada isusovačka crkva, a poslije je potpala pod zagrebačku župu sv. Marka. U najnovije doba

Zagrebačka crkva sv. Franje Ksaverskoga sagrađena god. 1749., koja postoji još i sada.

predana je i crkva i kalvarija našim franjevcima glagolašima, koji su pokraj crkve sazidali jedan mali samostan. Do nedavna bilo je to mjesto na osami i dosta daleko izvan grada Zagreba.

Nekadašnja čudotvorna slika sv. Franje Ksaverskoga u gornjoj zagrebačkoj crkvi sv. Ksavera.

I dogodilo se, te se s proljeća godine 1779. stale tude kod crkve sv. Ksavera po nedjeljama i blagdanima voditi muzike i plesovi, pa magistrat grada Zagreba u svojoj sjednici od 31. svibnja rečene godine određuje, da se tome imade učiniti kraj.

»Na poticaj mjesnoga gosp. župnika, veli magistrat, **te poslije javnoga karanja sa strane i drugih duhovnih otaca u crkvi s propovijedaonice, a da se izbjegnu javne sablazni, koje bi se mogle lako učiniti kod sv. Ksavera, na mjestu inače određenu za pobožnost vjernih kršćanskih duša, odlučeno je: da se od sada ne drže kola i plesovi s muzikom, koji su se tamo dosada običavali držati gotovo svake nedjelje i blagdana. Zato je pod kaznu, da će ih se odstraniti iz ovoga grada, naloženo muzikantima, da se ove magistratske odredbe točno drže i da ondje više ne sviraju.«** (Zapisnici magistratskih sjednica grada Zagreba god. 1779. i 1780., str. 96., U zagr. drž. arkivu.).

Veli dakle nekadašnji magistrat grada Zagreba, da bi se lako mogle dogoditi kakve javne nepodopštine i sablazni, pa da zato one muzike i oni plesovi ne spadaju u blizinu crkve i kalvarije. Za današnje bi ove ruke muzike i plesove i za današnji mladi svijet ovo bilo preblago i premalo rečeno.

Mladi Hrvat bit će proglašen blaženim. Sigurno su čitatelji našega Glasnika čuli več za Petra Barbarića, koji je umro na Veliki četvrtak, 15. travnja 1897. u Travniku, kao pitomac Isusovačkoga ondje zavoda, u 23. godini života. Djetinjstvo je i mladost svoju proveo pod okriljem Božjim čistim, svetim životom. Bio je uzor cijelome zavodu svojim krepostima i svetošću. Bio je doista svet pitomac i gimnazijalac. Sada se ozbiljno radi o tome, da bude proglašen blaženim. Valja da se najtočnije ispita sav njegov život. Kako se već na njegovu grobu i na zagovor njegov dobivaju čudesa, nadajmo se pouzdano, da će hrvatski narod, a naročito hrvatska mladež ovoga našega, hrvatskoga mladića vidjeti uzvišenoga na čast oltara, da će mu se naša mladež moći moliti kao zagovorniku svome kod Boga, a u životu da će moći ići za njim, za idealnim svojim uzorom.

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

Sačuvaj Bože, da je koja osvanula s dugim pletenicama. Ostala je bez njih. Grofica ih je rezala bez milosrđa... O, ja bih mogla pripovijedati na dugo i široko, kako je bila strašna, a sve u ime čednosti i poštenja... a to nije bilo ništa drugo već ljubomornost i zavist, što sama nije bila lijepa i privlačiva. Svoje grijehe prekrila je plaštem revnosti za Božji zakon. A tako čine i od nas mnogi, kad hoće da pokriju kakvo zlo. Narod je mnogo trpio radi toga, a ipak uzalud. Njezin je muž bio sve tvrdoglaviji. Doduše nije joj mogao zapriječiti, da sa svojim podložnicima ne postupa po svojoj volji, jer — ona je bila baštinica grofije. No koliko su se puta radi toga porječkali! Napokon je grof bio prema njoj sve bezobzirniji, a njihov brak sve teži i nesnošljiviji. Zar je onda čudo, što je grof sve više i češće izostajao od kuće?

»Znate li to sigurno, gospođo Mehtildo? Ne sudite li možda samo po pripovijedanju drugih?«

»Ne, velečasni. Znam posve točno. Muž moje bratične, pokojni gazda sa strmeni Hauptberga, bio je prijatelj grofa Henrika, razumije se, koliko jedan seljak može da bude prijatelj plemenitomu gospodinu.«

Šta je on bio grofu?« upadne Bartolomej.

»Prijatelj. I još više. Brat po mlijeku. Grofova majka umrla je brzo kad se on rodio. Sad joj je trebalo naći zamjenu. Grof ne htjede uzeti za tu službu nijednu svoju podložnicu, nego lijepo umoli seljakinju sa strmeni, da bude druga majka njegovu sinu. A u zahvalu napuni joj škrinju lijepim, sitnim novcem. Njezin dječak Eberhard kao sin slobodnjaka bio je drug mladome grofu, koji ga je volio kao rođenoga brata. Ta ljubav nije ohladnjela ni kasnije. Često i često, mjesto da pođe u lov, kako je nakanio, svratio bi se mladi grof k svome prijatelju, te mu se gorko tužio na svoj nesretni brak. Oh, odatle je poteklo sve zlo.«

Bartolomeju udaraše bilo svom žestinom, ali on se je silio, da starica toga ne opazi. »A što se je onda dogodilo?«, zapita na oko posve mirno.

»Jedno vrijeme ništa. Grofica nije mogla zabraniti grofu, da ne ide u lov, a još manje da ne posjećuje svoga brata po mlijeku. Nesreća se zapravo počela, kad je mladi seljak iza očeve smrti preuzeo svoj posjed te se oženio. Moja bratična bila je nažalost vrlo lijepa, a doušnici dojaviše brzo to grofici... Od tada nije više bilo mira ni danju ni noću. Dapače grofica nagovori svoga ujaka, biskupa Landa, te i on zamoli grofa Henrika, neka za volju mira, a i zato, da ne bude sablazni, prestane zalaziti gore k Eberhardu.

Ali kao da si govorio u vjetar. Henrik je imao svoju glavu. Sad istom stane pohađati svoje prijatelje. Uzalud ga je i sam Eberhard molio, da više ne dolazi, uzalud je sirota Ilza plakala, jer joj crne slutnje napuniše srce.

»Zar se nije ona nikad s grofom zabavljala?«

Ne mislim, da je došlo baš do grijeha, nego možda se s njime šalila, smijala ili slobodnije vladala?

»Nikada. Bože, sačuvaj! Ilza je bila čestita žena, vjerna svome mužu, koga je jedinoga ljubila, a s grofom nije nikada niti bez potrebe govorila. To možemo svi posvjedočiti, pa i otac Sereno. Možeš ga pitati, kad se vrati iz Rima.«

I opet to ime, što Bartolomeja tako teško ranjava. Čudnovato. Toga oca svi spominju, svi ljube, a njemu je kuma rekla, da ga se čuva.

»Da. Patra Serena. On je to s njima proživljavao, pa zato i znade sve, velečasni,« nastavi stara i ne sluteći kakvim je trnom ubola svoga slušatelja. Svake nedjelje i blagdana išli su k njemu. Gore u kapelici prisustvovali su svetoj Misi, koju je on čitao, te mu povjeravali svoje brige i bojazni. I on je opominjao grofa, koji se svemu samo lakoumno smijao. »Valjda mi neće Izentruda zapovijedati,« govorio bi tada. »Ja ću već znati da obranim svoje prijatelje, pa im se neće ništa dogoditi.«

»Pa. Čovjek snuje, a Bog određuje, pa makar se njegove odredbe gdjekad činile nama vrlo čudne i teške... Bilo je to po prilici četvrte godine njihova braka. Tad najednom morade grof na poziv carev u rat, koji se vodio u Italiji. Trebalo je na dulje vremena ostaviti dvor i svoju zemlju. Grof je bio vrlo dobro raspoložen. Zadovoljan i veseo oprostio se od svojih prijatelja na strmeni. Kratko vrijeme prije toga dobila je Ilzelin djevojčicu, kojoj je za uspomenu ostavio zlatan lančić... Jao, jao«...

Gospođa Mehtilda teškom mukom suzdrži jecanje. A Bartolomeju i nehotice izmaknu: »To je bila sigurno Ilzelin?«

Baka se trgne. »Zar je poznate? Je li vam »stroga« štogod govorila o njoj?«

»Ne bojte se. Čuo sam o Ilzelin, ali ne od svoje kume. A i to što znam o njoj, ostat će zakopano na dnu moga srca.«

»Hvala vam, velečasni. Ah, moram vam kazati, da je Izentruda u svojoj ludoj ljubomornosti utuvila sebi u glavu, da je Ilzelin dijete njezina muža. I nitko živ ne može joj toga izbiti iz glave... Oprosti mi, Bože, što sam morala takova šta izreći. Ni drugi nisu bili u tom pogledu sretniji od mojih sa strmeni. Kamogod bi se grof svraćao, svuda ga je pratila njezina sumnja. Kao da je s uma sašla, vidjela je posvuda grofovu djecu. Ali ona sama ostade bez djece. Kad je grof bio iza devet brda, smisli strahovitu osvetu. U to vrijeme bio je baš i biskup Lando, njezin ujak, također u ratu. Tako je naša grofica imala slobodne ruke. — Strašna osveta! Premda je

ona uvijek govorila, a i sada još govori, da je to učinila samo iz revnosti za ćudorednost i jer izgara od želje, da se vrši zakon Božji.«

Bartolomej uzdahne. Šta drugo i može? Na njega se svalilo veliko i teško brdo, hoće da ga satare, i on podnosi strašne muke.

»Ne mogu nikako vjerovati, da bi moja draga, poštovana majka mogla biti tako okrutna. Morala je imati težak uzrok, da je radila tako.«

»Velečasni, vi i ne sanjate, što je kadra učiniti jedna žena, koja misli, da je prevarena. I grof je bio kriv, što im je brak bio nesretan, ali nipošto tako, kako je ona držala. On je bio samo odviše lakouman, a drugi su zato morali činiti tešku pokoru. Jedva što je on otišao, pošalje grofica svoje ljude, da zapale kuću na strmeni. Ali, da je bilo samo to! Čovjek bi nekako i pregledao. No bilo je još i gore. Ona je naredila svojim ljudima, da muža i ženu zajedno s nedužnim djetetom zaključaju u kuću prije nego je zapale...«

Bartolomej skoči: »Nije moguće... To ona nije nikad zapovijedila,« vikao je zdvojno.

»Jest. Zapovijedila je: »Spalite grešni skot zajedno sa ženetinom, što je zavela moga muža. S njime neka pogine i dragi prijatelj, koji je puštao sablazan.« Njene su to riječi. A dobacivali su ih njezini ljudi bijednicima, kad su plačući molili i vapili za milosrđem i smilovanjem.«

Časak je u sobi vladala grobna tišina.

A onda će župnik hrapavim glasom: »Kako se to saznalo, kad su oni izgorjeli? Ili ste možda vi bili tamo?«

»Ne. Nismo bili. To je učinjeno potajno, noću. Istom ujutro vidjesmo, kako se sa strmeni dimi. Ali tad je već bilo sve svršeno. Jedini je otac Sereno dotrčao, kad je čuo galamu. Bog je htio, da ljudi odmah odoše, čim zapališe kuću. Sa sobom odvedoše goveda i sve, štogod se je našlo. Pater je smiono prodro u kuću i spasio ženu s djetetom. Za muža je bilo prekasno. Dobri otac nije više mogao unutra, jer se srušio krov i pokopao nesretnika pod sobom... Poslije nam je Ilza sve točno pripovijedala... i zato znamo. A i momčad se je hvalila svojim djelom, kad je ujutro prolazila selom. »Doskora zapalit ćemo i druga grešna legla,« vikali su pakosno, da nam je kosa od straha stršila u vis...«

Mi se nismo usudili ni gore poći. Istom nakon osam dana uspne se moj pokojni muž na strminu, nađe tužne razvaline i pokraj njih nov grob.

Dobri otac skupio je i sahranio ostatke Eberhardove. Na povratku svratio se moj muž k njemu i našao Ilzu s djetetom. Da ne padne opet u ruke svojim neprijateljima, pater ju je sakrio u jednoj spilji. Imala je jaku groznicu te je neprestano bulaznila. Pošla sam tada k njojzi, pa sam je potajno njegovala. Kad je nešto prizdravila, ispričala nam je točno, kako je bilo... Bože, ah Bože!... Da, da — tako je bilo...«

Baka zašuti, sklopi ruke i pogleda samilosno župnika, koji je nemoćno poput zgrbljena starca sjedio kraj njezine postelje.

»Nemojte se, velečasni, odviše žalostiti. Valjda je moralo tako biti. I groficu je stigla zaslužena kazna. Muž joj se nije vratio iz rata. Bit će da leži negdje u Italiji — Bog zna — gdje. Tako i ona ostade vrlo rano udovica i još k tome bez djece. A kako je istom progoni njezina zla savjest, makar ona sebi silom utuvljuje, da joj je čin bio pravedan. Ne bi čovjek ništa rekao, kad bi bilo tako. Ali — zaklinjem se presvetim Sakramentom, da je Ilza uvijek bila vjerna i čestita žena! I drugi su mnogo krivi, da je došlo do toga. Grofica je imala svoje vjerne no zle savjetnike. Ti su zavidali ljudima sa strmeni, što su bili u grofovoj milosti, pa su neprestano podbadali groficu protiv njih. Zato nemojte se, velečasni, čuditi, što smo Ilzu zajedno s djetetom brižno krili od grofice, kojoj nismo mogli više vjerovati.«

»Živi li još?« zapita Bartolomej bezbojnim glasom. Lice mu je bilo blijedo poput stijene, a usne suhe od duševne muke.

»Ne. Umrla je prije dvije godine. Ali Ilzelin živi. Stanuje gore u ruševinama. Za nuždu podigosmo im krov nad glavom. Bolje je, da dijete ostane i dalje gore. Bojimo se, da bi joj i opet grofica štagod učinila, kad bi znala, da živi. Osim toga čini se, da Ilzelin nije potpuno zdrave pameti. Zato i ne spada među ljude. Gore je potpuno sretna. Njezino je ludilo blago i slatko, a Gospodin štiti nedužne. Samo mi je teško, što nema nikakve vjerske utjehe, otkada je otac Sereno otputovao u Rim. Zato Vas lijepo molim, da je katkada pogledate, da joj kažete koju dobru riječ i da se s njome malo pomolite. A mi ćemo se i dalje brinuti za njezine tjelesne potrebe.«

»Dobro, dobro,« promuca Bartolomej, kome je pri duši bilo, kao da se čitava soba okreće s njime. No neki tajni glas šaptaše mu, da pravi svećenik ne smije nikada biti slab, da mora zaboraviti sebe kadgod treba pomoći drugima. I on se junački svlada, premda su mu zubi cvokotali od muke i stane dalje mirno zapitkivati:

»Kažite mi, gospođo Mehtildo, kako ste ih mogli tako dugo kriti? To mi se čini čudnovato. Obitelj sa strmeni, ako je već bila imućna, morala je imati i družine. Zar je možda i ona izgorjela?«

»Nije. Družina se je spasila i osvanula dolje u selu. Bio je to jedan sluga i služavka. Ali nisu bili toliko pouzdani, da bismo im mogli povjeriti tajnu, da majka i dijete živi. Zato smo držali, da će biti bolje, ako i dalje misle, da su svi izgorjeli. A to smo punih osam dana vjerovali i sami.«

»Dakle su ljudi odmah pobjegli i nisu ništa doznali?«

»Da, velečasni.«

»Zar se baš nikad nitko nije našao, koji bi primijetio, da gore stanuju ljudi?«

»Strmen je bila slobodan posjed, a mi njezini baštinici. Čim bi izumrla Eberhardova obitelj, pripadala je po pravu nama. Zato nam

je »stroga« odmah poručila, čim se saznalo, da je obitelj izgorjela, neka je preuzmemo. Njoj ne bijaše stalo do posjeda, samo htjede kazniti zločince. Nikad nije saznala, da je momčad oplijenila sve ormare i sanduke, prije nego što je kuću zapalila. Momčad je pobožno saslušala njezinu naredbu, koja je glasila: »Zapalite grešno gnijezdo sa svime, što je u njemu. Neka nijedna stvar ne dođe u ruke poštenim ljudima.« Ali su momci ipak razgrabili sve, do čega su samo došli.

»Mi nismo tako strašno pošteni,« mislili su oni, da bi nam to moglo škoditi.«

»Dakle ste samo zato mogli kriti ženu i dijete, jer je zemljište bilo vaše?«

»Da prečasni. A to nam je bilo tim lakše, što su se ljudi bojažljivo klonili mjesta, na kojem se zbio toliki zločin. Pa i ako bi se tko radoznao približio, čim bi opazio Ilzelin, brzo bi odmaglio. Ljudi je drže gorskom vilom te se je boje.«

»I vaš se je unuk uplašio, kad ju je prvi put ugledao?«

»Zar vam je to pripovijedao?«

»Da. Od njega sam i čuo o Ilzelin.«

»Je li vam počeo sam pripovijedati o njoj? Ne bismo mu to tako lako oprostili, jer mu strogo zabranismo govoriti o njoj.«

»Nije. Ja sam ga prisilio na to, makar i na prijateljski način. Pjevao je pjesmu Nebeskom Zaručniku. Bila mi je nepoznata, pa nisam imao mira, dok nisam ispipao od njega, od koga ju je naučio. Ali, gospođo Mehtildo, kažem vam još jednom, želim vam pomoći, a ne škoditi«.

»Od srca vam vjerujem, velečasni. I zato vas baš molim, da pođete na strmen. Možda će vam Bog objaviti, pa ćete naći sredstva i načina, kako da nam pomognete.«

»Poći ću sutra. Samo još jedno pitanje. Zašto nije otac Sereno javio sve biskupu. Zašto nije odveo majku i dijete na sigurno mjesto?«

»To je lakše reći, velečasni, nego učiniti. Ilza se nije dala za živu glavu s onoga mjesta. Bojala se ljudi. Osim toga, premda je bila inače posve pametna, utvarala si je, da grof nije umro, nego da čami u jednoj talijanskoj tamnici. Ona se čvrsto nadala, da će se jednoga dana vratiti, da svjedoči za njezinu nevinost. Pa gdje bi je on drugdje tražio nego na strmeni, gdje ju je uvijek vidio s njezinim Eberhardom. Zato je nije bilo moguće maknuti odanle.«

(Nastavit će se.)

Naši mili pokojni pretplatnici:

Marija Kuk, Srnetica; Milka Mardesić, Sušak; Olga Jurčić, Travnik; Josipa Vilerding, Jastrebarsko; Ana Anelić, Savski Dol; Marko Jelić, Gradište; Josipa Kadić, Petrinja; Mirko Fister, Zagreb; Ivan Ostarić, Kolan Novalja.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.

„Nebeski zagovornik“.

Misterij o svetom Josipu u tri čina.

Napisao: Pavao Postružin.

(Nastavak.)

ČIN III.

Prizor 1.

(Sve isto kao i u drugom činu. Iza kulisa čuje se svršetak pjesme Svetom Josipu). (Izmoli Josipe blagi.)

Josip *(čas mirno spava, a zatim lagano okreće glavom lijevo i desno, tihim glasom):* Da, oče, ja čvrsto vjerujem u Isusa, kojega je nekoć sveti Josip nosio na svojim rukama... Vjerujem, da je On Bog... Ja vjerujem, pa Te samo to molim, da me ti, Oče, ne mrziš zbog toga... Ja... vje... ru... jem... *(tiše)* da je Isus Bog. Vjerujem, da ću ja... vidjeti... *(za čas se smiri i nešto šapće. U sobi nastane svijetlo, a na vratima se pojavi sveti Josip, držeći na rukama maloga Isusa).*

Prizor 2

Sveti Josip *(ispruži ruku prema Josipu):* Josipe, ti si vjerovao. Tvoja ti je vjera pomogla... Tvoja je duša gledala Isusa, pa Isus zato tebi daje, da ti se otvore oči, pa da i tjelesnim vidom gledaš djela ruku Njegovih... Josipe, slavi Isusa...!

Josip *(izvuče ruke ispod pokrivača, okrene se, ispruži ruke prema svetom Josipu i tiho reče):* Slavi Isusa...! Neka je slava Isusu! *(drži časak ispružene ruke prema svetom Josipu, tihim i nježnim glasom reče)* Slava Isusu! *(nastane polutama. Sv. Josip nestane. Iza kulisa čuje se pjesma »Slava Isusu«. (Note na kraju.)*

Prizor 3

Josip *(stane rukama trljati oči, opet ispruži ruke, začuđen, gleda i šuti, a kad pjesma prestane, šapne):* Isuse! Sveti Josipe! *(nastane polusvijetlo. Dani se).* O, Bože, što je to!? *(ustane i kleči u postelji. Opet tare oči, ispruži ruke. Napeto gleda prema mjestu, gdje je stajao sveti Josip)* Gdje je? *(polagano ustaje i siđe s postelje)* Tamo je stajao!... Kuda je iščeznuo...?! *(uzbuđeno),* Bože ja vidim...! *(glasnije)* Jest, ja vidim...! *(pođe naprijed, vikne glasno)* Mama...! Mama...! *(okrene se)* Nikoga nema... *(pogleda sliku)* A, ima... Evo, tu su sveti Josip i Mali Isus... *(pade na koljena, podiže sklopljene ruke, glasno)* Isuse, hvala Ti...! Hvala Tebi, sveti Josipe...! *(ustane, pipa postelju, ormarić, stvari na njemu, veoma uzbuđeno)* Evo, ja gledam... Ja vidim...! *(prema vratima zove glasno)* Mama...! Tata...! Ah, oni se možda još nisu vratili?! Ali, morali su se vratiti...! *(pođe na vrata)* Marijo, Marijo!

S a r a *(ulazi u haljetku, upali svijetlo, veoma uzbuđeno):* Dijete moje, što ti je? *(ide prema njemu)*

J o s i p *(ispruži ruke prema Sari uzbuđeno):* Oh, majko! Majko moja! *(poleti prema njoj i padne joj u naručaj)*

S a r a *(začuđeno, gladi ga po glavi):* Sinko, nešto si ružno sanjao, je li? Ne boj se, tvoja je majka kod tebe. *(uzme ga za ruku i vodi prema postelji).*

J o s i p *(gleda joj u oči):* Ne, majko, nisam sanjao. *(gleda prema vratima)* Ja sam Ga vidio... *(okreće se po sobi)* Kud je samo iščeznuo...!?

S a r a *(zalomi rukama i veoma se začudi):* Dijete moje milo, što se to događa s tobom? Koga si ti mogao vidjeti? *(gleda prema vratima).*

J o s i p: Ma, Njega, mamice, svetog Josipa sam vidio... Jest, ja sam Ga vidio... Majko... Ja gledam... Ja vidim... Ja vidim Tebe majčice...! *(grli Saru).*

S a r a *(zapanjena gleda Josipa, pa sliku. Primi Josipa za glavu, gleda mu u oči. Veoma uzbuđeno):* Sinko! Dijete moje!... Josipe... Ti... gledaš?! Ti zbilja vidiš? Ti si... Ti si dakle... progledao!?

J o s i p *(primi obje Sarine ruke i gleda joj u lice):* Jest, majko... Hvala svetom Josipu, hvala malom Isusu, ja sam čas prije progledao... *(privije se k Sari i gladi joj lice)* O, Bože, koliko sam puta gladio i cjelivao ovo lice, a sada ga i gledam! *(opet je grli)* Majko moja, sada vidim, kako izgleda bijela boja...

S a r a *(privije ga k sebi, gleda mu oči, veoma je uzbuđena, jedva diše):* O, Adonaj...! O Gospode, hvala Ti, što si pokazao svoju moć i kod nas — Židova...

J o s i p *(gladi Sari lice):* Majko, ja... nisam više... Židov... Ja sam... ja sam — kršćanin......

S a r a *(ispusti Josipa, podiže glavu, zatvori oči i kao da će pasti, zatetura natraške):* Jo-si-pe...! O, veliki Adonaj...! *(šapće)* Jo-si-pe... To ne može... To ne smije biti......

J o s i p *(žalostan, čas gleda u pod, zatim u sliku, skine sliku i poljubi je):* Dragi mali Isuse i sveti Josipe, ne uzmite mojoj majci za zlo... Isuse, još nisam primio Tvoj sveti krst, ipak Te molim, da mojoj majci dadeš milost, da i ona u Tebe uzvjeruje...! *(okrene se k Sari i pokazuje prstom sliku)* Majko...!

S a r a *(zažmiri, pruži ruke prema slici, kao da će je odrinuti, tihim glasom):* O Adonaj...!

J o s i p *(drži sliku):* Vidiš, majko, ti zazivaš Adonaja, jer vjeruješ u Njega. Ali, znaj, moja majko, pravi Adonaj je Isus... *(primakne sliku pred njeno lice).* Majko, ako ti i ne vjeruješ u Njega, ako Ga Ti i ne voliš, ipak, daj, poljubi Ga, ako mene voliš... *(Sara zažmiri i lagano rukom odrine sliku)* Majko, On je mene ozdravio. On mi je dao vid. On je na meni učinio čudo, a ti si, majko, rekla: *(glasno)* Kod Židova nema više proroka, pa ni čudesa... Majko...!

S a r a *(satrvena, bolno):* Oh, Josipe, dijete moje...

J o s i p *(poljubi sliku, objesi je na prijašnje mjesto i priđe k Sari, žalosno):* Evo ti, majko, ožalošćenog tvoj jedinca...!

S a r a *(privije ga k sebi):* Sinko, zašto me mučiš...!? Reci... Reci, da nisi... kršćanin... To mi zadaje boli...

J o s i p *(izvije se, ali ostaje tijesno kraj Sare i gleda joj u lice):* Mučim te, majko? Tebe muči to, što ja vjerujem u pravoga Boga...? O, majko, da sam znao, da će moja čvrsta vjera u pravoga Boga na meni učiniti čudo i dati mi vid, a da će to čudo tebi, draga moja majko, zadati toliko boli, bio bih vjeru nosio jedino u duši svojoj, i ne bih nikada molio vid... *(zaplače)* Majko! *(ogrli Saru, tužno)* Majko, oprosti mi...! *(klekne pred sliku)* Isuse, ja vjerujem u Tebe... *(na prozoru zasja sa istoka sunce. Josip ustane, pođe naglo k prozoru, pokazuje sunce rukom i zavapi)* Majko, što je ono?

S a r a *(kao da se tek sada snašla, pogleda prema prozoru i prošapće):* Sunce... sunce... izlazi... sunce.....

J o s i p *(dugo gleda na izlazu sunce):* O, veliki Bože, ja vidim sunce, Tvoje djelo! O, kako je divno...! *(gleda kroz prozor)* A što je ono tamo? Nije li ono možda drveće...? Naš vrt?

S a r a: Jest, to je naš vrt, to su trešnje, koje sada cvatu.

J o s i p *(gleda čas kroz prozor, zatim se okrene u stranu pa će nakon dulje stanke tiho):* Sunce, drveće... Oh, majko! *(opet gleda kroz prozor)* Što je divno to sunce...! Sada vidim, zašto ljudi vjeruju u Boga. Ja dosad nisam gledao sunca, pa ipak sam vjerovao. A pogotovu vjerujem sada, kad gledam djelo Božje.

S a r a *(priđe prozoru, stavi ruke na rame Josipu):* Josipe, što si rekao... Ti, da si... kršćanin? *(zajeca)* Oh...!

J o s i p *(okrene se k Sari):* Da, majko, ja sam kršćanin. Gledaj, *(pokazuje kroz prozor)* gledaj ono sunce, *(pokazuje na svoje oči)* gledaj moje oči, pa kako da ne budem kršćanin!?

S a r a *(zastenje):* Oh, Josipe, nemoj... nemoj, sinko, što će reći otac...!? *(Odmiče se od Josipa).* Ti ne smiješ biti kršćanin... Ne, sinko, ne... Ne zadavaj svojoj majci toliko boli...

J o s i p *(veoma tužno u stranu):* Ne... zadavaj... svojoj majci... toliko boli...!

S a r a: Sinko, jest... boli... Ti si kršćanin... Ja to neću preživjeti...

Jo s i p *(veoma žalostan gleda u stranu. Nakon dulje stanke pogleda još na prozor, pa opet na stranu, za sebe):* Bol moje majke prevelika je... *(gleda na prozor, pruži ruke prema suncu)* Sunce sam vidio. Drveće sam vidio, i svoju majku sam vidio, i to mi je dosta... *(lagano ide pred sliku, gleda čas sliku, čas majku, na kojoj se vidi velika borba. Opet gleda na prozor).* Da još jednom vidim Božje sunce... *(gleda kroz prozor, okrene se opet pred sliku i padne pred nju na koljena, sklopi ruke)* Isuse! Bože! Učini, da moja duša i nadalje vjeruje u Tebe i da se tako spasi... *(zaplače)* Isuse, ako je Tvoja sveta volja, da i moja majka zadobije Tvoju svetu vjeru, daj joj tu milost... A, ako nije... *(plače)* ako nije... onda... *(glasno)*

meni oduzmi vid... *(glasno)* pa neka i opet budem slijepac, samo neka moja majka bude sretna... *(naslonjen na postelju jeca).*

S a r a *(Sara ga čas gleda, zanjiše se od bola, jedva diše, ispruži sklopljene ruke i poleti k Josipu i zavapi glasno):* Ne, Isuse, ne usliši ga...! *(padne kraj Josipa na koljena, zagrli ga jednom rukom, a drugu ruku pruži prema slici)* O, Bože kršćana! *(pruži obje ruke prema slici.)* Ti si Bog moga jedinca sina... *(Vrata se lagano otvaraju, a na njima se pojavi Moro.)* Budi od danas i moj Bog...! *(zaplače. Jednom rukom ogrli Josipa).*

J o s i p *(pruži ruke prema slici):* Isuse, hvala Ti na vjeri, koju si dao mojoj majci!

Prizor 5.

M o r o *(uđe, stane, zaprepašteno zuri u Josipa, u Saru, i u sliku, sav se zgrči, stisne šake, promrsi kroz zube):* Kršćani...!?

S a r a *(pokrije lice rukama, nasloni se na postelju i zaplače):* Moro...!

J o s i p *(naglo se digne, raširi ruke):* Oče! *(poleti prema Moru i hoće ga zagrliti).*

M o r o *(ispruži ruke i zadrži Josipa, te ga odgurne od sebe):* Kršćani... *(zgadi se)* Kršćani! Fuj! *(kao da hriplje)* Dalje od mene! Ti si kršćanin...! Vi ste... kršćani... *(klone na stolicu)* Oh...!

J o s i p *(stoji dulje vremena pognute glave, okrene se k slici, ispruži ruke. Na prozoru se vidi sunce na obzorju):* Isuse, Bože, Ti koji si mogao stvoriti nebo i zemlju, *(pokazuje rukom prema prozoru)* i ovo golemo sunce... *(zastane, pokrije rukama lice, priđe k slici, padne kraj majke na koljena i gorko zaplače)* Daj, dobri Bože... daj mojemu ocu...

S a r a *(ustaje, podiže Josipovu glavu i gleda mu u oči):* Ne plači, sinko, ne plači, Josipe! Sve je sada u Božjim rukama. Bog je na Tebi učinio čudo. On je ovo veliko svoje djelo započeo, on će ga i dovršiti. *(okrene se k Moru)* Moro, Adonaj je učinio čudo. Naš jedinac je progledao. On vidi. Čudo je tu. Sam ga svojim očima gledaš, pa zar onda u čudo ne vjeruješ? Moro! Čudesa se događaju danas jedino kod kršćana...

M o r o *(posve skršen stoji, gleda Josipa, Saru, pa sliku):* Čudo?! *(Sada pođe prema Moru).*

J o s i p *(ustane, gleda Moru, pa sliku, pa opet Moru):* Oče, *(pokazuje rukom sliku):* Isus i sveti Josip... *(zastane, gleda prema prozoru)* Bog je učinio čudo...

M o r o *(kroz zube):* Sveti Josip...

S a r a *(položi obje ruke Moru na jedno rame i gleda ga. Umiljato):* Moro...! Ti ne vjeruješ? Možda ni to ne vjeruješ, da naš sin vidi? Ne vjeruješ, da je Bog učinio čudo?

M o r o *(slomljen, gleda čas Josipa, čas Saru, čas sliku):* Bog... kršćana...

J o s i p *(pođe korak prema Moru, snažno i glasno):* Da, oče, Bog kršćana, Bog moj, Bog moje majke, koja je tek čas prije u Njega uzvjerovala, u kojega ćeš i ti oče, doskora vjerovati...

M o r o *(plane prema Josipu):* Šuti! Šuti! Ni riječi o tom...! Nikada...! *klone na stolicu)* Nikada...! Ja... nikada...!

J o s i p *(lagano prilazi Moru):* Vidiš, oče, ne trebaš me više voditi ni u Beč, ni u Pariz, ni ikojemu liječniku, jer je mene izliječio najveći liječnik — Bog, ali tek onda, kada sam čvrsto, cijelom dušom uzvjerovao u Njega.

M o r o *(na njemu se vidi velika borba, ustane, gleda sliku, pa Josipa, zalomi rukama):* Bog kršćana... Oh, ja jadan! *(uhvati se rukama za glavu i opet padne na stolac)* Židov... i... kršćanin. Moj sin kršćanin... O, jadni sine...!

S a r a: Što nisu mogli učiniti liječnici, što nisu mogli učiniti ljudi, učinio je Bog, na molbu svoga ugodnika svetoga Josipa, kojemu se je naš sin tako pobožno, tako toplo molio. *(privije Josipa k sebi).*

M o r o *(ustane, shrvan, tihim glasom):* Molio... molio... Zašto se nije komu drugom molio... Proroku Mojsiji... ili kojem drugom... ili izravno Jehovi, zašto baš svetome Josipu...?

J o s i p *(izvije se od Sare, pogleda Moru):* Njemu se molio osiromašeni i od Marka napadnuti, a od svetog Josipa zaštićeni Fabijančić...

(Svršit će se.)

»Nebeski zagovornik«. Misterij o sv. Josipu s pjevanjem u tri čina od Pavla Postružina. — Pisac igrokaza čitao je prije nekoliko godina u jednom slovenskom časopisu gdje se Slovenci tuže, da im manjka prigodnih igrokaza za razne crkvene zgode i svetkovine kao za Božić, Uskrs, Duhove, Josipovo itd. Znajući da i nama Hrvatima manjka prigodnih, a naročito naših hrvatskih izvornih igrokaza, odlučio je pisac, da takve piše. Dosad ih je napisao nekoliko, koji su na pučkoj pozornici imali veoma lijepe uspjehe. Najnoviji mu je igrokaz »N e b e s k i z a g o v o r n i k«, misterij o sv. Josipu s pjevanjem u tri čina.

Družina kazališne prosvjetne sekcije društava K. A. župe sv. Marka u Zagrebu davala ga je u kratko vrijeme osam puta.

Glasnik sv. Josipa štampao ga je u brojevima za veljaču, ožujak, travanj i svibanj o. g. Već je prvi čin pobudio pažnju pretplatnika Glasnika, pa su upravi stizale češće narudžbe, da ga neke družine žele davati već za Josipovo. Uslijed toga se je odlučila Narodna prosvjeta da igrokaz štampa u svojoj nakladi, pa je ove dane izašla veoma ukusno štampana knjiga.

Pisac je u igrokazu iznio dobre i loše značajeve i kršćana i inovjeraca, a naročito je prikazao, kako može dobra kršćanska duša, pa bila i služavka, svojim kršćanskim primjernim životom i kod inovjerca pobuditi pažnju i poštovanje do katoličke vjere, pa čak i pripremiti put za prelaz na kršćanstvo. Takvih je primjera puna povijest katoličke crkve.

Igrokaz »Nebeski zagovornik« pisan je doduše za sv. Josipa, ali je prikladan i za drugo godišnje doba.

Toplo ga preporučamo svim katoličkim društvima, neka ga iznesu na pozornicu, jer je veoma aktuelan u današnje doba bezvjerja, mržnje, materijalizma i socijalne nepravde. Igrokaz nije skup, **stoji samo 10 dinara,** a naručuje se **kod** N a r o d n e p r o s v j e t e, Kaptol 29.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

DRAŽILA I UŽIVALA.

Svagdje na svijetu upotrebljavaju ljudi različne materije, koje nisu hranljive, ali mogu biti korisne, ako umjereno draže probavne organe to jest njihove živce ili potiču želučane ili crijevne žlijezde, da obilnije izlučuju sokove, kojima se olakšava probava. Ove stvari potiču te gode ukusu, a zovu se začini ili mirodije.

Druge opet tvari koje se troše još u većim količinama djeluju u prvom redu na mozak izazivajući ugodne osjećaje, a katkada i omamljuju ljude. Zovemo ih omamna ili narkotična sredstva ili uživala. Dijelimo ih na slaba i jaka sredstva. Među slaba sredstva ubrajamo čaj, kavu, kakao i duhan, a među jaka opium, kokain i žestoka alkoholna pića.

Začini ili mirodije. Kod nas se upotrebljavaju: biber, paprika, ocat, cimet, klinčići, celer, peršun, bijeli luk — češnjak i crveni luk, hren, gorušica, vanilija i različne druge mirodije. Od svih začina je jedina sol od prijeke potrebe za organizam čovjeka. Sve začine treba uzimati samo u neznatnim količinama, jer ako se preko mjere uživaju, draže suviše želudac i crijeva, pa oštećuju time sluznicu ovih važnih organa. Zato treba štedjeti sa začinima. Napose naglašujem, da budeš, draga mi domaćice, umjerena s tim dodacima dok spremaš jelo za tvoje bolesne domare ili za dragu ti dječicu.

Dražila i uživala dijelimo prema njihovome postanku u tri grupe:

a) životinjski extrakti;

b) iz bilinoga carstva — korijen, stabljike i kora, lišće, plodovi i cvjetovi;

c) neke tvari koje mijenjaju boju i time dižu tek. Na pr. alkermes boja i druge.

Korijen — hren i razno zelenje, stabljika i kora — cimet, lišće — lorber, plodovi — biber, paprika i gorušica, vanilija, borovica, anis, komorač, muškatov oraščić, cvjetovi — šafran, klinčići, mak i drugi.

Mirodija imade domaćih i inozemnih. Domaće mirodije su različne biljke, koje trebamo u kuhinji, kao peršun, celer, luk, hren, žalfija, mažuran, gorušica, kumin i mak. Inozemnih mirodija dobivamo iz tropskih krajeva, ponajviše iz Južne Azije. Najpoznatije su: bijeli i crni biber, klinčić, muškat, cimet, vanilija, kopar, limun, grožđice, lovor itd. U mirodije ubrajamo i razne kiseline: limunovu, voćnu, ocat i kuhinjsku sol. Kuhinjska sol se vadi iz zemlje i mora. Dobra sol je bijela i suha, u vodi se rastapa i ne ostavlja taloga. U tvornicama se od nje prerađuje soda, natron, solna kiselina i klor. Sol je potrebna i u tvornicama stakla i za pravljenje sapuna. Kupujući mirodije treba paziti da budu svježe i da mirišu. Bolje je kupiti čitave nego li tučene mirodije, jer one brže ishlape, a često su i krivotvorene. Mirodije treba da čuvaš u zatvorenim posudama.

Nek je svašta.

Nešto iz povijesti Papa. 1. Današnji Papa Pijo XII. je po redu 262. Papa. Do godine 261. bilo je 25 Papa i svi su umrli mučeničkom smrću. Prvi Papa, koji je umro naravnom smrću, bio je Papa Dionizije, koji je umro godine 268. Pet njegovih nasljednika redom umrlo je opet mučeničkom smrću. Tek s carem Konstantinom, koji je 313. godine dao Crkvi slobodu, zaključena je vrsta Papa mučenika. Cijelih dakle prvih tri stotine godina kršćanstva svaki je Papa znao, da ga čeka mučenička smrt, a ipak Crkva nikada nije bila bez Pape.

Poslije Papa mučenika dolaze Pape sveci. Od 261 Pape devedeset njih je uzvišeno na čast oltara: osamdeset trojica proglašena su svetima, a sedam blaženima. Redom prvih pedeset i šest Papa Crkva štuje kao svece, a poslije tečajem godina imade svetaca Papa dvadeset i sedam.

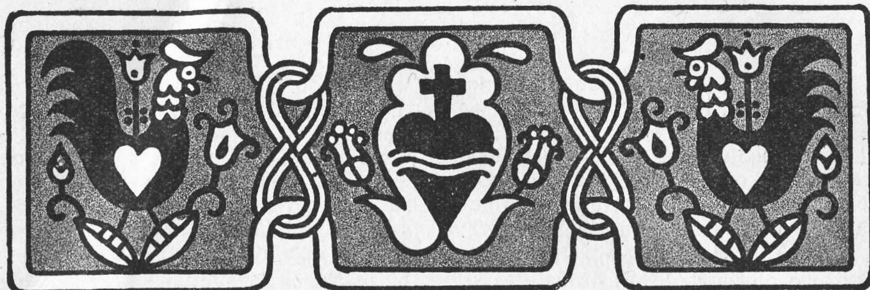
2. Petrova ljeta doživjeli su samo Pijo IX. i Leon XIII. Pokojni Papa Pijo XI. je vladao sedamnaest godina. U povijesti Papa i to je lijep broj. Između svih dosadašnjih Papa samo je 20 njih vladalo dulje od 15 godina. Pijo VI. vladao je 24 godine i ušao u dvadeset petu godinu. Jedini Pijo IX., koji je umro 1878. i Leon XIII., koji je umro 1903. vladali su više od 25 godina. Pijo IX. je vladao 31 godinu i 8 mjeseci, a Leon XIII. dvadeset pet godina i 5 mjeseci.

Kad bude novi Papa krunjen, donesu preda nj kudelje, zapale je, i dok kudelja plane i u tren oka izgori, koji su oko Pape, uskliknu: »Tako prolazi slava svijeta«. Do Leona XIII. se još dodalo: »Petrovih ljeta nećeš vidjeti.« Kako je Leon XIII. živio kao Papa više od 25 godina i tako oprovrgnuo ovu opomenu, kod Pija X., koji je naslijedio velikoga Leona XIII., više tih riječi nisu izgovarali. Najviše Papa je bilo u X. stoljeću, kad ih je bilo 25, a najmanje u XIX., njih samo 6. U godinama 896. do 929., dakle u same 33 godine bilo je 13 Papa. Zato su držali za sigurno, da nijedan Papa neće doživjeti Petrovih ljeta, naime nijedan neće biti 25 godina na Petrovoj Stolici. I doista do Pija IX. nije ih doživio nijedan Papa.

3. Zanimljivo je promatrati, kako su dugo živjeli pojedini Pape, a i godine, kad su bili izabrani. Najviše Papa je umrlo u 68., 69., 72. i u 81. godini. No bilo je i Papa s osamdeset godina. Pet njih je pače umrlo u 90. godini. Celestin III. i Grgur XII. su umrli u 92., a Leon XIII. u 93. godini. Dosele najstariji Papa je bio sv. Agaton, koji je živio više od 100 godina.

Poprijeko su dosele Pape vladali šest godina i nekoliko mjeseci. Kako smo vidjeli, nije ih u povijesti bilo mnogo, koji su dugo vladali. Ali ih je bilo, koji su umrli brzo iza izbora za Papu. Tako je Stjepan II. u osmom vijeku umro 3 dana poslije izbora, Urban VII. je vladao 14 dana, Bonifacije VI. 15 dana, Celestin IV. 17 dana, Teodor II. 20 dana, Damaso II. 23, Pijo III. 76 dana, Marcel II. 22, a Leon XI. 25 dana. Povijest Papa nam kazuje, da je među Papama bilo deset njih, koji nisu vladali ni mjesec dana, 44 ih je bilo, koji su vladali manje od godine dana; po jednu godinu vladao je 21 Papa, a 22 su vladali po dvije godine. Kako vidimo, velikomu broju Papa bila je dosuđena veoma kratka vladavina, daleko kraća, nego li svjetovnim vladarima, a ipak su ti Pape bili nasljednici onoga, kome je bilo rečeno: »Ti si Petar...« I Petru i njima je Isus rekao te riječi, pa kako je zajamčio u Petru, zajamčio je i u ovim Papama, koji su tek kratko vrijeme vladali Kristovom Crkvom, stalnost i čvrstoću svoje Crkve.

Zanimljivo je znati i to, koliko je kojemu Papi bilo godina, kad je bio izabran za Papu. Danas su Pape većinom već u godinama, kad primaju u ruke kormilo Kristove Crkve. Tako je Pijo XI., kad je bio izabran za Papu, imao 65 godina. Toliko su godina imali Urban VIII., Pijo VIII. i Leon XIII. Najmlađi Papa je bio Ivan XII., koji je postao Papa s 18 godina. Grgur V. je imao 24, a Ivan XI. 25 godina. Najstariji Pape su bili sv. Agaton, koji je bio izabran za Papu sa 104 godine, i Celestin III., koji je kod izbora imao 86 godina. Grgur IX. i Grgur XII. su s 84 godine sjeli na Petrovu Stolicu. Uzevši poprečno sve Pape, svaki ima kod izbora 60 do 70 godina.

Zahvalnice.

Petrinja: Što je kćerka ozdravila prvi put od ukočenja šije, drugi put od kozica i krvave griže i napokon sretno svršila definitivu, zatim za ozdravljenje sina od difterije, za koga su dva liječnika izjavila, da mu nema spasa, za sretan porod i što joj nije drugi sin stradao na putu. **A. J.**

Daruvar: Za mnoge milosti. **E. i T. Fras.**

Beograd: Za primljene milosti. **Paula Lindes.**

Zlatar: Za primljene milosti. **Maca Sente.**

Sutivan na Braču: Za primljene milosti. **M. L.**

Žepče: Za sretan uspjeh svoga brata na maturi. **Ludmila Čondrić.**

Krasica: Što joj se javio sin iz Amerike i za druge milosti. **Stanko Karlović.**

Otok: Za sve milosti. **Paradajzer Marija.**

Beograd: Za primljenu pomoć u velikoj bijedi i nevolji. **Trstenjak Magdalena.**

Bol: Za ozdravljenje. **N. N.**

Čabar: Za sretno uspjelu operaciju svoje majke. **Stunić Jelka.**

Obriž: Za sretan porod i to dva puta i za ozdravljenje supruge od bolesti na plućima. **F. i B. P.**

Zadubravlje: Za sretnu operaciju i druge milosti. **Vidaković Manda.**

Remetinec: Za ozdravljenje od teške bolesti. **Apolonija Petrić.**

Zlarin: Za pomoć kod teške operacije. **Antula Čoban.**

Petrovgrad: Za povraćeni sluh, koga sam izgubila uslijed teške gripe. **s. Kalasancija.**

Prelog: Ozdravila nakon svršene devetnice bez operacije, koja je bila po mnijenju liječnika potrebna. **N. N.**

Bukovec — Međumurje: Za ozdravljenje sinčića od teške ozljede i za mnoge druge milosti. **Dora Stubičar.**

Cvetković: Za dobar uspjeh kćerke u školi i za mnoge druge milosti. **R. L.**

Zagreb: Za pomoć u mnogim poteškoćama duševnim i tjelesnim. **N. N.**

Vinkovci: Za primljene milosti. **Terezija Piliček.**

Virovitica: Za ozdravljenje godinu dana živčano bolesne kćerke, kojoj liječnici nisu mogli ništa pomoći. **Karlovčan Kata.**

Čičkovina — Martijanec: Za primljene milosti. **Apolonija Šeltić.**

Gračane: Što je dobio željeno namještenje. **M. H.**

Vukovar: Za sretan uspjeh u školi. **Hajar Josipa,** gimnaz.

Peteranec: Za mnoge primljene milosti i za pomoć u teškoj bolesti muža. **M. Rozalija Gaži.**

Vareš: Za sve milosti primljene kod sretnog poroda. **Katica Music.**

Kraljevica: Za primljenu milost. **K. A.**

Prijedor: Za pomoć u teškoj nevolji i za ostale milosti. **N. N.**

Novi Vinodol: Za sve primljene milosti. **Marija Sokolić.**

Sušak: Za dobro položeni ispit. **Dvije maturantice.**

Darovi za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu.

Za gradnju crkve sv. Josipa na Trešnjevki darovali su u svibnju i lipnju 1938. slijedeći: po 300 d: obitelj Fegić, Zagreb; N. N., Zagreb; **120 d:** Anđelino Gaudio, Livari; **po 100 d:** Klaužer Josip, Denović; Popović Štefica, Zagreb; Starčić Vjekoslava, Zagreb; Prpić Antonija, Žabljak; Gudimenko Anka, Karlovac; Martin K., Zagreb; P. D., Zagreb; Kovačević Marija, Zagreb; **80 d:** Katoličke žene u Kuzmincu; **po 60 d:** Kutnjak Jelka, Kutnjak Bernardo i Bosilj Josipa, Zagreb; **51 d:** Kadić Mehmed, Vidorice; **po 50 d:** Potočki Zora, Čučerje; Crnković Josip, Grubišno Polje; Župni ured sv. Vid, Malinska; Hrv. tiskara u Mostaru; Blažecky Marija, Vinkovci; Sokolić Filipina, Novi Vinodolski; Zimmer Josipa, Zagreb; Piteša Josip, Zagreb; Novaković Roza, Kostajnica; Hoćuršćak Zora, Bednja; Gugi-Ponte Olga, Zagreb; Pražek Marija, Zagreb; Ceranec Ana, Vinkovci, Tulir Ana, Jakopovec; **40 d:** Babić Josipa; Sušak; **31 d:** Mijić Marko i drugovi, Cetinje; **po 30 d:** Šunić Dragica, Vukovar; Katana Josip, Šid; Filipović Dragica, St. Petrovo Selo; Vrbanić M., Zagreb; Rettig Ivan, Benkovac; **po 25 d:** Kunštek Dragutin, Krapina; Purgarić Stjepan, Severin; Javor Ida Zagreb; Bujanović Mile, Zagreb; Revon A., Šklebar M., Zagreb; don Petar Lukanić; Sutomore; Javurek Boža, Daruvar; Težak Josip, Ozalj; Aržišnik Terezija, Maretić; Ploch Dragica, Novi Sad; **po 20 d:** Kovačević Franjo, Globočec; Kruljac Adela, Mrkopalj; Oroš Marija, Kuzminec; Drach Josip i Barbara, Lupanja; N. N., Migalovci; Posavec Katica, Benkovac; obitelj Šipek; Zagreb; Galović Nikola, Čučerje; Cernjak Ivka, Zagreb; Masnec Josipa, Antunovac; Matić Lucija, Lovas; **po 15 d:** Franić Terezija, St. Gradiška; Rajs Ana, Drenovci; Mratuljac Marica, Split; Goldy Josip, Krapina; **po 10 d:** Sotošek Ivana, Zagreb; Bolgar Ivan, Okučani; Fajdetić Marija, Kutjevo; Pavlović Ivan, Posavski Bregi; Baumeister Josip, Đakovo; Fundak Mijo, Zagreb; Nikolić Eva, D. Novo Selo; Žnidaršić Vjekoslav, Zagreb; Buček Anka, Suhopolje; Cvitan Anda, Fojnica; Novotny Josip, Bajmok; Stavnicky Jakov, Sl. Brod; Mašina Cvetko, Preko; Lovrić Vidak, Čelopek; Olujević Andrija, Brodski Stupnik; Sireta Bruno, Zagreb; Vrbanić Zlata, Ludbreg; Brodej Rudolf, Kakanj; Varović Marija, Osijek; obitelj Baumeister, Đakovo; Kovačević Roza, Bihać; Vicković Elizabeta, Banjaluka; Baburica Frano, Dubrovnik; Pandić Stanislav, Zagreb.

Svim darovateljima Odbor za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki najtoplije zahvaljuje, a Gospodin neka svima po zagovoru sv. Josipa obilno uzvrati.

Odbor za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki.

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: N. N., Kamensko **100 d.** M. Kolander, Varaždin **65 d. Po 53 d:** K. Boka, Dillon; A. Katnić, Vancouver. **Po 50 d:** N. Ivković, Subotica; A. Pačić, Sibinj; T. Čerkež, Fillmore. **Po 35 d:** S. V., Zagreb; T. Tropčić, Pazarište; Obitelj Steg. Buenos Aires **40 d.** Obitelj Pavišić, Škrljevo **30 d.** Glušić, Petrinja **25 d. Po 20 d:** R. Prekodravec, Milwaukee; Lj. Suša, Monaca; M. Brozovich, Superior; R. Viličić, Bol; D. Depolo, Korčula; M. Plum, Vinkovci; A. Švajhler, Zagreb; I. Barišić, Derventa; Velč. O. J. Tomaš, Split; Lj. Javor, Jablanac; A. Kučan, Kraljevica; Obitelj Kolar, Dowinces Grave; Obitelj Ozanich, Keewatin; J. Fabijanich, N. J. C; A. Jederlinić, N. J. C.; M. N. Turčić, Brooklyn; L. Kraljić, N. J. C.; M. Golubić, Whiting; Obitelj Kocijan, Kenosca; S. Gržolja, Draga; A. Grgurich, Omaha; Velč. J. Juricek, Omaha; V. Kauzlarich, Novinger; B. Borkovich, Monaca; M. Brajuka, New Jork; A. Perla, Kenitworth; Lj. Maričić, Steelton; Eva Grubišić, Superior; R. Hobl, Milwaukee. **Po 15 d:** Nick Kunarich, Sacramento; K. Žunić, Šibenik; A. Vrkljan, Zagreb; M. Pfeifer, Vukovar; Obitelj Tosić, Sinj; E. Miotto, Split; L. Marot Špinčići; A. Justin, Zagreb; M. Palacković, Privlaka. **Po 10 d:** J. Ams, Zagreb; St. Bartolac, Zagreb; M. B. Tandarić, Zagreb; M. Kolarik, Dubrava; K. Miloš, Bol; K. Sopčić, Sušak; M. Kabalin,

Sušak; Preč. g. I. Vidas, Senj; M. Sulić, Split; D. Stipšić, Pašman; F. Dinuk, Zenica; M. Lukanić, Petrovgrad; J. Špiranec, Bjelovar; A. Weutz, Zagreb; A. Matijević, Ivanovci; K. Tesar, Šaš; Župski Ured, Piškorevci; Stj. B., Đakovo; M. Tomašević, Vinkovci; M. Binički, Mušaluk; T. Buljugić, Sarajevo; A. Rudan, Bela Crkva; K. Uzelac, Zagreb; I. Majner, Zagreb. **Po 5 d.** C. Gjud, Domagović; G. Geć, Zagreb; M. Pavlinac, Lekenik; A. Jamnicki, Zagreb; V. Škrbina, Zagreb; A. Huško, Zagreb; I. Štrodl, Zagreb; M. Mesarić, Zagreb; A. Bartoš, Zagreb; J. Fretze, Zagreb; J. Bartolj, Zagreb; K. Jurčić, Zagreb; M. Vizjak, Zagreb; M. Deanović, Zagreb; M. Kreiner, Zagreb; J. Šebalj, Zagreb; K. Peroci, Jasenovo; K. Kujundžić, Subotica; A. Barbulić, Baška; D. Neferović; B. Kanhajzler, Zagreb; P. Kahn, Zagreb; R. Duplišak, Zagreb; Lj. Mihelčić, Zagreb; Stj. Ilić, Karlovac; B. Bubanić, Varažd. Toplice; B. Gregić, Križevci; M. Tušek, Trški Vrh; K. Radić, Remete; H. Tomašić, Sisak; T. Marčec, Osijek; K. Vargić, Osijek; E. Vertt, Sr. Mitrovica; R. Antolek, Virje; M. Novak, Zagreb; O. Fibić, Zagreb; P. Šimunić, Kostanjevac; A. Kolman, Zagreb; M. Gorup, Zagreb; A. Filipović, Zagreb; P. R., Ljubljana; M. Selanec, Zagreb; V. Turk, Zagreb 2 d.

Za razne svrhe darovali: A. Gincer, Milwaukee za siromašnu djecu **40 d.** Sestre Milosrdnice, Bugojno za siročad u Leskovcu **5 d.** C. N., Zagreb za siročad na Vrhovcu **150 d.** M. Magošić, Baška za siromašnu djecu **8 d.** K. Uršić, Selca za siromašnu djecu **5 d.** N. Jelović, Dubrovnik za siromašnu djecu **50 d.** A. Vrkljan, Zagreb za crkvu u Trnju **100 d.** M. Šafta, Zagreb za svijeće sv. Josipu; K. Dragovich, Anacortes za siročad u Leskovcu **1 dol.** i za siročad na Vrhovcu **1 dol.** Križišće za svećenički pomladak u Dubrovniku jedna dobra duša **20 d.** K. Boka, Dillon za Mise sv. Ignacija **1 dol.** A. Strupajević, Zagreb za rasvjetu oltara sv. Josipa **15 d.**

Za kruh sv. Ante: Želj. Knopp, Zagreb **10 d;** Št. Pavlić, Zagreb **5 d;** V. Kauzlarich, Novinger **1 dol;** M. Mikulić, Zagreb **5 d.**

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: V. Kauzlarih, Novinga **1 dol.** M. Nikolić, Chicago **1 dol.** K. Boka, Dillon **1 dol.** M. Janković. Vinić **25 d. Po 20 d:** K. Šifernik, Zagreb; M. Karoly, Krapina. **Po 10 d:** D'Estas M., Zagreb; P. Prhić, Čakovec, I. Bošnjak, Zagreb **6 d. Po 5 d:** M. Šolc, Zagreb; A. Kramarić, Zagreb; M. Kukina, Zagreb; M. Gribl, Mikleuš; B. Sirk, Zagreb; A. Bokun, Zagreb.

Za crkvu u Ružićima: N. N., Zagreb **100 d. Po 53 d:** B. Djanich, Dearbon; M. Kruljac, Novinger; K. Boka, Dillon; B. Borkovich, Monaca; M. Fadiga, Sušak **55 d;** K. Babić, Brod. Drenovac **50 d;** M. Bašić, Županja **30 d;** F. Kezele, Canada **27 d. Po 20 d:** M. Šafta, Zagreb; M. Karoly, Zagreb; T. Franić, Nova Kapela; N. Štefan, Zagreb **15 d. Po 10 d:** M. Zehmeister, Ernestinovo; Ljubica P., Sv. Juraj u Trnju; M. Mličević, Sl. Brod; Župski Ured, Odvorci; J. Hekl, Zagreb. **Po 5 d:** E. Becker, Zagreb; R. Pisinger, Zagreb.

Upozorenje. Po nekim gradovima u Slavoniji dva čovjeka sa mojom molbom skupljaju milodare za ružičku crkvu. Ovaj ured nikome nije izdao dozvole u tu svrhu. Umoljavaju se čitatelji Glasnika sv. Josipa, da ovakovim prevarantima ne nasijedaju.

Ružići, 10. veljače 1939. Fra Sebastijan Lesko, župnik.

SADRŽAJ: Novi Papa Pijo XII. — Zvona šute. — Poljubio sam Ga! — Mir vama! — Starica majka i sveti Juraj. — Muzike i plesovi kod svetoga Ksavera. — A Krist je šutio... — Nebeski zagovornik. — Savjeti. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Obitelj u današnjem društvu. Izdao Hrvatski Socijalni Tjedan u Zagrebu, Kaptol 31. Ima 256 stranica. — Cijena: broširano **din 50.—**, uvezano u platno **din 65.—**. Novac se šalje čekom Poštanske Štedionice broj 31.346.

Drugo zasjedanje Hrvatskoga Socijalnog Tjedna u Zagrebu bilo je posvećeno — obitelji. Ta je tema uvijek aktuelna i uvijek važna, a na ovom zasjedanju H. S. T. obrađena je temeljito i stručno sa svih mogućih gledišta. U tri su alokucije hrvatski metropolita dr Stepinac te biskupi dr Njaradi i Msgr Pušić obradili pitanje obitelji sa ćudorednog i vjerskog gledišta. K tome je održano dvanaest predavanja i govora, u kojima su naši ponajbolji stručnjaci filozofi, sociolozi i ekonomisti iznijeli odnose obitelji prema društvu, državi, potomstvu, odgoju, školi, Kat. Akciji, suvremenom zakonodavstvu i obiteljskoj baštini. Među predavačima ističe se prijašnji rektor zagrebačkog sveučilišta dr E. Lovrić i sadašnji rektor dr A. Živković, zatim sveučilišni profesori i naši javni kulturni radnici. Isto su tako važne konferencje i ankete, koje su obradili vrsni predavači, a koje su razmotrile obitelj prema staležima (seljačku, radničku i građansku obitelj, zatim moralnu i pravno-ekonomsku zaštitu obitelji, odnos obitelji i prosvjetnih ustanova te obitelj i zdravlje. — Sav se taj materijal nalazi okupljen u lijepo opremljenoj knjizi, koju je H. S. T. izdao pod naslovom »Obitelj u današnjem društvu«, a u knjizi se nalazi i kronika o toku Tjedna, te rezolucije i popis učesnika. Knjiga će dobro poslužiti za propovijedi i predavanja, od nje će imati praktične koristi sva društva, a trebala bi da se nađe u biblioteci svake načitanije osobe.

Knjiga se naručuje kod **H. S. T., Zagreb, Kaptol 31,** a najbolje je novac poslati unaprijed putem čeka broj 31.346.

Novi Liturgijski kalendar. Izašlo je iz štampe novo, treće godište poznatog i obljubljenog Liturgijskog kalendara za tekuću godinu 1939. I ovo godište sadrži točne upute o izboru misnog obrasca za svaki dan u godini, a uz to podatke o stalnim privatnim pobožnostima. Na taj način može se svatko pouzdano služiti Rimskim misalom na hrvatskom jeziku i bez dvojbe pratiti istu misu sa svećenikom. Jeftina cijena od dinara 3.— omogućuje svakome, tko živi liturgijskim životom Crkve, da si nabavi ovu veoma priručnu knjižicu. Naručuje se kod uprave **Knjiga katoličkog života, Zagreb,** Martićeva ul. br. 41.

Što moramo znati o Bunjevcima i Šokcima? Hrvatsko je narodno deblo vrlo granato. Grane mu se šire na sve strane. Jedna od najžilavijih mu grana seže daleko tamo preko Drave i Dunava. To je bunjevačko-šokačka grana hrvatskog naroda. Madžari su je silom nastojali otsjeći i uništiti. Ali se godine 1918. pod vodstvom Blaška Rajića digoše Bunjevci i Šokci na noge junačke, oslobodiše se pod hrvatskom zastavom i privezaše sudbinu svoju sa sudbinom cijelog hrvatskog naroda. U ovo 20 su godina bunjevačko-šokački Hrvati proživjeli cijeli narodni preporod i postali najodlučniji i najotporniji dio hrvatskog naroda. Pa ipak mnogi i mnogi Hrvati iz drugih krajeva malo znadu o njima. Zato evo dobro dolazi knjižica, koju je ovih dana izdalo Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima pod naslovom **»Bunjevci i Šokci«.** U toj se knjižici ukratko prikazuje sva prošlost i sadašnjost bačkih Hrvata, a i zemljovidom se tu zorno pokazuje, kako se njihovo područje lijepo nadovezuje na Hrvatsku i Slavoniju sežući sve do iza Subotice, koja je iza Zagreba najveći hrvatski grad. Ta nam knjižica kazuje sve što moramo znati o Bunjevcima i Šokcima, te je važna danas osobito zato, što se bačkim Hrvatima opet radi o biti ili nebiti, a u svim njihovim poteškoćama moramo svi Hrvati kao jedan biti uz njih, da iz naše opće hrvatske ljubavi crpu jakost za sadašnjost i budućnost. Ova brošura, koja je vrlo ukusno opremljena, stoji samo **1 dinar,** a dobiva se kod **Društva sv. Jeronima u Zagrebu** i kod **Bunjevačke Matice u Subotici.** Bez te knjižice ne smije biti ni jednog Hrvata!

Sveti križni put i muka G. N. Isusa Krista po Sv. Mateju i Ivanu. Izdanje Katoličke Male Knjige«. Sv. 10. Teslić 1939. Broširano **1 dinar,** a vezano **4 dinara.** Na koncu se ove simpatične male knjižice nalazi popratna riječ, kojom urednik tumači kako je došlo do te knjižice:

Ova knjižica — piše urednik Ambrozije Benković — izlazi na želju nekih župnika. U njoj je tekst Križnoga Puta, a tako i prva pjesma prema molitveniku Kruh nebeski, što su ga svi naši biskupi odobrili, a službeni njegov dio i propisali za sve naše krajeve. Druga je pjesma u običaju po Bosni i Hercegovini, a uzeta je iz vrlo proširenog molitvenika Biserje sv. Ante. Slike su od njemačkog slikara Filipa Schumachera. — Tekst Muke Isusove uzet je doslovno iz Hrv. crkvenog Kantuala, što ga je izdalo Društvo »Vijenac« u nadbiskupskom bogoslovskom sjemeništu u Zagrebu.

Mjeseca travnja 1939. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. S. — Hugo, biskup. †
2. N. — **Cvjetnica. Muka Gospodina Našega Isusa Krista po Mateju. Mt. XXVI., 1—75; Mt. XXVII. 1—66.** — Franjo Paulski, priznavalac.
3. P. — Rihard, biskup u Engleskoj. †
4. U. — Izidor, biskup u Sevilji u Španjolskoj, naučitelj sv. Crkve. †
5. S. — Vinko Fereri, propovjednik, dominikanac. Odlikovao se mudrošću i poniznošću. — Ratimir. †
6. Č. — Veliki četvrtak, spomen naređenja Presvetog Oltarskog Sakramenta. †
7. P. — Veliki petak, spomen smrti Isusove. †
8. S. — Velika subota. Tijelo Isusovo počiva u grobu, a žalosna Majka u tvrdoj vjeri očekuje uskrsnuće božanskoga svoga Sina. — Post samo do podne.
9. N. — **Uskrs. Evanđelje: Marija Magdalena, Marija Jakobova i Salome na grobu Isusovu na Uskrs ujutro, Mk. XVI., 1—7,**
10. P. — Uskrsni ponedjeljak. — Makarije, biskup.
11. U. — Leon Veliki, Papa i naučitelj sv. Crkve. Mnogo je radio za Crkvu i spasio Rim od divljih Huna. Umro je god. 461. ☾
12. S. — Julije, papa, sveto je preminuo godine 352. — Radivoj.
13. Č. — Hermenegildo, mučenik.
14. P. — Justin, mučenik.
15. S. — Lidvina, djevica. U bolesti kroz 38 godina odlikovala se vanrednom strpljivošću.
16. N. — **Bijela. Evanđelje: Isus se ukazuje apostolima i sv. Tomi. Iv. XX., 19—31.**— Bernardica Soubirous (Subiru), djevica.
17. P. — Rudolf, mučenik. — Radojica.
18. U. — Apolonije, mučenik.
19. S. — Krescencije, priznavalac. — Ratislav.
20. Č. — Sulpicije, mučenik u Rimu, koji se obratio nagovorima i čudesima sv. Domitile.
21. P. — Anzelmo, biskup i naučitelj sv. Crkve.
22. S. — Soter (Spasoje) i Kajo, pape i mučenici.
23. N. — **2. po Uskrsu i mlada. Evanđelje: O dobrom pastiru, koji daje i život za ovce. Iv. X., 11—16.** Juraj, mučenik, zapovjednik straže u cara Dioklecijana. Odrubiše mu glavu radi vjere Isusove god. 303. — Adalbert, biskup. — Vojtjeh — Đurislav.
24. P. — Fidelis, mučenik iz kapucinskoga reda. — Vjera.
25. U. — Marko Evanđelist. Propovijedao je sv. Evanđelje u Akvileji, Aleksandriji i u Egiptu i završio mučeništvom sveti život.
26. S. — Svečanost sv. Josipa, zaručnica bl. Djevice Marije i zaštitnika cijele Crkve. ☽
27. Č. — Blažena Hosana Kotorska, djevica. — Petar Kanizije, priznavalac i naučitelj sv. Crkve. — Teofil, biskup. — Selimir.
28. P. — Pavao od Križa, ispovjednik. — Živko. — Vitalis.
29. S. — Petar, mučenik kod Milana u Italiji god. 1251. — Tvrtko.
30. N. — **3. po Uskrsu. Evanđelje: Isus naviješta svoj odlazak k Ocu i proriče apostolima progone. Iv. XVI., 16—22.** — Katarina Sijenska, dj. trećega reda sv. Dominika. Napisala različna bogoslovska djela i umrla sveto u Rimu 1380. godine.

Poštarina u gotovu plaćena

Naš

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Svibanj 1939. Broj 5

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

Kod Uprave »Glasnika sv. Josipa« Zagreb, Frankopanska ul. br. 17. mogu se naručiti slijedeća izdanja:

Staroslavenska misa u čast sv. Ignaciju za troglasni ženski zbor od sestre Lujze Kozinović, milosrdnice. Cijena 15 dinara. — **Virgini Matri,** crkvena pjesmarica za dvo- i troglasni ženski zbor uz pratnju orgulja. — **Pratnja**

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. SVIBANJ 1939. BROJ 5.

Majci radosti *

Čestitka na uskrsno jutro.

Već su zvona rana u svanuća prva
Pohrlila k Tebi, radost Ti donijela:
Otrla Ti suzu ruka anđelova,
A i draga djeca čestitku su splela.

Dođosmo Ti i mi, jer ovoga puta
I naše su duše mirom obasjane:
Ti znaš, da mi često odemo daleko —
Vraćamo se kasno: kad nas peku rane.

Donijesmo Ti, Mati, kitu svježeg cvijeća
Niklo je u krvi, suzom natopljeno:
Pospi njime pute svome Sinu dragom,
Reci da to daje srce razboljeno.

Čestitku mi sjajnu ne znamo izreći:
Samo ćemo na rub Svetog plašta Tvoga
Utisnuti cjelov i zamolit tiho,
Da ne bismo nikad ostavili Boga.

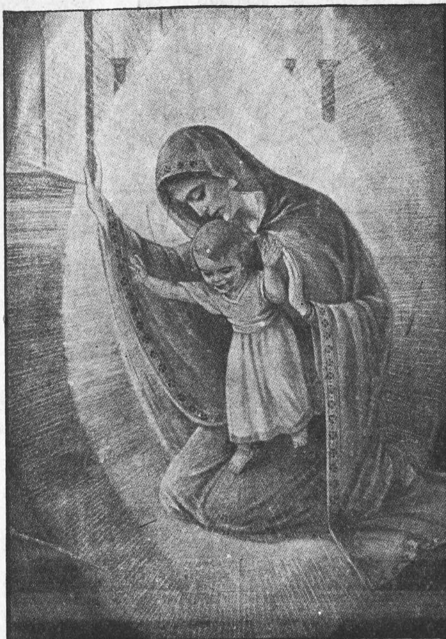
Da ne bismo nikad ostavili Tebe:
Neka bi nam dovijek sjao Uskrs zlati.
Da bi uvijek topla ostala nam srca
I mi dobra djeca, a Ti draga Mati.

M. Paljug

---

* Zakasnila za broj 4 — travanj 1939. g.

„Majko, pripovijedaj mi još nešto o Isusu".

Po Mariji k Isusu!

Gospođa Aurelija Galgani bila je dobra domaćica, ali još bolja supruga i majka. Bila je to žena molitve. Svaki dan je bila kod sv. Mise i iskrenom pobožnošću primala sv. Pričest. Dapače i onda, kad su joj radi duge bolesti klonule sile, vukla se svako jutro u crkvu. Iz presvete Euharistije crpila je snagu i jakost, da može vjerno i točno vršiti dužnosti svoga staleža.

Majka Galgani ljubila je svu svoju djecu, a imala je osmero djece, ali kćerku Gemu smatrala je osobitim darom Božjim. Nije ju mazila, već je brižno nastojala da razvije i ojača plemenite klice, što ih je otkrila u njenoj mlađanoj duši.

Materinskom ljubavi, a često puta i sa suzama u očima, poučavala ju je u sv. vjeri. Tom prilikom znala bi joj više puta tužno reći:

»Molila sam Isusa, da mi dade kćerkicu, i On me je uslišao, ali nešto kasno. Dijete moje, ja sam bolesna i morat ću skoro umrijeti. Zapiši zato moje riječi duboko u srcu.« Zatim joj je razjašnjivala istine naše sv. vjere, govorila joj o vrijednosti neumrle duše, predočivala grdobu grijeha, prolaznost svega zemaljskoga, i učila je male molitvice, koje je s njome preko dana često puta molila.

Mnogo puta uzela bi križ u ruke i pokazala ga maloj govoreći: »Gledaj Gema, kako je Isus trpio. Nema veće sreće nego pripadati posve njemu.«

A kad je majka htjela radi umora ili posla prekinuti pouku, privilo se nedužno dijete uz nju moleći: »Majko, pripovijedaj mi još nešto o Isusu.«

Što je vrijedna majka više osjećala blizinu smrti, to je brižnije uzgajala svoju djecu. Svake subote vodila ih je ili otpremila s kime u crkvu na sv. ispovijed, da se već zarana priuče često primati svete sakramente. A na sv. ispovijed pripravljala ih je sama. Koliko je puta zaplakala od ganuća, kad je vidjela kako Gema točno ispituje savjest, kako se gorko kaje za svoje male pogreške.

Da joj kćerka i poslije njene smrti ima dobroga uzgojitelja i vjernoga vođu, pripravi je na sv. potvrdu, koju je ona i pobožno primila sa sedam godina, i to 20. svibnja 1885. godine.

»Zar mogu što bolje učiniti,« govoraše zabrinuta majka, »nego da ovo drago dijete prije smrti predam Duhu Svetomu, neka je On dalje vodi.«

I doista. Gema je skoro trebala pomoć Duha Svetoga. Majka se teško razboli pa se Gema morade rastati s njome i poći k tetki. »Tko će me sada učiti moliti i Isusa ljubiti?« uzdisalo je dijete plačući na rastanku.

Isus je naslade počivao na srcu Marijinu.

17. rujna 1886. godine dobila je Gema vijest, da više nema majke.

Čitav život zahvaljivala je Bogu, što joj je dao takvu majku. Nikada nije zaboravila s kolikom se ljubavlju brinula za njezinu dušu. Otvoreno je govorila da duguje samo svojoj majci, što je upoznala Boga, što ljubi krepost.

A tko zna, da li bismo mi Gemu Galgani častili danas na oltaru, da joj nije majka već u nejakoj dobi pripovijedala o Isusu, da je nije već rano vodila k svetohraništu?

Kršćanska majko, radiš li i ti tako?

M.

Osamnaesto hrvatsko lurdsko hodočašće polazi iz Zagreba 10. kolovoza 1939. godine. Hodočašće će prolaziti ovim gradovima, u Italiji: Venecija, Padova, (sv. Antun), Milano, Genova; u Francuskoj: Nica, Marsilja, Lurd, Lion, Ars (sv. Vianej); u Švicarskoj: Ženeva, Zürich (Narodna švajcarska izložba). — U ovim gradovima i svetištima će se hodočašće zadržati, obaviti pobožnosti i razgledati ih. Potanje upute daje: Vodstvo za lurdsko hodočašće, Zagreb, Kaptol 29.

U ovome znaku . . .

Kasno je popodne. Sunčana kugla spušta se sve niže i niže. Još malo i nestat će je tamo negdje iza brda.

Najednom zasja na nebu križ, a oko njega zablista naslov: »U ovome ćeš znaku pobijediti«.

Car Konstantin gleda, čudi se a s njime i sva vojska. Malo zatim morale njegove legije pod bojnim znakom, na kome je sjao križ, na mnogo jačega neprijatelja i pobijede ga na Milvijskom mostu.

Križ je u prah smrvio rimskog orla, kršćanstvo je pobijedilo poganstvo.

Iz tamnih katakomba izlazi križ na svijetlo i od sada slavi slavlje nad čitavim svijetom.

Drvo sramote postade znakom časti i pobjedničke moći. Križ resi veličanstvene bazilike i siromašne crkvice. On blista na krunama careva i knezova, sjaji na prsima biskupa.

Vidimo ga na plaštu ratnika i na štitu vitezova, koji u srednjem vijeku hrle u Palestinu, da iz ruku nevjerničkih oslobode Spasiteljev grob. Pod tim znakom bore se oni ustrajno, vojuju pobjedonosno, doprinose teške i velike žrtve.

S poklikom: »Za krst časni i slobodu zlatnu« hrle u boj i naši viteški pradjedovi, da obrane svoje crkve i domove od Turčina i od Tatarina.

Križ, taj sveti znak našega otkupljenja, stoji na počasnom mjestu u domovima naših djedova. Pred njim obavljaju oni svoje molitve, u njegovoj se sjeni odmaraju i razgovaraju. Križ visi nad krevetom roditelja, jamči za sreću u braku, za čestitost i valjanost djece u životu.

Nije tome davno. Istom je prošlo nekoliko decenija, što je križić svjetlucao i o vratu katoličke žene i djevojke. Bio je to njihov najljepši ures, najdraži nakit. A danas? Zamijenila ga je četverolisna djetelina i potkova. Biva — to donosi sreću.

A sjetimo se i onih dragih križeva, što ih je pobožnost naših djedova podigla na raskršću cesta i putova sred žitorodnih polja i sjenatih šuma. Pred njim su seljani pobožno skidali šešire, ponizno priklanjali glave, tiho šaptali molitve. A Gospodin je obilno izlijevao svoj blagoslov na njihova polja i domove.

U ovome znaku . . .

Tko da izbroji sve milosti i tihe pobjede Križa Kristova? Koliko je samo kršćanskih junaka osvojio, koliko Božjih svetaca odgojio?

Koliko je suza radi njega osušeno, koliko dobra učinjeno?!

Križ Kristov je nepresušljivo vrelo, ito baš onda, kad sva druga vrela presahnu.

Sveti Otac Papa Pijo XII. dijeli blagoslov.

Jedino s križem u ruci i s ljubavlju prema raspetomu Spasitelju u srcu gleda čovjek neustrašivo smrti u oči.

Križem ispovijeda kršćanin svoju vjeru, znakom svetoga križa dijeli Crkva blagoslov svojoj djeci.

Križ nam propovijeda o grdobi grijeha i o strahoti pakla. On navješta oproštenje i milosrđe Božje.

Križ je prijestolje, s koga Krist vlada, jer je sam rekao: Kad budem uzdignut, sve ću k sebi privući. — Da, s križa Krist vlada

nad srcima i duhovima. O, kako je velika vojska onih, što su križ ljubili, za nj se borili i umirali!

Križ je znak Kristov, stijeg njegova kraljevstva. Na njemu je Spasitelj nadvladao vrata paklena, pobijedio smrt, raskinuo ropske lance; što su sapinjali rod ljudski. Na njemu je prolio i posljednju kapljicu svoje presvete Krvi, da zadovolji pravdi Božjoj i otkupi čovječanstvo.

Zato je križ mio i drag svakome kršćaninu. Zato mora biti mio i drag i nama.

A mora nam još više biti drag baš danas, kad se toliko ruku diže da ga obori, kad se toliko ustiju otvara, da ga pogrdi.

Da li on još uvijek zauzima časno mjesto u našemu srcu?... U našemu domu?

O, križ vrlo lijepo pristaje u čednu sobicu, ali i u raskošni salon.

Što jače viču neprijatelji križa Kristova: Dolje s križem! Van s njime iz škola i ureda, tvornica i bolnica! — »Nećemo više da Krist vlada nad nama«, to se mi tjesnije privinimo uz njega. Dignimo visoko zalog spasenja. Krist, raspeti Krist, neka bude naš vođa i Kralj. Njegove zapovijedi vršimo, za njegovu se čast borimo.

Kristov Križ neka ponovno slavi slavlje kao i za cara Konstantina u javnome životu i radu. S križa Kristova još i danas struji moć i snaga. On neka nam bude utjeha u životu, pomoć i jakost na času smrti.

S.

Spasovo.

Na dan svoga uskrsnuća rekao je Isus apostolima: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite po svem svijetu...« Mat. 28, 18.

Kako je velika moć i vlast u tim riječima!

Zar to govori onaj poniženi, osramoćeni i siromašni Isus, koji nije imao gdje da nasloni svoju glavu? Da. Ali sad je On skinuo sa sebe plašt poniznosti, on sad dopušta svojima, da gledaju nešto od njegova božanskoga veličanstva.

Ali nije Isus ostao samo kod svojih riječi. Veliko sjajno djelo čeka svoj čas. I taj je čas eto kucnuo.

Evo preobraženog Isusa na Maslinskoj Gori. Posljednji put blagosliva svoje učenike, a onda se digne svojom moću u vis i dizaše se sve više i više. Njegovi vjerni ispružiše ruke za njim kao da ga hoće silom zadržati.

Ali Isus im izmaknu iz očiju. Ostavi ovaj svijet, koji ga ne htjede upoznati ni primiti.

Uzdigao se na nebo, otišao je k Ocu svome.

Gustav Doré: Isusovo uzašašće na nebo (Mk. 16, 14—20).

Na Njemu se ispuniše riječi psalmista: »Oblake si učinio svojim kolima. Ti ideš na krilima vjetra, obučen u krasotu i sjaj, zaogrnut svijetlom kao odijelom.«

Isusovo je uzašašće za čitavo kršćanstvo svetkovina čistoga veselja. Ovaj dan znači za Spasitelja triumf, slavlje, kojemu sličnoga nema.

Na Uskrs još uvijek pada sjena Velikoga petka, on još gleda u zaplakane oči. Ali Spasovo! To je dan radosti i veselja, to je dan velikoga svršetka! To je dan krunisanja Isusa Krista Kralja, kome više ravna nema.

Uzašašće Gospodinovo bilo je tako veličanstveno, da su se učenici, kako piše sv. Luka, radosna srca vratili u Jeruzalem hvaleći i slaveći nepestano Boga. Radost male kršćanske općine u Jeruzalemu postade radošću čitavoga kršćanskoga svijeta.

S Isusovim uzašašćem u nebo završena je tajna otkupljenja. Uzašašće božanski je pečat, kojim je Isus zapečatio svoj život i rad. Ono je veliki Amen, kojim je nebeski Otac potvrdio riječi svoga Sina, te mu predao svu vlast na nebu i na zemlji.

Krist, koji kao Bog ne ostavi nikad neba, uzišao je s preobraženim tijelom u kraljevstvo svoga Oca, »gdje sjedi o desnu Boga« i kao čovjek vlada s vječnoga prijestolja.

Spasitelj, koji je do sada bio samo u jednome narodu, koji je svoj rad ograničio na mali komadičak zemlje, uzdigao se eto nad sav svijet, da bude svim članovima svoga kraljevstva na zemlji, svoje svete Crkve jednako blizu. Po Bogu k Bogu preko Isusa Krista to je tajna žila kucavica svete Crkve.

To mora biti cilj i našega života. Na to nas upućuje i Apostol naroda, kad piše Kološanima (3, 1.) Tražite najprije što je gore.

U to malo riječi zbita je sva kršćanska vjera.

»Gore« — nebo, to je svijet, za kojim čezne i uzdiše duša na ovoj zemlji.

Što je nebo? Tko da ga ovdje shvati i opiše? Sv. Pavao kaže, da nije oko vidjelo, niti uho čulo, što je Bog pripravio onima, koji ga ljube. Kor. 2, 9. A kralj David govori Bogu: »Oni će piti iz preobilja tvoje kuće i rijekom slasti napojit ćeš ih.« Ps. 35, 9. Radosti blaženih tako su velike, da niti sve muke mučenika ne bi bile dovoljna plaća, da se samo jedan sat blaženosti uživa,« kaže sv. Vinko Fereri. A kod sv. Mateja čitamo 25, 21. »Mi ćemo ondje imati iste radosti, što ih ima Bog.« Sveci su prosti od svakoga zla, piše sv. Augustin. »Lakše je nabrojiti zla od kojih su blaženi prosti nego li navesti njihove radosti.«

A te radosti su vječne. Sam Krist kaže: »Pravednici će ući u vječni život.« Najveća radost bit će neprestano gledanje Boga. Može li se na zemlji shvatiti, kolika je to sreća?

O, kako je jadan čovjek, koji ništa ne zna o nebeskoj domovini niti mari za nju, koji svu svoju sreću i slast traži samo na ovoj zemlji, komu je grob zadnji cilj, jer mu se smrću svršava sve.

On je siromašan i nesretan pa makar plivao u obilju kao bogati raskošnik, koji se svaki dan gostio i u fine, mekane haljine odijevao.

Ali tko često upire svoj pogled prema nebu i u njemu gleda svoju pravu domovinu, koga krijepi nada, da je i njemu Spasitelj pripravio tamo mjesto, taj je sretan. Sretan je, makar živio siromašno kao Lazar i trpio kao Job.

Sursum corda! Gore srca! Dok tumaramo ovom zemljom neka nam duh boravi u nebu. Ne moli Crkva uzalud na dan Uzašašća:

»Podaj molimo, svemogući Bože, da mi, koji vjerujemo, da je jedinorođeni Sin tvoj, Otkupitelj naš, na današnji dan uzašao na nebesa, i sami u nebesima duhom obitavamo.

Otkako je naš Spasitelj unišao kroz vrata Jeruzalema, otvorena su ona i nama.

Kad ćemo unići kroz njih? Možda skoro? Možda sutra ili još danas?

Budimo budni, jer ne znamo ni dana ni časa, kad će nas Gospodin pozvati k sebi.

Pripravljajmo se revno na put u vječnu domovinu. Tamo nas čeka radost i veselje, sreća i slava. **O.**

Što je bila Hrvatskoj sveta vjera katolička.

Već smo više puta dosada imali priliku, da sa starim dokumentima u ruci pokažemo, kako su Hrvati nekada voljeli i čuvali dragu svoju Božju vjeru katoličku. Ovaj puta dodajemo dva daljnja dokumenta iz naše starine, koji nam navode i razloge, zašto je toliko čuvaju i vole, koji nam kažu i razlažu, što je sveta vjera katolička bila i što je donosila njihovoj domovini Hrvatskoj.

Prvi je dokumenat iz godine 1743., kad su one tri otrgnute županije slavonske (požeška, virovitička i srijemska) natrag povraćene Hrvatskoj i pod vlast hrvatskoga sabora i bana. Primajući te tri županije žele Hrvati i njihov sabor, da u njima osiguraju vjeru svoju katoličku od različitih krivih vjera. Čine to, kako vele, **»jer vide, da preveliki blagoslov i milosrđe svemogućega Boga premilostivo dolazi otale, što se nedirnuta drži i što je . . . u ovoj kraljevini utvrđena jedna i sama i to prava vjera«.** (Zapisnici hrv. sabora, knjiga VII., str. 366.).

Drugi je dokumenat iz godine 1764. Hrvatski sabor neće, da se u Hrvatsku uvlače kojekakove krive vjere, nego hoće, **»da se i dalje sačuva jedinstvo vjere rimokatoličke, koje je silno potrebito za unutrašnji mir države, koje je najčvršća veza za slogu kod kuće, te koje je kroz mnogo prošlih stoljeća nedirnuto cvalo na posebnu sreću ovih triju kraljevina«.** (L. c., knjiga X., str. 134.).

Kamo sreće, da u našim hrvatskim zemljama danas cvate jedna sveta vjera katolička onako, kako su to željeli naši stari! Bila bi nam čitavija leđa.

Sjetite se crkve u Ružićima!

O štovanju Duha Svetoga.

Duh Sveti je treća Božanska Osoba, prema tome pravi Bog. Zato je i On vječan, svudašnji, sveznajući i svemogući. »Duh Sveti je Bog od Boga kao što se svijetlo od svjetlosti zapali«, kaže Tartulijan. Kao što para, što se diže iz vode, nema druge naravi nego voda, »tako je Duh Sveti iste biti s Ocem i Sinom«, veli sv. Ćiril Aleksandrijski. Sam je Božanski Spasitelj rekao: »Ja izgonim đavle prstom Božjim po Duhu Svetom. Pa ipak! Koliko imade kršćana, kojima je Duh Sveti nepoznati Bog!

Oni malo na njega misle, još manje mu se klanjaju i zahvaljuju, premda smo Duha Svetoga dužni štovati i ljubiti. To nam nalaže već prva zapovijed Božja. Istina je, mi toj zapovijedi u strogom smislu zadovoljujemo, jer svako štovanje, što ga iskazujemo Bogu, odnosi se i na Duha Svetoga, jer je i On s Ocem i Sinom pravi Bog.

Ali zar je to dosta? Zar moramo uvijek pitati, što nam je stroga dužnost?

Duh Sveti je Bog ljubavi, da, izvor ljubavi. Nije se on samo tako javio u slici vatre. Njegova ljubav topi kao led hladna srca, rasplamćuje ih ljubavlju prema Bogu.

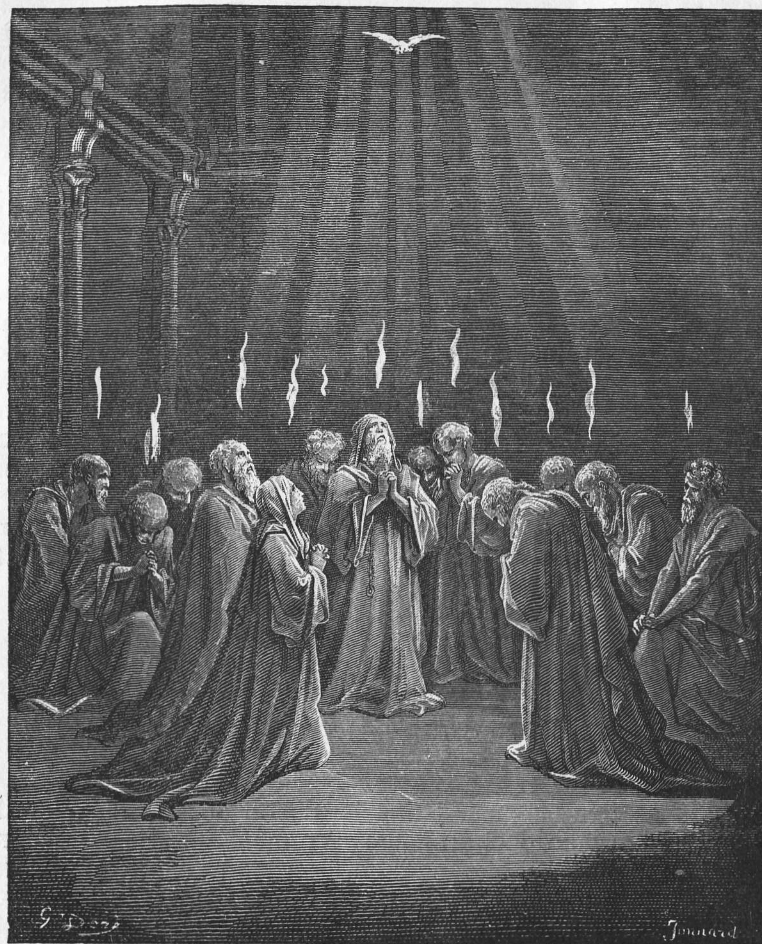
I sam Božanski Spasitelj želi, da štujemo i častimo Duha Svetoga. On toliko puta govori apostolima o Duhu Svetom, koga će im poslati. Naviješta im ga kao učitelja istine, djelitelja milosti i novoga tješitelja. I doista. Apostoli, a po njima i sveta Crkva, osobito je štovala Duha Svetoga. A mi je slijedimo. Ne bojmo se, da ćemo zalutati. Što više Duha Svetoga častimo, što ga više zazivamo, to više radimo u njezinu duhu.

A kako da ne štuje Crkva Duha Svetoga? Ta On je srce njezino? Duh Sveti ravna, vodi i upravlja Crkvu Božju. On je oživljuje, krijepi, jača, proširuje. Da postoji još i danas usprkos tolikim neprijateljima, koji su je od početka htjeli uništiti imade zahvaliti Duhu Svetomu. Njemu duguje sve pobjede nad tamnim silama, svoj procvat u burnim i teškim vremenima.

Duh Sveti prožima čitavu Crkvu. Bez njega ne bi ona imala ni milosti, ni molitve, a ni svetaca. Ta sveti Pavao kaže: »Nitko ne može reći niti Gospodine Isusu, osim po Duhu Svetom« (1 Kor. 123.).

»Bez svijetla ne može se raditi, tako ni čovjek ne može ništa dobra činiti, ako ga ne vodi Duh Sveti«, kaže sv. Fulgencije. »Bez kiše ne može nijedna trava rasti, nijedan cvijet cvasti, bez kiše bi propala i sama žetva, tako ni duša bez pomoći Duha Svetoga ne može nijedne kreposti steći«, veli sveti Grgur Veliki.

Duh Sveti je u Crkvi katoličkoj sve u svemu. Ona ne posvećuje nijedne crkve, ne izabira nijednoga Papu, ne drži nikakova sastanka, a da prije ne sazove u pomoć Duha Svetoga. U Crkvi katoličkoj sve On mora posvetiti i blagosloviti, On je mora svjetovati i voditi.

Gustav Doré: Silazak Duha Svetoga (Dj. ap. 2, 3).

Duh Sveti Crkvu katoličku resi darovima, kiti milostima, uljepšava krepostima, da bude što milija srcu svoga Božanskoga Zaručnika.

Duh Sveti je graditelj, koji od pojedinoga kamenja gradi prekrasnu zgradu, kojoj je Krist kamen ugaoni, apostoli temeljno, a pojedini vjernici zidno kamenje.

Duh Sveti je blagi jug, što zapuhuje rajskim vrtom Crkve i proizvodi u njoj cvijeće i plodove, što mirisom svojim razveseljuju Srce Božje.

Ako mi revno častimo Duha Svetoga, ako mu se ponizno klanjamo, i ako ga pobožno zazivamo, ne vršimo samo zapovijed Božju, ne sjedinjujemo se samo sa svetom Crkvom, već udovoljujemo

i svome vlastitomu srcu, koje zahvalno i odano mora kucati za Duha Svetoga. Jer jedva je naša duša na svetom krstu bila oprana u krvi Janjeta, udario je Duh Sveti svoj prijesto u njoj, uresio je milošću posvećujućom. Od sada živi On neprestano u njoj, vodi je i uzgaja. Nema nijednoga slikara ni kipara, koji bi tako neumorno nastojao oko svoga djela, promatrao ga, proučavao i usavršivao, kao što Duh Sveti radi oko napretka naše duše. Nema nijedne majke, koja bi svoje dijete tako brižno njegovala, za nj se skrbila, kao što to čini Duh Sveti za našu dušu.

Kako moramo biti sretni što imamo Duha Svetoga! Kako mu moramo biti zahvalni za ljubav i strpljivost, za njegovo neumorno djelovanje! Jer godinama radi on oko napretka naše duše, makar mi tako malo za nj marimo, tako mu se slabo odazivljemo. Ipak, on nas ne ostavlja. On ostaje i dalje u našoj duši dok ga smrtnim grijehom iz nje ne otjeramo. Grijeh i Duh Sveti ne mogu zajedno stanovati. Iza skrušene sv. ispovijedi vraća se Duh Sveti ponovno u dušu.

Zato dajmo mjesta Duhu Svetom u našemu srcu. Častimo ga, zazivajmo, posve mu se predajmo, da može iz naše duše stvoriti remek djelo, na kojem će s veseljem počivati oko Božje. *B.*

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

A što se tiče biskupa, istina je, da on dobro misli i rado pomaže. Ali zar je lako doći do njega? Vremena su strašna. Neprijatelj neprestano nasrće na njegovo stado, i on je gotovo uvijek na bojnom pohodu. Ostaje mu malo vremena za što drugo. Osim toga — on je ujak »stroge«.

»Misliš li, da bi radi toga bio prema vama nepravedan?«

»Ne mislim. No svakako je bolje, da je tako, kako jest. Ko bi i uvjerio groficu o protivnom? O mi bismo morali navesti mnogo jače dokaze, kad bismo je htjeli uvjeriti, da ima krivo, ali ih nemamo. I zato je bolje i sigurnije, da ona misli, da je na strmeni izgorjelo sve.«

Baka zašuti. Umorilo ju je dugo pripovijedanje.

I Bartolomej bulji ukočeno u zemlju kao da mora svojim pogledom probušiti rupu u podu. Pritislo ga je teško breme, koje mu ne da ni disati ni misliti.

Starica počne iznova. Dok je govorila, promatrala je samilosno zgureni lik, što je sjedio do kreveta.

»Nemojte se odviše žalostiti, velečasni. Vi niste ništa krivi. Ja sam vam to rekla samo zato, jer ste dobri, pa sam htjela da znate, zašto ljudi nemaju povjerenja u vas. A doskora upoznat ćete Ilzelin,

jer — tko zna?... Božji su putovi nedokučivi. Možda je Bog baš Vas pozvao, da uredite tu stvar, možda je baš Vas odabrao, da iznesete na svijetlo nevinost sirote Ilze.«

Župnik se nato ispravi i reče: »Vjerujte, gospođo Mehtildo, da ću biti sretan i veseo, ako mi to uspije. Jao, tad će moje srce probosti oštar mač, jer će moja kuma i pomajka biti — ubojica.«

»I za ubojice je naš milosrdni Gospodin i Spasitelj umro. Nađete li samo pravi put, skinut ćete i s njezine duše teško breme.«

»Da... Ako je zbilja tako, kako vi govorite i mislite. Ali ali... draga gospođo, ja ne mogu nikako vjerovati, da bi jedna sveta i pobožna žena kao ona, mogla ovako teško sagriješiti. Ona je morala biti krivo obaviještena.«

Bila je krivo obaviještena.

»Doista. Ali zar je morala odmah pobijesniti? Pravedan sudac saslušа i svjedoke. A koga je ona saslušala? Svoje doušnike i neukroćeno si srce.«

»Još ćemo govoriti o tome. Sad moram kući. Zato vas molim, da me ispričate. U molitvi i samoći obnovit ću i dobro promisliti sve, što ste mi kazali.«

»Dobro, velečasni. Možete ići. Bit će bolje, da Vas moj sin ne nađe ovdje, kad se vrati. Moglo bi doći do svađe. Diter će s Vama istom onda govoriti, kad Vas dobro upozna, kao što sam Vas i ja upoznala. Samo Vas još molim, da me prije ispovjedite i blagoslovite.«

Bez ijedne riječi namjesti se Bartolomej kao obično kod ispovijedi i zasjeni rukom oči. Starica mu prošapće u uho nekoliko kraćih rečenica. Nije ni pojmila, koliko ga je to muke stajalo. U njemu je titrala svaka žilica. Žudio je za samoćom. Htjede se sabrati i još jednom promisliti, što je čuo. Strašno!... Ipak se mora još ustrpjeti. Pravi svećenik zaboravlja sebe, kad to traži njegova služba. Zato i on sjedi nepomično, kao da u njegovoj duši vlada mrtva tišina, a ne bijesni crna oluja.

Napokon je baka gotova. Ispovijed nije bila duga, makar ju je lijepo i pobožno obavila. Svećenik je odriješi i blagoslovi, a onda ustane. »Molit ću se za sve vas,« reče pružajući joj na odlasku ruku. »Da, molit ću za sve vas, za moju gospođu kumu, a i za sebe... Oh, i meni je tako potrebna molitva. Molite i Vi, gospođo Mehtildo, za mene.«

»Ne trebate me ni moliti. Ja i onako to činim. A kad Vas upozna Ilzelin molit će i ona za Vas. Njezin milosrdni Zaručnik uslišat će rado molitvu siromašna i bezazlena srca.«

»Amen«, odgovori Bartolomej i pođe.

I opet prolazi osamljenim dvorištem. I opet je pred svojom kućicom zalajao o lanac privezani pas, i usplahirile se kokoši, kad je ispred njih zalepršala crna haljina... Župnik se čudi, da je sve, kako je i prije bilo... Da još uvijek cvate jabuka na putu... da još čvorci brbljaju i cvrkuću u kavezu. A njemu se čini, da godine po-

došle, otkada je prošao prvi put tim putom. Baš mu je pri duši kao i ljudima, koji siđoše duboko, duboko negdje pod brdom u podzemni svijet. A kad su se vratili, vidjeli su, da su izbivali punih sedam godina. A njima se činilo, da je minuo samo jedan sat! On provali u kuću. Na svu sreću nije bilo tetke u blizini. Da, nije bilo nikoga, da ga vidi i zapita: »Za volju Božju, kako to izgledate? Što vam je?«

Bartolomej poleti stubama gore u svoju sobicu i zaključa za sobom vrata. Svuče gornju haljinu, skine cipele i baci se na klecalo, što je bilo pred raspelom.

»Gospodine... Gospodine... Gospodine!« vapio je iz dna duše kao djetešce, koje se boji tame i dozivlje majku. »Kyrie eleison! Christe eleison! Kyrie eleison!« uzdisao je neprestano. A s križa motrio ga Gospodin ukočenim, na smrt žalosnim pogledom, što mu ga je udahnuo kipar, kad je iz bijeloga drveta njegovu priliku rezuckao. Ali Krist je šutio.

»Gospodine, smiluj se!«

Bolna glava počiva na klecalu. Skrštene ruke grče se i trzaju od teške muke. A pred duhovnim okom pomaljaju se munjevitom brzinom slike iz prošloga mu života. Bilo mu je kao utopljeniku, komu još jednom uskrsne u pameti čitav život prije nego ga obavije crna noć nesvijesti.

Bartolomej motri u duhu sebe i svoju malu sestricu Friderun. Još su posve maleni. Igraju se u travi. S njima je i najmlađa sestrica, što je kasnije umrla. Majka nadzire svoju malu četu. Kad su se ovako lijepo igrali, činilo mu se često, da u bašču dolazi neka crna sjena. Bila je pod koprenom, ispod koje su sjala dva žarka oka i za njim se obazirala. Nije volio te sjene. Osjećao se neprijatno, kad bi došla. Mala Friderun se smijala i pokazivala joj malu sestricu, koja je jedva tapkala nožicama. Sjena se tada pokušala smijati, a to mu je bilo još neprijatnije.

Jednoga dana ležala je mala sestrica u lijesu. Malo zatim umrla je i majčica. Sad su se igrali sami u osamljenoj kući, dok je oko njezinih zidova zviždukao oštar sjevernjak. A onda je jednoga dana došla s ocem ona, crna sjena. Sjela je na klupu kraj prozora i u mraku, što je već bio zaposjeo sve kutove u sobi, činila se još sablasnija. Ali nije izgledala zla. Igračkama htjede osvojiti djecu, makar nije baš bila spretna u tome. On je morao da uzme. Bojao se i zato se nećkao, makar ga je otac neumorno nagovarao. Jadni otac! Kako je izgledao samo umoran, žalostan i teško bolestan. On ga ne htjede žalostiti, tako pođe k sjeni i vidje, da je to žena i da plače. Bude mu žao! Nikad nije mogao gledati, da netko plače, jer bi tad nabujalo i njegovo mekano, djetinje srce.

»Gospođo, nemoj plakati«, reče on, ispusti igračku i stane joj okrajkom crne koprene otirati suze. Najednom je osjetio, kako su ga uhvatile dvije ruke i povukle među duboke crne nabore haljine. Zatim su ga grčevito pritiskale na srce, koje je žestoko udaralo... ah, tako žestoko, da ga je i on osjetio preko haljine. Najednom

prošapće sjena muklim glasom: »Ja nemam sina...« I za čas ga te iste ruke naglo ispustiše i odgurniše tolikom silom, da je zateturao i jedva se održao na nogama. A gospođa je odvratila svoje lice od njega. Ali malo srce sučuvstvovaše i dalje. Povuče se za široki rukav njezina udovičkog odijela i reče: »Ti nemaš sina. Dobro, ja ću ti onda biti sin, pa nećeš više biti sama.«

Ovaj čas bila je sudbina upraviteljiva sina odlučena. Grofica Izentruda od Geyersbruna uze ga k sebi. A da Friderun ne ostane sama, uzme i nju. I od sada brinula se za njih, kao da su joj rođena djeca. Otac nije mogao da dosta za to zahvali Bogu. Bio je sušičav i umro je brzo iza toga s molitvom zahvalnicom na ustima.

To je bilo davno. Prije više godina. I kroz sve to vrijeme vidio je kod svoje pomajke samo dobro. Nikad ništa zla.

Istina, bila je ona ozbiljna i stroga, dapače vrlo stroga, ali je imala i zato svoj razlog. Često i često govorila je dječaku, da Bog mora biti s nama strog. Radi Adamova pada mi smo ljudi tako pokvareni i grešni, da bismo sigurno svi došli u pakao, da nam se nije smilovao Sin Božji i predao Nebeskome Ocu sebe kao otkupninu za nas. Ne moramo li onda uvijek na to misliti i služiti Bogu? Ne moramo li drhtati pred strogim sucem, koji vidi sve pa i najmanje naše pogreške? A Božja pravda kazni svaku pa i najmanju krivicu. Zar ne moraju često i često nedužni potomci okajavati grijehe otaca? To neka nam je primjerom. Bartolomej je to dobro zapamtio. Zato mu se činilo posve pravo, što je grofica dala na svojoj zemlji objesiti sve skitnice i cigane, što je dala bičevati i na sramotni stup vezati sve pale djevojke, što je svjetskim sudovima predala sve smušenjake i krivovjerce. I on se nije nimalo čudio, što su bili živi spaljeni zajedno s vještičama, čarobnjacima i palikućama. Ta morao se zločin kažnjavati, pobune, taština, oholost i bludnost iskorenjivati.

Ali je grofica bila i dobra gospodarica. Kao brižna majka nastojala je da od slabih ukloni svaku sablažan i kušnju. Nikad se na grofičinu posjedu nije čula vesela svirka za ples, niti je kada zaorila svjetska pjesma. Na djevojkama i ženama nisi vidio šarenoga odijela niti nakita i uresa. »Tako je i pravo«, mislio je Bartolomej, jer što je sve to nego đavolska zamka, iz koje se rađa požuda očiju, požuda tijela i oholost života.«

Uza svu našu nevrijednost ipak nam dragi Bog čini mnogo dobra, daje nebrojene utjehe i radosti, samo da nas svojom dobrotom i ljubavlju jače privuče k Sebi. — Zato je i Izentruda nastojala da ljudima pomogne, da im olakša vršenje Božjega zakona. Svom dušom brinula se za siromahe i bolesnike. Kod njezina stola hranilo se svaki dan stotinu osoba koje je i ona posluživala sa svojom družinom. Često je posjećivala bolesnike u bolnici, koju je sama podigla. Koliko puta je prala rane gubavima i ruke im poljubila? Siromašna djeca, razni bogalji, stari i slabi nađoše uvijek kod nje pomoći i sklonište. A i samostani i crkve kadgod im je zatrebalo, osjetiše njenu milosrdnu ruku. A sama je postila strogo i bičevala se oštro.

Pod gornjom udovičkom haljinom nosila je košulju od kostrijeti, a Bogu se molila dan i noć. Kod nje je uvijek boravio svećenik, da je može odmah odriješiti od najmanje pogreške, čim bi pala i ponizno je ispovjedila.

Pa da je tako sveta gospođa radila samo iz nečistih pobuda? Da je ogorčavala život svome mužu, koga je tako ljubila, da je iz gadne ljubomornosti žarila i palila?... nedužne kažnjavala smrću, i to još prije, no što je krivca saslušala?...

Nikada — nikada! Oni sa strmeni bijahu krivi, i ona je imala pravo, da ih kazni. — O, kad bi župnik mogao to uistinu vjerovati! Ali da. U njegovoj duši nema mira. Tu se neprestano nešto miče, buni, opominje, govori, da ono, što je baka pričala, nije nikakva obmama, varka niti krivo mišljenje. Oh, kako mu je strašno! Kao da ga je tko u slabome čamcu bez jedara i vesala gurnuo usred bure i oluje u more. Kome da vjeruje, ako je gospođa Izentruda kriva? U koga da se pouzda, ako je njena pobožnost lažna? Na koga da se osloni?

Već ga i vrtoglavica hvata. Nije ni čudo. Kolebaju se sve njegove ideje, ljulja se zgrada štovanja. Prvi put u svom životu izgubio je sigurnost, kojom je uvijek sve prosuđivao. Pa i sam naš opstanak nije mu više jasan kao jutros. A do sada rješavao je lako i bez muke sve zagonetke čovječjega života. Baš tako kao i Aleksandar Veliki, što je svojim mačem razriješio gordijski čvor. Nije kod njega bilo nikakova vrludanja amo, tamo, već uvijek jasni »da« ili »ne«. Bartolomej stane i nehotice počne pipati oko sebe tražeći uporište i oslon. I tad mu ruke obujme drvo križa. Nesiguran pogled zaustavi se na Raspetome.

»Zar tako misliš, Gospodine?... Hoćeš li mi reći, neka se samo oslonim na Tebe, a ostavim sve drugo?... Imaš pravo. Ja ću učiniti tako..., a učinit ću to vrlo rado, jer Ti si mi doista jedino uporište i oslon. Ali smiluj se svome sluzi! Rasprši tamu oko mene, razmrsi zapletaj ovaj. Gospodine, riješi mi zagonetku, zašto čovjek, koji te svom dušom želi nasljedovati u svemu, koji se od svoje mladosti hrani Tvojim Presvetim Tijelom i Presvetom Tvojom Krvlju, može isto tako zalutati, isto tako teško sagriješiti kao i onaj, koji nikad nije mario za te. Gdje si bio, Gospodine, kad je Izentruda smišljala težak zločin i još ga zaodjela u pobožno ruho?«

To pitanje iznenada zaokupi župnika tolikom snagom, te je mislio, sad će poludjeti. Ako je sve to varka... ako ni molitva, ni dobra djela pa ni sva revnost ne mogu očuvati čovjeka od grijeha, onda je sve to ludost! Ali to ne može biti... ne smije biti!... Ne, ne, ne, Gospodine! Nije moguće, da bi Izentruda sagriješila! Ne, nije moguće, nije moguće, nije moguće!«

Je li Bartolomej te posljednje riječi vikao? Sigurno. Ta prestrašio se, kad je čuo, kako šuplje odjekuju o stijene sobice. Zatim promrmlja još jednom gotovo umirućim glasom: »Nije moguće!... Ne može biti... ne smije biti!« (Nastavit će se.)

Kartuzijanci i njihov život.

Tko su ti kartuzijanci?

Bojim se, da će ih biti malo, koji znadu, tko su kartuzijanci, što su oni.

Koji su što čuli o kartuzijancima, a možda i čitali, čuli su, da su Kartuzijanci najstroži red u katoličkoj Crkvi. To je istina. No čuli su ili čitali o njima i to, da uvijek šute, nikada ne govore, a kad jedan drugoga sastane, pozdravi ga mrko: Memento mori, spomeni se, da ćeš umrijeti. Takav pozdrav baš ne bi bio loš. Ta i Duh Sveti nas opominje: »Čovječe, spomeni se često svojih posljednjih stvari, pa nećeš nikada sagriješiti.« Da ljudi misle više na smrt, jamačno bi bili bolji. Čuje se i piše o kartuzijancima i to, da spavaju u lijesu, da svaki sam sebi već za života iskopa grob, da neprestano poste i gladuju, da se trape i bičuju do nemogućnosti... Sve se to čuje i čita o kartuzijancima. A da li je to istina? Nije. Sve su to pripovijesti i bajke. Istina je samo to, da su kartuzijanci redovnici, koji doista živu najstrožim redovničkim životom, ali otale, što živu najstrožim životom, nipošto ne slijedi ono, što sebi zamišljaju oni, koji uopće nemaju ni pojma, što je strogi život.

Ali kako je red kartuzijanaca najstroži red u katoličkoj Crkvi, držim, da će ih biti i među čitaocima Glasnika sv. Josipa, koji bi htjeli ipak pobliže znati, tko su to kartuzijanci, kako oni žive, što rade. U čemu je zapravo ta njihova strogost.

Da upoznadu kartuzijance i njihov život, imadu eto sada lijepu priliku. Baš je izašla knjiga, koja nam sve to pripovijeda, koja nam točno opisuje život kartuzijanaca, pače nam u prekrasnim upravo slikama i u njihovim opisima prikazuje i samostane njihove. Knjizi je naslov: »Kartuzijanci i Kartuzija Pleterje«. Već sada kažem: tko sebi nabavi ovu knjigu i stane je čitati, sumnjam, da li će je moći tako brzo odložiti. Ja za sebe moram priznati, da sam je pročitao — kako no se kaže — na dušak. Oko tri sata poslije podne sam je stao čitati i čitao sam je kasno u noć, dok je nisam pročitao.

U knjizi se ovoj pripovijeda sve, što nas o kartuzijancima može i mora zanimati: kad je osnovan taj red i tko ga je osnovao. Zatim nam potanko prikazuje život kartuzijanaca, a kad smo vidjeli, kako kartuzijanci živu, što rade, onda nam pisac ove prekrasne knjige lijepo iznosi, koja je svrha kartuzijanskoga reda, što oni znače za Crkvu Božju, za čovječanstvo, makar se ne bave dušobrižničkim poslom, kako se to bave i moraju baviti svjetovni svećenici.

U neke ruke predgovoru pisac ove knjige opisuje kartuzijanski samostan Pleterje. Iz njegova se opisa vidi, a i tko je bio u Pleterjama vidio je i sam, da je taj samostan sasvim drukčije građen, nego drugi naši samostani. Kartuzijanci su pustinjaci, eremite, pa je i samostan njihov prema tomu građen. Nije od potrebe, da ovdje opisujemo samostan. Koga zanima, koji ga želi vidjeti, može ga lako

Pred bazilikom sv. Petra kod krunidbe Pija XII.

vidjeti. Od Brežica je udaljen samostan Pleterje neko 30 kilometara. U samostanu će biti primljen lijepo i srdačno. Ondje će mu pokazati sve, što ga zanima. A vrijedno je vidjeti taj samostan, a još vrednije biti u crkvi, kad se kartuzijanci mole ili vrše kakovu službu. S pravom kaže pisac već u početku knjige: »Uvjeren sam, da bi gdjekoji školovani Hrvat i Slovenac, koji idealno misli, rado stupio u taj naš samostan, samo kad bi ga poznao. A i koji taj obrtnik, radnik, seljak, rado bi ostavio svijet te se sklonio u ovu tišinu Božju, koju je već sigurno sebi zaželio.« I doista imade u tom samostanu među kartuzijancima i Hrvata i Slovenaca. »Zaista; zaključuje pisac: tko se želi sasma predati Bogu, tko teži za tim, da bude odijeljen od svijeta i od njegove buke, žurbe i lakomislenosti, tko molitvom i pokorom želi koristiti cijelomu čovječanstvu i svomu mukotrpnom narodu, te zazivati danju i noću blagoslov Boga i milosti njegove na nj, taj će i te kako rado prigrliti kartuzijansko zvanje. Lijep vam je to život, bogat, sretan i miran.«

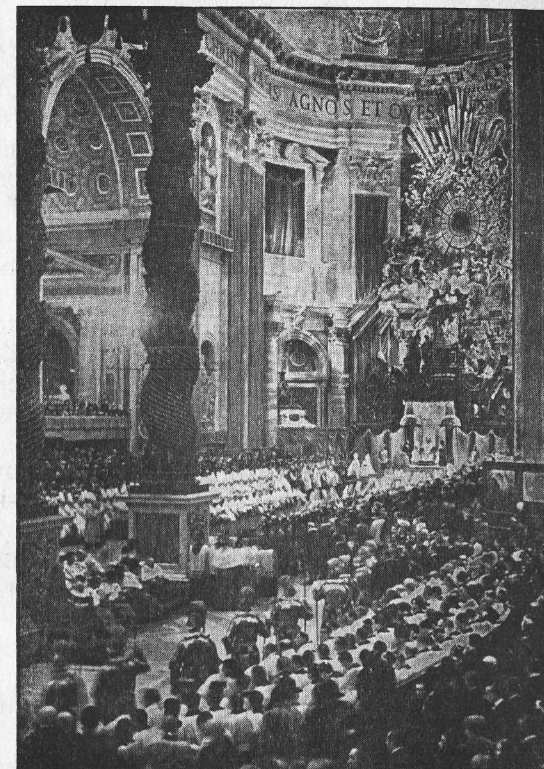
Kartuzijanski red je osnovao svećenik sv. Bruno, koji se rodio u Njemačkoj, u Kölnu, od odličnih roditelja. Osnovao ga godine 1084. Prvi je samostan sagradio u Francuskoj, u samotnim vrletima Chartreuse, otkale i redu ime kartuzijanski. U knjizi se potanko opisuje, kako je sv. Bruno došao na misao, da osnuje strogi red, a opisuje se i život svetoga toga osnivača i njegova smrt. Umro je sv. Bruno 6. listopada 1101. u kartuzijanskom samostanu La Torre u Kalabriji, u južnoj Italiji.

Sada nam pisac, koji je — da znate — Hrvat iz Zagreba, opisuje vrlo lijepo i zanimljivo život kartuzijanaca.

Najljepše, što imadu kartuzijanci u svojim pravilima, jest njihova noćna služba. U jedanaest sati dođu svi u crkvu. Ovaj dolazak

redovnika u crkvu mora da je doista tajanstven, a još tajanstvenija molitva. U crkvi je posvemašnja tama, tek vječno svijetlo titra pred svetohraništem. Napose za to priređene svjetiljke bacaju svijetlo na velike knjige, iz kojih se pjeva. Pjeva se polagano, jednostavno, tugaljivo, a sve se to čovjeka doima mirno, ozbiljno i duboko. Takovo pjevanje potiče na pobožnost i diže dušu k Bogu, te unosi smirenost i radost u dušu. Mrak u crkvi djeluje na sabranost duha, i duh dublje uronuje u Boga.

Ova noćna molitva kaže pisac knjige, ovi časovi molitve su iza sv. Mise za svakoga kartuzijanca najljepši časovi. Traje ova molitva tri sata.

Papinska sv. misa u crkvi sv. Petra prije krunidbe.

Upravo je ganutljivo pjevati hvalu Bogu velikomu do podnožja svetoga tabernakula, gdje boravi Gospodin Isus Krist, u dubokoj noćnoj tišini, dok drugi svijet spava. Noćna ova služba je naknada za tolike uvrede, kojima ljudi baš noću vrijeđaju Boga. Kod te noćne službe osjeća kartuzijanac napose blagi duševni mir i nebesku utjehu. A vrijeme tako brzo leti! A koliko duševnoga bogatstva daje ta noćna služba! Tu se pjevaju predivni psalmi, puni neiscrpljivoga sadržaja, te razni responzoriji, himni. Sluša se čitanje sv. Pisma, napose oni moćni glasovi starozavjetnih proroka i dubokoumne istine novozavjetnih knjiga. Hrana je to bogata i sočna za dušu. Pjevanje i čitanje isprepleteno je raznim obredima i ceremonijama, punim simboličkoga značenja. To sve daje noćnoj službi život i promjene.

Ovako opisuje ovu noćnu molitvu naš pisac, a zaroni li čovjek u samu tu činjenicu, da kartuzijanci ustaju noću na molitvu i mole se baš u vrijeme pola noći, od jedanaeste ure prije ponoći, do dva sata poslije ponoći, dakle u vrijeme, kad obični ljudi snivaju najslađi san... ova noćna molitva dobiva zaista posebni čar, posebno, izvanredno znamenovanje za svakoga nas, za sve čovječanstvo.

U ovoj knjizi je taj odlomak o noćnoj službi Božjoj jedan od najljepših odlomaka i mene se najviše dojmio.

Sada se opisuje u knjizi život i rad kartuzijanaca preko dana. Tu saznajemo, što kartuzijanci rade u svojim ćelijama. Saznajemo i to, da blaguju svaki u svojoj ćeliji, hrana da im je tečna i dovoljna. Oko sedam sati navečer već su svi u postelji, a u pola jedanaest ustaju za noćnu službu Božju.

Kartuzijanci nikada, pa ni u bolesti ne jedu mesa, niti na masti pripravljenih jela. Više je Papa htjelo da ublaži taj strogi život kartuzijanaca, naročito da smiju jesti mesa, ali se to uvijek osujetilo. Knjiga spominje jednoga Papu, koji je to isto kanio učiniti. Da ga odvrate od toga, odaslaše mu kartuzijanci odaslanstvo od dvadeset sedam redovnika. U tom odaslanstvu je najmlađi imao 88, a najstariji 95 godina.

Kartuzijanci su zapravo pustinjaci, jer je svaki od njih veliki dio dana sam za sebe. U samoći oni su laglje blizu Bogu, laglje s njim opće. Ali da im samoća ne uzroči napasti, moraju biti vazdan zaposleni. Saznajemo iz ove knjige, da kartuzijanci ipak ne šute uvijek. U nedjelje i blagdane, kad blaguju zajedno, mogu popodne neko vrijeme zajedno šetati i razgovarati. Osim toga je svaki tjedan duga šetnja izvan samostanskih zidina u obližnjoj okolici ili u obližnjim šumama. Šetnja traje tri do četiri sata.

Život kartuzijanaca je u samoći, ali mudro ublažen zajedničkim životom. To je život molitve, ali prekinut ručnim radom, da se duh otpočine, te naukom i čitanjem. Život je to doduše ozbiljan i strog, ali u njem ipak nije ništa nemoguće, nezdravo ili pretjerano. Mnogo je bilo kartuzijanaca, koji su živjeli tim životom i dočekali veliku starost. A nutarnji mir i nutarnja sreća u sjedinjenju s Bogom jesu neopisiv užitak.

A koji je cilj kartuzijancima, zašto živu takvim životom? O tom knjiga govori više, no mi ćemo ovdje spomenuti tek ono, što je zapravo bitno.

U samoći se kartuzijanac bavi samo Bogom, živi samo za Boga i u Bogu. U samoći on moli, posreduje, žrtvuje se za bližnjega, za čovječanstvo. Samoća, šutnja, svladavanje samoga sebe, mrtvenje i umiranje samomu sebi sredstva su, koja vode k Bogu. A Boga što svjesniji, što potpunije, trajnije i žarče posjedovati, za tim teži kartuzijanac. To mu je težnja, to mu je cilj. On hoće da se što uže združi s Bogom, da mu se duša posve sjedini s Bogom. A baš to divno sjedinjenje Boga i duše upoznati i gledati, na njemu se ražariti i rasplamtjeti, u tom divnom sjedinjenju počivati i mirovati: za tim teži kartuzijanac. Zato se odijelio od svijeta, od svega, zato je sam, zato šuti.

Svijet dakako toga ne razumije. Tko ne vjeruje i ne živi po vjeri, tomu ostaje kartuzijanac zagonetka.

Divnih imade u knjizi misli, o cilju kartuzijanaca, ali ih ovdje ne možemo iznijeti, da nam se prikaz knjige ne odulji preko onoga, što naš Glasnik može da donese. Tko ovu knjigu bude čitao, čitat će

je s nasladom, a s posebnom će nasladom čitati poglavlje, što hoće kartuzijanci, koji je cilj njihova strogoga života.

Morali bismo što reći i o apostolatu kartuzijanaca. Rekli smo već, da se kartuzijanci ne bave duhovnom pastvom, kao naši župnici i svećenici, koji rade u narodu. No oni ipak mnogo čine za narod, za cijeli svijet. »Kartuzijanci su — kaže jedan duhoviti francuski pisac — nad našim gradovima kao munjovodi, koji zadržavaju strijele Božje pravednosti.« Pokojni pak Papa Pijo XI. veli o kartuzijancima: »Lako je shvatljivo, da oni, kojima su molitva i pokora služba, mnogo više pridonose za proširenje svete Crkve i za spasenje roda ljudskoga, nego oni, koji rade u pastvi, jer oni su, koji kišu milosti Božjih sazivlju na zemlju, bez kojih je svaki rad uzaludan.«

Završuje se knjiga s poviješću kartuzije (samostana) Pleterje.

U Sloveniji su bila četiri kartuzijanska samostana: u Žičama i Jurjevu već u 12. vijeku, u Bistri u 13., a u Pleterjama u 15. vijeku. Prva su tri s vremenom propala, a i u Pleterjama nije uvijek bio jednake sreće.

Samostan u Pleterjama sagradio je celjski grof Herman II. Gradio se samostan od 1403. do 1406. Godine 1406. došli su prvi redovnici u Pleterje. Grof Herman II. bio je veliki dobrotvor samostana, pa kad je on 1435. u Požunu umro, bio je to za Pleterje veoma težak udarac. Herman II. počivao je oko dvjesta godina u tišini samostana u Pleterjama, dok mu nisu kasnije kosti bile prenesene u Celje, gdje su sahranjeni i ostali celjski grofovi.

Poslije je samostan koje radi turskih provala koje radi drugih nepogoda, pa i radi protestantizma, stradao, a napokon za kartuzijance i propao. Pleterje su došle kasnije najprije u državne, a onda u privatne ruke. No na koncu su ipak kartuzijanci došli do stare svoje kartuzije, do staroga svoga samostana. Godine 1899. bio je na sam blagdan presvetoga Srca Isusova potpisan kupoprodajni ugovor između vlasnika imanja Pleterje i kartuzijanskoga reda, pa su sada kartuzijanci postali opet vlasnici Pleterja. Prema koncu godine 1904. bio je samostan nanovo sagrađen, a 3. studenoga te godine je ljubljanski biskup Antun Bonaventura Jeglić posvetio samostansku crkvu na čast presvetomu Trojstvu.

Opetujemo: Knjiga: »Kartuzijanci i kartuzija Pleterje« knjiga je vanredno zanimljiva. Kad je staneš čitati, uvjeren sam, da je nećeš odložiti, dok je ne dočitaš. O životu kartuzijanaca se pripovijedaju tolike bajke, prema tomu pripovijedanju njihov je život upravo strašan, za čovjeka gotovo nemoguć, dok čitajući ovu knjigu, koju je u lijepom hrvatskom jeziku napisao sadašnji starješina samostana, vidimo, da je to život upravo lijep. Taj nam život postaje drag, privlačljiv. Koga Bog zove u samoću, k što užemu sjedinjenju s Njime, naći će u ovoj knjizi jake pobude, da se odazove glasu Božjemu. Mi bismo osobito preporučili ovu knjigu mladim našim klericima. Bog znade, nije li koji zvan u savršeniji život, u što uži vez ljubavi s Njime. Ova knjiga pokazat će mu put, da dođe, kamo ga Bog potajno zove.

Knjiga je upravo raskošno opremljena: papir je najfiniji, tisak sjajan, a u njemu stotina i šest lijepih slika, koje nam zorno prikazuju, što u knjizi čitamo. Lijepa ova knjiga stoji 40 dinara, a naručuje se kod Kartuzije Pleterje, pošta Šent Jernej. Knjiga je pisana u lijepom, čistom hrvatskom jeziku. Tko ikako može, neka je nabavi. Neka bude siguran, da neće žaliti ni troška, što ju je nabavio, a ni vremena, što ju je čitao i pročitao.

„Nebeski zagovornik".

Misterij o svetom Josipu u tri čina.

Napisao: Pavao Postružin.

(Nastavak.)

Moro *(stisnutih šaka plane prema Josipu):* Šuti... Ubit ću te... Oh...!

Josip *(nastavlja glasno):* Jest, njemu se molio Fabijančić, Njemu sam se molio i ja...

Moro *(sav satrven opet padne na stolac):* Šuti! Ne muči me... Radije reci, kako se dogodilo čudo, kada, gdje?

Sara *(hoće nešto reći).*

Josip: Oče, sve ću ti reći... Ja sam se na večer dugo molio. Dugo sam molio svetoga Josipa, da mi ispuni dvije želje: da pomogne bijednome Fabijančiću, a meni... oh, oče, to se nisam usudio ni pomisliti, a kamo li ikomu reći. Molio sam, da meni daruje vid. Osobito sam molio, da pomogne Fabijančiću, kako bi on dobio posao, jer mu obitelj već dugo vremena strada. *(Na prozoru primijete se sjene)* Evo, dolaze moji prijatelji! Dolazi moj dragi Fabijančić! *(istrči van).*

Prizor 6.

Moro *(bijesan ustane i plane):* Fabijančić... neka pogine! Neka poginu svi njegovi, ja u čudo ne vjerujem. Ne, ja to ne vjerujem. Ja to neću vjerovati, ja to ne smijem vjerovati. *(srdito vikne prema slici)* Ne vjerujem, jer to nije istina. To ne smije biti istina! *(diže stisnute šake, okrene se k Sari, bijesno kroz zube)* Ti, koja si moja žena, *(tiše)* nekoć si bila Židovka... Ti to više nisi... Ti... Ti ne očekuješ... ne očekuješ više... Mesiju... *(klone)*

Sara *(umiruje ga):* Moro, ja sam još uvijek Židovka. I ja sam kao Židovka očekivala Mesiju... Moro! *(glasno i odvažno)* To očekivanje Mesije, danas je za mene prestalo... Prestalo je, jer... *(suzdržava se kao da se boji reći. Gornji dio tijela naginje natrag i kao da žmiri, ispruži ruke prema njemu)* Moro! *(tiho)* Ja... vjerujem... ja vjerujem, da je naš jedinac progledao...

Moro *(stoji, grči prste i teško diše).*

Sara *(odvažno):* Vjerujem, da je progledao samo na zagovor svetog Josipa... *(ispravi se i gleda Moru. Glasno)* Ja vjerujem... u pravoga Boga...! Ja vjerujem u — Krista...

Moro *(grči prste, gleda Saru, poluglasno):* Jadnice! Jehova je pravi.

Sara *(podiže ruku):* Moro! Ne spominji ga tako! Reci kako treba; Adonaj je pravi.

Moro: Da, jadnice, Adonaj je pravi...

Sara: Jest, Moro, Adonaj je pravi, ali se Židovi nisu držali Njegovih zakona...

Moro *(diže ruku prema Sari):* Ja sam se uvijek držao njegovih zakona...

Sara: Držao si se njegovih zakona, kada su oni išli tebi u račun. Ali kada su zakoni Adonajevi tebi zadavali brige i žrtve, ti si ih jednostavno mimoilazio. Činio si isto, što čine toliki i toliki drugi naši...

Moro *(ni ne gleda Saru):* Dokaži mi samo jedan slučaj!

Sara: Bezbrojni su slučajevi, gdje si svoje čine opravdao jedino time, da su tobože u interesu Židovstva... *(glasno)* Moro, stići će nas kazna Adonajeva za slučaj Fabijančića, kojemu si ti nepravedno oduzeo kruh, premda ima brojnu dječicu...

Moro *(prekine je):* Ne govori! Naši interesi...

Sara *(upada):* Da, tako si uvijek govorio. *(veoma glasno i odvažno)* Uvijek si tako govorio i činio, *(glasno)* i zato ti je Adonaj dao slijepoga sina...!

Moro *(svladava veliku duševnu borbu, pruži obje ruke prema Sari):* Sara...! Sara! Ženo, što tražiš od mene?

Sara: Ja od tebe ne tražim ništa. Od tebe traži Adonaj, od tebe traži pravi Bog, da ga priznaš. *(Priđe blizu k Moru)* Moro, veliki Bog traži od tebe, da ispraviš nepravdu, koju si učinio Fabijančiću! *(odvažno)* Moro! Čudo koje se dogodilo na našem sinu, Božje je djelo, Božja je opomena našoj kući, da priznamo tog Boga, i da ispravimo grijeh...

Moro *(plane):* Ne govori! Ne govori toga, ja ti to zabranjujem... Čuješ, ja ti zabranjujem, da mi prigovaraš, jer ja sam Židov... *(podiže šake i nasrne prema Sari).*

Sara *(ustukne korak natrag i gleda ga oštro):* Moro, vjeruješ li, da se naš sin rodio slijep?

Moro *(satrven, ne zna što bi odgovorio):* Ah...!

Sara *(glasno):* Pitam te, vjeruješ li, da se Josip rodio slijep?

Moro *(skrhan sjedne):* Da, rodio se... slijep...

Sara: A sada... vidi...!

Moro *(nježno):* A sada... vidi... Moj sin, koji se rodio slijep... sada vidi... *(plane)* Ali, on je... kršćanin *(podiže pesti prema Sari)* Čuješ li me, moj sin je kršćanin... On je... kršćanin... i... ja ga... ja ga... mrzim...

S a r a *(mirno):* Ne mrzi ga, Moro... I pravo je, da je kršćanin! *(prilazi mu blizu)* Znaš li, da je naše dijete čas prije molilo Boga, koji mu je dao vid, *(glasno)* da mu taj vid i opet oduzme, samo da ja, majka njegova, budem sretna... Moro! Ta molba našeg djeteta bila je izrečena jedino iz ljubavi prema nama, prema roditeljima, da bude i nadalje slijepo, samo da mi budemo sretni... Oh, Moro, zar da u nesreći našeg djeteta budemo sretni...? *(Sara ode van).*

Prizor 7.

M o r o *(ostao je sam u sobi, ogledava se amo tamo, nekoliko časaka gleda prema vratima, odakle se čuje glasan razgovor):* I ona, vjeruje u Njega...! I ona je kršćanka...! *(Uhvati se za glavu)* Oh, što sam doživio...?! *(drhtavim glasom)* Ali čudo?! On... vidi...! Moj sin... vidi...!? Dogodilo se čudo...

J o s i p *(iza kulisa):* Velečasni, ja sam osjećao Vašu molitvu. Jesam, vjerujte mi, osjećao sam molitve koje ste vi Bogu slali za moga tatu, za Fabijančića...

M o r o *(napeto gleda prema vratima. Za sebe):* On... je... osjećao... njegovu... molitvu... za tatu... za mene... *(dulje vremena gleda u sliku, pogleda prema nebu)* Adonaj, Sveti Josip! *(dulje vremena stoji pred slikom i gleda je)* Ti si mu pomogao...! *(nasloni se na stranicu postelje i gleda sliku)* Postoji li zaista Bog...? Bog...? Mora postojati, kad se dogodilo čudo... *(Okrene se prema vratima)* Josipe...! Gdje si...? Dođi...! Oh...! Da ga vidim... Da mu vidim oči, je li uistinu progledao...? Ta, jest, progledao je... Kad je pošao prema meni, vidio me... Kad je izlazio... gledao je... *(Zalomi rukama, na njemu se vidi velika duševna borba. Sav satrven klone na stolac)* Oh, kako su sretni oni, koji vjeruju...! Kako su sretni oni, koji su dobri...! A ja...? Kakav sam ja?! Fabijančića sam uništio, a on, umjesto da me proklinje, on se za mene Bogu moli... O, to je vjera...! *(položi glavu u ruke, sav se trese kao dìa jeca, opet gleda u sliku, ispruži ruke prema njoj)* Jehova...! Adonaj...! Bog kršćana! Daj... daj, da i ja u Tebe vjerujem...! Sada znam, sada vidim, da Ti postojiš... *(opet se nasloni i jeca).*

J o s i p *(vani):* Velečasni! Gospodine Fabijančiću! Moji dragi dobročinitelji, hvala Vam na molitvi. Evo, moja se majka raduje...

M o r o *(drži lice u dlanovima. Vrata se lagano otvaraju, polako ulazi Josip. Moro za sebe):* Fabijančić... Fabijančić, koga sam ja htio uništiti... a on se za mene molio...! O, sveti Josipe... *(na njem se vidi velika borba)* ja vjerujem... *(glasno)* Ja... vje... ru... jem... u Boga... *(spusti se pred slikom na koljena, položi glavu u dlanove i nalegne se na rub postelje).*

Prizor 8.

J o s i p *(potiho uđe, a za njim ulaze: župnik, Fabijančić, Sara i Marija. Josip gleda sliku, pa oca, sklopi ruke, te šapne):* Bože, hvala Ti na milosti, koju si darovao i mojemu ocu.

Ž u p n i k: Hvaljen budi Bog, gospodine Waldneru!

M o r o *(lagano podiže glavu, gleda prema župniku, ustane, pruži ruke prema njemu, isprekidano, tiho):* Velečasni... čudo...! On vidi... Čudo...! *(pokazuje otvorenim rukama na sliku)* Sveti Josip... Isus... Bog... Moj sin... vidi...! *(pođe Josipu, grli ga i gleda mu oči)* Jest... On vidi...! *(pipa rukama po očima)* Sinko...! *(grli ga)* Moj sinko...!

Ž u p n i k: Gospodine Waldneru, ako ne vjerujete ljudima, vjerujte Bogu.

M o r o: Sada vjerujem... *(Patetički)* Stidim se samoga sebe... Kad sam vidio, da su žena i sin kršćani, zamrzio sam ih tako, da je ta mržnja zasjenila onu radost, koju sam trebao osjetiti, kada je moj sin, od rođenja slijep, odjednom, po Božjem čudu progledao... Vjerujem Bogu, vjerujem Vama... Bogu vjerujem, jer je moju kuću počastio milošću svojom... Vama vjerujem, jer ste u moju kuću došli kao poslanik Božji... O, tolike smo godine bliži susjedi i znanci...! Hvala vam, velečasni gospodine župniče...! *(potrese mu obje ruke)*

J o s i p *(stane pred Moru):* Oče, molim te! *(majci)* Majko, i tebe molim, *(sklopi ruke)* ovako vas molim, dopustite, da se krstim...!

S a r a *(pogleda Moru):* Moro...!

M o r o: Dopuštam. Dopuštam drage volje, jer mi je srce puno radosti, što je Bog pohodio našu kuću, zaslugom djeteta našega...

S a r a *(primi Josipove ruke):* Sinko! Ti ćeš primiti sveti krst, a jesi li spreman?

J o s i p *(gleda Sari u lice):* Da li sam spreman, majko...? Jesam, spreman sam. *(pogleda župnika)* Spremio me velečasni, a kod toga su mu obilno pomagali gospodin Fabijančić, a naročito i naša Marija, koja je meni toliko puta govorila o Isusu... o svetom Josipu i o mnogim svetima, koji su živjeli svetim životom...

M o r o: A sada, da ispravim zlo i nepravdu, koju sam učinio dragom Fabijančiću. *(Pruža mu ruku)* Dragi Fabijančiću, vidim da sam bio na krivom putu. Žao mi je, oprosti mi. Ti zauzmi u poduzeću opet svoje mjesto i budi ispravan kako si i prije bio. Sve, što si dosad izgubio, nadoknadit ću ti... Divim se čvrstoći tvoga značaja, koji ti nije dopuštao da me proklinješ, premda sam te materijalno gotovo uništio... Divim se tvojoj čvrstoj vjeri, koja te uči, da se i za neprijatelje svoje treba moliti. Vjera, koja to uči, prava je... *(župniku, svečanim glasom)* Velečasni, molim vas, krstite našega sina na ime Josip, a molim vas, da i nas poučite u katoličkoj vjeri, da doskora primimo sveti krst, pa da i mi postanemo prava kršćanska katolička obitelj...

Ž u p n i k *(radostan):* Vaša mi je želja veoma draga.

J o s i p *(primi sliku i gleda je, stane naprijed):* O, sveti Josipe, hvala Ti na tvom moćnom zagovoru! Molim Te, budi i nadalje moj Nebeski zagovornik!

M o r o: Budi nebeski zagovornik naše obitelji!

Zastor.

Molitva slijepca sv. Josipu

(troglasni ženski zbor)

Umjereno Riječi: **P. Postružin** Glazba: **R. Rajter**

mf

Mo-lim Te Jo-si-pe sve - - ti od sr-ca Te mo-lim svo - ga

f

Me-ne se mo-li-tvom sje- - - ti go-re kod I- su-sa Bo - ga.

Solo

O- či nek mo - ga tije - la vi- de ze- malj-ske lje- - po - te.

Zbor

Sve-viš-njeg div- na dje - la ne- ba i zem-lje kra- so- - te, Iz-

mf

mo - li Jo- si- pe bla - - gi ču- va - ru I- su- sa Bo - ga

ne- ka mi I- - sus dra - - gi da- ru- je bo-gat-stva svo- ga.

Slava Isusu

(za troglasni ženski zbor)

Polagano Riječi: **P. Postružin** Glazba: **R. Rajter**

Na ne- bu kli- ču an- đe - - li, pje- va- ju

nešto brže

sla - - - - -

pje-smu ve- se- - li, ne- ka je sla - - - va I - su - su

ne- ka je

- - va

sla - - - va ne- ka je sla - - - va I - su - - su!

Na zemlji kliču narodi
Svi kao jedan radosni
Neka je slava itd.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

DRAŽILA I UŽIVALA.

U našim kuhinjama se upotrebljava:

I. a) ljetni luk crljenac
b) zimski luk crljenac
c) češnjak
d) vlasac

II. Gorušica, senf mostrich. I njega razlikujemo tri vrsti: a) bijeli, b) crni, c) ruski senf ili sarepta. Za hranu se uzima bijeli tako zvani sinapis alba.

III. Kumin raste u Europi i Aziji, a zovu ga stručnim imenom carum carvi. U Rusiji i Moravskoj ga posebno gaje. Kumin sadržaje masno ulje, imade slabi aromatski miris i oštri mirodijski tek. Kumin ispražnjuje vjetrove iz crijeva.

IV. Anis imade slatki okus. Sadržaje masno ulje, koje se upotrebljava za priredbu likera. Anis zovu stručnim imenom pinpinella anisum.

V. Komorač — foeniculum capillaceum upotrebljava se kao i anis.

VI. Koriander — coriandrum sativum se upotrebljava kao kumin i anis. Od njega se pravi vrlo cijenjeno ulje.

VII. Peršun — petroselium sativum je zelenje koje se meće u govedsku i druge vrste juhe, a služi domaćici i kao ukras hladnim jelima.

Dražila i mirodije iz inozemstva.

I. Među ove spada u prvome redu biber — piper nigrum. Njega dobivamo iz Azije. Od bibera dobivamo zrna, prah, ulje i alkaloid piperin.

II. Paprika — capsicum anuum i capsicum longum. Raste u Americi, a uzgaja se i u Mađarskoj. Ova vrsta paprike dolazi k nama u trgovine u obliku praha. Paprika je jedna od najškodljivijih dodataka hrane. U zelenoj papriki, koju mi jedemo na salatu, imade mnogo C vitamina.

III. Piment — Neugewürz imade miris malo sličan mirisu klinčića, raste u Indiji a sade ga i na Jamaici. U kuhinji ga uzimamo kao mirodiju za pravljenje kobasica.

IV. Klinčići — eugenia caryophylata spada u razred mirte. Ovi klinčići imaju jak miris i ljut okus.

V. Cimet — cinamonum dobijemo u trgovini u tri vrste:

a) cimet iz Ceylona je gibiva kora ½ mm debljine, svijetložute boje, glatka, ugodnoga mirisa i teka;

b) kineski cimet ili cimtkassia uspijeva u Kini. Stručni naziv je cinamonum cassia. Ovaj cimet se kod nas prodaje u trgovinama;

c) Malabarzimet — cassia lignea je sličan kineskom cimetu, samo mu je kora mnogo deblja. Od ove vrste cimeta se pravi cimetovo ulje, koje je vrlo skupo. Ovo ulje se upotrebljava za pravljenje likera.

VI. Vanilija je sušena nezrela plodina vrste orchideana, što ga nailazimo u vrućim zemljama Amerike i Azije kao divlju ili kao pitomu biljku. Najbolja nam roba dolazi od vanilije planifolije, koja raste u Meksiku, a odande je prenesena na Indijske otoke i na Madagaskar. Radi ugodnoga mirisa je upotrebljavaju u slastičarnama, u finim kuhinjama, u tvornicama likera i tvornicama čokolade.

VII. Muškatov orah je slobodan plod muškatova drveta — myristica fragans, koje raste na Sundajskim otocima i u Indiji u raznim vrstama.

VIII. Šafran — crucus sativas raste u Aziji i u zemljama oko Sredozemnoga Mora, dapače i u Švicarskoj i u Austriji. Naše kuharice ga meću u juhu radi ljepše boje. U delikatesnim trgovinama služi trgovcu za bojadisanje maslaca i sira.

IX. Ingwer — dumbir, Zingiber officinale — raste u Kini. Miris mu dolazi od ulja što se u njemu nalazi. I njega uzimaju za priredbu raznih vrsta likera, a domaćici služi za omiljele kolače.

Alkaloidna uživala.

1. Kava je piće koje u nama proizvodi ugodan osjećaj, toplinu i ugodno raspoloženje. Na živce djeluje oživljujuće jače nego li čaj. Kava rastjeruje umor i san, a djeluje i na rad srca. Kava nema mnogo hranivosti. U njoj imade kofeina 1%, 10—13% masti, 6—12% tršćanoga šećera, 12% bjelančevine, 9—18% vode, 18% dušika, 26% vlakanca i 4—5% mineralnih sastojina. Umjereno uživanje crne kave nije štetno za odrasle, ali djeci je ne valja davati. Kava se u običnome životu miješa sa mlijekom. Zrnatoj pravoj kavi se dodaje za ublažívanje i radi ekonomskih razloga ječmene kave, cikorije, žira i smokvene kave. Uživa li tko prekomjerno crne i prave zrnate kave to će ga snaći neugodne posljedice kao nesanica, glavobolja, lupanje srca i prekomjerno znojenje. U glavnom razlikujemo dvije vrste kave. Prva vrst je arapska — coffea arabica i liberijska — coffea liberica. Arapska kava nam dolazi iz južne Abesinije.

Do polovice prošloga vijeka se mislilo, da je najbolja kava Mokka kava. Danas se preporuča kao najbolja vrsta Java kavu. Nju donose iz Jave u Holandiju a odanle k nama.

2. Čaj sadržaje neki kemijski spoj tein i to u suhom lišću 0,5—2%. Čaj čovjeka oživljava i budi u njemu ugodne osjećaje. Čaj je najjeftinije i najdraže piće. Čaj raste najviše u Kini, Japanu, Istočnoj Indiji i na Ceylonu. Lišće čaja se bere tri puta. Nježni listići proljetne berbe daju najbolji čaj, lipanjska berba srednji, a lišće obrano u jeseni najjeftiniji čaj. Listići čaja su crne ili zelene boje. Crni čaj je finiji i vredniji od zelenoga. I u čaju imade otrovne tvari kao i u kavi, a zove se tein. Osim teina imade u čaju i tanina. Kuhamo li lišće čaja prvi put, to se iz njega iskuha tein, a kuhamo li ga dugo ili sušimo li listiće nakon što smo odlili čaj, iskuhamo tanin. Taj čaj je tamno-smeđe boje, steže usta i sluznicu cijeloga probavnoga sustava, dakle on zatvara i time smeta probavi. Čaj se pije raznim dodacima kao mlijekom, limunovim sokom, rumom i rakijom, likerom i vinom. Mjesto ovoga čaja piju se u svim narodima čajevi od raznovrsnih biljka. Kod nas na pr. lipov čaj, bazgov, sljezov i razne druge specijalitete za probavu. Čaj djeluje na izlučivanje znoja, pa je dobro, ako je čovjek prozebao, da se ugrije vrućim čajem. Time se često spriječi prehlada. Zlo je, ako se čovjek napaja čajem, da si njime uzdrži noćni rad. To se neizbježivo osvećuje na živčanom sustavu.

3. Kakao se dobiva iz sjemena kakaovca. Domovina mu je Južna Amerika, a sada ga već nalazimo u svim toplijim krajevima. Drvo je visoko 10—15 m. Plod je crveno-žut kao dinja urezan, a oblik mu je kao u krastavaca. U nutrinji ploda su kakaova zrna. 30—42 komada u jednome plodu. Kemijska sastojina kakaoa jest: bjelančevine 19—22%, masti 20—34% (t. zv. kakaov maslac), ugljikohidrata 18—20%, posebna fina vrsta škroba 4—8%, vode i pepela. Najvažniji sastavni dio je alkaloid theobromin. U trgovinama razlikujemo više vrsti kakaoa. Kakao sa teobrominom ugodno djeluje na živce, zato je kakao bolje piće od kave i čaja.

Kakao krivotvore brašnom od žita, sočivica, a u čokoladu davaju krumpirov šećer. Kakao se najbolje kuha tako, da se prah razmuti u malo hladne vode. Mlijeko mora kipiti, kad u nj ulijevamo sve po malo otopljenoga praha kakaoa u vodi. Kakao mora sada da kipi 3—5 minuta, a onda ga po volji ohladimo.

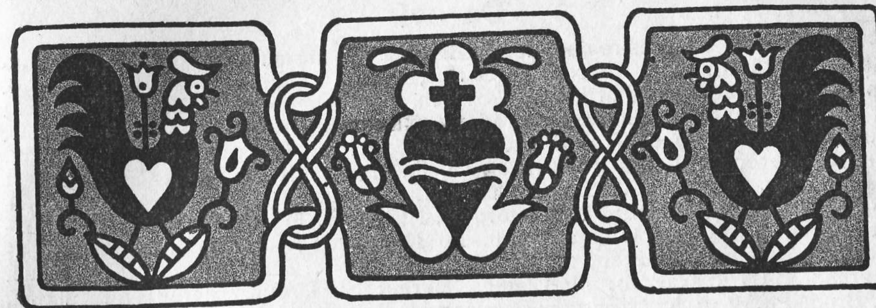
Nek je svašta.

Vjerujem ... svetu katoličku Crkvu ... Sveta je katolička Crkva: svet je nauk, što ga nauča; članove svoje, vjernike posvećuje, čini svetima, ne samo naukom, nego sredstvima milosti, što ih dijeli, napose svetim Sakramentima. Jedino Crkva katolička imade i danas svetaca, i danas živu u njoj ljudi, koji se odlikuju izvanrednim krepostima, izvanrednom svetošću. Jedino u Crkvi katoličkoj imade i danas ljudi, koji živu sveto i svetost svoju potvrđuju čudesima... Pokojni Papa Pijo XI. je mogao proglasiti blaženima četiri stotine devedeset šest osoba, a svecima trideset četiri blaženika. S posebnom je ljubavlju Pijo XI. proglašivao blaženima ljude našega doba, a neki veliki sveci, koje je Pijo XI. proglasio svetima, ljudi su našega doba, gdjekoji gotovo naši vršnjaci. Eto toga nema u nijednoj Crkvi osim u katoličkoj: nijedna druga crkva, makar se razivala kršćanskom, nema svetaca, jedino je katolička Crkva i danas plodna mati ljudi izvanrednih kreposti, izvanredne svetosti, ona je i danas plodna mati velikih svetaca. Istočna crkva, koju zovu pravoslavnom, a kojoj pripada veoma mnogo Slavena, otkako se otcijepila od rimokatoličke Crkve, nema nijednoga sveca. Svetost katoličke Crkve znak je, očiti znak, da je jedina katolička Crkva doista Crkva Božja, Crkva Kristova.

Spomenik Krištofu Kolumbu. Godine 1943. proslavit će svijet, a naročito Amerika, četiri stotine pedesetu godišnjicu, što je Krištof Kolumbo otkrio Ameriku. Za tu se godišnjicu spremaju u Americi postaviti njemu spomenik. Spomenik će biti ogroman križ. Na podnožju križa bit će kapelica, u koju će smjestiti zemne ostanke Kolumbove, njegovo tijelo. Kad je nadbiskup u San Domingu predložio predsjedniku Sjedinjenih država Roosveltu ovaj nacrt spomenika, Roosvelt je nacrt odobrio i rekao: »Nema boljega temelja za stalnu prijateljsku vezu između sjeverne i južne Amerike, nego što je križ, jer sa križa su nam došli pravednost i mir.«

Amerika protiv narodne opačine. Katolici u Kanadi poduzeli su oštri boj protiv alkoholne kuge, koja nanosi kanadskomu pučanstvu velike štete. Pijanstvo razara sreću i pojedinaca i obitelji. Za novu godinu izdali su kardinal u Quebecu i nadbiskup u Montrealu s ostalim kanadskim biskupima zajedničko pastirsko pismo, u kojem svoje vjernike upozoruju, kako je među narodom prevladala prava kuga pijanstva, jer je zloraba alkoholnih pića prevršila svaku mjeru. Da se to zlo s uspjehom spriječi i dokine, potrebno je, da se protiv njega svrstaju u bojne redove svi vjernici, da svi zajedno navijeste velikomu tomu zlu boj do istrage, da svi uzrade, koliko samo tko može, da narod zamrzi na ovo zlo, a uzljubi trezno\u0107u. Naročito mole biskupi roditelje i uopće uzgojitelje djece, neka već zarana upućuju djecu i povjerenu sebi mladež na veliko zlo, koje uzrokuje neumjereni užitak alkoholnih pića.

Blago takovoj zemlji. Kako je i zašto vjerski život u Portugalu tako sjajno procvao, kazao je vođa katoličkoga akademskoga saveza Konstantin Varela Cid, kad je nekomu engleskomu novinaru među ostalim rekao i ovo: »Što se tiče narodne obnove, glavno je kod toga, što je naša vlada u rukama čovjeka, koji svaki dan prima svetu pričest.«

Zahvalnice.

Novska: Za ozdravljenje trinaestgodišnje kćerke. **A. i M. Lj.**
Zagreb: Za uspjeh na ispitu. **Butković Marija Dolores,** stud. phil.
Premuda: Za sretan porod i mnogo drugih primljenih milosti. **Milica Smirčić.**
Gunja: Za pomoć u bolesti i u teškoj duševnoj tjeskobi. **Sofija Đurić.**
Sv. Ivan Zelina: Za mnogo primljenih milosti. **Sabolović Olga.**
Mali Bukovec: Za sve primljene milosti. **Marija Šrbetar.**
Podr. Podgajci: Što je muž sretno položio ispit. **Petrović Anka.**
Trsat: Za sretno položeni ispit đaka, premda je radi bolesti i napuštanja škole bilo malo nade za to. **Štefa Koharović.**
Slav. Brod: Za mnoge primljene milosti i za pomoć u jednoj velikoj neugodnosti. **Josipa Popović.**
Zagreb: Za velike milosti primljene u godini 1936. i 1937. **M. Derbiš.**
Đeletovci: Za uslišanu molbu. **S. Brkić.**
Seraing, le: Za pomoć u velikoj potrebi. **Ruža Krželj.**
Sombor: Za sretno položenu maturu i druge milosti. **M. S. Jelena.**
Ludbreg: Za sve primljene milosti i dobročinstva. **Marija Pomahač.**
Krapina: Za ozdravljenje od teške želučane boli, zatim za ozdravljenje majke i za jednu osobito veliku milost. **Amalija Bene.**
Zadar: Za primljene milosti. **Marija Borborić.**
Sudovac: Za pomoć u velikoj potrebi. **Andro Tukša.**
Gundinci: Za ozdravljenje od teške bolesti. **Roza V.**
Slavonski Brod: Što su djeca sretno položila ispite. **Hela Stulić i Josipa Popović.**
Zagreb: Za dvostruku milost. **N. N.**
Nadalje od sveg srca zahvaljuju sv. Josipu:
Bošnjaci: Za primljene milosti. **Josipa Šimić.**
Vinica: Što joj se nije ništa dogodilo kad je pala sa dosta velike visine i to sa tavana svoje kuće. **A. Matijašec.**
Đurđevac: Za primljene milosti. **Anica Kucel.**
Žednik: Za sretno položeni popravni ispit. **Mamužić Pavle.**
Kreševo: Za ozdravljenje noge. **Jelka Žesto.**
Nova Gradiška: Za mnoge milosti. **B. Dittrich.**
Osijek: Za primljenu milost. **Dragica Sekula.**
Stari Mikanovci: Što je sin sretno svršio maturu. **Marija i Fabijan Jerković.**
Našice: Što je supruga opet zadobila sluh, koji je bila izgubila te se sada može s njome sporazumijevati, jer on sam ne može glasno govoriti. **Antun Klapšić.**
Katarina B.
Kruševica: Za sretan porod i za mnoge druge milosti. **Ženka Novak.**
Karlovac: Za ozdravljenje. **Rozika Gluhak.**
Zagreb: Za primljene milosti.
Vrapče: Za ozdravljenje od teške bolesti i za pomoć kod ispita. **F. M. milosrdnica.**

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: A. Poje, Akron Ohio 150 d. **Po 100 d:** N. N. Zagreb; D. Škrbić, Sušak; I. Fabijanić, Darlington **70 d. Po 53 d:** A. Kraljevich, Portland; Z. Sviben, Steelton. **Po 50 d:** M. Hrvoj, Vareš; A. Župan, Zagreb; P. Lindes, Beograd; A. Marković, Braddock **47 d;** B. Senečić, Zagreb **35 d. Po 30 d:** J. Butković; M. L. Split; M. T. Križevci. **Po 20 d:** Vj. Pompe, Zagreb; K. Lukić, Tomašanci; Cl. Pazeby, Jelirt; C. Lovrenčić, Bollman; M. Mihalich, Steelton; V. Šimunović, Punta Arenas; D. Benac, Modruško Zagorje; M. Bačani, Odžak; P. Majstorović, Nuštar; I. Mustac, Ambridge; M. Galatić, Bronx; M. Sorić, Oriovac 16.50. **Po 15 d:** M. Dupor, Garčin; Fr. Baf, Zagreb; A. Šepetanec, Zagreb; M. Kraševac, Drvar; T. Geroć, Sl. Brod; R. Šimić, Zagreb; J. Burić, Zagreb; M. Gladić, Zagreb; Sl. Gretić, Zagreb; M. Platina, Sl. Brod. **Po 10 d:** A. Gašparac, Delnice; Al. Rukić, Žabljak; M. Ferek, Zagreb; A. Dominko, Otok; L. Levačić, Zagreb; K. Stovrić, Mihovljan; M. Bucko, D. Miholjac; A. B. Ljubuški; B. Knez, Sv. Jakov; A. K. Sucsich, Haag. **Po 5 d:** A. Gašljević, Petrinja; M. Biljan, Zagreb; M. Šimunić, Zagreb; C. Pisanec, Zagreb; R. Franz, Zagreb; M. Veljačić, Zagreb; M. Kolander, Zagreb; M. Novačić, Zagreb; A. Doberdjalić, Zagreb; Lj. Vičić, Delnice, H. A. Zagreb; M. Petračić, Zagreb; Lj. Pavelić, Zagreb, Sl. Benišek, Greda; A. Sekulić, Subotica; I. Borovnik, Zagreb; M. Jurković, Varaždin; M. Brkljačić, Brusane; I. Fradelić, Split; M. Modrić, Zagreb; B. Sirk, Zagreb; R. Reif, Rasinja; J. Petranović, Zagreb; J. Kovačević, Zagreb; I. Vukelić, Mrkopalj 7 d.

Za razne svrhe: M. Guliković, Rajevoselo za Dom sv. Josipa Leskovac 5 d. J. Čupar, Zagreb za Misije 10 d. C. N. Zagreb za Dom sv. Terezije Vrhovac 1000 d. E. Kalenić, Štitar za sv. Mise 30 d. M. Birko, Delnice za sv. Mise 20 d. R. Burić, Zagreb za siročad u Leskovcu 20 d.

Za kruh sv. Ante: M. Kajba, Zagreb 5 d. D. Stipinović, Mirca 5 d.

Za Dom Biskupa Langa: Lj. Bator, Djakovo 20 d.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: Lj. Anticich, Hoboken **270 d.** P. Čović, Subotica **140 d.** M. Lozej, Vareš **50 d.** N. Bilich, Fremente **30 d. Po 20 d:** M. Vlaković, Karlovac; C. N., Zagreb; Brkić; Ćorić, Jastrebarsko; A. Ožbolt, Kašina; K. Kralj, Dubrovnik; M. Bozich, Laskawana; K. Belović, Zagreb **15 d. Po 10 d:** I. Batori, Prijedor; M. Fegić, N. Gradiška; Lj. Perak, Pož. Sesvete; M. V. Bošković, Čilipi; K. Tišljarić, Zagreb **5 d.**

Za crkvu u Ružićima: N. D. Zagreb **200 d.** I. Fabijanić, Darlington **150 d.** M. Štefanac, G. Popovac **100 d. Po 50 d:** B. Djanich, Dearbon; A. Despot, Zagreb; M. Matić, Mihovljevci; Lj. I. Kasapović, Vareš. **Po 20 d:** M. Palmar, Travnik; A. S. Zagreb. **Po 10 d:** B. Banić, Kragujevac; M. Prebešnik, Zagreb; A. Šinko, Betinec; J. Kovačević, Bjelovar **5 d.**

NAŠI MILI POKOJNI PRETPLATNICI:

Terezija Pekajić, Daruvar; Marija Jeke, Zagreb; Katarina Pešeuc, Otočac; Marija Kosteoc, Zagreb; Florijan Janković, Zagreb; Rosa Mužik, Graz; Marija Tadić, Čazma; Lovro Mazić, Petrinja; Ana Posavec, Novigrad; Marija Lukman, Grubišno Polje; Cvjeta Ilijić, Dračevica; Marija Milić, Zagreb.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.

SADRŽAJ: Majci radosti. — »Majko, pripovijedaj mi još nešto o Isusu«. — U ovome znaku. — Spasovo. — Što je bila Hrvatskoj sveta vjera katolička. — O štovanju Duha. — A Krist je šutio... — Kartuzijanci i njihov život. — Nebeski zagovornik. — Molitva slijepca sv. Josipu. — Slava Isusu. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Sugrađani! Zar nije naša periferija velika briga Vaša? Zar ona mora uvijek zepsti i gladovati? Zar mora njezina mladež svoje slobodne časove uvijek provoditi na ulici, bez hrane, svijetla i duševne okrepe?

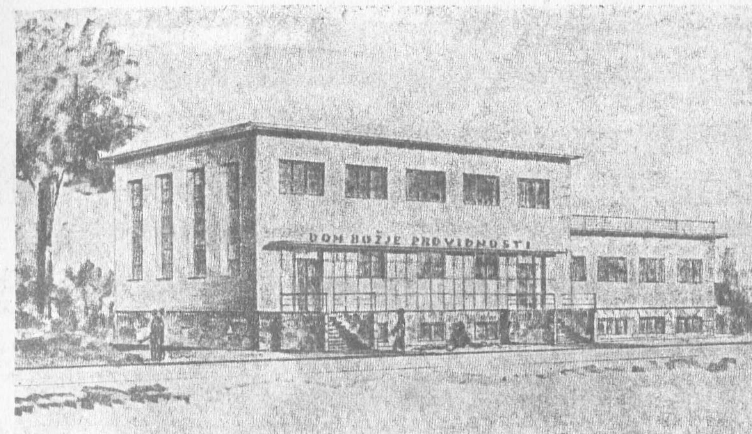
Ne, to ne mora, to ne smije biti!

Prigrlimo barem one, za koje se svaka ljudska zajednica najprije pobrine!

Prigrlimo našu žensku mladež! Naše djevojčice, naučnice!

Već prije pet godina učinjen je prvi korak na tom polju, osnovan je Dom Božje Providnosti na Trešnjevki. Od toga doba nastojanje oko naših naučnica, kao i druge ženske mladeži, bilježi već lijepe uspjehe.

Preko stotinu djevojčica, naših štićenica, dolaze u dom. One su u najopasnijim godinama, u kojima se traži razonoda, zabava i pažnja. To sve nalaze u Domu u najboljem i najčistijem obliku. Tamo im se pruža sve ono što je potrebno djevojčici iznad 14 godina za razvoj duše i tijela.

Ipak taj Dom Božje Providnosti nema ono najvažnije, nema **Svoga doma.**

Teško sakupljeni darovi moraju se trošiti na plaćanje stanarine.

U tome valja da krene na bolje!

Sagradimo djeci s periferije njihov vlastiti dom!

Grad Zagreb dao je u tu svrhu već i zemljište, a sad, Vi dragi sugrađani, pomozite svojim prinosima, da na tom zemljištu sagradimo dom za naše najpotrebnije, za naše naučnice, za našu žensku omladinu s periferije na kojoj se okupila nakon svršetka rata sirotinja iz cijele domovine.

Podignimo njima dom, pa smo tako barem nešto pridonijeli za rješenje socijalnog pitanja, koje nastoje riješiti najveći umovi svijeta!

Otvorite, dakle srca, dragi sugrađani! Otvorite srce i darujte za **Dom Božje Providnosti na Trešnjevki.** Molimo da se darovi šalju na tajništvo **»Doma Božje Providnosti«, Zagreb, Kaptol 20.**

Opaska: Naročito za naše sunarodnjake u Americi! — Ovim člankom obraćamo se i na Vas, koji ste svojim darovima pomogli tolikim već društvima i ustanovama kod nas — u staroj domovini. Što li ste sve učinili za Hrvatskog Radišu! Molimo Vas pružite i ovome Domu svoju pomoćnicu ruku. U njem će iza dnevnog rada naći odmor, zaklon i pouku naša ženska mladež, naše naučnice — buduće hrvatske majke i odgojiteljice novog naraštaja.

Ne sumnjamo stoga, braćo, da ne biste htjeli pomoći kod podizanja ovoga Doma, tako potrebnoga našoj siromašnoj ženskoj mladeži.

Darove izvolite slati na adresu: **Tajništvo Doma Božje Providnosti na Trešnjevki, Zagreb, Kaptol, 20.**

Mjeseca svibnja 1939. god slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. P. — Filip i Jakob, apostoli.
2. U. — Atanazije, biskup u Aleksandriji, naučitelj sv. Crkve.
3. S. — Našašće svetoga Križa.
4. Č. — Florijan (Cvetko), mučenik. — Monika, majka sv. Augustina.
5. P. — Pijo V. Papa. Mnogo je radio za proširenje kršćanstva po svem svijetu i umro sveto god. 1572.
6. S. — Ivan apostol pred latinskim vratima. Spomen kako je taj apostol ljubavi bio uhvaćen i odveden u Rim, gdje je bio bačen u kotao vreloga ulja iz kojega po milosti Božjoj izađe neozlijeđen.
7. N. — **4. po Uskrsu. Evanđelje: Isus obećaje apostolima Duha Svetoga Tješitelja. Iv. XVI., 5.—14.** Stanislav, biskup u Krakovu, koji je odvažno korio kralja Boljeslava radi sabljažnjiva života i zato bio smaknut u XI. vijeku. — Gizela djevica.
8. P. — Miholjice, tj. objavljenje sv. Mihaela Arkanđela.
9. U. — Grgur Nazijanski, biskup u Carigradu, naučitelj sv. Crkve.
10. S. — Antonin, biskup u Firenci. — Izidor.
11. Č. — Franjo Hieronim, priznavalac.
12. P. — Pankracije, mučenik. Kao mladić od 14 godina bio je mučen za vjeru Isusovu u Rimu za cara Dioklecijana. — Nerej, Ahilej i Domitila, mučenici.
13. S. — Robert Belarmin, kardinal, priznavalac, naučitelj sv. Crkve. — Servacije.
14. N. — **5. po Uskrsu. Evanđelje. Štogod zatražite od Oca u moje Ime, dat će vam. Iv. XVI., 2330.** Bonifacije, mučenik. — Dobroslav.
15. P. — Ivan de la Sale, priznavalac. — Sofija, djevica i mučenica. } Prosni dani
16. U. — Ivan Nepomuk, mučenik za ispovjednu tajnu, godine 1383. u Češkoj. — Ubaldo, biskup. } Prosni dani
17. S. — Paškal, priznavalac. — Vazmoslav. } Prosni dani
18. Č. — **Spasovo ili Uzašašće Gospodina Našega Isusa Krista na nebo.** — Venancije, mučenik za vrijeme cara Decija.
19. P. — Petar Celestin V. Papa. Umro godine 1296. — Pudencijana djevica.
20. S. — Bernardin Sijenski, glasoviti propovjednik, umro g. 1444.
21. N. — **6. po Uskrsu i mlada. Evanđelje: Isus obećaje Duha Tješitelja i navješta apostolima progone. Iv. XV., 26—27. XVI., 1—4.** Feliks, kapucin. — Srećko. — Dubravka.
22. P. — Julija, djevica i mučenica. — Jelena, djevica. Emil (Milan) bio je u Africi ognjem mučen. — Radojka.
24. S. — Ivan Prado, priznavalac. — Suzana, mučenica.
25. Č. — Grgur VII. Papa neustrašivi branič slobode i prava katoličke Crkve. — Urban I. Papa i mučenik u 3. vijeku.
26. P. — Filip Neri, utemeljitelj Družbe Oratorijanaca, apostol Rima.
27. S. — Časni Beda, priznavalac i naučitelj Sv. Crkve.
28. N. — **Duhovi. Evanđelje: Tko mene ljubi, držat će moju riječ... Iv. XIV., 23—31.** — Augustin, biskup. — Zorka. — Ratislav.— Jaromir.
29. P. — **Duhovski ponedjeljak.**
30. U. — **Ferdinand, kralj kastilski. — Feliks, mučenik.**
31. S. — **Marija djeliteljica svih milosti. — Angela M riči, djevica, utemeljiteljica Uršulinaka. — Kvatr**

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Lipanj 1939. Broj 6

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. LIPANJ 1939. BROJ 6.

Mjesec presvetoga Srca Isusova.

Sada, u mjesecu presvetoga Srca Isusova, ne zaboravite, da možete mnogo učiniti za spasenje duše svoje. Obnovite se u štovanju presvetoga ovoga Srca, u ljubavi njegovoj. Napose vas vaš Glasnik i opet sjeća, kako možete osigurati sebi srećnu smrt, ako budete vršili posebnu pobožnost prema presvetom Srcu Isusovu. Smrt je najodlučniji čas u cijelom našem životu. Od toga časa zavisi vječnost naša, duga, duga vječnost. Ako srećno umremo, čeka nas srećna vječnost u lijepom raju, u krilu Božjem. I za evo taj čas smrti obećaje nam Isus Krist svoju pomoć, sigurnu svoju pomoć, ako izvršimo, što on od nas traži. A što on traži od nas? Evo, što je rekao sv. Margareti Mariji Alakok: »U prekomjernom milosrđu Srca mojega obećajem ti, da će moja svemoguća ljubav svima onima, koji se devet prvih petaka uzastopce pričeste, podijeliti milost skrušene smrti, da neće umrijeti u mojoj nemilosti niti bez svetih Sakramenata. Moje Srce bit će im sigurno utočište u tom zadnjem času.«

Evo dakle u tvojim je rukama srećna ili nesrećna smrt. Ti sebi možeš osigurati, da ćeš umrijeti srećno, to jest, da nećeš umrijeti u smrtnom grijehu, da nećeš umrijeti bez svetih Sakramenata, da ćeš u času smrti naći u presvetom Srcu Isusovom sigurno utočište i zaštitu. Treba samo da devet mjeseci uzastopce svaki prvi petak u mjesecu primiš svetu pričest na čast presvetome Srcu Isusovu i iz ljubavi prema presvetomu ovomu Srcu. No pazi dobro. pričestiti se moraš baš prvi petak u mjesecu, a ne prvu nedjelju, ako se možda u crkvi vrši pobožnost Srca Isusova prvu nedjelju u mjesecu. Ako koji prvi petak u mjesecu, dok vršiš ovu veliku devetnicu, bude Veliki petak, kad ne možeš primiti svetu pričest, ne prekidaš devetnice, nego je nastavi i poslije Velikoga petka, ali tako, da si svetu pričest primio doista devet prvih petaka u mjesecu. No ako si možda zaboravio koji prvi petak primiti svetu

pričest, devetnicu si prekinuo, pa je moraš iznova započeti. Prema riječima Isusovim moraš se pričestiti devet mjeseci uzastopce, svaki prvi petak u mjesecu neprekidno.

Razumijeva se, da se za svaku ovu svetu pričest moraš lijepo ispovjediti. Dostojnim svetim pričestima izmolit ćeš od Gospodina ovu izvanrednu veliku milost, koju ti u milosrđu svom obećaje.

Svetkovina Srca Isusova — svetkovina ljubavi.

Ljubav Boga-čovjeka, koja neprestano živi u njegovu Srcu i koju je On tako divno zasvjedočio svojom smrću na križu i u Presv. Euharistiji, jest predmet i sadržaj Svetkovine presvetoga Srca.

O bogatstvu ove ljubavi govori nam i sveta Crkva u sv. Misi, a podjedno nas sjeća na naknadu i zadovoljštinu, koju dugujemo ovome Božanskomu Srcu.

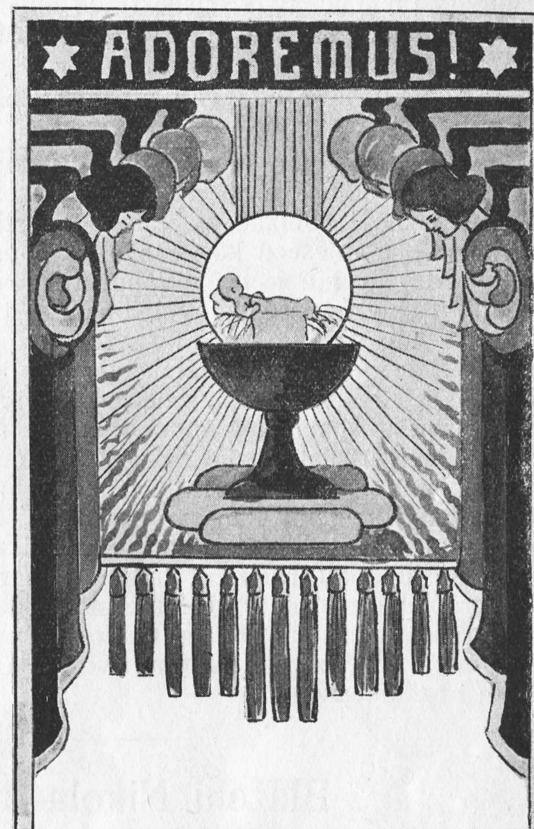
Pobožnost k Presv. Srcu Isusovu gojila se u Crkvi katoličkoj od najstarijih dana. Presveta Djevica i sveti Josip bili su prvi, koji su častili i ljubili Božansko Srce, koje je toliko puta počivalo na njihovim prečistim grudima. Iza njih častili su ga sveti apostoli, osobito sv. Ivan, koji je na zadnjoj večeri slušao kucaje toga presv. Srca, a onda mnogi drugi ugodnici Božji kao i sv. Ivan Zlatousti, Augustin, Bonaventura.

No ipak se ta pobožnost raširila kršćanskim svijetom tek u novije doba. To je tako Bog htio. Kad je jednom sveta Gertruda u svom viđenju zapitala sv. Ivana, zašto je šutio o presv. Srcu, kad je na njemu počivao, kad ga je gledao probodeno sulicom, odgovorio je: »Moja je zadaća bila, da mladoj Crkvi naviještam nauku Utjelovljene Riječi ... a slatku besjedu o kucajima njegova presvetoga Srca pridržao si je Bog otkriti u posljednje vrijeme, kad svijet počne propadati, i to zato, da nanovo oživi ohladnjelu ljubav.«

Iz svega se toga jasno vidi, u čemu je ova pobožnost. Oni, koji štuju pojedine tajne iz života Gospodinova, sunčaju se na pojedinim zrakama njegove ljubavi, a oni, koji štuju i časte njegovo presveto Srce, griju se na samom Suncu ljubavi.

Kad mi govorimo o ljubavi Isusovoj, mislimo Isusa, koji nas ljubi, koji nam svoju ljubav očituje nebrojenim dobročinstvima. Čitav život Isusov nije drugo, nego ljubav prema nama. Iz ljubavi prema čovjeku postao je Isus čovjekom. Ljubav ga je povila u siromašne pelenice i stavila u priproste jaslice. Svaka njegova riječ, svako djelo odiše ljubavlju. Iz ljubavi se za nas žrtvuje i umire u teškim bolima na križu. Ljubav ga drži više od devetnaest vjekova na Žrtvenicima našim.

A kako mu svijet uzvraća ovu ljubav? Psovkom, pogrdama, svetogrđem, crnom nezahvalnošću ...

Klanjam Ti se smjerno srcem pobožnim, Tajni Bože, skriven prilikama tim!

Zar je to Isus zaslužio?

Njegovo Srce još uvijek plamti ljubavlju prema nama, ljubavlju strpljivom, koja godine i godine čeka grešnika, da se obrati i živi, ljubavlju milosrdnom, koja ga ne odbija, kad pokuca na vrata Srca njegova, ljubavlju djelotvornom, koja uvijek pomaže, tješi, krijepi, koja se žrtvuje neprestano za nas svome nebeskome Ocu.

Tko će shvatiti širinu i visinu ljubavi Isusove?

Tko će je moći dostojno hvaliti i slaviti?

Kako li slatka utjeha mora obuzeti dušu, kad čovjek pomisli: Isus me ljubi. I jer me Isus ljubi, želi mi samo dobro — želi mi dobro i onda, kad mi bolest muči tijelo, žalost izjeda srce, napast razdire dušu. Isus me ljubi! Na tu misao mora zablistati i oko bijednoga siročeta, koje osamljeno stupa trnovitom stazom života, jer može reći: »Ipak jedno srce i za mene kuca, koje mi može nadomjestiti drage roditelje, braću i sestre. Kao svježa rosa pada ova misao na suho i tvrdo srce grešnika, koga je ljudsko društvo odbacilo od sebe.

Da, Isus nas ljubi! Ta misao poput mirisne mirodije zaslađuje svaku muku i bol, s kojom se svaki čas susreće ljudsko srce u ovom životu!

Isus nas ljubi! A ipak kako malo ljudi misle na to. Zato se Isus i gorko tuži na nezahvalnost ljudsku. Zato i Spasitelj pokazuje Presveto svoje Srce sv. Margareti M. Alakok i govori joj: »Gledaj ovo srce, koje je toliko ljubilo ljude.« To je srce, koje pripovijeda o ljudskoj okrutnosti i moli za samilost, govori o zloći grijeha i traži

zadovoljštinu, uči o poslušnosti do smrti na križu i hoće, da ga nasljedujemo, pokazuje ljubav bez mjere i kraja i žudi, da mu je uzvraćamo.

Hoćemo li se odazvati njegovu Božanskomu pozivu ili ćemo se oglušiti na njegove molbe?

O ne! Ne ćemo se oglušiti. Mi ćemo mu ljubav uzvraćati ljubavlju. Zato ćemo ga na Svetkovinu presvetoga njegova Srca primiti pobožno i ponizno u svetoj Pričesti, a naći ćemo se i svaki prvi petak u mjesecu kod Stola Gospodnjega, da mu zadovoljimo za uvrede, što mu je nezahvalni ljudi nanose u presvetom Sakramentu. Ta naknada i zadovoljština i jest jedan od glavnih uzroka, zašto je Isus objavio sv. Margareti svoje Presveto Srce. Jednom joj je rekao: »Mene mori želja, da me ljudi poštuju u Sakramentu ljubavi, a jedva mogu koga naći, koji bi se našao, da mi ugasi ovu žeđu prinesavši mi koju zadovoljštinu.« Mi ćemo nastojati da kroz cijeli lipanj prisustvujemo sv. Žrtvi, koju On danomice prinosi na Žrtvenicima našim. I svratit ćemo se prema mogućnosti rado i preko dana k njemu kao svome najboljemu prijatelju. Ako nam to nije moguće, pohrlit ćemo barem mišlju svojom do njega. Na njega ćemo misliti i kad radimo i kad se odmaramo. S njime ćemo moliti za obraćenje grešnika, njemu ćemo pridonositi žrtve za obraćenje pogana i nevjernika. Da, mi ćemo Isusa ljubiti ne samo mislima i riječima, već čitavim životom svojim. U ljubavi Isusovoj naša je sreća i naše spasenje.

S.

Blaženi Nikola Tavilić.

U utorak — 6. lipnja 1939. — navršit će se pedeset godina, što je veliki Papa Leon XIII. proglasio franjevca konventualca Nikolu Tavilića blaženim. Bilo je to 6. lipnja 1889.

Nikola Tavilić naše je gore list. Rodio se u hrvatskom gradu Šibeniku od hrvatskih roditelja. Ne može se točno odrediti godina, kad se rodio. Znade se, da je porodica Tavilića bila plemenita roda: Tavilići bili su plemići.

Nikola Tavilić stupio je u red sv. Franje. Nakon nekoga vremena poslaše ga samostanski njegovi glavari u Italiju, u Rivorto, blizu Asiza, a u Asizu se rodio i umro sv. Franjo Asiški. Mjesto Rivorto držali su franjevci uvijek za kolijevku svoga reda. Tu se Nikola kao mladi franjevac pripravljao za strogi redovnički život, koji će završiti mučeničkom smrću.

Kad je svršio nauke, bio je poslan u Bosnu, da radi među Hrvatima, a osobito da radi među Hrvatima u Bosni, da čuva svetu vjeru i brani je od krivovjeraca Bogumila. U Bosni je Nikola živio i radio dvanaest godina.

Bogumili su bili krivovjerci, koji su priznavali Boga, koji je stvorio nevidljve duhove, ali su priznavali i Satanaela, đavla, koji je stvorio sve zemaljsko i tjelesno, a to je zlo. Prije Isusa Bog je imao jednoga sina Đavola, koji se pobunio protiv njega s odmetnutim anđelima. Stoga je Isus došao na svijet, da ruši vlast đavla i baci ga u pakao. Isus je imao samo prividno tijelo i prividno je trpio i umro, a spasava ljude svojom naukom. Bogumili zabacuju svete Sakramente, ne priznaju onda dakako ni ženidbe. Duše čine pokoru u tijelu, a onda idu u raj, ako su savršene, ili u pakao, ako su nesavršene, ili pak idu u drugo tijelo, da čine dalje pokoru. U uskrsnuće tijela Bogumili ne vjeruju.

I mnoge su druge zablude Bogumili naučali, no već iz ovoga, što smo spomenuli, jasno je, da su to bili doista potpuni krivovjerci.

Bogumila je bilo u Bugarskoj, u Bosni, Dalmaciji, u Hrvatskoj i Slavoniji, u Srbiji i Macedoniji. Bilo ih je i u Italiji, gdje su se nazvali Patareni, a u Francuskoj Albigenzi.

Protiv ovoga krivovjerja najviše su se u Bosni borili franjevci. I rimski Pape mnogo su se borili i mnogo radili, da se zatre kriva ova nauka, i baš su se u to vrijeme stali graditi i samostani za franjevce misionare. Kad su tako franjevci u Bosni najneumornije radili propovijedajući krivovjercima pravu katoličku istinu, došao je u Bosnu i naš Nikola Tavilić. Bilo je to godine 1379., kad je vladao bosanski kralj Stjepan Tvrtko I.

Slika iz života bl. Nikole Tavilića. — Mali Nikola u Šibeniku. Rado se molio i išao u crkvu. Pred raspelom bi se uzdigao na prste i žarko ljubio rane Isusove na probodenim nogama.

Nikola je ostao u Bosni dvanaest godina, a onda u živoj želji, da za Isusa Krista dade i svoj život, ode u Jerusalem. U Svetoj Zemlji bilo je već više redovnika franjevaca, jer je godine 1342. bilo povjereno franjevcima čuvanje svetoga Groba i svih kršćanskih svetinja u Palestini.

Nažalost nije nam pobliže poznat Nikolin rad ni ovdje u Svetoj Zemlji. Tek imademo u starom jednom spisu, koji je pisan potkraj četrnaestoga vijeka, dakle odmah iza mučeničke njegove smrti, točno opisano, kako je Nikola Tavilić s još druga tri franjevca umro kao mučenik za vjeru Isusovu.

Želeći da muhamedancima propovijeda nauku Isusa Krista, pođoše četiri franjevca 11. studenoga 1391. pred židovski hram u Jerusalemu, koji su muhamedanci pretvorili u džamiju, i zamoliše, da smiju govoriti s kadijom. Kad su došli pred kadiju, stadoše mu tumačiti kršćansku vjeru. Govorahu kadiji i muhamedancima, koji su bili s njima, da muhamedanski zakon nije od Boga niti je zakon Božji, da je taj zakon građen na laži, ne na istini, da muhamedance vodi k propasti, ne k spasenju. Dakako da je to kadiju i nazočne muhamedance silno raspalilo i oni stadoše vikati, psovati, ali naši franjevci se na to nisu obazirali, već su stali i dalje iznositi pred njih zablude njihove vjere, njihova zakona, a protiv tih zabluda propovjedali su im čistu istinu Božju.

To je sve silno razbjesnilo kadiju i ono silno mnoštvo muhamedanaca, koje se međutim skupilo oko kadije, kad se pročulo, što ovi franjevci govore. Bude pozvan i gvardijan samostana Sionske gore. Pred svim tim mnoštvom zapita kadija franjevce:

»Jeste li riječi, koje ste izrekli, kazali promišljeno ili nepromišljeno?«

»Sve, što smo rekli, odgovoriše redovnici, kazali smo promišljeno pri potpunoj svijesti i zdravom razumu iz vjerske gorljivosti i radi spasenja duša.«

Na to će kadija ljutito:

»Hoćete li opozvati, što ste rekli?«

»Ne, nećemo nikako opozvati, odgovoriše franjevci odvažno, nijedne riječi, jer smo govorili potpunu istinu. Pripravni smo poći u okove, spremni smo, da nas linčujete, da nas bacite u tamnicu, pa i same smrti se ne bojimo, ali ne ćemo izreći ništa protiv onoga, što smo ustvrdili«.

Na to se kadija dogovori sa svojim savjetnicima i osudi odvažne Kristove učenike na smrt.

Kad je ono veliko mnoštvo muhamedanaca čulo, da su franjevci osuđeni na smrt, stane vikati: »Smaknite ih! Neka ne žive, neka umru!«

Odmah navališe na njih i stanu ih batinjati. Bili su tako isprebijani i izranjeni, te ih je svjetina držala mrtvima, pa ih je ostavila ležati na zemlji. No kad su mučenici iza nekoga vremena otvorili oči i stali nešto govoriti, zapovjedi kadija, da im ruke i noge okuju u gvožđa. Oko ponoći dade im skinuti haljine i naredi, neka ih još jače izbiju, a onda ih dade baciti u strašnu tamnicu. Tu ih dade prikovati o četiri stupa, da nisu ni časka imali počinka. Tako su u tim strašnim mukama ostali tri dana bez jela i pića. Tješila ih je

»Isus, u Jeruzalemu raspeti Spasitelju, daj, da bl. Nikola Tavilić što prije bude proglašen svetim na slavu Tvoju i spas hrvatskoga naroda. Amen.«

samo misao, da trpe za Gospodina Isusa Krista. Nakon trećega dana ih izvedoše na trg, gdje je bila naložena velika vatra. Kad ih je kadija opet pozvao, da opozovu, što su pred njim i tolikim narodom govorili, a oni to odlučno odbiše, navale na njih oružani ljudi i tako ih izmrcvariše, te nije bilo moguće raspoznati, da su to ljudi. Tako izmrcvarene baciše ih u vatru.

Kad je vatra utrnula, nađoše tjelesa mučenika sasvim neozliježena i od ognja neopržena. Zato im baciše tjelesa opet u još veću vatru, a kasnije i po treći put, ali tjelesa nisu izgorjela, pače ostala su od vatre posve netaknuta. To je na masu veoma djelovalo, a i sam se kadija tomu silno začudio. Napokon dade vatru sasvim ugasiti, a tjelesa potajno zakopati, da ih kršćani ne bi našli.

To se dogodilo 14. studenoga 1391.

Odmah poslije mučeničke njegove smrti stadoše Nikolu Tavilića štovati i moliti mu se kao mučeniku u mnogim franjevačkim crkvama i samostanima, a osobito ondje, gdje je Tavilić boravio.

Gotovo je prošlo pet stotina godina od mučeničke smrti Nikole Tavilića, kad ga je pokojni Papa Leon XIII. 6. lipnja 1889. proglasio blaženim, kako smo to već spomenuli.

Otkako je Sveta Stolica odredila, da se 14. studenoga slavi blaženi Nikola Tavilić kao mučenik u svim hrvatskim krajevima, stala se pobožnost prema njemu među Hrvatima širiti sve više i više, pa su već poduzeti i koraci, da ovaj naš hrvatski blaženik bude proglašen i svetim.

I tako eto imademo mi Hrvati uz druge naše ugodnike Božje dva moćna zagovornika u nebu: blaženoga Nikolu Tavilića i blaženoga Marka Križevčanina. Jedan i drugi prolili su krv za Isusa Krista i njegovu vjeru, a time su svim sunarodnjacima svojim,

svemu hrvatskomu narodu, ostavili svijetao primjer žive vjere, nepokolebljive čvrstoće i postojanosti u svetoj vjeri. Kad se ovi naši sunarodnjaci nisu žacali i krv proliti za svetu katoličku vjeru, kad su oni i život svoj dali za Isusa Krista, bila bi sramota, kad mi ne bismo male ove žrtve, što ih od nas traži sveta vjera, rado primali na se i rado ih snosili za Boga, za spasenje naše duše.

Zagreb ne da, da se psuje.

(Dva stara zagrebačka dokumenta).[1]

I.

Dvorski župan zagrebačkoga kaptola Matija Juraić piše 6. lipnja 1794. sucu grada Zagreba na Gričkim Goricama o nekome grdnom psovaču i moli, da ga zagrebački gradski magistrat negdje pritvori, da ne pravi među narodom smutnje.

»Kad sam malo prije došao ovamo u kaptolsku kuću ili dvor, nekoji mi od gospode kanonika izniješe, da je danas u jutro, kad se skupilo mnogo naroda radi nedjeljnoga sajma, nadošao i neki građanin slob. i kralj. grada Zagreba, koji se, kako mi vele, zove Č. I on je uz sablazan narodu na javnome trgu psovao Boga i Njegovu Djevicu Majku i sve svete. I bio sam upozoren, da nekako zapriječim, te to više ne bude. Drugoga pak puta ne nalazim, da to zapriječim, nego da ga prijavim Vama, pod čiju vlast on spada.[2] I evo ja ga prijavljam moleći Vas, da zajedno s magistratom izvolite odredititi, da se takve sablazni uklone, ako ne drugačije, a to da se pritvori, pa bilo u vlastitoj kući bilo pak u bolnici.«[3]

II.

Isti dan određuje gradski magistrat na Gričkim Goricama u svojoj sjednici, da se rečeni grdni psovač stavi u zatvor.

»Gospodin je Matija Juraić, dvorski župan zagrebačkoga kaptola, ovom zgodom priopćio magistratu za vrijeme sjednice različite sablazni, što ih u tamošnjoj vlasti rečenoga zagrebačkoga kaptola dnevno čini neki pomiješani građanin Č. Zato je isti magistrat, htijući po svojoj službi, da im brzo stane na kraj, odredio, da spomenutoga Č. valja međutim zatvoriti u zatvor, dok se negdje ne uredi mjesto za takove ljude, i da ga valja spriječiti, te ne pije vina.«[4]

---

[1] Prevodeći dokumente ispustili smo različite titulare i slične stvari.
[2] U Zagrebu su sve do godine 1850. bile tri jurisdikcije ili oblasti: biskupska, kaptolska i gradska na Gričkim Goricama.
[3] Original u spisima grada Zagreba za mjesec lipanj 1794. u zagr. drž. arkivu.
[4] Sjednički zapisnik magistrata grada Zagreba od 6. lipnja godine 1794.

Izvor sreće za obitelj.

Mudar čovjek ne gradi kuće na pijesku, čitamo u Sv. Pismu, jer će je prva bura srušiti, prva bujica vode odnijeti.

Doista, treba paziti, da se zgrada podigne na čvrstom temelju, ali još više treba paziti, da se obitelj gradi na dobrom temelju.

Ako je obitelj osnovana na novcu ili ljepoti, časti ili položaju, tada jao — temelj je vrlo slab. Takova obitelj nije ništa drugo, nego slabašna paučina i, dosta će biti samo jedna nesreća, da je rastrga, uništi.

Kad graditelj hoće izgraditi kakovu zgradu, najprije načini plan, po kome će je graditi. I naš Božanski Spasitelj načinio je plan, po kome treba da se izgradi Božja zgrada — obitelj. A taj je plan tako lijep, tako veličanstven, da bi ga se preplašila svaka obitelj, kad ne bi sam Spasitelj svojom mudrošću i milošću jamčio, da se može izvesti.

Plan, po kome treba da se gradi obitelj, jest samo Presveto Srce Isusovo.

Brak se osniva na ljubavi. Što je jača ljubav među bračnim drugovima, to je čvršća veza braka. Ali Isus veli: »Iz srca izlaze: zle misli, ubojstva, preljubi, bludnosti, kriva svjedočanstva, hule, psovke« (Mat. 15, 19). Prema tome pokvareno i nevaljano srce ljud-

Papa Pijo XII. nekoliko časaka iza svog izbora ide u papinskom odijelu, da primi poklonstvo kardinala.

Poklonstvo kardinala Sv. Ocu Papi Piju XII.

sko izvor je svim grijesima i opačinama. Zato je Isus otkrio svijetu svoje Božansko Srce, Srce čisto, plemenito i lijepo, Srce ponizno, blago i strpljivo, Srce poslušno do smrti. U to Presv. Srce moraju se ugledati i po njemu se moraju ravnati svi članovi jedne obitelji. Kakova je veza i ljubav između Božanskoga Spasitelja i njegove svete zaručnice Crkve, takva mora biti veza i ljubav između muža i žene.

Krist ima samo jednu Zaručnicu, tako i muž ima samo jednu ženu. Krist i Crkva spojeni su nerazdruživom vezom, pa je i veza između muža i žene nerazdruživa, nerazrešiva. Kako je Krist glava Crkve, tako je i muž glava obitelji. Crkva sluša svoga Božanskoga Zaručnika, zato mora i žena slušati svoga muža. Krista i Crkvu oživljava samo jedan duh, tako muž i žena moraju biti jedno. Krist ne ostavlja nikad Crkve, On joj je zajamčio, da će biti s njome do konca svijeta. I ženidbeni drugovi moraju biti jedno drugome vjerni do smrti. Krist ljubi Crkvu svetom ljubavi radi njezine unutarnje ljepote, On je obasiplje milostima, daje joj mir, koga joj svijet ne može dati ni uzeti.

Ali i Crkva ljubi svoga Božanskoga Zaručnika. Vjerno stoji uz njega u svim borbama i neprilikama, junački odolijeva svim progonima i kušnjama.

Kako je to lijep primjer uzajamne vjernosti ženidbenim drugovima! Ljubav, kojom se ljube muž i žena, ne smije imati svoj izvor tek u naravi, već u vjeri. Jedinstvo mora biti u njihovim mislima, željama, osjećajima i djelima. Već u zametku treba ugušiti svaku nesuglasicu, svaku nesklonost, svaki ljubomor. Zato neka je daleko od njih povjerljivo općenje s kim drugim, jer ono rađa ljubomor, koji razara bračnu sreću. Sv. Krizostom veli: »Najveće siromaštvo, neizlječiva bolest, vatra, manja su zla od toga.«

Božja volja i zapovijedi glavni je temelj na kome počiva kršćanska obitelj. To je mjera, po kojoj se sve mjeri.

»Bog to hoće« bila je lozinka križara, koji su polazili u Palestinu, da oslobode Spasiteljev grob. »Bog to hoće« jest jezičac na vagi, na kojoj se mjeri dobro i zlo, radost i žalost što zadesi obitelj.

Doista, samo su one obitelji sretne, u kojima se ne boje Boga samo djeca već i roditelji. Oni sami budno paze na sebe, mjere svoje riječi, važu djela. — O, djeca imadu oštre oči! Više ih privlači primjer nego riječi.

Kršćanska obitelj živi i radi pod zaštitom Presv. Srca Isusova. Njegova slika ili kip na počasnom je mjestu u sobi. Isus je Kralj obitelji. Njemu se ona posvetila, ali ne samo riječima već i djelom.

Nema u takvoj kući svađe ni prepirke. Ne čitaju se pokvarene knjige ni zle novine. Tu se ne ogovara, ne mrmlja na križeve, što ih Bog šalje. Nema tu gruba nastupa, mrka pogleda, nepravedna osuđivanja, a kamoli strašnih opačina, kao što su: psovka, pijanstvo, preljub.

U kući Srca Isusova vlada mir i jedinstvo. Na toplim zrakama ljubavi mudrog oca i brižne majke odgajaju se djeca. O, kako su sretna, ako im roditelji nose Boga u srcu, ako ih uzgajaju za njega!

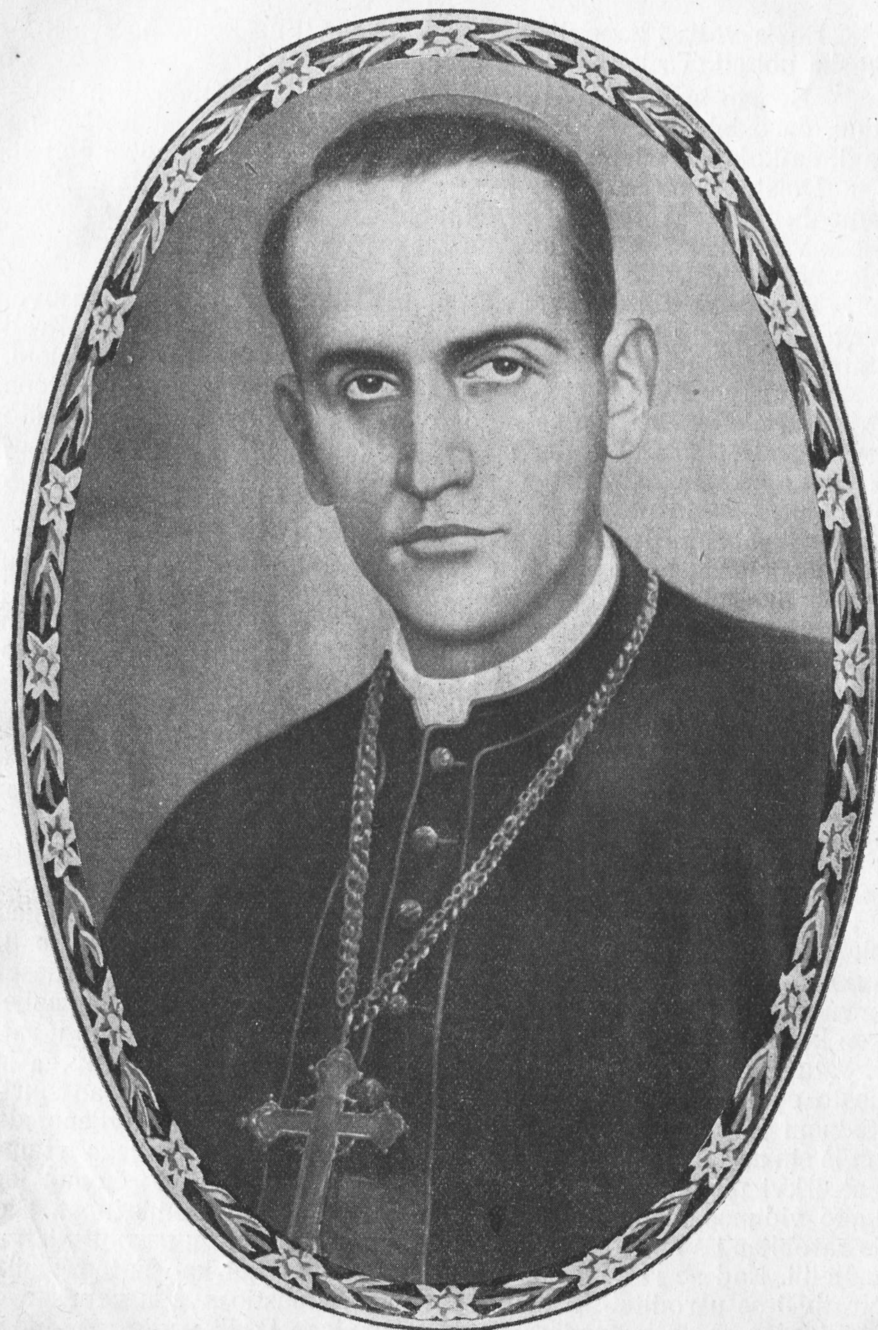
Ali i roditelje čeka radost i veselje uz takovu djecu. Neće im biti nikad na sramotu. Neće ih pod stare dane tjerati iz doma, košto čine djeca odgojena bez Boga i straha Božjega.

Katoličke obitelji, želite li biti sretne, ispunite želju Srca Isusova. Dajte, da ono vlada u vašim obiteljima i u vašim srcima.

A.

Nadbiskup dr. Alojzije Stepinac.

Sada, 24. lipnja, bit će pet godina, što je dr. Alojzije Stepinac bio posvećen za nadbiskupa. Rodio se naš sadašnji nadbiskup 8. svibnja 1898. u Krašiću. Navršio je dakle prije mjesec dana četrdeset prvu godinu života. Poznato je, da je u sedmom razredu gimnazije, kao klerik nadbiskupije zagrebačke bio uzet u vojsku i morao u rat. U ratu je proživio najstrašnijih časova i on rado priznaje, da ga je često puta sam Bog izbavio, da nije u bojnim jarcima našao smrt. Jednom je bilo njegovim roditeljima u Krašić uistinu javljeno, da im je sin na talijanskom ratištu poginuo, i oni dadoše za njega u župnoj crkvi pjevati svetu misu. No Bog ga je dobri ipak čuvao, jer kako vidimo, imao je posebne planove za njegovu budućnost. Bio je zarobljen i s mnogim našim Hrvatima proboravio u zarobljeništvu u Italiji. Kad se rat svršio, vratio se u domovinu kao natporučnik. Vrativši se u roditeljski dom, sasvim je napustio svaku namisao o školi i dao se na gospodarstvo. No Promisao Božji vodio ga i tude. Nije od potrebe, da pripovijedamo, što mu se zbivalo u duši, kad se

Nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac.

brinuo oko gospodarstva, jer je to sve prilično poznato. Možemo reći samo to, da je osjećao i on, a vidjeli su i drugi, da u svijetu ne nalazi prave sreće i zadovoljstva. Zato je napokon odlučio, da će u svećenike. I doista godine 1924. je otišao na visoke bogoslovske nauke u Rim, godine 1930. čitao je na blagdan Sviju svetih prvu svoju svetu misu, a godine 1931. vratio se kao svećenik u Zagreb. Tu ga je uzeo k sebi blagopokojni nadbiskup dr. Bauer, koji ga je, videći njegove svećeničke sposobnosti, predložio za svoga u biskupskoj službi pomoćnika, i dr. Alojzije Stepinac bio je doista 28. svibnja 1934. imenovan njemu za nadbiskupa koadjutora. A kad je 7. prosinca 1937. nadbiskup zagrebački dr. Ante Bauer umro, onaj čas postao je njegov koadjutor dr. Alojzije Stepinac nadbiskupom zagrebačkim.

Ovaj mjesec lipanj slavi preuzvišeni gospodin nadbiskup i svoj imendan i petu godišnjicu posvete za biskupa. Za dvostruku ovu svečanost naš Glasnik ne može, a da ne sjeti svoje prijatelje i čitatelje, da se za svoga Nadbiskupa usrdno mole, da u teškim ovim časovima bude vazda s njime, da ga u uzvišenoj službi za spasavanje duša prati svuda obiljem nebeskih svojih milosti.

DOMAĆINSKA ŠKOLA U LOVREČINI GRADU.

Nastojanje oko najpotrebnije naobrazbe naših domaćica sve većma napreduje. Mnogo se o tome govori i piše. Osnivaju se i održavaju po selima domaćinski tečajevi, a postoje dosada na par mjesta i jednogodišnje domaćinske škole, koje su našoj ženskoj mladeži i onoj gradskoj kao i seoskoj neophodno potrebne.

Jedna od tih institucija je i **Domaćinska škola** sa internatom **u Lovrečini Gradu,** koja uspješno djeluje već punih 14 godina.

Zavod taj nalazi se u jednome od najzdravijih predjela naše domovine i u najpodesnijim prilikama za naobrazbu i moralni odgoj ženske mladeži. Sve prostorije zavoda odgovaraju higijenskim propisima, pune svijetla i svježega uzduha, što struji iz šumovitih obronaka Kalnika.

U tom pitomom, tihom i mirnom zavodu priučavaju se i upućuju djevojke pune vedrine i poleta raznim dužnostima i poslovima, što će ih morati vršiti u svome budućem životu kao domaćice. Osobito se mnogo brige posvećuje kuhanju i tečnom pripravljanju hrane. Učenice uče i mnoge druge teoretske predmete, koji zasijecaju u naobrazbu napredne domaćice. Uz ozbiljan rad ne manjka tu ni ugodnih izleta u obližnju okolicu.

Školu rukovode sestre milosrdnice odobrenjem Ministarstva prosvjete O. N. br. 14910 od 8-III-1926. Primaju se djevojke od navršene 14 do 20 godine s naobrazbom od najmanje 4 razreda osnovne škole. Troškove školovanja snašaju roditelji ili skrbnici. Škola počima 1 rujna, a svršava 28 lipnja. Potanje upute daje uprava škole, **Lovrečina Grad p. Vrbovec.**

KRUNIČARSKO VELIKO HRVATSKO POKLONSTVENO HODOČAŠĆE U RIM SV. OCU PAPI PIJU XII. pod pokroviteljstvom preuzv. gospodina dra Alojzija Stepinca zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskog metropolite, od 2. do 10. srpnja 1939. Vode Oci Dominikanci, Zagreb, Maksimir (telefon 64-14).

NA MORE! Na podnožju šumovitog Marjana i nedaleko kupališta drže »Kćeri Božje Ljubavi« stalno i privremeno Pension. Cijena umjerena. Tačne informacije daje **Pretstojništvo Zavoda Majke Divne, Split, Marjanska cesta 9.**

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

A onda i opet utone u dugo i teško razmišljanje...

Malo pomalo prelazio je dan u svijetli, srebrni sumrak majske večeri.

Slomljena, tamna prilika na klecalu nije se micala. Bartolomej nije ovdje. On je u drugome carstvu. Tamo mu se duša bori sa strašnom rukom, koja ga je gvozdenim šakaram obuhvatila. I ona ga sili da motri stvari, za koje bi rado, ah tako rado, da su ostale zauvijek pokrivene gustom i debelom koprenom.

Nije njemu stalo, što mu na oštrom rubu klecala krvare koljena. Ne osjeća toga. Ni brige ga, što pred zaključanim vratima stoji tetka Berta, plače, moli i vapi, da se smiluje samome sebi i uzme malu okrepu. On se tome prisiljeno smije. Nimalo mu nije stalo do tijela, kad se radi o duši. Ta ono je posuda nepravde načinjena od praha i zemlje.

Ne čuje ni večernjeg zvona, što umorno poziva na »Anđeo Gospodnji«!

U njegovu srcu kopka vatrena strelica, buši i ruje sve dublje i dublje... Sumnja — sumnja o svemu, što mu je bilo milo i drago.

Sve dublje padaju sjene, sve jače prodire crna noć u njegovu sobicu. U toj crnoj tami čini se, da se zidovi njezini razmiču... da iščezavaju, a prostor se širi u nedogled kao i one crne maglene prostorije čistilišta, odakle je jedna svetica čula teško uzdisanje i gorke vapaje, a da ipak nije vidjela duša što pate.

Vani je svijetlo, vani cvate, miriše i sjaji bijela svibanjska noć. Kroz mutan prozor pada slab otsjev svijetla na visoko raspelo, na kome se još ipak može raspoznati blijedi lik Raspetoga, koji nepomično i sablasno na njem visi.

Najednom zaori hrapav, prisiljeni smijeh s Bartolomejevih usta, i on se svečano ispravi:

»Gospodine, sjećam te tvojih obećanja. Sjećam te svega, što si učinio. Zaklinjem te tvojim svetim Ranama, da mi odgovoriš. Ne daj, da propadnem. Gledaj, ja ću te prisiliti, da mi se smiluješ kao što je Jakov prisilio tvoga anđela, kad se je s njime borio... Ti ćeš mi odgovoriti, ti mi moraš odgovoriti. Pozvat ću za to cijelo tvoje nebo u pomoć.«

Malo zatim zviždao je i zujao bič po Bartolomejevim golim leđima, kojim je vješto upravljala njegova ruka. Udarci su padali nesmiljeno i ostavljali tamne masnice po tijelu, koje je nosilo već puno znakova teške pokore. Što je bol bila veća, bila mu je draža, jer je ublaživala duševnu muku.

Udarac za udarcem padao je na dragovoljnu žrtvu, znoj mu je tekao s čela, a suze kapale iz očiju. Napokon se posve iznemogao sruši na pod.

»Gospodine, učinio sam, što sam mogao...«

Nato ispruži ruke u obliku križa. Grudi su mu se nadimale od teškoga disanja, a oči su grozničavo zurile u Krista, koji je ukočeno i nepomično nad njim visio.

»Gospodine, ja sam učinio što sam mogao..., a sada je na tebi red! Govori!«

U sobi je dugo vladala tišina. Nikakav glasak, da bi prekinuo noćnu šutnju...

Napokon se pomakne pokornik. Učinilo mu se kao da se blaga, svijetla i mila ruka dotiče njegova ramena. Posve smeten okrene glavu prema toj strani... ali — bila je samo mjesečina, što se potkrala u sobu, pa se raširila po stolu i prosula jedan trak po podu.

Svijetlo je milovalo Bartolomejevu ruku, mamilo ga i vuklo na svoj način, dok nije teškom mukom ustao i oteturao do stola. Na njemu je bio otvoren časoslov... Je li to bio Gospodinov znak? I on ipak nešto oklijevajući baci pogled na retke pisane na pergameni... I gle! Vidio je posve nešto drugo od onoga, čega se bojao. No nije bilo ni onoga, čemu se nadao.

»In te Domine speravi, non confundar in aeternum...« I opet je dalje čitao: »In manus tuas commendo spiritum meum... redemisti me, Domine, Deus veritatis.«

Težak uzdah otme mu se iz grudiju i prekine noćnu tišinu.

»Gospodine, Gospodine, kako si milosrdan i dobar. Tako blago odgovaraš zdvojnome jadniku kakav sam ja...

Gospodine, Gospodine, uistinu dosta mi je, na što me je tvoje milosrđe potsjetilo. U tebe se Gospodine uzdam, daj da se ne postidim do vijeka. U tvoje ruke predajem dušu svoju. Ti si me otkupio, Bože milosrđa!

O milostivi gospodine Isuse, kako je laka tvoja zapovijed! U tvoje ruke predajem dušu svoju, sve svoje brige, jade i nevolje, sve svoje zemaljske i duhovne potrebe. Upravljaj sa mnom po svojoj svetoj mudrosti. Radi sa mnom i sa svim ljudima po svojoj svetoj volji, jer — sve je dobro što učiniš i odrediš. Amen!«

Poput čovjeka što se pridigao od teške bolesti, pa ga noge neće još da nose, odvuče se sada Bartolomej do svoga ležaja. Uzme vrč, što je bio pokraj njega, napije se hladne vode i s uzdahom nekog olakšanja baci se na svoj tvrdi ležaj.

3.

Majsko sunce, jutarnji miris, zelene livade, cvatuće ormlje i veselo cvrkutanje ptičica pozdravljahu Bartolomeja, kad se penjao uz brdo da obavi svoju pastirsku dužnost i posjeti osamljenu ovčicu gore na strmeni. Njegov izlet neće iznenaditi baš nikoga. I onako

iznad Wolfsweilera ima rasipanih nekoliko posjeda i kuća, koje pripadaju njegovoj župi, te ih je katkada posjećivao.

Bartolomej se uspinje polagano. Udovi su mu ukočeni, a i leđa ga bole od pokore, što ju je sinoć sebi nametnuo sam. Ali duša mu je mirna. Pred očima lebde mu neprestano riječi, što ih je čitao u časoslovu; i on se uzda i nada. A da lakše svlada visoko brdo razveselio je jutros tetku i zajutarkovao. Zato se osjeća jači, a to je povoljno djelovalo i na njegovo duševno raspoloženje. Kad ga je posve okružila gorska tišina, uzdignuo je pače i svoje oči, koje su bile uvijek oborene, te se radovao prekrasnoj Božjoj prirodi. Zar nisu i sveci, kao veliki Franjo asiški, razmatrali divotna djela Božja u prirodi, uživali u njima i odatle crpli veliku duševnu korist?... Kad je Bartolomej došao u veliku šumu, stane i nehotice disati lakše. Kako je duboka i tajanstvena ta šuma! Svojim zelenim plaštem pokriva glavu i ramena visokoga brda. Našemu se putniku pričinilo, kao da je stupio u divotni hram, zato skine šešir s glave i ostane par časaka kao da je prikovan na mjestu.

»Mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit nimis! Čudnovata su djela tvoja i moja ih duša pripoznaje,« prošapće pobožno i svrne pogled na orijaška debla plemenitih omorika, koja su se poput veličanstvenih stupova dizala u visinu. Bogata i mirisna im krošnja stvorila je divotan krov tome naravnome hramu. A vrhovi jela, i omorika šuštali su i šumjeli tako tajanstveno kao da u njima lepršaju krila anđeoska. Nešto ga je neodoljivo vuklo, i on se spusti u zelenu mahovinu, što je poput mekanoga saga razastrta pod nogama jela i omorika, a ukrašena žutim jaglacima, tamnomodrim ljubičicama i crvenim grahorom.

»Veličanstvena su djela tvoja,« prošapta ponovno, sklopi ruke i utone u tiho i pobožno razmatranje.

Kako je dugo sjedio i udisao čisti zrak Božje prisutnosti? Ne zna ni sam. Najednom se prestraši. Učinilo mu se, kao da mu je netko šapnuo u uho: Ilzelin sa strmeni!

Ah, da! Nije on još u nebu. Treba ga istom zaslužiti. Uzdišući nađe se i opet na ovoj zemlji, tad ustane i krene odmah dalje.

Cesta je bila sve teža. Poradi kiše i debele noćne rose raskvasila se žilava, šumska zemlja. Bilo je vrlo sklisko i skoro na svakom koraku pištala je voda. Na svu sreću je put vijugao oko vrhunca brda, inače bi Bartolomej posrnuo više puta što bi mu bilo drago.

Iznenada prestane crnogorica. Vitke bukve, kojima je lišće tek propupalo, razastriješe nježni, mirisni baldahin nad Bartolomejevom glavom. Iz daljine motrilo je bijelo kamenje sunčanim zrakama protkanu šumsku tamu. To je ta vapnenasta stijena, što je zovu »Riesentritt« (orijaški korak), jer je slična ogromnome pragu, koji bi mogle jedino preskočiti ogromne noge kakova diva.

»Kad se hoće na strmen, mora se ovdje skrenuti na lijevo,« rekao je Beno. I doskora eto župnika na uskome puteljku. Sad je

bio baš na polovici brda. Puteljak se penjao i provlačio dalje između oštroga kamenja, dubokih strmina, šiljastih grebena. Uspon je težak i mučan. No to i najmanje ne smeta Bartolomeju, jer je bio vičan penjati se po brdima. Njega pače veseli, jer mu se otvara prekrasan vidik na sve strane. Čini mu se, da je ptica, koja lebdi nad zemljom i promatra je odozgora.

Duboko pod njim lelijaju se vrhovi jela i ariša. A još dublje ispod njih pukla je široka ravnica. Wolfsweilerske kuće rasijane po njoj izgledaju kao razasute dječje igračke. U pozadini uzdižu se tornjevi i vršci zgrada gradića Geyersbrunna. Bartolomeju se pače čini da u modroj daljini zapaža i obrise dalekoga dvora Geyersperga, gdje živi i gospodari njegova pomajka.

Sjetivši se svoje pomajke uzdahne teško. Zagonetka njegova života ukočeno bulji u njega. Da joj izmakne, podigne glavu i zagleda se preda se. I tad opazi zaobljenu, jarkim suncem obasjanu pećinu, kako se ponosno diže prema nebu. Niz pećinu visi razno grmlje i mlado drveće, koje će prva bujica odnijeti, jer se previše pouzdano udomilo na ispranom rubu Riesentritta.

»To je grmlje baš kao i ljudi, koji stavljaju svoje spasenje na labavu zemaljštinu mjesto na Boga. A kad dođe prva bura i nevrijeme, iščupa ih posve lako i odnese.

Tako je razmišljao savjesni dušobrižnik i odlučio, da će iduće nedjelje govoriti o tome. On vrlo rado uzima poredbe iz svakidanjeg života. A ima i pravo, jer njih najlakše razumiju jednostavne i priproste duše.

Polagano zavija put sve više na lijevo. I ovdje se nešto zemlje poput klina zadrlo u to kamenito carstvo, a onda se taj klin pomalo proširuje. Divlje ruže, maline, visoka paprat i ostalo grmlje neobično je bujno u toj prodolini zaštićenoj od vjetra. I srebrno vrelo probilo se ovdje u bijeli svijet, pa obijesno poskakuje dalje u dolinu. No prije je u jednoj dubokoj pukotini zemlje izdublo neku vrst bunara. Oko njega je istom bujno rastlinstvo! Cvjetni maj izmamio je iz divljega grmlja more snježnih cvijetova. Usred toga svijetloga vijenca sniva crna i nepomična voda svoj duboki san. Teško onomu, tko padne u nju! Izgubljen je, i to dvostruko izgubljen, jer je ovdje, kaže narod, ulaz u podzemni svijet.

Bartolomej odvrati od njega glavu. Tako mu je neprijatno, što mora kraj poganskog vrela. On izmoli exorcitam, jer mu se učinilo, kao da se u grmlju nešto miče, kao da nekako tajanstveno šumi oko njega.

»Apage satanas! Apage... retro...! Odlazi sotono! Odlazi... natrag...! Bartolomej stane i nehotice bježati. On trči i skače, a svijetle kapljice znoja padaju mu niz čelo. Ne pazi na opasna mjesta pogibeljnoga puta, već leti, leti i stade istom onda, kad se pred njim otvorila svjetlija cesta...

(Nastavit će se.)

Izložba hrvatske katoličke štampe.

Kardinal-dakon stavlja sv. Ocu Papi Piju XII. trostruku krunu (tijaru) na glavu.

Zajedno s kongresom hrvatske katoličke štampe bila je u Zagrebu i izložba katoličke štampe. Veoma je bila zanimljiva ova izložba, jer je na njoj svatko mogao na svoje oči gledati i, rekli bismo, kao na bojnom polju promatrati katoličku štampu u isporedbi sa štampom njezinih protivnika sviju vrsta.

Danas katolici Hrvati imadu novina, raznih listova i časopisa osamdeset jedan na broju. Bilo bi veoma zanimljivo, da možemo ovdje iznijeti razne podatke o katoličkoj štampi i u Sloveniji i u Srbiji, ali radi prostora našega Glasnika toga ne možemo. Spomenut ćemo samo nešto. Najstariji katolički list u hrvatskom narodu je »Katolički List«, koji izlazi već 90 godina, a iza njega dolazi »List biskupije bosanske i srijemske,« koji izlazi od 1872. godine, a onda dolazi naš »Glasnik sv. Josipa«, koji izlazi od godine 1873. »Glasnik sv. Josipa« je prema tomu najstariji hrvatski vjerski list. Drugi po starosti vjerski glasnik je »Glasnik Srca Isusova«, koj izlazi od godine 1892.

Svaki je katolik Hrvat na ovoj izložbi morao vidjeti, da se mi katolici možemo ponositi sa svojom štampom, ali je morao vidjeti i to, da bi Hrvati katolici morali daleko više podupirati svoju katoličku štampu, naročto svoje novine, jer bi uz velik broj pretplatnika bila katolička štampa i daleko jača. Mnogo bi se još moralo učiniti, da naša katolička štampa uzmogne na svim poljima potpuno odgovarati svojoj zadaći. Da Hrvati podupru svoju katoličku štampu, koliko bi to trebalo i kako bi je morali poduprijeti, radili bi u svoju korist, radili bi za svoju Hrvatsku, za svoj narod, a i u duhu svete katoličke Crkve. Tko radi za katoličku vjeru, čuva svoj narod, jer samo narod, koji je prožet istinom Božjom, bit će narod zdrav, jak. Narod, u kojem broj mrtvačkih lijesova nadvisuje dječje zipke, nemilnovno ide k svojoj propasti, on mora propasti. Zato bi Hrvati katolici, kojima rodoljublje nije prazna riječ, morali svim silama poduprijeti svoju katoličku štampu. Katolička štampa nije samo crkvena, ona nije samo »popovska« štampa: ona je u prvom redu narodna, hrvatska štampa.

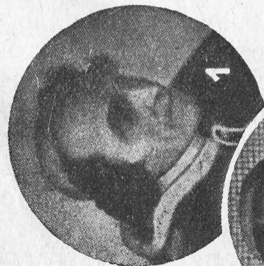

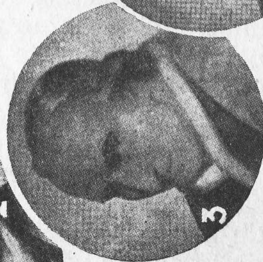
Okrunjeni Sv. Otac Papa Pijo XII. dijeli blagoslov s balkona crkve sv. Petra.

Kongres hrvatske katoličke štampe.

U petak, 28. travnja, započeo se u Zagrebu kongres hrvatske katoličke štampe, koji se držao u subotu i u nedjelju, 29. i 30. travnja. Započeo se u 5 sati poslije podne sa zazivom Duha Svetoga u prvostolnoj crkvi. Nadbiskup dr. Alojzije Stepinac, koji je bio pokrovitelj kongresa, sam je sazvao pomoć Božju na rad kongresa i onda držao govor o Crkvi i štampi. Kongres se držao u Jeronimskoj dvorani. Na kongresu je bio vrlo lijepi broj učesnika. Bili su tu zastupnici ne samo katoličkoga dnevnika »Hrvatske Straže«, nego i svih katoličkih tjednika i uopće svih katoličkih listova i časopisa, a bilo je i drugih i odličnih učesnika, koji su s veseljem došli na ovaj kongres, prvi kongres katoličke štampe. Osim preuzvišenoga gospodina nadbiskupa dra Stepinca bio je na kongresu i križevački biskup Dr. Dionizije Njaradi, a na početak kongresa poslao je i vođa

PAPE OD GODINE 1800. DO PAPE PIJA XII.
koji upravlja sv. Crkvom od 2 ožujka 1939 god.

Br. 1. Papa Pijo VII. (1800.—1823.); br. 2. Papa Leon XII. (1823.—1829.); br. 3. Papa Pijo VIII. (1829.—1830.); br. 4. Papa Gregorije XVI. (1831.—1846.); br. 5. Papa Pijo IX. (1846.—1878.); br. 6. Papa Leon XIII. (1878.—1903.); br. 7. Papa Pijo X. (1903.—1914.); br. 8. Papa Benedikto XV. (1914.—1922.); br. 9. Papa Pijo XI. (1922.—1939.). U sredini gore Papa Pijo XII. krunjen 12. III. 1939. On je 263. nasljednik sv. Petra.

hrvatskoga naroda dr. Vlatko Maček svoga izaslanika dra Josipa Torbara, koji je u njegovo ime kongres i pozdravio i držao lijepi govor. Na kongres su poslali svoje izaslanike i svi naši biskupi, koji su svi pozdravili kongres i zaželjeli mu obilje blagoslova Božjega, a radu njegovu što ljepši uspjeh.

Govori, što su se na kongresu držali, svi su bili u duhu kongresa. Prvi govornik je govorio o utjecaju štampe na javno mišljenje, onda se govorilo o katoličkom dnevniku, pa o katoličkim tjednim novinama. Svi su govornici uopće iznosili svoje misli, kako bi se katolička štampa što više usavršila, da što bolje odgovara uzvišenoj svojoj zadaći u katoličkom hrvatskom narodu. Dao dobri Bog, da ovaj kongres bude doista od što veće koristi za svu katoličku štampu, da katolička štampa, koja se ima kod nas boriti s veoma moćnim neprijateljima, bude mogla suzbijati sve neprijateljske nasrtaje i u hrvatskom našem narodu čuvati i uščuvati živu vjeru u Isusa Krista i vjernost namjesniku Kristovu, Svetomu Ocu Papi. U katolicizmu je uvijek bila snaga hrvatskoga naroda, i što se hrvatski narod uščuvao kao narod, ima da zahvali svojoj katoličkoj vjeri, lijepo je rekao kod otvorenja kongresa i izaslanik vođe hrvatskoga naroda dr. Josip Torbar.

Rezolucije kongresa.

Uvod

Prvi kongres hrvatske katoličke štampe, održan od 28—30 travnja 1939. pod pokroviteljstvom hrvatskog metropolite zagrebačkog nadbiskupa Dra Alojzije Stepinca u Zagrebu, smatra jačanje i usavršenje hrvatske katoličke štampe neodložnom potrebom Hrvatskog naroda, koji je u većini svojoj vjekovnim vezama vezan s Crkvom katoličkom i njoj zahvaljuje povjesnu svoju snagu, civilizaciju i opstanak.

Kako je zadatak katoličke štampe da među svoje čitatelje širi kršćanski katolički svjetovni nazor i razrađuje u svojoj narodnoj sredini crkvene direktive, to je isključeno da bi ta štampa mogla i smjela imati drugi narodni značaj, nego li naroda unutar kojega djeluje.

Kongres se ponosi neprekidnim 90-godišnjim djelovanjem hrvatske katoličke štampe, koja se je od Zagrebačkog Katoličkog Lista razgranala u ponosno stablo novina i časopisa, koji djeluju na raznim mjestima hrvatske domovine i među raznim krugovima Hrvatskog naroda.

Kongres se dubokim pijetetom sjeća preminulih prvoboraca i osnivača hrvatske katoličke štampe: Kardinala Jurja Haulika, nadbiskupa Josipa Stadlera, biskupa Dobrile, Strossmayera, Antunovića i Mahnića, provincijala O. Bernardina Škrivanića, knjigotiškara Antuna Scholza, nadbiskupa Dra Posilovića i Dra Bauera, te prvih

urednika i novinara: Moyzesa, Torbara, Balenovića, Riegera, Jagatića, Pušeka, Ive Dujmušića, fra Ivana Ivančića, o. Mladena Barbarića, Dra Josipa Pazmana, Suše, Plevnjaka, Ivaneka, O. Babunovića, Dra fra Julijana Jelenića. Eckerta, Rogulje, Merza, Ljubića, Avelina Ćepulića i Matulića, i klanja se njihovoj uspomeni; živim pak borcima, u prvom redu Hrvatskom književnom društvu sv. Jeronima, pa redovničkim provincijama sviju naših crkvenih redova, čestita na njihovim žrtvama i uspjesima i zazivlje na njih i njihovo djelo Božji blagoslov.

Hrvatska katolička štampa ima da bude i hrvatska i katolička istodobno u punom značenju, jer su za Hrvatski narod katolicizam i hrvatstvo nerazdruživi pojmovi. Zato će ona uz potpuno svoje katoličko stajalište uvijek slušati glas svoga naroda i braniti vjekovna prava i težnje Hrvatskog naroda uz isključenje svakoga strančarstva.

Kongres zahvaljuje Svetoj Stolici za sav interes, što ga ne prestaje skazivati novinarskom zvanju. Zato će prema želji Sv. Oca i hrvatski katolički novinari napredovati na putu svog duhovnog savršenstva u službi Crkve i duša dnevnim razmatranjem ili duhovnim štivom, što češćom sv. Pričešću i godišnjim zatvorenim duhovnim vježbama. Oni će se truditi da postanu dostojni svoga veličanstvenog poziva i ideala, koji im je određen od Vrhovnog Svećenika.

Kongres duboko suosjeća s onim narodima, čija je katolička štampa prorijeđena ili čak uništena i time prekinute njezine slavne tradicije i onemogućen apostolat katoličke štampe. Kongres živo preporučuje organiziranim katolicima Hrvatima da u svoje molitve uključe i potrebe katoličke štampe ovih naroda.

I. Sekcija za novinstvo

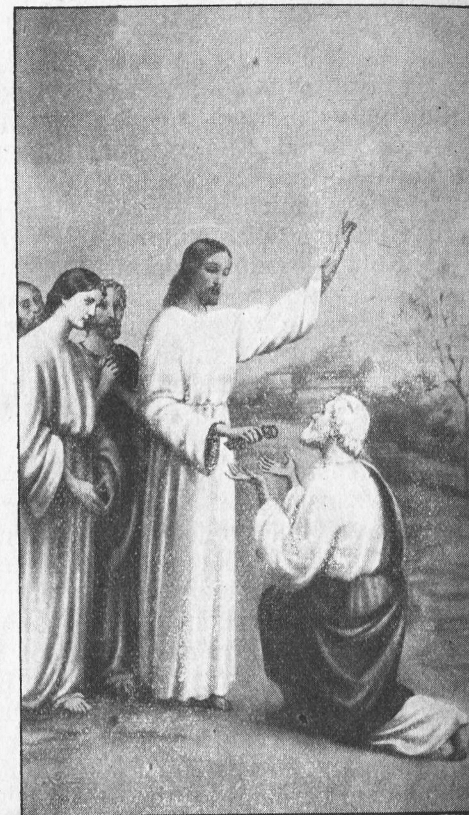
Najveća je želja svih Hrvata katolika kroz decenije bila, da Hrvatski narod dođe do snažnog svog katoličkog dnevnika. Razmatrajući povijest razvoja hrvatskog katoličkog novinstva, Kongres odaje priznanje svim dosadanjim nastojanjima na području katoličke dnevne štampe u Zagrebu i izvan njega, ali uvažujući današnje prilike poziva svu hrvatsku katoličku javnost da najživlje poradi oko ostvarenja općeg informativnog katoličkog dnevnika. Za taj je dnevnik, i za katoličko novinstvo uopće, izvan rasprave, da za nj ne mogu biti odgovorni crkveni krugovi, te da on ne može biti vezan ni o koju političku stranku, ali da mora stajati na čvrstom tlu hrvatskih narodnih težnja. Sa zahvalnošću pak prima na znanje, da je Prečasni Episkopat pitanje katoličkog dnevnika uzeo u najozbiljniji pretres i da je na najboljem putu, da se ovo pitanje riješi na opće zadovoljstvo.

Proučivši stanje ostalog katoličkog novinstva u nas, Kongres apelira na Prečasni Episkopat i cjelokupno svećenstvo, da svim silama uznastoji među hrvatskim katolicima proširiti posebno ka-

toličke tjednike, koje je blage uspomene Papa Pijo XI. preporučivao još više nego li dnevnike, jer da su uslijed niže pretplate daleko pristupačniji širim masama od dnevnika. Ujedno izražava želju, da se uredništva i izdavači pojedinih tjednika sporazume o što tješnijoj redakcijskoj i tehničkoj saradnji.

Kongres poziva katoličke akademike, profesore i inteligente, neka iz područja svoga znanja pišu o dnevnim događajima i pitanjima u katoličkim listovima, kako to biva i u drugih naroda.

Kongres traži za hrvatsku katoličku štampu slobodu izlaganja i obrane katoličkih istina i crkvenih stanovišta (direktiva) na području vjere i ćudoređa, slobodu iznošenja istinitih činjenica iz crkvene povijesti, slobodu upozoravanja na svako neistinito prikazivanje crkvene nauke i povijesti, te slobodu oprovrgavanja neistinitih vijesti o crkvenim osobama.

I ja (Isus) tebi kažem: Ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi Crkvu svoju i vrata je paklena neće nadvladati. (Mt. 16).

Na Kongresu okupljeni urednici i pretstavnici hrvatskih katoličkih novina i časopisa izjavljuju svečano, da će se kloniti svakog međusobnog napadanja, pa i same zlonamjerne aluzije, te se obvezuje da će u slozi i ljubavi izvršavati uzvišenu zadaću katoličke periodičke štampe.

Nije namjera Kongresa da isključi slobodu zastupanja mišljenja u katoličkoj štampi niti da propagira formalnu njezinu unifikaciju, nego da naglasi ljubav i međusobno razumijevanje u katoličkom javnom mišljenju po načelu: In necessariis unitas, in aliis libertas, in omnibus autem caritas.

Kongres moli Prečasni Episkopat i katoličko svećenstvo, neka ne prestane povjereno mu stado svakim mogućim načinom često i uporno upozoravati na pogubne i protunarodne posljedice širenja moralno defektne štampe, koja je grobar naroda.

II. Sekcija za časopise

Pošto bogoljubna štampa dopire u najveći broj katoličkih domova i ima najveću tiražu od sve katoličke štampe, a čitatelja najmanje četverostruki broj, to joj treba redakcijski i tehnički posvetiti najveću pažnju. Kongres odaje priznanje crkvenim redovima, koji su najjači nosioci bogoljubne štampe, a jednako i požrtvovnim urednicima, suradnicima, upraviteljima i povjerenicima, i želi da ona njihovom pomoći postigne što veću savršenost i raširenost.

Kongres odobrava opstanak župskih listova kao modernog pomagala u duhovnoj pastvi. Uređivati ih ima župnik, a raspačavati se imade samo u župi. Kongres preporuča dušobrižnom svećenstvu da takove listove osniva osobito u gradovima i većim mjestima, jer je uvjeren da će putem njih doprijeti do pastve koja ne polazi crkve, pa će tako od njih imati koristi i puk, a i ostala katolička štampa.

Prečasni se Episkopat umoljava, da uzme u pretres misao, da se dijecezanska glasila ne izdavaju za svaku biskupiju napose, nego radi usavršenja po jedno za svaku crkvenu pokrajinu (metropoliju), zatim da se papinske enciklike i skupne biskupske okružnice otštampaju samo jedanput u obliku brošura i dodadu kao prilog svakom dijecezanskom, ev. i župskom listu, te konačno da urednici dijecezanskih listova uznastoje još boljim i većim marom sabirati sve povjesne dokumente i podatke iz područja vlastite biskupije, te ih objelodanjivati u svojim listovima.

Kongres uviđa odlučnu važnost katoličkih dječjih listova, jer su oni jedan od najvažnijih faktora u odgoju omladine, a prema tome i budućeg naraštaja. Zato očekuje od katoličkih književnika, nastavnika i posebno majki, organiziranih u K. A., da surađuju u tim listovima i skrbe za njihovo širenje i tehničko dotjerivanje. Kongres traži dozvolu nadležnih vlasti za ulaz ovih moralno-odgojnih listova u škole.

Pošto hrvatsko seljaštvo rado čita i zdravo rasuđuje, ima se seljačkoj i pučko-prosvjetnoj štampi također dati naročita pažnja. Ona ima dati prvorazredno štivo, pisano pučkim stilom, a širiti ideje, narodu svete. Tehnički i sadržajno dotjerana ta će štampa biti lako pristupačna i korisna hrvatskom selu.

Kongres traži razvitak đačke štampe kao najkorisnije škole budućoj inteligenciji za izricanje svog mišljenja i za ulaženje u savremenu problematku. Za učenike nižih razreda treba uspostaviti »Krijes« kao poseban list, odijeljen od lista za đake najviših razreda i za akademičare. Pozivaju se roditelji da sami pretplate svoju djecu na đačke listove, a gg. profesori i vjeroučitelji umoljavaju se da ne samo preporučuju katoličke đačke listove, nego da ulože također sav svoj trud u borbu protiv listova, koji ruše temelje vjere i morala u mladeži, dokazujući mladeži obrazloženo, koliko zla donosi duši i tijelu loše štivo.

Kongres traži uzgoj naučnog stručnog podmlatka, koji će zauzeti mjesto u brojnim našim odličnim znanstvenim revijama. Kongres odaje priznanje Hrvatskoj Bogoslovnoj Akademiji, Družbi Isusovoj, franjevačkim provincijama i OO. dominikancima za dosadašnji uspješni i ustrajni rad na znanstvenom polju.

Kongres zahtijeva, da katoličke i sve poštene hrvatske obitelji izbace iz svojih domova svako štampano smeće i pornografiju; listove, dnevnike i tjednike, koji su u službi bezvjerja, vjerskog indiferentizma i nemorala. Katolička kuća i obitelj neka prima i čita samo katoličke novine i časopise, a katolički ženski svijet neka napose pazi na svoju zadaću da bude čuvar djece, obitelji i naroda.

III. Sekcija za nakladu, tisak i prođu.

Za napredak katoličke štampe smatra Kongres poželjnim, da se ustanovi institucija, koja bi nakladnim poduzećima davala smjernice u njihovom nakladničkom radu, da se prodaja katoličke štampe zajedno s reklamom i propagandom uvijek povjeri stručnim licima ili ustanovama; da se bez velike potrebe ne osnivaju nova nakladna poduzeća bez dovoljnog kapitala i stručnih lica, jer je to samo na štetu katoličkoj štampi; da nakladna poduzeća sporazumno utvrde prodajne cijene za svoja izdanja, kao i knjižarski popust i cijene za oglase u njima, i da u tom pogledu ne vode nesolidne konkurencije; da sporazumno ustanove honorar piscima po arku, odnosno retku, za originalna djela i za prijevode; konačno da se poduzmu koraci za osnutak jakog katoličkog nakladnog zavoda po uzoru pariske Kuće dobre štampe,

Kongres konstatira sa žaljenjem, da se u zadnje doba sve više množe privatni nakladnici katoličkih izdanja, čim se oduzima posao i sprječava razvitak katoličkih nakladnih knjižara, kojima je to glavni zadatak, nadalje da ne samo privatni nakladnici, nego i katoličke ustanove tiskaju svoja izdanja kod tiskarskih poduzeća, koja nisu nikada imala nikakove veze s katoličkim pokretom, što više, koja su mu direktno bila protivna, premda ima dosta tiskara, koje su isključivo u katoličkim rukama i koje se radi pomanjkanja posla moraju borti za svoj opstanak.

Zato Kongres apelira na svijest katoličkih pisaca i izdavača, kao i svih katoličkih ustanova, neka svoja izdanja u prvom redu ponude katoličkim izdavačkim poduzećima, a svakako da ih tiskaju kod onih tiskara, koje su u rukama svijesnih katolika. Posebno pak traži, da se molbama za izdavanje djela, za koje treba odobrenje duhovnih vlasti, predlože bar dvije ponude katoličkih tiskara, tako da izdavači moraju, uz jednake uvjete, prednost za tiskanje dati katoličkim poduzećima.

Kongres želi, da katolici nabavljaju knjige iz inozemstva preko svojih katoličkih knjižara, zatim da katoličke knjižare izdadu katalog katoličkih knjiga, koje se još mogu dobiti, a godišnje jedan do dva puta dopunjak o novo izašlim katoličkim knjigama, koji bi se preko centrala i društava K. A. širili ne samo među njihovo

članstvo, nego i drugu publiku, te napokon da katoličke knjižare uzmu zajedničke putnike, koji će neprestance obrađivati dodijeljeno im područje.

Kongres želi, da se pretstavnici katoličkih tiskara posebno sastanu i sami rasprave pitanje ojačanja, odnosno fuzije njihovih poduzeća.

Zaključak.

Slijedeći želje Sv. Oca Pape Pija XII. zaključuje Kongres osnovati:

1. organizaciju hrvatskih katoličkih novinara, odnosno novinara i urednika, i

2. organizaciju hrvatskih katoličkih nakladnika, te napose tiskara i knjižara, pa povjerava Pijevu Društvu da izradi za njih organizacijske statute i provede njihovo konstituiranje, priključivši ih kao nacionalne sekcije priznatim Međunarodnim organizacijama Ureda katoličkih novinara i Unije katoličkih izdavača.

Kongres povjerava nadalje Pijevu Društvu neka osnuje katoličku novinsku agenciju (KANA) za posredovanje vijesti i informacija hrvatskim katoličkim novinama i časopisima. Buletin ove agencije neka isprva izlazi mjesečno jedamput i drži u vidu želju Kongresa, da sva hrvatska katolička štampa nastupa složno u pojedinim konkretnim pitanjima kako napadaja tako i obrane, razrađujući ih prema direktivama crkvenih vlasti i karakteru pojedinoga lista. Kongres povjerava Pijevu Društvu i brigu za školanje katoličkih novinara u inozemstvu, bilo na inozemnim katoličkim novinarskim školama, bilo u uredništvima velikih katoličkih inozemnih novina.

Konačno Kongres povjerava Pijevu Društvu skrb oko provedbe svih svojih zaključaka priznavajući ga centralom hrvatske katoličke štampe, i želeći — ako je potrebito — da se u duhu ovih rezolucija reorganizira, da bude sposobno za njihovu provedbu.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak)

DRAŽILA I UŽIVALA.

4. Č o k o l a d a je pravljena od kakaova brašna, kojemu se dodaje šećera i vanilije. Čokolada je vrlo hraniva za djecu i za odrasle. Čokolada se kuha tako, da se za jednu osobu uzima ¼ štanglice i 4 kocke šećera. Čokoladu otopimo u posudi i ukuhamo u kipućem mlijeku ili u vodi. Dobro je, da je dobro prokuhamo na blagoj vatri pola sata. Za slabu djecu i za bolesnike možemo u šalici razmutiti prije nego li ulijemo čokoladu, žumanjak i miješajući njemu dolijevati skuhanu čokoladu.

Evo ću ti, draga mi domaćice, kazati, kako ćeš odmah znati skuhati i dobru crnu kavu. Prijesna zrna prži polako, da ti ne izgore, i miješaj ih marljivo kuhačom. Pečena zrna brzo ohladi i drži u pokrivenoj posudi do uporabe. Dobro je, da se svaki put prije uporabe za kuhanje samelje potrebna količina. Kavu treba kuhati u čistoj vodi, a ne u naljevu na ostatak od prije skuhane kave. Najbolje bi bilo, da uzmemo za kuhanje kave prokuhanu vodu. Kad voda zakipi, saspi u nju kavu. Na pol litre vode možeš uzeti jednu veliku žlicu kave. Kava neka toliko vremena ostane na vatri, dok se pjena na površini ne razbistri. Tada je odmah otstrani od vatre, ulij malo hladne vode i dobro je pokrij da ne izgubi svoj ugodni miris. Imade štedljivih kućanica, koje talog ponovno upotrebe. Na talog naliju vodu i dalje postupaju kao prvi put. Talog od drugoga kuhanja ne valja više upotrebiti, jer je kiseo. To valja baciti, ali ne u napoj, jer ta kiselina ne prija ni svinjama. S tim je dobro oprati crnu končanu robu. Neke domaćice to izliju oko drveta ili na cvijeće. Kuhamo li veće količine, tada kod prvoga kuhanja može ostati sa kavom, a odlije se potrebna količina. No to ne smijemo više učiniti kod drugoga kuhanja. Iza drugoga kuhanja odlijemo kavu, a talog bacimo. Posudu u kojoj smo dva puta kuhali kavu moramo kipućom vodom oprati i posušiti. Liječnik daje kofeina kad hoće ojačati časovito oslabljeno srce.

Ovdje možemo spomenuti još neke tvari koje se kod nas upotrebljavaju u našim narodnim kuhinjama i u kućnoj ljekarni.

1. L o v o r i k a — lorber — raste i u našim južnim krajevima, a ugodan je kao dodatak raznim jelima osobito juhi i varivu.

2. K a d u l j a — ž a l f i j a je vrlo dobro sredstvo za ispiranje bolnih mjesta organizma. Ona draži sluznicu i time navlači više krvi i time se ublažuje bol. Uzima li se kao napitak u većoj količini, uzrokuje povraćanje. Neki je piju protiv bolesti u želucu i u crijevima, kod smetnja stanovitih ženskih oboljenja i bljedobolje. Može se piti kao ½ dodatak mlijeku.

3. B o s i l j a k imade eteričnoga ulja. Dobro je, da se u vodi, u kojoj smo kuhali bosiljka, umivaju ljudi, koji imaju od naravi vrlo suhu kožu.

4. Ružmarin upotrebljavaju naši Primorci za spremanje riba. Ružmarinovo ulje je lijek protiv grčeva i pospješuje probavu. U ovu svrhu se kuha čaj od ružmarinovih grančica. Ružmarin je i vrlo dobra obrana od dosadnih komaraca. Zato ga u krajevima, gdje su komarci u velikom broju na teret ljudima i stoki, sade oko kuća u obliku grmlja ili ograde.

5. Borovica djeluje povoljno na disanje, nadalje promiče probavu i liječi pokvaren želudac ako se bobice sažvaču i pojedu. Ljeti metnu domari bobice na žeravicu i kade sobu, u kojima su se nastanili komarci. Komarce dim i miris tjera iz prostorija. Naš narod rado pije rakiju, u koju je domaćica prije makala bobice borovice.

6. Radix liquiritiae — Bärenzucker je omiljeli crni šećer za našu dragu dječicu. Radix liquiritiae compsitus je sredstvo za ispražnjenje crijeva.

7. Rabarbara — rhabarber je porijeklom iz Tibeta i Kitaja. I kod nas je sada već dulje vremena gaje. Korijen se upotrebljava za kompot pomiješan jabukama ili bez njih. Od njega se pravi i vrlo tečna gibanica. Jedno mu je zlo svojstvo, da treba mnogo šećera. U medicini ga imamo u formi praha kao radix ili rhizoma rhei chinesis, koji radikalno čisti crijeva i promiče probavu. Zato ga je dobro uzimati kod zastarjelih katara želuca i crijeva.

8. Lanovice — lan pitomi — linum mitatissimum je biljka, od koje prave ljekovito sjemenje — semen lini i ulje — oleum lini, kojim se mažu s dobrim uspjehom opekline. Od lanena brašna se prave koštice za ublaživanje bolova i probadanje u prsnome košu.

9) Krajovac — Angelica — arhangelica officinalis. Od korijena angelike prave radi ugodnoga mirisa i gorkoga teka razne fine likere.

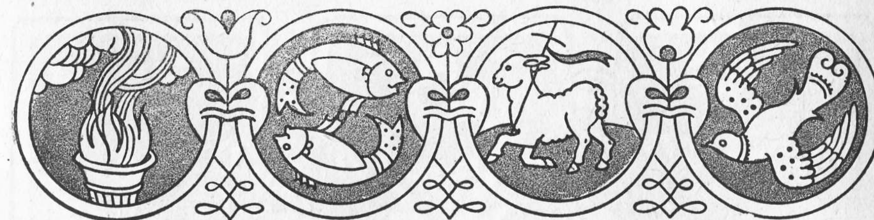
10. Pelin — artemisia absinthium — Wermut vrijedi kao lijek, koji pospješuje tek. Od njega se pripravlja vrlo omiljela rakija i vino.

Alkohol se dobiva vrijenjem tekućine u kojima imade škroba i šećera. Od grožđa postaje vino, a od voća voćno vino, a pivo se pravi od ječma i hmelja, rum i arak od šećerne trske i riže, žesta i rakija od šljiva, krumpira i raži.

Ako se alkohol samo katkada i umjereno troši, to ne škodi odraslima, pa se i u ljekarstvu mnogo upotrebljava, ali djeci se ne smije nikada davati. Mnogo uživanje alkohola djeluje na tijelo otrovno, razara zdravlje pojedinca i sreću čitave porodice. U pivu imade 2—7% alkohola, u običnom vinu 9—12%, u desertnom 16% i više, u rakiji 30—70%, u konjaku 40—50%, a u pravome rumu 60—80% alkohola. U likerima imade uz mnogo alkohola još vode, šećera i mirodija. Alkohol je ljuta opora tekućina, koja kada dođe na jezik ili na kožu peče, a kada se zapali, tada gori modrikastim plamenom. Osim alkohola imade u žestokim pićima vode i nešto šećera. Alkohol je pravi otrov za tijelo čovjeka. U kuhinji trebamo alkohol u raznim oblicima za pravljenje nekih vrsta kolača.

Ocat se dobiva destilacijom drva. Taj je ocat 80%. Stolni ocat sadržaje 3—3½% octa. Druga vrsta octa dobiva se od vina. To je mnogo bolji i zdraviji ocat, a može se u njega staviti i mirodije. Ocat podražuje sluznicu želuca na izlučivanje sokova, podražuje i žlijezdu gušteraču i rad samih crijeva. Octa se zato ne daje kod povišenoga izlučivanja tih organa i kod proljeva. Ocat nije štetan za bubrege. Ocat možemo lijepo zamijeniti sa limunovom kiselinom. Ocat moramo čuvati, jer nam se lako spljesnivi. Pogotovo će nam se to dogoditi ako ga čuvamo u drvenim bačvicama. Dogodi li nam se to ipak, to si lako pomognemo. Izlijmo cijeli ocat u lonac, prokuhajmo ga, ohladimo i spremimo u staklenke na hladnome mjestu. Ovako prokuhani ocat možemo čuvati i uzdržati godinama.

Sjetite se crkve u Ružićima!

Nek je svašta.

Iz Španjolske. Španjolska, ova zemlja tolikih svetaca Božjih, zemlja, u kojoj su se rodili jedan sveti Dominik, jedan Ignacij, jedna sv. Terezija Avilska, koja je tako dugo patila od grozota boljševika i komunista, sada je opet slobodna, ona je opet katolička zemlja. Cijela je Španjolska sada u vlasti generala Franka. Čim je on postao gospodar Španjolske, odmah je stupio na snagu konkordat, koji je kraljevina Španjolska sklopila još 1851. god. sa Svetom Stolicom. Prema tomu konkordatu mora biti pouka u svim školama, pa i u najvišim, prožeta duhom vjere. General Franko je katolik na djelu i na riječi, pa će se toga jamačno i držati.

Kako se sada pronašlo, boljševičke rulje ubile su i barcelonskoga biskupa Emanuela i teruelskoga biskupa Anzelma.

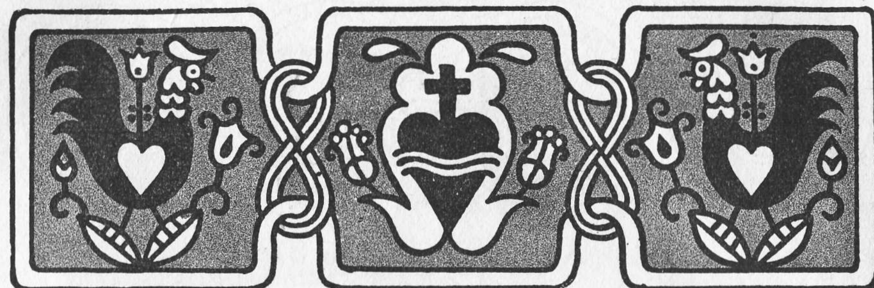
Sada, kad je veliki i glasoviti grad Barcelona oslobođen, a boljševici i komunisti pobjegli prema Francuskoj, sada se vidi, kako su strašno pustošili taj prekrasan grad komunisti, dok su gospodovali u tom gradu. »Osservatore Romano«, list Svete Stolice, 29. je siječnja 1939. napisao ovo: »U Barceloni je bezbožna vlada upravo sotonski iskalila svoju mržnju na sve, što je katoličko. Katolicima najmilije svetinje komunisti su najgroznije oskvrnuli i obeščastili, a samu vjeru htjeli su ugušiti u potocima krvi. Tri dana i tri noći, to jest 19., 20. i 21. srpnja 1936., zabilježit će povijest kao najgroznije časove u povijesti naših dana. Ta tri dana je pod vodstvom ruskih komesara Torkina i Nina komunistička rulja, u kojoj je bilo 1500 ljudi, ugrabila četiri tisuće automobila i oboružana strojnim puškama navalila na sve crkve, samostane i druge crkvene zavode, sve razrušila, opljačkala, a onda zapalila. Stolnu crkvu su obeščastili i pretvorili u skladište. Tako su postupali i s bolnicama crkvenih redova, s vjerskim školama i sa stanovima svećenika. Koga su zatekli u svećeničkom ili u redovničkom odijelu, njega su naprosto ubili.«

Iz strašnoga ovoga progonstva Crkva je ipak izišla pomlađena, obasjana zorom nedužne mučeničke krvi.

Godišnjica Euharistijskoga kongresa u Budimpešti. Na godišnjicu velebnoga euharistijskoga kongresa, koji se prošle godine držao u Budimpešti, pripravljaju se katolici Madžarske trodnevnicama. Sama proslava bit će u Budimpešti 25. do 29. svibnja, gdje će se tih dana držati veliki katolički kongres.

OBAVIJEST RODITELJIMA. Provincija franjevaca konventualaca, koja imade sjedište svoga provincijala u Zagrebu, Sv. Duh, redovno prima za svoj pomladak djecu zdravu i čestitih roditelja, koja su svršila odlično ili vrlo dobrim uspjehom propisanu osnovnu školu. Roditelji, kojih djeca imadu sklonost za redovničko zvanje franjevaca, neka se obrate, što hitnije, na adresu: Franjevci Konventualci, Zagreb, Sv. Duh 29. Svojoj prijavi neka prilože preporuku svog župnika ili katehete djeteta, školsku svjedodžbu, ako je dijete svršilo osnovnu školu, a ako sada polazi 4. razred osnovne škole, neka pošalje obavjesnicu, zatim krsni list, domovnicu, liječničku svjedodžbu. Dijete ne smije biti starije od 12 godina. Treba da je sposobno za dalje nauke, jer će morati pod konac lipnja ove godine praviti propisani prijamni ispit u državnoj gimnaziji, za upis u srednju školu, da uzmogne od jeseni polaziti klasičnu gimnaziju.

Provincijalat Franjevaca Konventualaca u Zagrebu, Sv. Duh 29.

Zahvalnice.

Sinj: Za pomoć u svim poteškoćama meni i mojoj djeci, osobito za pomoć kod ispita. **Marija Kuletin.**

Sušak: Od srca zahvaljujem sv. Anti i sv. Franji Ksaverskom, što je jedna osoba po njihovu zagovoru dobila željeno mjesto, zatim, što sam sretno prodala svoju imovinu po zagovoru sv. Ante, što su moji najbliži bili sačuvani u ratu, što mi je bila povraćena znatna svota novaca, za koju sam mislila već, da je izgubljena, što sam sretno prodala zemlju, kad je zato bilo najmanje izgleda, što mi je bilo pomoženo u mnogim parnicama i što sam našla mnogo puta svoju izgubljenu stvar. Na ovim i svim drugim milostima neka je hvala i slava mojim nebeskim pomoćnicima. **N. N.**

Srem. Mitrovica: Neka je čast i slava Presv. Trojstvu, Presv. Krvi Isusovoj i nebeskoj Majčici koja mi je pomogla svojim zagovorom da mi je bolesna noga iznenada ozdravila. **Kata Pismester.**

Subotica: Jedna me osoba oklevetala i tužila na sud za krivično djelo. U toj nevolji utekoh se sv. Josipu i on je pomogao. Dotična je osoba povukla tužbu. Zato neka je hvala i slava nebeskom pomoćniku. **M. V.**

Zagreb: Bio sam u velikoj nevolji tj. napadnut od zloga jezika pa je time bio u pitanju moj službeni položaj pače i služba, a uza to snašle su me i druge nepravednosti. Utekao sam se devetnicom Majci Božjoj Lurdskoj, Božanskome Srcu Isusovu, sv. Josipu, sv. Anti i blaženom Nikoli Taviliću. I bio sam uslišan. Zato neka je vječna hvala dragom Bogu, koji mi je pomogao zagovorom mojih svetih zaštitnika. **Stanković Zvonimir.**

Zahvaljuju Božanskome Srcu Isusovu, dragoj nebeskoj Majčici, sv. Josipu, svetom Anti, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Franji, biskupu Langu, Petru Barbariću:

Zagreb: Za sretan porođaj i za ozdravljenje sestre. **Bosiljka Medić.**
Zagreb: Za uspjelu operaciju svoga muža. **Katica Purak.**
Šibenik: Za mnoge primljene milosti. **Marija Ožegović.**
Žabalj: Za mnoge milosti i dobročinstva. **Obitelj Stjepan Pleše.**
Sušak-Trsat: Što je izliječeno uho od upale. **Ivka Glažar.**
Zagreb: Za utjehu i pomoć u teškoj jednoj tjeskobi. **A. Ž.**
Štefanec: Za ozdravljenje. **Franjo Petrinec.**
Kansas City: Za mnogo primljenih milosti. **M. Magdić.**
Krasno: Za mnoga dobročinstva. **Đurdica Anić.**
Krasno: Za ozdravljenje. **Maša Anić.**
Osijek: Za sretnu operaciju svoje majke kao i zato što joj je pošten nalaznik vratio izgubljenu stvar. **M. B.**
Đurđevac: Za sretnu operaciju i brzo ozdravljenje. **Luka Matočec.**
Gerovo: Za pomoć kod gradnje kuće. **Ana Molnar.**
Lackavanna: Za ozdravljenje svoga rođaka kao i za svoje namještenje. **Mary Berlando.**
Ogulin: Za ozdravljenje od teške bolesti. **M. Viževič.**
Zagreb: Za pomoć u velikoj i teškoj nevolji. **Vilma Richter.**

Brodski Varoš: Za ozdravljenje svoje majke i za mnoge druge primljene milosti. **T. M.**
Koprivnica: Za mnoge primljene milosti. **L. Sobota.**
Kraljevica: Za dobivenu milost. **Marija Gudac.**
Drenovci: Za sretan porod i za mnoge druge milosti i dobročinstva. **L. V.**
Zetkan-Dubrava: Za sve primljene milosti. **M. B.**
Pakrac: Za primljene milosti. **Franciska Andričević.**
Rečica: Za pomoć u teškoj bolesti. **Zeman Anton.**
Zagreb: Za mnogo primljenih milosti. **Katica Brlić.**
Varaždin: Za ozdravljenje oka. **Cvijeta Hajek.**
Ciglena: Za pomoć u mnogim nevoljama. **H. K.**
Ogulin: Što je sin sretno položio ispit. **K. Volek.**
Hlebine: Za sve primljene milosti. **Marica Kokor.**
Novigrad: Za uslišane molitve. **I. i K. Ormuš.**
Osijek: Za pomoć u teškoj bolesti i sretno uspjeloj operaciji. **Katica Kovač.**
Brezovica: Za jednu osobitu milost i za sva ostala dobročinstva. **Franjo Peček.**
Jaska: Za pomoć u bolesti i nesreći koja je zadesila kuću. **V. F.**
Dubrovnik: Za primljene milosti. **Dulčić Margareta.**
Pag: Za pomoć u bolesti. **Marija S.**
Subotica: Od srca zahvaljuje dragom Bogu za primljenu milost po zagovoru biskupa Langa. **Dulić Terezika.**
Sušak: Neka je vječna hvala Bogu za milosti primljene po zagovoru sv. Augustina i sv. Monike. **Margareta Randić.**

Od svega srca zahvaljuju sv. Josipu:

Odžak: Za sretan uspjeh teške operacije na želucu. **N. N.**
Vinkovci: Za primljene milosti. **Pavica Štok.**
Sv. Martin: Mala Božena, što joj je popustio jak kašalj. **B. S.**
Vareš: Bolest muža bez operacije krenula na bolje. **Serafina G.**
Sarajevo: Patila sam dulje vremena na stomaku i mandulama. Jednom su mi tako jako natekle, da nisam mogla ni govoriti ni jesti, a i temperatura se sve više dizala. Stavljala sam obloge i ispirala grlo, ali bez koristi. Tad zamolih sv. Josipa, Srce Isusovo i Marijino da mi pomognu. Obećah se javno zahvaliti i držati Glasnik sv. Josipa dok sam živa. Na veliko iznenađenje za dvije minute nestade temperature, grlo posta normalno, osjetih da mi neka struja kola tijelom i ja odmah ustadoh potpuno zdrava. Hvala i slava nebeskim pomoćnicima. **Ljeposava Ninić.**

Darovi.

Za gradnju crkve sv. Josipa na Trešnjevki darovali su u listopadu, studenom i prosincu g. 1938. slijedeći: 1800 d: N. N. Zagreb; **1375 d:** Desput Anka, Zagreb (II. i III. obrok za ljubičastu kazulu); **1000 d:** Dr. Selec Mijo; **po 500 d:** Dr. Branko Vinek i N. N. Zagreb; **po 300 d:** Vincetić Aleksandar, N. N., obitelj Franje Fegića i Unukić Katarina iz Zagreba; **po 100 d:** Vasić Dragutin i Zora, Zagreb; Bielcić Sofija, Skočaj; Pokaz N., N. N., Vrbanić Vjekoslav i Starčić Vjekoslava iz Zagreba; **po 70 d:** Saćer Ivana, Zagreb; Bolković A., Rab; **60 d:** Hafizović Josip sabrao u Karlovcu; **po 50 d:** Prpić Jelka, Otočac; Kinder Marija, Zagreb; Brozović Stefa, Varaždin; Fridrich Fanika, Brčko; Tutek Marija, Karlovac; Pavila Apolonija, Bjelovar; Bosak Julije, Preseka; Mandić Dragica, Srijedska; Volf Slavica, Bošnjaci; Stunić Jelka, Čabar; **40 d:** Jernejc Josip, Zagreb; Cernjak Ivka, Zagreb; **po 30 d:** Čačković Terezija i Fučić Ive iz Zagreba; Šiško Ljuba, Ljubljanica; Javurek Slava, Daruvar; Ravlić Luka, Mostar; Lavička Marinka, Daruvar; Štimac Mile, Lovinac; Sotošek Ivana, Zagreb; **po 25 d:** L. M., Virje; Cukrov Katica, Split; **21.50 d:** Vlaović Anka, Babina Greda; **po 20 d:** Katalinić Ante, Kaštel Stari; Abramović Mirko, Vrbovec; Kuhar Marija, Topusko; Mičić Dušan, Dubrovnik; Sirotković Karmela, Nin; Kunštek Dragutin, Krapina;

Pavlak Sidonija, Jajce; **po 15 d:** V. L., Topusko; Janjić M., Drenovci; Kirasić Jure, Munjara; Babić Milka, Tuzla; **po 10 d:** Muža Ivan, Šklebar Marija, Reven A., Pandić Stanislav iz Zagreba; Dugoć Mijo, Sunja; Šimić Josipa, Bošnjaci; Delač Zora, Vukovar; Šimić Anica, N. Gradiška; Sente Maca, Zlatar; Požgaj Đuro, Čakovec; Baumeister Josip, Đakovo; Kovač Antun, Kotoriba; Jelaković Anka, Pakrac; Marošević Anka, Remete; Dr. Ivo N., Kućice; Tušek Zora, Varaždin; Neubauer Marija, Mala Subotica; Dorić Vjekoslav, Đakovo; Matešić Ruža, Split; Gajdek Stevo, Bos. Petrovac; don Vice Gabelić, Hvar; Pomm Adolf, Valpovo; Jakšetić Josip, Careva Ćuprija; Kovačević Kata, Lovas; Lukić Franka, Leševo.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: K. Ozurovich, Bartlett **140 d;** M. Mamić, Kruševac **100 d. Po 50 d:** M. Šarčević, Sikirevci; K. Žmikić, Dubrovnik; G. Dimić, Zagreb **30 d. Po 20 d:** N. N. Supetar; M. Muich, Denver; M. Jeseta, Bartlett; A. Bruljac, Aleksandria; M. Đurekovich, Tyrone; Stj. Hozian, Omaha; I. Lesac, Omaha; M. Lukač, Našice; J. Ljikar, Kucura **15 d;** I. Jugorac, Banjaluka **15 d. Po 10 d:** Z. Devčić, Sušak; V. Mikulica, Čepin; B. Pečarević, Vis; M. Ivačić, Trogir; Dr. A. Katalinić, K. Stari; Sestre Milosrdnice, Split; E. Lukenich, Petrovgrad; K. Ivana, Vratno. **Po 5 d:** M. Slamić, Grede; M. Beluhan, Zagreb; M. Grčević, Otočac; D. Pozojević, Sušak; J. Tomac, Bistrica; M. Turovac, Otočac; T. Baraboš, Cetinje; M. Ilić, Beograd; F. Galić, Čakovec; N. N., Gor. Mihaljevec; B. Gunjak, Sisak; E. Baumschabel, Vinkovci; S. Vampol, Crikvenica; Ž. Macek, Zagreb; Fr. Oriški, Zagreb; M. Valić, Postire; Fr. Borčić, Komiža; O. Dohnal, Split; M. Orlandini, Pučišće; S. Stamac, Molat; M. Smorčić, Preko; M. Crnica, Dubrovnik; St. Ribaš, Dubrovnik; Župski Ured, Dubrovnik; V. Krušec, Zagreb; K. Miholjević, Subotica; M. Koenić, Baška; I. Krpan, Drinak; Z. Komerža, Crikvenica; Fr. Paškvan, Sušak; A. Špehar, Sušak; S. Kezele, Mrkopalj; Lj. Rački; Fužine; Obitelj Matijašević, Zagreb; Fr. Turk, Zagreb.

Za razne svrhe: T. Gršak, Zagreb za crkvu Ohrid **5 d.** B. Koharević, Sušak za crkvu Ohrid **5 d.** S. K., Senj za svijeće sv. Josipu **20 d.** M. Trgovčević, Zagreb za svijeće sv. Josipu **20 d.** Stj. Dvoršak, Majerje za Dom sv. Josipa **5 d.**

Za crkvu u Ružićima: R. Gorkoš, Zagreb **50 d. Po 5 d:** J. Čondrić, Kiseljak; B. Bašić, Zagreb; I. Wittik, Vel. Kopanica; T. Gršak, Zagreb.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: M. Kovačina, Zagreb **100 d.** A. Marinović, Albany **5 dol.** A. Grahovac, Zagreb **50 d.** E. Dujmović, Split **35 d.** K. Žilovec, Zagreb **30 d.** M. Maričić, Novi **20 d.** I. Vidović, Zagreb **20 d.** M. Stipica, Split **15 d.**

Naši mili pokojni pretplatnici:

Žagar Marija, Predzid; Ivan Otorepec, Zagreb; Franjo Mink, Drenje; Elizabeta Kolar, Beravci; Marija Špoljar, Zagreb; Marko Jelić, Gradište; Marica Jovanović, Županja; Luca Kurtović, Split; Ana Ćorić, Vareš-Majdan.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.

SADRŽAJ: Mjesec presvetoga Srca Isusova. — Svetkovina Srca Isusova — svetkovina ljubavi. — Blaženi Nikola Tavilić. — Zagreb ne da, da se psuje. — Izvor sreće za obitelj. — Nadbiskup dr. Alojzije Stepinac. — A Krist je šutio... — Izložba hrvatske katoličke štampe. — Kongres hrvatske katoličke štampe. — Rezolucije kongresa. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Hrvatska knjižnica o novom Papi. Odavna već nije novi Papa dočekan s toliko pažnje i poštovanja, kao što je diljem čitavoga svijeta (pače i kod nekatolika) dočekan izbor kardinala Eugena Pacellija, za Papu Pija XII. Razlog je tome dojakošnji život i rad sadanjega Pape. Pa da taj život i rad novoga Pape upozna što veći broj Hrvata, koji su kroz 1300 godina vezani s Namjesnikom Kristovim, Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima izdalo je u svojoj zbirci **knjižica po dinar** vrlo dobro napisani životopis **»Pape Pija XII.«**

Pisac je prof. Dr. Josip Rožman, koji je za vrijeme izbora i krunisanja Pija XII. boravio u Vatikanskom Gradu, te opisuje što je sam doživio, svojim očima gledao i iz prvih izvora čuo. Zato su opisi živi i čitki, a popraćeni su još većim brojem izvornih slika.

Sadržaj je ovaj: Od jednog Pape do drugoga. Rodio se u Rimu. »Crni patricij«. Mučenik bez čavala. Učenik. Svećenik. Apostolski nuncij. Izbor novoga Pape. Krunidba. »Anđeoski pastir«.

Knjiga pjesama o bl. Nikoli Taviliću. K jubilarnoj godini bl. Nikole Tavilića izašla je knjiga pjesama **»Cvijet Hrvatske krvi«**, kojom su pjesnik Baltazar Vijolić i slikar Gabrijel Jurkić na divan način umjetnički uzveličali lik i život ovog hrvatskog jerusalemskog Blaženika. To je jedna od najdivnijih i najljepših pjesničkih knjiga, što su u posljednje vrijeme osvanule u hrvatskoj književnosti. To je ujedno najsjajnije književno djelo, koje je dosada stvoreno o bl. Nikoli Taviliću. Zato neka ta knjiga bude najtoplije preporučena svim ljubiteljima lijepe knjige, svim štovateljima bl. Nikole Tavilića, a posebno hrvatskoj omladini. Neka se iz te knjige deklamiraju pjesme na svim katoličkim priredbama, a osobito na onima, koje će biti priređene u čast bl. Nikole Tavilića u ovoj njegovoj jubilarnoj godini. Knjiga je krasno opremljena, te stoji 10 dinara, a naručuje se kod **Hrvatskog Odbora za Sv. Zemlju, Zagreb, Trenkova 1.**

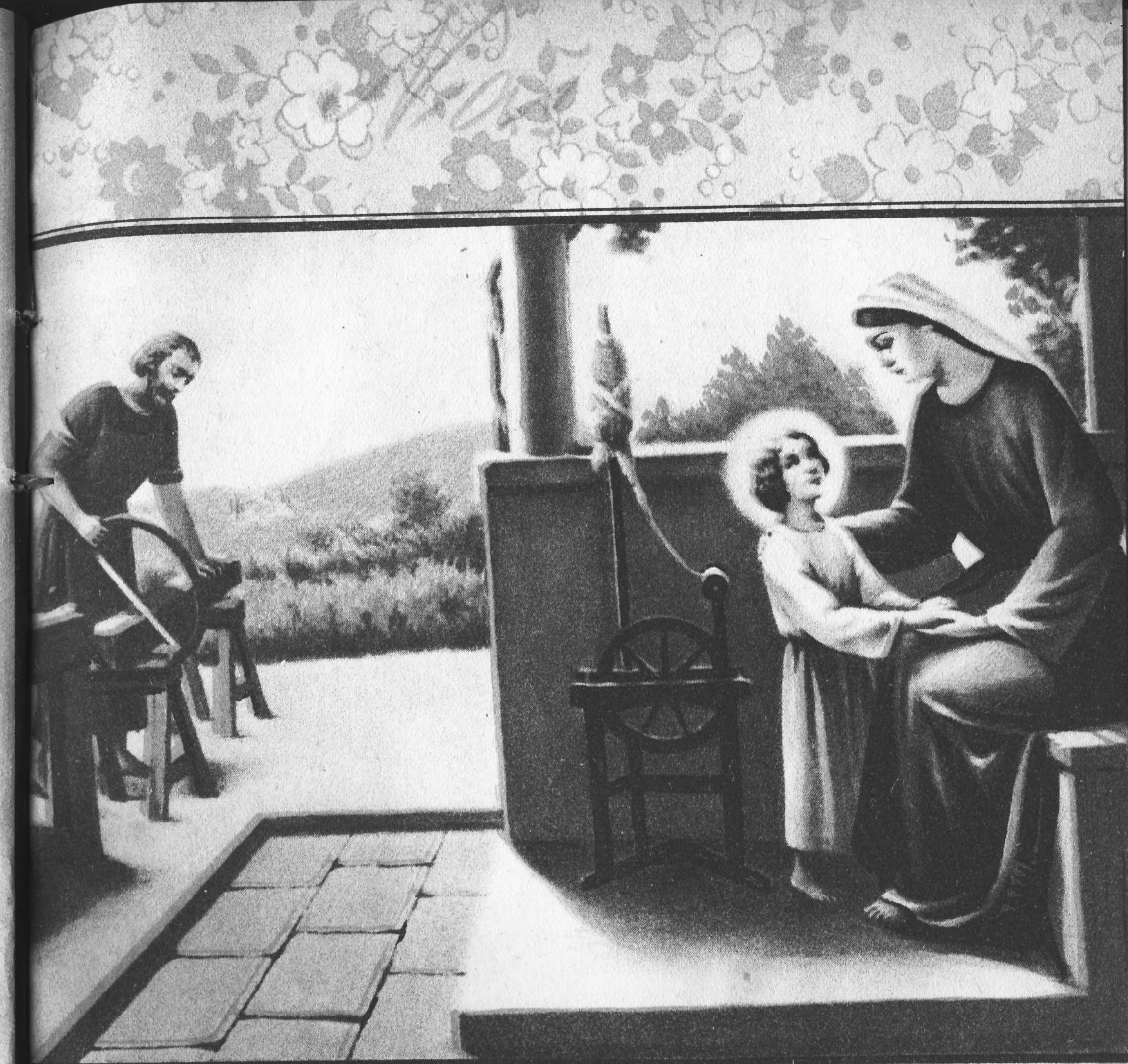
Dr. M. Mešler: Tri temelja duh. života. Konačno smo dobili u hrvatskom prijevodu jeftin ali dragocjen priručnik za nauku o duh. životu. Knjigu je napisao poznati isusovac o. M. Mešler, čiju knjigu: Značaj Kristov već poznamo u hrv. prijevodu. Svatko tko želi, da se uputi na laki način u duh. život, a to bi trebao svaki katolik, neka posegne za ovom knjigom, jer je u njoj dao pisac ono što je najpotrebnije pregledno, praktično i lako pisano. Hrvatski je prijevod izdan u obliku, da se može nositi sobom kao molitvenik a urešen je i slikama. Dobije se u svim boljim knjižarama i kod naklade **Fides, Senj, bogoslovija, Hrv. Primorje za cijenu od 14 din (kartonir.) i 18 din u tvrdom uvezu.** Omladina ima kod zajed. narudžbe popust. Knjiga će dobro doći svećenicima, redovništvu, nabožnim društvima Trećeg Reda, Srca Isusova, Marij. Kongregacijama i svim članovima Kat. Akcije od najmlađih do najstarijih.

R. Kupareo. O. P.: Pjesme i psalmi, cijena din 12.—. Naručuje se kod uprave Euharistijskog Glasnika, Split, Poljud. — O. Kupareo već godinama piše u Euharistijskom Glasniku, koji eto sada izdaje lijepo opremljenu zbirku njegovih pjesama. U ovim pjesmama koje su potekle iz njegove duše, naći će svaki čitatelj duševnog poleta i utjehe. Toplo preporučujemo.

Dr O. Ante Crnica: Naša Gospa od Zdravlja i njezina slava, izdala franjevačka Visoka Bogoslovija u Makarskoj, str. 701, **cijena 85 din.** — Već preko dvije stotine godina štuje se slika Gospe od Zdravlja na Dobrom u Splitu. U ovoj knjizi prikazuje odlični pisac i revni štovatelj Gospin beskrajnu dobrotu nebeske Majke kao i duboku zahvalnost njezine djece. Da se ovo što jasnije istakne, uplitani su događaji iz crkvene, svjetske, kulturne i narodne povijesti. Na taj način ukratko je obnovljeno ne samo kulturno i nacionalno djelovanje franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja među hrvatskim narodom u Dalmaciji — kojoj pripada ovo svetište — nego je obnovljena i prošlost mnogih naših slavnih muževa, koji su u svoje doba igrali važnu ulogu u našem narodnom životu, a koja je nažalost donekle pošla u zaborav. — Na ovom opsežnom djelu radio je učeni i marljivi pisac punih 10 godina. Naša je želja da ovaj veliki trud donese i velikih plodova. Toplo preporučujemo.

Mjeseca lipnja 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. Č. — Pamfilije, koji se broji među najveće mučenike Maksimilijanova progonstva. — Radovan.
2. P. — Erazmo, biskup. — Marcelin, svećenik mučenik Kvatre † 🌕
3. S. — Klotilda, kraljica franačka. — Oliva djevica. Kvatre †
4. N. — **Presveto Trojstvo. Evanđelje: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Mt. XXVIII., 18—20.** Kvirin, sisački biskup.
5. P. — Bonifacije, biskup, apostol Njemačke, pogubljen radi svete Vjere god. 755.
6. U. — Norberto, biskup magdeburški, umro god. 1134.
7. S. — Robert, opat. — Lukrecija.
8. Č. — **Tijelovo. — Brašančevo — spomen naređenja Presv. Oltarskog Sakramenta.**
9. P. — Primo i Felicijan, braća i mučenici.
10. S. — Margarita kraljica škotska, umrla god. 1093. — Biserka. ☾
11. N. — **2. po Duhovima. Evanđelje: Priča o kraljevskoj gozbi. Lk. XIV. 16—24.** — Barnaba, apostol. Ime mu znači: Sin radosti.
12. P. — Ivan Fakundo, priznavalac. — Ninko.
13. U. — Antun Padovanski, priznavalac, franjevac, veliki čudotvorac.
14. S. — Bazilije Veliki, biskup u Cezariji, naučitelj sv. Crkve. Preminuo je na glasu svetosti i učenosti g. 379.
15. Č. — Vid, mučenik u Siciliji, zajedno sa sv. Krescencijom i njezinim mužem sv. Modestom. — Dobrovit.
16. P. — Presveto Srce Isusovo. — Ivan Franjo Regis, priznavalac, svećenik Družbe Isusove. — Zlatan.
17. S. — Prečisto Srce Marijino. — Adolf, biskup i ispovjednik. — Rajner, priznavalac. — Nevenka. 🌑
18. N. — **3. po Duhovima i mlada. Evanđelje: Priča o izgubljenoj ovci i zagubljenom novcu Lk. XV. 1—10.** — Efrem sirski, ispovjednik i naučitelj sv. Crkve.
19. P. — Julijana Falkoneri, djevica. — Gervazij i Protazij. — Mučenici. — Bogdan.
20. U. — Silverije, Papa i mučenik.
21. S. — Alojzije Gonzaga, uzor kršćanskoj pobožnosti.
22. Č. — Paulin, biskup grada Nole u Italiji. Umro je godine 431.
23. P. — Agripina, djevica i mučenica u Rimu za progonstva Valerijanova. — Sidonija. — Zdenka.
24. S. — **Rođenje Ivana Krstitelja, koji je kod pohoda Majke Božje bio očišćen od grijeha istočnoga još u utrobi majke svoje sv. Elizabete.** ☽
25. N. — **4. po Duhovima. Evanđelje: Čudesni Petrov ribolov na Isusovu riječ. Lk. V. 1—11.**
26. P. — Ivan i Pavao, mučenici u Rimu.
27. U. — Ladislav kralj, priznavalac.
28. S. — Irenej, biskup u Lionu u Francuskoj, mučen u vrijeme Septimija Severa.
29. Č. — Petar i Pavao, apostoli. — Petar Prvi Papa bio je u Rimu raspet na križ, a sv. Pavlu odrubiše glavu. — Krešimir.
30. P. — Spomen sv. Pavla apostola, koji je bio posuda izabrana, da iznosi ime Gospodnje pred pogane i kraljeve.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Srpanj 1939. Broj 7

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.—
za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«.
Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. SRPANJ 1939. BROJ 7.

Na rijeci života.

Baš mjesec srpanj, kad zemlja žeđa ugrabiti kiše, a požutjela travka i uveli cvijetak kapljice rose, posvetila je sveta Crkva predragocjenoj Krvi Isusovoj. Kao da nas hoće time potsjetiti, što bi bilo od vinograda Božjega, da ga nije Gospodin natapao živom vodom, koja neprestano teče iz presvetoga Srca Njegova. Da, Božansko Srce je izvor, iz koga neprestano teče rijeka vječne vode — predragocjena Krv Isusova. Zovemo je dragocjenom, jer se ne može kupiti nikakvim dobrima ovoga svijeta. Da, samo jedna kapljica ove presvete Krvi vrijedi više nego čitav svijet sa svim, što jest i što ima.

U starom zavjetu žrtvovali su svećenici Bogu ponajviše životinje. Danomice tekla je krv u jeruzalemskom hramu. Ali makar su prinosili hiljade i hiljade žrtava, makar su u čast Bogu klali i palili hiljade životinja kao pomirnu žrtvu, niti je krv tih žrtava mogla otkupiti čovjeka, niti ga osloboditi iz ropstva đavla, niti mu otvoriti vrata kraljevstva nebeskoga.

Trebala je zato druga žrtva, žrtva Boga čovjeka.

Otkad je iz probodenog Srca Spasiteljeva potekla posljednja kap presvete Krvi, žrtva je zauvijek svršena. »Krist je jednom umro i više ne umire,« kaže apostol naroda. Ali smrt, što ju je Spasitelj podnio jednom na križu, nije bila dosta, da udovolji ljubavi Isusovoj prema čovjeku. U prevelikoj ljubavi svojoj izmislio je Krist Gospodin tajanstveno, božansko čudo, da se žrtva njegove ljubavi obnovi nekrvnim načinom svaki dan, svaki čas, da rijeka života ne presahne nikada, nego da neprestano teče u duše ljudskih stvorova.

A mi ne trebamo ništa drugo, nego samo doći k toj rijeci s dubokom vjerom, poniznim ufanjem i žarkom željom pa da s veseljem crpemo iz nje vodu života.

O, kad bismo mogli vidjeti, kako se Isus pokazuje na oltarima našim svome nebeskome Ocu za nas! Kad bismo mogli vidjeti,

Krvi Kristova, spasi me!

kako mu pokazuje svoje probođene ruke i noge, koje se crvene od presvete krvi. Krv njegova vapije za milosrđem i smilovanjem! Anđeli bolesnika i duša u čistilištu okružuju oltar, da od svete Žrtve ponesu utjehe, okrepe i jakosti svojim bijednim štićenicima. Anđeli i sveti u nebu klanjaju se presvetoj Krvi na oltaru, odakle se rijeka milosti izlijeva na čitav svijet.

Napokon sjetimo se i blaženog časa, kad Spasitelj silazi s oltara i u svetoj pričesti dolazi u naša srca.

»Dođite i jedite ovo je tijelo moje . . .

Dođite i crpite na izvoru žive vode, što sam vam je dao da živite dovijeka.

Dođite svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti.«

Zar se može duša, koja ljubi Isusa, oprijeti ovomu pozivu?

Kao što jelen hrli k vrutku studene vode, tako pohrlimo i mi k riječi vječnoga života i s blaženim Henrikom Suzo recimo Spasitelju: »Što mi je stalo do čitavoga svijeta, kad imadem tebe. Već bih bio sretan, da imadem samo kapljicu tvoje presvete Krvi, a eto u tvome presvetom Sakramentu primamo u svoja usta, u svoje srce, u svoju dušu predragocjenu Tvoju Krv, kojoj se anđeli klanjaju.«

Više puta se čita i pripovijeda, da prijatelji piju krv jedan drugoga, da utvrde prijateljstvo, da se pobratime. A poganski ratnici pili su krv svojih najvećih junaka, ne bi li i na njih prešlo barem nešto njihova junačkoga duha.

A mi? Mi pijemo krv svoga Spasitelja, svoga Boga. Mi se najuže sjedinjujemo s njima i sklapamo najtjesnije prijateljstvo, koje će trajati dovijeka. Da, mi pijemo krv najvećega junaka, koga je ikad zemlja nosila. Pijemo krv onoga, o kome prorok Izaija govori: »Tko je ono, što ide iz Edoma u omašćenim haljinama iz Bosre? Onaj krasni u odjeći svojoj stupajući u veličini jakosti svoje? On je junak, koji je sam stupio u tijesak, vinski tijesak raspaljene srdžbe svemogućega Boga« (Otk. 19. 15).

Naš Gospodin, vječni Sin vječnoga Oca u nebu, da otkupi čovjeka iz ropstva đavolskoga i da mu otvori vrata kraljevstva nebeskoga, sve je žrtvovao. Postao je siromašan do skrajnosti, pače i zadnju kap presvete krvi on je prolio za nas.

Više nije mogao ništa dati niti učiniti za nas.

Za uzvrat želi, da se i mi posve predamo njemu, da budemo samo njegovi — ne napola nego posve njegovi. On hoće da budemo za njega pripravni žrtvovati sve, čast i ugled, zdravlje i život.

Junačke duše, predajte mu se posve. Neka On s vama raspolaže po svojoj volji. — Ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš, moj Gospodine i Bože, neka nam svima bude i na ustima i na srcu.

Jakost, da mu ostanemo vjerni, dobit ćemo na riječi života, kod Stola Gospodnjega. Budemo li često pristupali k njemu, napunit ćemo se duhom Kristovim, a onda ćemo se lako boriti, sa sobom i sa svojim strastima, sa svijetom i knezom tmine.

Budemo li puni duha Kristova, mi ćemo ostati vjerni svome Otkupitelju.

Mi ćemo cijeniti, štovati i ljubiti onu Krv koja nas je otkupila, i nastojat ćemo, da je i drugi štuju i da joj se klanjaju.

Napokon ispunit ćemo zavjet svojih predа, što su ga učinili pred dvije stotine godina, ne bi li se milosrdni Bog smilovao i od hrvatskoga naroda uklonio kugu, što je sedam mjeseci nemilice harala Moslavinom i pokosila do četiri stotine pedeset života . . .

Zato po mogućnosti dajmo i mi svoj dar, da se taj zavjet što prije izvrši i u Ludbregu sagradi dolična kapelica u čast presvete Krvi našega Otkupitelja.

S. M. S.

Jedno novo svjedočanstvo.

Godine je 1699. izašla u slovačkom gradu Trnavi latinskim jezikom pisana povijesna knjiga učenoga isusovca Martina Sentivanja o kraljevini Ugarskoj.[1] U toj se knjizi mnogo govori i o našim hrvatskim stranama, pa se među ostalim u njoj nalazi i jedno novo lijepo svjedočanstvo, kako su stari Hrvati čuvali i branili svoju svetu vjeru katoličku, te gonili iz svoje hrvatske zemlje svakojake krive vjere.

Sentivanj najprije bilježi:

»Pokraj svih ovih vjerskih prevrata, promjena i pomutnji u Ugarskoj i Erdeljskoj ostadoše kraljevine Hrvatska, Slavonija i Dalmacija stalne u vjeri rimokatoličkoj. Dapače na samome ovome posljednjem saboru izradiše, te u njima nitko ne može biti u stanju, da posjeduje dobra, osim rimokatolika.«

[1] Ta knjiga imade ovaj latinski naslov: »Dissertatio paralipomenonica rerum mirabilium Hungariae«.

Iza toga nadodaje one poznate zgode iz života velikih hrvatskih banova Tome Erdedija i Janka Draškovića u obrani vjere katoličke[2] i kazuje:

»Kušala je, istina, bezbožna krivovjerska pošast, da i u te kraljevine raširi svoj otrov, pa se u javnom saboru, držanom u Požunu god. 1609. podufaše ugarski nekatolici s velikom zaštitom tražiti i u ovim krajevima slobodno vršenje svojih sljedbi. No njihovim se bezbožnim pokušajima hrabro oduprijeśe poslanici tih kraljevina, naročito pak njihov ban grof Toma Erdedi. Da onome mnoštvu, što je galamilo i vikalo, ne da prilike, da ga prevladaju, javno izvadi mač iz korica i ovim riječima potvrdi svoje mišljenje: Ovim ćemo, reče mačem, ako drugačije ne bude moguće, otklonti od nas tu kugu. I u nas su tri rijeke Drava, Sava i Kupa. Jednu ćemo između njih dati tim novim gostima, da je srču. Zaprepašćeni krivovjerci počeše na te riječi najprije po tiho mrmljati i napokon zašutješe. Jednako se s te strane istakla snaga i žar za pravu vjeru i u Janka Draškovića, bana ovih kraljevina. Kad se naime na jednom drugom kraljevinskom saboru između pravovjernih katolika i inovjeraca o tome povela rasprava, da se u Iliriju uvede sloboda tih novih vjera,[3] taj je junak javno izjavio, da se on voli sa svim ilirskim kraljevinama odijeliti od zajednice s krunom ugarskom, nego da za svoga banovanja vidi, da je u njegovim krajevima dopuštena ili dozvoljena ona smrtonosna duševna kuga i najsramotnija ljaga za državu.«[4]

Ispisali smo ove retke iz spomenute stare knjige isusovca Sentivanja, da u svojim dušama oživimo i osvježimo uspomenu na ona lijepa stara hrvatska katolička vremena.

Sveta Ana i kršćanska majka.

Dana 26. srpnja slavi sveta Crkva svetkovinu sv. Ane. O životu ove drage svetice govori nam predaja vrlo malo. Bila je ona iz kraljevske kuće Davidove, a udata za sv. Joakima iz Nazareta. Oboje su tiho i skromno služili Gospodinu i činili djela milosrđa. Kako su bili bez djece, molili su postojano i usrdno Gospodina, da im pokloni čedo, koje će uzgojiti za njega i darovati ga njemu. Ali Gospodin je šutio. Šutio je dugo. Joakim i Ana strpljivo su podnosili križ svoj, jer je u Židova bila velika sramota ne imati djece.

Napokon njihove molitve i suze, dobra djela i ponizna strpljivost prodru oblake i zaustave se pred prijestoljem Svemogućega. On pogleda milostivo na njih i pokloni svetim roditeljima prekrasno čedo — kraljevski Cvijet, kakim se nikad više ne okiti

[2] Banovi Toma Erdedi i Janko Drašković živu u drugoj polovici 16. i 17. vijeka.

[3] Pod Ilirijom misle se ovdje naši hrvatski krajevi.

[4] Napomenuta knjiga, str. 171.

Sveta Ano, moli za nas!

zemlja ova. Sveta Ana je postala majka, majka neokaljane Djevice. I kad ne bismo o svetoj Ani znali ništa drugo, nego samo to, da je bila majka presv. Djevice, bilo bi dosta, da je štujemo. Jer žena, koja Majku Sina Božjega i zaručnicu Duha Svetoga zove svojom kćerkom, mora doista biti sveta i u velikoj milosti kod Boga. Na to nas potsjeća i samo ime svetičino: Ana, a to znači milost. Zaista nije ni moguće, da bi kći, kakova je Marija, mogla imati majku, koja ne bi bila sveta. Makar je Marija bila bez grijeha začeta ipak se je povodila za primjerom svoje majke i ugledavala se u njezine velike kreposti. A sveta Ana nije propustila ništa, da uzgoji svoje dijete za Boga. Ona s njome moli, razmatra veličanstvena djela Božja i usađuje u srce njezino ljubav prema Bogu. A da su te molitve i pouke urodile sjajnim plodom, dokazom je život Marijin. Zato je sveta Ana kao majka i uzgojiteljica uzor kršćanskim ženama.

A s kakvom samo pripravnošću daruje sv. Ana Gospodinu svoje drago čedo? Istom su Mariji tri godine i već se mora s njom rastati. O, bila je to za nju doista velika žrtva! A ipak, sveta Ana niti časak ne oklijeva, da ispuni, što Gospodin od nje traži. Sama vodi svoju dragu djevojčicu u hram i predaje drugima, da je dalje uzgajaju.

I kršćanska majka mora poput svete Ane uzgajati svoju djecu za Boga, jer će djeca samo u Bogu naći svoju sreću. Zato mora i život dobre majke ispunjati molitva i rad, žrtva i pregaranje.

Bogu služiti može se na mnogo načina i u svakom zvanju. Bog je svakome odredio mjesto i zadaću na ovoj zemlji, koju on mora ispuniti. Zadaća kršćanske majke jest, da na svojim koljenima odgoji ono, što je najvrednije na ovome svijetu: čestite muževe i dobre žene.

Pitajte velike i svete muževe, komu imadu zahvaliti svoju veličinu, komu svoju svetost? Znate li, što će vam odgovoriti? To, što jesmo, postali smo na krilu svoje majke.

»Znate li, što me je čuvalo u svim napastima, što me bodrilo u svim neprilikama ovoga života,« pripovijedao je jednom glasoviti

svećenik Adolf Kolping, koji je osnovao prvo Katoličko djetićko društvo i postao apostol djetića, »imao sam siromašnu majku, ali majku, kod koje nisam nikada ništa vidio ni čuo, čega ne bih mogao štovati. Kad mi se kasnije približio kakav zavodnik, pomislio sam na svoju pobožnu majku, i on je morao otstupiti.«

Znameniti katolički pjesnik i pisac Klemens Brentano zašao je s puta vjere i ćudorednosti, zašao daleko i duboko, ali se obratio, temeljito obratio. »Molitvice, koje sam kao dijete molio na majčinu krilu, našle su me opet.« I kad je grešno živio, uvijek mu se činilo, da se pokojna majka noću nadvija nad njim kao onda, dok je s njime molila večernju molitvu. To je pripovijedao on sam.

Nije uzalud rekao papa Pijo IV. »Dajte mi dobrih majka, i ja ću obnoviti svijet.« Nemoj se bojati, kršćanska majko, ako Gospodin iz tvoga doma otkine čedo srca tvoga, ako ga odabere i pozove u svoju službu! Budi jaka i požrtvovna! Na tebi je, da svojim molitvama, poukom i primjerom pripraviš put odabraniku Gospodnjemu. Rastanak će biti možda ovdje bolan, ali će zato sastanak u nebu biti slađi. Stoga i ti prinesi velikodušno i veselo žrtvu, koju Bog od tebe traži, kao i sveta Ana. Ta žena je već po svojoj naravi sklona, da živi za druge, da zaboravlja samu sebe i da je spremna i na velike žrtve, kad to traži slava Božja. Žena je po naravi više određena nego muškarac, da svoju obitelj, a i čitavo društvo drži usko povezano s Isusom Kristom.

Istina, ovo moderno doba otplavilo je poput kakve bujice mnogo toga od veličine i finoće ženske duše. Ali ipak i danas ima mnogo, mnogo majki, koje svatko susreće s poštovanjem i udivljenjem. To su one majke i žene, kojima na čistome čelu otsijeva sjaj »betlehemske zvijezde,« koje danomice kleče pred Gospom s djetetom i mole za velikodušno i požrtvovno srce. No imade ih mnogo, koje se boje svakoga truda i napora, bježe od svake žrtve, što im je nameće dužnost majke i domaćica. One su na propast sebi i svojoj obitelji . . .

Sitni rad, što čeka domaćicu od zore do mraka, možemo nazvati misijskim radom, jer svaki rad, što ga činimo na slavu Božju, a za dobro bližnjega, misijski je rad u širem smislu. Zar možda to nije?

Zar je malo, kad majka dan i noć bdije nad svojom djecom, prati im svaki korak, pazi, što čitaju, s kime i gdje se zabavljaju. Ona ih sad opominje kao brižna majka, sad opće svjetuje kao oprezna prijateljica, pomaže im kao dobra starija sestra.

Zar to nije pravi misijski rad?

Ili zar je malo, kad majka ljupkom privlačivošću i ugodnim mirisom svoje dobrote drži muža u obiteljskom domu, kad ga blagom pobožnošću drži na pravome putu, ili ga čak obraća i spasava?

I to je pravi misijski rad.

Povijest nam kaže, da su žene imale veliki utjecaj na razvitak svjetskih događaja. Kako ne bi onda majka imala utjecaj i u svom domu na svoju obitelj? Ona je u obitelji čuvarica dobrih običaja i prave pobožnosti. Ako majka svoju zadaću riječju i primjerom dostojno vrši, širi oko sebe obilniji blagoslov, no što se može zamisliti.

Gospodine, daj hrvatskomu narodu što više dobrih majka, majka poput svete Ane. **S. M. S.**

Bismo li i mi tako?

Bilo je to godine 1892. U mjestu San-lo u Stražnjoj Indiji uhvatiše vojnici četiri kršćana. Tužio ih neki otpali kršćanin imenom Tschung, da su mu ukrali odijelo.

Među tim kršćanima bio je i Mihael Don. Čestiti mandarine, reče on činovniku, kad je saslušao optužbu »Tschung dobro znade, da mu ja nisam ukrao odijelo. Ali, jer ja imam od čega živjeti, premda nisam bogat, poklonit ću mu odijelo kao milostinju ali njegovo odijelo mu ne mogu vratiti, jer mu ga nisam ukrao.«

»Dobro. A kakvu to krpu imaš na vratu?«

»To je škapular, čestiti mandarine.«

»Dobro. Odbaci škapular, pa si slobodan.«

»Nikad. Radije ću umrijeti. Možeš mi i glavu dati otsjeći, ali ja škapulara ne skidam.«

»Vidjet ćemo. Momci, udarite po njem!«

Vojnici povale jadnoga Mihaela na pod, rastegnu mu ruke i noge i privežu za stupove.

Bambusova trska zazuji, prvi udarac padne na leđa jadnoga osuđenika. Za njim drugi, pa treći. On se ispočetka trzao i savijao od boli, ali ga onda ojača milost Božja, i on se posve umiri.

»Je li umro?« zapita prestrašeni mandarin.

Vojnik se nagne k svojoj žrtvi, a Mihael podigne glavu i reče: »Još sam živ, samo nastavite.«

I okrutno se djelo započne opet. Udarci su padali, krv je prskala, komadi mesa kao krpe otpadali. Iznenada oslobodi Mihael svoju ruku, dohvati komad mesa i baci ga mandarinu pred noge.

»Zar se ti usuđuješ nabacivati na uzvišenoga mandarina zemljom?« navali na nj jedan od prisutnih vojnika.

»Kakva zemlja, pogledaj!« odvrati mučenik, uzme opet komad mesa i dobaci ga vojniku.

Ovaj nešto ljutit, a nešto potaknut na milosrđe reče: »Potpiši da se odričeš vjere, pa si slobodan.«

»Toga učiniti neću. Neću da se iz neba strmoglavim na zemlju.« — Grozno mučenje se nastavi. Istom kad je bijednik primio 130 udaraca, odvedu ga u zatvor, gdje je još čitav mjesec patio i podnosio strašne muke.

Marijo utočište grešnika, moli za nas koji se pod Tvoju obranu utječemo.

Škapular dolazi od riječi scapula, leđa. Škapular je dio odijela, što ga preko običnoga odijela nose mnogi redovnici kao Benediktinci, Dominikanci, Karmelićani. Pokriva oba ramena, a visi preko leđa i prsi. Kad su neki redovi među svoje članove stali uzimati i ostale vjernike, dadoše im vanjski znak svoga reda, i to baš škapular. Tako su postali mali škapulari. Oni pretstavljaju redovničko odijelo i označuju neko uže sjedinjenje s dotičnim redom.

Najpoznatiji i najrašireniji svakako je škapular naše drage Gospe Karmelske. 16. srpnja 1251. ukazala se svetom Šimunu Štocku, generalu karmelskoga reda, Bl. Dj. Marija. On mu pruži škapular, što ga je u ruci držala i reče: »Primi, ljubljeni sine, škapular tvoga reda, znak moje bratovštine i osobiti dokaz moje milosti prema tebi i tvome redu. Tko s njime umre, neće vidjeti vječne vatre.

Prema tome je škapular znak spasenja, štit u pogibelji, veza mira i vječnoga ugovora. To je prva i doista velika povlastica karmelskoga škapulara. Tko u njemu umre, spasit će se, u pakao doći neće.

No to se ne smije krivo razumjeti. Bilo bi zlo, kad bi netko mislio, da može griješiti po miloj volji samo ako ima uvijek na sebi škapular. Veliko je pitanje, hoće li mu Bog dati milost, da u njemu umre.

Da dobijemo oproste i povlastice, koje se dobiju kad se nosi škapular, treba zapamtiti ovo: Prvi put mora škapular blagosloviti i u nj vjernika obući svećenik, koji ima zato ovlaštenje. Škapular se

nosi tako, da jedan dio škapulara visi na prsima, drugi na leđima. Mora se nositi danju i noću, bio čovjek zdrav ili bolestan. Onaj dan, kad ga nemamo na sebi, gubimo oproste, što su spojeni sa škapularom. Ipak se može na kratki čas odložiti, ako je potrebno. Ako je škapular istrošen ili se izgubi, uzme se drugi, a da ga ne treba dati blagosloviti. Samo prvi škapular mora blagosloviti i staviti ga na čovjeka svećenik, drugi može sebi metnuti svatko sam. Istrošeni se škapular spali.

Ako netko nije nosio škapulara iz lakoumnosti ili kojega drugoga razloga, a onda ga opet želi nositi, nije potrebno, da mu ga stavlja svećenik. Ali kad ga je netko bacio iz prezira ili mržnje, pa ga opet kasnije ipak zaželio, mora mu ga svećenik ponovno obući. Manjka li jedan dio škapulara ili se oba dijela nose bilo na prsima ili leđima, gube se oprosti. Škapular se ne nosi u džepu ni pričvršćen na odijelu, jer mali škapular pretstavlja veliki škapular, pa se mora nositi kao i on na propisani način. No može se nositi ispod gornjeg odijela. Ali mjesto škapulara može se nositi i medaljica. Jedna jedina medaljica može zamijeniti jedan, dva i više škapulara. No medaljica mora biti od kovine. Na jednoj strani mora biti presv. Srce Isusovo, (ne samo srce) a na drugoj slika Majke Božje škapularske. I medaljica se mora neprestano nositi ili na vratu ili na kakav drugi doličan način. Medaljica se može nosti i u džepu odijela. Mora biti toliko puta posvećena od ovlaštenoga svećenika, koliko škapulara zamjenjuje. Blagosloviti se mora svaka, a nesamo prva kao škapular.

I kad se nosi medaljica, dobivaju se oprosti i povlastice kao i kad se nosi škapular pa i subotna povlastica Karmelskog škapulara. Ta povlastica je u tome, da će članovi bratovštine Majke Božje Karmelske brzo poslije smrti tj., odmah prve subote po Mariji biti izbavljeni iz čistilišta i ući u nebo. Ali moraju vjerno nositi škapular ili medaljicu, moliti mali časoslov Bl. Dj. Marije i čuvati stalešku čistoću. Mjesto časoslova može se s dopuštenjem ovlaštenoga svećenika moliti i što drugo.

Škapular je osobiti znak materinske ljubavi presvete Djevice prema nama. Zato se škapular svima preporuča, samo treba da ga nosimo vjerno. Marija nas neće zaboraviti niti u času smrti, niti u čistilištu. Ona će vjerno držati svoje obećanje. **A.**

Sjetite se crkve u Ružićima!

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

Ali on se ipak ne obazire natrag. A možda je i bolje, što se ne osvrće, jer bi se nemilo uplašio! Iz snježnocvatućega grmlja pomolilo se lice i proganja ga bijesnim pogledom. Da ga je župnik vidio, rekao bi, da je to lice Freihofbauerova Dietera, samo što je strašno iskrivljeno i neobično iscereno. Za licem protisnu se leđa, a onda se izvuče iz grmlja i vrlo jako tijelo. U ruci muža sja oštra sjekira. Čini se, da mu je vrlo teško ostaviti ovo mjesto. Napokon se stane ipak polako penjati prema šumi. Za njega je Riesentritt malenkost i, on ga svlada poput mačke. No došavši gore, baci se kao čovjek, koji je na smrt umoran, u travu.

Župnik je opazio! Opomenuo ga njegov anđeo čuvar! Ali, što mi je samo suzdržalo ruku?... Zašto ga nisam mogao?... Zašto nisam mogao?...

Vjetar huji preko pećine, šuma šušti, voda poskakuje u dolinu — ali ništa ne odgovara na pitanje mrkoga čovjeka.

»Zašto mu nisam mogao?... ponavlja on razmišljajući. »Ali ja ću ga ipak, ja ću ga ipak!« zaviče iznenada, skoči i zamahne svojom sjajnom, preoštrom sjekirom.

»Kuku... kuku.. kuku« zakuka odjedamput u šumi kukavica svojim tvrdim, drvenim glasom. Dieter se strese i skupi pesnicu: »Kukaj, koliko ti drago, ipak ću ga!« dovikne on srdito bezazlenoj ptici, što je i dalje kukala, dok je zlovoljan seljak iščeznuo u tamnoj šumi.

Bartolomej ne sluti ništa zla, nego se veseli što mu je teški, neugodni put za leđima, a pred njim se otvara ljepša i svjetlija cesta.

Eto strmeni!

Kako je lijepo ovdje. Ta to je komadić raja usred divlje i tamne šume. Trava je zelena kao smaragd. Tu i tamo lelijaju se nad njom poput svijetlih oblaka bijele ivančice, proviruje i smiješi se modrooki encian (križatica trava). A baš na polovici livade — tik uz njezin kraj — dižu se ponosno poput ravnih svijeća tri visoka jasena. Stoje usporedo jedan za drugim, debla su im sjajna kao srebro, a lišće im otsijeva crveno.

Vidi se, da su ovdje nekad stanovali ljudi. Cesta je izgaženija i lakša. Napokon eto Bartolomeja kod bunara. Kopanja i cijev, kroz koju je dotjecala voda iz bunara, izdubena je iz tvrde hrastovine. Još i sada dotječe voda u kopanju kao i onda, kad su se iz nje napajala Haldenhafbau-goveda. Ali kopanja ne može više držati kristalnu tekućinu. Zub vremena načinio je u njoj rupu. Kroz nju istječe voda, prelijeva se preko puteljka i kao maleni potočić teče u dolinu.

Crni trak kroz zelenu travu obrastao s obje strane označuje njegov smjer.

Tu se zaustavi naš umorni putnik. Od silne žeđe već mu se prilijepio jezik za nepce. On zahvati vode i svojom posvećenom desnicom načini nad njom znak križa, da mu ne naškodi te da svaka čarolija izgubi nad njim svoju moć. Kad osvježi bistrim napitkom suho grlo, krene dalje.

Što je išao dalje, stupao je sve polaganije. Najednom eto ga pred crnim, opaljenim zidinama. Ovdje je doista morala jednom biti ponosno i lijepa kuća. To svjedoče njene ruševine.

»Zar da ovdje stanuje djevojka?... Pa još sama?...

Nije moguće. To je skrovište samo za sove i divlje zvijeri...«

I opet pomisli župnik, da mu Beno nije kazao istine. Ali se sjeti, da je i baka potvrdila, što je unuk pričao.

Zato junački zakorači među razvaline. Kakva razlika! Grobna tišina i pustoš sred cvatućeg života prirode. Na crnim ruševinama raste nekoliko jabuka. Debla su im obrasla mahovinom, ali mlade grančice osule se ipak mirisnim cvijetom. No to ne znači baš ništa.

Jabuke su rasle i cvale još i prije. Pa i sabljice moraju već odavna rasti ovdje. Ne bi se inače tako razrasle. Sa cvjetne gredice raširile se naokolo, a cvijet im se poput grimizne pruge vuče zemljom.

Napokon se Bartolomej nasmjeri na prvi trag živoga bića. Naišao je na nekoliko odrezanih sabljica. Gole stabljike strše im uvis, a posve se dobro raspoznaje, da su rezane nožem.

Malo zatim opazi, da je uporedo s gredicom cvijeća obrađeno i nekoliko gredica povrća. I na njima se vidi, da ih je njegovala čovječja ruka makar i ne baš najbolje. Malo pomalo obiđe župnik ruševine sa svih strana. I sada je istom opazio, da je stražnji dio kuće pokriven jakom šindrom, a zid, nekoliko je bilo moguće, popopravljen. Tu je bila nešto pitomije, i on junački pokroči prema vratima, koja su bila širom otvorena.

»U ime Isusa Krista,« reče on i stupi u široku, hladnu i tamnu prostoriju. Tu je bila nekad kuhinja. To svjedoči čvrsto ognjište sa velikim dimnjakom sa strane.

»U ime Isusa Krista« ponovi on, ali nitko se ne oglasi. Kuhinja je prazna. No dobro se opaža, da su i ovdje bile zaposlene ruke, ito ženske ruke. Pod je čist, posuđe oprano. Pod nogama Majke Božje zataknuta je grančica na Cvjetnicu posvećenih macica. U jednom je kutu na zid prislonjena preslica s vretenom.

Ilzelin nije daleko. Možda se boji stranca, koji je banuo tako iznenada pa se sakrila?

»Ja sam prijatelj. Donosim pozdrave od Freihofbauerove bake! Dolazim u ime Božje,« reče župnik glasno. Tapkao je dalje pomažući si rukama, jer su mu se oči teško priučavale na polutamu, što

je bila u kuhinji. Tako dopre do prostorije, koja je bila odijeljena od prve debelim daskama.

Ali odmah stupi natrag zacrvenviši se do ušiju. Iza pregrade našao je samo priprosti ležaj pokriven grubim platnom. Nad njim na zidu visio je maleni križić, a ispod njega krunica. Na drugom čavlu visjelo je razno žensko odijelo. Bartolomej se vrlo zastidi, što je kao pljusak nasrnuo u svetište djevičanske duše.

Brzo izađe. Gle, tamo mekeću i pasu bijele koze. Možda je Ilzelin ondje. O, tad će je lijepo zamoliti, da mu oprosti, što je prodro u njezino svetište.

Inače nije Bartolomej tako nježan i osjetljiv. Radi svoje svećeničke moći i službe drži on da mu je slobodno prodrijeti i u najtamnije zakutke i u najskrivenija skrovišta, da proganja grijeh i uklanja krivovjerstvo.

Ali ovdje provejava drugi zrak nego, što ga on obično susreće, zato mu se čini, da je oskvrnuo jedno svetište. On se uteče k Bogu. A šta je i mogao drugo učiniti? Zamoli milosrdnoga Oca, da mu oprosti i udahne svoj duh, da može sve činiti po Njegovoj presvetoj volji.

Bog je tako blizu. Da Bog ali i njegova slika! Na strmeni je veliki križ. Mali krović čuva raspetoga Spasitelja od vjetra i kiše.

Bartolomej klekne do nogu Spasiteljevih na hrapavo i neotesana klecalo. Što zato! Samo neka je do njegovih nogu. Lice položi u sklopljene ruke, koje je naslonio na donji dio klecala, utone u molitvu i čekaše. Bio je čvrsto uvjeren, da će se ovdje i nigdje drugdje sastati sa Ilzelin. Na križu je pričvršćen vrč. U njemu cvatu sabljice, koje su bile odrezane gore na gredici. Njihov mirisni dašak dopire do Bartolomeja. Po strmim obroncima penju se amo tamo koze, a sitna im zvonca brencaju o vratu... Lagani vjetrić poigrava travom.

Tako je prošlo četvrt sata... Možda i više?!... Zar je tkogod ovaj čas pjevao?

Bartolomeju se čini, da već dugo sluša dobro poznatu melodiju, premda je sad tek to opazio. Ispravi se i stane slušati...

Jest. To je njezina pjesma — Pjesma nebeskome Zaručniku. Melodija mu je već tako poznata, da je može i on pjevati. Pjesma se čuje iz šume ispod visoravni, ali — riječi su mu nepoznate. Bit će to one, što ih Beno nije upamtio:

Došo je zaručnik dragi,
Ko nekoć u noć nijemu,
Bdije mi lampa, plam joj blagi
Sjaje u počast Njemu.
U prah ću pred Njim pasti
U vijencu Njegovih ruža,
Vinom će da me časti

Vjernima što ga pruža.
I košto iz dva plama,
Zasebno što se viju,
Jedna tek svjetlost sama
Nastaje, kad se sliju.
Tako i Njegov besmrtni plam
U mome smrtnom sijeva,
Draga sam Njemu — meni On sam
»Njegova zavijek,« duša mi pjeva.

O, kako osvaja i privlači taj posebno slatki glas!

Bartolomej htjede već skočiti i pohrliti mu ususret . . . ali — tad opet klekne i sklopi ruke. Ne. Ne tako!

Neće on ni sada vršiti svoje volje, neće on sam ići ususret sudbonosnomu događaju. On će ga primiti iz ruke Božje. Na podnožju križa dočekat će Ilzelin sa strmeni.

Najednom osvane ona pred njim. Došla je iznenada i tiho kao kakav duh. Nije ni čudo da se uplašio. Kako to, da je nije čuo, da dolazi?... Kako je samo došla, da je nije vidio? Još pred par časaka glas joj je dopirao iz daleke šume. Bar mu se tako činilo. A sada je tu pred njim, smiješi mu se kao starom prijatelju.

»Dobro mi došli u ime Božje« pozdravi ona. Dobro je da me ovdje pričekaste. Tako je bilo određeno. Znala sam, da ćete doći. Rekao mi je moj Zaručnik. Tako mora biti, da se ispuni sudbina sviju nas po volji i određenju Božjem.«

Batolomej šuti. Ne zna, što da na to odgovori. Stoji nepomično i motri ukočeno neobičnu prikazu.

Ilzelin je odjevena u bijelu haljinu. Povrh nje obukla je tamnocrveni prsluk. Niz ramena pada joj raspletena kosa zagasito žute boje, a slična je opredenoj svili. Oči su joj plavkasto sive poput proljetnog neba, koje još ne pozna jakoga ljetnog plavetila. Lice joj je fino i bijelo, kao da je izdjelano iz najčišćega voska, samo usta gore kao crvena ružica. Stasa je povisoka i vitka. Glavu joj resi vijenac od bijelih ivančica, a i bokove je opasala cvjetnatim pojasom.

Još je napola dijete, koje se razvija u prekrasnu djevicu.

»Dobro mi došli, slugo Božji,« reče ona i nakloni glavu. « Uniđite u kuću i odlomite od moga hljeba. Donosite mi bol, ali je i odnosite. Krist je trpio, a mi ga moramo slijediti. Božji putovi su uvijek tvrdi i hrapavi u početku, ali vode u vječni život i slavu. Vječno blaženstvo jest pekrasan vrt, u komu Majka Božja dočekuje svoje cvijeće. A to moramo zaslužiti.«

Bartolomej još uvijek stoji nijemo i nepomično. Najednom se počne Ilzelin smijati svojim zvonkim smijehom i reče: »Što me tako začuđeno gledate? Za sam Vam tako tuđa? Za me niste već pogledali u lice kao i ja Vas?

Ovaj pouzdani način ne sviđaše se nimalo Bartolomeju. Bio mu je pače neugodan. I sad se razveže i njegov jezik.

»Kako da se ne čudim,« odgovori on oštro, kad se djevojka, koja se naziva zaručnicom Kristovom, odijeva šarenim odijelom i kiti mirisnim cvijećem pa ponosna naokolo šeće. Prave zaručnice Kristove odrezaše svoje kose, obukoše odijelo od kostrijeti, dan i noć mole Boga i čine pokoru.«

Ilzelin strese glavom. Doista, kad je Zaručnik daleko i treba da one čine tako. Ali, kad je On ovdje, mora se zaručnica nakititi, da ga počasti. Zar ne shvaćate toga, Bartolomeju prečasni?

»Odakle znaš, kako mi je ime?«

»Kadgod moj Gospodin Zaručnik govori o Vama, imenuje vas tako.«

»On me može tako zvati, ali ti ne. Ne pristoji se djevojci, da posvećenoga slugu Božjega nagovara samo imenom.

Bartolomej postade najednom, a da nije ni sam znao zašto, uzrujan i zlovoljan, zato je i nastupio oštro. Ali se Ilzelin samo nasmiješi i reče ponizno:

»Kako izvolite, velečasni.«

Ova podvrženost malo ga ublaži, i on će ljubeznije: »Dakle ti se kitiš samo radi Krista, jer držiš, da je on uvijek uza te.«

»Da, velečasni.«

A zar nisi baš nimalo tašta? Ne gledaš li svoje lice u vrelu i vodi kao u ogledalu. Ne ideš li zatim, da svoje tijelo, koje je prah i pepeo, što više nakitiš?«

Sive oči pogledaju Bartolomeja neobično prikorno, i on zamijeti, kako je planuo tamni sjaj u njima.

Pade mu na pamet da u monstranci gore na Gayerspergu blista dragulj, koji je nekoć sjajio u vjenčanoj kruni grofice Izentrude. To je akvamarin, što ga je ona darovala Gospodinu.

Tamna modrina otsijeva nježno i u njega baš kaošto i u očima Ilzelin.

Sjaj u njezinim očima potamni više, i ona odgovori lagano kao u snu:

»Gledam skoru budućnost. Još malo i ja ću mjesto ovoga nositi drugo odijelo. Pokorničko — od kostrijeti... Gle, mjesto cvjetnatoga vijenca uzvija se žarki plamen oko mene. Ah, Vi i ne slutite. što će se dogoditi! Ja moram pokoru činiti, o kojoj vi nemate ni pojma... ali još ne sada — — još ne sada.«

Ona se zgrozi... Onda se strese i stane se obazirati unaokolo kao da se je probudila iz neugodna sna i uvidjela, da nije bio istinit.

»Sada još ne. Sad još ne. Sada je tako lijepo. Moj Zaručnik dolazi uz veseo posmijeh k meni. Zato svuda cvate cvijeće. A ja nosim bijelu haljinu, jer me Gospodin izabrao i sa sobom zaručio. Moj crveni prsluk znak je presvete Krvi njegove, što ju je za me prolio. Crvena boja jest boja i Duha Svetoga, koji se javlja u vatrenom

sjaju i nebeskom šumu. Još smo u duhovskoj osmini, kada Duh Sveti moćno i snažno djeluje. Tiho i nečujno silazi s neba, a ipak s velikom silom i snagom, koja sve drma i ispunja. I tada drveće savija svoje vrške, trava se talasa, a šuma do korijena strese.«

Bartolomej je opet mekan, pobožan i dobar. Kao da je kakav učenik, reče čedno: »Nisam nikad čuo taj prekrasan šum. Sigurno nisam vrijedan.«

»Oh, niste dobro pazili i slušali, velečasni. Molite Boga, da Vam dade budno srce.«

»Dobro. Molit ću ga. Ali i ti moli Gospodina, neka i sa mnom jedanput govori kao i s tobom. Doista nijesam vrijedan, da on sa mnom razgovara, a pak toliko žeđam samo za jednom riječi iz usta njegovih.«

»Zadovoljan je on s Vama, velečasni. Kad bi govorio samo sa svetima, zar bi onda izabrao mene? Ta on kaže, da je moćan i silan u najmanjima. Ne nagrađuje On tvojih po zaslugama već po svome milosrđu. To mi je objavio, kad sam se čudila i stidjela, što se snizio do mene. Tad mi je rekao, da je meni ta njegova milost posebna, jer me je izabrao, da trpim mnogo, da istina dođe na vidjelo.«

»Istina...? Misliš li pod njom nevinost svoje majke?... Mora li ona doći jednom na vidjelo?«

»Vidite, velečasni, da Vi već dosta toga znate od onoga, što trebate znati, da nam zajedničko djelo uspije. Da, ja moram trpjeti, da se dokaže nedužnost moje majke, ali i zato, da se spasi duša njezine neprijateljice.«

»Je li to grofica Izentruda?«

»Da. Moj mi je Gospodin Zaručnik pokazao, u kakovoj je pogibelji njezina duša. Ali ga dira i njezina tajna bol. Ona ne smije doći u pakao jer takva, kakova jest, postala je radi teškog jada i gorke boli. Moj mi Zaručnik često pokazuje njezinu dušu, samo, da me gane na još veće milosrđe. Inače ne bih mogla pravo trpjeti za nju. A to mi je rekla i Majka Božja.«

»Zar i nju vidiš, Ilzelin?«

»O... Zar je Vi ne vidite? Eno je...! Prolazi upravo obronkom! Tamo... tamo...!«

Bartolomeja prođu ledeni srsi... Slijedio je okom njezinu ruku, no vidio je samo suncem obasjanu travu i osjetio lagani dašak... Sve cvijeće i travke prignuše glavice svoje... Tihi šum i lagano šuštanje prošlo je šumom... Zar to zbilja Majka Božja prolazi obronkom?... Župnik i nehotice prigne glavu.

Ilzelin kimne zadovoljno. Lijepo. Naša draga Gospa Vas je pogledala prije, nego što je iščezla u šumi...

A sad pođite sa mnom u kuću i počinite malo. Bolesni ste i umorni. Vaša pokora prošle noći bila je tako teška. Plakala sam.

kad sam upoznala, koliko trpite. Ali sam se razveselila, kad ste našli blagu utjehu u svojoj knjizi.«

Bartolomej bulji nepovjerljivo u Ilzelin. I on se opet poboja, da nije opsjednuta, jer se i Lucifer može pretvoriti u anđela svjetlosti.

»Ako je tvoje znanje od Boga, to mi kaži, što sam čitao. Sotona ne može izgovoriti tih riječi!«, zaviče on oštro.

Ilzelin se nasmije. I opet krivo i zlo mislite. O, Vi ćete još upoznati, da Bog govori preko mene, a ne paklenski knez ... Riječi, što su Vas utješile glase »U tebe se, Gospodine uzdam, daj da se ne postidim do vijeka.« Zatim »U ruke tvoje preporučam dušu svoju. Ti si me otkupio, Bože istine.«

»Znaš li to i latinski kazati Ilzelin?«

»Ne. Ja znam samo, da je smisao taj, ali latinski ne znam.«

Neko vrijeme šutjeli su oboje, a onda će župnik polako naglasujući svaku riječ: »Čini se, da je tvoje znanje od Boga. Ali prije nego odlučim o tom, odgovorit ćeš mi na neka pitanja, što se tiču naše svete vjere. Tko hoće da bude velik u velikim stvarima, mora najprije da bude vjeran i stalan u onome, što je najmanje.

Tako veli glavno pravilo, koje sam učio u velikom sjemeništu. To vrijedi osobito ako netko hoće da bude od Boga odlikovan kao ti. Taj mora najprije znati općenite, svagdašnje stvari što su potrebne svakome kršćaninu.«

»Tako je, velečasni. Izvolite pitati, a ja ću odgovarati, kako budem najbolje znala.«

Župnik sjedne na kamen, a Ilzelin stane poput poslušnoga djeteta preda nj.

Ispit se započne.

Kako bi Bartolomej bio veseo, kad bi njegova djeca iz Wolfsweilera znala samo tisući dio toga, što znade Ilzelin. Koja radost imati takvu učenicu pred sobom. Od samoga veselja bio bi je još dugo pitao. Ali — kad ju je zapitao, kako je mogla steći toliko znanje u toj pustoši, odgovori ona jednostvarno: »Sve me to naučio pater Serenus. On me je od ranoga djetinstva poučavao u vjeri i vodio putem zakona Božjega.« Kad je to župnik čuo, bilo mu je dosta. Više mu se nije dalo pitati ... On ustane i promrmlja nešto za se.

Najednom podigne Ilzelin prst i reče: »Čuj, u dolini zvoni podne. Sad moram i ja ovršiti svoju dužnost. I prije no što se je Bartolomej ogledao povuče ona za konop, što je bio privezan o jedno zvonce. Ono je visjelo iza raspela pod širokim krovićem.

Bim, bim, bim, . . . bim, bim, bim . . .

bim, bim, bim ... Udari su kratki, jednaki, a njihov fini zvuk prati svaku »Zdravu Mariju« anđeoskoga pozdrava. Najposlije zamah udarca bude jači, zrak se talasa sve više, zvuk se razliježe po visovima, odbije se od njih i vrati natrag. U isto vrijeme Ilzelin

moli: »Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po nauci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen! Bartolomej je molio s njome. I sad mu je bilo jasno, da je to zvono već više puta čuo, ali je mislio, da čuje odjek zvona iz Wolfsweilera. »Ti si kao kakav zvonar i sakristan,« pokušavši da se našali.

Ilzelin kimne. Moram biti. Otkada je otišao otac Sereno, nema nikoga da najavi šumi i pustoši, da je došao čas Gospodnji. Siromašne, nedužne životinjice i svi dobri stanovnici puštaši, koji Boga ljube i na svoj mu način služe, moraju također znati, kad je vrijeme, da se sjete njegova utjelovljenja.«

I opet je u tim riječima bilo nešto, što se nije sviđalo Bartolomeju. On namršti čelo i ponovi: »Svi stanovnici pustoši i šume, koji Boga ljube i na svoj mu način služe ... Koga pod tim misliš, na koga smjeraš?«

»No, dobre duhove. Vile, koje noću na mjesečini kolo vode i rosne dragulje na travu nose ..., dobre patuljke, što stanuju u pećinama ... Svi oni poznaju i ljube Boga.«

Bartolomej poskoči natrag, kao da ga je ujela zmija ljutica.

»Bože sačuvaj! Krivo govoriš. A znaš li uopće, što govoriš?«

»Kako da ne znam. A i Vi dobro znade, što govorim. Poznato Vam je, da je osim nas stvorio Bog još i druga bića, a ta se dijele u dobra i zla.

»Svakako ... Svakako, no nije dobro imati posla s takvim stvorenjima.«

»Ja nemam s njima nikakova posla. Katkada ih vidim, no nikad ih ne smetam u njihovoj bezazlenoj igri. Ali jer znam, da i oni Boga ljube, to ću im govoriti o njemu, neka i oni znadu, što moraju znati. Zato i zvonim. Zvuk zvona rastjeruje sve đavole. Samo što je dobro, sluša njegov glas, a što je dobro pripada Bogu i onima, koji mu služe.«

Bartolomej stoji napola okrenut, pripravan da bježi. Griska dolnju usnicu, a iz očiju sipa strijele.

Ilzelin ga htjede ublažiti, zato položi ruku na njegovo rame. Ali on otskoči. »Tebe doista ne mogu razumjeti ... Ja te se bojim ... Ne dotiči me se, zaklinjem te ... Mislim, da si ti ipak vještica i oruđe sotonino.«

On htjede otići ali mu djevojka zakrči put. Čini se, da je taj tren ponarasla. Tako s visoka gleda na nj. Plavo svijetlo u njezinim očima bukti, a rukom mirno i polagano pravi znak svetoga križa na čelu, ustima i prsima ... Bartolomej se ne može oteti, on ne može otkinuti svoje oči od toga prizora. Opet mora da posluša glas, koji je najednom stao drhtati, kako još nikada do sada.

»Luđače! ... Lakovjerniče! Zar nećeš nikad doći k sebi? Zar da propadne djelo, za koje nas je Bog odredio radi plitkosti tvoga

uma? Hoćeš li se neprestano protiviti volji Kristovoj, koja te je ovamo dovela? Krist hoće, da se s visokoga brda naučiš motriti u daljinu. Bog te je izabrao Bartolomeju, za veliko djelo. Zato moraš postati velik, da budeš dostojan, za što si određen. Na dnu tvoje duše leži plemenito zlato, ali je pomiješano s nečistim talogom. Taj se mora otstraniti u vatri Gospodnjega čišćenja.«

»Hoćeš li se protiviti? Pogledaj oko sebe. Sve je upravo tako namješteno i udešeno, kako je po Božjem određenju moralo da bude. Uči se odatle. Gore misli i srce. Po meni i tebi iznijet će Bog istinu na vidjelo, da se spasu duše mnogih, pa i duša tvoje pomajke.«

Zar ovaj glas, ovaj način i ove riječi potječu od sotone? Zar je sve ono, što je ovih dana proživio, i što mu je prouzročilo čistilišne muke, poteklo od đavla? Zar je to bila samo lukava varka sotone? — Ali — tad bi moralo postati istinom ono, što je nemoguće... Đavao da čini ljudima dobro, da se brine za spasenje njihovo? Ne. Toga on ne može a i ne će nikad učiniti. Znak našega otkupljenja postao bi tada u rukama Belzebuba varava igračka a riječ Gospodnja u posvećenoj knjizi bila bi udica, na koju bi đavao hvatao bezazlene duše...

Ne... ne i tri puta ne! I moć pakla ima granice, a Bog ne da nikoga kušati iznad negovih sila. Bog je — Bog istine. I On nikad ne će prepustiti đavlu onoga, koji se bori i od njega traži pomoć... Ilzelin ne laže, ona nije vještica. Istina, izgleda neobično, ali Bog je s njome, On govori preko nje, a sluga Božji poslušat će glas svoga gospodara.

I duša se Bartolomejeva umekšala, prkosa je nestalo, srce je počelo vjerovati i slijepo se predavati Bogu, da ga on vodi.

Župnik ponizno pogleda Ilzelin i reče: »Oprosti, odabranice Gospodinova, što te nisam odmah upoznao. Moli svoga Zaručnika, neka milostivo pogleda na moju tvrdoglavost. Ja se povjeravam njegovoj ruci. Neka me vodi, kuda hoće. Pripravan sam činiti, što od mene traži«... Župnik prekine rečenicu. Pozlilo mu iznenada i on stane rukama tražiti, o što bi se pridržao. Napokon se uhvati za drvo križa.

»Tako mi je crno pred očima... Sve se okreće oko mene...« Morao se je čvrsto držati, da ne padne. Ustima je hvatao zrak, dok su mu pred očima neprestano sijevali crveni kolobari.

Bilo je to odviše za nj. Toliko je novoga i teškoga, neobičnoga i nadmoćnoga nahrupilo iznenada na nj. To je skršilo njegovo teškom pokorom i postom oslabljeno tijelo... »Ja umirem...«, promuca gotovo nečujno.

Tad osjeti, da ga je prihvatila jača snaga, da ga ona podupire, a jasni mu glas šapće u uho:

»Ne bojte se, moj brate. Umorilo Vas je teško penjanje po ovome jarkom suncu. Poduprite se na me, odvest ću Vas u kuću. Tamo ćete otpočinuti i steći novu snagu...«

Posrćući i ne gledajući, kuda stupa svojom slabom nogom, dao se Bartolomej voditi od Ilzelin kao malo dijete.

U njegovu zamraćenom mozgu niknula je taj čas misao: Kako je jaka ta slaba djevojka. Ta ona ga gotovo nosi. Posve iznemogao, podupro se o nježna ramena i čvrsto prihvatio za ruku. Gle, sad je hladno i mračno — Bartolomej podigne nesvijesno nogu, da prijeđe preko praga. Osjeća, da je u zatvorenom prostoru, zna da sunce ne žeže i ne pali više tako jako njegovu bolnu glavu.

»Sjednite«, prošapće mu Ilzelin.

(Nastavit će se.)

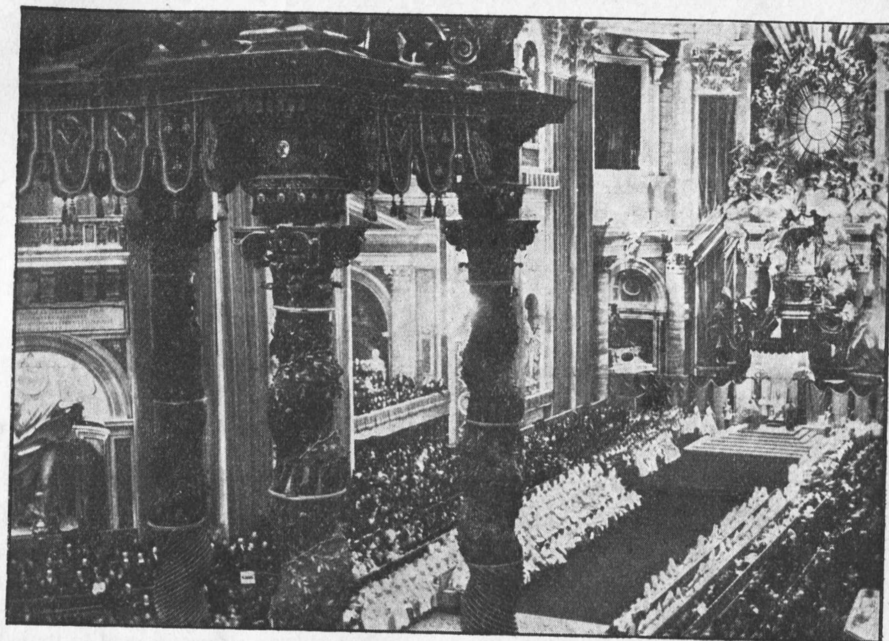
Veliki dojam Papina nastojanja oko mira među narodima.

Otkad je Papa Pijo XII. uzašao na apostolsku Stolicu sv. Petra, ne propušta nijedne prilike, već uvijek diže svoj glas i učini, što samo može, da od čovječanstva odvrati rat, koji bi bio daleko strašniji, nego što je bio zadnji svjetski rat, koji nam je svima još u živoj uspomeni. On je kao Papa uzeo sebi za glavnu zadaću, da radi za mir. Zato je poručio svim vladama, osobito vladama onih država, koje su tu glavne, da ili uzroče strahoviti rat ili uščuvaju mir, neka nađu načina da među njima dođe do sporazuma, da se otkloni strahoviti bič rata. Ovo nastojanje Papino smatra se u svem svijetu za najveće djelo u međunarodnom životu.

Papa je danas i po visokom svome dostojanstvu, kao vrhovna glava katoličke Crkve, kao i svojom osobom jedini, koji imade toliki ugled, te može i pojedine vlade i narode pripraviti na ozbiljno razmišljanje, kako će silna odgovornost pasti na one, koji će uzrokovati rat, a time ih potaknuti, da upotrebe sva sredstva, da se uklone razmirice, sve, što bi moglo dati povoda bilo kakovu neprijateljstvu. Ugled vrhovnoga poglavara katoličke Crkve danas je tako velik, kako je jedva bio ikada u životu katoličke Crkve.

Drugo što svi opažamo i vidimo, opća je želja za mirom. Svi narodi žele mir, svi čeznu za mirom. I narodi onih država, kojih vlade gledaju jedna na drugu kao na svoju neprijateljicu, odlučno su protiv rata i žele mir. Države troše milijune za vojsku, za avijone, za ratno oružje, ali narodi ipak žele mir. Odlučno su protiv rata, koji bi jednako uništio i pobjeditelje i pobijeđene, koji bi razorio sve plodove kulture i bacio čovječanstvo za tisuću godina natrag.

Nastojanje Pape Pija XII. oko mira primljena je po svem svijetu ne samo s dubokim poštovanjem nego i s uvjerenjem, da bi svaka vlada, koja bi preuzela ovo Papino nastojanje i radila mimo njega, navukla na sebe ogromnu odgovornost pred Bogom i pred

Papinska sv. Misa u crkvi sv. Petra u Rimu.

cijelim čovječanstvom. To je 1. svibnja o. g. dobro i odlučno izjavio državni tajnik Buffarini u rimskoj korporativnoj komori, kad je s počitanjem govorio o radu Pape Pija XII. oko mira i javno istaknuo, da tako misli i osjeća cijeli talijanski narod.

U samom pak Vatikanu, dakle u najbližoj blizini samoga Pape, veoma se ugodno dojmilo, da je nastojanje Papino primljeno u engleskoj javnosti s velikim priznanjem, a primljeno je s oduševljenjem i u francuskom narodu, gdje su protiv Pape jedino komunisti i socijalisti, ti krvni neprijatelji svega, što je katoličko. I u Njemačkoj i u Italiji primljena je Papina pobuda s poštovanjem, makar vlade se nisu još ništa o njoj službeno izjavile. Papa međutim i ne očekuje toga ni od koje vlade.

Sv. Otac Papa je jedina vlast na svijetu, koja je sasvim nepristrana. Sv. Otac ne prezire prava pojedinih naroda i džava, a ni opravdanih njihovih želja i zahtjeva, da se obrane, a isto tako imade pred očima sve ono, što je uzročilo sadašnje sporove među narodima. Ali on ipak radi za mir, a radi kao zabrinuti zajednički otac svih naroda, jer mu je na srcu jedino briga za materijalno i duhovno dobro svega kršćanskoga svijeta. Za sav taj rad oko mira, za sve svoje nastojanje Sv. Otac ne očekuje drugo, nego da među pojedinim vladama i državama dođe do mirna razgovora i sporazuma, da se Evropa oslobodi od nedoglednih posljedica rata.

Do nogu sv. Josipa.

O kako malo znamo o tebi i tvome životu, veliki sveče, skromna ljubice poniznosti. Samo dvije riječi poput alema blistaju u knjizi nad knjigama: Bijaše pravedan. A ipak! Može li biti što jasnije od toga? Bio si pravedan, bio se svet! Dakle: jak u vjeri, čvrst u pouzdanju, silan u vršenju zakona Božjega. I zato se oko Božje zaustavi na tebi.

Svemogući Gospodin učini te gospodarom doma svojega i poglavicom svega imanja svojega.

Tebi povjeri Blago nad sve blago.

Sa strahom i trepetom bdio si nad životom Onoga, koji upravlja putove zvijezda, koji vodi oblake i svojom silom drži sitno zrno pijeska. Brižni čuvaru Božjega Sina, bdij i nad našim životom.

Spasi nas od neprijatelja, koji na svakom koraku vrebaju, da nam pogube dušu i tijelo. Dovedi nas u kraljevstvo Posinka svoga. Svojim žuljevima hranio si Onoga, koji je postao hrana jakih, popudbina umirućih.

Patrijarha Josip spasio je samo Misir od gladi, a ti si spasio čitavo čovječanstvo.

Hvala ti, dobri sveti Josipe!

Tisuću puta neka su blagoslovene ruke, koje su nosile i grlile Boga našega!

Anđele bez srdžbe, osvete i ljubomora, izmoli nam nešto od svoje svete blagosti.

Ljubimče Boga, koji ljubi i naša srca, daj da mu njegovu ljubav vraćamo ljubavlju vjernom, čistom i jakom, kako si mu je ti vraćao.

Sveti Josipe, ti zlatna kopreno, koja je prikrivala tajnu Utjelovljenja, kako i dokle je to htio nebeski Otac.

Ti modrino nebeska, koju je u Nazaretu obasjavalo Sunce pravde, daj da i nama sja to Sunce milosti.

Ljiljane bjeliji od snijega na Harmonu, čuvaru djevičanske Majke, čuvaj nevinost naše uzdanice, omladine naše.

Ti, koji si bio poslušniji od Abrahama, strpljiviji od Joba, čistiji od egipatskog Josipa, pobožniji od Davida, mudriji od Salamona, daj da te nasljedujemo!

Kraljevski sine! Na tvojoj glavi ne blista zlatna kruna, već trnov diadem ovjenčava tvoje čelo.

Veliki patniče, teško breme života pritište nas sa svih strana.

Neprijatelji tvoga Božanskoga Posinka mame nas k sebi, mrze na nas i progone nas.

Ne dopusti, da se iznevjerimo zastavi njegovoj, da klonemo u borbi s moćima tame.

Ti, koji nam nijedne riječi u evanđelju nisi ostavio u baštinu, činio si djela veća od riječi, mi te štujemo, mi te zazivljemo.

Isuse, Marijo i sv. Josipe, čuvajte naše obitelji!

Budi nam tješitelj u žalosti, pomoćnik u nevolji, savjetnik u dvojbi, zaštitnik na času smrti.

Ti jedini čovječe, kome i samo presveto Trojstvo duguje hvalu: Bog Otac za neumornu brigu za svoga Sina, Bog Sin za očinsko milovanje i dugogodišnje skrbi i brige, a Duh Sveti za usluge iskazane njegovoj prečistoj Zaručnici — moli za nas!

Kako ćemo prenijeti svoje blago na drugi svijet.

»Znate li, velečasni, što je ipak najžalosnije, kad čovjek umire?«, zapita jedan prilično imućni gospodar svoga župnika, kad su se vraćali s pogreba bogatoga seljanina N.

»No, da čujem. Baš me zanima, što vi mislite o tom.«

»Zar nije žalosno, da čovjek, koji se kinio i mučio čitav svoj život, da nešto steče i pribavi, mora to sve, ama baš sve, ostaviti, kad umre? Niti samo jedan dinar da ponese sobom?«

»O varate se«, odgovori župnik. »Treba samo biti pametan, i, blago je s njime na drugom svijetu.«

Ilija i anđeo. 1 Kralj. 19, 5.

»Zbilja? To mi je prvi glas. Ali kako da to čovjek izvede?«

»Ništa lakše od toga. Treba samo ispuniti onu Kristovu: Štogod učinite jednome od mojih najmanjih, meni učiniste. Isti čas, kad podate dinar siromahu, pošaljete ga misionaru za njegove bijedne pogane, pružite ga za gradnju crkve, darujete ga za dobru katoličku štampu ili za kakvo drugo dobro djelo, stavili ste ga u ruke Kristove. I sad se ne bojte. On će vam ga čuvati, dapače, priložit će vam i kamate, kad dođete na drugi svijet« odgovori župnik začuđenomu prijatelju novaca.

I on ga je dobro razumio. Od ovoga dana ulagao je svoj novac u nebesku banku, u ruke Kristove.

B.

Neosnovana sumnja.

U nekom omanjem gradu bila tvornica. U njoj bilo oko uprave zaposleno više činovnika. Ti su činovnici običavali svaki tjedan dva puta sastati se u jednoj gostioni u večer na prijateljsku zabavu i razgovor. Među tim činovnicima bio i jedan dobar i praktičan katolik imenom Ivo Bregović.

Jednoga dana pronio se po tvornici glas, da je tvornička blagajna okradena, a ne može se pronaći krivac.

Slijedeći dan sastali se činovnici po običaju u gostioni na prijajteljsko veče. Pa o čem, d ase zametne razgovor, ako ne o tome, što im je bilo najbliže, o krađi u tvorničkoj blagajni. Palo tu svakojakih riječi, a najednom će jedan od gospode onako sumnjivo: »Nema našega prijatelja Ive — kako to — zašto?«

Nastane duboka šutnja, a iz međusobnih pogleda te iz izraza njihovih lica mogao si odmah vidjeti, da su razumjeli govornika. — »I ja sam već na to mislio«, prekide jedan pisar šutnju. »I još nešto. Nijeste li opazili, kako je naš Ivo ovih dana žalostan i smeten. Hm — što bi čovjek na to rekao?«

Te riječi pobudiše u svima jaku sumnju. »Ja ću se pobrinuti, da stvar privedem kraju«, nadoda blagajnik i tako potvrdi sumnju. Na to se razgovor prekine i svaki pođe zamišljen svojoj kući.

Dok se to u gostioni događalo, sjedio je gospodin Ivo Bregović kod svoje kuće uz postelju svoje žene, koja je teško oboljela. Žena mu je bila milija od zabave u gostioni. Radi nje je tih dana bio i tako žalostan i zabrinut.

Kad je drugi dan došao u tvornicu, u svoju radnu sobu, ostali ga činovnici samo sumnjivo pogledavali, a na njegov mu pozdrav slabo koji odvraćao. Zabavljen mišlju na svoju bolesnu ženu nije toga ni opazio. Udubi se u svoj posao, ali najednom javi mu podvornik, da ga zove upravitelj tvornice. I ne sluteći zla pođe.

»Gospodine Bregoviću«, reče upravitelj, »pozvao sam vas radi jedne po vas i po me vrlo važne stvari. Obećajte mi, da ćete mi istinu kazati.«

»A to bi bilo?«

»Čuo sam, da se na vas sumnja, da ste vi okrali moju blagajnu.«

»Ja, gospodine upravitelju, da sam okrao blagajnu! Tako mi Bog pomogao, ne znam o tome ništa. Ja tat! Nikada!«

»Samo mirno, mirno, moj gospodine! A zašto ste posljednje vrijeme tako snuždeni, zašto izbjegavate prijateljski večernji sastanak u gostioni«

»Moja žena teško je bolesna«, odvrati Bregović i malo odahne.

»Tako, vidjet ćemo odmah, da li govorite istinu«, završi upravitelj.

Bregović se vrati k svome poslu, sjedne za stol i tek sad opazi, kako su oči svijų u njega uprte.

Uzbuđen je bio toliko, te je jedva pero u ruci držao. Odahnuo je, kad je podne odzvonilo i požurio se kući.

Isuse, Marijo i Josipe! Vama darujem srce svoje i dušu svoju!

Došavši kući pođe u sobu k ženi. Ali što ugleda! Potresan prizor. Kraj postelje umiruće žene kleči svećenik i moli molitve za umiruće. Bregović padne na koljena tik uz njezinu postelju, a ona mu kroz suze prošapće: »Ivane, zar ne, ti nijesi okrao blagajnu?«

»Ženo, dobra ženo, i pred tobom su me već ocrnili. Vjeruj mi, ja sam nedužan. Ja nisam tat!«

Malo iza toga izdahnu dobra žena kao prva žrtva neosnovane sumnje. Ujutro je naime toga dana došla komisija u njezinu kuću i bez ikakova obzira na teško bolesnu ženu hladno i grubo rekli joj, da moraju pregledati sav stan, jer je njezin muž pao pod sumnju, da je okrao tvorničku blagajnu. Na tu potresnu vijest pala je i onako teško bolesna žena u nesvijest, a prizvani liječnik izjavi, da je stanje takovo, da će bolesnica za koji sat preminuti. To se i dogodilo.

Iza pogreba ženina otkaže Bregović službu u tvornici, a kako ga je i sud radi pomanjkanja pravih dokaza proglasio nedužnim, ostavi on mjesto, u kome ga ožigosaše tako grdnom ljagom i nastani se u jednom zabitnom selu, gdje je bio općinski pisar. Ali misao, da je pred svijetom ozloglašen kao čovjek nepošten izjedala mu dušu i srce, podgrizala njegovo zdravlje i njegov život. Sve je više slabio i nakon godinu dana ležao je i on na smrtnoj postelji.

No pravedni Sudac nebeski utješi ga u posljednjim časovima njegova života. Na samrti primi on jednoga dana pismo od svoga nekoć upravitelja tvornice. U tome pismo moli ga upravitelj za oproštenje i javlja mu, da se našao, koji je okrao tvorničku blagajnu. Bio je to sam blagajnik, koji je nekoć tako drsko potvrdio sumnju radi krađe na Bregovića. U pismu nudio je upravitelj Bregoviću službu blagajnika u svojoj tvornici. No Bregović je već doslužio. Bog ga pozvao k boljemu životu. On umrije kao druga žrtva neosnovane sumnje.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

(Nastavak — Dodatak br. 3)

4. D a t u l j a raste na drvetu, koje je rasprostrto po Africi i u Arabiji. Zrelo meso datulje je žućkasto-crvene boje, slatkoga okusa i dobroga teka. Mesnati dio obavija dugoljastu košticu. U njezinoj domovini je zovu »kruh pustinje«. Urođenici je jedu prijesnu, kuhaju je ili suše. Odmah iza branja skupljaju datulje i stisnu u košare ili sanduke. Pri tome poslu odluče sok, koji je vrlo cijenjen. Destilacijom ploda dobivamo jednu vrstu napitka. Od ploda i koštice prave u nekim krajevima jednu vrstu dodatka kavi.

5. M a k raste na našim poljima i u vrtovima. Zrno maka se kod nas i u mnogim drugim krajevima upotrebljava kao dodatak tjesteninama, što je vrlo dobra hrana za našu dječicu. Nezgodne majke upotrebljavaju nezreli plod za napitak, kojim uspavljuju svoju dječicu kad se njima hoće otići od kuće. Sa privrednoga stajališta imaju ljudi od maka veliku korist, jer se od njega pravi vrlo cijenjeno ulje. Makovo ulje imade blagi okus, zlato-žutu boju i nije gusto.

Neke higijenske napomene s obzirom na uživanje voća. Voće je vrlo dobra hrana za zdrave, bolesne ljude i za dječicu. Voće ublažuje žeđu i sprečava nam, da ne pijemo previše tekućine. Skoro svako voće a napose grožđe pospješuje probavu, pa ga mnogi liječnici preporučuju za regulisanje lijenih crijeva. Imade voće i protivno djelovanje. Tako smo čuli za djelovanje dalmatinske trešnje, Heidelbeeren, i kora naše kruške. Ovo voće zatvara, pa ga preporučuju kod proljeva. Nezrelo voće je vrlo škodljivo, što znademo iz iskustva, da nam djeca ljeti vrlo često ne samo da boluju već i umiru od tako zvane »kolerine«. To je posljedica dječjega neposluha, jer se kradimice najedu zelenoga voća. Tako moramo paziti, da i za sušenje uzimamo samo zrelo, zdravo i ne crvljivo voće.

Osobe koje boluju ili imaju od naravi slabi probavni sustav, ne preporučuje se, da jedu prijesno voće, već neka ga uzimaju kuhano ili drugačije priređeno. Ovima se nikako ne smiju davati prijesni orasi i badem. Ovakovo voće se ne daje ni onima, koji trpe radi slabih zubi. Njima ćemo s puno ljubavi to voće samljeti ili na koji mu drago način prirediti. Za bolesnike je najbolje, da im priredimo bademovo mlijeko, što smo već opisali. To bademovo mlijeko sadržaje mnogo bjelančevine, masti i šećera, imade ugodan miris i prija kod upala želučane i crijevne sluznice. Od voća se može za bolesnike prirediti voćna juha. Sama juha ne imade mnogo hranive vrijednosti, ali se ta može povisiti dodacima u obliku šećera, grisa, keksa itd.

Za gorki badem još jedanput naglasujem, da ga se treba čuvati. Od njega se može dobiti oteklina na licu i osip po tijelu. Papige, ako im se daje taj badem, mogu u kratko vrijeme poginuti. Njihovu otrovnost smanjujemo kuhanjem, pečenjem i prženjem. I u košticama odnosno u jezgri koštica šljive, kajsije i breskve nailazimo na amygdalin, pa se dogodilo, da je djeci i to već naškodilo. Bilo je slučajeva da su se djeca time i otrovala.

Voće ugodno djeluje na probavni sustav, a time pospješuje krvotok, izmjenu tvari u organizmu i izgaranje masnih čestica. Vrlo kiseli plodovi mogu spriječiti rad probavnih organa. Osobe, koje od naravi ne izlučuju mokračno-kisele soli, neka nikako ujutro ne uzimaju kiseloga voća, jer kiselo voće sprečava izlučivanje ovih soli. Najmanje ovih kiselina sadržavaju kruške 0,2%, dok jabuke, grožđe, trešnje, breskve i šljive više imaju 0,7—0,99%. Kajsije i jagode 1—1,1%, a limun 5,39%.

Jagode se preporučuju napose onima, koji trpe od punokrvnosti, debljine, otekline jetara i slezena, udarenima od kapi i onima, koji trpe od uloga. One se zato u takovim slučajevima preporučuju, jer pospješuju izlučivanje vode. Jagode nekima čiste krv, pa otstranjuju osipe na koži. Ali imade i takovih ljudi, koji od naravi ne podnose jagodu, pa dobiju od nje osip.

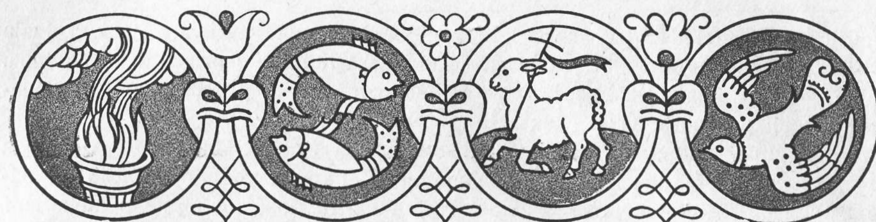
Trgovci voćem znadu kao i drugi trgovci svoju robu popraviti. Tako neki upotrebljavaju sumporastu kiselinu, kojom davaju voću naravnu boju. Mala količina toga jada ne škodi, ali bude li postotak veći, to će ljudima naškoditi.

Ljeti se svježi voćni sokovi rado pokvare. U takovu slučaju ih smjesta prekuhajmo, ostavimo na hladnome mjestu i domovina je spasena.

Domaćice draga, budi vrlo čista i uredna, što se tiče podruma, tavana ili komorice, gdje čuvaš voće za zimu. U tom prostoru ne smiješ držati staru trulu dasku, nečistu slamu ili nečiste posude. To su predmeti, na kojima se rasplođuju klice, a zrakom ove klice dospiju na naše voće.

Na dušu ti stavljam, draga mi majčice, ne daj svojim mališima voće u ruku, dok ga sama ne opereš. Ne vjeruj im, da će oni to savjesno učiniti. To ti kažem, jer se na površini voća zadržava prašina, u kojoj imade uvijek klica raznih bolesti. Gulimo li voće, to i njega pomno očistimo iza kako smo voće oprali. Mališima bez zuba stružimo voće ili ribajmo ribežom.

Protiv komunizma. Senat države New-York je stvorio zakon, da se imadu članovi komunističke stranke otstraniti iz svih državnih služba i škola. I kod nas bi trebalo da se stvori taki zakon. Ako i jest država na papiru protiv komunizma, naše škole, osobito srednje škole, ipak su pune komunista, koji mladež našu truju u vjerskom i ćudorednom životu. Školska vlast to vidi, jer mora vidjeti, ali stoji prekrštenih ruku, jer slobodnim zidarima stoji najviše do toga, da mladeži iščupa iz srca vjeru i ćudoredno je pokvari. Mladež, koja ne pozna šeste zapovijedi Božje ili je prezire, takova mladež je puka igračka u rukama slobodnih zidara, takova mladež je propast svakoga naroda, pak će biti propast i maloga hrvatskoga naroda.

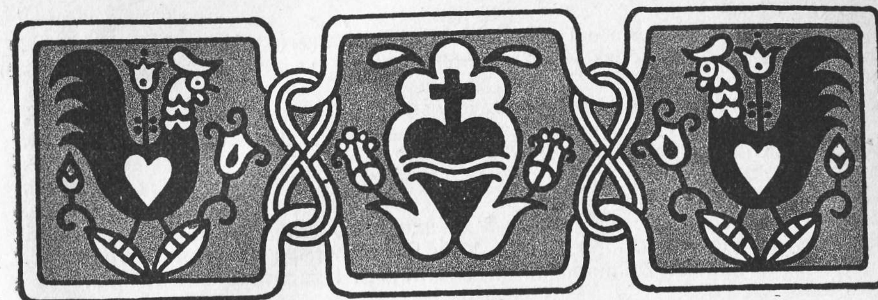
Nek je svašta.

Papa Pijo X. među blaženima. Poznato je, da se živo radi, da blagopokojni Papa Pijo X. bude proglašen blaženim. Pijo X. je provodio doista svet život. Mnogo se toga čita, kako je u njega bila živa vjera u Boga, žarka ljubav prema Bogu i bližnjemu. Još za života on je činio čudesa, a čini ih i sada poslije smrti. Njegov grob u kripti crkve sv. Petra posve je jednostavan, te jednostavniji i ne bi mogao biti, ali je uvijek ukrašen cvijećem, a oko groba ćeš u svako doba dana naći silu svijeta, koji pali na grobu svetoga Oca svijeće i s velikim mu se pouzdanjem moli.

Papa Pijo XII. je odredio, da se proces za beatifikaciju Pape Pija X. uzme što ozbiljnije u ruke i svestrano provede. Kad se radi o beatifikaciji kojega sluge Božjega, to jest, kad se radi o tome, da sveta koja osoba bude proglašena blaženom, radi se sa svom ozbiljnošću. U tom procesu rade najučeniji ljudi, jer se mora temeljito ispitati sav život te osobe, svi njegovi govori, sva njegova pisma, uopće sve, što je kada napisao, da se vidi, nema li u pismima ili spisima što, što se ne bi slagalo s naukom svete vjere. Proučava se u tančine njegov život, njegova pobožnost, a posebice se ispituje, da li je u životu u pojedinim krepostima taj čovjek nadvisivao druge ljude: da li se odlikovao herojskim krepostima, da li je bio heroj, junak u kreposnom životu. Kad se pak ispituju čudesa, što su se zbila na zagovor toga čovjeka, tu se najtočnije i najsavjesnije ispita sve, što se uzima kao čudo. Prvi liječnici, kemičari, prirodoslovci, uopće svi učenjaci, koji moraju to djelo ispitati, najtemeljitije proučavaju djelo, i tek onda, kad oni proglase, da se ovo ili ono ne da protumačiti prirodnim načinom, da djelo doista nadilazi prirodne zakone, tek onda bude čudo prihvaćeno kao pravo čudo.

Kako vidimo, komisija, kojoj je Papa Pijo XII. povjerio, da sve to ispita u životu i radu Pape Pija X., imat će mnogo posla. Pretsjednik te komisije je kardinal Karlo Salotti.

Nizza se pripravlja. Kako je poznato, poslije velebnoga euharistijskoga kongresa, koji se prošle godine držao u Budimpešti bit će slijedeći leđunarodni euharistijski kongres u rujnu 1940. u Nizzi. Nizza je poznata po svem svijetu kao divno ljetovalište na moru. Nizza je francuski grad. Katolici u Nizzi su se već počeli pripravljati za kongres. Biskup Pavao Rémond izdao je pastirsko pismo vjernicima svoje biskupije, a naročito vjernicima grada Nizze. Iz njegova pastirskoga pisma vidimo, da očekuju, da će na taj kongres doći do dva milijuna učesnika. Kongres će se držati na obali Sredozemnoga Mora u polukrugu duž zaliva, gdje će biti postavljen ogroman oltar presvetoga Sakramenta. Prvi dan kongresa će biti uvečer procesija s bakljama po moru.

Zahvalnice.

Gunjavci: Što joj se sin nakon godinu dana šutnje javio iz tuđine i za mnoge druge milosti. **Terezija Lukačević.**
Sisak: Za ozdravljenje noge. **Zdoh Ivica.**
Osica: Za mnoge primljene milosti. **N. N.**
Nadalje zahvaljuju dragom svetom Josipu:
Vukovina: Za sretno uspjelu operaciju. **Nada Galebović.**
Podgorač: Za primljenu milost. **Mandica i O. Isola.**
Praputnjak: Prije par mjeseci zadesila me velika nesreća. Moj je život bio u velikoj opasnosti, pa su mi svi proricali smrt. Zadobila sam ranu na glavi pa su se i sami liječnici bojali za moj život. Zajedno s majkom i ostalom rodbinom počeh zaufano moliti da me dragi Bog po zagovoru svetog Josipa izbavi od očite smrti. Hvala Bogu, rana je naočigled zacijeljivala i ja sam potpuno ozdravila. U zahvalu svetome Josipu držat ću Glasnik dogod mi bude ikako moguće. **Stanka Štiglić.**
Nerežišće: Za izvanrednu milost. **Vjekoslava Stipinović.**
Karlovci: Za pomoć u teškoj bolesti i u drugim raznim potrebama. **F. M.**
Zagreb: Na uslišanim devetnicama, koje sam molila mjeseca ožujka za razne potrebe. **N. N.**
Gornja Rijeka: Što je otklonio nesreću kod gospodarstva. **Andro Tukša.**
Humac: Za primljenu milost. **R. M.**
Cleveland: Za udijeljene milosti. **Nedjeljka Matulović.**
Kraljevica: Za pomoć i utjehu u velikoj zdvojnosti. **M. M.**
Sesvete kraj Zagreba: Za mnoge milosti. **Kristina Huberger.**
Vinkovci: Za sretan porod. **Anica Dürr.**
Bugojno: Za primljene milosti. **Sestra milosrdnica sv. Vinka.**
Đakovo: Za primljene milosti. **N. N.**
Jelsa: Za pomoć u teškim nevoljama. **N. N.**
Zagreb: Za primljenu milost. **Rozika Babić.**
Kos. Mitrovica: Za sretan porod. **Helena Račić.**
Supetar: Za pomoć primljenu baš zadnji dan mjeseca ožujka. **Antica Vodanović.**
Domagović: Bože od srca ti zahvaljujem na svim milostima, koje sam primila. **J. Fabijanić.**
Bobovac kod Sunje: Prije nekoliko mjeseci snašla je teška nesreća našu obitelj. U toj nevolji obratismo se žarkom trodnevnicom Presvetome Srcu Isusovu i svetome Josipu. I bilo nam je pomoženo. Stoga iz sve duše zahvaljujem presvetome Srcu Isusovu i svetom Josipu na toj a i na svim drugim milostima. **Katarina Lončarević.**
Zahvaljuju od svega srca Sv. Obitelji, Presvetome Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji, sv. Josipu, sv. Ani, sv. Antunu, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Ivanu Bosco, Barbariću Petru, biskupu Langu:
Zlatar: Za uslišane molitve. **Franjica Jellačić.**
Zagreb: Za sretno svršeno polugodište. **Ivan Dumić.**
Trogir: Za razne milosti. **S. A. K.**

Garešnica: Za uslišanu devetnicu. **Sulimanović Marija i Kučan Ana.**
Kostrena sv. Lucija: Za namještenje muža po želji i za bezbroj drugih milosti. **D. Smeroldo.**
Kragujevac: Za sve primljene milosti. **Ankica P.**
Valpovo: Za više primljenih milosti. **A. D.**
Sušak: Za primljenu milost. **M. R.**
Zagreb: Za ozdravljenje. **M. Milić.**
Subotica: Za ozdravljenje. **Lažić Katica.**
Hrib, Gor. Kotar: Za pomoć u raznim nevoljama. **Franjica Malnar.**
Livno: Što je našao izgubljeni ključ i za olakšicu u bolesti. **Ivo Tadić.**
Blacko Jakšić: Za pomoć u velikoj nevolji i za sve ostale milosti. **Dragica Malnar.**
Sv. Ivan Zelina: Za razne milosti. **J. Č.**
Ivanska: Za pomoć u velikoj bijedi i žalosti. **Dragica Dugančić.**
Bol: Za dobivenu milost. **B. P.**
Zagreb: Za mnoga dobročinstva. **Ivan Valtarić.**
Kuzminec: Za pomoć u velikoj žalosti i za sve ostale primljene milosti. **J. B.**
Migalovci: Na primljenim milostima. **F. S.**
Verunić: Za bratovo namještenje. **Danica Bažulić.**
Zagreb: Za primljene milosti. **Terezija Godler.**
Šemovci: Za ozdravljenje oca, majke i kćeri. **Obitelj Vrabec.**
Zagreb: Za sve primljene milosti. **Roza Vorich.**
Bjelovar: Za pomoć u bolesti muža, za sretno položenu maturu sina i za mnogo drugih milosti. **Terezija Trezić.**
Klenovica: Što se dijete okanilo gadne navike i za druge mnoge milosti. **Z. Jožić.**
Senta: Za ozdravljenje. **N. Mandilo.**
Sveta Marija, Međimurje: Za mnoge milosti. **Kedmenec Bara.**
Virovitica: Za mnoge primljene milosti. **Obitelj Vale.**
Zagreb: Za pomoć u teškoj potrebi. **Emilija Š.**
Travnik: Za pomoć u bolesti majke i na svim drugim milostima. **N. N.**
Hreljin: Za ozdravljenje noge svoje kćeri. **Jovana Šubat.**
Zagreb: Za dobro položeni ispit. **N. N.**
Joliet, U. S. A.: Za sve primljene milosti. **Marija Brozović.**
Portland, Amerika: Za primljene milosti. **Ana Kraljević.**
Virovitica: Za razne primljene milosti. **Gabrijela Leffer.**
Križevci: Od srca hvala blaženomu Marku Križevčaninu na primljenoj milosti za jednog svećenika. **Marija Dragić.**
Gospić: U svojoj velikoj nevolji utekla sam se sv. Josipu i biskupu Langu. S velikim pouzdanjem posjetila sam njegov grob i bila sam uslišana. Hvala mojim nebeskim zaštitnicima! **Marija Butković.**
Zahvaljuju od svega srca svetom Josipu te mu se i dalje preporučaju:
Sigetec: Za pomoć u potrebi. **P. M.**
Zagreb: Za uslišanu molbu. **Anđelka Župan.**
Lun: Za pomoć u velikoj potrebi i za mnoge druge milosti. **Viktorija Badurina.**
Odžak: Za sretan porod kćeri. **Margareta Baćani.**
Sarajevo: Za primljenu milost. **Lj. Ninić.**
Zagreb: Za uslišanu molitvu. **J. S.**
Zagreb: Za sve milosti primljene u pedeset godina otkako je pretplatnica Glasnika sv. Josipa. **Marija Jančiev.**
Zagreb: Za primljene milosti. **Marija Majetić.**
Mašić: Za sve primljene milosti. **F. Č.**
Tyrane Pa: Za sve primljene milosti. **Marija Jureković.**
Kočanica, Vrbnik: Za primljene milosti. **M. Kružić.**
Kutjevo: Za uslišanu molitvu. **Marija Fajdetić.**
Petrinja: Za razne milosti. **N. N.**
Šemnica: Za ozdravljenje muža. **Marija Grubić.**

Kaštel-Štafilić: Za sretnu operaciju očiju. **Matija Mirčeta.**
Brodanci: Za razne milosti. **Marica Brkić.**
Mrkopalj: Za mnoge milosti. **Anka Kružić.**
Tuče: Za pomoć kod teškog porođaja, za zdravlje kćeri i za ostale milosti. **M. V.**
Sonta: Što su dobili dopuštenje za vjenčanje. **Šimić Stipan i supruga Manda.**
Milna: Za mnoge primljene milosti. **Fema Denegri.**
Trsat: Za ozdravljenje noge. **Josipa Ružić.**
Kraljevica: Za mnoge primljene milosti. **O. F.**
Sušak: Za mnoge primljene milosti. **Anton Milić.**
Kraljevica: Za zdravlje i za druge primljene milosti. **A. D.**
Privlaka: Za pomoć u velikoj žalosti i bolesti. **Marica Antolović.**
Vel. Gorica: Za sva dobra duše i tijela. **Leber Betika.**
Križišće-Dol: Za sve primljene milosti. **Jovica Bubanj**
New York: Za sve milosti. **K. T.**
Omaha, Nebraska: Najljepše zahvaljujem Isusu i Mariji na nebrojenim milostima, koje sam u svome životu primio od njih. **Pavao Gorički.**
Gostinjac: Šest dugih godina bila sam bolesna na plućima. Pet puta sam bacala krv, 4 godine tražila pomoć u liječnika. Bila sam i u bolnici, no stanje je bilo uvijek jednako. Tad sam se obratila k nebeskom liječniku, i bilo mi je sve bolje. Sada su već dvije godine kako se dosta dobro osjećam. Neka je vječna hvala i slava dragom Bogu a i svetom Josipu koji me je kod Nebeskog Oca zagovarao. U zahvalu držat ću Glasnik sv. Josipa dok mi god bude moguće. **Pretplatnica.**

Darovi za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki darovali u siječnju i veljači 1939: 500 d: Ostoić Ivo, Zaton Mali; **200 d:** Lukanović Zorka, Sušak; N. N., Zagreb; **po 100 d:** Sandri Ivana, Derventa; Töpser Đurđica, Dobrljin; Turek Marija, Osijek; N. N., Sv. Juraj; Starčić Vjekoslava, Zagreb; **po 50 d:** Samardija Ela, Zagreb; Pavunić Stjepan, Koprivnica; Dr. Živković Andrija, Zagreb; Robek Stjepan, Zagreb; Grubišić Jeronim, Banja Luka; Ciganović F., Zagreb; Benussi Lina, Zagreb; Sestre milosrdnice, Št. Vid; Samostan sv. Križa, Đakovo; Vezić Ana, Sl. Brod; Krnc-Kovačić Emilija, Zagreb; **po 30 d:** Grčar Franica, Zagreb; Panić Josip, Sv. Klara; Šajer Fanika, Rajsuvac; Miličić-Grgurić Mate, Brusje; **po 25 d:** Luketić Josip, Požega; Sestre sv. Križa, Vinkovci; Polić Niko, Gospić; Sestre milosrdnice, Sinj; **po 20 d:** Jurković Marija, Varaždin; Polibruh Marija, Antunovac; Stivičević Cecilija, Otok; Kadić Ivan, Mladenovac; Kopriva Marija, Daruvar; Tremski Josip, Podr. Slatina; Sulimanović Marija, Garešnica; Sotošek Ivana, Zagreb; Sestre milosrdnice, Kraljevica; Sutarić Barbara, Sl. Brod; Vičević Petra, Škrljevo; Rogić Ivan, Zagreb; Dr. Brajša Ćiril, Zagreb; Bačić Žuva, Bitolj; Štahan Tomislav, Zagreb; Kuhar Marija, Topusko; Sestre milosrdnice, Split; Franjković Anka, Kukujevci; N. N., Split; Miljević Đula, Privlaka; Cernjak Ivka, Zagreb; **po 15 d:** Kunštek Dragutin, Krapina; Rebić Kata, Koritna; Stanković Josipa, Zagreb; Švarc Marica, Samobor; Wolf Julijana, Sl. Brod; Giner Eva, Osijek; Korotaj Ivan, Varaždin; Mališić Ružica, Petrijevci; Rauš Sofija, Sečanj; **po 10 d:** Gorničić Josip, Šeper Vjekoslav, Kalšin Barica i Baretić Anđela iz Zagreba; Buček Anka, Suhopolje; L. V. Topusko; Prepunić Ivka, Đakovo; Cizerl Marija, Karlovac; Školske sestre, Dubrovnik; Rubin Đuro, Vinkovci; Tkalčić Verona, Čakovec; Ivanišić Reza, Kunišinci; Alagić Matilda, Zemun; Toldy Josip, Krapina; Barbalić Ana, Baška; Trtanj Marica, Rajevoselo; Taritaš Ivan, Ivanska; Bašić Marta, Županja; Šokičić Josip, Osijek; Povešković Leo, Sušak; obitelj Kriško, Varaždin; Sić Ivan, Đevđelija; Grdan Franjo, Požega; Zavod sv. Augustina, Sarajevo; Bačkov Marica, Pakoštane.

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: Po 50 d: K. H. Zemun; D. Skoko, Korčula; A. Lončar, Kansas 1 dolar; K. Knežević, Vinjerac; I. Šabić, Split; J. Schwarz, Ivanovoselo; A. Horvat, Bjelovar; **35 d:** Z. Im, Zemun; **30 d:** K. Babić, Zagreb. **Po 15 d:** J. Žunić, Split; D. Vuković, Švica; Obitelj, Banja Luka; Anka Abramović, Podr. Sesvete. **Po 20 d:** N. Karminčić, Bol; M. Štiglić, Praputnjak; P. Karmelić, Bol; J. Cindrich, Kansas; A. Opačić, Ivanić-grad; J. Crnkovich, Chicago; I. Klarich, Chicago; M. Aunedi, Chicago; J. Bartol, Zagreb; B. Gorup, Sracinec; St. Škofec, Ohio; K. Marinkovich, San Antonio; A. Linich, Hoboken; J. Broznić, Sušak; A. Drnulc, Zagreb. **Po 10 d:** Stj. Kruje, Olovo; A. Mužić, Rasinja; M. Škrinjar, Rasinja; J. Rajt, Sarajevo; L. Zebec, Križ. Cestica; M. Levanč, Svačinec; M. Tomičić, Varaždin; St. Tumbas, Subotica; M. Ciglar, Perušić; A. Orlović, Sv. Đurđ; Velč. g. Vj. Venko, Dubica; M. Rubil, Bos. Otočak. **Po 5 d:** M. Sakšek, Zagreb; C. Makošek, Zagreb; J. Herceg, Samobor; J. Kozinović, Sarajevo; K. Benić, Privlaka; Lj. Paraga, Zagreb; Sestre Milosrdnice, Banja Luka; A. Smuk, Sarajevo; O. Saloker, Sarajevo; A. Kanta, Sarajevo; T. Ast, Begov Han; M. Streny, Varaždin; M. Flojhar, Varaždin; M. Dvoršak, Varaždin; Z. Cvek, Varaždin; K. Mutaja, Zagreb; M. Horvat, Ivanić-grad; R. Topolšćak, Hotnja; A. Međimorec, Brestovac; S. Srkulj, Bedekovčina; B. Rupec, Maruševac; V. Čimić, Bjelovar; Stj. Sušić, Ogulin; I. Albert, Bjelovar; Fr. Hrženjak, Križevac; M. Lorenc, Križevci; V. Korać, Petrinja; A. Jozić, Bijelo Brdo 1 d.

Za kruh sv. Ante: A. Ribarić, Split **10 d;** Lj. Marković, Jakuševac **10 d;** Z. Sučić, Omišalj **50 d;** Rob. I. Bator, Bitolj **20 d.**

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: J. Crnkovich, Chicago **1 dol.;** A. Kuharić, Pribić **10 d;** G. Kosor, Biškupci **7 d;** T. Šiljević **5 d;** D. Vedriš, Đurđevac **5 d.**

Za crkvu u Ružičima: M. Trbuhović, Zagreb **250 d;** V. Petaj, Krapina **100 d;** Obitelj Kruljac, Kiseljak **40 d;** I. Neidhardt, Zagreb **25 d;** N. N. Zagreb **10 d;** S. Mavrin, Sušak **10 d.**

Za razne svrhe: M. Krmpotić, Vinkovci za sirotište Leskovac **10 d;** J. Bubanj, Križišće za siročad u Leskovcu **30 d;** A. Skukan, Rostoke za Dom sv. Terezije **20 d;** St. Škafec, Ohio za siročad na Vrhovcu **40 d;** Hitrec, Križevci za Dom sv. Terezije **15 d.**

Naši mili pokojni pretplatnici:

Vjekoslav Miličić, Brusje; Geza Gavrić, Zagreb; Marija Lukan, Grubišno Polje; Ana Posavec, Bjelovar; Gizela Matić, Osijek; Franjica Štimac, Toplički Leskovec. — **Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.**

SADRŽAJ: Na riječi života. — Jedno novo svjedočanstvo. — Sveta Ana i kršćanska majka. — Bismo li i mi tako? — A Krist je šutio... — Veliki dojam Papina nastojanja oko mira među narodima. — Do nogu sv. Josipa. — Kako ćemo prenijeti svoje blago na drugi svijet. — Neosnovana sumnja. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Kartuzijanci i Kartuzija Pleterje. U dobar čas nam dolazi ova zanimljiva i vrlo krasno opremljena knjiga, koja je u javnosti pobudila pojmljivu senzaciju. — Knjiga govori o ljudima, za koje kažu, da nikada ne govore, da se pozdravljaju s pozdravom: Spomeni se, da ćeš umrijeti, koji spavaju u lijesovima, koji si još za života iskopaju grob, o nečovječnim njihovim trapnjama itd. — Ova knjiga ih prikazuje u pravom svijetlu i razotkriva sve velike tajne njihova skrovita rada i života. Zato je ona siguran vodič kroz sve sate i poslove dnevnoga reda kartuzijanaca; obuhvaća u pojedinosti cjelokupni i duboki život ovoga glasovitog pustinjačkog reda katoličke Crkve. Razlaže s mnogo srca cilj tajanstvenog njegovog života te nas uvodi u njegov skroviti i moćni apostolat. — Drugi dio knjige kritički prikazuje zanimivu povijest Kartuzije Pleterje od njenog utemeljenja godine 1403. do danas.

106 lijepih snimaka u bakrotisku zorno ističe iscrpljivo gradivo svih 143 stranica. Omotna slika prikazuje kartuzijanca, kako sa svjetiljkom ide na noćnu molitvu. Oprema je izvrsna. Uzoran tisak na najfinijem šamoa papiru. Cijena iznaša **40 din po komadu** (dodavši 3 din za poštarinu). Naručuje se kod **Kartuzije Pleterje, p. Šent Jernej, Dravska banovina.**

»Kartuzijanci« je prvo i jedino djelo o tom predmetu u našoj hrvatskoj literaturi. S užitkom će svaki čitati, a i s duhovnom koršću. Mnogima će ova knjiga biti pravo otkrivenje. Zanimat će sve nas, da jedanput nesto lijepo i stvarno i solidno saznamo o tom vrlo zaslužnom redu Crkve Kristove, čija se kartuzija nalazi nedaleko od nas: tamo onkraj pitomih Žumberačkih Gora. Toplo preporučujemo. Ista knjiga izašla je i na slovenskom jeziku.

P. Chaignon D. I., Svećenik na oltaru ili Dostojno prikazivanje sv. mise s dodatkom obreda tihe mise, Sarajevo 1938. Prvo izvanredno izdanje Knjižnice za duhovni život »Vrelo života«. Preveo Dr. fra O. Knezović 80. Str. 312. Cijena **din 32.** Naručuje se: **»Vrelo Života«, Sarajevo I., pošt. pretinac 56.**

Sveta misa jest najuzvišeniji dio svećeničke službe. I još više, ona je bitna za svećeničko zvanje i službu. Svećenik ako nije žrtva, i nije svećenik. Stoga nije čudo, da se najveći dio literature, namijenjene duh. životu katoličkog svećenika, bavi sv. misom. Da je ovaj predmet u našoj knjizi dostojno obrađen, najbolja je potvrda asamo ime auktorno: Chaignon je priznati pisac duhovnoga života. A i prijevod je dotjeran. Istina, prevodilac je imao pred sobom njemački prijevod, a ne orignal, a u njemačkom je prijevodu koješta izostavljeno. No zato je urednik »Vrela Života« Dr. Đuro Gračanin posegnuo za originalom i proveo posvemašnju redakciju prijevoda i posebno još preveo i nadodao tekst o misnim ceremonijama na koncu knjige. Osim predgovornih otsjeka knjiga ima dva dijela i dodatak. U I. dijelu govori se o pripravi pobožnog svećenika za svetkovanje sv. tajna, u II. o pobožnosti pod misom i zahvali iza nje, a u dodatku o obredima tihe sv. mise. Naše će svećenstvo kao i bogoslovi ovu knjigu sigurno i naručiti i rado je čitati i zavoljeti.

Franz Weiser, Svijetlo planina, Senj 1939. Preveo Hinko Weber. 8° Str. 120. Ilustrirana. Broširana **din 16,** uvezana **din 20.** Naručuje se kod izdavača: **Omladinska knjižnica, Senj.**

Već samo ime pisca kazuje mnogo. Dao je on njemačkoj katoličkoj omladini mnoštvo izvrsnih omladinskih romana i pripovijesti, koje su štampane u golemim nakladama i prevedene na sve glavne jezike: engleski, francuski, talijanski, poljski, holandeski, portugalski, španjolski, madžarski, slovenski, češki, esperanto i — kineski. Na hrvatski je prevedeno: »Putovanje Watera Klingera oko svijeta«, »Svijetlo planina«. Oba ova djela izdala »Omladinska knjižnica«, Senj, i »Tajna malog Alfreda« tiskana u »Glasniku Srca Isusova«.

»Svijetlo planina« prekrasno je djelo u kojemu će naša mladež naći smjernice i poticaja na što uzvišeniji život. Tkogod procita to djelo, osjeća, kako ga upravo diže sa zemlje i daje mu osjetiti miris čistog planinskog zraka.

U »Svjetlu planina« naći će svaki đak opisano sama sebe. Knjiga je pisana lakim stilom, te se čita na dušak. I školski i ulični, i društveni, i sretni obiteljski život opisani su upravo virtuozno. Nema tu ni traga onom nespretnom moraliziranju, koje odbija mjesto da privlači. Ova je knjiga puna realnosti, života, borbe i pouke. Pisac mora da je vanredan psiholog i poznavalac modernog đačkog života. Na 120 stranica dao nam je tako divan opis đačkih težnja i nevolja, da će knjiga sigurno svakoga zadovoljiti. — Knjiga je ilustrirana slikama iz predivne prirode, koja u ovom djelu igra prvenstvenu ulogu. Opremljena je vrlo lijepo.

Mjeseca srpnja 1939. god slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. S. — Presveta Krv Našega Gospodina Isusa Krista. — Bogoslav.
2. N. — 5. po Duhovima. Evanđelje: Ako vaša pravednost ne bude veća od farizejske, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Mt. V., 20—24. — Pohod Blažene Djevice Marije, spomen kako je Majka Božja došla u pohode sv. Elizabeti, nju pozdravila, a na njezin se pozdrav očistio sv. Ivan Krstitelj od istočnoga grijeha još prije rođenja.
3. P. — Leon II. Papa. — Heliodor, biskup, znamenit radi učenosti i svetosti. — Svetislav.
4. U. — Udalrik biskup u Augsburgu.
5. S. — Ćiril i Metodije, slavenski apostoli u 9. vijeku.
6. Č. — Izaija, prorok. — Nedjeljka. — Miroljub. — Bogomila.
7. P. — Vilibald, brat sv. Valburge.
8. S. — Elizabeta, kraljica portugalska.
9. N. — 6. po Duhovima. Evanđelje: Sa sedam kruščića i nekoliko ribica Isus nahrani 4000 ljudi. Mk. VIII., 1—9 Brcko, biskup. — Anatolija. — Veronika Julijana, djevica. (
10. P. — Sedmero braće, sinovi sv. Felicite, koja je i sama slijedila djecu svoju u mučeničkoj smrti. — Amalija, djevica. — Ljubica.
11. U. — Pijo I. Papa, koji je za progonstva Antonina Pija i Marka Aurelija umro mučeničkom smrti.
12. S. — Ivan Gvalberto, fiorentinski plemić, sveto je umro god. 1073.
13. Č. — Anaklet, Papa mučenik. — Margareta dj. i muč. — Biserka.
14. P. — Bonaventura, franjevac, biskup i kardinal, naučitelj sv. Crkve, umro je g. 1274 u Livnu, kamo je došao na crkveni sabor.
15. S. — Henrik, car njemački. — Hinko.
16. N. — 7. po Duhovima i mlada. Evanđelje. O lažnim prorocima, koji dolaze u ovčjim kožama, a zapravo su grabežljivi vuci. Mt. VII., 15—21. — Majka Božja Karmelska, spomen, kako je bl. Gospa dala Simonu Štoku sv. škapular.
17. P. — Aleksije, priznavalac. — Branko.
18. U. — Kamilo Lelis, utemeljitelj reda duhovne družbe za dvorbu bolesnika. — Miroslav.
19. S. — Vinko Paulski, ispovjednik otac bijednika i sirota. Umro je godine 1660. Njegovi redovi Lazaristi i Sestre Milosrdnice još i danas nastavljaju njegovo djelo ljubavi prema bližnjemu. — Zlatka.
20. Č. — Ilija prorok. — Jeronim Emilijan, veliki prijatelj siromaha, a napose zapuštene djece. — Vlatko.
21. P. — Danijel prorok. — Prakseda, djevica, mnogo je pomagala progonjenje kršćanke raznovrsnim djelima ljubavi — Danica. — Olga.
22. S. — Marija Magdalena, pokornica.
23. N. — 8. po Duhovima. Evanđelje: Priča o lukavom upravitelju. Lk. XVI., 1—9. — Apolinar, učenik sv. Petra, biskup u Raveni.)
24. P. — Kristina, djevica i mučenica.
25. U. — Jakov Stariji, apostol. — Radoslav.
26. S. — Ana, mati bl. Djevice Marije, uzor kršćanskim majkama.
27. Č. — Pantaleon, mučenik. — Lilioza, mučenica. — Lierka. — Zlatko. Sverad.
28. P. — Nazarije, Celzo, Viktor i Inocencije, mučenici za sv. vjeru u I. vijeku. — Nevenko.
29. S. — Marta, djevica, sestra sv. Marije Magdalene i sv. Lazara.
30. N. — 9. po Duhovima. Evanđelje: Isus plače nad Jerusalemom radi njegove zaslijepljenosti. Lk. XIX., 41—47. — Abdon i Senen Perzijanci, mučenici u Rimu za cara Decija.
31. P. — Ignacije Lojola, vitez španjolski, utemeljitelj Družbe Isusove (Isusovci). — Vatroslav. — Gorislav.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Kolovoz – Rujan 1939. Broj 8-9

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. KOLOVOZ-RUJAN 1939. BROJ 8.—9.

Škrinja novoga Zavjeta.

O svetkovini Velike Gospe.

Zavjetna škrinja izraelskog naroda bila je umjetnina prvoga reda građena od bijeloga neraspadljivog drveta akacije. Izvana i iznutra bila je obložena čistim zlatom, a nadvisivala su je dva zlatna Keruba. U njoj su se čuvale tri dragocjene svetinje naroda izraelskoga: dvije kamenite ploče, žara s manom i cvatući Aronov štap.

Škrinja staroga Zavjeta — vele sv. Oci — slika je Bl. Djevice Marije.

Veličanstvena su sva djela Božja, ali ipak Marija je najveće i najplemenitije djelo Stvoriteljevo. Prava umjetnina. Na njoj se je očitovala punina svemogućnosti, dobrote i mudrosti Božje. Gospodin je sazdao Mariju od tvari što ne trune, izvana i iznutra obložio ju je čistim zlatom istine, milosti i svetosti. Zato se Marija i zove u Liturgiji živa crkva, škrinja Zavjeta. U svom čistom neokaljanom srcu nije ona samo čuvala ploče zakona, svećenički štap i prolaznu manu, već samoga zakonodavca Boga, Velikoga svećenika i nebesku Manu Kruh jakih.

I zato se Marija s većim pravom od starozavjetne zove škrinja Vječnoga, pred kojom anđeli prigibliju koljena svoja, da se poklone svome Kralju i počaste Kraljicu svoju.

Marija je i škrinja svjedočanstva, jer nitko kao ova ne naviješta slavu Stvoriteljevu, na nikome se tako jasno ne očituju odluke Božje providnosti kao na njoj. Marija je i škrinja saveza, ona je oruđe u rukama Stvoritelja.

Ona nam je dala Stvoritelja, koji je otkupio svijet, koji ga je pomirio s Veličanstvom Božjim. Po Mariji stekao je ljudski rod milosrđe, otkupljenje i vječni mir.

Marija je škrinja novoga Zavjeta, preko koje se objavljuje Vječni u tajanstvenom svijetlu, kad ona u Betlehemu drži na rukama

Dođi s Libanona, dođi: bit ćeš okrunjena. (Pj. nad pj. 4, 8)

svoga Boga kao maleno dijete. A kad četrdeseti dan iza Isusova rođenja stupa kao nekad kralj David sa svetom škrinjom u grad Sion, ulazi svečano kao škrinja zavjetna u sveti šator pripravljen Gospodinu.

Motrimo li Mariju kao škrinju novoga Zavjeta u sjeni Raspetoga i u tajanstvenoj tami Golgote, a nad njom Božansko Janje, koje se žrtvuje, to je ona oltar, s kojega je nebeski Otac na Veliki dan oproštenja primio žrtvu pomirnicu iz ruku Velikoga svećenika.

No Marija ne ostaje trajno na Golgoti. Kad je proslavljeni Sin Davidov ušao u svoj nebeski Jeruzalem i u njemu udario prijesto, sjeti se, da u domu ljubljenoga učenika Ivana, živi škrinja novoga Zavjeta, pa odluči prenijeti je u šator, što joj ga je odredio od vijeka. I On skupi svoje knezove i nebeske čete, pa se zaputi u dom novozavjetnoga Obedoma.

»Tko je ona, što se diže na brdo Sion i ima mjesto u najvišim nebesima? Klicali su anđeoski korovi: »Ona neokaljana, koja je sačuvala čiste ruke, sjajno srce, koje nikad nije prionulo uz taštinu . . .«

O raduj se, kćeri sionska, jer ćeš primiti od Gospodina blagoslov i u izobilju i neisporedivo blago u šatoru svoga Boga i Spasitelja. A drugi su korovi upadali hvaleći je: Evo, to je majka i kneginja plemena, koje je prolazeći zemaljskom pustinjom tražilo Gospodina i sad u nebeskom Kanaanu gleda lice Boga Jakovljeva.«

Na kraljevu zapovijed raskinu se veza zemaljskoga života, a zlatna škrinja Zavjeta uzdignu se uz neopisivo klicanje i hvalospjeve anđeoskih četa prema nebeskom Jeruzalemu. Otvarajte, proširujte, uzdignite kneževski čuvari vječna vrata. Vječni Kralj vodi u dom Kraljicu slave. To je ona jaka žena kojoj ne manjka svetog plijena. Ona je satrla glavu zmiji, bokove je opasala jakošću, svijetlo joj se nije ugasilo u noći smrti, odijelo joj je snaga i milost . . . Reč. 31. Zato otvorite vrata sionska, knezovi anđeoski, da može slavno ući vladarica nebeskih četa, gospodarica svega, Kraljica zemlje i svih njezinih stanovnika.

Zlatna se vrata otvaraju, Marija Kraljica, uzlazi sve više, dok se ne zaustavi pred prijestoljem presvetoga Trojstva. A Ono uz klicanje, igranje i hvalospjeve nebeskih četa okruni svoju predragu kćerku, majku i zaručnicu, trostrukom krunom slave, koju je mogla jedino pronaći ljubav i mudrost Božja. Onda je postavi na prijesto, pruži joj u ruku cvatući štap, žezlo materinskoga gospodstva, neka dijeli blagoslov i milosti po čitavom krugu zemaljskom.

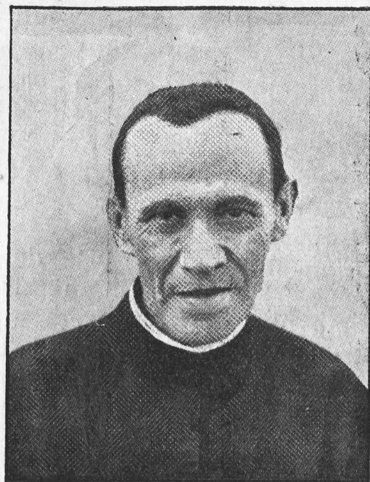
I sada miruje mistična škrinja skoro dvije tisuće godina u svetom šatoru trojednoga Boga, koji se u njoj kao u najčistijem zrcalu odrazuje.

O presjajna Kraljice, vladaj nebom i zemljom, ali kraljuj i našim srcima.

Majko, daj i nas uvedi jednom u dom slave. **B.**

Umro je vrijedan svećenik i dobar hrvatski pjesnik.

U osmini tjelovske svečanosti, u srijedu 14. lipnja 1939., umro je vrijedan svećenik Družbe Isusove, dobar, danas jamačno ponajbolji hrvatski katolički pjesnik, Milan Pavelić. Pokojnik je bio urednik našega Glasnika u najtežim danima njegova života, od mjeseca studenoga 1920. do godine 1924. Baš je u to vrijeme bila silna skupoća tiska, pa se Glasnik sv. Josipa kao dvobroj, pa trobroj gurao teškom mukom naprijed u godini 1920., a onda i u godini 1921., dok nije došla i godina 1922., kad je slavio i proslavio pedesetu godišnjicu svoga života. Kolika je to bila muka, kolike brige i skrbi za plemenito srce njegova urednika, pokojnoga Milana Pavelića. Pokojni Pavelić bio je nježna duša, mio, milokrvan svećenik, ali je bio jake volje, koji je svim teškoćama i zaprekama gledao ravno u oči, upro svu snagu uma i volje i išao naprijed rušeći jednu zapreku za drugom, dok ih nije srušio sve. Velika je zasluga i tadašnjega urednika Milana Pavelića, da u teškim onim danima strašne skupoće nije naš Glasnik sustao, da nije prestao izlaziti. Već godine 1922., u svojoj pedesetoj godini, Glasnik je zakoraknuo u svoju budućnost jakim korakom, a polet i zanos mu je udahnuo urednik Milan Pavelić, svećenik pun pouzdanja u Bogu i vrli hrvatski pjesnik.

† Milan Pavelić, D. I.

Kad je godine 1924. ostavio uredništvo, Glasnik je već prebrodio one prve teškoće i zapreke, a od onda ide sigurnim korakom dalje, pa je doživio i svoju šezdesetu godinu, a danas je eto šezdeset i sedma, što izlazi. Nema sumnje, da zato imade velikih zasluga i dragi naš pokojnik, pa je pravo, da na svježem još njegovu grobu koju o njemu kaže i Glasnik sv. Josipa i čitatelje svoje zamoli i pozove, neka se pokojnoga urednika sjete makar i pobožnim samo kojim uzdahom.

Milan Pavelić bio je sin kršne naše Like, sin dostojan i vrijedan svoga zavičaja. Bio je bistra uma, jake volje, ali izvanredno dobra srca. Bio je svećenik senjske biskupije. Kamo su ga god poslali njegovi crkveni glavari, koje su mu god dodijelili mjesto, svuda je vršio svoju duhovnu službu točno i savjesno, svuda ga narod zavolio i rado slušao. Bio je kapelan, a neko vrijeme i župnik. Rodio se 30. studenoga 1878., u svećenika je bio zaređen 1902., a umro eto 14. lipnja 1939. Umro je dakle u 61. godini života, a u 37. godini svećeništva. Bio je veoma darovit, pa se zarana mnogo bavio knjigom. Već po prirodi dobar, plemenit, brzo se javljao kao pjesnik, a radio je na novinskom polju. Srce mu je gorjelo od ljubavi prema Bogu i prema hrvatskom narodu, a ta se ljubav i jedna i druga odrazuje u njegovim pjesmama, a osjećao si je osobito, kad si s njime razgovarao. Milan Pavelić je bio plodan pjesnik, a spada — kao već rekosmo — među ponajbolje naše pjesnike, a među katoličkim pjesnicima on je danas prvi. Jezik mu je u pjesmama bistar i bujan. Kad čitaš njegove pjesme, uživaš u ljepoti jezika, u divnim poredbama i slikama. Pavelić je mnogo patio od raznih bolesti. Još kao klerik bio je boležljiv, a pratile su ga razne bolesti cijeli život. Jakom voljom i veselom ćudi on im je odolijevao postojano i njegova okolina nije gotovo ni opažala, da on toliko trpi. U pjesmama njegovim, punim najdubljijih osjećaja i čuvstava, osjetit ćeš ipak i ti u gdjekojoj pjesmi, da je proizašla iz duše bolne, iz duše, koja je trpjela od tjelesnih patnja.

Do godine 1924. bio je pokojni Pavelić svjetovni svećenik. Kao svjetovni svećenik bio je poslije svršetka rata duhovnik časnih sestara milosrdnica u Zagrebu, pa je tu neko tri godine bio i urednik Glasnika sv. Josipa. Kad je 1924. prestao biti urednik, stupio je u Družbu Isusovu. I kao Isusovac mnogo je radio, bavio se živo pjesništvom sve do svoje smrti. Sahranjen je na samu svetkovinu presvetoga Srca Isusova. Kako je bio svećenik plemenit i svet, pouzdano se nadamo, da je u presvetom Srcu našao svoj mir i pokoj.

Dobro dijete Marijino.

Od godine 1667. do 1687. imade zagrebačka biskupija onoga poznatoga velikoga i svetoga biskupa Martina Borkovića, dobro dijete Marijino.

»Već tamo od samoga djetinstva nekim je osobitim i posebnim štovanjem častio Djevicu Majku Božju i smatrao je predragom majkom svojom. I ta je njegova pobožnost prema njoj s godinama rasla. Ne bi dao, da i jedan dan prođe, a da joj ne učini, kako to najbolja djeca čine, mnoga djela iskrene i svete ljubavi. Ne bi propustio nijedne prilike za uvećavanje i širenje slave Marijine. U kućnome krugu i u svakidašnjem razgovoru nijedan mu govor ne bi bio slađi ni češći nego o uzvišenosti i slavama Djevičinim. Ni kod kuće ni vani ne bi mu nijedna slika Majke Božje pred oči došla, a da je ne bi pozdravio otkrivši glavu i da je pobožno ne bi izljubio. Teško bi podnosio, da ikoje mjesto bilo privatno bilo javno, bilo sveto bilo nesveto, bude bez lika Djevičina, a kad bi je opazio, čudno bi se veselio. Jedni redovnici pozvali biskupa Martina, da im posveti kućnu kapelu. On se ogledavao na sve strane, pa kad nije opazio nikakve niti slike Majke Božje niti kipa, okrene se k njima i reče: Šta je vama, moji oci, skrivila Marija? Kad oni razabraše, kamo te riječi smjeraju, nekud se postide i umuknu. A on ih blago prekori i kaže: Znajte, oci moji, te ne mogu ni u jedno mjesto s radosnim srcem unići, gdje me ne veseli lik Djevičin. Naročiti je mar i poštovanje pokazivao prema slici Djevičinoj u hramu i samostanu remetskome, što je jedan sat daleko od Zagreba, a koja je slavna s vrlo mnogih i vrlo velikih čudesa i znamenita zaradi množine i pobožnosti svijeta, što onamo hodočasti. I ne samo da ju je gotovo svaki tjedan najpobožnije pohađao, nego je češće sa svećenstvom i s narodom činio procesije njoj u počast i da se izmoli njezin zagovor ... Više je što mramornih što pozlaćenih drvenih oltara otmjene izradbe i sa znatnim troškom postavio u hramu Marijinu i remetskoga i lepoglavskoga samostana.«

Ovako je još u 18. vijeku o zagrebačkome biskupu Martinu Borkoviću i o njegovoj djetinjoj odanosti prema presvetoj Majci Božjoj pisao učeni isusovac Farlati u svome velikome djelu: »Illyricum sacrum«, sv. V., str. 386. s.

U križu je spasenje i život.

Uzvišenje sv. Križa 14. rujna.

Na čast sv. Križa ustanovila je sv. Crkva dvije svetkovine. Trećega svibnja slavi »Našašće sv. Križa«, a 14. rujna sjeća se, kako je car Heraklije dobio sv. Križ od Perzijanaca i opet ga slavodobitno uz klicanje čitavoga kršćanskoga svijeta zasadio na Golgoti. Sveta je Crkva spomen na taj dan nazvala Uzvišenje sv. Križa te poput sv. Pavla propovijeda i ona neumorno raspetoga Krista i sablazan Židovima, ludost poganima, ali onima, koji su pozvani — bili oni Židovi ili pogani — Božju Jakost i Mudrost 1. K. 123, 24.

S križem je povezana i ne može se od njega odijeliti sudbina svijeta. Križ stoji kao kamen međaš na pragu staroga i novoga svijeta. On obilazi zemlje i narode, određuje i zapečaćuje njihovu sudbinu. I kada jednom svane, veliki dan »dan srdžbe i plača« dan sudnji, zatvorit će križ poput silnoga ključa povijest zemlje i svega čovječanstva. Pod križem i pred križem bit će sud svijeta, svršetak — zaključni čin u svjetskoj drami vremena.

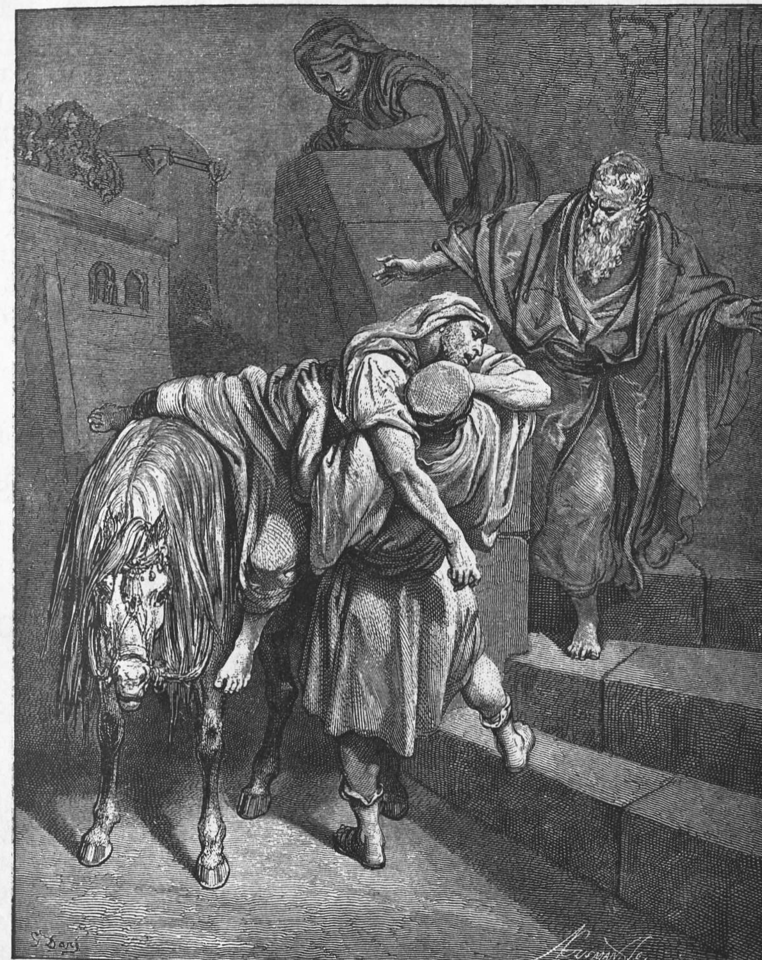
Tko prizna Krista, mora priznati i njegov križ. Spasitelj svijeta i usrećitelj čovječanstva ne može se zamisliti bez križa, na kome je Spasitelj svojom krvlju isplatio Ocu nebeskome dug roda ljudskoga. S križem i na križu osvaja on dušu svakoga čovjeka. S križem i na križu hoće da ga primimo, s križem i s križa hoće da vlada svim narodima i srcima. Križ odlučuje sudbinom pojedine duše, pa i naše. Zato se moramo ozbiljno pitati, kako se vladamo prema križu, kakovu ulogu igra on u našoj duši ... u našem životu. Možda ga čuvamo brižno sakrivena, ne usuđujemo se s njime na javu? A možda smo ga već i našli, postavili na prijestolje srca svoga, učinili središtem života svoga?

Po svetom krstu postadosmo djeca Božja, članovi mističnoga tijela Kristova, ali jer smo s njime sjedinjeni, moramo s Kristom na križu i umrijeti. Pobožna ruka majke prekrižila nas je prvi put, objesila nam možda o vrat prvi križić. A kad nam bude život zamirao, kad se naš život svrši, jedna druga ruka utisnut će nam križ u ledene ruke. Doista od kolijevke do groba putujemo stazom križa. Naša narav strepi pred križem, mi ga guramo rukama i nogama od sebe, uklanjamo mu se gdjegod možemo. Ali uzalud. Križ nas slijedi, prati nas svuda poput naše sjene.

Naš križ, što nas muči i pritište, na kojemu moramo trpjeti i umrijeti, nije zakopan negdje duboko pod zemljom kao Spasiteljev prije nego što ga nađoše. Neće nam ga biti teško naći. Ali nemojmo misliti, da je sve, što nas muči, radi čega patimo, pravi križ, što nam ga je Bog dao. Uz Spasiteljev križ nađoše i križeve razbojnika. Nije Bog odredio, da oni umru na križu, već su oni zaslužili svoje križeve zloćom i grijesima. Možda smo i mi sami krivi svojim križe-

vima. No kako bilo da bilo, i te križeve moramo snositi strpljivo i odano. Ali prava radost i veselje prati samo onaj križ, koji nam je Isus odredio, koji nam je on sam dao.

Ali kakav bio da bio naš križ, moramo uvijek na njem naći i gledati Krista. Prati li nas križ siromaštva? Naš Spasitelj go i siro-

Gustav Dorè: Milosrdni samaritanac (Lk. 10, 23—37).

mašan visi na križu. Jesmo li podvrgnuti drugima, koji su možda nevredniji, nesposobniji od nas? Gospodar neba i zemlje. Mudrost očeva visi na drvetu križa, prikovan oštrim čavlima, pa se ne može ni maknuti, ni kamo okrenuti. Muče li nas teške boli, peku rane, plaši gorka smrt. Promatrajući izbičevanoga, trnjem okrunjenoga, Spasi-

telja, gdje umire na Golgoti. — Možda nas nitko ne cijeni, ne ljubi, za nas ne mari? I njega ostaviše svi, i najbolji njegovi prijatelji, učenici njegovi. Proganjaju li nas, ismjehuju, pogrđuju? Slušajmo pogrde, psovke i hule farizeja, kojima obasiplju Isusa. »Slomljeno je srce moje od sramote i boli, čekao sam, da bi tkogod imao smilovanja sa mnom i ne bješe ga, tko bi me utješio, i ne nađoh ga« tuži se on preko psalmista (Ps. 68, 21).

Naši dragi trpe, a mi im ne možemo pomoći. Pogledajmo Majku boli pod križem, i njezina Božanskoga Sina na križu! Osjećamo li se možda od Boga zapušteni i ostavljeni, crne sumnje muče našu dušu, a strah razdire srce? Bolan i gorak je to križ — ali zar ne čujete s križa bolan vapaj Krista mučenika: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?«

Jesmo li svoj križ upoznali, neće nam biti teško nositi ga strpljivo i odano, uzdići ga posred svoje duše i slaviti njegovo uzvišenje. Preko križa dolazi nam sve dobro. Križ je izvor milosti, a što nam više treba na putu života nego milost, hoćemo li sretno prispjeti k određenome cilju. Griješili smo mnogo. Naše srce vapi za oproštenjem i milosrđem.

Križ blaži srdžbu Božju, briše našu krivnju. Zar nećemo onda ovo drvo života s veseljem usaditi u naše srce?

O sigurno. Ta na njemu visi najslađi plod — sam Isus naš Spasitelj. Ljubimo li Isusa, moramo ljubiti i njegov križ. A.

Veliki gubitak za nas katolike u Hrvatskoj.

Na samo Ivanje — 24. lipnja 1939. — umro je u bolnici sestara milosrdnica u Zagrebu u najljepšim godinama života Dr Juraj Šćetinec, profesor na ekonomsko komercijalnoj visokoj školi u Zagrebu. Umro je u četrdeset prvoj godini. Pokojni Šćetinec bio je uzor svima nama. Ma da je sve svoje visoke škole svršio s odličnim uspjehom, on je sav svoj život uvijek marljivo radio. Za svoja predavanja u školi pripravljao se najsavjesnije, zato je i sve, što je svojim đacima tumačio, bilo solidno, sve temeljito. Baš zbog toga su ga učenici njegovi i visoko cijenili i iskreno ljubili. Za katoličke pak redove, za sav naš javni katolički rad, smrt je njegova veoma težak udarac. Ugledan i učen svojim radom bio je svuda, pomagao svuda. U svim tako zvanim socijalnim pitanjima on je bio prvi. Proučio ih je sve u tančine, zato se njegove stvari čitaju sa zanimanjem, jer svatko znade, što je Šćetinec napisao, da to tako jest, da je to istina. No pokojni Šćetinec nije bio samo učen i ugledan profesor: on je bio i katolik, kakovih među inteligencijom imade malo. Bio je poput djeteta iskreno pobožan. Svaki je dan primao svetu pričest, pak nam je u iskrenoj ljubavi prema Bogu, u dubokoj pobožnosti bio svima uzor.

Njegova Svetost Pijo XII. uzima u posjed baziliku sv. Ivana Lateranskog.

Sve su naše katoličke novine i svi časopisi pisali mnogo o životu i radu pok. dra Juraja Šćetinca, pak nije od potrebe, da i naš Glasnik opširnije o tom piše. Ali kako je bio uzoran katolik i Hrvat, kako je iskreno ljubio Boga i svoj hrvatski narod, i Glasnik sv. Josipa želi, da mu sačuva uspomenu, jer ljudi, kakav je bio dr. Šćetinec, i u velikim narodima nisu gusto posijani, a pogotovu se rijetko rađaju u malim narodima. Pokojni Šćetinec je dugo bolovao, teško je trpio,

Pontifikal Njegove Svetosti Pija XII. u bazilici sv. Ivana Lateranskoga 18. svibnja 1939. g.

ali je bolest svoju snosio doista kršćanskom ustrpljivošću. U bolesti njegovoj poslao mu je i sv. Otac Papa Apostolski svoj blagoslov.

Neka čitatelji Glasnika sv. Josipa znadu, da je pokojni Šćetinec bio zaista velik čovjek, uzoran čovjek, koji je imao čvrstu vjeru u Boga, koji je Boga iskrenom ljubavlju ljubio, koji je od rana jutra do kasne večeri neumorno radio, da svoj hrvatski katolički narod

što više pouči, prosvijetli, pak se ga neka rado sjećaju, a osobito neka se ga rado sjećaju u svojim molitvama. Budemo li se molili za svoje velike ljude, ganut ćemo srce Božje, da nam mjesto onih, koje je u Promislu svojem pozvao k sebi, pošlje druge, koji će jednako raditi i voditi katolike Hrvate pravim putem, koji vodi k sreći, putem vjere i ljubavi.

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

On se spusti na klupu i otvori umorne oči. Tad opazi, da sjedi na vrlo lijepoj, rezbarijama ukrašenoj i finom kožom obloženoj klupi. Tad se sjeti, da su i na dvoru Geyerspergu isto takove kožom obložene počivaljke.

I odmah mu zatim poput munje preleti mozgom: ova je klupa odanle. Grof ju je sigurno darovao Haldenbeuerevoj majci. On prijeđe rukom preko jastrebovih glava, što su bile iz hrastovine izrezuckane, a držale su naslonjač klupe . . . I opet mu se smrači. Padne natraške i zatvori oči. Disao je vrlo slabo . . .

»Ja moram umrijeti« izusti posve tiho.

»O, ne. Još ne! Još dugo ne! Još morate mnogo raditi i trpjeti prije,« prošapće mu zvonki glas u uho.

Ilzelin mu prinese k ustima šalicu mlijeka. Pio je brzo, željno, bez oduška kao onaj, koji umire od žeđe. Jedva što isprazni šalicu, napuni je ona opet . . . Tri puta je ispraznio šalicu, a onda objesio glavu.

»Sad mi je bolje . . . Samo sam umoran, strašno umoran«.

»Nije nikakvo čudo, da ste umorni. Sad ćete počivati i spavati, pa će zao napadaj proći. Legnite na klupu«, reče Ilzelin.

Bolesnik je posluša bez ijedne riječi. On podigne noge, legne i osjeti, kako mu je pod glavu turnula jastuk.

»Tako. Sad će biti bolje i mekše.«

»Je li i grof Henrik počivao na toj klupi?« upita on kao u snu.

»Jest. No ne samo on nego i moj otac a i sirota majka. Kad bi klupa mogla govoriti posvjedočila bi, da su bili svi nevini.«

»Bog će već dokazati njihovu nedužnost« reče Bartolomej.

»Da. Preko mene i Vas,« odvrati Ilzelin i sjedne na podnožak kraja klupe.

»Spavajte i počivajte da ozdravite. Ja ću vam dotle pjevati pjesmicu, kojom je i mene moja majka uspavljivala. Ona počne, a Bartolomej stane slušati.

Tiho, tiho . . . sve tiše zvonio je njezin slatki glas, te se činilo, da će posve utihnuti:

Kraj živice na zemljici tvrdoj
Ležao je siromašak bolan
Kad Marija pokraj njega prođe.
»Smiluj mi se, blaga majko moja,
Nek me liječi sveta milost tvoja!«

Al Marija njemu odgovara:
Dođi sa mnom, jadno moje dijete,
Do Isusa milog sinka moga,
Najboljega liječnika tvoga,
Tebe bolna on će ozdraviti.«

Čovjek sluša, Majku Božju slijedi,
U Isusa Spasitelja gledi
Njega resi pet crvenih ruža,
On jadniku pomoć svoju pruža.
Blagim glasom njemu progovara:

»Ljubio sam djecu zemlje ove,
I za njih sam krvcu svu prolio,
A kapljicom svete rane svoje
Tebe bolna sad sam ozdravio.
Neka živiš radostan i sretan.

4

Kada se spava, onda se i sanja. Bartolomej sanja nešto posve čudnovato. Bar mu se tako čini. Doista nije siguran, da li sanja ili je budan. Samo zna, da ne može od umora, slabine i vrtoglavice ni očiju otvoriti niti ikojim udom maknuti.«

I sad leži kao da je prikovan uz krevet. Mora da je zamro. Sve čuje i osjeća, ali nikakvim znakom ne može odati, da je živ.

Najprije mu se pričinilo da kroz poluotvorene oči vidi Ilzelin. Ruke je ovila oko koljena. Ne pjeva više. Njene prekrasne akvamarin oči gledaju nekud u daljinu, a usta joj šapću tiho, tiho. Kao da s nekim razgovara, koga on ne vidi... Uza to otjera svaku muhu, koja nasrne na njega. Ne zaboravi baš nijedne. Napokon ustane, pođe tiho do sanduka, izvadi iz njega tamnu koprenu, prebaci je preko naslonjala počivaljke i zaštiti tako njegovo lice.

A njemu je to baš i drago. Sad barem neće vidjeti, kako se napreže da otvori oči. Htio bi silom ustati, micati se — ali ne ide pa ne ide. Tako čovjek osjeća, kad teško i ružno sanja.

Zato i on pomisli: »Zar môra luta i opodne pa svojim teškim pritiskom muči ljude?«

Srce mu burno kuca i lupa, strah ga hvata, a on leži ko prikovan. Ma da samo prstom može maknuti!... Ali ni to.

Napokon teškom mukom ipak otvori oči. I sad one pod zaštitom koprene slobodno lutaju s jednoga predmeta na drugi, a da

ipak ne znaju, što su vidjele. Doskora se zaustave na stropu. Premda je župnik vrlo umoran, ipak opazi, kako je strop ružan i hrapav... »Baš su mogli ove daske i grede ljepše položiti,« pomisli »pa makar je to bio krov samo za nuždu.«

Iza toga pogleda na vrata. Bila su širom otvorena. Žarko je sunce svojim sjajem pozlatilo zelenu livadu. Bilo je baš vrijeme najveće žege. U prirodi je vladala nijema tišina, a u sobu dopirao je miris trave i cvijeća. O, kako je lijepo i ugodne iz hladne, polutamne prostorije promatrati taj sunčani sjaj!

Bartolomeju bude lakše pri duši. Zato se nada, da će se teška môra, koja ga pritište, doskora slegnuti, a onda — će doći blagi mir, koji će ga okrijepiti i osvježiti. No... što je to?

Na vratima iznenada osvane crna sjena i zakloni pogled u prirodu. Sjena je to jednoga muža. Pogled mu je mrk, a u rukama sjaji mu oštra sjekira... Nije li to Dieter Freihofbauer?

Sad popusti nešto moć, što je sapinjala Bartolomejeve udove. Popusti, ali vrlo malo. On htjede ustati, ali jedva se malo pridignu, i opet padne nemoćno na ležaj.

Ilzelin podigne ruku: »Ujko, budi miran. Probudit ćeš ga. Bolestan je, spava.«

Zlovoljni smiješak zaigra oko Dieterovih usana. On se ne makne tako dugo, dok mu se činilo, da je Bartolomej budan. A onda uđe polako unutra.

»O, ja ga neću sigurno probuditi. Baš protivno,« reče on muklim glasom, koji je naličio na režanje zločestoga psa.

Ali sad se postavi njegova nećakinja kao anđeo čuvar pred ležaj svoga štićenika. »Ujače, što si naumio učiniti?« zapita ga.

O, da može Bartolomej sada skočiti na toga muža!

Zašto je on sada svezan, zašto mora gledati samo ispod koprene? Ovdje će se nešto strašno odigrati... a on je prividno mrtav... ili možda samo sanja?... Čudnovato! On čuje i vidi posve dobro... Ne, nije to san«.

»Ujače, što namjeravaš?« zapita Ilzelin ponovno.

»Zar to spada na tebe, moja mala djevojčice?

Došao sam, da ti pomognem čuvati tvoga štićenika. A dok ću ja biti kod njega, hajde ti sa svojim poslom. Kad sam išao ovamo, vidio sam, da je cvijeće kod raspela uvenulo. Pođi u vrt i naberi drugo.«

»Cvijeće je svježe. Jutros sam ga nabrala, a i voda u vrču je hladna... Ujko, što misliš učiniti?«

»Ne pitaj, dijete. Radije pođi i pogledaj, gdje su koze. Uđu li u šumu, razderat će ih vuk.«

»Moje koze su ondje, gdje sam ih ostavila. Paša je obilna i zelena. Ujače, što si namislio?«

»Ilzelin, vrijeme je za molitvu. Pođi do križa. Razgovaraj tamo sa svojim zaručnikom. Moli ga, neka se smiluje jednoj siromašnoj duši.«

»Ne trebam ići k svome zaručniku. On je ovdje. Stoji baš kraj tebe, samo što ga ti ne vidiš. Ali ja ga vidim. Njegov plašt dotiče se tvoga odijela... On te gleda... Ujače, što si naumio učiniti?«

Dieter se strese i bojažljivo okrene na stranu.

»Otkada zabranjuje Gospodin Isus uništavati i ubijati gâd?«, zapita nesigurno.

»Ovdje nema gada.«

»Ne? Nema ovdje uhode, one nesretne đavolice u svetačkoj odori, koja je okaljala svoje ruke nedužnom krvlju mojih rođaka, koja je tvoju majku udarila žigom strašne sramote... To nije gad? Otrovni skot...? Zmija ljutica:«

»Ako pod tim misliš njega, kažem ti, da imaš krivo. Dobar je on!«

»Dobar? Posinak grofice Izentrude? Dobar...? A uzgojen i odrastao kod nje? Ti si Ilzelin samo žena. A ženu je vrlo lako zavarati. Pogotovo kad se nađe gladak jezik kao u njega. Ne vjeruj mu. Došao je ovamo, da te upropasti.«

»Ne. Došao je samo da ispuni zapovijed Božju. Bog ga je poslao k meni. Po nama će Bog iznijeti istinu na svijetlo.«

»To su lude misli jedne djevojke. Kažem ti još jednom, izađi. Ja moram izvršiti na njem zakon osvete. Pravedan je sud, što ću ga održati. Za volju njegove pomajke izumro je i ugasnuo moj rod. Krv traži krv.«

»Ne ubij,« rekao je Gospodin. Oprosti svome neprijatelju!«

»Dobro. Ja sam njemu oprostio. Barem sam ga pustio u miru tako dugo, dok mi je izgledao bezazlen. Htio sam još malo počekati, jer mi je bila draga njegova revnost. Pače sam mislio, da će se s njime moći o svemu govoriti. Držao sam, da će on istraživati, pronaći i zagovarati istinu. Da, nadao sam se, da će on oprati ljagu sa imena naših rođaka. A gledaj sada!

On mi potajno ukrade srce sina, opsjeni staru majku i poput tata došuljao se k tebi, da te uhvati i preda groznoj smrti.«

»Znaš li to posve sigurno, ujače?«

»Kako ne. Poznam već takve ljude. Znam, što mi je o njem držati.«

»Oh, kako si tvrd, ujače! Otkuda znaš, što on namjerava?«

»Da misli dobro, došao bi odmah k meni, čim je saznao za tebe. I ja bih s njime govorio kao čovjek s čovjekom. Ali on surađuje potajno s dječakom i sa starom ženom, šulja se krišomice k tebi. Čuj, Ilzelin, ni tvoj gospodin zaručnik ne zabranjuje čuvati se od nesreće i boriti se protiv nepravde... Izađi na polje, da mogu izvršiti što mislim. Neću, da goriš kao vještica na lomači, kako bi ovi lopovi u svetačkoj odori htjeli.«

Ali sada se ispravi Ilzelin. Oči joj zasjaše jače, kao da su iskre stale skakati iz njih.

»Ujko, ja ću umrijeti, kako bude Bog htio. To će biti baš onako, kako on drži, da je najbolje. Ja sam odabrana žrtva za mnoge. Radi mojih muka pomoći će Bog i njima. A ovoga ovdje Bog je izabrao, da mi bude brat i drug. Bog nas je doveo zajedno, da izvedemo njegovo djelo. A ti ujače, nećeš ga ni suzdržati ni zapriječiti.

Majko lijepe ljubavi, isprosi mi milost, živjeti i umrijeti u Božjoj ljubavi.

»Zar je zbilja tako, Ilzelin?«

I sad Bartolomej opazi, kako je kao konj jaki čovjek mirno, ali čvrsto prihvatio Ilzelin i htio je gurnuti na stranu. Ona je digla ruke, da to spriječi, ali on ih svojim rukama stisne poput kakova vijka.

A on ne može niti prstom maknuti... Zar neće nikada minuti taj strašni san?... Ledeni srsi prolaze mu tijelom, hvata ga užas.

No Ilzelin se tiho i pobjedonosno nasmije...

A kad je Dieter opet zapitao: »Jesi li doista sigurna, da toga ne smijem učiniti?«, odgovori ona sa smiješkom i naglasi svaku riječ:

»Tako sam sigurna, kašto sam sigurna, da te Bog hoće sačuvati od ubojstva. Zar ti nije već zadržao ruku, kad si jutros rano ležao u zasjedi kraj »Poganskog vrela«, da ovoga svećenika iza leđa usmrtiš? Nisi li morao i protiv svoje volje popustiti? A kad je tvoje tvrdo srce prkosno vikalo: ja ću ga ipak, ipak ću ga... Zar ti nije kukavica tri puta odgovorila u šumi nato...?«

Dok je Ilzelin govorila, Dieter postajaše sve manji. Ispusti njene ruke i sagne šiju.

»Vidiš li sve? Zar ti nije ništa sakriveno?« mucao je plašljivo.

»Ja vidim, što Bog hoće, da vidim,« odgovori mu nećakinja i upre pogled u njega. Jutros sam vidjela i drugo osim toga, što ti rekoh. Vidjela sam mjesto, koje ti je već bilo pripravljeno u žarkom paklenom ponoru. Vidjela sam đavle, kako se već raduju nad tvojom siromašnom dušom. No vidjela sam i to, da je Majka Božja uzdignula ruke i zamolila svoga Sina, da ti se smiluje, našto je moj najmilosrdniji zaručnik dobrostivo kimnuo glavom...«

»Ilzelin... Ilzelin... Zar si uistinu sve to vidjela...?

»Jesam. Što ti rekoh, istina je, kaošto je istina, da sam ja ovdje. Istina je, kaošto je istina, da Isus Krist stoji kraj tebe i čeka, što ćeš odlučiti. Čeka, hoće li te blagosloviti ili zauvijek prokleti.

...Ujače pokaži se dostojnim njegove milosti. Gledaj, on stoji kraj tebe. Na glavi mu je trnova kruna, na leđima teški križ... Zar ćeš ga odbiti... i predati se đavlu?«

Ilzelin zašuti. Teška šutnja poput olova polegla je na hladne, polutamne prostorije... Vani još uvijek sjaji i žari sunce. Minu časak... još jedan... još jedan... napokon promrsi Dieter promuklim glasom: »Ilzelin, moli za me, da me Bog poštedi.«

»Nemoj više misliti na ubijstvo.«

»Neka bude u ime Božje... ali...«

»Ujko, tu nema nikakvog ali.«

»Da, da.«

»Ujko izbaci iz svoga srca mržnju i jad. Odreci se vraga i posveti se Bogu.«

»Ilzelin, zar zbilja stoji tvoj Gospodin Zaručnik kraj mene? I ti ga vidiš?«

»Vidim!«

Tad najednom poklekne tvrdi muž i ดršćući na čitavom tijelu zavapi: »Gospodine, smiluj mi se!«

Ilzelin mu položi ruku na rame i stane govoriti, kao da čita riječi s nečijih ustiju:

»Pođi kući i sprovedi večer i cijelu noć u postu i molitvi. Ovaj će još ostati kod mene. Moram govoriti s njime, kad dođe k sebi. Navečer doći će i on kući. Sutra ujutro, prije nego sunce izađe, pođi k njemu. Kao svećeniku Božjemu ispovijedi mu svoj teški grijeh, da dobiješ odrešenje i oproštenje.«

Dieter ustukne natrag. »Dijete, to je previše. To nadilazi ljudske sile. Ta on mi ne može oprostiti.«

»On će učiniti, što mora da učini sluga Božji!«

»Ilzelin... Ilzelin... Ti ne poznaš ljudskog srca. Župnik nije svetac. I on je stvor od krvi i mesa kao i mi svi... tražiš previše od njega... a i od mene.«

»Ako on ne izdrži ovu kušnju, tada nije dostojan milosti Božje, koja ga je odredila za velike stvari. A i od tebe ne traži se odviše. Dužan si činiti pokoru i zadovoljiti za svoj teški grijeh. Svojim mislima i voljom već si omastio ruke njegovom krvlju. Samo priznanje može te opet očistiti.«

»Ali, ako mi svećenik ne da odrešenja?«

»Bog će vam pomoći obojici. On tako hoće. Vi se morate podvrći Božjoj osudi. Ja govorim u ime Gospodina. Poslušaj, i bit će sve dobro.«

Čas zatim čulo se muklo škripanje muža, koga je mučio strah i kidala borba, a onda zavlada gluha tišina.

Vrijeme je neopazice odmicalo. Odjednom se pričini prikovanome za krevet teško, da u svojim ušima čuje kako pjeva krv...

Nato će Dieter iznenada, pošto se je prije plješljivo okrenuo na onu stranu, na koju je Ilzelin pokazivala, kad je govorila o Gospodinu: »Neka bude, kako si rekla, moja nećako. Ti gledaš Boga i slušaš njegov glas. Sve ću učiniti, što On zapovijeda, ali i ti moli za me. Slušaj, Ilzelin, moli za me!«

»Ne boj se, ujače. Na pravom si putu, pa ti se neće ništa zla dogoditi.«

Još jedan teški, duboki uzdah vinu se iz Dieterovih grudi, a onda će on posljednji put: »Sutra ujutro predat ću se dakle na milost ili nemilost mužu, kojega sam htio ubiti.«

»Ne boj se. Oprostit će ti i odriješit će te.«

»Daj, Bože!«

Freihofbauer stavi svoju sjekiru na rame i poniknute glave izađe polako na polje. Njegova tamna sjena skliznu kroz vrata i zasjeni ih jedan čas, a onda se i opet pomoli svijetla i sjajna slika.

I sad je istom ostavila ukočenost Bartolomeja. On poskoči naglo sa postelje i pogleda staklenim očima oko sebe. Na čelu su mu sjale kapljice znoja, koje su se klizale niz lice.

»Što je bilo...? Što se je dogodilo...? Zar je Dieter bio ovdje...? Sa sjekirom?...« mucao je teško.

Lagana ruka dotakne se nježno njegova ramena i potisne ga opet na ležaj.

»Mislite, da je to bio samo ružan san... prošao je. Još se niste potpuno osvježili. Počivajte još malo.«

Ilzelin mu poravna jastuk i stane opet potiho pjevati uspavanku o dobrome liječniku, koji liječi sve duševne rane.

Na smrt umorni župnik ponovno usne. Bio je to zdrav i čvrst san. U toj blagoj, naravnoj nesvjestici zaboravio je sve, što je napola budan saznao. On počiva i spava... on počiva i spava, dok mu se oslabljena narav opet ne pridigne i ojača.

Tad mu se polako stane vraćati svijest. Polako, kako to već biva, kad se čovjek probudi, odgrne se zastor, što mu je prikrivao vanjski svijet.

On pogleda bistro oko sebe i sjedne.

»Jesi li ovdje, Ilzelin?« zapita.

»Jesam,« odgovori ona. Glas je dolazio od ognjišta.

»Što radiš kod vatre, Ilzelin?«

»Kuham vam jušicu, velečasni.«

On ustane i pokuša ići. »Jesam li bio dugo bolestan?«

»Vi uopće niste bili bolesni nego samo strašno slabi i umorni, zato ste i prospavali jedno dva sata.«

On pogleda prema vratima. Sunce je stajalo već prilično nisko. Mnogo niže nego onda kad ga je on vidio. Livada je pred kućom bila u sjeni.

»Ja moram skoro kući,« reče on.

»Svakako. Samo se moramo još prije malo razgovarati. Imadem Vam štošta kazati, što morate znati.«

Bartolomej pođe bliže k ognjištu, gdje se je Ilzelin vrtjela oko vatre. Posve je drukčija nego prije. Duga joj se kosa počešljana u dvije pletenice i savijena oko glave. Odložila je vijenac od ivančica i objesila ga ispod Gospinih nogu. Da kod posla sačuva odijelo, stavila je pred sebe priprostu maramu. Ovako je mnogo draža Bartolomeju. A vršeći kućne poslove, postala mu je nekako i bliža. Bilo mu je drago, da se brine za nj obavljajući svakidanji posao.

»Znaš li Ilzelin,« reče joj posve bezazleno i povjerljivo, i moja bi pokojna sestrica bila slična tebi. Bila bi tvojih godina.«

»Kako se zvala Vaša sestrica, velečasni?«

»Rosvita.«

»Rosvita? Bijela ruža? Tako će se ona i u nebu zvati, jer tamo cvatu prekrasne ruže. Bijele su, ali zadahnute nježnim crvenilom, da ne budu odviše blijede. Smrt je posve bijela, a život ima ružičast sjaj.«

»Rosvita se je tako ljupko smijala kao i ti, Ilzelin. A to je zvonilo kao smijeh vode, kad iz brda prvi put proviri u sunčani svijet pa onda poskakuje preko grmlja i kamenja.«

»Tako se Rosvita još i sada smije, kad se na cvjetnoj livadi igra s anđelima.«

»Reci mi, Ilzelin, ti odabranice Božja, zašto sam postao najednom tako veseo?... Kao dijete koje vidi otvorena nebesa... Nije li to preuzetnost od ovako jadnoga grešnika?

»Ne govorite tako, velečasni. Dragi Bog je zadovoljan s Vama, zato Vas je razveselio. On Vas ljubi... vrlo ljubi! Zato Vam je voljko pri duši.«

»Ali je Bog ipak strog sudac.«

»Da. Okorjelim srcima i tvrdokornim, nepopravljivim grešnicima. Ali svojoj djeci sama je dobrota i ljubav. To znam posve sigurno.«

»Lijepo govoriš! No mislim, da smo mi svi gotovo zaslužili kaznu. Koliko sam toga samo ja propustio u svojoj službi! Koliko sam puta nešto krivo mjesto pravo učinio...? Zar nisam zato zaslužio, da me Bog kazni?«

»Jadni moj brate! Što se mučiš toliko! Kad ćeš upoznati, što je Bog?«

»O, da ga mogu već jednom upoznati!... Bojim se, da sam se prekomjernim veseljem opet ogriješio o njegov zakon.«

»I veselje je dar Božji. Ne bi bilo pravo odbiti ga i prezreti.«

»Da. Istina je. Mogao bih dragoga Boga razljutiti, što se ne radujem... a to ne bi bilo pravo,« promuca Bartolomej. Njegovo mladenački-staračko lice pokuša se nasmiješiti, no poprimi brzo opet svoj tugaljivi izgled.

Ilzelin se nasmije srdačno, a u njenom smijehu kao da je zvonio biserni glas Rosvite.

»Plašljivi čovječe, ta Vi izgledate kao kakav bijedni dječarac, koji čeka batine. Dođite, ne razglabajte više, već jedite juhu, što sam vam je priredila. Poslije ćemo razgovarati ozbiljno.«

Ona vragoljasto zamahne kuhačom i opet se nasmije tako, da se je i župnik morao s njome smijati. O, kako je slatko opet jednom biti dijete! I on se sjeti svoga djetinjstva. Kako li se je samo ugodno i veselo igrao sa svojim malim sestricama u roditeljskoj kući! Tu se je kuhalo i peklo u malim lončićima i sitnim tavicama. Kako su se Friderun i Rosvita smijale nespretnome braci, kad im htjede štogod pomoći. Baš kao i Ilzelin, koja mu reče, kad je prihvatio lonac, da ga ponese: »Nije to za Vas, velečasni. Ostavite lonac, ja ću ga nositi. Sjednite samo za sto, odmah ću ga pokriti.«

»Ali moraš i ti jesti, Ilzelin.«

»Dobro. Donijet ću i sebi žlicu.«

Čas zatim sjedili su oni zajedno kao bratac i sestrica. Zadovoljno su jeli iz zajedničke zdjele i lomili crni, raženi krušac. A kraj toga činilo im se da se već odavna poznaju. Bartolomej ne može nikako vjerovati, da je istom jučer u to doba prvi put čuo ime Ilzelin sa strmeni.

Usred jela digne ona iznenada prst i odloži žlicu.

»Kako sam samo danas mogla na njih zaboraviti? Moji čuvari i drugovi čekaju svoj ručak. Hoćete li mi dopustiti, da ih dovedem?«

»Dovedi ih,« odgovori Bartolomej. Istina, bilo mu je malo neugodno, jer nije imao ni pojma, kakvo je to društvo. Zato neopazice

prihvati blagoslovljenu medaljicu, što ju je nosio o vratu. No kad su u sobu unišla dva velika i jaka psa, što su bili u podrumu zatvoreni, odlane mu, i on se nasmije. Bila su to dva vučjaka. Dlaka im je bila isprutana kao u tigra. Sad mu je bilo jasno, zašto je od vremena do vremena čuo neko grebenje i muklo režanje, koje si nije mogao nikako razjasniti.

Psi su se tiskali oko Ilzelin i gledali je. Ona im je nešto tiho govorila. Nato pođoše do župnika, polože svoje glave na njegova koljena i veselo zamahnuše repom.

»Eto, sad su postali i Vašim prijateljima,« reče njihova gospodarica.

»Vidim, dobro si zaštićena. Već sam te htio pitati o tome, ali sad znam.«

Mi smo već i prije imali takve pse, ali nikad nisam trebala njihove zaštite. Divljih zvijeri u ovoj šumi nema, a ni zli ljudi ne dolaze više... otkada je...« Ilzelin zašuti i gledaše preda se.

Bartolomeju je bilo žao, što se je ražalostila, pa ju je htio opet razvedriti, zato je zapita: »Kako to, da nisu lajali, kad sam došao?«

»Znala sam, da ćete doći, zato sam ih zatvorila i naložila im da budu tiho. Uostalom oni ne laju skoro nikada, to je takva vrsta.«

»Imaš pravo. Ovakvi psi ne laju. Kako se zovu?«

Kad su mi već prijatelji, treba da iste znam.

»Hugin i Munin.«

»Odakle ti ta poganska imena?«

»Zar su poganska? Nisam znala. Naši su se psi uvijek tako zvali. Potječu s Geyersperga, a donio ih je grof Henrik.«

»Takav je on bio. Samo mu je poganština bila na pameti« promumlja Bartolomej.

Ilzelin mu zaprijeti prstom.

»Nemojte ga koriti. Čini dosta tešku pokoru.

»Svakako. U čistilištu.«

»Ne. Na zemlji, još je živ.«

»Hm...« Župnik nije pravo znao, što da odgovori. Činilo mu se nepravo okriviti Ilzelininu majku s ludila, premda mu je i baka kazala, da je u toj točki njezin um bio pomračen.

»Pustimo to. Radije mi kaži, kako si odrasla ovdje i kako to, da ti se naš milosrdni Gospodin na čudesan način javio.«

»Nemam što, da Vam pripovijedam. Sve je tako jednostavno. Ja sam oduvijek živjela ovdje. Kad sam nešto odrasla, pomagala sam majci kod posla., slušala njezino pripovijedanje i često je gledala kako plače. — Brala sam cvijeće, i kitila raspelo. Ljeti sam promatrala mala svjetlašca, krijesnice, što su poigravale povrh trave. Više puta bi došao tkogod od Freihofbauerovih. Pater Sereno dolazio je svaki tjedan, a i ja sam s majkom često puta išla k njemu dok je još boravio u svojoj pustinjačkoj kolibici.«

»Da, da. Sve si to mogu zamisliti. Ali kazuj mi nešto o svojemu nutarnjem rasvjetljenju... Htio bih čuti i o tvome gledanju nadzemaljskih stvari...«

Prekrasne oči raširе se jače i zasjaše neobičnim sjajem.

»Pa što ću Vam reći... to je bilo uvijek tako. To jest moga nebeskoga Zaručnika vidjela sam kasnije. Došao je jedne burne noći i pozvao me van... Tad sam ga vidjela prvi put. Ali njegova presveta Majka tetošila me još kao dijete. A i svoga anđela čuvara vidjela sam često puta kraj sebe, kad sam bila u šumi... Jednom me je prihvatio, bila sam još posve mala, da se nisam strmoglavila niz Riesentritt.«

Bartolomej se i nehotice strese, kad pomisli na duboki ponor. A nato mu pane na pamet Pogansko vrelo i još koješta drugo, i on se prihvati za čelo.

»Što sam ono samo sanjao?« zapita sam sebe. »Zar nije ovdje bio Freihofbauer? Što je to samo bilo?«

»Ostavite to. Nemojte više na to misliti. Eto sad ste budni, odgovori Ilzelin i ustane da pospremi stol.

On ju je gledao bez ijedne riječi. Kao u snu. Pokraj njega sjedili su psi, gledali ga nepomično i tuckali neumorno svojim repovima po podu. A njemu se činilo kao da je kod kuće. Okolica mu više nije neobična, a neprijatnost, koja ga je mučila, malo pomalo je iščezla.

»Ne ideš li nikada u crkvu?«, zapita nakon male stanke.

»Kako ću, kad ljudi ne smiju znati da živim.«

»Pa ti onda nisi nikad bila kod svete Mise?«

»Jesam. Pater Serano čitao ju je u svojoj kapelici, a ja sam onda s majkom bila potajno u kapelici.

»Ja bih ti također rado čitao sv. Misu.«

»O molim Vas lijepo! Možete je čitati u njegovoj kapelici, pa ću i ja tada doći.

Ali sad se Bartolomej malo zaleti pa reče:

»Moja gospođa kuma ne drži mnogo do patra Serena. Što misliš ti o njem, Ilzelin?«

»On je čovjek Božji.«

»Grofica poriče to. Ona veli, da je on vuk u ovčjem odijelu, što slatkim riječima hvata ljude, a o pravoj vjeri ništa ne zna.«

»Je li me što krivo naučio?«

»Doista nije. Ti si vrlo dobro poučena o vjeri.«

»No, vidite!«

»Da, da.« Bartolomej se nikako ne može sprijateljiti s time, da bi njegova kuma mogla imati krivo, zato reče: »Sigurno grofica ima neki uzrok, da mu ne vjeruje.«

Ilzelin se nasmiješi kako samo to ona znade. »Pa ipak je on njezin najbolji prijatelj,« reče polako i odrešito.

(Nastavit će se).

Marija se oprašta od Isusa.

Vrijeme je ljiljana. Nazaret se pokazao dostojnim svoga imena grad cvijeća ili cvijet. Po zelenim obroncima dražesnih brežuljaka raste svakovrsno cvijeće, mirisni poljski ljiljani, crvene ciklame, crvene i bijele anemone, baršunaste perunike i purpurni rododendroni. U vrtovima cvatu mandule, limuni i šipci. Među svim cvijećem ističu se ljiljani svih vrsta. Najviše ima bijelih, pa zatim žarkih kao vatra, pa onda šarenih i žutih kao zlato.

U malom vrtiću tihe nazaretske kuće cvatu samo bijeli ljiljani. Vrtić se smjestio između kuće i visoke stijene. S desne strane zatvara ga sivi zid, a s lijeve gusta živica mirte. Ljiljani se pričinjaju kao u bijelo obučene djevojčice. Dižu ponosno svoje dražesne vjenčiće, koji su usađeni u zelene čaške. Moglo bi ih se usporediti i sa bijelim uspravnim svijećama, kojih se plamen diže prema nebu.

Marija, gospodarica toga vrta, sjedi na klupi podno kamene stijene. Rascvale mandule tresu na nju kišu svojih ružičastih lati, a čisti ljiljani šalju joj najugodnije mirise. Madona se ne osvrće na njih. Njezina misao leti u prošlost, a ruka joj nesvijesno gladi grubo sjedalo. Postavio je tu klupu sv. Josip u ona sretna vremena, kad su očekivali Sina Božjega. Na njoj je i prije često sjedila i pripravljala pelenice za svoje djetešce jedva čekajući čas, kad će ga ugledati.

I danas čeka, bolni potez urezao se oko njezinih plemenitih usana. Ne okružuju je sanje materinske sreće, nego se oko nje dižu crne sjene kao tamni oblaci. Čeka Sina, čekala ga je jučer i prekjučer. Sluti majka, da se za nju bliži čas najveće žrtve. Razorit će se sretna zajednica. Mora se rastati s ljubljenim Sinom, svojim Bogom.

Trideset godina bila je sretna majka. Spasila mu je dragocjeni život od ruku krvnika. Čuvala ga kao zjenicu oka svojega. Služila mu kao najponiznija službenica. Iskazivala mu nježnost najžarče ljubavi, ali je eto došlo vrijeme, da ga izgubi. Razabire to po nekim znacima i iz njegovih riječi. Jasno joj je, da Spasitelj roda ljudskoga započinje svoje djelo, spasenje Izraela.

Češće nego obično provodi Isus noć u molitvi na obližnjem brdu. Svaki put, kad se odanle vrati, sijeva s njegova čela božanstvo tako jasno, da se majka čisto zbuni. Jedno jutro našla je radionicu praznu, klupu naslonjenu na zid, daske poslagane, oruđe obješeno uredno na zid. Isus dakle ostavlja za uvijek svoj posao i pripravlja se na odlazak. Marija duboko uzdahne: »Da se bar još jednom pojavi, danas ili sutra.« Najednom začu korake, a na vratima se pojavi visoki lik u sivom skromnom ogrtaču. Okružuje Ga božansko veličanstvo tako, te je Majka, koja Mu je veselo htjela pohrliti u susret, klonula i sa strahopočitanjem sklopila ruke.

»Mir s tobom, Majko,« zazvoni glas Isusov. Prihvati joj ruke koje su od uzbuđenja drhtale, i podigne je. »Majko,« nastavi Isus. Nije to više Sin, koji govori, to je Pomazanik Gospodnji, Očekivanje svih naroda. »Majko, došao je čas, da Sin čovječji izvrši svoju zadaću.« Marija problijedi, da je bila bjelja od ljiljana u njezinu vrtu.

A kod križa Isusova stajaše mati njegova. (Iv. 19, 25).

Boli je rastanak, ali u duhu gleda još zavist, mržnju, zlobu i sve zlo, što čeka Njezina Sina, i što Ga je pratilo od djetinstva.

»Sinko,« sva tuga Majčina odjeknu u tim riječima. »Jesi li siguran, da će Te Tvoj narod prepoznati i primiti?«

»Žao mi je naroda,« odgovori Mesija. »Ta to je stado bez pastira. Poslan sam k izgubljenim ovcama doma Izraelova, da svi upo-

znaju kraljevstvo Oca mojega. Pusti me, Majko, moram ići. Otsada pripadam čovječanstvu.« Bijedna Majka prikloni duboko glavu: »Adonaj, Gospodine, neka se vrši Tvoja volja«. Šutjela je nekoliko časova, a onda Gospa zapita moleći: »Sinko, mogu li poći s Tobom, da Ti služim?« »Još ne, Majko, idem najprije u pustinju, da se borim s protivnikom. Kasnije ćeš me slijediti.«

Marija stoji i tužno gleda. Znade samo to, da se mora odijeliti od Onoga, kojega je dala svijetu. Mora se odreći Sina, kojega neizmjerno ljubi. O, Simeone, Simeone, da li je to onaj mač, što si mi ga navijestio? Isus promatra tužnu Gospu i šuti. Kad se malo primirila, privine je nježno, sinovski k sebi. Ona nasloni glavu na Njegovo rame, a mač boli probode joj srce.

*

Tri puta su ocvali ljiljani u dolini Esdrelona i oni u vrtu kod kućice nazaretske, ali se gospodarica njegova ne naslađuje ugodnim mirisima. Dolazi kući samo da počine. Ljubav je vodi tragom ljubljenoga po cvjetnim poljima galilejskim i po opaljenim kamenitim putevima Judeje.

*

Isus se odmara zadnji put za svoga zemaljskoga života u kući vjernih prijatelja iz Betanije. Krvava sjena obavija malu grupu prijatelja i povećava tjeskobu prestrašenih srdaca. Svaki od njih osjeća, da mržnja pakla bijesni kao olujno more i traži samo krv, krv Spasitelja, dobročinitelja, Mesije. Izdaja već razapinje svoje mreže oko čiste žrtve. — Razumjeli su iz Isusovih riječi, da će se danas s njima oprostiti, a zatim poći na muke.

Isus i Marija odijele se od Njih. Vjerni prijatelji stisnu se jedno uz drugo kao prestrašeno stado. Ne usude se da ih slijede. Samo žarke oči Magdalenine prate dva dostojanstvena lika. »Sirota, sirota Majko!« šapuće lomeći ruke. »Mora te ostaviti tvoj dragi Sin da otkupi čovječanstvo. Jao, mora umrijeti i za moje grijehe«. Majka i Sin prolaze polagano kroz drvored tamnih stabala. Marija prekrštenih ruku sluša riječi, koje joj objašnjuju tajnu otkupljenja. Nenadano prihvaća ruku svoga Sina kao da se hoće osvjedočiti, da li je još kraj nje. Isus prihvati ruku majčinu, koja se je tresla kao prestrašena ptičica, i pritisne je na svoje božansko Srce. Stigli su tako do kraja drvoreda. Tu su u stijenu iskopani grobovi. U njima počivaju roditelji Marije Magdalene i Lazara. To je ono mjesto, gdje je Isus prije nekoliko tjedana dozvao Lazara na život. Otvorena su vrata od cedrovine, jer Lazar i njegove sestre dolaze često da mole na tom mjestu, koje je dvostruko posvećeno. Kroz obojene prozore ulazi svijetlo i poigrava se na teškim sarkofazima, koji su poredani

uz stijenu. Isus se ustavi kod kamene klupe, što je bila pred praznim grobom Lazara. »Počini jedan čas, Majko,« reče milo Mariji i spusti je brižno na sjedalo. Ona posrćući sjedne i uzdahne bolno. Pokrije lice rukama i brizne u tako bolan plač, da se i Sinove oči ovlaže suzama. Isus je miluje po glavi i tješi: »Budi jaka, Majko!« »Ah, Sine dragi, moja jedina ljubavi! Zar sam Te zato rodila, da gledam, kako trpiš tako strašne muke?« »Da, Majko,« odgovori Isus svečano: »To je volja Onoga, koji je na nebesima.«

Uspravi se pred njom i raširi ruke u obliku križa. Marija poleti, da ga pritisne na svoje bolno srce, ali puna groze ponovno padne na sjedalo.

Oko Isusova čela već su se vidjeli krvavi znakovi trnja i crvene rane na rukama. Kroz ogrtač blistala je na prsima široka krvava mrlja, a na nogama su zijevale strašne rane. Marija padne k nogama Isusovim obuhvati mu koljena i zavapi: »Dijete, srca moga, moj Bože i sve moje! Nevino će se janje žrtvovati za grijehe svijeta«. Tako naričući poljubi i suzama ovlaži noge Sinove. »Majko, reče On plačnim isprekidanim glasom i podigne je sa zemlje. »Majko, Majko draga!« Držao ju je tako dugo, dok se u njoj ne stiša oluja nemira. Tad se Marija izvine iz zagrljaja, poljubi ruke Sinove i prošapće kao nekada: »Evo službenice Gospodnje! Neka mi bude po tvojoj volji.« Ponovno joj mač probode srce.

*

Prema sablasno blijedome nebu, na kojemu se crveni sunčani kolut i podaje mu žućkastu boju, strši prazno i krvavo drvo križa. Ispod njega na kamenu sjedi Marija blijeda i iznemogla, a na krilu drži izmrcvareno tijelo raspetoga Sina. Njezine ugasle oči ne mogu više plakati, jedino bi još mogle roniti krv. Lice joj je razrovano, a to je odraz izmučenoga srca. Opet kao nekada drži na koljenima svoga Isusa najljepšega od svih rođenih od žene, ali, o nebesa, o zemljo! Kako su Ga iznakazili ljudi! Što ima još ljudska na ovom modrom izmučenom tijelu Golgotskog mučenika? »Vječna pravednosti, zašto si tako strašno kaznila grijehe čovječanstva na mojem nevinom djetetu? Sinko, Sine moj zlatni, moj živote, što su od Tebe učinili? Proboli su tvoja uda, nagrdili Tvoje lijepo lice. Sirota Tvoja Majka morala je gledati, kako trpiš i umireš, a da Ti nije mogla niti kapljom vode ublažiti goruću žeđu. O vi svi, koji polazite ovuda, gledajte i vidite, da li ima na svijetu boli jednake boli mojoj!«

Nesretna majka ljubi ugasle oči, blijeda izranjena usta i upale obraze. Svojim rukama uzima Sinove probodene, a bolni jecaj prolomi se iz njenih grudi. Jao, tek sada vidi, kako su strašne rane, koje je težina tijela proširila. Čavli su probili meso, rastrgali žile i izlomili kosti. O, strašne neizrečene muke! Zijevaju rane na nogama. Sirομašne noge, koje su Ga neumorno nosile, kad je tražio duše, kako

su krvave i probijene! Nježno se Majka dotiče rane na prsima, koju je zadalo koplje rimskoga vojnika. Niti mrtvo tijelo nisu pustili na miru, nego su otvorili božansko Srce, da iz njega izađe i zadnja kap krvi. Za Sina je sve svršilo, ali živo srce majčino probode opet mač bola. Tužna majka zavapi dirljivo: »Isuse, Sine moj, ako si htio već da zrtvuješ svoj mili život, mogao si ga žrtvovati s manje okrutnosti. Zar si uz tako visoku cijenu morao otkupiti svijet? Otkad imade ljudi, nitko nikada nije bio tako strašno mučen.

Isuse, Isuse moj, a ljudi sve to ravnodušno gledaju. Marija zašuti zagušena bolju. Kad malo dođe k sebi, pozove: »Magdaleno, Ivane, dođite, da mu iskažemo zadnju ljubav.«

Magdalena se prignula k zemlji, a plave je kose rasula po nogama Isusovim. Obuhvatila je opet one noge, koje je jednoga dana obasipala cjelovima, suzama i mazala pomašću. Na poziv tužne Majke podigne se posrćući. Oči su joj ugasle od velikoga plača, a lijepo je lice iznakaženo od boli. »Da, Majko,« uzdahne, »zadnji dokaz naše ljubavi«. Donese posudu s toplom vodom i bijelo platno i pruži Gospi ljubeći kradomice noge i ruke Isusove. Ivan, blijed kao mrtvac, nježno pridržaje svetu glavu. Oprezno kao da se boji, da će povrijediti izranjenu glavu, skida Majka s čela strašnu krunu. Kako se zaprepastila, kad je vidjela, da su duge bodljike prodrle do sljepočica i očiju. Premda već nije mogla da plače, jer je prevelika bol presušila izvore suza, bolni trzaj srca bio je tako snažan, da su suze poletjele iz oka i ovlažile glavu pokrivenu krvlju i ranama. Pljuvačkom i zgusnutom krvlju iznakaženo je ono lice, koje je jednom bilo ponos Majke. Plače Gospa, plače, a suze dube brazde po njezinu licu. Drhćućim prstima razmrskava kose, koje su slijepljene krvlju. Pere i gladi uvojke kao što je radila, kad je Isus bio dijete. Kad je isprala ruke, noge i cijelo tijelo Isusovo, mogla je istom pravo vidjeti strahotu bičevanja. Na cijelom tijelu nije bilo mjesta koje bi bilo zdravo. Sve ispresijecano, sve ranjeno. Tako je bio pokriven ranama da su s njega visjeli krvavi komadići kože i mesa. Vidjela su mu se sva rebra. Na ramenu je bila tako duboka rana, da se je pokazala ključna kost. Tu Mu je ranu zadalo tvrdo drvo križa, kad ga je nosio na ramenu. Marija prigne glavu i s bolnim jecajem pritisne usta na groznu ranu, a sedmi joj mač probode srce. Došao je čas, da se konačno rastane s milim Sinkom. Kad je Kraljica boli poljubila zadnji put Sina, pomislila je, da će i sama umrijeti i složiti

se uz dragog mrtvaca. Nikako se ne može Gospa odijeliti od Isusa, nego mu tepa najnježnije riječi, koje joj kazuje njezino srce. Napokon sklopi ruke, upre suzne oči prema nebu, a iz sedam puta probodenog srca uzdigne se molitva: »Gospodine, neka bude tvoja volja. Dao si mi Sina, koji mi je bio sve. Predajem Ga opet danas u tvoje ruke kao žrtvu ljubavi, jer tako je bila Tvoja volja!«

Marija primi taj čas u svoje srce sve boli čovječanstva i tako postane naša tješiteljica, Majka boli.

*

Svaki čovjek osjeti takvu tugu, kad se mora dijeliti od svojih najmilijih. Od božanske tragedije na Golgoti ucviljene prati kraljica mučenika. Materinskom rukom briše suze ranjenoga srca. — Vremena su naša žalosna. Svijet tone u moru krvi, a zemlja je postala veliko groblje. Vidimo oko sebe tisuću srdaca, tisuću puta ranjenih. Smrt trga niti najdraže i veze najsvetije. Otima iz naših ruku one, bez kojih ne možemo zamisliti života. Koliko puta bismo rado sve podnijeli, samo da se ne moramo zauvijek dijeliti od dragoga bića. Ništa se ne vrijedi braniti od smrti. Čovjek često mora stajati uz grob, koji guta one, uz koje su bili vezani njegovi najnježniji osjećaji. Vidimo grobove, nad kojima očajava bol ranjenoga srca. Tu su oči, koje neće da se dignu k nebu, ruke, koje se nemoćno lome u boli, mjesto da se sklope na molitvu.

Sve nijeme boli, sav očaj, uzdisaj i tajni plač razumije Kraljica boli. Njezino nas srce sažaljuje i tuguje s nama. Siromašni čovječe, tkogod ti bio i ma kako bila teška tvoja nesreća, misli, da je Marija uza te. Ona je preboljela više od tebe. Tko je imao ikada onakova Sina kao ona? Da li je ikada bilo na zemlji tako duboke, jake, čiste i plemenite ljubavi, kao što je bila ona Isusa i Marije? Što je jače čuvstvo, to više boli rastanak. Marija je bila trideset godina najsretnija majka. Što kažem, trideset godina najsretnija majka? Da li je bio u svim tim godinama makar jedan čas, kad Marija nije vidjela strašnu budućnost. Kao gojenica hrama dobro je znala proročanstva. Znala je od prvog trenutka života svoga djeteta, da je došao na zemlju, da trpi, da žrtvuje svoj život kao žrtvu paljenicu. Niti časak nije smetnula s uma grozne muke, što su Ga čekale.

Bilo je to trideset godina neizrečenih muka za njezino materinsko srce. Reci mi, draga dušo, zar Marija nije podnijela boli, kojima nema ravnih? Imaj povjerenje u nju. Idi k njoj sa svojom tugom, ona će te utješiti.

Oplakuješ li možda sina, koji je pao u ratu, kćerku u cvijetu mladosti, tvoju radost i nadu, ili nježno djetešce prerano svenulo. Pomisli da je Marija morala žrtvovati jedinca Sina. Ako oplakuješ

ljubljenoga muža, koji te je brzo ostavio, možda vjerenika, sirota djevojko, na čiju je sreću brzo pao mraz. Marija je rano otpravila do groba vjernoga druga i ostala sama. Ako plačeš na grobu onoga, koji je bio jedini štap tvoje starosti, pomisli, da je i Marija ostala sirota bez ikakovih sredstava. Oplakuješ možda stare roditelje, dragoga oca ili milu majku zgrbljenu pod teretom godina. Znam, htio si poravnati svojom rukom njihove puteve i učiniti, da bude lijepa i vedra večer života tih dragih bića, koji su živjeli i radili samo za tebe. Htio si se sinovski brinuti za njih, da im tako naplatiš njihovu golemu ljubav. Sada, kad bi vam moglo biti najljepše, pružaš uzalud ruke, njih više nema. — Marija je podnijela sve ove muke.

Dođi, draga dušo, klekni pred Majku, koja drži u krilu ubijenoga i okrvavljenoga Sina. Moli je, da izvadi iz tvoga srca mač boli, da osuši suze i ustavi krv, što teče iz tvojih rana, da ti ulije odvažnost, mir i utjehu. Marija te neće osloboditi od boli, jer ona posvećuje. Ona će te utješiti, kao što majka tješi svoje dijete. Reći će nebeskomu mučeniku: »Sinko, sjeti se boli svoje Majke, pa rad nje daj ovoj duši mir. Pomozi joj, da snosi nesreću predana u volju Božju. Primi njezine suze, molbe i žalosti, koje ona podnosi Tebi za ljubav i daj, da duše dragih, koje ona oplakuje, počine u miru u vječnoj svjetlosti.«

Marija, Kraljica boli, kojoj je srce probodeno sa sedam bolnih mačeva, pozna gorčinu rastanka. Pokazuje nam prstom na vječne zvijezde, da u njih upremo oči, kad nam smrt istrgne najdraža bića. Uči nas, da očekujemo pouzdano dan, kad ćemo opet naći svoje drage u kraljevstvu, u kojemu neće biti niti smrt, niti rastanka, ni tuge ni mučenja. Tamo će stvorenja ponovno sjedinjena pasti u naručaj i pjevati u zanosu pjesmu vječne hvale nebeskih korova, koja zvoni i odjekuje uvijek u novoj ljepoti i nikada neće imati konca u zemlji blaženih.

Neobičan hodočasnik u Lurdu.

Od 25. svibnja do 5. lipnja boravio je u Lurdu neobičan hodočasnik, o kojem su pisale sve novine svijeta. Bio je to dvadesetšest godišnji mladić, Fridrik Snit. Sin je to oca višestrukoga milijunara, ali bijednik, koji ima u svijetu bijednika jedva sebi ravna. Godine 1936. zaputili su se roditelji toga mladića zajedno s njime i sa svojom kćeri, dakle s dvoje svoje djece, i s dvojicom od roda na put oko svijeta. Došavši u Kinu, odoše u Peking. Mladi Fridrik bio je s društvom u aeroplanu iz Šangaja u Peking. Već u aeroplanu mu je veoma pozlilo i jedva su došli u Peking, a kad su došli onamo, smjestiše mladića odmah u bolnicu. Čudna bolest obuhvati cijelo

mladićevo tijelo i zagonetna klonulost zahvati mu sva uda. Mladić malo da se nije ugušio, jer je samo na rijetke mahove mogao disati. Pluća su mu sasvim obamrla i on može danas da diše i da se drži na životu samo tako, što mu umjetno s pomoću nekakova stroja tjeraju u mrtva pluća potreban zrak. Već tri godine živi taj nesretni mladić u gvozdenom sanduku, u kojem dan i noć radi stroj, koji mu tjera u pluća zrak. Čitava ta sprava, gvozdeni sanduk i stroj u njemu, teška je pet metričkih centi. Ovu spravu nazvaše »željezna, čelična pluća«. Uvijek, dan i noć radi električni motor, koji mu kroz roščić od kaučuka utaknut u nosnu šupljinu tjera zrak za disanje. Taj je elektromotor pod sveudiljnom paskom jednoga tehničara i liječnika, pa sve to stoji njegove roditelje svaki dan do tisuću dolara, što oni rado troše, samo da im se sin makar u tom gvozdenom kavezu održi na životu, doista bijednom životu. Ni za jedan cigli čas ne može mladić iz toga sanduka.

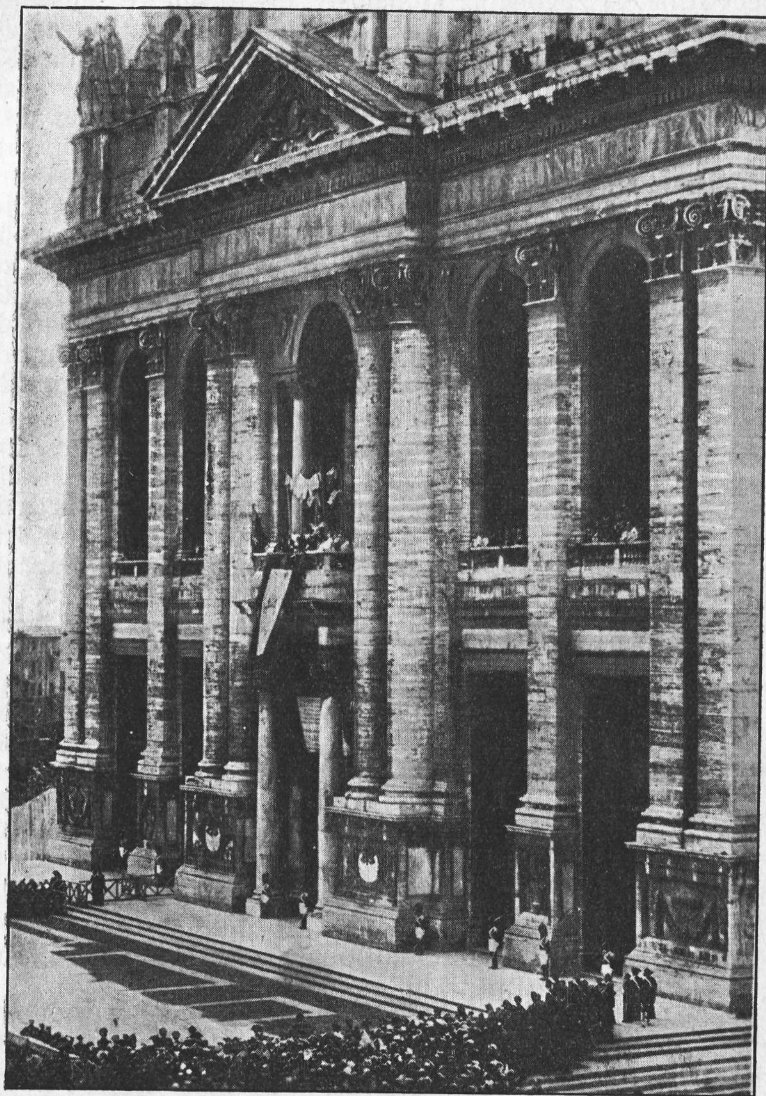
Bijedan je to život, pa koje čudo. da je kadikad nesretnome do skrajnosti mladiću na časove i dodijao i on zamolio roditelje, neka ga puste da umre. Ali roditeljska ljubav je ovdje neizreciva. Bog je obdario oca velikim blagom, on je veoma bogat, višestruko — rekosmo — milijunar, i on rado troši od tolikoga blaga, troši mnogo, da sina uzdrži na životu, da mu život, koliko može, olakša. No to je samo kadikad da mladić taj duhom klone. Inače je uvijek pri potpunoj svijesti, u izražaju očiju živahan i zanima se za sve. Tešku svoju bolest snosi veoma strpljivo. Ne tuži se ni na što, ne srdi se.

Pun žive vjere odluči potražiti pomoć u presvete Gospe u Lurdu. Svi su bili protiv toga, a osobito liječnici, a i sami roditelji su se u prvi mah tomu oduprli. No živa vjera bolesnikova u Boga i čvrsto pouzdanje njegovo u Lurdsku Gospu napokon pobijediše i mladić se dao na daleki put. S njime su pošli i roditelji. Oca je taj put iz Čikaga, gdje je stanovao, do Lurda stajao do dva milijuna dinara. Pošlo je na put 15 osoba.

Bilo je 25. svibnja oko 5 sati popodne, kad je čudna ta grupa Amerikanaca došla u Lurd.

Odmah drugi dan je mladić zajedno sa svojim roditeljima i drugima od pratnje počeo žarku i zahvalnu devetnicu Našoj Gospi Lurdskoj. Svaki dan su primali svetu pričest pred spiljom ukazanja u 6 sati ujutro. Onda su bili još kod jedne sv. mise zahvalnice, a poslije podne na procesiji s presvetim Sakramentom.

Bolesnik se osjećao presretnim u tolikoj blizini nebeske Gospe. Neizrecivo mu je bilo milo, što je sada gledao pravu spilju ukazanja. On je naime još kao đak sveučilištarac na sveučilištu u Indijani u Americi svaki dan posjećivao spilju Naše Gospe Lurdske, koju su tamo podigli redovnici sv. Križa. Bogati ovaj naš bijednik djetinjim je srcem ljubio nebesku Gospu, zato je bio sada sretan i presretan u njezinu svetištu.

Blagoslov sa lože sv. Ivana Lateranskoga 18. svibnja 1939. g.

U Lurdu su posjetili mladoga Snita i neki biskupi, no nada sve ga obradovalo pismo sv. Oca Pija XII., što mu ga je poslao njegov državni tajnik kardinal Maglion (Maljone). Kardinal mu je pisao:

»Sv. Otac se propitao s najvećom brižljivošću za pobožno hodočašće svoga ljubljenoga sina Fridrika Snita.

Njegova Svetost Pijo XII. blagoslivlje mnoštvo s balkona bazilike sv. Ivana Lateranskoga.

On ga u vrućim svojim molitvama preporuča našoj nebeskoj Majci, pa od svega srca rado šalje njemu, njegovim roditeljima apostolski blagoslov u znak svoje očinske naklonosti i zalog obilnih milosti Božjih.«

Veoma je bio dirnut bolesnik, kad je primio ovo pismo sv. Oca, pa je odmah u dubokoj zahvalnosti kazivao u pero sinovski ovaj odgovor:

»Duboko cijenim blagoslov, brigu i molitvu Vaše Svetosti za moje roditelje i mene. Ja sam u svojoj smjernosti uznesen množinom molitava prinesenih za mene u cijelom svijetu, premda ih ne zaslužujem, a znadem, da će one dobiti mnogo Božjih milosti. Ja prinosim svoje osobne molitve za mir.

Kad bi samo svi mogli osjetiti, kao što osjećam ja, duh one ljubavi, koja vlada u Lurdu, ne bi bilo pogibli za oružani sukob među narodima.

Pozdravljajući Vašu Svetost s najdubljim počitanjem kao Namjesnika Kristova, kao Učitelja sveučilišta Naše Gospe, usuđujem se zamoliti Vašu Svetost sa sinovskom zahvalnošću, da me se sjeća kod sv. Mise. Fridrik Snit.«

Bolesnik se vratio u Čikago, a da nije u Lurdu ozdravio. Nije ozdravio na tijelu, ali se dogodilo s njime drugo veće čudo.

Otac bolesnikov je u ime bolesnoga sina izjavio, da nije bila svrha dugome tomu putovanju, da mu sin tjelesno u Lurdu ozdravi, premda bi bilo na veliko veselje sviju, da mu Bog i Naša Gospa Lurdska dadu zdravlje. Svrha puta je bila zahvala Bogu i Gospi za sve primljene milosti.

I sam bolesni Fridrik Snit pisao je svojim prijateljima: »... Svrha moga puta u Lurd nije, da mi se poboljša tjelesno zdravlje, pa se neću razočarati, ako ne ozdravim. Ja hoću da se zahvalim dragomu Bogu i presvetoj Djevici i da prisustvujem njihovim milostima u Lurdu. Ja znadem, da me Bog može ozdraviti, ako hoće. No neka se vrši njegova sveta volja, a ja ću se smatrati uvijek sretnim i zadovoljnim ...«

I drugo se veliko čudo dogodilo s tim bolesnikom.

Njega su naime u tri razna dana tri puta okupali u čudesnoj kupelji. Izvadili su ga iz čeličnoga sanduka, skinuli s njega sve naprave, s pomoću kojih može da diše. Voda je bila hladna, a on je kraj svega toga lako disao, nije se ugušio i umro, što bi se inače moralo dogoditi, a nije se ni nahladio.

Evo to je taj neobični hodočasnik Lurdski. Mladić, sin bogatih, veoma bogatih roditelja, a ipak bijednik, bjedniji od najsiromašnijeg prosjaka, ali u svojoj prevelikoj bijedi pobožan, pun žive vjere i svim srcem odan Bogu i presvetoj njegovoj volji. I u teškoj svojoj bolesti on se posve predaje volji Božjoj. Bog neka s njom ravna, kako hoće. U tom, što znade, da Bog hoće, da on trpi, u tom, što vrši volju Božju, u tom je njegova sreća: ma da je neizrecivo teško bolestan, Fridrik Snit je zadovoljan. Ne u blagu i bogatstvu: u zadovoljstvu srca prava je sreća.

Konvikt sestara milosrdnica u Slav. Požegi. U sredini grada, na lijepom i zdravom položaju diže se Zavod sestara milosrdnica. U njemu su smještene ženska građanska škola, osnovna škola, dječje zabavište i gospodarsko domaćinska škola. Za sve ove škole postoji u Zavodu higijenski uređen konvikt, u koji se također primaju i one učenice koje žele polaziti ovdašnju gimnaziju koja je preko puta Zavoda.

Zavod posjeduje lijepo brdo, uređeno poput parka i prostrano igralište gdje učenice za ljetnih dana uče i odmaraju se. Uopće je u ovome konviktu omogućeno da učenice mnogo borave na svježem zraku koji je u ovome kraju osobito zdrav.

Prostorije konvikta svijetle su i zračne s moderno uređenim kupaonama i umivaonicama. Hrana je zdrava i dostatna. Nad učenicama vrši nadzor č. sestra učiteljica, a učenice su dužne da se u svemu podvrgavaju zavodskoj disciplini.

Sve pobliže upute daje: Uprava Konvikta sestara milosrdnica u Sl. Požegi.

Savjeti brižnoj domaćici.

Uređaj dobre kuhinje.

Evo me, draga mi domaćice, pod novim naslovom. U prošlim brojevima sam ti pripovijedala o hranilima i potrebnim materijalijama u našim kuhinjama. Sav taj materijal mora u kuhinji ili u nuzprostorijama naći svoje mjesto. Zato sam sada sebi preduzela da se malo zadržimo oko uređaja same kuhinje.

Kuhinja je najpotrebnija radionica naše domaćice. Ona mora položajem, veličinom, rasvjetom i nutarnjim uređajem potpunoma odgovarati zdravstvenim zahtjevima i svrsi. Kod svega toga moramo računati na mučni tjelesni i duševni rad domaćice, i koliko se dade, olakšati joj to breme. Zamislimo se malo, da se jadna domaćica kadgod cijelo jutro muči i kini pripravljajući ručak. A šta vidite? Od posla joj se vraća suprug i družina, sjednu k stolu i za pola sata je nestalo svega, što je ona s tolikom ljubavi i muke spremala. A šta ona na to? Od dragosti, da je udovoljila domarima, zaboravlja sav napor i u duši već smišlja ili čak pita svoje: »Tata, djeco, što ćemo za večeru?« Kad je tomu tako, onda i mi moramo voditi računa o zdravlju mile nam domaćice i udesiti kuhinju s namještajem, da joj se posao što više olakša. Već kod gradnje nove kuće promislit će gospodar kuće, kuda će smjestiti kuhinju. Nastojat će, da je sagradi uz blagovaonu. Veličina kuhinje mora odgovarati poslu, koji će se u njoj obavljati. Prevelika kuhinja umara domaćicu, jer dnevno čini mnogo nepotrebnih koraka.

R a s v j e t a neka je prirodna, dobra. Rasvjeta zavisi od veličine prozora. Za umjetnu rasvjetu uzmimo po mogućnosti električnu. Gdje je nema, zamijenit će je petrolejska ili karbitna svjetiljka. Svijetlo treba da pada na štednjak, da domaćica ne radi u sjeni.

P o d kuhinje neka ne bude od dasaka. Pod je za kuhinju najbolji od kamenih pločica. Pločice se dadu lijepo očistiti.

Z i d o v i neka su bijelo okrečeni, a donji dio neka je po mogućnosti oličen bijelom uljenom bojom ili obložen bijelim pločicama. Okrečeni gornji dio se mora svake godine jedanput okrečiti, a donji dio se dade toplom sapunicom oprati. Brid, gdje se stijena i pod sastaju, neka bude okrugao.

Za š t e d n j a k je najbolje, ako je u sredini kuhinje, jer se može k njemu sa svih strana. Najčešće se štednjak stavlja uza zid tako da je slobodan sa tri strane. Štednjak može biti običan, plinski ili električni. U običnom životu imamo

običan štednjak, koji ložimo drvima. U ljetnim kuhinjama ima još i danas limenih štednjaka.

Vodovod je u kuhinji neophodno potreban. Mora biti smješten vrlo blizu štednjaka. Ako to nije učinjeno, dok se gradila kuća, onda si, domaćice moja, pomogni tako, da veliku posudu (recimo lonac od 20 litara) ili veliki vrč napuniš vodom, i tu posudu imaj kraj štednjaka.

U običnom kućanstvu se smješta u kuhinju i praonik. Praonik se sastoji od dvodjelne kamenice. Jedna kamenica za oprano suđe mora imati rešetku. Jedan dio kamenice služi za pranje suđa u toploj vodi, a druga za pranje suđa u mlakoj ili bolje rečeno za ispiranje suđa. U težim imovnim prilikama vidimo još nešto. Naši vrijedni stolari su za takove slučajeve izmislili razne izume. Jedan takav izum je drveni kuhinjski stol. Sa donje strane plohe toga stola se pričvrste dva lavora. Ti se lavori mogu na pomičnim vijcima po volji izvući i opet spremiti, a domaćici ne smetaju u poslu.

Da sebi olakšaš čišćenje kuhinje, daj mjesto kuhinjskoga stola pričvrstiti plohu na zgodnom mjestu uza zid. Prema potrebi se ploha spušta i diže. Može se složiti sa stolom i ormarić za spremanje suđa ili za druge stvari. Gornja ploha je iz materijala za ribanje, a donji zatvoren oličen služi za ormarić. Držimo li u tome ormariću stvari, kojima treba zraka, stave se u vrata okrugle pločice sa rupicama, da može zrak u ormarić.

Bogatiji ljudi danas nastoje, da i nemaju ormarića ni ormara za suđe, već kod zidanja kuće ostavljaju mjesta u zidu, tako zvane zidne ormare, kamo se onda spremaju stvari u kuhinji potrebne.

U kuhinji treba domaćici barem dva četverokutna stolčića »Stockerla«, koji moraju visinom odgovarati visini domaćice; inače će se umoriti a ne odmoriti na njima. Uz njih mora biti i klupčica »Schammerl«, na koju će staviti noge dok u krilu drži zdjelu ili što drugo. Dobro je, draga mi domaćice, da imaš na umu: štogod možeš uraditi sjedeći nemoj stajati, jer će stradati noge i drugi važni organi.

Kartuzijanski samostan Pleterje u Sloveniji (ispod Žumberka) prima braću lajike između 20. i 35. godine. Prednost imadu obrtnici i zemljoradnici. Pretpostavlja se osnovna škola. Pobliže upute daje: Kartuzija Pleterje, p. Št. Jernej, Dravska ban.

Čudotvorna historijska svetinja Hrvatskoga kraljevstva. To je historijski naslov, kojim je nekoć Hrvatski Sabor pozvao sve narodne zastupnike, da pristupe velikom zavjetu, te podignu u crkvi u Mariji Bistrici lijep i dostojan oltar čudotvornoj Majci Božjoj. O tom čudotvornom kipu govori sva zemlja već nekoliko stoljeća, a hrvatski narod hodočasti k toj svetinji stotine godina. Sam grad Zagreb obavlja svake godine svoju zavjetnu procesiju pod vodstvom nadbiskupa ili njegova zamjenika, s gradskim zastupstvom, te hiljadama pobožnih Zagrepčana.

Novinarka Zagorka u svome listu za ženu i dom pod naslovom »Hrvatica« donosi predložak za gobelin ove Majke Božje izrađen po najstarijoj slici i svaka vezilja moći će svoj dom uresiti ovom narodnom svetinjom. Ovo lijepo iznenađenje obradovat će sve naše hrvatske žene tim više, što se kod nas rado vezu gobelini, ali naravno po internacionalnom predlošku, pošto domaćih nije bilo.

Prema tome je prvi domaći gobelin Majka Božja Bistrička.

Nek je svašta.

Spomencrkva. U mjestu, kojemu je ime Sestri Levante, kod Genove je nedavno posvećena nova velika crkva na čast Kristu Kralju i nebeskoj Kraljici. Ova je crkva građena na spomen Papi Piju XI. Crkvu je posvetio kardinal Boetto, a kod posvete je bila velika množina katoličkoga naroda. Zvona nove crkve imadu imena prema enciklikama Pija XI. Prozora imade ova crkva 36, a pojedini prozori su ukrašeni slikama od Pija XI. proglašenih svetaca i svetica. Među kapelicama crkve jedna je Pijeva kapelica, a u njoj mramorni kip pokojnoga Pape.

Broj katolika u Braziliji. U Braziliji imade više od četrdeset milijuna katolika. Imade dakle Brazilija više katolika, nego li Sjedinjene države zajedno s Kanadom.

Izvanredna katolička svijest i požrtvovnost. Katolički namještenici tramvaja u Irskoj sabrali su među sobom toliko novaca, da se moglo deset bogoslova na njihov trošak pripravljati u sjemeništima za svećeničko zvanje. To je najbolji dokaz, kako je neistinita tvrdnja, da su irski radnici u redovima marksista. Senator Campbell nedavno je u nekom svom govoru u Dublinu rekao: »Uvjeren sam, da od 250.000 radnika i namještenika u Irskoj nije ni jedan postotak takovih, koji bi bili protiv nauke katoličke Crkve«.

Oglas, koji bi i u nas vrijedio. U Burgosu u Španjolskoj su o Uskrsu u hotelima, kavanama i na svim javnim mjestima bilo izloženi oglasi ovoga sadržaja: »Ako nisi katolik, ovaj oglas za tebe ne vrijedi. Ako si pak katolik, a ne izvršiš svoje uskrsne dužnosti (ako se ne ispovjediš i pričestiš), neka te bude stid. Svladaj svoj nemar, prezri svaki stid i učini svoju dužnost, da uskrsna zvona i tebi budu veselo zvonila«.

Vrhbosanska nadbiskupija je dobila pomoćnoga biskupa. Pomoćnim biskupom vrhbosanskoga nadbiskupa Šarića imenovan je dr. Smiljan Čekada, dosada župnik u Bosanskom Brodu. Kao župnik je dr. Čekda radio s velikom ljubavlju za povjereno sebi duhovno stado, pa će jamačno i kao biskup raditi mnogo za dobro nadbiskupije i katoličkoga naroda. Sposobnosti imade u njega divnih: svet je i učen svećenik, a volje je jake, pa mu dobri Bog neće ni kao biskupu uskratiti svojih milosti. Glasnik sv. Josipa od srca čestita i njemu i narodu, u kojem će raditi.

Kapucinski đački konvikt, Varaždin. Primaju se đaci na stan i opskrbu koji imaju volju posvetiti se svećeničkom zvanju u kapucinskom redu. Upute daje (ako je priložena marka za odgovor): Kapucinski đački konvikt, Varaždin.

Zahvalnice.

U svoje doba je Glasnik sv. Josipa objavio molbu rimokat. župnog ureda u Bitolju za priloge za podizanje kapelice sv. Ćirila i Metoda u Ohridu. I ova je prošnja naišla na par dobrih duša, koje su nam poslale za to neke ručne radove. Neka dobri Bog svima bogato nagradi! Svih se dobrotvora svakog dana sjećamo u sv. Misi.

Uz najveće smo poteškoće sada već kupili u Ohridu jednu staru kuću, u kojoj će se privremeno vršiti služba Božja. No da se kuća za to priredi i što šta popravi, treba do 20.000 din. A osim toga nemamo ni oltara ni ispovjedaonice ni pričesne klupe ni ormara za crkveno ruho i rublje. Zato se ponovo obraćamo na dobre duše, da nam tu pomognu. Ne dopustite da Vaša braća i sestre propadaju među inovjercima. A naročito mala i nevina djeca nemaju pojma o katoličkim crkvama, jer se moramo za službu Božju sakupljati u nepristojnim prostorijama privatnih stanova. Inovjerska crkvena i upravna vlast se složile protiv nas, da ne bi došli do svoje kapelice, a Vi nas, draga braćo i sestre, poduprite moralno molitvom i materijalno prilozima, da u toj borbi pobijedimo. Podupirajte braću i sestre, koji su pomiješani s inovjernicima!

Ova je kapelica bila jedna od najvećih želja našeg pok. svetačkog biskupa, dr. Ivana Fr. Gnidovca. Njegova je to bila posljednja želja, a i velika rana. Narod, koji je bio svjedok žrtva i patnja pok. svetačkog biskupa Gnidovca, uvjeren je, da je pokojni biskup bio svetac, i zato mu se preporuča. Mnogi su već postigli velikih milosti za duševno i tjelesno zdravlje po njegovu zagovoru. I on će, tako smo uvjereni, zagovarati i prositi pred Bogom za one, koji će potpomagati gradnju ove kapelice. — Darove šaljite na Katolički župni ured Bitolj, ček. račun kod Poštanske štedionice u Skoplju br. 82.693.

Za svaki dar već unaprijed: Bog plati! **Alojzij Turk,** žup. upr.

Gornji Bogičevci: Razboljela sam se teško. Šest nedjelja bila sam neprestano pod liječničkim nadzorom, uzimala točno propisane lijekove, ali bolest nije kretala na bolje. Tkogod me je vidio, bio je uvjeren da neću još dugo živjeti. Baš devet dana pred Božić počne moj muž s velikom vjerom i nadom zajedno s naše četvero djece moliti devetnicu rođenju Isusovu. Kad sam bila pri svijesti molila sam i ja s njima prvi dan ležeći, treći već sjedeći, a na Badnjak bila sam potpuno zdrava. Koliko veselja donijelo je rođenje Isusovo mojoj obitelji? Neka je vječna hvala i slava Božanskome Spasitelju! **M. B. D.**

Zagreb: Zahvaljujem sv. Obitelji, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Josipu, sv. Bernardici, što su mi toliko puta pomogli u mojim tjelesnim i duhovnim potrebama, te im se i dalje preporučam. **S. M.**

Zagreb: Još prije sedam godina uslišala mi je sv. Terezija jednu veliku molbu, pa joj se sada na njoj kao i svim drugim milostima od srca zahvaljujem. Isto tako zahvaljujem i sv. Antunu, Nebeskoj Majčici, a tebi sv. Josipe obećajem, da ću držati tvoj Glasnik dok sam živa. **Š. R.**

Milna: O mili sv. Josipe, moj zagovorniče pred Bogom, evo i ja hoću da izvršim svoje obećanje i da ti se javno zahvalim u tvome Glasniku. Ti si mi bio utjeha i nada u mojoj potrebi. U Boga sam zaprosio milost i tvojim zagovorom Bog me je uslišao. Molim te sv. Josipe, budi moj zagovornik pred Bogom, da me pratiš na stazi moga života kao i do sada. **Josip Mladinić pok. Arne.**

Zagreb: Pokazala si jednom, o bezgrešna Djevice, a i opet, da si majka. Moli se, prosim Te, i sada za mene i na koncu moga života, jer se u strahovitoj bijedi uzdam u Tebe. **P.**

Zahvaljuju sv. Josipu:
Travnik: Za pomoć u bolesti. **J. K.**
Nerežišće: Za primljene milosti. **Vjekoslava Stipinović.**
Cerić-Nuštar: Za primljene milosti i sretan porod. **Obitelj Leimeder.**
Dubrava: Što je očuvana od zla i za druge milosti. **M. Š.**
Dar. Sokolovac: Što je uspjela jedna stvar. **Marija Pikl,** supruga učitelja.
Makarska: Za pomoć u bolesti. **Tonka Bareza.**
Koprivnica: Za jednu milost. **M. Lj.**
Cernik: Za primljene milosti. **Mandica Živković.**
Sisak: Za dobivenu milost. **A. V.**
Split: Za očuvanje kćerke od bolesti. **Anka Rančić.**
Zavidovići: Za položeni ispit svoje kćeri. **Malbaša Emilija.**
Vareš: Za ozdravljenje. **Margareta Turbić.**
Split: Za pomoć u velikoj potrebi. **Nora Šore.**
Zagreb: Za ozdravljenje. **Marija Vrtar.**
Daruvar: Za primljena dobročinstva. **A. Nemet.**
Zagreb: Za pomoć i milost u obitelji. **Josip Hausler.**
Prkovci: Za ozdravljenje od teške bolesti. **Ilija Šamukić.**
Zagreb: Za pomoć u nevolji. **S. R.**
Zagreb: Za ozdravljenje. **Vilma Moslavac.**
Posavski Bregi: Za ozdravljenje noge od teških rana kad nije pomogla liječnička znanost. **Pavleković Mara.**
Vuka: Za položeni ispit sina. **Marija Marijanović.**

Zahvaljuju Presv. Srcu Isusovu, prečistom Srcu Marijinu, sv. Obitelji, sv. Josipu, sv. Anti, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Nikoli, sv. Vinku, biskupu Langu, s. Celini i Petru Barbariću, što su ih svojim zagovorom kod Boga pomogli:
Virje: Za pomoć u bolesti. **M. Lončarić.**
Nova Gradiška: Za veliku pomoć u potrebi i neprijatelji ostali posramljeni. **L. Š.**
Dubrovnik: Za ozdravljenje. **N. N.**
Daruvar: Za uslišanu molitvu. **S. K.**
Zlatar: Za ozdravljenje od teške bolesti kad je već i sam liječnik izgubio nadu. **Danica Heleb.**
Križevci: Za pomoć u potrebi. **Novaki Ana B.**
Ston: Za primljenu milost i sretan svršetak parnice. **Lenka Medi.**
Grabrov Potok: Za pomoć u velikoj neprilici. — Držat će Glasnik dok bude živa. **Marija Budin.**
Dubrava: Za veliku pomoć i utjehu u žalosti. **M. G.**
Šarengrad: Makar bolestan ipak sretno otslužio vojsku. Zato će držati Glasnik dok je živ. **Ladislav Zajac.**
Cernik: Za primljene milosti. **N. N.**
Sv. Marija na Muri: Za pomoć kod operacije i poslije nje. **Marija Kedmenec.**
Čavle kod Sušaka: Za velike milosti. **M. H.**
Lomnica Dolnja: Za sve primljene milosti. — Držat će Glasnik dok su živi. **Obitelj I. Stefanić.**
Đakovo: Za podijeljenu milost kod operacije. **Marija Čeliković.**
Kraljevica: Za uslišanu molitvu. **Micelina Turina Šmrika.**
Sušak: Za ozdravljenje od ozljeda. **Ivka Samobri.**
Roslin: Za mnoge milosti. **Antonija Kauzlarić.**
Steelton: Za izvanredne milosti. **Antonija Zlučan.**
Virje: Za mnoge milosti i sretno položeni ispit svoga sina. **A. G.**

Varaždin: Za mnoge primljene milosti. **Marija Modrić.**
Peteranec: Za ozdravljenje svoga muža i mnoge druge milosti. **Mijo i Roza Gaži.**
Zagreb: Za ozdravljenje svoga sina Branimira. **Despotović Ivan.**
Hrib: Za podijeljenu milost. **Ana Gašparac.**
Mikleuš: Za mnoga dobročinstva. **Matilda Gribl.**
Sl. Brod: Za primljene milosti. **Jozefina Popović i Helena Stulić.**
Andrijaševci: Za primljene milosti. **P. E.**
Banja Luka: Za pomoć u velikoj nevolji. **Handević Štefan.**
Zagreb: Za primljene milosti. **Marija Milković.**
Novi Vinodol: Za mnoge primljene milosti i sretan porod. **Marija Sokolić.**
Sv. Matej: Za mnoge primljene milosti. **Antun Milić.**
Zagreb: Za uslišane molitve. **L. B. C.**
Vinkovci: Na primljenim milostima. **M. M.**
Grbavac: Za primljene milosti. **Maronić Đuro.**
Miokovićevo: Za ozdravljenje. **G. S.**
Split: Za mnoge milosti osobito što joj se ispunila vruća želja. **Z. M.**
Crnogovci: Za sve milosti. **Marica Dokuzović.**
Preko: Za primljene milosti. **Fra Tomislav Tomašić.**
Zagreb: Na velikoj milosti. **H. Z.**
Sombor: Za mnoge primljene milosti. **A. J. H.**
Koprivnica: Za ozdravljenje i druge milosti. **I. C.**
Zagreb: Za sretno uspjelu operaciju. **Rakela.**
Ogulin: Jer je sin dobio namještenje. **K. V.**
N. Gradiška: Za ozdravljenje djece i druge milosti. **A. Suknaić.**
Sušak: Za pomoć kod teške operacije. **M. M.**
Sušak: Za primljene milosti. **L. T.**
Županja: Za mnoge primljene milosti. **M. J.**
Vareš-Majdan: Za zaštitu i pomoć. **Lanović Katarina.**
Sr. Varoš: Za ozdravljenje i druge milosti. **Marta Dragila.**
Stari Gradac: Za ozdravljenje brata bez operacije, za dobru i obilnu godinu i za mnoge druge milosti. **Marija Paradinović.**
Zagreb: Za sretno položeni ispit. **R. L.**
Gradište: Hvala s. Celini, što mi je njenim zagovorom sretno uspjela operacija. **Anka Rešić.**
Petrinja: Hvala sv. Josipu i Bl. Dj. Mariji za sretan uspjeh moga sina na ispitu za koji je on izgubio sve nade. Osim toga hvala Bl. Dj. Mariji i drugim ugodnicima Božjim osobito sv. Blažu za ozdravljenje od vratne bolesti. Neka mi dalje budu u pomoći svojim moćnim zagovorom. **J. T.**
Kutina: U čvrstoj vjeri sazvala sam pomoć Božju i po zagovoru presv. Majke, sv. Josipa, sv. Ante i sv. Terezije od Maloga Isusa pomoglo mi brzo presv. Srce Isusovo. Zahvaljujem iz svega srca javno kako sam obećala pa se i nadalje preporučam mojim milim zagovornicima. **Ela Lauka.**
Slav. Brod: Hvala Majci Božjoj od Kamenitih Vrata, sv. Tereziji, sv. Antunu i biskupu Langu za sve milosti. Hvala i slava neka bude svima mojim zagovornicima za sve milosti. **Zlata Dittrich.**

Od svega srca zahvaljuju Božanskome Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji pod raznim naslovima kao Majci od Kamenitih Vrata, Gospi od Zdravlja na Dobrome, Majci Božjoj Bistričkoj, Gospi Lurdskoj, Gospi Trsatskoj, Gospi od Rošlja, nadalje sv. Josipu, sv. Anti, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Franji Žaveru, sv. Blažu, sv. Ani, sv. Mihovilu i drugim ugodnicima Božjim:

Daruvar: Za ozdravljenje majke. **Rozika Nemeth.**
Daruvar: Za mnoge milosti. **Vilma Pišpek.**
N: Za sretan porod i uslišanu molbu. **Marija i Stjepan Nestalek.**
N: Za sve milosti. **S. P.**
Slav. Brod: Za sve milosti. **Zlata Dittrich.**
Omišalj: Za sve primljene milosti. **L. K.**
Privlaka: Za ozdravljenje kćerke. **Đ. M.**

Šarengrad: Za mnogo primljenih milosti napose za sretan porod. **Zlata Hofšuster.**
Babina Greda: Za ozdravljenje noge. **M. B.**
Otočac: Za sretan porod. **Katica Katalinić.**
Sv. Ivan Zelina: Za uslišanu molbu. **Tereza Koščec.**
Đurđevac: Za dobro uspjelu operaciju. **Ivan Mirović.**
Split: Za sretnu operaciju i bezbroj drugih milosti. **Mira Prpić,** Va ž. r. g.
Zagreb: Za ozdravljenje grla. **Marija Cerović.**
Privlaka: Za ozdravljenje svoje i sinčića. **M. A.**
N: Za veliku milost. **Cilika Mijočka.**
Zlarin: Za iskazana dobročinstva. **M. Diamartić.**
Zagreb: Za sretno uspjelu operaciju. **J. M.**
Dubrava: Za primljene milosti. **N. N.**
Sv. Ivan Zelina: Za ozdravljenje. **F. P.**
Srijem. Karlovci: Za uslišanu molbu. **Petar Hang.**
Golobrci: Za mnoge primljene milosti. **Senožić Reza.**
N: Za ozdravljenje od teške bolesti srca radi koje nisam mogla niti smjela obavljati nikakvih poslova, što sad opet mogu. **Ana Kocijan.**
Petrijanec: Za mnoge i mnoge milosti. **Franjo Pintarić.**
Duga Resa: Na uslišanom zavjetu. **N. N.**
Pakrac: Za primljenu pomoć. **Ada Hanža.**
Krunovec kod Koprivnice: Za sretno položeni ispit. **Marija Sokol,** učitelj.
Sarajevo: Za uslišanu molbu. **Beta Marković.**
Zagreb: Za uslišanu molbu. **Ana Šimić.**
Podgrade: Za mnoge primljene milosti i za sretan povratak iz vojske. **Đuro Ivanović.**
N: Za sretan porod. **Kolak Zorka.**
Đeletovci: Za uslišane molitve. **Manda Damjanović.**
Vinkovci: Za veliku pomoć u bolesti. **Obitelj P.**
Buševac: Za ozdravljenje djeteta od teške bolesti mozga od koje je bolovalo tri mjeseca te po izjavi liječnika nije više ni vidjelo ni čulo, napokon na veliko čudo svih posve ozdravilo. **Slava Kovačević.**
Gradište: Za ozdravljenje od upale pluća. **Marko Dretvić.**
Kamensko: Što ju je dragi Bog očuvao od neugodne bolesti. **N. N.**
New-York Citi: Za sve milosti. **Katarina Žuvić.**
Gerovo: Za mnoge milosti, osobito za jednu veliku. **Ivka Turk.**
Semlje: Za sretnu operaciju djeteta. **Marija Dorcath.**
Podgrade: Za mnoge nebrojene milosti kroz godine i za jednu milost primljenu nedavno. **L. G.**
Odžaci: Za primljenu milost. **Julijana Cvitanović.**
Dubrava: Za sretnu operaciju djeteta. **Terezija Naden.**
Bjelovar: Za mnoge primljene milosti. **Rozalija Đerfi.**
Samobor: Za ozdravljenje. **N. N.**
Osijek: Za primljene milosti. **Ana Vladisavljević.**
Josip Dol: Za ozdravljenje od trzanja u nogama nakon bezuspješnog liječenja. **Kirosić Jure.**
Gor. Uljanik: Za primljene milosti. **Terezija Vida.**
Gerovo: Za ozdravljenje od teške bolesti. **A. S.**
Zagreb: Za mnoge milosti primljene. **Tušek Marija.**
Sušak: Za sretno položene ispite djece i za mnoge druge podijeljene milosti mami i mojoj obitelji. **Kabalin Mica.**
Đurđic: Za mnoge primljene milosti. **Franjo Krušić.**
Novi Sad: Za sretan porodaj i druge milosti. **Dragica Lapac.**
Novi Sad: Za primljene milosti. **N. N.**
Leševo: Za mnoge primljene milosti i dobročinstva. **Franka Lukić.**
Jakšić: Za položenu maturu i što sam našao izgubljeno. **Kolesar D.**
Đeletovci: Za primljene milosti. **Manda Damjanović.**

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: Po 50 d: Z. D., Zagreb; M. Pavlović, Zagreb; N. N., Kraljevica 35 d. **Po 30 d:** M. Kovačev, K. Lukšić, I. Božić, Vršac. **Po 20 d:** M. Polich, Detroit; M. Morse, Detroit; Vlč. g. Jurić, Stubica; Sestre Dragocijene Krvi, Marjanovac; E. Tomljanović, Osijek; P. Komadina, Stari Laz; I. A., Subotica. **Po 15 d:** Lj. Brovet, Čabar; M. Zderić, Soljani; I. Lokotar, Daruvar. **Po 10 d:** A. Delač, Vinkovci; J. Tusić, Cernik; S. Pavičić, Zagreb; H. Šah, Gradina; N. N., Zagreb; N. Hajnelt, Zagreb. **Po 5 d:** Vlč. g. Stj. Popović, Zagreb; A. Belé, Šaš; R. Stolarik, Požega; M. Moor, Suhopolje; K. Ivanović, Vukovar; K. Pingetzer, Vukovar; M. Podgornik, Kapela; A. Vicić, Valpovo; A. Lenđer, Čakovci; K. Brkić, Zemun; Lj. Segečić, St. Gradiška; B. Ivanuš, Zagreb; F. Eržen, Vrdnik; A. Krizmanić, Sl. Brod; L. Kic, Varaždinske Toplice; A. Reites, Privlaka; M. Pikl, D. Sokolovac; A. Jelaković, Pakrac; I. Fridrih, Sušine; J. Ces, Voćin; M. Csango, Amarinapolje; M. Sporčić, Osijek; E. Feljan, Osijek; Vlč. g. J. Sokičić, Osijek; T. Flis, Osijek; A. Jozić, Br. Stupnik; A. Wagner, Đakovo; B. Faller, Đakovo; M. Kutuzović, Požega; J. Kandijeza, Tominovci; V. Abramović, Gostović; S. S. Vila, Sv. Duh; M. Stričak, Zagreb; M. Miklov, Dubrovnik.

Za razne svrhe: R. Stolarik, Požega za Misije 10 d; A. Ogrizović, Sl. Brod za siročad na Vrhovcu 5 d; C. N., Zagreb za pokrštenje crnice na ime Terezije 100 d; i za siročad na Vrhovcu 300 d; gđa Hanzlovsky, Zagreb za siročad na Vrhovcu 20 d; I. A., Subotica za misionare 10 d.

Za Kruh sv. Ante: Z. D., Zagreb 15 d; B. Filić, Ilača 10 d.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: M. Morse, Detroit 1 dolar. **Po 50 d:** N. N., Zagreb; Lj. Brovet, Čabar; J. Crnković, Kraljevica. **Po 30 d:** B. Batori, Prijedor; J. Felja, Tuhelj; F. Kukoljan, Kraljevica. **Po 20 d:** P. Fosić, Molve; M. Jakovčić, Kraljevica. **Po 10 d:** Z. Delač, Vukovar; M. Gladić, Zagreb; A. Kuharić, Pribić; G. Kosoc, Biškupci 7 d. **Po 5 d:** T. Šiljević, Biškupci; D. Vedriš, Đurđevac; Stj. Kanižaj, Zagreb; A. Cvjetko, Hum na Sutli; B. Filić, Ilača.

Za crkvu u Ružićima: V. Levačić, Zagreb 25 d; Sestre milosrdnice, Zagreb 20 d; Lj. Brovet, Čabar 15 d.

SADRŽAJ: Škrinja novoga Zavjeta. — Umro je vrijedan svećenik i dobar hrvatski pjesnik. — Dobro dijete Marijino. — U križu je spasenje i život. — Veliki gubitak za nas katolike u Hrvatskoj. — A Krist je šutio. — Marija se opraštа od Isusa. — Neobičan hodočasnik u Lurdu. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Ignacija Pavičić, vrhovna glavarica. Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Mjeseca kolovoza 1939. god slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. U. — P e t a r u o k o v i m a. Spomen, kako je anđeo izbavio sv. Petra iz tamnice. — Vjera. — Nada. — (Fides. — Spes).
2. S. — Alfonz Ligori, biskup i utemeljitelj reda redemptorista, naučitelj sv. Crkve. Umro je 1787. godine. — P o r c i j u n k u l a.
3. Č. — Augustin Kažotić, biskup zagrebački iz Trogira u Dalmaciji. Umro je sveto 1323. godine.
4. P. — Dominik, utemeljitelj propovjedničkog reda Dominikanaca. — Nedjeljko. — Dinko.
5. S. — S n j e ž n a G o s p a. Spomen, kako se Majka Božja ukazala rimskom građaninu Ivanu i njegovoj ženi i naložila im, da joj sagrade crkvu na mjestu, koje nađu slijedeće jutro snijegom pokrito. I oni su sagradili crkvu. To je današnja bazilika S a n t a M a r i a M a g g i o r e. — S v e t a M a r i j a V e l i k a u R i m u.
6. N. — **10. po Duhovima. Evanđelje: Priča o oholom farizeju i poniznom cariniku. Lk. XVIII., 9—14.** — P r e o b r a ž e n j e I s u s o v o n a T a b o r u i l i B o ž j e l i c e.
7. P. — Kajetan, priznavalac. — Darko.
8. U. — Cirijak, đakon i njegovi drugovi Largo i Smaragdo mučenici u Rimu 308. godine. ☾
9. S. — Ivan Vianej, župnik u Arsu. Mnogo je imao trpjeti od đavla, a slušajući sv. Ispovijedi činio je u srcima pokornika prava čudesa. Umro je sveto 1859. godine.
10. Č. — Lovro, đakon, mučenik, koga su u Rimu živa pekli na roštilju 258. godine. — Lovorko.
11. S. — Suzana, djevica, kći sv. Gabijana, koji je bio brat sv. Pape Kaja. — Filomena.
12. P. — Klara, djevica, osnivačica reda Klarisa. U tome joj je pomagao sv. Franjo Asiški. — Jasna. — Bistra.
13. N. — **11. po Duhovima. Evanđelje: Isus izliječi gluhonijemoga. Mk. VIII., 31—37.** — Hipolit i Kasijan, mučenici.
14. P. — Euzebije, priznavalac.
15. U. — **Velika Gospa ili Uznesenje bl. Djevice Marije u nebo.** — Tarzicije, dao je svoj život za Isusa kao mali dječak. Nosio je sv. Pričest zatvorenim kršćanima, pa jer nije htio dati Isusa poganima, ubiše ga ovi kamenjem.
16. S. — Joakim, otac bl. Djevice Marije. — Rok, priznavalac.
17. Č. — Hijacint, priznavalac. — Liberat — Slobodan.
18. P. — Jelena Križarica, jer je našla sv. Križ. Isusov, majka cara Konstantina Velikoga koji je dao Crkvi slobodu 312. godine.
19. S. — Ivan Eudes, začetnik, učitelj i apostol pobožnosti Presv. Srcu Isusovu i Preč. Srcu Marijinu. — Ljudevit biskup, umro 1297. g.
20. N. — **12. po Duhovima i mlada. Evanđelje: Priča o milosrdnom Samaritancu. Lk. X., 23—37.** — Stjepan, kralj ugarski. — Bernard, opat i naučitelj sv. Crkve. Radi divnih spisa o Isusu i Mariji nazivaju ga »medeni Bernard«. — Krunoslav.
21. P. — Ivana Franciska Šantal, udovica, osnivačica reda od Pohoda Marijina. ☽
22. U. — Simforijan, mučenik.
23. S. — Filip Benicije, priznavalac. — Zdenko.
24. Č. — B a r t o l, a p o s t o l (Bartolomej), kojemu su u Armeniji živomu sadrli kožu s tijela, a onda mu otsjekli glavu radi propovijedanja sv. Evanđelja. — Bariša.
25. P. — Ljudevit, kralj francuski, umro 1270. godine.
26. S. — Zefirin Papa. — Dobrovit.
27. N. — **13. po Duhovima. Evanđelje: Isus izliječi deset gubavaca. Lk. XVII., 11—19.** — Josip Kalasancije, osnivač reda pijarista. — Zlatko.
28. P. — Augustin, biskup u Hiponu u Africi, naučitelj sv. Crkve.
29. U. — Glavosijek sv. Ivana Krstitelja.
30. S. — Ruža Limska, živjela je u državi Peru u J. Americi. Nevino svoje tijelo mučila je od malena teškim pokorama. Iza dugih čudnih bolesti umrla je 1617. god. — Ružica.
31. Č. — Rajmundo, kardinal, priznavalac. — Rajko.

Mjeseca rujna 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. P. — Egidije, opat i ispovjednik.
2. S. — Zenon, mučenik. — Veljka.
3. N. — **14. po Duhovima. Evanđelje: Nitko ne može služiti i Bogu i svijetu... Mt. VI., 24—33.** — Mansuet, biskup u Francuskoj. — Serafija. — Čedomil.
4. P. — Rozalija, djevica u gradu Palermu. — Ružena.
5. U. — Lovro Justinijan, patrijarh mletački, priznavalac. — Lovorko.
6. S. — Zaharija, priznavalac. — Velislav. — Velimir. ☾
7. Č. — B l a ž e n i   M a r k o   K r i z i n, rodom je iz Križevaca. Bio je kanonik u Ostrogonu. Mnogo je radio oko obraćenja krivovjeraca kalvina u Mađarskoj. Oni su ga 1617. god. i mučili sa dva Isusovca: Stjepanom Pongracom i Melkiorom Grodeczom. Sva tri mučenika proglašeni su blaženim 1905 godine.
8. P. — R o đ e n j e   M a r i j i n o   i l i   M a l a   G o s p a.
9. S. — Petar Klaver, priznavalac. Radio je punih 4o godina među crnačkim robljem u J. Americi. Bio je apostol ljubavi prema bližnjemu. On je zaštitnik crnačkih misija. — Gorgonije, mučenik.
10. N. — **15. po Duhovima. Evanđelje: Isus uskrisi sina jedinca udovice iz Naima. Lk. VII. 11—16.** — Nikola Tolentinski iz reda sv. Augustina. — Pulherija, djevica.
11. P. — Proto i Hijacint, mučenici. — Emilijan, biskup.
12. U. — I m e   M a r i j i n o.
13. S. — Amat, (Ljubo), opat, umro sveto. ●
14. Č. — U z v i š e n j e   s v e t o g a   K r i ž a.
15. P. — S e d a m   ž a l o s t i   b l a ž e n e   D j e v i c e   M a r i j e. — Ž a l o s n a   G o s p a.
16. S. — Ljudmila, djevica. — Kornelij i Ciprijan; mučenici.
17. N. — **16. po Duhovima i mlada. — Evanđelje: Isus izliječi čovjeka s vodenom bolešću. Lk. XIV., 1—11.** — Rane sv. Franje Asiškoga (Stigmata). — Hildegarda djevica.
18. P. — Josip Kupertinski, franjevac.
19. U. — Januarije, biskup i mučenik. Sveta glava čuva mu se uz bočicu krvi u Napulju. Svake godine kad se na svečev god bočica približi mučenikovoj glavi, uzavre krv kao da je istom prolivena.
20. S. — Eustahije, mučenik. — Kandida. K v a t r e. ☽
21. Č. — M a t e j, a p o s t o l, bio je carinik u Palestini i na Isusov poziv: »Slijedi me!« ostavio sve i pošao za Njim. Napisao je jedno Evanđelje. Umro je mučeničkom smrti u Etiopiji — Abesiniji.
22. P. — Toma od Vilanove, biskup. — Mauricije, mučenik. K v a t r e
23. S. — Tekla, djevica i mučenica, koju je obratio i krstio sv. Petar. Bila je bačena u vatru i pred divlju zvjerad, ali je Gospodin izbavi. — Lino, mučenik. K v a t r e
24. N. — **17. po Duhovima. Evanđelje: Najveća zapovijed. Mt. XXII., 34—46.** Majka Božja de Mercede za otkup robova.
25. P. — K l e o f a, mučenik, otac apostola Jakova Mlađeg i Jude Tadeja.
26. U. — Kanadski mučenici. — Ciprijan i Justina, mučenici.
27. S. — Kuzma i Damjan, braća liječnici, mučenici za Dioklecijanova progonstva.
28. Č. — Vjenceslav, kralj češki, koga pogubi brat mu Boleslav.
29. P. — M i h o v i l   A r k a n đ e o, zaštitnik sv. Crkve. Ime znači: Tko je kao Bog? — Mijo. — Miško. — Mihajlo. ◐
30. S. — Jeronim, crkveni naučitelj. Živio je dugo u Bethlehemu, prevodio sa židovskoga Sv. Pismo, pisao učene svete knjige i pravio veliku pokoru. Umro je godine 420. pun zasluga.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Listopad 1939. Broj 10

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. LISTOPAD 1939. BROJ 10.

Osobita pomoć anđela čuvara.

Bilo je to jedne od zadnjih godina prošlog stoljeća, Bernard Overberg, znameniti pedagog i ravnatelj bogoslovnog sjemeništa u Münsteru, morao je jednom pratiti dvije redovnice na njihovo određeno mjesto. Trebalo je putovati nekoliko dana kolima. Put je vodio kroz tamne i velike šume, pa su teškom mukom prodirali naprijed, jer onda ne bijaše u Vestfalskoj uređenih cesta kao danas.

Malo društvance vozilo se već čitav dan, kad najednom izjavi kočijaš, da ne može dalje. Zapali su u duboku i gustu šikaru. Kočijaš ipak siđe s kola i jedva jedvice vodio je konje i kola naprijed. Međutim je i nastala noć. Što sad? Na svu sreću zasja u daljini svijetlo, koje ih je prijazno pozivalo naprijed, i oni se zapute prema njemu.

Iza nekog vremena nađoše se pred jednom kućom, koja se činila kao gostiona. Zamole noćište i dobe ga. Doznače im sobe: jednu svećeniku, a drugu sestrama. Dok se pripremala za njih večera, šetao je Overberg po svojoj sobi i molio časoslov. U njemu je naišao na sličicu Anđela Čuvara, pogled mu se zaustavi na njoj i on stane razmišljati o djelovanju Anđela Čuvara i o milosrđu Božjem, koje nam je dalo tako uzvišenoga Čuvara i vođu na svim putevima života. To ga napuni utjehom i nadom, da će pod okriljem tako moćnog branitelja sretno stići k svome cilju.

U taj čas iznenada opazi pred sobom prekrasna mladića, koji ga opomene, neka još prije ponoći ostavi ovu kuću. I kad to izreče, nestane ga.

Overberg se iznadi i smete, pođe dolje k večeri, ali ne reče nikomu ni riječi o tome. Iza večere otpute se svi na počinak. Kad Overberg uđe u sobu, javi mu se isti mladić, no ovaj put vidje samo njegovu glavu i ponovno mu reče, neka još prije ponoći ostavi ovu kuću. Nato ga i opet nesta.

Gustav Doré: Arkanđeo Rafael i Tobija.

Sav zbunjen i zabrinut poleti pobožni svećenik stubama dolje, zapita kočijaša je li vidio koga ući u njegovu sobu. On reče, da nije vidio nikoga, a Overberg zapovijedi, da se smjesta ima krenuti dalje. Zatim pretraži čitavu kuću, ali ne nađe nigdje nikoga. Zato stavi na stol toliko novaca, koliko je mislio da stoji što se potrošilo, i oni ostave to mjesto.

Putovali su cijelu noć. Istom ujutro namjere se na gostionicu. Odluče da će se ovdje okrijepiti i odmoriti. No jedva što se raspremiše, kad doleti na zapjenjenom konju mladić jahač. Na licu mu se odrazivala briga i veliki strah. Overberg ga zapita, što je tako zabrinut i zaplašen, našto mu ispripovjedi, kako se sinoć u šumi namjerio na kuću, za koju bi čovjek rekao, da je gostionica. I baš kad htjede sjašiti, opazio je kod svijetla u sobi mrka divlja lica. Kuća mu je bila nepoznata, a lica sumnjiva, pa se tiho prikrade k prozoru da ih bolje vidi i čuje. No imao je što čuti. Namjerio se na pravo razbojničko gnijezdo. Tu se upravo dogovaralo, kako će orobiti i ubiti svećenika, što je malo prije došao s dvije redovnice. Trebalo je još samo odrediti vrijeme, kad će to izvesti. Jedan od momaka odlučno je zahtijevao da se to nikako ne čini prije ponoći. »Kad sam to čuo, podbodem konja i mi poletismo kao vjetar s ovoga zlokobnoga mjesta. Sad idem u grad da javim policiji neka izvidi, što je s tim svećenikom i redovnicama.« završi mladi jahač.

»Budite bez brige« reče Overberg »jer sam ja taj svećenik«. I sad ispripovjedi i on svima, kako ih je dobri Bog preko anđela čuvara upravo čudesnim načinom spasio.

Doista se i ovaj put obistinila ona iz Sv. Pisma »Evo ja šaljem anđela svoga, da ide pred tobom, i da te čuva na putu i da te odvede na mjesto, koje sam pripravio«. Knj. izl. 23, 20—23.

»Sonnenstunde«

Sveta krunica.

Živimo u teškim i burnim vremenima. Odasvud nas biju svakojaka zla. Ljudska moć je preslaba, da nam u takovim časovima pomogne i da nas od tih zala zaštiti. Treba pomoći s neba, a tu dobivamo po molitvi. A najuspješnija molitva u velikim teškoćama bila je i ostaje uvijek molitva svete krunice. Ona je sastavljena od najljepših molitava: od Oče naša, koji nas je sam Spasitelj naučio moliti, i od Zdravo Marijo, od pozdrava s neba donesena poniznoj Djevici u Nazaretu. Kad molimo svetu krunicu, promatramo petnaest otajstva iz života Gospodina Isusa i Blažene Djevice Marije.

U radosnim otajstvima svete krunice uči nas Blažena Gospa tolikim krepostima. Temelj svију kreposti je poniznost. I tu divnu krepost vidimo na Gospi odmah u prvom otajstvu radosne krunice. Ona je »službenica Gospodinova« i u onome času, kad ju arkanđeo Gabrijel pozdravlja kao Majku Božju. Pravi kršćanin i pravi štovatelj Marijin mora da bude duboko ponizan.

U drugome otajstvu radosne krunice Marija u kući svoje rođakinje Elizabete uči nas pravoj, požrtvovnoj i djelotvornoj ljubavi prema bližnjemu. O kad bi takove ljubavi danas u svijetu više bilo, koliko bi bilo u njem manje zla i nevolje!

U trećem otajstvu radosne krunice uči nas Majka Božja kod jaslica novorođenoga Spasitelja odricanju i ljubavi prema siromaštvu. Ona želi, da naša srca budu jaslice, u koje bi ona mogla

Radosna otajstva.

da položi Božansko Djetešce, gdje bi ona našla zlato ljubavi i vjernosti, tamnjan molitve, mirhu odricanja.

U četvrtom otajstvu radosne krunice kod prikazanja Isusa u hramu uči nas presveta Djevica poslušnosti i pregaranju. Kad od nas traži žrtvu Božji, a i pravedni ljudski zakon, treba da slušamo, pa makar nam to i teško bilo, makar moramo zbog toga što i pregorjeti. Današnji buntovni duh svijeta ne pozna poslušnosti, ne trpi nikakove vlasti nad sobom.

Kad u petom otajstvu promatramo radost Blažene Gospe, što je u hramu našla izgubljenoga Sina, koga je tri dana u tuzi i velikoj boli tražila, učimo se od nje ustrajnosti, kad se radi o slavi Božjoj, o spasenju bližnjega. Za to treba žrtava, ali nagrada od Gospodina neće izostati. Ako je ne primimo na ovome svijetu, čeka nas sasvim sigurno u vječnosti.

U otajstvima žalosne krunice gledamo Isusa Krista Spasitelja u njegovoj muci, promatramo, što je sve za nas morao da pretrpi. U prvome otajstvu gledamo ga, kako je od silne duševne boli na pogled tolikih grijeha grešnoga čovječanstva obliven krvavim znojem. Kod toga mora da našu dušu potrese duboki osjećaj kajanja i mržnje na svaki pa i najmanji grijeh, jer Isus sve to trpi radi naših, radi mojih grijeha.

Bolni pogled na Spasitelja, koji je privezan o stup i strahovito bičevan, što promatramo u drugom otajstvu, opominje nas, da se čuvamo putenih grijeha. To promatranje nuka nas, da nastojimo dati Gospodinu zadovoljštinu za tolike takove grijehe, koji su u današnje vrijeme gotovo poplavili svijet.

Trnjem okrunjeni Spasitelj u trećem otajstvu sjeća nas, kako nam valja paziti na naše misli. Tko doista pobožno promatra trnjem

okrunjenu glavu Spasiteljevu, ne će trpjeti u svojoj glavi oholih, taštih, osvetnih, neprijateljskih i drugih zlih misli.

Teškim križem opterećeni Spasitelj u četvrtom otajstvu zove nas, da idemo za njegovim križnim putem, da strpljivo nosimo svaki svoj križ: da podnosimo strpljivo breme životnih teškoća, koje nam Gospodin šalje.

Na križu raspeti Spasitelj u petom otajstvu budi u nama pouzdanje i ljubav. Smrću svojom na križu, predragocjenom krvlju svojom, koju je do zadnje kapi za nas prolio, Isus Krist nas je otkupio i otvorio nam vrata rajske slave.

Moleći slavnu krunicu promatramo pobjedu Kristovu nad neprijateljima njegovim i nad samom smrti. Prvo otajstvo — uskrsnuće Isusovo — budi u nama živu vjeru. Krist je pobjedio smrt, on će uvijek bit pobjednik. Kakva radosna sigurnost za nas vjerne sljedbenike njegove!

Uzašašće Gospodinovo u drugome otajstvu neka u nama budi čežnju za nebeskim radostima, ljubav za unutarnji život molitve, za samozataju. »U nebo, u nebo!« govorio je sv. Filip Neri. »Tamo nas čeka Isus Krist!«

U trećem otajstvu nalazimo se u svetom društvu apostola i Majke Isusove, kako čekaju dolazak Duha Svetoga, gledamo, slušamo sve, što se dogodilo, kad je došao Duh Sveti. Sve to rasplamćuje u srcima našim iskrenu ljubav k Duhu Svetomu, i živu želju za svetim njegovim darovima. Što je svetiji naš život, to nam je Duh sveti bliže, to nam on dijeli više svojih milosti.

Uzašašće Bl. Djevice Marije u nebo u četvrtom otajstvu neka nas potiče, da dnevno molimo za sretan smrtni čas i milostiv sud iza smrti. Kako je divno razmatrati ulaz Gospin u nebo, gdje je ugledala Presveto Trojstvo, dragu svoju majku sv. Anu i svoga dragog oca sv. Joakima, svoga svetoga zaručnika sv. Josipa i tolike svece i svetice Božje. I nas čeka ista sreća, ako budemo živjeli sveto, ako umremo sveto.

Krunidba Gospina u nebu — peto otajstvo — neka nas oduševljava, da revno štujemo Bl. Gospu i u tome štovanju ustrajemo do kraja života. Onda ćemo i mi biti okrunjeni vječnom slavom u nebu. Štovanje Bl. Djevice Marije siguran je znak spasenja, najsigurniji put u nebo.

Često se čuje, da je krunica dosadna molitva. Dakako, čega tko ne pozna, ne može to ni da cijeni. Treba znati, kako se krunica moli, pa će nam biti krunica mila i zanimljiva. Moleći krunicu, moleći pojedine Zdravo Marije, treba da imadeš uvijek živo pred očima pojedina otajstva. Mora da sebi živo sve to predočiš, da gledaš, što se u pojedinim otajstvima zbiva, da slušaš, što pojedine osobe govore, što osjećaju. Tako ćeš u pojedinim otajstvima otkrivati sve veće ljepote, sve slađe slasti, a srce će ti gorjeti sve većom ljubavi prema Isusu i Mariji. Zato pamti: moleći svetu krunicu mo-

raš izgovarati pojedine riječi molitve i razmišljati o pojedinim otajstvima. Samo onaj, koji tako moli sv. krunicu, samo je on pravo moli.

Kod svih svojih ukazanja u Lurdu imala jej Bl. Djevica Marija u rukama svetu krunicu. I Bernardici je naložila, da moli krunicu. Pa i danas se u Lurdu moli krunica i dobro se moli. To kazuje svaki lurdski hodočasnik.

Molimo i mi rado i pobožno svetu krunicu. To je moćno, pobjedonosno oružje. Jedna osoba piše: »Iz vlastitoga iskustva znam i priznajem, da sam postao bolji i sretniji, otkako mi je sveta krunica postala dnevna najmilija molitva«. Slijedi to i ti, dragi čitatelju!

Zagreb moli krunicu.

Znademo, da se u drugoj polovici 18. vijeka kroz desetke godina u gradu Zagrebu u crkvi sv. Marka svaki dan jutrom i večerom redovito i javno molila sveta krunica Gospina.[1] Znademo, da se u ono doba u nekim vremenima isto redovito i javno molila krunica i u onoj staroj omiljeloj zagrebačkoj crkvi Ranjenoga Isusa, što je stajala na trgu Harmici.[2] **I onda najedamput to redovito i javno molenje krunice po zagrebačkim crkvama zamire još u 18. vijeku u onome ludome »prosvjetiteljstvu«. Nanovo opet oživljuje početkom 19. vijeka u novoj crkvi Ranjenoga Isusa, što je bila smještena u novu veliku zagrebačku bolnicu na Harmici.**

1. Zasluga je to čestite zagrebačke gospođe Katarine udove Krašić, koja godine 1803. ostavlja jedan zapis i obnavlja redovito i javno molenje Gospine krunice u spomenutoj novoj bolničkoj crkvi Ranjenoga Isusa. Dne 9. ožujka te godine čini Katarina Krašić u hrvatskome jeziku dodatak (kodicil) svome već prije učinjenome testamentu, iz kojega navodimo[3] jedan dio od početka:

»Ja Katarina vdova Krašić k testamentumu onomu, kojega sem leto 1800. dan 13. meseca aprila pred gospodum eksmišuši[4] slavnoga magistratuša varaša zagrebečkoga napravila, kodiciluša pridajem i nekoja premenjam i to naimre

Ostavljam Ran.[5] 500 velim pet sto, da se najmre ovi penezi po slavnom magistratušu na intereš vu segurno mesto postave, ter ov intereš da se bu daval onomu, koj bude vu kapeli Ranjenoga Kri-

---

[1] Vidi Barlè: »Župa sv. Marka«, str. 60. »Glasnik sv. Josipa« god. 1933., br. 10.

[2] »Obitelj« god. 1933., broj 35. Izvještaj o zagr. crkvama godine 1785., fasc. »Ecclesiae et Capellae«, u zagr. drž. arkivu.

[3] Današnjim načinom pisanja.

[4] Pred gospodom izaslanicima.

[5] Rajnski forinti, koje su naši zvali rajnški.

stuša od Vuzma do Male maše[6] vsaku nedjelju i svetek čislo na glas pred vsemi molil. Ako pak poleg vremena premenbe čislo moliti se vekivečnem načinom poleg ove moje naredbe bi prestalo,[7] tak Imbrica Hoića, deca i njegovih sester odvetek budu mogla i slobodna imenuvani kapital zdignuti i med se razdeliti.«[8]

2. Ovo javno i redovito molenje krunice, kako ga je godine 1803. ustanovila Katarina Krašić, održalo se u bolničkoj crkvi Ranjenoga Isusa na Harmici opet kroz nekoliko desetaka godina. U sačuvatim naime spisima od bivše bolnice milosrdne braće imademo jedan popis njezinih kapitala od god. 1813. U tom je popisu navedena i jedna kruničk glavnica i tamo za nju kaže: **»Dužnost moliti krunicu stoji u ovome, da se od uskrsne nedjelje i zapovijedanoga blagdana u kapeli Ranjenoga Isusa pred narodom mora moliti krunica. Svećenik, koji je moli, dobiva za trud, što krunicu moli, kamate od 500 forinti zapisa Katarine udove Krašić«.** U gore spomenutim spisima nalaze se nadalje i popisi bolničkih kapitala od god. 1831. i 1846., pa i tude na obadva mjesta čitamo sasvim jednako o jednom zapisu, da ga je ostavila **»Katarina udova Krašić godine 1803. uz dužnost, te se svake nedjelje i blagdana od blagdana uskrsnoga pa do blagdana Rođenja Blažene Dj. M. u kapeli zajedno s narodom moli krunica«.[9]** Znak da se još u to vrijeme neprestano molila. Održala se daklem desetke i desetke godina.

Pročitavši ove retke stanite malo i premislite, koliko je jedna dobra ženska duša svojim pobožnim zapisom i svojom krunicom učinila na slavu, na čast presvetoj Majci Božjoj i na korist katoličkim vjernim dušama.

Prijatelji svete krunice.

Kad se krivovjerje Albigenaca sve više širilo, nebeska Majka zabrinuta za spasenje svoje djece javi se sv. Dominiku i reče mu: »Pripovijedaj narodima o krunici. Ta je pobožnost mome Božanskomu Sinu i meni najmilija. Ona je najzgodnije sredstvo, da se pobijede krivovjerci i svladaju opačine, učvrsti krepost, postigne Božje milosrđe i zadobije moja zaštita.«

---

[6] Od Uskrsa do Male Gospe.

[7] Ovo dodaje udova Krašić, jer je proživjela ona luda »prosvjetiteljska« vremena Marije Terezije i njezina sina Josipa II., pa je vidjela, što su ona ispremijenila i zatrla u Zagrebu i drugdje.

[8] Original u spisima grada Zagreba godine 1803., broj 303, u zagr. drž. arkivu.

[9] Navedeni se popisi bolničkih kapitala nalaze među spisima zagrebačke županije, posebni fascikuli za bolnicu milosrdne braće, u zagr. drž. arkivu.

I od tada širila se sv. krunica po čitavom svijetu. Molili su je žarko i pobožno ne samo stare žene, jednostavni i priprosti ljudi nego i odlični, znameniti muževi.

Henrik I., kralj portugalski, i Ferdinand I., kralj aragonski, molili su je prije svakoga važnijega državnog čina.

Poslije bitke kod Grandsona nađoše Švicari u šatoru Karla Smjeloga njegovu krunicu.

Car Fridrik II. vlastitom je rukom upisao u bratovštinu sv. Krunice sebe, svoju suprugu Eleonoru i svoga sina Maksimilijana.

Anne de Montmorency, francuski pair i maršal, jedan od najvećih vojskovođa šesnaestoga vijeka, vodio je svoje čete u boj moleći krunicu.

U Londonu bore se radi Irske znameniti državnici Engleske. Sudbonosan je to trenutak, od kojega zavisi ropstvo ili sloboda Irske. A što radi njezin slavni, neustrašivi vođa? U jednom kutu dvorane tiho i mirno moli Danijel O'Connell krunicu i preporuča svoju domovinu zaštiti presvete Djevice.

Sveti Klemens Hafbauer dolio je svaki dan svetu krunicu. On ju je nazivao svojom »Knjižnicom«, najmoćnijim sredstvom za obraćenje grešnika osobito umirućih »Kad idem k bolesniku,« pripovijeda on »za koga znam, da se ne će ispovjediti, molim putem za njega krunicu i sve bude dobro. Vjerujte mi, Majka Božja može i hoće isposlovati sve. Ona nikoga ne ostavlja, tko joj se utječe.«

Sveti Franjo Saleski obvezao se zavjetom, da će svaki dan moliti svetu krunicu. A svoj zavjet vršio je savjesno i točno. Sveta Ivana Franciska Chantal kaže o njem, da je svetu krunicu molio svaki put čitav sat, jer je pobožno razmatrao njena sveta svojstva. Nikad je nije propustio, samo malo skratio, pa ni onda, kad je preko dana bio opterećen sitnim poslom, a na večer na smrt umoran.

A tko nije čuo za slavnoga princa Eugena Savojskoga? Komu nisu poznate njegove slavne pobjede nad Turcima? Ali prije svake bitke molio je i on svetu krunicu. A kad su to vidjeli vojnici, koji su se divili njegovim ratnim osnovama, koji su ga štovali i ljubili, pogledavali se značajno i govorili »Opet ćemo udariti... Princ moli... Bit će žestoko.« I onda bi oduševljeno srnuli u boj sigurni za pobjedu.

Kad su zamrli posljednji akordi remek djela »Sedam riječi Kristovih,« kad je utihnula bura oduševljenja, povukao se veliki, slavni glazbenik Josip Haydn u svoju sobu i tu okružen lovor vijencima i mirisnim cvijećem molio je pobožno krunicu. Molio ju je svaki dan. Iz nje je crpao kao iz zlatnoga vrela snagu, stvaralačku moć, plemenita čuvstva, koja su oduševljavala tisuće njegovih slušatelja.

Kad je Giardi Fabijo plemeniti notar iz Vallorna, bio još na sveučilištu, ispadne jednome njegovu drugu iz džepa krunica. Drugi đak je podigne i poviče porugljivo: »Gledajte, evo igračke jednoga bogomoljca«. Mladić, kome je pripadala krunica, ne bijaše baš veliki junak. Zato promrmlja »Ah, to mi je turnula u džep moja luda majka.«

»Kukavice nijedna, ti si lud, a ne tvoja majka.« Zagrmi za njim Giardi. »Međutim ako želite vidjeti još koju krunicu,« okrene se on k svojim drugovima »eto vam moje.«

Nato izvuče iz džepa krunicu, zavitla njome po zraku, a onda skupi šaku i dobaci odrešito: »A sad se rugajte, ako se usuđujete.«

U prvi čas stadoše đaci zapanjeni, nijemi — bez ijedne riječi, a onda udariše u burno odobravanje i klicanje »Bravo, Giardi bravo! Živio!«

I od toga dana svi su đaci na univerzi cijenili i štovali neustrašivoga branioca svete krunice.

Mogli bismo spomenuti mnogo znamenitih ljudi, velikoga uma, junačkoga srca i sveta života, koji su ljubili svetu krunicu i rado je molili, da njome počaste presvetu Djevicu.

Ali neka bude dosta.

Završit ćemo riječima velikoga Pape Pija IX.: »Molite zajednički u vašim obiteljima svaku večer svetu krunicu, tu lijepu, jednostavnu oprostima tako nadarenu molitvu.

To je moja posljednja riječ, to je zapis, što vam ga ostavljam.«

M. S.

Krunica švedske kraljice Katarine.

Sred tridesetgodišnjega rata godine 1632. stajala je pred gradom Nürnbergom s jedne strane vojska carskoga vojskovođe Wallensteina, s druge strane vojska Gustava Adolfa, švedskoga kralja. Prolazila je sedmica za sedmicom ,a vojske su mirovale. Ni jedna ni druga nisu htjele da započnu borbu, ali su budno pazile jedna na kretanje druge. Došlo je kadikad do kojega manjega okršaja, ali je opet brzo nastupio mir. Bilo je to nesigurno, žalosno stanje, neizvjesno čekanje. K tome se još javili u vojsci glad i pošast.

Najednom iznenada odluči švedski kralj, koji je brojno bio jači, da će na protivnika udariti na juriš. Imalo se udariti na brijeg, na kome je bio Wallensteinov tabor. Taj je brijeg bio jako utvrđen i opskrbljen svim sredstvima tadanjega ratnoga umijeća. U prvi juriš pošlje Gustav Adolf pet stotina vojnika i kad bi deset ili dvadeset od njih u ljutom kreševu palo, poslao bi svaki put još pet stotina njih. Mislio je, da će tako do noći zauzeti brijeg. Bila je to krvava žestoka bitka, možda najstrašnija u tom strašnom ratu. Ali nije uspio. Drugo jutro povuče svoju vojsku i ode u grad Fürth. Glad i bolesti harale su i dalje u njegovoj vojsci. To je bilo 5. rujna 1632. godine.

Drugi dan donese brzi glasnik caru u Beč pismo. U pismu je Walenstein pisao svome gospodaru: »U tom su kreševu kralju Gustavu Adolfu silno odbijeni rogovi, jer je govorio, ne bio on kralj, ako ne osvoji naš logor.« I švedski kralj primio je uveče toga dana jedno pismo. Donio ga glasnik iz njegova glavnog grada Stockholma. Na desnom kutu omota lista bilo napisano veliko slovo S. To se u ono doba stavljalo na važna tajna pisma, da ih onaj, komu su bila poslana, sam otvori i čita. Pismo je poslala dvorska gospođa, odgojiteljica kraljeve kćeri Kristine. U listu je bilo napisano samo par redaka, ali ti su kralja više uzrujali negoli prije izgubljena krvava bitka. Odgojiteljica piše, da je darovitu i bujne mašte Kristinicu uhvatila, kako u jednom kutu čuči i naslađuje se time, da kroz prste niže kuglice jedne krunice i od časa do časa pritište svome nosiću zrnca mirisne cedrovine. Grabežljivi vuk u ovčijoj koži, tako je pisala odgojiteljica s pet uskličnika bio je učitelj jezika. I doda doslovno ovo: »Zalamala sam na to rukama i skamenila se!«

I kralj je problijedio i okamenio se, kad je to pročitao. On je mrzio na katoličku vjeru i mnoge katolike dao pogubiti. Kolike je velike osnove i planove stvarao za tu svoju jedinicu! Sanjao je o sjajnoj udaji, o velikoj sjevernoj protestantskoj državi — a u njoj o velikoj vladarici svojoj jedinici Kristini. A sad, dok je on u Njemačkoj, da mu se dijete otuđi! Naloži, neka sumnjiva čovjeka odmah utamniče, a kasnije ga progna iz zemlje. Ova vijest o ljubljenoj kćeri strahovito je porazno djelovala na kralja. Misao na »nesreću, zločin, atentat na dušu njegova djeteta« nije mu dala mira

dan i noć. U duhu je gledao svoju jedinicu u kraljevskom dvoru u Stockholmu, kako se igra kuglicama krunice.

Dvanaest godina iza toga vlada u Švedskoj jedna žena kao kraljica. Gustav Adolf pao je u bitci kod Lützena u Njemačkoj. Švedskoj je kraljici onda bilo osamnaest godina. Ali kakova je to bila žena? Generali, kojih su sama imena plašila Nijemce, strepe i dršću pred njom. Njezin je otac zapovjedio, da se ona uzgaja kao princ. To je ona željela, a odgovaralo je to i njezinoj ćudi. Nije trpjela raskošnih ženskih odijela, otklanjala je svaki ures. Za ženski posao bile su joj ruke pregrube; ali tjerati neobuzdane konje, zeca ustrijeliti u trku, to je ta žena voljela. Njezina je hrana bila jednostavna, piće samo hladna voda; i za najstudenijih zimskih noći gledao je narod svoju kraljicu, gdje se vozi na šetnju. Četiri sata noćnoga sna njoj je dosta.

»Bacati cvijeće, Tebi pjevat hvalu.
To je na zemlji raskoš moja jedina«.
(Sv. Terezija od M. I.)

Nije u njoj bilo samo u tijelu muške snage, i duhom je bila kao div jaka. Ona je žeđala za znanjem, pa je mlada ova kraljica bila čudo od znanja. Ona piše i govori savršeno ne samo materinski svoj jezik, već i francuski, njemački, talijanski, holandeski, latinski i grčki. Dala se uputiti i u početke hebrejskoga i arapskoga jezika. Znala je državno pravo. Povijest, teologiju, filozofiju, astronomiju tumačili su joj najsposobniji učitelji. Uz toliki državni posao bavila se dnevno dvanaest sati naukom. Za dugih nordijskih noći prodire kroz prozore jedne sobe u tornju kolosalne kraljevske palače u Stockholmu često puta svijetlo. Stanovnici toga grada znali su, da u toj sobi njihova kraljica učeno raspravlja s ponajboljim učenjacima. Ispitivahu svijet, tražili su Boga. Čitali su knjige starih grčkih filozofa. Čitave noći sjedili su i tražili istinu. I kad su svi oni otišli,

kraljica je ostala i znala kao i prije. A gdje je istina, nijedan joj nije znao da dokaže. A baš to je ona htjela da znade. Na koncu joj nije preostalo drugo nego krunica, koju joj je u djetinjstvu poklonio njezin učitelj, a koje zrnca mirišu po cedrovini.

Dvadeset treći je prosinca godine 1655. Rim je u slavlju! Švedska kraljica, kći Gustava Adolfa, ulazi u Rim. Posljednjega Božića, dakle koncem godine 1654. je ona posve u tišini u Bruselju stupila u katoličku crkvu, a kasnije u studenomu 1655. učinila je to javno i svečano u sjajnoj dvorskoj crkvi u Innsbrucku. Sada hoće da po treći put pred svim svijetom i pred Namjesnikom Božjim ispovjedi katoličku vjeru i Svetoga Oca zamoli za svete sakramente, a onda će zauvijek ostati u Rimu u sjeni crkve sv. Petra. U Švedskoj nije smio nijedan katolički vladar da nosi krunu te zemlje. Tako se kći Gustava Adolfa morala odreći krune i kraljevstva. Krunica joj je dala jakosti, da se odrekla toga zemaljskoga sjaja i zamijeni ga krunom vječne slave. Iza deset godina vladanja položila je u dvoru u Upsali pred noge državnih vlasti kraljevsku krunu Švedske i svečano izjavila, da je sada napokon našla istinu.

Katolička crkva slavi slavlje. Kći Gustava Adolfa ulazi u Rim. U posebno za to građenim kolima ukrašenim slikarijama i zlatnim kipovima, koje su izradili najveći tadašnji umjetnici, dolazi ona pred zidine vječnoga grada. Tu je čekaju dva kardinala i vode je u grad cezara i Papa. Mnogobrojne baklje osvjetljuju povorku. Ma da je već bila večer i grad zastrla tama, okupilo se silno mnoštvo svijeta, da vidi taj prizor. Ujutro drugoga dana pokrite su ulice sagovima, a na svim kućama i crkvama izvješeni su najdragocjeniji proizvodi tkalačke umjetnosti. Na trgu Sv. Marije zvane del Popolo sabrao je cijeli kardinalski zbor, jer je Kristina imala doći na gradska vrata, Porta del Popolo. I došla je jašući na divnom vrancu. U njezinoj su pratnji oba kardinala. Kad je povorka stigla na trg Sv. Petra, bio je trg pun ljudi. Zatrube trublje, a s Anđeoske tvrđe, zagrme topovi. Kad su se otvorila vrata crkve Sv. Petra, zasja crkva sva u svijetlu. Obasjana svijetlom stupi kraljica u baziliku, tiho se spusti na koljena, izvadi potajno krunicu i uze da je moli. Iza toga primio ju je Sv. Otac. Nje se sveti Otac tako dojmio, da se u prvi čas sva smela. I sam Papa Aleksandar VII. bio je duboko uzbuđen. U svemu tomu on je vidio prst Božji, koji okreće listove povijesti svijeta. Pred njim kleči kći Gustava Adolfa, koji je htio da uništi Crkvu Kristovu. Pred njim je kraljica, u koje je ime bio u Münsteru sklopljen nekršćanski mir, protiv kojega je on kao Papin nuncij morao da prosvjeduje.

Kad je Papa na Božić dijelio kraljici Sakramenat svete potvrde, opazio je oko njezinih ruku omotanu krunicu. Zrnca krunice mirisala su po cedrovini. I ta je krunica u njezinim rukama bila i onda, kad je iza dvadeset četiri godine sahraniše u crkvi Sv. Petra, gdje joj onaj isti umjetnik, koji je načinio kola, u kojima je u Rim ušla, podigao mramorni nadgrobni spomenik.

Napoleon I. i krunica.

Jednoga dana, kad je Napoleon I. bio na vrhuncu svoje sreće, pođe sa svojim pažem princom Rohanom Chabotom u kazalište. Napoleona je malo zanimala pretstava, on je više gledao na publiku i nju promatrao. Dugo i začuđeno promatrao je i svoga pratioca, koga nije nimalo pretstava zanimala. On je držao ruke na koljenima pod naborima svoga odijela, a vidjelo se, da je svojim mislima sasvim negdje drugdje. Najednom uhvati Napoleon naglo paža za desnu ruku i opazi u njegovoj ruci — krunicu. Taj nenadani slučaj smete princa, i kako je poznavao svoga gospodara, bio je pripravan na strogi ukor. Ali se prevario. Napoleon ga umiri: »Vaš je duh previsok za ovu kukavnu igru. Vi ste puni pravoga duha. Iz Vas će jednom biti pravi čovjek. Nastavite samo dalje svoju krunicu, ja Vas ne ću buniti.« I paž je doista postao »pravi čovjek«. Nekoliko godina kasnije postao princ Rohan nadbiskup u Besançonu. Kao nadbiskup odlikovao se apoštolskim radom i ostavio u biskupiji lijepih spomenika svoje pobožnosti i dobrotvornosti. Sve ovo, što je objavio nadbiskupov generalni vikar, neka upamte osobito oni, koji drže, da je krunica nešto dosadno, što je samo za stare žene, a nikako ne dolikuje ozbiljnim muževima. Napoleonu doista ne može nitko poreći ni duha ni mudrosti, a eto on je držao, da je pametnije moliti krunicu, nego slušati kazališne komade, koji su mnogim današnjim prosvijetljenim ljudima jedini izvor naobrazbe.

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

»Premda ga je . . . župnik stane. Skoro mu je izletilo nešto, što mora ostati tajno.

»Premda ga je ona tužila u Rim, da je krivovjerac. Zato je i morao u sveti grad, da se opravda pred namjesnikom Kristovim,« nastavi ona započetu misao.

»Oho . . . oho . . . odakle ti to znaš Ilzelin?«

»Rekao mi je pater sam. Molio me je, da se molim za nj, pa mi je zato rekao. Toga mi nije otkrio moj nebeski Zaručnik.«

Župnik objesi glavu. »To ima ostati tajno, da se ljudi ne pobune,« reče u neprilici.

»Moja gospođa kuma misli najbolje, ona se boji krivovjerskog rovarenja.«

»Zato vas je i namjestila ovdje i ne sluteći, da radi za svoje vlastito spasenje.«

»Kako to misliš? Ja te ne razumijem, Ilzelin.«

»Već ćete me razumjeti. No sada znajte samo to, da je moja majka bila posve nedužna.«

»Ja ti to od srca vjerujem Ilzelin.«

»Bog vas blagoslovio za to.«

Neobične oči ponovno se prošire, a plavi sjaj zablistao jače u njima.

Ilzelin gleda nepomično u daljinu... Tada uzdahne duboko i reče: »Vidim grofa Henrika . . . ali gdje, ne znam. Postarao se i posijedio je... Sjedi u velikoj prostoriji, čita... Od njegove ruke pa do nogu seže težak lanac. Prikovan je za zid...«

»On je u čistilištu, Ilzelin.«

»Nije, on živi. I otac Sereno misli tako. On će ga potražiti u Italiji.«

Ovaj mir, ovo čvrsto uvjerenje smete župnika.

»Zar se Ilzelin, koja vidi toliko toga, što drugi ne vide, vara? Možda grof Henrik ipak živi? Ne čini se to baš tako nemoguće. Ne čami li doista u kojem talijanskom zatvoru?... Ali uzdišući stane se Bartolomej dizati, to je tako čudnovato... Meni će biti samo drago, ako je grof na životu, pa ga redovnik nađe... ili da se ne radujem tome...? On zašuti, jer su mu dušu obuzela jaka, oprečna čuvstva.

A Ilzelin reče:

»Moramo čekati, dok se Bogu svidi, da iznese sve na svijetlo. Mnogo se je toga već dogodilo. Vi ste eto ovdje, upoznali ste me i poznato vam je sve... Da, sve će to dobro svršiti. Bit će dobro svima, samo ne meni. Moj će svršetak biti bolan i gorak.

»Ne govori tako, Ilzelin. Tko ti šta može, kad si čista i nedužna.«

»Zar moja majka nije bila?«

»Prilike su bile protiv nje.«

»I protiv mene će biti.«

»Hladan mlaz prostruji Bartolomejevim udovima. Obiđe ga neka crna slutnja. Sjetio se ukočena, mrka lica gospođe Izentrude. Silom htjede sa sebe stresti zimicu, koja ga je uhvatila.

Ilzelin ga je tiho promatrala, a u njenu poglegu zrcalila se duboka sućut.

»Kasno je, moram kući« promrmlja napokon.

»Jest. Vi morate kući. Hugin i Munin neka pođu s vama. Oni neka vas isprate pokraj Risentritta i izvedu na kraj šume.«

»Hoće li oni htjeti ići sa mnom?«

»Kad im ja kažem, ići će s vama tako dugo, dok ih natrag ne pošaljete. Zato ne treba nego samo jedna riječ.«

»Hvala Ilzelin. Drago mi je, što će oni sa mnom... jer, da ti pravo kažem, neugodno mi je ići pokraj Riesentritta i Poganskog vrela«.

Sv. Franjo Asiški pjeva pjesmu suncu.

»Ne bojte se velečasni. Uz vas je anđeo čuvar, a Hugin i Munin ne će dopustiti, da vam se što zla dogodi.«

Polako i nerado prihvati Bartolomej svoj štap i zaogrne se plaštem. — Podvečer je zahladilo.

Duboko dolje na horizontu lebdilo je sunce. Činilo se, kao da oklijeva zaći. Napokon se ipak izgubi iza brda, ali je nebo još dugo iza toga otsijevalo žarkim rumenilom.

»S Bogom Ilzelin. Bog bio s tobom, a i sa mnom. Neka nas prati njegova milost. Gospodin neka pomogne, da se svrši sve dobro.«

»Amen. S Bogom moj brate.«

Niti je on prihvati za ruku, niti mu je ona pruži. Bilo je to suvišno za njih. Još jedan nijemi pozdrav i on pođe. Ilzelin je ostala na istom mjestu i gledala za njim.

Kod razbijenog bunara obazre se Bartolomej još jednom.

Ilzelin je stajala u plamenom moru svijetla. Rukom je zaklanjala svoje divne oči. A Bartolomej pomisli, da je okrutno ostaviti ovako nježnu djevojku samu u divljoj pustoši. Ali u taj čas zapjeva ona pjesmu svomu ljubljenom Zaručniku. On kimne zadovoljno glavom i nasmije se svojoj brizi.

Ilzelin sa strmeni pod moćnom je zaštitom, njoj ne treba ljudske pomoći.

»Velečasni! velečasni!«

»Što je?«

Bartolomej se teško pridigne sa klecala, na kome je u molitvi probdio cijelu noć. Tapkajući u polumraku, jer je istom stalo svanjivati, pođe k vratima.

»Što je?« ponovi on i poturne kračun.

Pred vratima stajala je tetka Berta. Vidjelo se na njoj, da je odijelo navukla u brzini, jer joj je kapica stajala koso na glavi.

»Velečasni, na moj prozor pokucao je Freihofbauer i zovnuo me. Kaže, da mora s vama tajno govoriti i to odmah. Niti časak ne može više čekati.«

Stara je to izrekla na dušak. Bila je još posve zbunjena od neobičnog posjeta. Ali kad je pogledala svoga nećaka, prekriži se od straha. Taj je bio blijed kao krpa. A njenu oku nije umaklo ni to, kako je posrnuo i pridržao se objema rukama, da ne padne.

»Dakle ipak . . . !«, mucao je smeteno.

»Za ime Božje, velečasni, što ti je? Da li ti je zlo? Ne kažem ja badava, da će te usmrtiti to tvoje neprestano bdijenje i mrtvenje.«

»Tiho. Što jaučeš toliko? Meni je posve dobro.«

»Dobro . . . ? A blijed si kao smrt. Dobro . . . ? A posrćeš od slabine. Misliš, da nisam vidjela, kako si gotovo pao. Imaj i sa sobom malo smilovanja. Otpremit šu Freihofbauera. Neka dođe drugi put, kad bude tebi zgodnije, a ne kad on zaželi«.

»Kažem ti, da nisi toga učinila radi svoje vlastite duše. Dieter neka dođe odmah, ja sam pripravan.«

To je Bartolomej rekao tako strogo, odrješito i grubo, da je stara dršćući bez ijedne riječi pošla dalje. Niti samo jednim migom nije se usudila da mu protuslovi.

I njezin je nećak čuo, kako prolazi strmim stepenicama, kako ulazi u predvorje. Klap . . . klap . . . odzvanjali su njezini koraci . . . Zatim je čuo, kako se okreće ključ u bravi . . . Kako su cvileći vrata otskočila . . .

Muški glas pitao je nešto, što — toga nije razumio.

Na to je tetka šapćući odgovorila, a onda se začuše teški koraci. Čovjek je išao polako, neobično polako, prisiljeno, kao da oklijeva. Doista. Činilo se, kao da ne ide od svoje volje, već da ga netko silom vuče gore. A dotle su dvije grozničave ruke čvrsto obujmile noge raspetoga Spasitelja, a hrapavi glas stenjao je ponizno: »Gospodine pomozi! Daj mi snage, daj da budem dostojan tebe.«

Sad se župnik ispravi. Stajao je ravno poput svijeće u polusvijetloj sobi i čekao gosta. Uto Dieter stane pred vratima. Čini se kao da ga je strah kucati.

Vani se rasvijetlilo. Vrebac, koji se ugnijezdio u cvatućem bazgovu grmu pred kućom, uzdigne svoj nedužni glas i veselo živkajući pozdravi nanovo svanulo jutro.

Bartolomej prijeđe rukom preko čela i otare krupne kapljice znoja, što su se na njemu pojavile.

»Dakle ipak ne bijaše to san«, promrmlja.

Napokon pokuca Dieter na vrata.

Kucao je tiho . . . plašljivo. O tako ne običavaše Dieter kucati, kad je imao sa župnikom kakova posla. On kuca baš tako, kao i plašljivo srce, kad ga muči neizvjesni strah.

»Kuc . . . kuc . . . kuc!«

»Naprijed u ime Božje!« začuje se iznutra.

Preko praga stupi Dieter. Glavu je objesio, pogled bojažljivo oborio.

»Došao sam , da me ispovjedite,« izusti promuklo.

Bartolomej ne reče ni riječi nego iz jednoga pretinca izvuče štolu, stavi je na sebe i sjedne, kako je obično sjedio, kad je ispovjedao. Zatim pokaže Dieteru podnožak, koji je bio kraj stolice.

»Meni se ne pristoji da klečim, ja ne moram klečati.«

»Poniznost dolikuje pokorniku, dakle klekni!«

Nije to sada govorio dobri i učeni čovjek već službenik Crkve, punomoćnik Božji. A što reče, bila mu je dužnost kazati.

Časak klečao je Dieter pokraj njega, a onda se snažnom udari u prsa i reče: »Ja sam veliki grešnik.«

»To smo mi svi, moj sine. Zato je Krist ustanovio Sakramenat pokore, da dobijemo odrešenje u njegovo ime.

»Do jučer bio sam još nedužan čovjek.«

»Nitko nije pred Bogom nedužan. Htio si valjda reći, da do jučer nisi počinio nikakova izvanrednoga grijeha, ili bar ništa, što bi bilo gore od onoga, u čemu većina griješi.«

»Tako je, velečasni. Ali . . . sad . . . sad sam ubojica. Doduše nisam ga ubio, ali . . .«

»Htio si ga ubiti, no Bog je zapriječio krvavi zločin.«

»Doista, Bog nije dao, da ga ubijem, zato ga nisam ni mogao ubiti.«

»Jao tebi, da ti se nije Bog smilovao. Gdje bi bio sada, da ti je uspio zločin? Gdje bi bio, da te je milosrdni Bog prepustio đavlu, komu si se predao, kad si kod »Poganskog vrela« u zasjedi vrebao na putnika, koji nije ništa zla slutio, nego bi jadnik bez pokore i kajanja morao stupiti pred lice vječnoga Suca? Gdje bi bio, Freihofbaueru, sada, da je Bog pripustio da izvršiš svoje nedjelo?

Doduše, možda bi na zemlji još uvijek bio ugledan čovjek. Ali tvoja duša — tvoja siromašna duša? Ta bi možda još za života podnosila paklene muke. Grižnja savjesti proganjala bi te kao lovačka hajka jelena, što pred njome bježi. Ni danju ni noću ne bi imao mira ni pokoja. Već za života bio bi tamo, gdje duša istom poslije smrti nađe strašnu svoju domovinu. Freihofbaueru, Freihofbaueru, zahvali Bogu, što ti je iskazao toliko milosrđe.«

Muklo stenjanje dopre Bartolomeju do ušiju. Kokornik skoči, ali onda klekne opet.

»Dakle vi znate, velečasni! . . . Je li vam Ilzelin rekla?«

»Nije mi nitko rekao. Ako mi je i tijelo bilo ukočeno, duh je bio budan. Sve sam čuo, što si raspravljao sa Ilzelin.«

»Sve?... Sve?...«

»Sve.«

U sobi je posve tiho. Ništa se ne miče niti giblje. Samo Bartolomej lagano pritisne svoj bijeli rupčić na čelo i nagne se više prema Dieteru, pošto je ruku stavio na naslonjač stolca. Lice mu se ne vidi; posve je zastrto, no ipak se vide kretnje, koje su mogle odati osjećaje njegova srca.

»Govori, moj siromašni, grešni brate. Reci sve sluzi Gospodina, koji je oprostio razbojniku na križu. Olakšaj samo svoje srce,« čuo se glas svećenika.

No odgovora nije bilo. Samo se čulo hrapavo i teško uzdisanje. To nije Freihofbauer očekivao!

A vani u lijepoj Božjoj prirodi upravo se pomolilo sunce. Kao junak kroči ono naprijed, a njegovi jutarnji traci miluju i ljube poput gizdave zaručnice nakićenu zemlju.

»Slava Bogu na visini!« usklikne Bartolomej i pomoli se: »Neka Sunce Božjega milosrđa zasja u tvome srcu. Pokaj se pred Svevišnjim za svoje grijehe...«

»A Vi... a Vi... velečasni, Vi se ne srdite, ... Vi me ne proklinjete... vi...?«

»Ja sam sluga Boga, koji je na križu oprostio svojim ubojicama, koji se je pače za njih molio. A već sam ti rekao, da mrzim na tvoj grijeh, a ne na tebe, jer smo pred Bogom svi grešnici.«

Iznenada skoči Dieter u vis i strgne sa župnikova lica ruku, kojom je držao rupčić.

»Hoću da Vas vidim, hoću da Vas u lice gledam...« mrmljao je hrapavim glasom. »Hoću da vidim čovjeka, koji svome podmuklom ubojici, ne će da kaže ni jedne riječi na žao...«

Svećenik se nagne mirno naprijed. Oči im se susretnu, a pogled im zaroni jednomu i drugomu duboko u dušu.

»Još ste tako mladi... mladi,« mrmljao je seljak zbunjeno.

»Da. Mlađi sam od tebe.«

»A ja sam uvijek mislio, da ste stari, tvrdi i zločesti... a Vi gledate kao anđeo.«

»Ti sanjaš, Freihofbaueru. Misli su ti još uvijek pobrkane radi svega, što si trpio, ali nemaš zlo srce. O tome sam uvjeren. Znam, mnogo si trpio pod pritiskom đavla, koji te je gonio, da ubiješ svećenika Božjega, da položiš ruku na pomazanika Gospodnjega.«

Dieter još uvijek motri svećenika. »I to — ... da je posinak grofice Izentrude?« promuca napokon.

»Da. To je njezin posinak. Ne može ni ona biti tako zla, kako ti misliš, kad me je naučila vršiti zapovijedi Božje?«

»Ne.... Ne znam... ali Vi biste ipak morali razumjeti, da ja na nju mrzim da ja ne mogu o njoj dobro misliti.«

»Nažalost razumijem! Ali ostavimo to. Sad nije vrijeme, da govorimo o grijesima drugih. Sad su na redu vlastiti grijesi, Freihofbaueru.«

»Da, da« premuca nekad drzoviti Dieter. Ovo nekoliko časaka učinilo ga krotkim poput janjeta.

»Ti si po nagovoru đavla htio ubiti jednoga čovjeka, isto — ne običnoga čovjeka, već svećenika Božjega. Znaš li, Freihofbaueru, što je svećenik? U sedmerostrukom posvećenju primio je on sveti Sakramenat, koji je od siromašnog i grešnoga Adamova sina učinio pomazanika Gospodnjega, koji vrši Božje tajne. Po Sakramentu svetoga reda primio je svećenik neizbrišljivi biljeg po kome ga poznaju ne samo anđeli već i đavli. Na njegovu riječ sam Bog silazi s neba i objavljuje se ljudima pod prilikom kruha. Blago svećeniku, koji savjesno vrši svoju službu. Triputa jao njemu, ako je ne vrši. Što je više nadignut nad druge, to je dublji njegov pad, te teža njegova kazna. Ali tri puta jao i ruci, koja se digne na nj, jer se je podigla — ne na čovjeka — već na slugu Božjega. Freihoferu, ti si počinio ovaj zločin.«

Bartolomej odahne malo. A čovjek, što je pred njim klečao, spuštao se pred teškim bremenom krivnje sve niže i niže, dok se nije čelom gotovo doticao tla.

»Kako ćeš opstati pred Bogom?« nastavi isti glas mirno bez ikakove uzrujanosti. »Kako ćeš pred Bogom opravdati čin, koji si htio izvesti gonjen od slijepe mržnje i crne predrasude? Da li je svećenik komu si o glavi radio, bio zao? Je li ti ikad što učinio na žao? Je li ti se iznevjerio, kad ti je družina bila bolesna, kad ti je majka trebala duhovne okrepe i utjehe, kad ti je dječak žudio za prijateljskom riječi i za dobrom, plemenitom poukom? Zar se nije svećenik revno brinuo za svoju župu, koja je na nj mrzila i progonila ga, gledala na nj poprijeko i o njemu zlo govorila?

Zar je za to ijedan siromah otišao gladan sa svećeničkog praga? Je li koji umirući ostao za to bez njegove pomoći? — Ne govorim ovdje kao čovjek već kao zamjenik Božji. Daleko neka je od mene, siromašnoga grešnika, da se hvalim. Ja moram tako govoriti u ime Gospodina, kome služim. Istina, to je bila moja dužnost. Ja sam morao vršiti zapovijed Božju... ali — ni ti nisi smio raditi po svojoj slijepoj mržnji...«

(Nastavit će se).

Sjetite se crkve u Ružićima!

Radimo i mi tako.

Sv. Franjo asiški doista je velik svetac Božji. Život mu je pun dobrih djela i mirisnih kreposti. Gospodin ga je odlikovao svojim svetim ranama. Uspomenu na njih slavi sveta Crkva 17. rujna. To nas je i potaklo, da progovorimo koju riječ i o tome ugodniku Božjem. No mi ćemo danas mimoići sve ostale njegove kreposti, samo ćemo se osvrnuti na njegovo djetinje pouzdanje i veliko počitanje prema svećeniku.

To je krepost, koja nam je baš sada svima potrebna više no ikada prije. Ta još nikad nisu toliko vrijeđali, ogovarali, klevetali, napadali, mrzili i proganjali svećenike, kao danas.

Nemojte misliti, da se to čini samo u Meksiku i Njemačkoj. Ne. Gotovo svuda uzvitlao je pakao buru na svećenike. Gdje više, gdje manje. A i naš hrvatski narod nije u tom bolji. Znadu crne moći onu Spasiteljevu: »Udarit ću pastira i ovce će se razbjeći.« A njima i jest glavna svrha, da unište i rasprše stado Kristovo.

No čujmo, što sv. Franjo piše u jednome listu svojoj braći: »Ako nebesku Majčicu slavimo, i to punim pravom, jer nam je rodila Spasitelja ,ako je sv. Ivan Krstitelj uzdrhtao, bojao se dodirnuti remenja na obući Spasiteljevoj, ako častimo grob, u kome je Spasitelj neko vrijeme ležao, kako mora da je svet, pravedan i dostojan onaj, koji svaki dan rukama dotiče, u svoje srce prima i drugima dijeli Onoga, koji nikad ne umire, Onoga, koji vječno živi u slavi, komu se neprestano klanjaju anđeli.«

U sjaju toga dostojanstva i te moći motrio je sv. Franjo svakoga svećenika. A to svoje počitanje nastojao je ucijepiti i u srca onih, koji su mu bili mili i dragi.

On je želio, da svi njegovi u svakom svećeniku gledaju veličanstvo Božje. Zato neka mu ponizno ljube ruke i onda kad je ozloglašen među narodom. Djetinjom prostodušnošću neka primaju kod njega svete Sakramente. Svećenika ne smiju nikada osuđivati, već uvijek samo najbolje o njemu misliti. Svećenička riječ neka im je uvijek sveta. Velika je moć i dostojanstvo svećenika. Na njihovu riječ Bog silazi s neba, oni su čuvari i dijelitelji sv. Sakramenata, po kojima nam dolazi milost i spasenje. Zato nije dosta da pred njima naklanjamo glavu, prigibljemo koljena, već bismo trebali ljubiti i kopita konju, koji je nosio svećenika, kaže isti svetac.

Da to nisu bile kod njega samo isprazne riječi, dokazao je više puta i djelom.

Evo samo jednog primjera: Idući od mjesta do mjesta, dođe i u jedno selo u Lombardiji. Pošao mu je ususret silan svijet, a zvonovi su zvonili njemu u čast. Bilo je tu i svećenika i svjetovnjaka, muževa i žena, djece i staraca, pa i samih krivovjeraca. Sve ih je privlačila Franjina svetost. Kad je sveti Franjo pristupio k jednome priprostome svećeniku, progura se do njega neki krivovjerac, upre

prstom na seoskoga župnika i reče prezirno: »Kaži, dobri čovječe, kako može ovaj dušobrižnik računati na vjeru i poštovanje, kad provodi grešni život?«

Franjo ne reče ni riječi nego prođe k svećeniku, klekne pred njega u prašinu i poljubi mu ruku.

»Ja ne znam,« reče on vedra lica narodu što je okolo stajao »da li su te ruke uistinu nečiste. No kad bi i bile, zato nije umanjena moć i snaga Sakramenata, koje one dijele. Ove ruke doticale su se moga Gospodina. Radi njega štujem ja i njegova zamjenika.« — Ove ruke doticale su se Gospodina. Sveeničke ruke bile su dragomu sv. Franji nositeljice euharistijskog veselja, slatke Božje prisutnosti među nama.

Malo dana prije svoje smrti, prošao je on u duhu cijeli svoj život. I motreći stazu života, kojom ga je Bog vodio, napisa prelijepu oporuku, u kojoj se očituje duboka zahvalnost i veliko ushićenje. No ipak je najljepše ono mjesto, koje govori o počitanju prema svećenicima, koje mu je Bog ulio radi svoga Presvetoga Tijela i Krvi. »Njih ću štovati i ljubiti kao svoje gospodare. Ne ću da vidim njihovih grijeha, nego ću u njima motriti Sina Božjega. A to činim zato: na ovome svijetu ne vidim svojim tjelesnim očima ništa od Sina Božjega, nego samo njegovo Presveto Tijelo i njegovu presvetu Krv pod prilikama kruha i vina, koje jedino oni pretvaraju kruh u Tijelo, a vino u Krv Isusa Krista, i oni, i samo oni i jedino oni dijele ih nama u svetoj pričesti.

Dakle samo svećenici. Ni kraljevi, ni krezovi, ni bogataši, ni učenjaci. O čudnovata tajna svećeništva, u kojoj se nastavlja tajna utjelovljenja! Onaj, koji je prvi put uzeo tijelo u krilo Djevice Marije, uzimlje svaki dan tijelo u rukama svećenika. — Ja sam put k Bogu, a put k Bogu vodi samo preko katoličkoga svećenika, makar dijeleći Krst može svatko otvoriti rajska vrata. Ali tko to u ispovijedi vrši očinstvo, diže desnicu, tko duši ponovno vraća život? Tko nad nama izgovara onu sretnu, blaženu riječ: »Ego te apsolvo, ja te odrešujem od tvojih grijeha«. Tko nas to na smrtnome času može sv. uljem, da otstrani i posljednju mrlju s naše duše? Tko to čitavo djelo otkupljenja sakramentalnim načinom obnavlja iz godine u godinu u svetoj Liturgiji preko svete Mise? — Svećenik crkve katoličke. Niti sami anđeli nebeski nemaju tako uzvišene službe.

Doista, veliko je i uzvišeno svećeničko dostojanstvo. Zato nemojmo nasjedati onima, koji ih napadaju, ocrnjuju, prstom upiru na svaku i najmanju pogrešku njihovu, kao da je strašni zločin. Radije junački ustanimo na obranu njihovu, a to nam je i dužnost. Budimo sigurni, tko pred nama napada Crkvu i svećenstvo, ne želi nam dobra, jer nam hoće omraziti naše najbolje i jedine prijatelje.

Svećenička služba nije samo uzvišena već i teška. Zato moramo moliti za njih. Jedan dan u tjednu neka posve pripada svećenicima. Tako ćemo biti apostoli apostola. Tko ne može žrtvovati

jedan dan u tjednu sve svoje molitve, patnje, sav svoj rad za njih, neka to učini barem svake svećeničke subote, dakle svake subote iza prvoga petka.

Jedna junačka duša bila je osamnaest godina prikovana uz krevet. Nijedan dan ne prođe joj bez boli. Pa ipak, nikad je nitko ne vidje nestrpljivu ni žalosnu. A kad ju je jednom svećenik zapitao, zar joj nije koji put teško, odgovorila je: »Velečasni, za sve svoje muke i boli žrtvujem za naše svećenike i misionare. To mi olakšava i najnesnosnije boli.

Znamo, da je i sv. Terezija od Maloga Isusa cijeli svoj život radila i trpjela samo za svećenike i misionare. Zar ne bismo mogli i mi tako? Ne bojmo se. Ne ćemo biti prikraćeni. Dobri Bog je velikodušan, pa ne će zaboraviti žrtava, što smo ih pridonijeli za svećenike, koji su srcu Božanskoga Spasitelja osobito mili i dragi.

S.

„Živio Krist Kralj!"

Dirljiv testamenat jednoga španjolskoga mučenika.

Bilo je to 18. prosinca 1936., kad su »crveni« u Bilbaou u Španiji ubili časnika Ramosa. Malo sati prije svoje smrti pisao je on svojoj obitelji ovo:

»Draga moja djeco!

U najozbiljnijem času svoga života dajem Vam svoje posljednje opomene. Opomene su to Vašega oca na samrti. One neka budu program Vašega života.

Ja sam živio za Boga, domovinu i Vašu majku, koju Vam sada ostavljam. Gospodin je nju odabrao, da Vam bude primjer u ljubavi i odanosti. Za to troje radio sam ja u duhu vjere. Ja sam za Španiju mnogo molio, za nju se borio i žrtvovao za nju krv i život svoj.

Ja Vas danas ostavljam. Vi ste još premladi, a da biste mogli shvatiti, što znači izgubiti oca i odgojitelja. No Vaša će dobra majka mene nadoknaditi. U nebu ću za nju i za Vas moliti. Radite marljivo i budite ljudi. To je pravi put. Ustrajte u vjeri u Boga; to je najvažnije od svega. Po vjeri u Boga spasavamo svoju dušu, a zato smo došli na svijet.

Budite vjerni i pobožni katolici. U službi Božjoj prezrite obzir ljudski. Priznajte Boga svetim ponosom u privatnom i javnom životu. Ja Vam ne ostavljam velike imovine. To nije potrebno, da se dobro služi Bogu. Možda bi Vam bogatstvo samo škodilo. Krepost niče iz žrtvi i stradanja.

Slijedite živi primjer Vaše radine i štedljive majke. Ona je uvijek tako mudro upravljala našom malom imovinom, da nam je uvijek svega dostajalo, što smo za život trebali. Za Vašu majku neka Vam nijedna žrtva ne bude preteška.

Vlast je Njegova vlast vječna, koja se neće skršiti i kraljevstva Njegova neće nestati. (Dan. 7, 14).

Živite međusobno u slozi i ljubavi. Budite čisti na duši i tijelu. Doći ćete u mnoge pogibli, zato budite oprezni, da u napast ne padnete i ne okaljate duše svoje i tijela svoga da ne upropastite.

Temeljno načelo Vašega života neka bude nepokolebljivo poštenje i najvjernije vršenje dužnosti. Šta god odlučite, prije svega dignite oči svoje k Bogu. Za jedno dobri Bog daje stostruko.

Snađe li Vas nesreća i bijeda, stojte čvrsto uz svoju majku; budite joj u pomoći. Pravi sin ponosan je, kad može svojoj majci naplatiti njezine žrtve.

Moja djeco, ja umirem za sigurnost i slobodu katoličke vjere i za veličinu Španije. Za Španiju neka Vam nijedna žrtva ne bude preteška. Ja za nju dajem život svoj, budite i Vi pripravni da svoj život žrtvujete za nju. Imajte na umu, da Vaš otac, koji Vas je tako žarko ljubio, nije ni časak oklijevao, da svoj mir, svoju imovinu, pače i sam život žrtvuje za domovinu — za svoju ljubljenu Španiju, i da Vama ostavi veliku katoličku Španiju. Ja umirem kao mučenik za tu ideju i najveća mi je slava, šta pripadam rimokatoličkoj Crkvi. Ako Bog da, ja ću umrijeti s poklikom:

— Živio Krist Kralj!
Živjela Španija! —

Opraštam svojim neprijateljima. Neka se izvrši pravda, ali ne osveta ni mržnja. Te strasti kaljaju pravdu, koja ima da bude slika Božje pravde.

Uvjeren sam, da će se Španija preporođena dići iz svoje krvi. Nad njom će zasjati sunce novim sjajem. Molim Boga, da moja krv, koju ću za njega i za Španiju proliti, oplodi tu zemlju, koju žarko ljubim.

Napokon, moja ljubljena ženo, ovo je pismo i za Te. Poznavao sam u svome životu mnogo odličnih i bogatih gospođa, ali samo Ti jedina bila si odabranica moga srca. I Bog me je bogato nadario. Jer nijedna nije tako kršćanska, tako skromna i odana, tako čista. Ja sam Te žarko ljubio sve do posljednjega časa.

Rado bih Ti više pisao, da Ti više od sebe ostavim, da Te utješim. Ali uvjeravam Te: u nebu bit ću Tvoj vitez, Tvoj zagovornik, da Te Bog svim milostima obdari.

Zovem Boga za svjedoka, pred čije ću lice za koji sat stupiti, da sam uvijek bio katolik,- a to sam i sada, i da rado umirem za Boga i Španjolsku.

S Bogom ostaj, ljubljena ženo, s Bogom ostajte, moja draga djeco! Ljubite Boga, ljubite svoju majku!

A Ti, dušo moje duše, ljubavi moje ljubavi, uzorna ženo, kao jaka žena Svetoga Pisma, Ti možeš biti uvjerena, što Ti kažem ja u posljednjem času svoga života, da si me sretnim učinila.

Živio Krist Kralj! Živjela Španija!«

Bako, što moliš tako dugo?

Davno su već zamukle orgulje, a svećenik ostavio oltar. Svijet se razišao, samo još pred oltarom kleči Maričina baka i moli, moli. To napokon dosadi Marici, pa je povuče za rukav: »Bako, što moliš tako dugo?«

Baka pogleda unučicu, obuhvati pogledom ljubavi svetohranište, pobožno se prekriži i izađe iz crkve.

»Pitaš, što molim tako dugo?« okrene se baka k unuci i pogladi je uvelom rukom.

»Molila sam, da ti majka ostane zdrava, kad joj dragi Bog pošalje još jedno djetešce i da tata ne ostane bez posla, što bi se sad lako moglo dogoditi. Molila sam, da ti ostaneš uvijek dobro i nedužno dijete pa i onda, kad ti bude dvadeset godina.«

»Ali, bakice, ja neću da budem dijete sa dvadeset godina.«

»Svi smo mi, sinko, djeca Božja, pa makar imali baš i stotinu godina.«

»Onda si i ti, bakice, dijete?«

»Da. Božje dijete.«

»A što si još molila?«

»Za djeda, koji je prošle godine umro, da ga dragi Bog, ako još nije, uvede u rajsku slavu.« Nisam zaboravila ni tvoga ujaka, kome je ime zlatnim slovima upisano na mramornoj ploči među junacima, a sad sniva vječni san negdje u dalekoj Rusiji. A moram i sebi izmoliti sretnu smrt. Mislim, da nije baš tako jako daleko. A onda čula si, da je tetka Ana u bolnici. Ne može ni živjeti ni umrijeti. Još joj samo dragi Bog može pomoći, kaže sestra bolničarka, a za to ga treba moliti. A molila sam i za kumu Julku, da opet nađe put k mužu i svome djetetu.

»Bako, zar se kuma Julka izgubila?«

»Da, da. Zalutala je s pravog puta.«

»Ti, bako moliš za čitav svijet.«

»Šta ćeš, dušo, kad je Isus umro za čitav svijet, pa On hoće, da molimo za sve ljude — završi baka.

O vi, drage naše majke i bake, molite samo. Molite za sebe, za svoje mile i drage, a nemojte zaboraviti ni svete Crkve ni svoga naroda. Sjetite se i bijednih pogana i nesretnih otpadnika od sv. vjere. Molite samo, molite. Tko zna koliko ste već zla zapriječile svojom molitvom, koliko Božjega blagoslova sazvale na vas i na djecu vašu, zato molite, a molite osobito, kad ste u nevolji, jer to traži Bog. On kaže: »Zazovi me u dan nevolje i spasiti ću te i ti ćeš me slaviti.« Pš. 49, 15. **S.**

NEDJELJNI MISAL. Uprava Knjiga katoličkog života obavješćuje svu hrvatsku katoličku javnost, a naročito prijatelje i širitelje liturgijske obnove u našem narodu, da se već nalazi u tisku i da polovinom mjeseca kolovoza izlazi novo izdanje poznatog i raširenog Rimskog misala u priredbi sveuč. prof. dra Dragutina Kniewalda. Priredbu ovakova izdanja izazvale su potrebe našega duhovnog života. Kako mu naslov kazuje, on sadrži misne obrasce za sve nedjelje i zapovjedne blagdane u crkvenoj godini, te je namijenjen onim vjernicima, koji polaze k svetoj misi uglavnom u nedjelje i zapovjedane blagdane. Osim ovih misnih obrazaca sadržaje novi »Nedjeljni misao« liturgijsku jutarnju i večernju molitvu, ispovjednu i pričesnu pobožnost, način molenja svete krunice i križnoga puta, te sve službene crkvene litanije. Tako je on primio oblik potpunog molitvenika, koji je dakako prožet liturgijskim duhom. Uz katoličku srednjo-školsku omladinu i katoličke akademičare moći će se njime služiti i svi ostali vjernici, jer je on redigiran sasvim jednostavno i pregledno, da za njegovu uporabu nije potrebito nikakvo naročito predznanje ili pouka. Njegova jeftinoća omogućit će gotovo svakome, da ga lako nabavi. Oni pak vjernici, koji češće slušaju svetu misu i preko tjedna, služit će se i nadalje dosadašnjim »Rimskim misalom«, koji je uređen za svakodnevno pribivanje svetoj misi.

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

Kuhinjsko suđe i strojevi.

Upotreba stroja. Napredak tehnike, da u svagdašnjem životu radimo razumno i pametno, daje nam mogućnost, da to možemo u domaćinstvu doista provađati. Glavno je, kako što radimo, kojim redom, ali ipak ćemo sebi uvelike rad olakšati, ako se služimo i strojevima, koji se danas upotrebljavaju u kućanstvu. Tako ćemo prištediti i mnogo vremena, a i tjelesni rad bit će nam laglji. To pak je veoma važno. Stroj za ruku olakšava rad, stroj za noge ga pospješuje, a elektrika, struja za pogon motora čini posao bržim, a kod svega toga znatno se poslom manje umaramo, nego kad sve radimo rukama bez stroja. Upotreba stroja na ostalim područjima kućnoga rada znatno je manja.

Kakav mora biti kuhinjski stroj. Stroj se mora dati brzo i lako sastaviti, mora se dati lako očistiti, mora dakle biti što jednostavniji, inače se na samo rukovanje gubi mnogo vremena, a time otpada njegova vrijednost brzine kod rada.

Kupovanje strojeva. Tu mora vrijediti ovo: samo onda ima smisla, da nabavljaš sebi za kuhinju stroj, ako kupiš, što je najbolje. Zato je važno, da paziš na zaštitni znak na stroju. Po znaku ćemo znati, iz koje je tvornice dotični stroj, a ujedno je važno, da kod ponovne nabave raznih istrošenih dijelova stroja, koji se čestom uporabom troše, pa ih treba nadomjestiti, znadem, gdje ih možemo i moramo naručiti.

Najobičniji su strojevi: 1) stroj za meso, koji se može upotrebiti za voće, povrće, kruh, krumpir i za oblike tjestenine. 2) Stroj za orahe i bademe, koji se, ako ima raznih umetaka, može upotrebiti i u druge svrhe. U većim kućanstvima u gradu a i na selu dobro će poslužiti stroj za tjesteninu.

Imade li koja kuhinja po nekoliko ovakovih strojeva, a treba da rade istodobno, dobro je, da imadu zajednički motor za pogon.

Kuhinjsko suđe i oruđe. Među najvažnije kuhinjsko oruđe spadaju kuhinjski noževi. Noževi moraju biti oštri i neosjetljivi prema kiselini i vlagi. Nož se najbolje naoštri brusom od čelika. Sam nož treba da je od čelika, jer takav čelični nož ne ostavlja traga na prstima kod guljenja i priredbe hranila. Uz takav nož ostaju ti, domaćice moja, ruke nježne i bijele. Osim toga imaju

ovakovi čelični noževi, a i drugi pribor od istoga materijala, još jednu prednost. Iza uporabe operu se u mlačnoj vodi, posuše, a ne treba ih kao ostale šmirglati ili drugim sredstvom čistiti. Dobro je, da su i držci na ovakovu priboru od istoga materijala. Inače se već dogodilo, da kod čišćenja pribora najedamput držak ostane u ruci. Danas se taj pribor zove krom-pribor.

Kuhinjsko suđe mora biti otporno prema vanjskim utjecajima. Najidealnije suđe je ono, koje se kuhanjem, pranjem i čišćenjem ne mijenja.

Suđe od čelika je otporno prema rđi i kiselinama. Ono imade tu prednost, da je lijevano u jednome komadu. Čelično suđe je vrlo teško i skupo, pa ga preporučamo za javne kuhinje. Dobro je, da svaka domaćica imade barem jednu željeznu kaserolu.

Suđe od nikla se vrlo lako čisti, samo se mora paziti, da u njemu ne ostaju kisela jela, jer ga izjedaju.

Suđe od aluminija je vrlo lagano i sjajno, lako se čisti, a najmodernije imade ručice izolirane, da se kod kuhanja slabo ugriju. To je ugodno za domaćicu, jer može suđe micati nezaštićenom rukom.

Najmodernije suđe je stakleno suđe. Stakleno suđe je otporno prema promjeni vremena, vidi se, kako se jelo kuha ili peče, a da ne treba dizati poklopce, a što je najbolje, jelo skuhano ili pečeno donosiš na stol u samoj staklenoj posudi. Najljepše pak je kod staklenoga suđa to, što ga možeš lako oprati u mlakoj vodi, kad si ga upotrebljavala. Baš time, što je stakleno suđe prozirno, u njem vidiš, kako se jelo kuha ili peče, djeluje takovo suđe otmenije od glinena ili od suđa iz druge tvari.

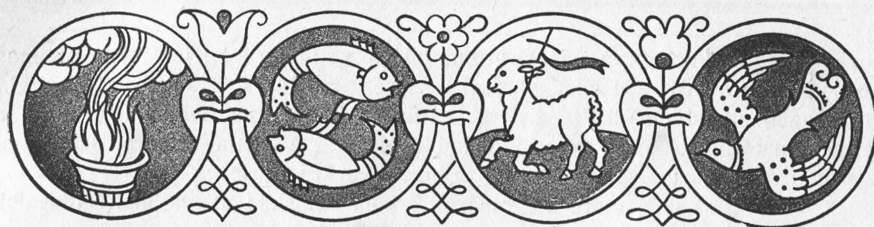
Stakleno suđe se prodaje pod imenom »Durax«.

S obzirom na prozirnost i otpornost kod pada ovoga staklenoga suđa dobro je, da se upotrebljava za čuvanje materijalija. Ovakove staklenke ne trebaju natpisa, jer se lako i odmah vidi, što je u njima.

Osim suđa ima i drugih kuhinjskih potrepština, koje olakšavaju rad. Ovamo spadaju razne žlice za vađenje koštica iz voća, rezalica za jabuke i jaja, urezane kuhače, kojima se mnogo bolje miješa. Žičani umetak za posuđe u masti, žičana košarica za izljev. Imade toga još bezbroj. Stvar je domaćice, da znade izabrati ono, što treba, i da razumije postupati pojedinim vrstama prema materijalu.

Mač na oltar. Vođa i osloboditelj Španije, general Franco, za koga znademo, da je uvjeren katolik, je posebnim načinom pokazao svoju vjeru, da je sva vlast od Boga. Nedavno je u madridskoj crkvi sv. Barbare u nazočnosti nadbiskupa i kardinala Thomasa uz dirljivi obred stavio svoj mač na oltar i tako svoju vlast predao u ruke Božje. Stavivši mač na oltar izmolio je kratku molitvu: »Gospodine Bože, primi i nagradi trud i nauku tvoga naroda, koji je sa mnom u tvome imenu junački nadvladao neprijatelja istine. Gospodine Bože, u tvojim je rukama sva vlast. Pomozi mi, da dovedem svoj narod u potpunu slobodu na slavu tvoju i tvoje Crkve«.

Nadbiskup i kardinal je na to generala blagoslovio i rekao: »Neka bude s Tobom Gospodin Bog, od kojega dolazi sav zakon i sva vlast. Neka Te blagoslovi i čuva i unaprijed u svojoj ljubavi. S Tobom neka čuva i štiti i narod, koji je izručen Tvomu vodstvu. U to Te ime i ja blagoslivljem.

Nek je svašta.

Kongres Krista Kralja u Ljubljani. Od 25. do 30. srpnja bio je u Ljubljani kongres Krista Kralja. Bio je to veličanstveni kongres. Svojim sjajem i ozbiljnošću svega svoga rada natkrilio je posljednji kongres, koji se držao u Poznanju u Poljskoj. Sv. Otac Papa Pijo XII. poslao je na kongres posebnoga svoga izaslanika, kardinala Aug. Hlonda, nadbiskupa poznanjskoga. Naum, nakana kongresa je bila, kako je to kazao ljubljanski biskup dr. Rožman i svom govoru, kojim je otvorio kongres: »Sve obnoviti. Obnoviti treba, što je zastarjelo, što je oboljelo, pa ne može vršiti dužnosti određenih od Boga, a time ne može da postigne određenu od Boga svrhu«. Oboljeli pak su mnogi, koji ne živu kršćanskim životom, oboljele su obitelji, oboljela su društva, narodi, države, koje ne priznavaju Kristove kraljevske vlasti. Kongres ovaj je želio, da pojedince i cijelo ljudsko društvo obnovi u Kristovu duhu.

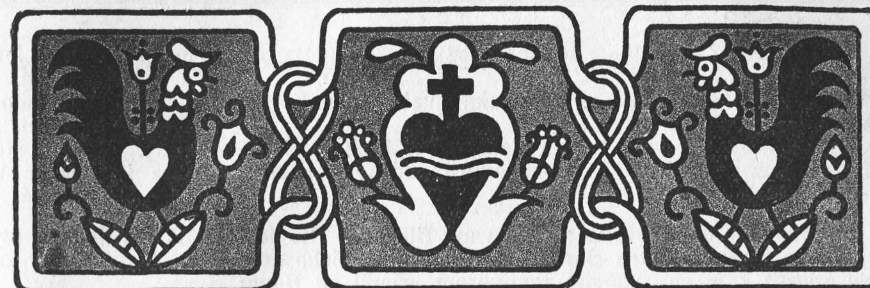
Lijepo je prikazao u svom govoru kanonik iz Luksemburga, dr. Fridrik Mack, zadaću kongresa Krista Kralja, kad je odgovarao na pitanja: »Čemu ti kongresi? Koja im je poglavita svrha? Koji je njihov program?« »Veoma je velika, odgovorio je govornik na ta pitanja, veoma je velika, ali podjedno i veoma jednostavna svrha, a i program tih kongresa: da proučavamo, ljudima objašnjujemo i primjenjujemo na praktički svakidašnji život velike misli vodilice zadnjih Papa, a poimence misli glasovitoga pastirskoga pisma pokojnoga Pape Pija XI., kojim je ustanovio svetkovinu Krista Kralja.

Ne možemo da se dulje upuštamo u velike istine, koje su iznesene na tom kongresu: ne da nam prostor našega Glasnika. No svi govori, koje su pojedini govornici najrazličitijih naroda u raznim jezicima držali na kongresu, kao i sam opis kongresa, izaći će na slovenskom jeziku u posebnoj knjizi, pa mi već sada upozorujemo naše čitatelje na tu knjigu, da je sebi nabave, kad izađe. Mnogo će dobra i korisna u njoj čitati i iz nje naučiti. Svi će govori — kako rekosmo — biti prevedeni, vjerno prevedeni na slovenski.

Euharistijski kongresi u našim krajevima. Više se ljetos držalo kongresa u našoj Hrvatskoj, no najljepši i najsjajniji bili su kongresi u Jastrebarskom, u Jaski, prije Velike Gospe, i Našicama o Maloj Gospi. Na kongresu u Jastrebarskom bilo je do dvadeset tisuća vjernika i četiri naša biskupa: nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac, njegov generalni vikar, pomoćni biskup dr. Franjo barun Salis Seewis, te biskupi banjalučki Joso Garić i senjski dr. Burić. Cijeli kongres veoma se duboko dojmio svih vjernika, pa će zacijelo i donijeti svemu onomu kraju obilnoga ploda u duhovnom životu.

I kongres u Našicama veoma je lijepo uspio, pa će i on uz Božji blagoslov donijeti najljepših plodova u duhovnom životu katoličke naše Slavonije.

Doista nešto izvanredno. Takove crkvene svečanosti svijet jamačno nije doživio, kakovu je doživjela ove godine župna crkva sv. Martina u Roubaixu u Francuskoj. Isti dan je u istoj župi, u župnoj crkvi, imalo osam domaćih sinova, župljana iste župe, prvu svoju, mladu misu. Svi ti novomisnici su u isto vrijeme kod osam oltara prvi put prikazali nekrvnu žrtvu Svevišnjemu, a u prvim klupama crkve bilo je 36 bogoslovaca, klerika iste ove župe, koji se pripravljaju za svećeničko zvanje. Bog dobri gleda doista s veseljem na tu župu i na njezine katoličke obitelji.

Zahvalnice.

Ciglena: Za ozdravljenje svoje rođakinje od teške i duge bolesti. **N. N.**
Škrljevo: Za ozdravljenje i dobro uspjelu operaciju svoje kćerke, majke dvoje djece. **N. N.**
Grabrov Potok: Za ozdravljenje od teške bolesti. **Marija Budin.**
Kraljevec-Međimurje: Za veliku primljenu milost. **J. K. i D. K.**
Križišće: Za uslišene molitve. **Jovica Bubanj.**
Zagreb: Za velike milosti u teškim časovima. **Obitelj S. K.**
Gradina: Za sretno položeni ispit sina i kćeri i za svoje ozdravljenje. **Magdalena Grigić.**
Valpovo: Za jednu veliku milost. **Kata Milošević.**
Zavidović: Za ozdravljenje od glavobolje, jer je našla izgubljene stvari i za sve druge milosti. **A. M.**
Vinodol: Za pomoć u velikoj potrebi. **Marija Zoričić.**
Zlatar: Za ozdravljenje od teške žutice. **A. H.**
Vis: Za pomoć u svim nevoljama i potrebama. **Barbara Pečarević.**
Zagreb: Za primljene milosti prigodom polaganja spita. **Sverović N.**
Zagreb: Za pomoć kod ispita. **M. L.**
Samobor: Za ozdravljenje oca obitelji, kad je već ljudska pomoć zatajila. **M. Š.**
Zagreb: Za sretno položenu maturu svoje kćerke **zahvalna majka.**
Čibača-Dubrovnik: Za pomoć u mnogim nevoljama. **Kate Butigan.**
Ivanska: Za mnoge primljene milosti. **Obitelj Iverac.**

Zahvaljuju napose sv. Josipu:
Novi Sad: Za primljene milosti. **R. M.**
Zagreb: Za mnogo primljenih milosti. **Matilda Venko.**
Kozarevac: Za ozdravljenje. **Đuro Arvaj.**
Sušak-Vežica: Za pomoć kod suda. **Ana Musulin i djeca.**
Brodanci: Za sretnu operaciju. **Stevo Arambašić.**
Zagreb: Za mnogo primljenih milosti. **Marija Petronić ud.**
Zagreb: Za sve milosti. **Ana Justin.**
Jablanac: Za sve primljene milosti. **Ljubica Jaur.**
Zagreb: Za nebrojene milosti. **M. E.**
Split: Za primljene milosti. **Manda Sulić.**
Split: Za neprestana dobročinstva čitavoj obitelji. **Ela Miotto.**
Vinkovci: Za mnoge milosti. **T. P.**
De Kalbaav: Za sva primljena dobročinstva. **Mrs. M. Turčić.**
Nova Kapela: Za sve primljene milosti. **Obitelj Jerbić.**
Srijedska: Za mnoge primljene milosti. **Dragica Mandić.**
Beograd: Za uslišanu molbu. **Ana Mitrović.**
Donji Miholjac: Od srca zahvaljuje bl. Nikoli Taveliću za ozdravljenje sina i mnoge druge milosti. **Ivan Štrohl.**
Jajce: Hvala biskupu Langu na pomoć. **S. Pavlak.**

Zagreb: Zahvaljujem se slugi Božjemu Petru Barbariću na uslišanoj molbi. **Julka Jurić.**

Vel. Orašje: Neka je do vijeka hvala Duhu Svetom na primljenim milostima. **Amalija Bret.**

Zagreb: Od srca zahvaljujem Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu, što mi je dragi Bog po njihovu zagovoru ozdravio kćerke, kojima liječnici nisu nikako mogli pomoći. **Marija Gladić.**

Zahvaljuju od svega srca javno: Blaženoj Djevici Mariji, sv. Josipu, sv. Anti, sv. Tereziji, Petru Barbariću, Tereziji Ledóchowskoj i s. Mariji Celini za sve milosti koje su njihovim zagovorom primili od Boga:

Čazma: Za pomoć u bolesti. **Marija Hemen.**
Nedelišće: Za ozdravljenje i ostale milosti. **Kovačić Amalija.**
Osijek: Za mnogo primljenih milosti. **Obitelj Šorš.**
Trpanj (Pelješac): Za pomoć kod opasne operacije na uhu. **Ribić Jakov.**
Zagreb: Za sve milosti. **J. J.**
Osijek: Za ozdravljenje. **Z. Ž.**
Petrinja: Za namještenje svoje kćerke za pomoć u teškoj potrebi i za ozdravljenje. **Pepika Bobinac.**
Slav. Brod: Za sve primljene milosti. **Lina Zagorc.**
Subotica: Za pomoć i milost u vremenitim potrebama. **Malagurski Marija i Jelisava.**
Karlovac: Za mnoge i mnoge primljene milosti. **Marija Barišić.**
Oriovac: Za primljene milosti. **s. E.**
Zagreb: Na svim udijeljenim milostima. **A. B.**
Zlatar: Za ozdravljenje od teške bolesti. **N. N.**
Mrkopalj: Za primljene milosti. **M. S.**
Omiš: Za primljene milosti. **D. Š.**
Toplički Leskovac: Za sretno uspjelu operaciju i za druge milosti. **Ana Pokas.**
Vinkovci: Za primljene milosti. **O. R.**
Prelog: Za veliku pomoć u vremenitim stvarima. **Kečkeš Katica.**
Šaš kod Sunje: Zato što su izbavljeni od teške sumnje. **Tesar Katica i Ivica.**

Križovljan: Zahvaljujem bl. Nikoli Taveliću što me je uslišao u mojim velikim poteškoćama, nadalje zahvaljujem presv. Srcu Isusovu i preč. Srcu Marijinu i sv. Josipu na svim do sada primljenim milostima. **Andro Vočanec.**

Daruvar: Moj otac imao je bolest od koje je mogao svaki čas naglo umrijeti bez svetih sakramenata. — Molila sam se sv. Josipu i on je pomogao. Prije smrti imao je otac još vremena da primi svete sakramente umirućih i primio ih je. Od srca se zato zahvaljujem svetom Josipu. **I. Sz.**

Nadalje zahvaljuju sv. Josipu:

Kraljevica: Za ozdravljenje muža i djeteta. **S. P.**
Dolac kod Travnika: Za ozdravljenje i za pomoć u svim potrebama. **Marija Knebl.**
Beograd: Za ozdravljenje djeteta. **Jelena Račić.**
Varaždin: Za uslišanu molitvu. **Zora Felbinger.**
Čabar: Za dobivene milosti. **Anđela Sušić.**
Zagreb: Za primljene milosti. **Marija Stošić.**

Rajevoselo: Zahvaljujem sv. Josipu, sv. Anti Padovanskom i dragoj našoj Majci Božjoj Šumanovačkoj, što su mi više puta pomogli svojim zagorovom u svim teškoćama osobito radi zdravlja djece. **M. Komadina.**

Od svega srca zahvaljuju sv. Obitelji, presv. Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji, sv. Josipu, sv. Antunu, bl. Nikoli Taveliću:

Dillon Dontana (Sjev. Amerika): Za sve primljene milosti. **Katie K. Boka.**
Varaždin: Za sretan porod i za ozdravljenje djeteta. **J. A. Levačić.**

Budaševo: Za namještenje svoga zeta. **Barica Domitrović.**
N: Za ozdravljenje noge. **Anka Katnić.**
Gradac kod Makarske: Za ozdravljenje teško bolesnoga oka. **Marija Viskić.**
Križevci: Za ozdravljenje i što je brat dobro položio ispit. **A. G.**
Krapina: Za ozdravljenje sinčića. **A. V.**
Topolovac kod Siska: Za ozdravljenje i druge primljene milosti. **Marija Ivanović.**
Vinkovci: Zato što je sretno svršio razred. **Rubin Josip.**
Kreševo: Za mnoge primljene milosti. **Ankica Milošević.**
Klenovnica-Žrnovnica: Za ozdravljenje kćerke od teške upale pluća. **Kata Butorac.**
Delnice: Za ozdravljenje. **Marica Birko.**
Antunovac: Za dobro položeni ispit. **Marija Ciganić.**
Slav. Brod: Za jednu veliku milost. **M. B.**
Gerovo: Za primljenu milost. **Franjica Turk.**
Ivanovci: Za primljenu milost. **Ana Matijević.**
Zagreb: Za dobro uspjelu tešku operaciju. **Slava Stipanović.**
Mušaluk: Za primljene milosti. **M. B.**
Virje: Za primljenu milost u bolesti. **B. Š.**
Marija Bistrica: Za ozdravljenje teško bolesne desne ruke kojoj je prijetila opasnost otrovanja. **Terezija Klemar.**
Vinkovci: Za uslišanu molbu. **M. Plum.**
Bajska Novak: Za ozdravljenje. **Filipina Štimac.**
Vrbnik: Za sve milosti. **M. P.**
Osijek: Za uslišanu molitvu. **Aphenberger Kata.**
Kalinovac: Za mnoge primljene milosti. **Cila Kaić.**

Novi Sad: Iz dubine svoje duše zahvaljujem Božjem Veličanstvu, koje mi se smilovalo i uslišalo moju žarku i skromnu molitvu. Čitajući mnoge zahvalnice o izvanrednoj pomoći i dobroti sv. Josipa obratila sam se pouzdano žarkom molitvom k njemu, da mi pomogne u mojoj velikoj tuzi i nevolji, jer sam iza smrti svoga muža ostala u najvećoj bijedi sa svoje dvoje male djece. Neko vrijeme bila sam i odijeljena od njih, te sam prepatila neiskazane duševne patnje i bol. — I predobri sv. Josip me je uslišao. Najprije mi je ozdravio mlađe dijete, koje je bolovalo tri i po mjeseca od strašnih krasta. Molila sam zatim, da mi Bog dade toliko steći da uzmognem djecu kod sebe držati i sama prehranjivati, jer sam vidjela kako je djeci u tuđim rukama. Zaostaju duševno i tjelesno. — Sv. Josip me je uslišao. Sada je obadvoje djece kod mene, a ja dobivam mjesečnu potporu od banovine. Uvjerena sam svom dušom, da mi je Bog pomogao samo po zagovoru sv. Josipa, pa mu na ovima kao i svim drugim milostima od svega srca zahvaljujem, a njegov Glasnik držat ću dokle god mi bude moguće. **Udovica.**

Nadalje od srca zahvaljuju sv. Josipu:

Petrinja: Za ozdravljenje. **Glušić Marija.**
Vaška — Podr. Slatina: Za ozdravljenje od teške plućne bolesti i za sve druge milosti. **Elizabeta Lorenc.**
Zagreb: Za sretno uspjelu operaciju te je opet progledala. **Ivana Sonanijević.**
Red Lodge, Montana: Za primljenu milost. **Francika Starković.**
Bol na Braču: Za ozdravljenje brata, koji je teško bolovao od upale trbušne opne te su već i liječnici izgubili svaku nadu u ozdravljenje, zatim za ozdravljenje teško bolesnog sina Ivice. **Ruža Viličić.**
Zagreb: Za pomoć kod teškog ispita. **S. A.**
Zagreb: Za mnoge primljene milosti osobito za ozdravljenje svoga muža. **M. N.**
Subotica: Za dobivenu milost. **Natalija Ivković.**
Zagreb: Za dobro položeni posljednji ispit na sveučilištu makar su izgledi bili minimalni. **P. V., dipl. phil.**

Darovi.

Darovaše za fond i proširenje Glasnika sv. Josipa: Po 50 d: F. Folich, Kostajnica; M. Abramović, Ogulin; M. S., Krasica. — **Po 30 d:** S. Majstorović, Nuštar; M. Križinić, Ljubljana. — **Po 25 d:** A. Vrus, Čabar. — **Po 20 d:** Sestre Milosrdnice, Osijek; M. Juričić, Križišće; K. Krša, Županja; Preč. g. Bičanić, Zagreb; S. F., Zagreb; B. Smoljan, Mostar; B. Fabijanić, Comvay. — **Po 15 d:** A. Bek, Potok; I. Jugovac, Banja Luka; Sestre Milosrdnice, Dugaresa; M. Malinar, Lokve. — **Po 10 d:** K. Milarić, Baška; A. Butorac, Krasice; J. Šimić, Ivankovo; Vj. Štetić, Požega; Lj. Madža, Mostar; N. N., Dubrovnik; Obitelj Rudolf, Sv. Nedjelja; M. Wegner, Osijek; M. Andrović, Bapska Šad; K. Lasić, Milna; R. Neral, Pribić. — **Po 5 d:** O. Steinmetz, Beograd; K. Brajdić, Skrad; M. Weissa, Sl. Požega; K. Knuples, Zagreb; A. Trajan, Ruma; M. Marasović, Skradin; K. Abramović, Račinovci; M. Pasariček, Zagreb! T. Šonić, Split.

Za razne svrhe darovaše: Obitelj Gecan, Ivan. Kloštar i Dragica Buković, Zagreb za gradnju crkve u Ohridu 50 d. — Sestre Milosrdnice, Fiuma, bolnica za Misije 100 d. — E. Gršić, Đurići, za siročad na Vrhovcu 5 d. — Z. i M. Šeremet, Zagreb, za crkvu u Ohridu 50 d. — M. Percan, Los Angeles, svijeće sv. Josipu. — C. N., Zagreb, za siročad na Vrhovcu 300 d.

Za Kruh sv. Antuna: I. Katrančić, Čaglin 100 d; S. K., Slunj i N. N., Zagreb po 20 d; A. Palihnich, Cliffide 54 d; K. Deletić, Zagreb 10 d.

Za Dom biskupa Langa: R. Č., Zagreb 100 d; K. Valić, Petrčane 20 d.

Za crkvu sv. Josipa: Fr. pl. Jeličić, Donja Batina 70 d; Lj. Ilončić, Osijek 60 d; N. N., Zagreb 50 d; H. Račić, Kos. Mitrovica 20 d; O. Berusić, Beograd 15 d; A. Pusich, San Pedro 13 d. — **Po 5 d:** M. Ilek, Feričanci; E. Gršić, Đurići; F. Nučić, Zagreb.

Za crkvu u Ružićima: Po 100 d: J. Stajduhar, Zagreb; K. R., Br. Drenovac. — A. Čokišić, Živike 50 d. — **Po 25 d:** M. Karčić, Daruvar; P. Car, Zagreb; S. Bugarin, Zagreb 20 d. — **Po 10 d:** M. Džeba, Bugojno; Sestre Milosrdnice, Bugojno; M. Džeba, Bugojno; I. Klepac, Golubac; R. Dorić, Jamarica; E. Mate, Zagreb 5 d.

Naši mili pokojni pretplatnici:

Amalija Brovet, Čabar; Jozefina Marković, Zagreb; Aleksander Križanić, Sračinec; Marta Tušek, Krapina; Ivan Rajić, Vareš; Zorica Tajferić, Zagreb; Margareta Požežanec, Virovitica; Terezija Ivanić, Sl. Brod; Franjica Jemrić, Rakovci; Zorka Tirić, G. Vakuf; Luce Greganović, Pridvorje; Kata Greganović, Pridvorje; Ružica Franz, Zagreb; Martin Milković, Zagreb. — **Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.**

SADRŽAJ: Osobita pomoć anđela čuvara. — Sveta krunica. — Zagreb moli krunicu. — Prijatelji svete krunice. — Krunica švedske kraljice Katarine. — Napoleon I. i krunica. — A Krist je šutio... — Radimo i mi tako. — »Živio Krist Kralj!« — Bako, što moliš tako dugo? — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Tekla Delač, vrhovna glavarica. — Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

JERONIMSKE KUĆNE KNJIŽNICE

Da se pospješi osnivanje što većeg broja jeronimskih **kućnih knjižnica** i po privatnim domovima i po društvima i čitaonicama, Društvo sv. Jeronima odlučilo je:

izbor svojih vrijednih knjiga dati uz trećinu cijene i povrh toga razdijeliti besplatno veliki broj svojih izdanja.

Složeno je deset raznih skupina knjiga, koje se daju **po 10 dinara,** i tko kupi barem jednu od tih skupina knjiga sudjeluje već kod:

žrebanja te može dobiti besplatno 25, 50 ili 100 knjiga, jer će se među kupce podijeliti veliki broj takvih nagrada.

Skupine knjiga **po 10 dinara** jesu ove:

1. **Vjerska pouka** (Obrana vjere, »Crkva i država«, i »Povijest crkve katoličke«).
2. **Nedjeljna Evanđelja** (Četiri sveska sa slikama i tumačenjima nadbiskupa dr. I. E. Šarića).
3. **Pobožne priče i pjesme.** »Svijetlo svijeta« i »Golgotske ruže« od Milutina Majera, »Od Isusa i Marije« i »Kraljica Hrvata« pjesme od V. Deželića oca).
4. **Svetački romani.** (»Sedam puta udarani« (Sv. Jeronim) i »Sofiju odabra« (Sv. Ćiril) od V. Deželića sina.
5. **Roman o. sv. Franji.** (»Božji vitez« i »Božji sirotan« od I. Kršnjavoga).
6. **Hrvatska povijest.** (»Na vratima hrv. povijesti« i »Svoji na svome« od Dr. L. Katića i »Hrvatski Job« od prof. P. Grgeca).
7. **Povijesni romani.** (»U pandžama lava«, »Majka velikoga kralja« i »Petar Krešimir« od V. Deželića oca).
8. **Pripovijesti iz hrv. krajeva.** (»Dalmatinke«, »Gorančice«, »Slavončice«, »Ličke priče i »Bunjevčice«).
9. **Omladinske knjige** (»Stare slave djedovina«, hrv. povijest u pjesmama i »Tajna zelene ptice« od L. Colome).
10. **Gospodarska pouka** (sedam knjiga).

Svaki tko kupi koju skupinu od ovih po 10 dinara, dobiva već trostruku vrijednost, jer su te knjige u pojedinačnoj prodaji tri puta skuplje, a može još dobiti 25, 50 ili 100 knjiga na dar, jer je:

svakoj skupini knjiga priložen žrebni broj, a žrebanje se obavilo ove godine na Dan Dobre štampe (Petrovo 29. VI.) i obavit će se još na Jeronimski dan (30. IX.).

Koji su brojevi izvučeni javit će se u svim jeronimskim časopisima i u dnevnoj štampi.

Knjige je najzgodnije naručiti kod mjesnog jeronimskog povjerenika (v. g. župnika) ili izravno kod **Društva sv. Jeronima Zagreb, Trg Kr. Tomislava 21.** Novac valja unaprijed slati dodavši za poštarinu 2 dinara po skupini. Tko naruči svih 10 skupina, ili uopće knjiga za 100 dinara ne treba nadoplatiti na poštarinu ništa. — **Hrvatsko književno Društvo Sv. Jeronima Zagreb, Trg Kralja Tomislava.**

Knjiga o Papi i Papinstvu. Lani je pokrenuta popularna knjižnica pod naslovom **Katolička Mala Knjiga.** Izašlo je prošle godine 10 raznih sveščića; kao 1. svezak za novo godište izašla je na 64 stranice knjižica o papinstvu i o novom Papi, koju je izdavač još koncem veljače najavio; u tekstu se nalazi 8 slika. Cijena je ovoj knjižici **2 din.,** a na finijem papiru **3 din.;** pretplata na cijelu seriju (10 sveščića) **din. 15,** a naručuje se na adresu **Katolička Mala Knjiga — Bežlja p. Teslić (Bosna).** Povjerenici dobiju popust.

A. Vrhovna uprava crkve Kristove. — I Poglavar crkve. 1. Vidljivu družtvu — vidljiva glava, 2. Petar i njegovi nasljednici (prvak među apostolima — rimski biskup — nasljednik sv. Petra), 3. Papinstvo.

II. Pomoćnici poglavara crkve. 1. Biskupi i svećenici, 2. Kardinali, 3. Sv. kongregacije, 4. Druge crkvene ustanove, 5. Jedinstvo uprave.

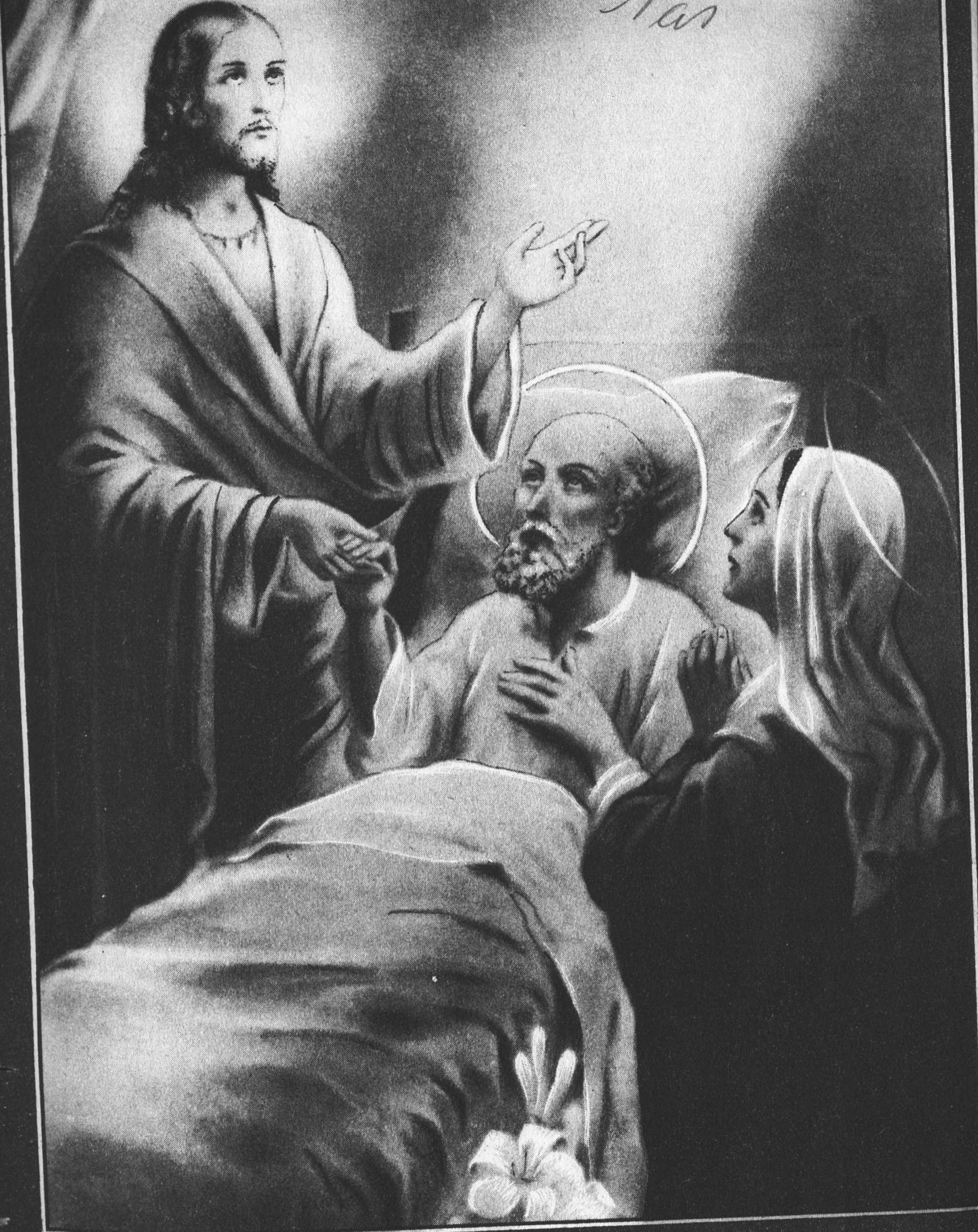
III. Sjedište vrhovnog poglavara crkve. 1. Grad Rim — papin grad, 2. Papinska država, 3. Vatikan, 4. Crkva sv. Petra.

IV. Kako se bira Papa. 1. Tko bira i tko može biti izabran, 2. Gdje se obavlja izbor, 3. Uoči dana izbora, 4. Kako se glasuje. Propisi za konklave, 5. Izbor Pija XII. dne 2. ožujka, 6. Iza svršenog izbora.

B. Papa Pijo XII. 1. Od kolijevke do oltara (obitelj Pacelli — mali Eugenije — klasične nauke — bogoslov), 2. »Vnidu k oltaru Božiju« (mlada misa — crkva Gospe od Snijega — u ispovjed. i na propovj. profesor i diplomata), 3. »Pravdom k miru« (papin nuncij — kod cara Vilima — pred revolverom — u Berlinu), 4. Uz namjesnika Kristova (kardinal — drž. tajnik — kao papin legat — jedan dan kod drž. tajnika), 5. Sluga slugama Božjim (upravo su Njega očekivali Katol. Akcija — vanjski lik — rodbina — prvi čini — štićenici Sv. Oca).

Mjeseca listopada 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. N. — **18. po Duhovima. Evanđelje. Isus izliječi uzetoga. Mt. IX., 1—8.** Remigije, biskup u Reimsu u današnjoj Francuskoj, umro 533. godine.
2. P. — Anđeli Čuvari.
3. U. — Mala Terezija od Djeteta Isusa, djevica reda karmelskoga, umrla 1897. godine. Odlikovala se velikom ljubavlju prema Bogu. Svetom je proglašena 1925. godine.
4. S. — Franjo Asiški, osnovatelj triju redova franjevačkih: franjevaca, klarisa i trećeg reda.
5. Č. — Placid, sin rimskog velikaša Tertula, učenik sv. Benedikta. Nevjernici su provalili u samostan na Siciliji, gdje je Placid bio opat i pogubili ga s braćom njegovom radi sv. Vjere 539 godine. — Tihorad.
6. P. — Bruno, osnivač Kartuzijanaca. Umro je 1101. godine.
7. S. — Majka Božja svete Krunice.
8. N. — **19. po Duhovima. Evanđelje: Priča o kraljevskoj gozbi... Mt. XXII., 1—14.** — Demetrije (Zvonimir) mučenik. — Brigita, udovica, uzor u svim kršćanskim vrlinama. ⊕
9. P. — Dionizije, prvi biskup u Ateni u Grčkoj, koga je obratio sv. Pavao.
10. U. — Franjo Borgija, treći general Družbe Isusove.
11. S. — Materinstvo blažene Djevice Marije.
12. Č. — Maksimilijan, biskup u Celju u Štajerskoj. Podnije mučeničku smrt 283. godine. — Većerad.
13. P. — Eduard, kralj engleski, umro je Sveto 1066. godine. — Slavoljub.
14. S. — Kalisto, Papa i mučenik 223. godine.
15. N. — **20. po Duhovima i mlada. Evanđelje: Isus izliječi bolesnog sina kraljevog činovnika. Iv. IV., 46—53.** Terezija od Isusa.— Velika Terezija. — obnovila je uz pomoć sv. Ivana od Boga karmelski Red i dovela ga prvotnoj stezi. Pisala je mnoge učene knjige. Odlikovala se pobožnošću sv. Josipu. ☽
16. P. — Hedviga, kraljica udovica.
17. U. — Margareta Marija Alakok, redovnica Pohođenja Marijina, preko koje je Isus objavio svijetu svoje Presveto Srce. Umrla je 1690. godine.
18. S. — Luka Evanđelist, drug sv. Pavla apostola, zaštitnik liječnika i slikara.
19. Č. — Petar Alkantarski, franjevac, završio strogi život 1562. godine.
20. P. — Ivan Kentski, rodom Poljak, umro 1473. godine.
21. S. — Uršula, djevica, koju su Huni zajedno s njezinim drugaricama ubili radi sv. vjere i sv. čistoće. — Hilarion, opat.
22. N. — **21. po Duhovima. Evanđelje: Priča o dobrom kralju i nemilosrdnom podaniku. Mt. XVIII., 23—33.** — Kordula djevica i mučenica u samostanu sv. Uršule. ●
23. P. — Ignacije patrijarh carigradski.
24. U. — Rafael Arkanđeo. Ime znači: Lijek Božji.
25. S. — Hrizanto i Darija, mučenici.
26. Č. — Evarist, Papa i mučenik. — Zemislav.
27. P. — Vincencij i Sabina, mučenici u Španjolskoj.
28. S. — Šimun i Juda Tadej, apostoli. Zajedno su bili mučeni u Perziji.
29. N. — **22. po Duhovima. Evanđelje: Dajte caru što je carevo, a Bogu što je Božje. Mt. XXII., 15—21.** Narcis, trideseti biskup u Jerusalemu. Umro je u starosti 116 godina. — **Svetkovina Našega Gospodina Isusa Krista Kralja. Evanđelje: O Kraljevstvu Kristovu. Iv. XVIII., 33—37.** ☾
30. P. — Alfonz Rodriguez, priznavalac.
31. U. — Vuk. (Wolfgang) biskup. — Vukmir.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

Godište 67. Studeni 1939. Broj 11

Glasnik sv. Josipa.

Izlazi svaki mjesec u Zagrebu.

Cijena mu je za godinu 1939.: Za Jugoslaviju din 15.—, za Istru din 20.— za inozemstvo din 30.—, za Ameriku din 30.—.

Narudžbe, pretplata i reklamacije šalju se na: Upravu »Glasnika sv. Josipa«. Zagreb, Frankopanska ulica br. 17 (Samostan ss. Milosrdnica).

Broj čekovnog računa 34.582.

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. STUDENI 1939. BROJ 11.

Općinstvo svetih.

Jeste li se moleći Apostolsko vjerovanje što zamislili, kad ste molili »Vjerujem... Općinstvo svetih«? Jedva vjerujem, da jeste. A ipak je općinstvo svetih, koje vjerujemo kao od Boga objavljenu istinu, tako utješno za nas, nešto osobito lijepo i kršćanskomu srcu ugodno.

A što je općinstvo svetih?

Kažemo odmah: općinstvo svetih je ona najuža zajednica svih nas Kristovih vjernika: nas ovdje na zemlji, duša pravednika u čistilištu i pravednika, koji već uživaju u nebu rajsko veselje. Općinstvo svetih je onaj divni vez, koji sve nas vjernike, i nas na zemlji, i duše u čistilištu i svece Božje veže u jednu lijepu obitelj, kojoj je glava sam Isus Krist.

Još smo u pučkoj školi učili, da je Kristova Crkva trovrsna: Crkva, koja na zemlji vojuje, ili »Crkva vojujuća«; Crkva, koja u čistilištu trpi, ili »Crkva trpeća«; Crkva, koja već u nebu slavi slavlje, ili »Crkva slavna«. Sve su ove tri Crkve, jedna je samo Crkva, jedno samo tijelo, kojemu je glava Isus Krist, jedna samo obitelj, obitelj Isusa Krista.

U nedjelju prije svetkovine sviju Svetih slavi sveta katolička Crkva svetkovinu Krista Kralja. Gospodin Isus Krist kao Bog Kralj je svega stvorenja, jer je kao Bog on sve stvorio, sve vidljivo i nevidljivo. On je dakle apsolutni, neograničeni gospodar svega, što je na nebu i na zemlji, uopće svega, što jest.

Ali posebnim načinom Isus Krist je kralj svega razumnoga stvorenja: i anđela na nebu i ljudi na zemlji. On je kralj, jer je stvoritelj i anđela i čovjeka. No kad se radi o čovjeku, Isus Krist je još posebice kralj svih ljudi, jer ih nije samo stvorio, već i otkupio. S križa on je zagospodovao nad svim ljudima, jer je za sve ljude trpio, za sve ljude umro.

A zašto je Isus Krist za sve ljude trpio, za sve ljude umro?

Da ih otkupi i spasi, da ih uvede u kraljevstvo Oca svoga, u lijepi raj.

A kako on to čini?

Preko svoje Crkve, preko katoličke Crkve.

No što vidimo?

Jesu li svi ljudi u Kristovoj Crkvi, u katoličkoj Crkvi?

Koliki su silni milijuni, koji za Isusa Krista nisu ništa čuli, koji o Isusu Kristu ne znaju ništa? Koliko još imade pogana? A koliko imade ljudi, koji hoće da budu kršćani, i vele, da su kršćani, a ipak nisu u Kristovoj Crkvi, u pravoj i jedinoj Kristovoj Crkvi, u Crkvi rimokatoličkoj?

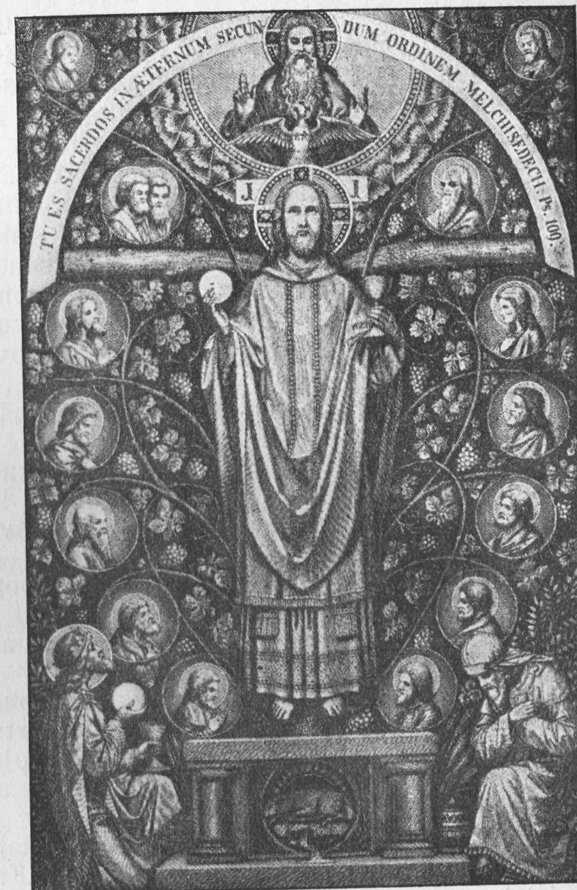
Isus Krist je kralj i pogana, a i svih onih, koji hoće da budu kršćani, a po svetom krštenju i jesu kršćani, ali ne će da budu u Kristovoj Crkvi, ne će da budu pod vlašću onoga, kome je Krist povjerio svoju Crkvu: pod vlašću sv. Petra i njegovih nasljednika. Isus Krist je i njihov kralj, ali je ipak osobito kralj onih, koji njega i priznaju svojim kraljem i ispovijedaju, da su njegovi podanici, a to su vjernici rimokatoličke Crkve. U rimskom biskupu, u svetom Ocu Papi, Isus Krist je glava, nevidljiva glava svete rimske Crkve i svih, koji se priznavaju članovima ove Crkve, On je glava svih katolika. Tako je eto katolička Crkva velika obitelj, koju Isus Krist kao glava veže u jednu obitelj vezom ljubavi, vezom one ljubavi, koja ga je iz krila Ocu nebeskoga dovela u krilo Djevice Majke, a iz krila Djevičina na drvo križa.

A jerbo su i oni, koji još trpe u čistilištu, a i oni, koji već uživaju rajsko veselje, bili jednoč članovi ove Kristove obitelji na zemlji, jer su i oni bili članovi katoličke Crkve, ljubav Isusa Krista veže i njih još i danas sa svim onima, koji su Kristovi, koji Isusa Krista ispovijedaju kao Spasitelja svoga, kao svoga Kralja. Svi Kristovi vjernici, i mi ovdje na zemlji, i oni u čistilištu, a i oni u nebu — sve nas veže ljubav Isusa Krista u jednu obitelj, u obitelj Isusa Krista. Pao kao što su članovi obitelji sasvim blizu jedan drugomu, i mi smo, mi na zemlji, sasvim blizu onima u čistilištu i onima u nebu, a i oni u čistilištu, a i oni u nebu nama su posve blizu: svi smo u Kristu braća i sestre.

Ovo divno zajedništvo svih Kristovih vjernika, ovo tako milo i srcu čovječjemu tako ugodno jedinstvo cijele Kristove obitelji osobito se očituje prva dva dana mjeseca studenoga.

I svetkovina sviju Svetih dozivlje nam u pamet i sjeća nas one naše braće i sestara, koji su se oslobodili sviju patnja, svega zla, pa sada uživaju nepomućeno veselje u krilu Božjem. Na sve Svete mi se radujemo s tom našom braćom, s tim našim sestrama, mi se radujemo njihovoj sreći i blaženstvu. A ova naša dobra braća i sestre žele, da i mi dođemo onamo, gdje su oni, da se i mi

jednoć budemo s njima veselili. Ali oni dobro vide i to, kako je trnovitim putem nama kročiti prema nebu, koliko zasjeda, koliko neprijatelja duše naše na nas vreba na putu u vječnost želeći, da nam naškodi, da nas otrgne od Spasitelja našega, zato su oni uz nas, s nama, oni nas pomažu, da sve te neprijatelje naše: strasti i požude u našem tijelu i đavla i pomoćnike njegove izvan nas i oko nas, uzmognemo svladavati i odbijati, a pomažu nas svojim zagovorom, molitvama svojim kod Boga. Braća naša i Sestre u nebu mole se sveudilj za nas.

Sveti sude narodima i vladaju pucima: Gospod njihov kraljuje dovijeka. (Ps. 32, 1.)

Ali vidimo i mi, kako je težak put k spasenju, zato se i mi molimo blaženicima u nebu, da nam pomognu svladavati sve teškoće toga puta. Tako smo eto s blaženom svojom braćom u nebu u sveudiljnom saobraćaju, kao što su i ovdje na zemlji u sveudiljnom saobraćaju članovi obitelji, koji se doista ljube, pa makar bili i daleko jedan od drugoga. Od vremena do vremena oni se posjećuju, oni se međusobno pomažu. I mi posjećujemo svece Božje u nebu, kad se njima molimo, a oni posjećuju nas, kad nama pomažu.

Ovaj vez Kristove ljubavi, koji nas veže s blaženicima u nebu u jednu obitelj, veže nas i s dušama u čistilištu, s onim pravednicima, koji su preminuli u ljubavi Božjoj, ali još treba da trpe, da budu bez ikakove ljage grijeha mogli unići u slavu nebesku i ondje u krilu Božjem uživati rajske radosti.

Svi pravednici u čistilištu su naša braća, naše sestre, ali su nam to osobito oni, koji su bili s nama ovdje na zemlji povezani krvnim, uopće rodbinskim vezom. Svi ovi pravednici u čistilištu

nas ljube i oni se mole za nas. Oni molitvama svojim mogu nas pomagati, a i pomažu nas, jer njihove molitve baš zato, što su mu ti pravednici mili, Bog Gospodin prima i uslišava. Duše pravednika u čistilištu mogu pomoći nama, ali ne mogu pomoći sebi. A eto njima možemo pomoći mi molitvama svojim. A te svete duše, ali radi muka, što ih čistilištu trpe, doista jadne duše, one tu pomoć od nas očekuju, one nas mole i zaklinju, da im pomognemo, da se što prije riješe svojih patnja. »Smilujte se meni, smilujte se meni, barem vi prijatelji moji« vapiju one sa svetim Pismom iz čistilišta k nama, a posebice vapiju one, koje su ovdje na zemlji bile s nama u užem vezu prijateljstva i ljubavi. One nas mole za našu pomoć kao svoju braću, kao sestre svoje, jer su i one članovi obitelji Kristove, članovi svete Crkve Kristove.

Zar se možemo, zar se smijemo oglušiti njihovoj tako žarkoj molitvi?

Ove se bijedne duše mnogo mole za nas, jer su u ljubavi Božjoj, pa se osjećaju s nama jedno. Nije li pravo i pravedno, da im mi ljubav njihovu uzvratimo ljubavlju svojom, da se mi molimo za njih?

Dobri članovi jedne dobre obitelji pomažu se među sobom, gdje god mogu. A ima li bolje obitelji od obitelji Isusa Krista, u kojoj su svi braća i sestre u Isusu Kristu, a on prvorođenac među njima?

Molimo se rado za duše u čistilištu, molimo se uvijek, a osobito se molimo na Dušni dan, koji je dan mrtvih, koji je sveta Crkva ustanovila baš zato, da vjernike svoje potsjeti što življe na onu braću, koja su umrla u zagrljaju s Bogom, ali radi grijeha još nisu u krilu Božjem.

To je eto općinstvo svetih: divno zajedinstvo, divna zajednica svih vjernika Kristovih. Mi vjernici Kristovi na zemlji u zajednici smo sa stanovnicima nebeskim, a u zajednici smo s pravednicima u čistilištu. Oni u nebu bili su jednoč ovdje, gdje smo i mi, a bili su tu i oni, koji su danas u čistilištu. Ostavili su nas i jedni i drugi, ostavili su nas, ali nas nisu zaboravili. Oni nas i danas ljube, jer se i danas osjećaju članovima obitelji Kristove, i danas su i jedni i drugi članovi Kristove Crkve.

Toga nas eto sjeća svetkovina sviju Svetih i odmah za tom svetkovinom Dušni dan.

Na svetkovinu sviju Svetih mole se blažena naša braća u nebu posebnim načinom za nas, koji još vojujemo ovdje na zemlji, molimo se mi posebnim načinom i njima. Na Dušni pak dan, kojemu se duše u čistilištu toliko vesele, molimo se za njih, podvostručimo, podeseterostručimo svoje molitve za njih, da ih oslobodimo iz njihovih patnja. Jadne ove duše bit će nam zahvalne. One se već sada mole Bogu za nas, a molit će se osobito onda, ako im se preko našega zagovora otvore rajska vrata i one nakon svih patnja u čistilištu uđu u divno nebo.

Ljudi kao i mi — veliki pobjednici.

Pobijedili su. I sad ih eno u nebeskom Jeruzalemu. Nitko ih više ne može istrgnuti iz ruke Božje.

Sretni su, veseli, blaženi. Sve je pređašnje prošlo. Gospodin je osušio njihove suze. Nema tu više smrti ni boli, truda ni muke. Oni uživaju slatki mir, mir, koga svijet ne može dati, ali ni oduzeti.

Blagi Gospodine Isuse, obazri se na žrtve, što Ti ih prinosimo za siromašne duše u čistilištu.

Svršio se težak boj, koji su bili. Klance jadikovce, kojima se provlači i naš život, sretno su prebrodili.

Mi ih slavimo, mi im se divimo i čudimo, jer i oni su bili ljudi kao i mi. I oni su bili od krvi i mesa.

Nutrinja ih je gonila, da preziru siromaštvo, a žude za bogatstvom, da mrze zapostavljanje i poniženje, a ljube čast i slavu. Narav ih je silila, da se opiru posluhu, a teže za vlašću, izbjegavaju trud i muku, a bježe za slašću i uživanjem.

Ali što vidimo? Ti se junaci nisu dali. Svoje strasti su neumorno svladavali, svoje želje obuzdavali. Ako su katkad posrnuli i pali, ponovno su ustali i kročili hrabro naprijed uvijek prema uzvišenom cilju: Gore, gore u vječnu domovinu! Gore k Bogu, k sreći, k slavi! Nikad nisu s metnuli s uma onu svetoga Pavla: »Samo onaj bit će okrunjen, koji se bude pravo borio«.

A bili su to ljudi kao i mi. Jedni mladi i svježi kao rosa, drugi stari, uveli kao mrazom ofureni cvijet. Jedni su cvali od zdravlja i snage, a drugi su ležali bespomoćno prikovani uz bolesničku postelju. Tko onda može od nas reći: mlad sam, ne mogu se još odreći svijeta i njegovih slasti. U toj dobi nemoguće je svladavati strasti. A zar može i starac reći ne mogu ovako star promijeniti život? Doista nitko.

Bili su to ljudi kao i mi. Mnogi su od njih bili i grešnici. Nije li sv. Petar u jednom času slabosti izdao svoga Učitelja i Gospodina? A Marija Magdalena? Sedam đavola istjerao je Gospodin iz nje.

Bili su to ljudi kao i mi. Nemojte misliti, da su svi činili velika čudesa, klečali neprestano u crkvi, naslađivali se viđenjima, živjeli u pustinji u zanesenjima, obraćali svjetove.

Mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi, i mi ćemo se promijeniti.
Prva poslanica sv. Pavla Kor. 15, 52—53.

O ne. Istina, bilo je i takvih, jer Gospodin hoće da njegov vrt, Crkva Kristova, bude ukrašena raznovrsnim cvijećem, ali najviše je svetaca služilo Bogu tiho i skrovito, kao što i u prirodi ima najviše priprostoga, jednostavnoga cvijeća.

Nije veličina čovjeka u tom, da čini sjajna i velika djela. U očima Božjim i neznatne dužnosti i sitni poslovi svakdanjega života jesu veliki i sjajni, ako se vrše radi Boga, i onako, kako On hoće. Bog je odredio svakomu čovjeku njegovo mjesto na zemlji, odredio je svakomu i zadaću, koju mora vršiti! Vrši li dakle čovjek volju Božju, ta zadaća i te dužnosti u očima Božjim imadu veliku vrijednost.

Zato jednako može da se posveti i težak u polju i radnik u tvornici, služinče u kući i vladar na prijestolju. Bogu može biti jednako drag slavni učenjak kao i priprosti pastir.

Velik je samo onaj čovjek, koji sve, što čini, čani radi Boga, pa bilo, ne znam kako, neznatno i maleno. Naše doba slavi kao velike junake razne boksače, hrvače, trkače. Svijet im plješće, dijeli nagrade, divi im se. Ali kakovo je to junaštvo? Pravo junaštvo je u onima, koji se tiho žrtvuju, polagano iskrvavljuju, nečujno umiru vršeći svoje dužnosti, ispunjavajući volju Božju. Tih junaka ne poznа svijet, povijest ih ne spominje, ali Bog znade za njih. Njihova su imena zapisana u knjizi života zlatnim slovima.

Kojim junacima pripadamo mi? Onima, koje svijet slavi i veliča, ili onima, koji su zapisani u srcu Božjem?

O, koliko bi se ljudi posvetilo, kad bi za spasenje svoje duše uložili samo polovicu onoga truda i muke, što je ulažu, da omile i ugode svijetu.

Sveti su putovali tegotnim stazama ovoga života. Upoznali su i osjetili sve boli i muke, trude i napore, napasti i borbe, kojima smo izvrgnuti i mi na ovome svijetu.

Tko će nam onda radije pomoći od njih? A njihov je zagovor moćan kod Boga. Zato se u svakoj potrebi života utecimo k njima. Oni nam se ne će nikad iznevjeriti niti u nevolji ostaviti.

S. M. S.

Stari Zagreb svetom Serafinu.

Stari je grad Zagreb na Gričkim Goricama kroz stoljeća tako usko bio povezat sa svetom Crkvom katoličkom i s njezinim životom, te nije bilo važnije crkvene zgode u njemu, kod koje ne bi sudjelovao i sam magistrat grada Zagreba.

Tako je bilo i godine 1768., kada su grički kapucini[1] svečano slavili kanonizaciju[2] svoga svetoga Serafina.[3] Tom je prilikom zagrebački kapucin pater Makarija, koji je vodio cijelu proslavu, upravio 3. lipnja rečene godine magistratu grada Zagreba ovo pismo[4]:

»Slavni se magistrat pažljivo i brižljivo gleda natjecati s drugim glavnim gradovima u onome, što je za diku i za slavu i za pravicu i što pridonosi dobrome glasu, pa ne propušta da to i djelom izvrši, to većim marom i žarom, što vidi, te je određen i pozvan, da upravlja glavnim gradom cijele kraljevine Hrvatske, a ne posebnim gradom jedne vojvodine ili pokrajine. Po skroz pouzdanim vijestima znademo, da su u drugim gradovima na naređenje dotičnoga magistrata građani sa svojim vojvodom ili kapetanom s oruž-

---

[1] Zagrebački su grički kapucini imali svoj samostan i svoju crkvu Bl. Dj. Marije tamo gdje je Kapucinski trg. Taj je samostan dokinuo onaj zloglasni austrijski car Josip II. god. 1788.

[2] Kad sveta crkva katolička kojega blaženika Božjega proglasuje svetim, to se zove kanonizacija.

[3] Sv. Serafin, o kome je ovdje riječ, živio je u 16. i početkom 17. vijeka u Italiji. Bio je brat lajik kapucinskoga reda. Umro je god. 1604. U crkvi se slavi 12. listopada.

[4] Prevodeći ovo pismo ispustili smo naslov i na kraju ono potpisivanje, pa nekoje titulature u tekstu.

jem izašli za paradu na običajnim mjestima, da uzveličaju svečanost kanonizacije novo svetim proglašenoga svetoga Serafina, priznavaoca iz reda kapucinskoga. I da su onda triput opalili iz malih pušaka (kod pjevane mise na Te Deum, na evanđelje i na podizanje) i počastili istoga sveca. Zato se ovom poniznom molbom od strane otaca kapucina zagrebačkoga samostana i naročito od strane onoga

Smrt bl. Nikole Tavilića i njegovih drugova.

oca, koji ravna proslavom kanonizacije, najprije moli slavni magistrat i onda se učtivo poziva građanstvo zagrebačkih Grićkih Gorica za 26. lipnja o. g. u 7 sati u jutro, a 3. srpnja kano na osmi dan proslave u 3 sata poslije podne, da se dostoji kano na Tijelovo s oružjem izaći za paradu sa svojim gosp. kapetanom. I to (ako ovo bude po volji) prvo mjesto da bude na Harmici, drugo na trgu sv. Marka, a treće na malome trgu pred crkvom otaca kapucina.

Da tamo na prva dva mjesta samo oružjem pozdravi i iskaže čast procesiji na prolasku, preč. katedralnome kaptolu i nošenome kipu novo proglašenoga sveca, na malome pak trgu pred crkvom otaca kapucina da pored pozdrava oružjem[5] još i triput opali i počasti nekrvnu žrtvu našega spasenja i to na Te Deum, na evanđelje i na podizanje. Na 3. pak srpnja kano na osmi dan da samo na trgu sv. Marka uzveliča procesiju i da tamo, ako mu bude drago, opet triput opali i postavi krunu svečanosti.

Ovo je, što sam mislio, da sada zamolim slavni magistrat i računam, da me ne će odbiti, budući da za to govori pravica, pa bogoljubnost pravovjernoga grada, pobožnost katolika prema svetima, te priznata naklonjenost gospode senatora prema siromašnim ocima kapucinima. A i Bog će po zagovoru svetoga Serafina obilnim svojim blagoslovom naplatiti iskazatu ljubav i pobožnu uslugu, gradskome će zastupstvu dati napredak i u sreći će očuvati njihove podložnike. A za to ću se i ja neprestano moliti Bogu.«[6]

Da je grad Zagreb na Gričkim Goricama lijepo izašao u susret molbama i željama svojih kapucina, to nam pokazuju nekoje istina oskudne, no ipak dosta rječite vijesti iz onih dana. Zapisnik gradske magistratske sjednice od 23. lipnja 1768. bilježi: **»Prilikom blize svečanosti kod kapucina potreban je i barut za pucanje puškama i mužarima. Zato je povjereno gosp. blagajniku, da taj barut u dostatnoj količini priskrbi.«**[7] Tadašnji pak gradski kapetan Stjepan Zarecki unosi u svoj dnevnik za 2. i 3. srpnja rečene godine: **»2.ga Spremati su i vježbati građani za paradu. 3.ga S građanima je učinjena parada na čast sv. Serafinu i završena je osamdnevna pobožnost.«**[8]

Oj nezaboravljeni stari grade Zagrebe, kolikom radošću i kolikim ponosom prelistavamo mi danas stranice one tvoje lijepe i drage katoličke prošlosti!

---

[5] Ovo, što smo preveli riječima »pozdrav oružjem«, glasi u latinskome »praesentatio armorum«.
[6] Original u spisima grada Zagreba godine 1768. u zagr. drž. arkivu.
[7] Sjednički protokol grada Zagreba 1767.—1772. str. 93. u zagr. drž. arkivu.
[8] Zareckov »Diaetarium anni 1768.« u spisima grada Zagreba god. 1768. u zagr. drž. arkivu.

Kazano, ali nije dokazano.

Bila dva liječnika, dva dobra prijatelja, ali obadva veliki bezvjerci. Najednom jedan od njih teško oboli i dođe na smrtnu postelju. Njegova vjerna supruga, dobra i praktična katolikinja, dvorila ga požrtvovnom ljubavi dan i noć. No najviše je bila zabrinuta za vječno spasenje svoga muža. Znala je, u kakovu je stanju njegova duša, i ljuta joj bol radi toga parala rastuženo srce.

Kad je tako i opet jednom puna tuge i boli sjedila kraj postelje bolesnoga muža, najavi joj služavka jedan posjet. Gospođa izađe na hodnik u susret posjetiocu. Na hodniku je stajao onaj bezbožni prijatelj njezina muža. Kad ga je gospođa ugledala, sjetila se svih bezbožnih izjava, kojima je on ispunjavao svoje razgovore s njezinim suprugom. I puna pravednoga ogorčenja reče gospodinu:

— O koliku mi bol zadaje, gospodine doktore, vaš posjet!

— Zašto, milostiva gospođo?

— Moj je muž na umoru i umrijet će kao bezvjerac, a vi ćete biti krivi za njegovu okorjelost!

— Istina je, da smo nas dvojica, ja i vaš muž, izrekli često mnogo gluposti, ali još do sada nije bilo vrijeme, da ga na to upozorim, no sada se umirite i oslonite se na me.

I njih dvoje uniđu u sobu k bolesniku. Iza pozdrava sjedne prijatelj kraj bolesnika, upre pouzdani pogled u njega i reče:

— Čuješ, prijatelju, s tobom slabo stoji.

— Pa da, to i sam vidim. Osjećam, da sam teško bolestan!

— Da, ali od jučer ti je mnogo gore. Tvoje me stanje zabrinjuje.

— Što hoćeš time da kažeš?

— Velim ti, da je vrijeme, da urediš svoje stvari!

— Budi bez brige! Ja sam oporuku uredio.

— To ne mislim, ali — dragi prijatelju, ja bih se na tvome mjestu ispovjedio.

— Ali, dragi prijatelju — ti se rugaš! Zar nismo nas dvojica više nego hiljadu puta kazali, da su sve te vjerske stvari sama ludost.

— Istina je, kazali smo, ali nismo nikada toga dokazali! A što onda, ako smo se prevarili?

Bolesnik je do sada sve molbe svoje dobre žene, da se obrati k Bogu, tvrdokorno odbijao, ali ova otvorena, iskrena izjava prijatelja duboko ga se dojmila. On zagrli prijatelja, nasloni svoju glavu na njegove grudi i duboko se zamisli, a onda reče:

— Imaš pravo, prijatelju, mi smo kazali, ali nismo dokazali. Ja ne ću da zauvijek propadnem. Ja ću se ispovjediti. Iskaži mi još tu ljubav i pozovi mi g. župnika, da mi podijeli svete sakramente.

»I ti bi dobro učinio, da se ispovjediš,« bile su posljednje riječi umirućega njegova prijatelja, a posljednji njegov smireni pogled milo je počivao na njegovoj ženi i djeci, koji su kraj njegove smrtne postelje plakali od boli radi njegove smrti, ali i od sreće, što umire izmiren s Bogom.

Uslišao si molitvu moju i izbavio me u vrijeme nepravde, zato ću Te slaviti i pjevati hvalu Tebi, Gospode, Bože naš. (Knjiga Mudrosti)

„Bog plati“.

Neka je pobožna starica živjela samo od milostinje. Za svaki darak običavala bi kazati: »Bog plati!« To se sviđalo plemenitim ljudima, pa su joj rado davali milostinju: ili dobar zalogaj ili kakovo odijelo ili novac. Molitva ju je tijesno sjedinjivala s Bogom i, premda sinja sirotinja i prosjakinja u punom znamenovanju riječi, nije se nikad tužila ni prigovarala. Nekoga je dana prolazila kraj dućana bogatoga mesara, kome je novac bio sve na svijetu, a Bog i vjera deseta briga. Starica ga po običaju zamoli za milostinju. »Za koliko želite mesa?« upita mesar i pogleda je ironično. Kad nemam čime da vam platim, kazat ću vam ovo: »Bog plati!« — Mesar uzvrati glasnim smijehom, zgrabi papirić, napiše na nj »Bog plati« i reče: »Dobit ćete toliko mesa koliko važe vaš »Bog plati«. Na jednu stranu postavi mesar svoj papirić sa staričinim »Bog plati«, a na drugu komadić mesa. I gle čuda! Zdjelica, na kojoj je bio papirić prevagne. Iznenađeni mesar stane dodavati mesa — komadić za komadićem, ali ga zdjelica, na kojoj je bio papirić, još uvijek prevaguje. Prestrašen i ganuti mesar kuša da je naravna, ali sav mu je posao bio uzaludan. Skine robu, — ispituje vagu, ali nema nikakove pogreške. Točna je kao i prije. Ponovno stavi na nju tajnoviti papirić i onu količinu mesa, koju je bio skinuo, ali opet kao i prije: zdjelica s mesom skočila u zrak, a ona s papirićem prevagnula k zemlji. Sav u čudu potrči k starici, zamoli je za oproštenje i tvrdo odluči da će popraviti dosadašnji život. Uvjerio se, da »Bog plati« uboge prosjakinje vrijedi više, nego sva njegova nagomilana imovina. Nesamo pobožna starica nego i druga sirotinja onoga mjesta imala je otada u mesaru stalnoga i izdašnoga dobrotvora.

Svjedok mlinareva grijeha.

Jesen. Svježe jutro. Po širokoj cesti, što vodi iz V... u K... junački stupa mlad momak. Lice mu crveno od hladnoga vjetrića i brzoga hoda. Odijelo i cipele posuti su mu sivkastom prašinom. Na leđima mu torba, koji je objesio o zelen prut, što ga je usjekao negdje u živici. Izgleda umoran. Bit će da je već dugo na putu.

Mladić je rodom iz V... a. Ime mu je Ivan Dragić, a po zanatu je bravar. Putuje u K... Tamo mu je vlasnik željezare obećao mjesto nadglednika nad radnicima. Za sat eto ga u K... Još samo da prođe maleno seoce M... Gle, već ga pozdravlja šiljasti zvonik bijele crkvice što se podigla na brežuljku kao tiha golubica. Već mu se smiješe bistra okanca malenih kućica što proviruju između bujnog zelenila.

A on sretan i radostan, što se primiče cilju, pjevucka neku pjesmicu.

Najednom se stane razlijegati tugaljiv i svečan glas zvona.

»Što je to? Svetkovina? — ali kakva? pitao se Ivan.

Pred njim je išlo nekoliko seljaka u svečanom ruhu.

Ivan ubrza korake i doskora ih stigne.

»Hvaljen Isus«, pozdravi uljudno lijepim hrvatskim, katoličkim pozdravom.

Zašto zvoni? Imate li kakvu slavu?

Seljaci ga pogledaju nešto začuđeno. Kad su vidjeli, da je stranac, odgovori jedan:

»Zvoni, jer će biti sprovod pobožnoga mlinara Bičića.«

»Pobožnoga mlinara? Bit će sigurno krepostan i pravedan čovjek, dok ste ga tako nazvali.«

»Da, gospodine. Bio je to nekad siromašan čovjek, koji je teškom mukom hranio ženu i djecu. A onda... — Bilo je to pred mnogo godina — on uzme jedini novac, što ga je imao, i pun pouzdanja u Boga dade načiniti na svojoj njivi lijep križ. Oko križa posadi par vitkih jela i srebrnih omorika. Cijelo Božje ljeto lijetali su šareni leptirići oko sitnog bosioka, nevena i smilja što je oko križa cvalo i mirisalo. Božji vrtić ogradi siromašak lijepom ogradom, koju je domala isprepleo zelen bršljan.

I gle čuda! Stao se čovjek pridizati. Dan na dan množila mu se imovina. Doskora sagradi mlin, podigne kuću i postane prvi bogataš u svoj okolici. No, a to je glavno, nije se mlinar ni uzoholio ni uzobijestio. Bio je dobra srca. Ispod njegova krova, nije siromak nikad otišao prazan. Ali čudno!

Taj čovjek, komu je cvala sreća, nije se nikad smijao. Sad je eto umro bez utjehe sv. vjere. Jedno jutro našli ga njegovi mrtva u krevetu.«

»Vrlo žalosno«. Ivan će snuždeno.

»Kad je mlinar usprkos svomu bogatstvu ipak bio nesretan čovjek, sprovest ću ga i ja do hladnog groba i pomolit ću se za pokoj njegove duše. Ta stići ću još dosta rano u K.

On pođe s ljudima i zamalo eto ih pred kućom žalosti. Tu se bilo već sabralo prilično ljudi.

Mladić pođe malo dalje da opraši cipele i uredi odijelo, dok se započne sprovod.

Od ljudi je saznao, da je mlinarova žena umrla prije više godina.

Veliku baštinu razdijelit će dva mlinarova sina i jedinica kćerka.

Sprovod je krenuo. Između dviju gospođa stupala je mlada djevojka i gorko jecala.

Braća njezina nisu pokazivala osobito velike žalosti za ocem.

Stariji je bio mršav, blijed, tmurna izgleda.

Iz očiju sjala mu pohlepa za novcem i, škrtost. Uz njega išao mlađi brat. Njegove su oči bezbrižno lutale po ljudima.

Ivan se snebivao nad tolikim nehajem. Malo da nije zaplakao. Sjetio se, kako je njemu pucalo srce od žalosti, kad su mu dragoga oca nosili na vječni počinak...

Toplo i srdačno istaknuo je starac župnik odlike i kreposti pokojnoga mlinara, a onda prvi bacio grudu zemlje na njegov lijes.

Par časaka, i grob je bio zatrpan.

Sinovi se brzo udaljili, a kćerka je ostala i dalje, da tuži za onim, koji joj je bio sve na svijetu.

Vjetrić je poigravao valovitom kosom njenom, sunašce joj cjelivalo mlađano čelo. — Ali ona nije ništa osjećala.

Napokon ju njene pratilice odvuku sa očeva groba, a Ivan je sućutno gledao za njom.

Sad ostavi i on posvećeno mjesto i krenu između zelenih livada, rodnih polja praćen pjevom ptičica i žuborom potočića u K. Usred polja između zelenih omorika i šarenoga cvijeća ugleda naš putnik iznenada lijep križ.

Brzo mu pane na pamet, što je čuo čas prije pričati od seljaka. I on pođe prema njemu.

Križ je bio postavljen sred plodne njive. Načinjen je bio od željeza, umetnut u kamen. A stajao je na kamenom podnožju.

S križa se sjao pozlaćeni Spasiteljev lik i milo gledao došljaka. Dugo i dugo motrio Ivan bolno lice Spasiteljevo, a onda se uputio k svome cilju.

Kako li se sve začudilo, kad se saznalo za mlinarovu oporuku. Polovicu imutka — i to u gotovu novcu — ostavio je mlinar siromasima gradića V. Kamati te velike svote imaju se davati siromasima, koji su bez svoje krivnje pali u nevolju.

Drugu polovicu ostavio je svojoj djeci. Marko je dobio mlin i zemlje, imao je da isplati mlađega brata i sestru, za koju se morao do udaje brinuti.

Ljudi su začuđeno mahali glavama. Nikako nisu mogli da shvate, zašto je mlinar toliko novaca ostavio siromasima grada V. Ta i sam je imao siromašnih rođaka, kojima bi i najmanja svotica bila od velike koristi.

Ana je ostala kod starijega brata. On je dalje vodio mlin, ona kućanstvo i njih se dvoje dobro slagalo. Možda i zato, jer je Ana ostavila svoj dio bratu. On je iz njega vukao lijep dohodak, a njojzi svaki mjesec davao malene kamate.

Tako je u miru prošla jedna godina, a druge zime oženi se Marko. U kuću dođe mlada gospodarica. Bila ona tašta, tvrdoglava i škrta.

Na svadbi je bilo vrlo mnogo gostiju. Nije bilo ni Dragana, najmlađega od braće. On je s novcem, što ga je baštinio, otišao na put, pa nitko nije znao, gdje je.

Sad su Ani svanuli gorki dani. Mlinarica je postupala s njome kao sa služavkom.

Ana je šutjela, samo je postala još prijaznija i milija, ne bi li ublažila grubu nevjestu.

No uzalud. Ona je bila sve gora pa ni sam Marko nije se usudio nijednom riječi zauzeti se za ubogu sestru.

Često i često ronila je sirota djevojka vrele suze u svojoj sobici i molila vruće Boga, da okrene i umekša srce tvrdoj ženi; no — činilo se — uzalud.

Jednoga dana zamoli Ana brata nešto novaca. Željelja je da uredi očev grob. Ali da. Digne se mlinarica. Stane grditi pokojnika, što je stranim ljudima ostavio toliko novaca, a prikratio svoju vlastitu djecu.

No sad plane inače tiha i mirna djevojka. Lica joj se zacrvene, oči zasvijetle, stisne šaku, stane, pred nevjestu i zaviče: »Dosta je. Ni riječi više! Samnom si postupala kao sa služavkom. Mučila si me danju i noću. Ja sam sve mirno i tiho snosila samo da bude u kući mir. Ali sad, kad blatiš uspomenu moga oca, ne mogu, ne smijem da šutim. Niti jedan sat ne ostajem više u ovoj kući. Neka ti Bog oprosti sve, što si mi učinila.

Marko, koji je sjedio za stolom bez ijedne riječi, vrlo se prestraši. Pokuša da umiri sestru, ali zabadava. Ona uzme nešto rublja i haljina i ostavi roditeljsku kuću.

U K. živjela je neka njena rođakinja. Kod nje će ostati, dok nađe zgodno mjesto.

*

Ivan Dragić lijepo se snašao u K. Bio je marljiv i vješt poslu pa je stekao brzo povjerenje gospodara. A i radnici su ga slušali, štovali i voljeli, jer nije nikad na njih vikao, već ih lijepo svjetovao i mirno upućivao u posao.

Jednoga dana javio se kod njega neki mladi stranac. Molio je posla. Bio to Dragan Bičić, koji je lakoumno protepao svoju baštinu. Da može živjeti, trebalo se prihvatiti posla.

Obećao je, da će biti vrijedan i čestit radnik.

Ivanu se sažalio, i on se zauzme kod gospodara za njega, pa ga ovaj primi.

Mladić je održao obećanje. Radio je dobro i marljivo, a Ivanu bio zahvalan. Malo pomalo postadoše prijatelji. Mnogo su se družili, pa mu jednom zgodom reče Ivan, da je bio na sprovodu njegova oca. Dragan se začudio i pričao Ivanu, kako se odonda mnogo promijenilo u mlinu. Ana je ostavila starijega brata, pa sad vodi njemu kućanstvo.

Čuvstvo sreće obuze Ivana, kad je Dragan pričao o Ani. Skromna, mila djevojka često je lebdjela Ivanu pred očima.. Mnogo puta javila mu se u srcu želja, da je opet vidi.

I gle! Nije ni znao, da mu je tako blizu.

Jedva je čekao, da ga Dragan pozove u svoj stan. Tu je Ivan imao prilike, da motri djevojku.

Ana je morala vrlo rano zamijeniti pokojnu majku, zato je bila vješta svakomu poslu, marljiva i razborita. Maleni stan svoga brata uredila je s mnogo ukusa i vještine i načinila od njega prijatan i ugodan dom. Ivan se vrlo rado svraćao s Draganom u njegov dom.

Kad se uvjerio, da će Ana jednom biti vrijedna i požrtvovna supruga, zamoli je, da mu bude žena.

Žarka rumen oblije djevojku. No bila je tako iznenađena, da nije mogla ni riječi prozboriti. Tek kad ju je Ivan uvjeravao, da njena slika živi u njegovoj duši još od očeva sprovoda, pristane. Ta upoznala je i ona Ivana i uvidjela, da može sa sigurnošću staviti svoju budućnost u njegove ruke.

Mladi braco od srca je čestitao svojoj seki i nježno je zagrlio.

Sad je njih troje vijećalo o budućnosti. Ivan je prištedio nešto novaca, Ana će zamoliti brata, da joj isplati jedan dio baštine.

Tad će iznajmiti ugodan stan, pa će svi troje živjeti zajedno u miru i ljubavi.

Osvanula nedjelja. Ivan zaželio da posjeti grob svoga oca u K. Pratio ga i Dragan sa sestrom. Bio prekrasan dan. Na tamnomodrom nebu raskošno sjajila žarka kugla i obasjala silnim svjetlom čitavi kraj. Po nebu plovili pahuljasti oblačići obrubljeni crvenim grimizom. Miris cvijeća i bilja strujio zrakom, a sitni lahor pričao drveću slatku priču o zlatokosim vilama i vilinskim dvorima.

Naši putnici uronili u more dobrote i ljepote Božje, koja se očituje čovjeku na svakom koraku, pa nisu ni primijetili, da su već stigli na posljednje počivalište svih nas.

U sjeni cipresa pod znakom otkupljenja snivao dugi dugi san Ivanov otac.

Molili su dugo i pobožno, a onda će Ivan tronuto: »Ovdje čeka uskrsnuće muž, komu je život bio vrlo gorak. Bol, patnja, briga, nesreća bile su njegove vjerne pratilice. O kamo sreće, da sam mu mogao pomoći i nositi s njime težak križ! Bila je Božja volja, pa ga je morao nositi sam. Nadam se, da je primio plaću za svoj mukotrpni život.«

Tiho, svaki sa svojim mislima, ostave sveto mjesto i upute se u grad. Pred nekom kućom prekine Ivan šutnju :»Gledajte, u ovoj sam se kući rodio. Tu sam sproveo nedužno djetinjstvo. Majka mi je umrla dosta rano. Otac je imao bravariju, bio vješt poslu, marljiv, mučio se i znojio, ali sreće nije imao. I jednoga dana odluči ostaviti rodno mjesto i potražiti sreću u K. I zbilja! Našao je zgodnu kuću s lijepom radionom. Kad je u V. sve prodao i primio novac, pošao je da je isplati.

Bio je vruć dan. Sunce je upravo žeglo. Nije se micao ni listak na drvetu ni vlat u travi. Otac je išao pješke već par sati. Oko podne bio je već silno umoran i on legne pokraj ceste u hlad guste živice, da se malo odmori. No san ga svlada pa zaspi.

Probudio se istom kad je već dan naginjao kraju. Skoči brzo. Čekalo ga još par sati hoda do K. Najednom opazi, da mu manjka lisnica, u kojoj je bilo pohranjeno sve njegovo dobro. Obuze ga silan strah. Pomno je pretražio mjesto gdje je spavao no nađe.ništa. Krenu natrag. Išao je polako, korak po korak — ali lisnice nema pa nema.

Posve satrven i blijed kao krpa vrati se kući. Iste večeri dade razglasiti posvuda, što mu se dogodilo. Obećao je i veliku svotu onomu, koji nađe novac — ali ne prijavi se nitko.

Ova nesreća obori ga posve. Nije imao volje ni za što. Domalo legne u krevet, da više ne ustane.«

A ja sam se morao vrlo rano bez ičije pomoći turati kroz život. Hvala Bogu, što mi je dao veselo srce i jake mišice...

*

U mlinu Marka Bičića nestalo je veselja. Polja su obilno rodila, mlinska se kolesa hitro vrtjela. brašno bijelo kao snijeg, a mekano kao pahuljice sipalo se u vreće. Pa ipak. Svuda si gledao samo mrka i zlovoljna lica. Nije ni čudo. Gazdarica uskraćivala hranu, a mlinar nadnicu. Šegrti i težaci mijenjali se svaki čas, ali mladi par nije zato mario.

»Čuješ« reče jednom mlinarica svomu mužu: »Zašto je tvoj otac postavio onaj križ usred plodne njive? Zbilja je to bila luda zamisao... Uništiti lijep komad zemljišta...«

»Ja nisam nikad s ocem govorio o tome« odvrati on slegnuvši ramenima.

»Bilo bi bolje da je križ odmah uz cestu, a nama eto plodnog zemljišta.«

»Ne. Križ je donio ocu sreću i bogatstvo. Otac je uvijek govorio, neka križ ostane na svom mjestu. Ja ne mogu da radim protiv očeve volje.«

»Ludo,« reče tvrdoglava žena. »Pa Gospodinu je svejedno, da li je njegov križ sred njive ili uz cestu.«

Amo, tamo natezali se oni još neko vrijeme, dok konačno mlinar i opet ne popusti ženi.

I već drugi dan pošalje ona radnike u polje i naloži im, da otstrane raspelo, posijeku drveće, i skinu ogradu.

Teška srca dadoše se ljudi na posao.

Križ se nije dao tako lako otstraniti. Stajao je čvrsto na svome podnožju. Radnici uzeše gvozdene motke i s pomoću njih teškom mukom rastave oba dijela.

»Gle, ovdje nešto viri,« reče jedan i izvuče iz udubine, koja je bila u kamenu, omašni omot. »Predajte odmah oblasti« pisalo je na njemu.

Začuđeno motrili ljudi zapečaćeno pismo, kad eto ti onuda sreskoga starješine.

»Šta je ljudi? Šta to imate?« zapita ih on.

»Ma evo gledajte, što smo našli pod križem u kamenu« i pruže mu pismo.

Starješina pročita naslov pa reče: »Ja ću odmah s pismom na općinu, a dvojica poći će sa mnom, da svjedoče.«

Za jedno pola sata bilo je pismo predano.

Marko Bičić bio je vrlo uzbuđen i nemiran, kad je čuo, što su radnici našli.

Još isti dan pođe i on na općinu, da sazna što je na stvari.

Kazaše mu, da će ga već pozvati, kad se rukopis ispita.

Drugi dan eto Ivana Dragića sa svojom zaručnicom u selo. U mlinu ih nisu primili baš srdačno. Mlinar je samo hladno pitao, mora li Ani isplatiti svu baštinu odmah, dok je mlinarica bez ijedne riječi stajala kraj njega.

Žalosni radi takova dočeka otpute se k plemenitomu starcu župniku, koji je Anu krstio i pripravljao na prvu sv. Pričest.

»Kod gospodina župnika je upravo gospodin sudac« reče djevojka, kojoj je Ivan kazao svoje ime.

»Dobro. Da ne smetamo, doći ćemo kasnije.«

Još nisu pravo ni vrata zatvorili, kad dotrči djevojka i reče, da ih gospodin župnik čeka.

»Baš ste došli u dobar čas« reče im, čim su otvorili vrata. »Eto govorili smo o nekoj zgodi, koja će i vas zanimati« i pretstavi oboje sucu.

»Imate li Vi isto ime kao i Vaš otac?« zapita ovaj prijazno Ivana.

»Da, gospodine suče.«

»Je li on stanovao u V.?«

Ivan potvrdi.

»Da li je vama poznato, da je vaš otac izgubio prije više godina na cesti između V. i K. neku svotu novaca?«

»Jest. Moj otac izgubio je smeđu kožnatu lisnicu sa znatnom svotom novaca, koju je primio za kuću i gospodarske zgrade. On se htio nastaniti u K. i tamo otvoriti bravariju.

»Nema više nikakve sumnje« promrmlja sudac okrenut prema župniku, a zatim će opet Ivanu: »Možete sada otići, ali iza dva sata dođite k seoskomu starješini. Tamo ćete nešto saznati, što je od velike važnosti za vas oboje.

Kad su iza dva sata stigli k starješini, već je ondje za stolom sjedio sudac, kraj njega župnik, starješina i pisar. Na pokrajnoj klupi sjedio mlinar Bičić i nemirno gledao okolo. Tad ustane sudac i reče:

»Pozvao sam vas ovamo, da vam saopćim nešto vrlo važno. Na njivi mlinara Bičića stajaio je već više godina križ. Kad je križ bio maknut, našlo se u podnožju njegovu zapečaćeno pismo. Pisao ga pokojni mlinar Bičić svojom rukom, a glasi ovako:

»Bila je volja Sveznajućega, da moja krivnja dođe na vidjelo: Bio sam tek kratko vrijeme oženjen, kad me jedna nezgoda survala gotovo na prosjački štap. Pošao sam u V., da od svojih rođaka zamolim pomoć. Na putu nađoh čovjeka, koji je spavao, pokraj živice. Iz džepa virio mu okrajak lisnice. Napast je bila veća nego volja. Ja izvučem lisnicu — pa bjež. Velika svota novaca dođe mi u ruke. Blago zakopam na samotnom mjestu. Pomno sam pazio, da se ne odam. Čuo sam, kako je bilo oglašeno, da je bravar Dragić izgubio sav svoj novac i obećao veliku svotu onomu, koji mu ga vrati. Savjest me mučila dan i noć. Ali od novaca nisam se mogao više rastati. Mjesece i mjesece trošio sam neznatnu svoticu samo da ne udari nikomu u oči, što sam učinio.

Kad se pak na to sasvim zaboravilo, reknem pred ljudima, da ću zadnjim novcem, što mi je ostao, podignuti križ na svojoj njivi, ne bi li mi Bog pomogao. Neopazice stavio sam taj list među oba kamena prepuštajući Bogu, da moju krivnju očituje. Nikad nisam mogao pogledati križ, a da se ne sjetim svoje krivnje. Ali snage nisam imao, da se predam sudu. Cijeli svoj život činit ću pokoru, darivati uboge, pomagati sirote. No neka ne padne sramota na moju glavu, i moj grijeh neka je zaboravljen. Ako li Višnji odredi, da se moja krivnja očituje, tad je Ivan Dragić ili njegovi potomci baštinik moga mlina i svega zemljišta.

Molim ga, da mi oprosti, da moja duša nađe mir i pokoj u vječnosti...

Duboka šutnja.

Marko Bičić uronio u teške misli. Očevo priznanje lišilo ga bogatstva i učinilo gotovo prosjakom.

Ana je tiho jecala. Najednom podigne sklopljene ruke prema zaručniku kao da moli oproštenje za pokojnoga oca.

Ivan je nježno privine k sebi i reče mirno: »Bog je čudovit u svojim putovima. On nas je zajedno doveo, kao da je htio u svojem milosrđu da postavi blagost i oproštenje u naša srca. Što je tvoj otac u teškom času pogrešio, neka je oprošteno i zaboravljeno.

Nas čeka život pun rada i dužnosti, a dobri Bog i naši dragi pokojnici neka nam budu na pomoć.«

»Amen« dovrši mekani glas iza njih.

Tad stupi župnik k zaručnicima i svečano ih zaruči.

»Gospodine suče i svi ostali« poče Ivan svečano: »Ja kao jedino dijete i baštinik Ivana Dragića izjavljujem, da ne tražim ni mlina ni zemljišta, nego ostavljam, sve, dosadanjem vlasniku. I ne čekajući odgovora dohvati sa stola list i, prije nego su prisutni mogli zapriječiti, razdere ga u sitne komadiće »Ovako neka Bog uništi krivnju pokojnikovu« reče blago.

Svi prisutni s poštovanjem stisnu mu desnicu, a najdulje zadrža je u svojoj ruci starac župnik.

Škrti Marko bio je duboko dirnut, ali i posramljen. Koljena su mu klecala a debele suze letjele niz lice. Istom kad je Dragić pružio njemu ruku, prenuo se ko iz ružna sna. Htio je da govori, no riječ mu zape u grlu. Nijemo zagrli sestru, a Ivanu snažno stisne obje ruke.

Od tog dana postao je drugi čovjek. Miran ali odlučan. Nije dao da mu žena zapovijeda.

Radnicima davao je, što im pripadalo.

Sjećao se često onoga sata, kad je pred sobom gledao skranje siromaštvo.

Križ stoji i danas na svome mjestu. Veličajne jele i vitke omorike šume slatku melodiju svome Stvoritelju, a šareni leptirići lepršu oko sitnog bosioka, nevena i smilja.

Recept za nezadovoljne.

»Varivo, pa opet varivo, i uvijek varivo s kruhom. Rijetko kada komadić mesa; uvijek samo vode, a nikad vina. Tko će to podnijeti!« Tako mrmljaše svaki dan zdravi i jaki seljak Mijo.

»Ne griješi!« govorila njegova žena. »Mi imamo svaki dan što za život trebamo. Mi imamo svoju kuću, vrt, polje i livadu; imamo u štali dvije krave, koje daju tako dobro mlijeko; zdravi smo, mladi i jaki pa možemo raditi. Gledaj našega sinčića, kako je lijep i zdrav. Kad sve to znamo, morali bismo pasti na koljena i Bogu zahvaliti za sve to, a ti neprestano mrmljaš.«

»Umukni s tvojom propovijedi,« odvraćao Mijo. »Znam ja dobro, što mi imamo, ali ipak kažem, što je bolje, bolje je. Znam i to, da bi i ti radije jela pečenku nego krumpir.«

»Samo da se nahranim. Ne marim, čime se hranim, da li je to varivo ili pečenka, samo neka je jelo zdravo i dobro priređeno« odvraćala žena. »Kad me mori žeđa, napijem se vode. Voda više gasi žeđu negoli vino. Ona je i zdravija, ne smuti čovjeku pameti kao vino.«

Na sve to Mijo samo slegne ramenima i strese glavom ne znajući, što bi na to svojoj ženi odgovorio.

Kojim je ljudima, da tako reknemo, prešlo u krv vječno mrmljanje i nezadovoljstvo sa svim, što imadu i gdje jesu, ne dadu se riječima poučiti. Oni moraju tu pouku ośutjeti na svojoj koži. Onda im se tek oči otvore. Tako je bilo i kod Mije. On je sebi utuvio u glavu, da je njemu Bog premalo dao i da mu je dosudio pretežak život. To mu nije mogao nitko izbiti iz glave. Riječi nisu tu koristile, trebalo je one druge pouke.

Dođe vruća, silno sušna godina. Svi studenci u selu presahnuše. Samo je u dvjema još bilo vode. Voda se jutrom i večerom škrto dijelila. Povrće je usahnulo, livade i polja izgoriše. Mijo se snuždio i šutio. Tek jednoga dana, kad ga morila silna žeđa, uzdahne:

»To je sada doista nesnosno! Ma ni vode nema dovoljno. Pa da bi bar hladna i čista bila.«

»Tome nema pomoći,« odgovori žena. Nema druge nego predati se u volju Božju. Bit će bolje.«

»Ima li danas za objed krumpira?« zapita Mijo.

»Ti znaš, da lanjskoga nema,« odgovori žena, »a što je s ovogodišnjim također znaš.«

»To je strašno!« promrmlja Mijo. »Pa i brašno je već na kraju.«

I krave daju sada malo mlijeka,« doda žena.

Mijo se uzvrpolji, češe se iza ušiju. Nenavičan na stradanje, Mijo oboli. Bolest nije bila opasna, ali on je u svojoj nestrpljivosti mislio, da mora umrijeti. Već drugi dan, što je obolio, uzdisao je i vapio k Bogu: »Dragi Bože, samo mi podaj zdravlje. Ja ću se popraviti i ne ću više ni na što mrmljati. O draga ženo, moli i ti za me!« Za osam dana ozdravi i čekaše strpljivo jesen, kad je prestala suša, i bilo vode.

»O kako je dobra, svježa voda, kako to godi!« govori je Mijo, kad je i opet pio svježu vodu. Sretan je bio, kad je i opet, makar i u manjoj mjeri negoli prije, vidio kod obroka krumpira.

»Dat će Bog, doći će vrijeme, kad ćemo i opet imati dosta krumpira i drugog variva,« tješio se Mijo.

»I ja tako mislim,« govorila žena.

»O ja budala, kako sam ludo nekoć govorio!« nadoda Mijo.

I Mijo postade pametniji i zahvaljivaše Bogu za sve. Njegova pak žena mišljaše:

»I zla je godina donijela svoj plod. Moj muž je sada najzadovoljniji čovjek!«

A Krist je šutio . . .

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

»Milosrđe ... Moj Bože, milosrđe!« zavapi Dieter, ali onda ustane naglo i reče odlučno:

»Riječ po riječ! Istinu za istinu, velečasni! Vi ste sa mnom postupali kao muž, kao kršćanin, kao sluga Božji. A sada čujte i Vi mene. Govorit ću iz duše. Istina je, ja sam bijedan grešnik. No sada sam pokornik pun dobre volje. I kao što je razbojnik na križu priznao svoje zločine, pa stekao milosrđe, tako ću Vam i ja sve priznati i kazati.«

Dieter malo stane, a svećenik na to reče »Amen«.

Sad je govorio čovjek, govorio je iz dubine ranjene pučke duše.

»Pravo ste kazali, kad ste govorili o svećeniku kao sluzi Božjemu. Ali, velečasni, zar je svaki svećenik takav, kakav bi morao da bude? Pogledajte oko sebe ... Znate dobro, kako je. Sjetite se samo onoga, koji je prije Vas bio ovdje ...«

Sad je došao red na Bartolomeja, da uzdahne gorko i objesi glavu.

No Dieter govori dalje. Njega i ne gleda. Nepomični pogled upro je nekud u daljinu. Govori kao da je pred mnogobrojnim slušateljstvom u sudbenoj dvorani.

»Ja niti prigovaram Vama niti komu drugomu. Uostalom nemam prava, da dignem svoj glas ni protiv najnevrednijega Vašega subrata. Ali jedanput mora napolje, što nam svima srce muči. Mi ćemo za Vas i s Vama u smrt, mi ćemo Vas na rukama nositi, mi ćemo se pred Vama klanjati do crne zemlje, samo budite kakav morate biti! Ali ... zar se Vi čudite što ja u Vama ne gledam pomazanika Gospodnjega već oruđe grofice Izentrude ... ?«

»Ne« odgovori župnik potišteno.

»Zašto se dadete voditi od licemjernih svetica? Zašto vjerujete njihovu čuvstvu? Zašto niste ljudi i ne govorite s ljudima. Pustite žene neka predu ... Možda za to, što se mi muževi ne damo tako lako zavarati kao one?«

»Stani ... Ne griješi!«

»Moram govoriti. Vi ste vrijedni, da čujete istinu.«

»Govori, dakle slušam!«

»Znao sam, da ćete me saslušati. Ja ne ću da diram u čast iskreno pobožnih žena. Ali one borave u tišini svojih komorica i ne poznaju života. One ne znaju, da ljudima, koji se bore za svakdanji kruh, teče žilama prava, vrela krv. One motre život iz svoje izbice kroz šareno staklo prozora ... Ali Vi, Vi, Vi pomazanici Gospodnji, Vi biste morali gledati dalje nego one, Vi biste morali ra-

diti... Gdje ste bili, kad je grofica po čitavoj zemlji bijesnila, palila i žarila? Da u ime Božje. Mislila je, da služi Bogu, dok je uistinu popuštala svojoj slijepoj ženskoj mržnji... Recite, velečasni, gdje ste tada bili Vi sluge Božji?...«

Bartolomej skoči. Ukor ga je pogodio, jer je bio namijenjen njegovu staležu, a ne njemu...

»Opominjem te Freihofbaueru, da sada nije vrijeme da misliš na tuđe pogreške, već na svoju krvavu krivnju.«

Prikazanje Marijino u hramu.

»Dobro je. Ja mislim i na nju. No Vi me ipak morate saslušati do kraja.«

Dieter malo stane, prijeđe rukom preko čela, a onda nastavi:

....»Ilza, Haldenbauerova žena, odrasla je sa mnom. Bila je kći brata moje majke. Poznavao sam je od malena... i ljubio, da, — ljubio, kao svoj vlastiti život!«

»Bila ti je bratična! Sveta Crkva ne voli takve veze!«

»Bili bismo dobili oprost.«

»Ali ti si trebao misliti...«

U Dieterovu glasu osjeti se neki prizvuk smijeha. Velečasni, ljubav ne misli...«

»Onda je slijepa strast!«

»Ah, što Vi znate o tome! Vi mislite, da je ljubav uvijek tašta, sebična, sjetilna i svjetska... Vi ne znate, šta je to, kad srcem zavlada ljubav!...«

Freihofbauer drhtao je sada na čitavom tijelu.

»Vidite, velečasni, ja sam bio neobuzdani, prkosni momak. Ali, kad me je Ilza pogledala, postao sam krotak kao janje. Čim je ona samo prstom maknula, činio sam sve, što je željela... Njoj za volju išao sam pače i u crkvu!«

»Sram te bilo, da si išao radi žene u crkvu. Tebe ide ukor, što si ga dobacio nama, da se damo voditi od žena.«

»Velečasni, zar je čudo, da neki od nas ne mare mnogo za nebeske stvari, kad župom upravlja nevaljani župnik? Kako da im bude i stalo do njih, kad dolaze iz nevrijednih ruku? O tada se vrlo lako zamijeni nebo sa zemljom.«

»Hm... hm... da, da! Govori dalje! Što je bilo s tobom i sa Ilzom?«

»Kako sam već rekao, ona je bila moj život i moje sve. Mogla me je voditi na svilenoj uzici, mogla je sa mnom činiti štogod je htjela. Moja je ljubav bila velika, moćna, jaka i — nježna. Ja sam Ilzu toliko ljubio, da sam je prepustio Haldenhofbaueru; kad sam opazio, da je svoje srce priklonila njemu, dok je mene ljubila samo kao brata. Da, tako sam je ljubio, da nisam mislio na sebe, već samo na nju. Pazio sam, što želi, motrio, što joj koristi i godi. Ja sam je pratio na vjenčanje, ja sam položio njezinu ruku u Eberhardovu i rekao mu: »Gledaj, da je budeš dostojan. Znaj, skupo ćeš mi platiti svaku suzu, koju će radi tebe proliti. A kad je svadbena povorka otišla, kad je čitavo selo na strmeni pjevalo, od veselja igralo i poskakivalo, ležao sam na obronku Riesentritta zurio u crnu vodu Poganskoga vrela i mislio: »O kako bih bio sretan, da ležim na njegovu dnu. Onda ne bih više ništa čuo, vidio ni osjećao.«

Freihofbauer stane i zagleda se preda se.

Bartolomej ne prozbori ni riječi. Kakav to samo glas dopire do njegovih ušiju? Pun boli, nježnosti i topline... Takvim glasom nije se nikad govorilo na visokom Seminariju, niti ga je on ikad čuo od grofice Izentrude. A ipak dobro osjeća, da nema nikakova grijeha u toj srdačnosti, kojom Dieter govori o Ilzi. To je... to je... da bit će to valjda ono, što pjesnici i pjevači slave kao ljubav.

»Eberhard je bio dobar,« nastavi Dieter, »Kako to već jedan od nas može da bude. Pa napokon nije on ni kriv nesreći, što ih je zadesila radi grofa Henrika. Tako je valjda moralo biti. A ipak mi srce kaže, da je sam kriv svojoj groznoj smrti, zašto nije bolje pazio... Ja nisam nijedne suze mogao za njim proliti, kad se ta užasna nesreća odigrala. Od onda sam jedino mislio, kako ću se što bolje brinuti za Ilzu, kako ću joj što revnije pomagati.«

»Mogao si se njome oženiti.«

»Još i kako rado bih je uzeo za ženu.

Ali ona ne htjede o tome ni čuti. Uzalud sam je molio i prosio. Ona htjede ostati vjerna pokojnome Eberhardu. Nije bilo druge, popustio sam i sada. Da još više! Poslušao sam je, kad me je molila, neka se za volju majci ženim i uzmem Mariju Riedhof«. Doista kuća je trebala gospodaricu, a ja baštinika i nasljednika. I tako sam se oženio. Da, ja sam činio sve što je Ilza htjela. Marija je bila dobra žena, ali ne dugo. Umrla je već nakon godine dana — kad je Beno ugledao svijetlo Božje. Nisam mnogo žalio. Ljubio je nisam previše, pa bi bila to sirotica doskora i opazila. Baštinika sam dobio, pa je bolje, da je umrla. Odsada se nisam trebao ni za što više brinuti, jedino za Ilzu i Ilzelin. A Ilzelin volim kao svoje rođeno dijete, pače i više, jer ... ona je svetica.«

»Jest, ona je svetica« potvrdi i Bartolomej tako iskreno, da ga je Rieter milo i zahvalno pogledao.

Ali sad se on i opet sjeti svoje krivice, koja mu je svom težinom pritiskala dušu, ponikne glavom i promrmlja: »Možete li mi oprostiti?«

»Da ti nisam još do sada oprostio, učinio bih to sada. Ali ne radi se tu o meni siromašnom čovjeku, već o Bogu.«

(Nastavit će se.)

Sjekirom na korijen . . .

Općenito se misli, da širi narodni slojevi, to jest naš seljački svijet, ima o Božjim stvarima samo neko površno shvaćanje. Ženama napose pripisuje se u najširem smislu ono odvratno pobožnjaštvo, koje sastoji u nabrajanju usmenih molitava bez sabranosti i pravih životnih plodova.

Duhovne vježbe za seoski ženski svijet koje već petu godinu organizuje preč. g. Pipinić, dokazuju da im se takvim mišljenjem čini krivica. Naše djevojke i žene iz Srednje Slavonije dolaze s velikim poštovanjem i ozbiljnošću u Požegu, da tamo u samostanu sestara milosrdnica okrijepe duh svoj vjerskim istinama, koje im se razlažu u trodnevnim zatvorenim duhovnim vježbama.

I ove godine bilo ih je u dva puta preko dvije stotine. Na putu vjerskoga produbljivanja vodili su ih prečasni o. Bono Burić provincijal i o. Ignacije Aljinović, gvardijan, otaca konventualaca u Zagrebu. Sestre milosrdnice, koje primaju dragi šijački ženski svijet u svoje samostanske dvore, opažaju kod svojih gošća sve veću ozbiljnost u shvaćanju duhovnih vježbi i njihova zadatka. Sada već narod uviđa da to nisu obična hodočašća i pobožna putovanja, nego da se tu mora uspostaviti neka reforma duše pred okom Božjim i u tišini razmatranja vjerskih istina. Ove godine pokušali smo i na hrvatsko-vjersku svijest naših žena, te sabrali među njima 200 dinara za gradnju kapelice Kristova groba u Ludbregu.

Slav. Požega: Grupa djevojaka u duhovnim vježbama pod vodstvom oca Ignacija Aljinovića, gvardijana zagrebačkih konventualaca.

Želimo, da to sve ovdje vide oni, koji svom snagom nastoje, da katoličku vjeru i svijest iščupaju iz srca našega naroda; da barem za čas pogledaju ove sabrane naše žene i djevojke!

Neka vide i neka znadu, da se ovako stavlja sjekira na korijen njihova rada. Kad bi samo što više naših krajeva uvelo godišnji običaj seoskih duhovnih vježbi! Treba samo početi. Nije tako teško, kako se čini. **S. B.**

Ljubica Štajdohar.

Dvadeset trećega rujna 1939. otselila se u blaženu vječnost u 22-oj godini svoga zemaljskog života jedna čestita, vrijedna i pobožna članica križarica u Perušiću (Lika) i vjerna pretplatnica Glasnika sv. Josipa. Getica Ljubica Štajdohar, svršena poštanska otpravnica iz Perušića morala bi sada da nastupi službu, ali sušica, koja ju je podgrizala dulje vremena, uništavala je zadnjih mjeseci vrlo brzo njezin nedužni mladenački život, koji previše prerano utihnu dvadeset trećega rujna o. g. Do njezina groba ispratiše je 25. rujna vrlo svečano njezine križarice uz glazbu, prijateljice, činovništvo pošte i cijeli rod i građanstvo mjesta Perušić.

Odmah slijedeći dan otpjevane su joj svečane zadušnice u crkvi sv. Križa u Perušiću.

Cijenili smo njezinu čestitost, pa smo to i vidno počastili, došavši joj iz Zagreba potpisani joj tetak i tetka na sprovod u Perušić s vijencem bijelih ljiljana i oprostivši se tužnim i dirljivim govorom od naše mile i poštene nećakinje.

Pokoj vječni i mir svoj daruj joj Gospodine!

Zagreb, 29. IX. 1939.

Ivan Širola, grad. manipulant, u m., Zagreb.

Savjeti brižnoj domaćici.

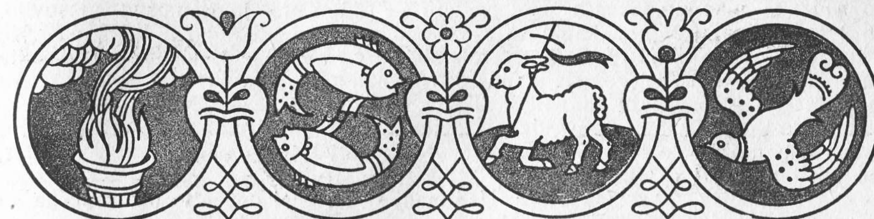
O PREHRANI.

Uređaj kuhinje. Pribor za kuhanje. Uz spomenute strojeve i suđa u prijašnjem našem broju treba ti, draga mi domaćice, još mnogo toga. Sjetiti ću te samo na najnužnije. Dopuštaju li ti tvoji dohoci, nabavit ćeš sebi sama razna pomagala. Pitajmo se sad, što ti treba, da dobro prirediš meso. Zgodno je, da u kutu kuhinje smjestiš prikladan panj s ravnom plohom, na kojem ćeš meso sjeći i rezati. U maloj kuhinji sve to obavljamo na daski za rezanje luka i mesa. Dobro je, da imaš za luk posebnu dasku, jer će meso primiti miris luka. Meso režemo ili košemo na sitno velikim kuhinjskim nožem, koji je dosta širok. Uz nož nabavi brus. Brus neka ti bude na dohvatu, dok radiš. Meso kuhano, pečeno, pohano ili pirjano. Moja pok. mama je uvijek rekla, da se meso najbolje skuha u zemljanom loncu, a peče i poha u željeznoj kaseroli (rajndli). Da meso možemo okretati i vaditi, služe nam posebne vilice i lopatice. Ove vilice imaju 2 ili 3 zupca.

Varivo spremamo u kaseroli ili u loncu. Za čišćenje i rezanje variva imamo danas veliki broj raznih pomagala. Najpotrebniji su nož, trenica i stroj za meso, koji nam služi i za rezanje variva. Osim toga imademo danas za spremanje variva raznih kalupa, u kojima se kuhaju razni pudingi od variva.

Da prirediš tjesteninu trebaš u prvome redu dasku, na kojoj se tjestenina zamijesi, razvalja, reže, suši i pečena hladi, ako za to nemaš posebnu dasku. Uz dasku imaj jedan veliki valjak i jedan mali valjak za fine kolačiće. Za rezanje tjestenine uzmi dva noža. Jedan neka je širi i jači, a drugi uski nježni. Rezance za juhu režemo u većem pogonu posebnim strojem za rezanje tjestenine. Za neke kolače imamo posebne oblike. To su nabujci, torte i slično. Za poslastice imamo male oblike razne vrste. Uz ovo trebaš sito, da prosiješ brašno i šećer, ako ga sama tučeš u avanu (merzlu), posudica za posipavanje šećera u prahu, kotlić za miješanje tijesta, šibu, da tučeš snijeg, porculanske zdjele za miješanje kreme, maslaca, jaja i finih kolača.

Možeš li, nabavi sebi hladionik, u kojem uz malo leda čuvaš hranu i živežne namirnice. Kako li je drago domaćici, kad sred vrućih dana može pružiti hladan napitak svojim domarima ili gostima. Uz hladionik je dobro da imaš i protivnu stvar — samovar. Na njem možeš u kratko vrijeme da skuhaš čaj, koje jaje i slično, ako je kojemu domaru iznenada pozlilo, a ti baš nemaš vatre u štednjaku. Dobro je, tko imade plinsku ili električnu peć. No to su finese, koje ne može svatko sebi priuštiti.

Nek je svašta.

Katoličke škole. Kardinal Hinsley, westminsterski nadbiskup, naskoro će blagosloviti u Londonu jednu novu veliku katoličku školu. Škola je podignuta u Bradfortu i posvećena sv. Bedi. Čovjeka zadivljuje, kako su engleski katolici požrtvovni za podizanje katoličkoga školstva. »Osservatore Romano« piše, da je ogromna zgrada nove škole u Bradfortu stajala 6 milijuna lira. U isto vrijeme podigli su engleski katolici još jednu novu školu u Margeti troškom od 2 milijuna lira. Ta je škola posvećena velikomu sv. Grguru. Ima li kod nas koja škola posvećena kome svecu?

Engleski katolici smatraju svoje katoličke škole najvećim dobrom, vrijednim svake žrtve. I to svoje dobro stavljaju pod moćnu zaštitu svetaca Božjih. Znadu oni dobro, da su sveci najveći velikani i najmoćniji zaštitnici.

S križem i krunicom na ženidbu. Na stadionu u Montrealu u Kanadi bilo je nedavno vjenčanje 105 ženidbenih parova. To tako brojno svečano vjenčanje kome je prisustvovalo do 20.000 ljudi, organiziralo je jedno katoličko omladinsko društvo. Sveti čin vjenčanja obavio je nadbiskup Montreala msgr. Gauthier. Sve zaručnice imale su bijelo, a zaručnici plavo odijelo. Svaki par dobio je križ i krunicu i od samoga Sv. Oca Pape blagoslovljene vjenčane prstene.

Terezija Neumann iz Konnersreutha u Bavarskoj je umrla. O ovoj djevojci i naš je Glasnik često pisao. Bila je ta djevojka pravo čudo Božje. Godine i godine nije uzimala nikakove hrane, a ni pića. Kvaki je tjedan od četvrtka na petak proživljavala muku Isusovu, a kod toga su se i na njezinu tijelu otvarale rane: na rukama, na nogama, na čelu, kao da je i ona okrunjena trnovom krunom. Proživljavala je dakle muku Isusovu tako živo, te se življe ne može zamisliti. U svom tijelu ona je osjećala sve boli Spasiteljeve, a proživljujući muku Isusovu ona je slušala vojnike i druge mučitelje Spasiteljeve, razumjela njihove riječi i razgovore. Osim toga ona je imala viđenje, vizije, u kojima je gledala, što je ljudima sakriveno. Rekoh, Terezija Neumann bijaše čudo od djevojke. I pojavama, što su se zbivale kod nje i na njoj, bavio se čitavi znanstveni svijet: i liječnici i bogoslovi. O njoj su napisane debele knjige i tko bi skupio sve knjige, koje su napisane o toj skromnoj djevojci, imao bi veliku knjižnicu. Imala je svojih prijatelja, koji su znanstveno dokazivali, da te pojave, koje su se na njoj zbivale, ne dadu protumačiti prirodnim zakonima; ali je imala i ljutih protivnika, a i među katoličkim liječnicima — koj su tvrdili, da su sve te pojave prirodne. Mi smo i o tom u našem Glasniku pisali. Crkva nije nikada izrekla o tim pojavama svoga suda. Dok je god čovjek živ, ma kakove se pojave na njemu zbivale, Crkva šuti. Ona progovara tek poslije smrti čovjeka, kad je posve jasno, da li su pojave bile od Boga, izvanredne, ili su bile sasvim prirodne.

Tako će i sada, kad je Terezija Neumann umrla, kad budu učenjaci mogli još dublje zaroniti u sve, što su kod te djevojke opažali, moći će izreći i sigurniji sud o svim tim pojavama.

Svakako je Terezija Neumann cijelim svojim životom, a bila je uvijek skromna, ponizna djevojka, zadivila sve, koji su o njoj čuli i čitali. Konnersreuth,

do nedavna nikomu poznato selo, postalo je radi Terezije Neumann glasovito, poznato cijelomu svijetu, kamo su s velikim zanimanjem dolazili ljudi, da vide ovu djevojku. Posebno treba da istaknemo, da se Terezija Neumann nikada nije uzoholila, da je uvijek ostala čedna, skromna, makar je vidjela, koliko se za nju interesiraju baš najučeniji ljudi. To je svakako znak, da je u njoj bio dobar duh, da je djevojka bila doista duha Božjega. O svemu drugomu će o njoj suditi znanost, a možda će i Crkva, kad sve prouči temeljito i sigurno, izreći također, što misli o njoj i o njezinu životu.

To je znak, živi znak vjere. U Kanadi su katolici općenito uvjereni, da su djeca posebni dar Božji. Francuski Kanađani, napose u većim mjestima, kao na pr. u Quebecu i Montrealu, gdje imadu veliko katoličko sveučilište, ponose se brojnim obiteljima s mnogo djece. Dvanajstero djece u tim obiteljima gotovo je nešto redovito. I obitelji s dvanaestero djece nisu nikakova rijetkost. Stranaca, koji dolaze onamo, pripovijedaju nam, koji su to vidjeli, osobito se doimaju prekrasne velike crkve i množina vjernika, koji ih posjećuju. O, kad bi i naši roditelji, Hrvati i katolici, znali, da su djeca doista dar Božji, zacijelo bi imali djece, a nebi sveudilj živjeli u grijehu smrtnom, koji počinjaju kod svakoga bračnoga čina, kad ne će da imadu djece, kad se u samom tom činu čuvaju od djece.

Lijepi dokaz katoličke požrtvovnosti. Od godine 1931. amo sagradilo se u Parizu 99 crkvi. Stota se gradi sada. Među njima imade i većih i manjih. Kod svih crkvi je sagrađen i župni stan i župna dvorana za razne katoličke organizacije. U svom planu imade nadbiskup pariski kardinal Verdier, čijim nastojanjem se grade ove crkve u predgrađima grada, još dvadeset i pet crkvi. Za gradnju tih crkvi se dosele potrošilo preko 80 milijuna franaka. Svu tu ogromnu svotu sabrali su katolici dobrovoljnim prinosima.

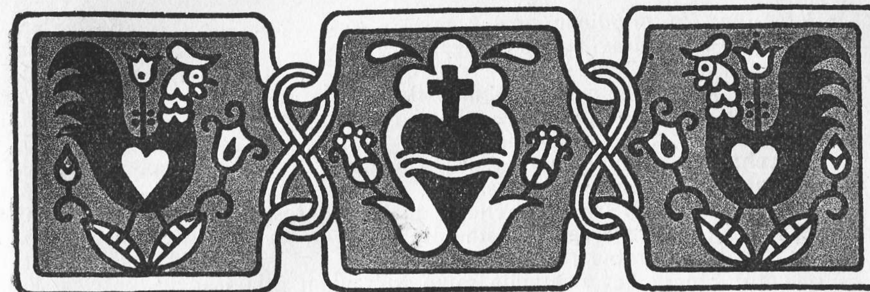
NAKON KRIŽARSKOGA DANA.

Pred »Križarski dan«, koji je ove godine službeno proslavljen u nedjelju 17. rujna, zamoljena je čitava hrvatska katolička javnost, a osobito preč. svećenstvo za moralnu i materijalnu pomoć križarskoj organizaciji, koja već skoro deset godina okuplja i uspješno u katoličkom duhu uzgaja hrvatsku mladež po svim našim krajevima. Posebno sam ja kao generalni duhovnik te organizacije zamolio pošt. braću svećenike (župnike), da bi u duhu odredaba preč. Episkopata obavili javno skupljanje po svojim crkvama u korist križaske organizacije i da bi ubrani novac što prije poslali Velikom Križarskom Bratstvu, Zagreb, Palmotićeva ulica 3 (ili čekovnom uplatnicom br. 37271). Posebnim sam se pak pismom obratio i na neke pojedince molbom, za koju sam bio siguran da mi je ne će odbiti, jer se radi o veoma važnoj stvari, a za dobro Božje stvari u našem narodu. Mnogi su već odgovorili djelom na oba moja pisma i ja im najsrdačnije zahvaljujem u ime cjelokupne križarske omladine. One pak, koji to do sada nisu dospjeli, najljepše molim, da to učine naknadno, jer je još uvijek vremena.

Ja sam duboko uvjeren, da će hrvatska katolička javnost znati ocijeniti važnost križarske organizacije za današnje vrijeme. Organizacija je to, koju su pohvalili i Sv. Otac i mnogi naši nadbiskupi i biskupi. Zato je dužnost sviju nas, da je podupremo i moralno i materijalno u ovim vremenima, kad ona proživljava sa svima nama tako teške časove.

Na svima uslugama u ime svih križara i križarica kao njihov generalni duhovnik najsrdačnije zahvaljujem. Bog živi!

Msgr. dr. Milan Beluhan, kanonik v. r.

Zahvalnice.

Steelton Pa: Za izvanrednu milost podijeljenu momu bratu. **Ljubica Maričić.**

Donji Miholjac: Za primljenu pomoć u velikoj potrebi i nevolji. **Josipa Majstorović.**

Sv. Juraj u Trnju: Za pomoć u nevolji. **Ljubica Puškarić.**

Manaca Pa: Za sve udijeljene milosti meni i mojoj obitelji. **Ljuba Suša.**

Sinj: Za primljene milosti. **Tosić.**

Katalena: Za ozdravljenje supruga i kćerke i za mnoge druge milosti. **M. K.**

Sušak: Za mnoge milosti. **Svetislava Kariolić.**

Drvar: Za uslišanu molbu. **Marija Kraševac.**

Osijek: Za jednu željenu milost i za pomoć u novčanoj neprilici. **B. V.**

Jastrebarsko: Za sretno uspjelu operaciju. **Parazajder Stjepan.**

Komletinci: Za pomoć u jednoj velikoj stvari i za sve ostale primljene milosti. **Anka Mišetić.**

Velika Gorica: Za pomoć u velikoj potrebi i za sve primljene milosti. **H. Ulman.**

Crikvenica: Za mnoge milosti. **Katarina Košuljandić.**

Korčula: Za primljene milosti. **Domina Depolo.**

Remete: Za mnoge milosti. **Katarina Radić.**

Tomašanci: Od svega srca zahvaljujem s. Celini za sve milosti, što sam ih po njezinu zagovoru primila. Nikad nisam nešto u njeno ime zamolila, a da nisam bila uslišana. **Kata Lukić.**

Gerovo: Od srca hvala Sv. Josipu za sretan porod. **Pepica Turk.**

Gor. Desinec: Sv. Josip pomogao mi je u velikoj stvari. Od srca mu hvala. **Ljubica Pleše,** učiteljica.

Čazma: Na uslišanoj molbi. **M. Brodić.**

Đurđevac: Od srca hvala i slava Nebeskoj Majčici što nas je jednom zgodom prije više godina sačuvala od strašnog požara, koji je bijesnio svuda oko nas od 10 sati ujutro do 4 sata popodne, a upaljene zgrade bile su udaljene samo par metara od naših zgrada. Mnoge obitelji ostadoše tom zgodom bez ičega, a nama je bilo dobrotom Majke Božje, koju sam puna pouzdanja klečeći zazivala i molila da nas spasi, sve sačuvano. Samo su se osmudili kapci na prozorima, opalilo cvijeće na njima i lišće na orahu u dvorištu. Sigurna sam da nas je tada jedina pomoć Majke Božje spasila. **V. D.**

Od srca zahvaljuju presvetome Srcu Isusovu, prečistome Srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Franji Ksaverskom, sv. Mariji Magdaleni, sv. Anti, Petru Barbariću i ostalim ugodnicima Božjim:

Omaha, USA: Za milosti primljene na čudnovati način više puta u životu osobito prošle godine. **Paul Gorički.**

Vel. Kikinda: Za primljene milosti. **Hevčak Marija.**

Nuštar: Za velike milosti. **K. M.**

Varaždin: Za primljenu pomoć. **Š. Majer.**
Đakovo: Za ozdravljenje supruga. **Marija Kraljević.**
Novi: Za namještenje sina. **Marija ud. Maričić.**
Zagreb: Za mnoge primljene milosti. **Marija Kovač.**
Remete: Za mnoge primljene milosti i za sretan porod. **B. S.**
Sl. Šamac: Za sve primljene milosti. **Barbara Ćosić.**
Zagreb: Za ozdravljenje i za druge milosti. **Amalija Kovačić.**
Zagreb: Za sretan uspjeh operacije. **G. Dimić.**
Otočak - B. Brod: Za ozdravljenje majke od teške bolesti, brat položio sretno ispit i za mnoge druge milosti. **Barišić Nikole Jozo.**
Sv. Đurđ: Za sretno položeni ispit. **Orlović Anđela,** učit.
Zagreb: Što je bez operacije samo ispiranjem grla iskočila koščica, koja se čvrsto bila zabola u njega. **S. Honorija,** milosrdnica.
Sv. Ilija: Za ozdravljenje djeteta. **Mijo Š.**
Sikirevci: Za primljenu pomoć. **Marica Šarčević.**
Petrovgrad: Za primljenu milost. **Emilija Lukenić.**
Ogulin: Za veliku utjehu u teškoj žalosti i za očevidnu pomoć Božju u mnogim i raznim neprilikama. **Katica ud. Volek.**
Zagreb: Za četiri velike milosti. **Novak.**
Gostović-Vrbovec: Što je meni i bratu sretno uspjela operacija u grlu. **Abramović Vikica.**
Novo Selo: Za primljene milosti. **Eva Zadravec.**
Vrapče: Za mnoge milosti. **A. S.**

Od srca zahvaljuju sv. Josipu:
Ilok: Za ozdravljenje muža od tifusa. **K. Magjarević.**
Ninjevac: Za primljene milosti. **Žunić Ana.**
Selce (Hrv. Primorje): Za pomoć kod teške operacije. **Josipa Vinka Jeličić.**
Supetar na Braču: Za primljenu milost. **N. N.**
Vel. Gorica: Za primljene milosti. **Darovateljica.**
Kurilovac: Za sve milosti. **Vujnović Bara.**
Kutjevo: Za primljene milosti. **Marija Fajdetić.**
Našice: Za ozdravljenje. **Lukač.**
D. Miholjac: Za položeni ispit. **Anica Stankovič.**
Sušak: Za ozdravljenje sinčića. **Darinka Škobić.**
Split: Za primljene milosti i pomoć u velikoj potrebi. **D. J.**
Zagreb: Što sam imao mnogo uspjeha u vrlo teškom i materijalnom odgovornom poslu. **Ivan Vidović.**
Vinjevac: Za ozdravljenje od teške glavobolje. **Katica Žmikić.**
Vratno: Za sve podijeljene milosti. **Ivana K.**
Kruševac: Za sve primljene milosti. **M. ud. Mamić.**

Od svega srca zahvaljuju presv. Srcu Isusovu, preč. Srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Anti, sv. Tereziji od Maloga Isusa, bl. Nikoli Taveliću, sv. Ivanu Krstitelju i ostalim ugodnicima Božjim:
Đakovo: Za pomoć u svim potrebama i nevoljama. **Sestra sv. Križa.**
Beograd: Za sve primljene milosti. **Paula Lindes.**
Kloštar-Podravski: Za mnoge milosti podijeljene kroz tolike godine. **R. R.**
Polom: Za pomoć u teškim časovima. **Ankica Čošić.**
Zagreb: Za sretno položeni ispit sina. **Z. Rukavina.**
Varaždinske Toplice: Za primljenu milost. **N. N.**
Lun: Za ozdravljenje očiju. **Kocijan Kata.**
Petrinja: Za primljenu milost. **Gabrijela Jakovljević.**
Sarajevo: Za sretan porod. **Ljubica Njemčević.**
Rajevo Selo: Za ozdravljenje najmlađe kćerke. **Marija Trtanj.**
Podravska Slatina: Za pomoć u mnogim teškim neprilikama. **L. H.**

Buševac: Za ozdravljenje i za mnoge druge milosti. **J. D.**
Split: Za ozdravljenje sina od teške bolesti. **M. L.**
Varaždin: Za podijeljene milosti. **Sukić Z.**
Banja Luka: Za primljenu milost u velikoj nevolji. **Š. J.**
Sušak: Za sve primljene milosti. **M. M.**
Portland, Orega: Za primljene milosti. **A. Kraljević.**
Holobren: Za ozdravljenje teško bolesnog muža bez operacije. **Ljubica Antičić.**
Čepin: Za ozdravljenje. **Mikulica Veronika.**
Severin: Za primljene milosti. **Evica Lancman.**
Premuda: Za mnoge milosti. **Marija Garžina.**
Prelog: Za sretan porod i za druge primljene milosti. **L. Š.**
Vrbanja: Za ozdravljenje djeteta i druge milosti. **Terezija Ćosić.**
Podravska Slatina: Za mnoge milosti. **J. L.**

Darovi za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu.

Darovali su u mjesecu ožujku 1939. još slijedeći: **Po 12 d:** Lončarić Dragutin, D. Pazarište; Neubauer Marija, Mala Subotica. — **Po 10 d:** Reberníšak Vilma, N. N., Bojtar N., Sugović Ferdo, Cernjak Ivka, Richter Franjo, Gentakow Antonija, Levačić Stjepan, Uroić Katarina, Fibić Olga, Kćeri Božje Ljubavi, Borić Bariša, Ljubić Ivka, Molnar Zora, dr Ivan Draganec, Poparić Bare, Lah Ivan, Fretze Josipa, Makota Terezija i Erdelić Josip iz Zagreba; Majurec Gašpar, Mihićevo; Matešić Ruža, Split; Pichler Jakob, Tovarnik; Gregić Ivica, Gorjani; Bratovenski Mijo, Hum; Masjar Pavao, Grabarje; Maceček Verona, Pož. Sesvete; Vicković, Elizabeta, Bihać; Kovač Albert, Banja Luka; Juran Katarina, Duga Resa; Maračić Marija, Baška; Rosa Helena, Ivanec; Puhović Marija, Virovitica; Brčić Štefanija; Palošika Elizabeta, Klokočevac; Jocić Pava, Trilj; Zimerman Anton, Bos. Brod; Boljat Anka, Split; Židovec Tereza, Vir. Drenovica; Ćurić Franjo, Otok; Šovagović Jozo, Ladimirevci; Verkaš Helena, Brod; Ižaković Mato, Vinkovci; Kiš Julijana, Feričanci; Župni ured Rokovci; Kovačević Milka, Rasinja; Abraham Katarina, Varaždin; Zoričić Marija, Novi Vinodolski; Lasić Rozalija, Križevci; Pival Josip, Stankovci; Štanfel Štefanija, Daruvar; Berta Marija, Šemovica; Spurg Ivan, Bijeljina; Mašina Marko, Preko; Božičević Anka, Ogulin; Vicić Ljubica, Delnice; Veber Katarina, M. Bukovec; Šalić Jelka, Marija Bistrica; Antunović Vincencija, Zarilac; Juratović Marijana, Brod; Lovrić Josip, Senj; Pikl Marija i Siter Terezija, Sokolovac; Gjanović Nikola, Šibenik; don Vice Gabelić, Hvar; Dorić Roza, Jamarica; Sestre Sv. Križa, Osijek; Pavlović Ružica, Nijemci; Kostanjevac Kata, St. Plavnice; Nosal Helena, Brod; Kuliš Dragica, Travnik; Sestre sv. Križa, Dobrota; Ernhart Johan, Uljanik; Odlečić Ivan, Biograd n/m.; Vrabac Marija, Nijemci; Sestre službenice presv. djev. Marije, Kucura; Čukaš Mato, Molve; Knežević Matija, Vinjerac; Grgić Katarina, Gradusa; Majstorović Pavao, Nuštar; Havajić Ivan, Slokovec; Vlasić Ružica, Rovišće; Hunjk Ana, Požega; Uršulinski samostan, Varaždin; Šlajz Klara, Drenje; ljekarna Dineš, Nova Gradiška; Leskovar Jelka, Krapina; Rotković Marija, Vinkovci; Šimunović Reza, Lipik; Dombi Marija, Beručanci; Oberan Vatroslav, N. Banovci; Župni ured Drenovci; Carić Dobrila, Svirće; Stvorić Katica, G. Miholjac; Čeh Bogumil, Grabarje; Inhof Ana, Osijek; Singler Marija, Mitrovica; Ivić Josip, Šid; Culek Dragutin, Slatina; Franjevački samostan, Trogir; Barbolić Marija, Preko; dr Vandečić Mato, Split; Čeperak Marijan, Novska; Crnić Ivan i Frichtinger Katarina, Novska; Jeržabek Terezija, Virovitica; Barberić Marija, Šemovci; Reif Rozalija, Rasinja; Bošnjaković Manda, Nijemci; Ščerba Roza, Petrinja; Kauzlerić Ivka, Mrkopalj; Lasić Katica, Široko Polje; Halar Lucija, Generalski Stol; Reich Marija, Gola; Cimermanović Lucija, Stupnik; Mrzljak Vladimir, Krašić; Lang Milan, Samobor; Jakopović Martin, Severin; Šinko Andro, Varaždin; Brkić Katarina, Pitomača; Dević Karla, Davor;

Babić Katarina, Bačko Petrovo Selo; Černej Hinko, Tuzla; Fürst Ana i Sušić Ana, D. Miholjac; Šafarić Ljubica, Čazma; Matošec Miha, Ptuj; Živković Agica, Mrzović; Guzej Valerija, Draškovec; don Frano Frondor, Šibenik; don Filip Cipčić, Dugopolje; Župni ured Selce; Novak Irmica, Varaždin; Štimac Mile, Sv. Rok; Stančić Ivan, Ščitarjevo; Avioni Vinko, Split; Lukić Josip, Nuštar; Šatrak Josipa, Pakrac; Buček Anka, Suhopolje; Marač Slava, Trsat; Kovač Katica, Osijek; Fučec Bara, Pavlovac; Hrvat Ana, Banja Luka; dr Karlo Šverer, Ruma; Kumbatović Kate, Omišalj; Sudić Liza, St. Topolje; Kuderna Marija, Katalena; Pamač Jelena, Petrovgrad.

Darovi.

Darovaše za proširenje i fond Glasnika sv. Josipa: N. N., Split 100 d. **Po 54 d:** F. Antunović, Oakland; P. Mestrić, Oakland. **Po 50 d:** K. Grandić, Slatina; I. M., Sušak; M. Žnidar, Sušak; N. K., Dolac; S. Jelinčić, Orešje; M. I. Antić, Crkvenica; S. Valentić, Split; Obitelj T. D. O., Pazarište. M. Kutuzović, Slav Brod 40 d. Lj. Ladić, Vrbovsko 35 d. J. Bubanj, Križišće 30 d. **Po 27 d:** A. Bura, San Francisco; K. Protić, San Francisco. **Po 20 d:** B. M., Novska; G. Šubić, Osijek; N. Sckloce, Oakland; P. Matulović, Oakland; M. Šmare, San Francisco; M. Petkovich, San Francisco; K. Hartl, St. Petrovoselo; K. Jakobović, Podgorač; Š. Matić, Miholjevci 15 d. **Po 10 d:** T. Ceraj, Novska; D. Faragrova, Beograd; M. S., Zagreb; N. N., Vrbnik; K. Crnojevac, Vrbanja. **Po 5 d:** D. Grubišić, N. Sarajevo; Preč. g. J. Majerović, Jastrebarsko; I. Širola, Zagreb; M. K., Zaprešić; P. Smarc, Lekenik; M. Kocijan, Zagreb; Z. Savanović, N. Kapela; Lj. Škrletović, Severin; Č. sestre Kćeri Božje Ljubavi, Pale; H. Crnković, Srp. Moravice.

Za crkvu u Ružićima: M. Holik, Gor. Lipovac 50 d. **Po 20 d:** A. Bosmarin, Sarajevo; M. Crnica, Dubrovnik; N. N., Vrbnik. **Po 10 d:** J. Tišljar, Globočec; N. N., Zagreb.

Za Dom Biskupa Langa: Lj. Leština, Prag 37 d.

Za razne svrhe: K. Lukanec, Zagreb za siromašnu djecu 20 d. — M. Putica, Lastva za siročad na Vrhovcu 4.50 d. — N. N., Vrbnik za crkvu sv. Josipa u Skoplju 10 d i za crkvu u Maksimiru 10 d. — K. Kuntić, Subotica 12 srebrenih kruna, 4 srebrene forinte i 1 zlatni prsten za crkvu u Ružićima.

Za crkvu sv. Josipa na Trešnjevki: A. Požežanac, Virovitica 50 d; B. Batari, Prijedor 20 d; N. N., Vrbnik 10 d.

Naši mili pokojni pretplatnici:

Veleč. gosp. Andrija Ciprijanović, župnik, Nova Bukovica; Kristina Hirschberger, Sesvete kod Zagreba; George Karmelić, San Pedro; Stjepan Gun, Kustošija; Sofija Tadić, Travnik; Rozalija Frisch, Čaglin; Jelena Maričić, Cerovac; Franjica Jemrić, Rokovci; Ljubica Štajdohar, Perušić. — **Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.**

SADRŽAJ: Općinstvo svetih. — Ljudi kao i mi — veliki pobjednici. — Stari Zagreb svetom Serafinu. — Kazano, ali nije dokazano. — »Bog plati«. — Svjedok mlinareva grijeha. — Recept za nezadovoljne. — A Krist je šutio... — Sjekirom na korijen... — Ljubica Štajdohar. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi. — Naši mili pokojni pretplatnici.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Tekla Delač, vrhovna glavarica. — Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Dobre knjige

Jožef M. Seigerschmied, Pojdite k Jožefu, Ljubljana 1939. **Izdano kao 11** svezak Knjižnice »Glasnika Srca Jezusovega«. Format malo većeg molitvenika. Str. 192. Cijena broširano **10 din.**, a tvrdo vezano **15 din.**, s poštarinom **2 din.** više. Naručuje se kod nakladnika: **»Uprava Glasnika Presv. Srca Jezusovega«, Ljubljana, Zrinjskega 9.**

Ova knjiga obuhvata 31 kratko, ali ipak iscrpljivo sastavljeno, razmišljanje o sv. Josipu. Pisac se drži uglavnom zazivâ, što ih je u Litanijama sv. Josipa nanizala sv. Crkva, a pružio nam je u meditacijama mnoge zanimljive primjere, koji nam uvjerljivo pokazuju moć zagovora sv. Josipa u duševnim i tjelesnim potrebama. U knjižici ima i 51 slika, koje nam zorno predočuju Isusov život. Ovo će djelce vrlo dobro doći kao duhovno štivo za mjesec ožujak posvećen sv. Josipu, svim štovateljima Isusova Hranitelja, — a tko od katolika ne štuje i ne zaziva toga miloga sveca? Dobro će doći i propovjednicima, to bolje, jer malo imademo knjiga o sv. Josipu, a često bi trebalo o njemu pripovijedati.

Adalbert Bangha D. I., Svijet i nadsvijet — Vječno Kraljevstvo u borbi vremena, Zagreb 1938. Preveo: Bogoljub Strižić D. I. Izdala: Knjižnica »Života«, Zagreb. 8⁰. Str. 208. Cijena: broširano din 15, tvrdo vezano din 20. Naručuje se: Uprava **»Knjižnice Života«, Zagreb, I, p. p. 147.**

Glasoviti pisac i propovjednik, isusovac Adalbert Bangha, napisao je lani knjigu »Welt und Überwelt«, koja je pred kratko vrijeme izašla i na hrvatskom jeziku kao 2. knjiga 1. niza »Knjižnice Života«.

Tko se imalo zanima za najodlučnija pitanja o čovjeku i njegovu životu, vremenitom i vječnom, naći će u spomenutoj knjizi odgovor na sva ta pitanja, i to u obliku, kako to današnji čovjek želi.

Spomenut ćemo sažeto stvari, o kojima se raspravlja u toj knjizi. Najprije se iznose prigovori protiv postojanja nadsvijeta, a onda se psihološki pokazuje, kako je nadsvijet moguć, poželjan i zazbiljan, pa napunja srce čovječje radošću.

Zatim pisac vodi čitača sve dubljem poznavanju Boga i njegove Providnosti u upravljanju čovječjom sudbinom. Osobitu pažnju posvećuje pisac vječnoj kazni, paklu, što najviše i muči čovjeka.

Dalje iznosi bezbožnički današnji pokret i njegove uzroke. Isporeduje njegova djela i djela vjere. Pa kad je to svršio, daje se na crtanje Kraljevstva Božjega na zemlji, Crkve. Nikako ne prešućuje, nego otvoreno i slobodno priznaje sve pogreške, propuste i grijehe crkvenih ljudi.

Ali i svi nedostaci papa, biskupa, svećenika, redovničkih osoba i kršćana svjetojnaka nijesu mogli oboriti Crkve, jer je ona Božja ustanova. Bog je vodi kroz sve klance jadikovce do konačne pobjede.

Koga da ne zanimaju te stvari?! Tko bude tu knjigu čitao, o njoj razmatrao, naći će mnogo utjehe i mira za svoj današnji život, mučan i raskomadan suvremenim neprilikama.

»Hrvatska tamburica« je jedini časopis ove vrsti na cijelom svijetu, a jedina joj je svrha širenje i usavršavanje tamburaške glazbe. Dosadašnje pisanje našeg časopisa te izdavanje tamburaških partitura lijepo je primljeno među tamburašima u domovini, a napose među našim iseljenicima širom svijeta. No, još uvijek imade tamburaških zborova, koji ne znadu za naš časopis, pa bi objavom njegovog izlaženja i Vi doprinijeli svoj obol za propagandu naše narodne tamburaške glazbe.

Hrvatski tamburaški orkestar »Zajc« u Zagrebu kao vlasnik i izdavač »Hrvatske tamburice«.

Život blaženog Gracije iz Mula u Boki Kotorskoj. Kotor, Bokeška štamparija, 1939. g. Cijena 10 dinara, s poštarinom 11 dinara. Naručuje se kod **Don Stjepa Vukašinovića,** župnika iz Mula.

Ovo je opet jedna knjižica o svecu naše krvi, o svecu Euharistije. Prošle godine 1938. pale su tri znamenite obljetnice iz života i štovanja našega blaženika. Te su bile: 500-godišnjica Gracijina rođenja (1438—1938); 50-godišnjica sagrađenja kapelice bl. Gracije na ruševinama nekadašnje rodne kućice svečeve; 50-godišnjica otkad ga je Papa Lav XIII. službeno uvrstio u red blaženika. — Svaki narod ima svoje svece. I svaki se svojim ponosi. Blaženi Gracija jest naše gore list. Kao euharistijski svetac mio nam koliko ikoji svetac. U dvadesetom euharistijskom stoljeću širi se i raste njegovo štovanje izvan kruga njegove uže domovine. Tko želi više znati o ovome poniznome blaženiku-čudotvorcu neka nabavi ovaj životopis. Mi ga najtoplije preporučamo.

Mjeseca studenoga 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1\. S. — Svi sveti. Svetkovinu ovu uveo je Papa Bonifacije IV., kad je kod. 608. poganski hram Panteon, posvećen svim bogovima, posvetio na čast bl. Djevici Marici i Svim svetima. **Evanđelje: Blaženi siromašni duhom. Mt. XII., 1—12.**
2\. Č. — Dušni dan. Po uzoru sv. Crkve molimo za sve vjerne mrtve. — Hvalimir.
3\. P. — Huberto, biskup uzor kršćanskim duhovnim pastirima.
4\. S. — Karlo Boromejski (Dragutin), kardinal i nadbiskup u Milanu. ☾
5. N. — 23. po Duhovima. Evanđelje: Isus uskrisi Jairovu kćer. Mt. IX., 18—26. — Emerik (Mirko), ispovjednik. — Elizabeta, majka sv. Ivana Krstitelja.
6\. P. — Leonardo, priznavalac.
7\. U. — Engelberto (Anđelko), biskup u Kölnu u Njemačkoj.
8\. S. — Bogdan Papa, (Bogomil) vladao sv. Crkvom. 615—618. godine.
9\. Č. — Teodor, vojnik i mučenik za rimskoga cara Maksimilijana. — Božidar. — Blaženi Gracije.
10\. P. — Andrija Avelinski, svećenik teatinac, suvremenik Karla Boromejskog.
11\. S. — Martin, biskup u Toursu u Francuskoj pod kraj IV. vijeka. — Davorin.
12. N. — 24. po Duhovima i mlada. Evanđelje: Sakupite najprije kukolj u svježnjeve, da se spali, pšenicu pak ponesite u moje žitnice. Mt. XIII., 24—30. — Martin, Papa, umro 665 godine.
13\. P. — Stanislav Kostka pobjegao je kao dječak iz Beča u Rim da zamijeni kneževsku čast s isusovačkim odijelom. Bio je mali Serafin ljubavi prema Isusu i Mariji. Umro je u 18. godini života kao novak Družbe Isusove 1568. godine.
14. U. — Jozafat Kuncević, trudio se kao grhokatolički biskup oko sjedinjenja zapadne i istočne Crkve.
15. S. — Alberto Veliki, naučitelj sv. Crkve. — Leopold, ispovjednik, umro sveto 1136. godine.
16\. Č. — Gertruda, djevica, umrla 1337. godine. — Ivan Trogirski, biskup. — Edmundo, biskup. — Svetovit.
17\. P. — Grgur Čudotvorac, biskup u Novoj Cezareji, umro sveto 270. godine.
18\. S. — Roman, mučenik. — Odo, priznavalac, sveto završi život 942. godine.
19. N. — 25. po Duhovima. Evanđelje: Priča o gorušičnom zrnu. Mt. XIII., 31—35. Elizabeta (Jelisava), udovica, uzor ženama, osobito u ljubavi, milosrđu i trpljenju. Umrla u 24. god. života 1231. god.
20\. P. — Feliks Valoa priznavalac. — Prerad. ☽
21\. U. — Prikazanje bl. Djevice Marije u hramu, kad su joj bile tri godine.
22\. S. — Cecilija, djevica, obratila je svoga zaručnika Valerijana i njegova brata Tiburcija na sam dan kad se imala vjenčati. Naskoro je s njima podnijela mučeničku smrt za sv. vjeru godine 230.
23\. Č. — Klement, Papa, treći nasljednik sv. Petra na papinskoj stolici u Rimu.. — Milivoj. — Blagoje.
24\. P. — Ivan od Križa, ispovjednik i naučitelj sv. Crkve, umro 1591. g.
25\. S. — Katarina, djevica i mučenica u vrijeme cara Maksimilijana.
26. N. — 26. po Duhovima. Evanđelje: Isus proriče propast Jeruzalema i upozorava na znakove pred sudnji dan. Mt. XXIV., 15—35. — Ivan Berhmans, rodom je Flamanac i jedan od trojice zaštitnika kršćanske mladeži. Umro je u Rimu 1621. godine. Odlikovao se velikom revnošću u vršenju svojih dužnosti. - Silvestar, opat.
27. P. — Virgilije, biskup.
28. U. — Sosten, ispovjednik, učenik sv. Pavla apostola. — Držislav.
29. S. — Saturnin, biskup i mučenik. — Iluminata. — Hranislav.
30. Č. — Andrija apostol, koji je u grčkom gradu Patrasu bio na križ raspet.

Glasnik sv. Josipa

List za hrvatsku katoličku kuću

Uredio:

Msgr. dr. JosipFerenčić,

apostolski protonotar, župnik sv. Petra u Zagrebu.

Godište 67.

Izdao Samostan sestara milosrdnica u Zagrebu.

Zagreb 1939.

Tisak Nadbiskupske tiskare u Zagrebu.

Idite k Josipu!

(I. Mojs. 41, 35.)

GLASNIK SV. JOSIPA

LIST ZA HRVATSKU KATOLIČKU KUĆU

GODINA 67. PROSINAC 1939. BROJ 12.

Bezgrešno Začeće — Majka naša.

U šest dana stvori Bog nebo i zemlju i sve što je na njima. Zadnji dan stvori čovjeka i smjesti ga u raj zemaljski. Ovdje je živio presretno. Dušu i tijelo resili su mu nadnaravni darovi Božji. S prirodom je skladao simfonije, cvijeće mu se radovalo, pogledom je krotio divlje zvijeri.

Život mu je bio raskoš, ljepota, ljubav i sklad.

Kratak vijek — potpuna sreća...

Jednoga dana nastane strava u ovom divnom perivoju.

Prevarom zlobne zmije, sotone, čovjek je prekršio zakon Božji, izgubio besmrtnost tijela, prijašnju ljepotu duše, pravo na nebo, blagodati i bogatstvo raja. Umuknuo je šum bogatog drveća, ušutio romon veselog potoka, zastale su simfonije, jer je rajem grmio glas samoga Boga: »Neprijateljstvo metnut ću između tebe i žene, između sjemena tvoga i sjemena njezina, ona će satrti glavu tvoju, a ti ćeš vrebati na petu njezinu«. Užas i bol radi grijeha, ali i radost obuzela je srca prvih ljudi, jer je Božje milosrđe obećalo Ženu, koja će biti najljepše djelo Presvetoga Trojstva, predmet vječne ljubavi, ufanje, spas i majka ljudi — Ženu bez grijeha začetu.

Vjekovi su prolazili...

Čovječanstvo se rađalo, umiralo, kupalo u kaljuži grijeha, utapalo u bolu, trpljenju i smrti, tim strašnim posljedicama istočnoga grijeha. Zemlja je obrasla trnjem, iz oderanih rana ljudskoga života curila je krv. Tekli su potoci suza, a na njihovim obalama dizali se oblaci uzdaha put neba. Da, zemlja je bila krvava, a svijetom je zavladao bol.

Dolazili su patrijarsi, proroci i drugi pravednici staroga zavjeta i tješili izabrani narod obećanom Ženom i Njezinim Sjemenom, a duša je čovječanstva i dalje molila, uzdisala i čeznula za Onom, koja će roditi Boga Spasitelja, za izvorom, koji će natapati

G. Doré: **Bog stvara svijet.** I. Mojs. 1, 3.

osušenu zemlju, napajati okorjela srca ljudska, oprati im duše i čovjeka opet učiniti djetetom pravednoga Boga.

Život ljudski plakao je bijedom svojom neprekinute psalme boli. Ovi su potresali nebesa, ublaživali pravednost Božju i približivali čas, koji će donijeti Nju — Neoskvrnjenu.

I jednoga dana ganulo se nebo, zadrhtao je Sion, obradovala se zemlja, jer je primila dio raja. Marija je došla na svijet. Rodio se najljepši ljiljan, otvorio se izvor, iz kojega će crpsti živu vodu svi narodi. Zamirisale su poljane Palestine, palme su zašumjele pjesmom, ljiljani su u Marijinoj prisutnosti postali ljepši, a ona je zadivila nebo, usrećila zemlju, a prestrašila pakao. Bezgrešna je pre-

Tebi, djevičanska Majko, koja nisi nikad bila okaljana ljagom grijeha, niti osobnoga niti istočnoga, preporučujem i povjeravam čistoću srca svojega. (Oprost 100 dana).

bivala među ljudima i sjala kao ljiljan među trnjem. Kraj bijelih oleandra judejskih vrtova prolazila je još bjelija Ona — Bezgrešno Začeće i s njihovim šapatom skladala himnu ljubavi i čeznuća za Spasiteljem. Njezina je bjelina privukla na sebe oko Božje i na neki način prisilila Boga, da se smiluje nesretnomu čovjeku i dade mu Otkupitelja. Ona je postala središtem među nebom i zemljom, Ona je smirivala grešno čovječanstvo s pravednim Bogom. Na riječi: »Evo službenice Gospodnje« ostavila je druga Božanska Osoba krilo Vječnoga Oca da otpočine u skrivenom perivoju Marijine poniznosti. Marija je postala Spasiteljeva Majka i Majka cijeloga čovječanstva. U danima tihe sreće, na suncu Isusove ljubavi u Betlehemu i Nazaretu punila je Ona sa Sinom svojim duboke riznice spasenja, iz kojih će se isplatiti vječnomu Ocu dug, što ga je čovjek stoljećima pravio. I onda, kad je grijeh okrutno gazio majčino Srce Bezgrešne, sabirala je pomno biserje Isusovih suza i rubina Njegove presvete Krvi, da budu bogata baština do konca svijeta duševno gladnoj i bosoj zemaljskoj njezinoj djeci. Štalicu i križ, ta prva svetohraništa, ostavila je u našim tabernakulima, da ovdje nikad ne presahnu blagom spasenja. Ovdje, na otvorenoj blagajni presvetoga Tijela Isusova, posreduje Ona, i dijeli najveće blago već blizu dvije tisuće godina raskajanim prosjacima — djeci Adamovoj. A da ljudi ne zaborave moć Njezine bjeline, obećala je sigurnu pomoć onima, koji budu pobožno zazivali Bezgrešno Začeće. Ovo je obećanje utvrdila Lurdom i čudesima učinjenim preko medaljice Bezgrešnoga Začeća.

Marija je dakle dobra i brižna nebeska moja Majka.

Dijete ljubi svoju majku, žrtvuje se za nju, odano joj je, gleda da je nasljeduje i da joj ispuni svaku želju.

Jesam li ja ovakovo dijete predobre moje Majke — Bezgrešnoga Začeća? **M.**

Preporod.

(Prigodom blagdana Bezgrešnoga Začeća)

Bilo je to u prosincu. Mladić Niko Mileta, student prava, prognan je iz Z. prije svanutka dana. On se vukao po ulicama kao mrtvačka sjena, kao bez života. Putem nije vidio nikoga, nije vidio ni bogato urešenih i rasvijetljenih izloga dućana, nego je koracao pognute glave, a u ušima su mu zvonile zlokobne riječi, koje mu je na odlasku govorio šef policije: »Vi ste parasit, vas bismo morali ukloniti sa lica zemlje, jer niste dostojni ni pogledati poštene ljude.«

Pod jakim utiskom tih strašnih riječi došao je mladić sasvim izvan grada. Glava mu je šumjela od misli. Ništa nije vidio ni čuo, nego samo one zloslutne riječi šefa policije, koje ga pored hiljadu misli ne ostavljaju ni časka.

Nije vidio, da je oko njega tama i gusta, hladna siva magla. Kiša, koja je kroz maglu lagano padala, svega ga je orosila.

On je samo tupo zurio preda se i stupao po blatnoj cesti kao po nečijoj strašnoj i strogoj zapovijedi.

U ušima šumjele su mu još uvijek riječi: »Parasit... parasit ... nametnik«.

Kiša je prestala padati, a magla se polako razređivala, dok je sasvim nije nestalo. Svitalo je.

Niko nije svega toga opazio, nego je samo išao naprijed. Najednom stane. Što je to?

Pred njime je uz cestu mala kapelica. Niko padne u blato pred kapelicom na koljena kao pod dojmom neke više sile. Oči mu se orose suzama.

U kapelici bio je na zidu drveni križ sa Propetim i slika Bezgrešnoga Začeća Blažene Djevice Marije i nešto cvijeća na oltaru. U tom času dolazio je iz Z. svećenik, koji je u selo M. išao služiti sv. misu zornicu.

Kad je svećenik opazio neko deset koračaja pred sobom mladića, gdje kleči u blatu, stane.

Niko je suznih oči dizao ruke na molitvu pred slikom Bezgrešnoga Začeća i plakao i molio: »Eto me, o Marijo, pred Tvojim svetim nogama?

Ja sam najpodliji, najgadniji i najnedostojniji crv zemaljski, koji sam htio svojim ogavnim pisanjem i besramnim govorom svetu Tvoju sliku baciti u blato, . . . a bacio sam sebe, uništio sam svoju paklenu nutrinu, svoju dušu sam predao đavlu... Ah, ja sam gadniji od one zmije, koju Ti gaziš svojim svetim nogama, gori sam od sotone paklenoga...«

U taj čas osjeti na ramenu nečiju ruku te se naglo osvrne i vidi pred sobom sav uprepašten svećenika, koji mu se blago smiješio.

»Mladiću, tebe kao da nešto tišti, ti plačeš, što ti je?« zapita ga ljubezno svećenik.

»Pustite me, časni oče, ja sam parasit... da, parasit... ja nisam dostojan pred sobom gledati poštena čovjeka, a najmanje vas, slugu Božjega. Ah, da me vi poznate, protjerali biste me s ovoga svetoga mjesta ili prokleli...«

»Da, da, poznam te, nesretni sine, no ti se kaješ, ti moliš, a to mi je dosta, da te učinim prijateljem svojim, a kamoli da te tjeram i proklinjem.«

»Krist je oprostio razbojniku na križu, pa ne će ni tebe odbaciti, jer ti nisi razbojnik ni zločinac, nego samo nesretan čovjek.«

»Ali, velečasni, gori sam ja od Jude i meni Krist ne će oprostiti...«

»Mladiću! Krist bi bio oprostio i Judi, da se je pokajao, pa će sigurno oprostiti i tebi, jer se kaješ. No sada pođi sa mnom. Ja idem u M., da služim zornicu, jer je danas blagdan Bezgrešnoga Začeća.«

Mladić ustane, pogleda još jednom pogledom punim kajanja i nade u sliku Blažene Djevice Marije i pođe sa svećenikom.

Putem ispriča svećeniku, da je rodom iz jednoga siromašnoga sela u Hrvatskom Primorju, gdje mu je umrla majka, dok je još bio malo nedoraslo dijete, a otac mu se kasnije ploveći morem jedne olujne noći utopio tamo daleko negdje na oceanu. Njega uzme k sebi župnik njegova sela za ministranta, kasnije ga je dao u srednju školu u Z., gdje je dobro svršio srednju školu, a sada je studirao drugu godinu pravo.

Njegov dobročinitelj je umro, a on je tako ostao bez sredstava.

Došao je u zlo i pokvareno društvo. Počeo je pisati samo da nekako preživi. Zapao je u strašnu bijedu, pa je i obolio. Morao je prekinuti studije. Da zasluži koju paru, sarađivao je u više listova.

Pisao je najviše proti Crkve i njezinih poglavara, jer se to najbolje plaćalo. Najgore i najbrutalnije je pisao baš protiv Bezgrešnoga Začeća.

Pričajući Niko o tome svemu, gorko je plakao.

Međutim dođu u selo i u crkvu, u kojoj je svećenik imao služiti zornicu. U crkvici je bila polutama, samo je pred glavnim oltarom titralo crveno Vječno Svijetlo. Niko klekne u jednu klupu, a svećenik pođe u sakristiju.

Sada se Niko sjeti svoga djetinjstva. Sjeti se onih divnih i svetih dana, kad je sa starim svećenikom, pokojnim svojim dobro-

činiteljem išao sa svjetiljkom u ruci na zornice i dvorio ga kod svete Mise.

U dušu mu se uvuče neka duboka žalost i tuga, jer se sjeti svoga obećanja zadanoga svomu dobročinitelju baš na blagdan Bezgrešnoga Začeća da će biti svećenik, da će se posvetiti Bogu, kad nikoga svoga nema. A što je on sada... kuda je skrenuo...

Na malom crkvenom tornju oglase se zvona. Za čas se crkva napuni seljacima u bjelini. Započe se sveta misa. Iza svetoga evanđelja propovijedao je svećenik o bezgrešnom Začeću Bl. Djevice Marije i zanosnim riječima ocrtao, kako Marija, ta naša blaga Majka Milosti, prosiplje obilje milosti svim nesretnicima na zemlji. Niko je od ganuća plakao. Sada se osjećao nekako lakšim i svježijim.

Činilo mu se, kao da mu je spao s duše jedan težak teret. Osjećao se preporođenim.

Završi se sveta misa. Crkva se isprazni. U njoj ostane samo Niko i nekoliko starica i staraca.

Niko se ispovjedi i skrušeno pokaje, zatim se nakon tri godine opet pričesti.

Poslije svete Pričesti klekne pred kip Bezgrešnoga Začeća i molio je, vruće molio: »Podaj mi, o Majko milosti, snage i jakosti, da postanem čovjek, daj da budem dobar sluga Tvoga blagoga Sina Isusa, ne daj da budem parasit...!«

»Daj, o Isuse Milosrđa i ljubavi, pomozi mi, da budem mogao vedra lica, smirene duše i čista srca stupati u životu kao svećenik Tvoj stazom, koju si Ti, o Bezgrešno Začeće, Božanskim svojim Sinom utrla čitavom čovječanstvu!«

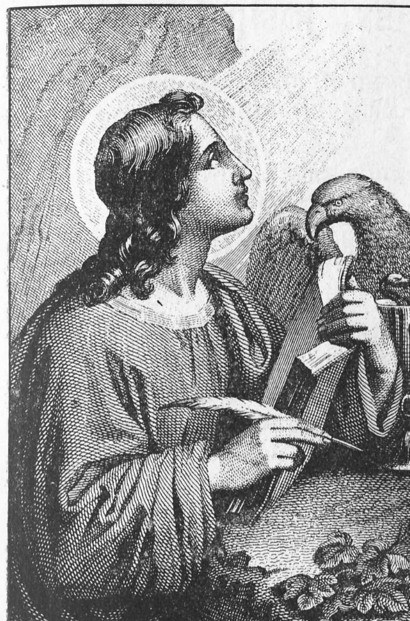
Bilo je u Hrvatskoj djevičanskih duša.

Jedno znatno svjedočanstvo za tu stvar nalazimo i čitamo u pismu, što ga je godine 1642. pisao tadašnji zagrebački biskup Benedikt Vinković nekome franjevačkome poglavaru zaradi uvođenja koludrica sv. Klare ovamo u naše hrvatske strane.[1]

»Često puta premišljavam, kaže biskup, o stanju svoje biskupije i o njezinim nedostacima, pa mi među ostalima dolazi na pamet i taj nedostatak, da u cijeloj kraljevini Hrvatskoj[2] nemamo niti jednoga zaklona, gdje bi se mogle pristojno zakloniti i živjeti djevojke, koje Kristu prikazuju djevičanstvo svoje. A imade mnogo

[1] Red je sv. Klare osnovao godine 1212. sv. Franjo Asiški na poticaj sv. Klare. Red se zove i Drugi red sv. Franje.

[2] U pismu piše: »u cijeloj kraljevini Slavoniji«. Tako se naime u ono doba zvala Hrvatska. A bila je tada vrlo malena i obuhvatala je samo onaj dio današnje Hrvatske, što je na zapadu tamo od Kupe i Une, te od linije Sisak—Đurđevac. Ostali su hrvatski krajevi bili pod Turčinom.

Sv. Ivan apostol i evanđelist.

djevojaka, koje bi htjele sebe i svoje djevičanstvo zauvijeke zavjetovati Kristu i Njemu služiti, samo da imade takovo mjesto, kamo bi se zaklonile, i da imadu takovu opskrbu, od koje bi mogle živjeti imajući hranu i odijelo. Otale dolazi, te mnoge djevojke iz naše domovine, koje svoje djevičanstvo posvećuju Kristu i koje žele zatvorene u kojem samostanu Njemu zauvijeke služiti, odilaze izvan kraljevine Hrvatske na druge strane i u druge pokrajine noseći svoj miraz sa sobom. A rade bi ostale u domovini i svojim mirazom pomogle koji koludrički samostan, da u domovini imade. I sada imade takovih djevojaka, čiji bi i roditelji i tutori i skrbnici bili pripravni doznačiti priličan miraz, te ih uz potpuno slobodnu volju djevojačku dati s priličnim mirazom u samostan, samo da u pokrajini sagrađen samostan imadu. Oni obećavaju, da će za njegovu izgradnju dati svoju pripomoć, samo da netko tu stvar započme i da preuzme brigu za izgradnju i za osiguranje.«[3]

Zato se biskup obraća na franjevce, da oni tu stvar uzmu u svoju ruku. Pa među ostalim poticajima kaže, da kad im uspije sagraditi samostan, neka onda u taj samostan dovedu iz Požuna i iz Trnave nekoliko redovnica sv. Klare, koje su rodom iz Hrvatske. I veli: **»Čim tri ili četiri od njih dođu i pripravljeno mjesto zauzmu, imat će dosta novakinja, pa i plemićkih kćeri.«**[4]

Imala je daklem, hvala Bogu, Hrvatska nekada, tamo u prvoj polovci 17. vijeka, lijep broj djevičanskih Božjih duša.

[3] U starija je vremena bilo u tim krajevima katoličkih ženskih samostana, no onda su nestali.

[4] Prijepis se toga pisma nalazi u spisima zagrebačkoga kaptola, Acta antiqua fasc. 99., n. 77., sada u zagr. drž. arkivu. Napominjemo, da je par godina poslije toga grad Zagreb na Gričkim Goricama doista dobio samostan sv. Klare u Opatičkoj ulici. Tude su boravile klarise sve do god. 1782., kad ih je raspustio onaj zloglasni austrijski car Josip II.

Opomenuo je sv. Josip.

Iza više godina sretoh se s dragom mladom gospođom, nekadanjom mojom učenicom u preparandiji. Obje smo se vrlo obradovale susretu. U razgovoru će ona:

— Časna sestro, gdje bih se mogla pretplatiti na glasnik sv. Josipa za ovu godinu?

— Za ovu godinu? Pa već je listopad — odgovorih.

— Ništa zato. Glavno je, da se pretplatim. Kažite mi, molim Vas, kome da uručim 15 dinara?

— Možete i meni, ali zanima me, zašto se pretplaćujete tek pod konac godine i zašto tražite sve ovogodišnje brojeve?

— Moram da se pretplatim, sve da je već listopad. Treća je godina kako sam otkazala sv. Josipu njegov Glasnik pa — doda šaljivo — otkazao i on meni. Opomenuo me, no kako, ne mogu da Vam kažem. Neka bude dovoljna izjava, da me sveti oJsip — križem, koji sam dobila — sili, da ga ponovno primam u svoju kuću. Moram Vam reći i to, da je ovaj svetac moj osobiti zaštitnik od rane mladosti. Počela sam ga štovati kao učenica građanske škole u zavodu sestara milosrdnica u Slav. Požegi. Njegov kip mi je, kad sam došla u konvikt, napose udario u oči. I ja sam počela da mu se utječem u svojim malim potrebama. Iskusila sam da me ne napušta. Pomagao mi je uvijek i svagdje: u konviktu, u školi, u praznicima. Pratio me kroz cijelu preparandiju, pa i onda kad sam se iz samostanske učiteljske škole u Zagrebu preselila u državnu. Je li u školi prijetila opasnost ispitivanja, a ja ispod klupe kao onaj, koji se utaplja: — Sveti Josipe, spasavaj — i uvijek je bilo sve u redu. Već je sedma godina, otkako sam nastavnica. Priznajem, da me sveti Josip prati na svim svijetlim i tamnim stazama života. Je li Vam sada jasno, zašto se ponovno pretplaćujem na Glasnik i zašto tražim sve godišnje brojeve? — završi očito ganuta.

Nije mi preostalo drugo, nego da štovateljicu dragoga sveca povedem pred njegov oltar u crkvi svetoga Vinka. Molila je dugo i pouzdano, a ja gledajući to nisam ni časa posumnjala u trajnu zaštitu velikoga sveca nad ovom dragom dušom.

Možda među čitateljima našega Glasnika ima još sličnih obvezanika. Ne bi li ova crtica iz života bila poticajem kojoj duši, da početkom Nove — 1940. godine — uvede kojega novog pretplatnika u kancelariju sv. Josipa u Zagrebu? **Milosrdnica**

Sjetite se crkve u Ružićima!

Sveta noći, blaga noći . . .

I

Zašto ruže već ne cvatu?
Sva je zemlja pusta ;
Nasmijano nebo plavo
Magla skriva gusta.

Ah, ne cvatu ruže nježne.
Prazne stabljičice
Tresu se, a sjever brije
Bjesno nemilice.

Zašto moje srce plače,
Ko da s nečeg trne?
Britki sjever zrakom nosi
Misli hladne, crne — — —

II.

Kao srebro razlila se
Bijela mjesečina;
Sjever šuti... svijetom vlada
Svečana tišina.

Jedna zvijezda slatko trepti
Tajne čežnje puna,
A u noći o ponoći
Bajna jeknu struna.

Čija ovo ruka meka
Rajske strune dira?
Sveta noći, blaga noći,
Daruj svijetu mira.

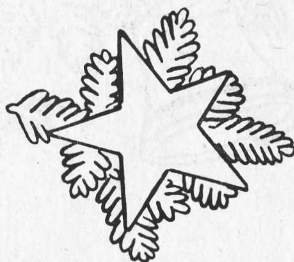
III.

Sveta noći, blaga noći,
Slatka žudnjo svijeta,
Maslinova kad će grana
S nova da procvjeta?

Sveta noći, blaga noći,
Daruj dobre volje,
Da u slatkom miru zaspi
I gora i polje.

Sveta noći, blaga noći,
Daj nam ljubav vrati,
Cijela zemlja da se jednim
Cjelovom pobrati.

Janko Majerović

Božić u duši.

U ono vrijeme rekoše pastiri jedni drugima: »Hajdemo do Betlehema da vidimo, što se dogodilo, što nam je obznanio Gospodin...«

I pobožni se pastiri pokloniše Isusu.

A kako su bili sretni i radosni nakon toga!

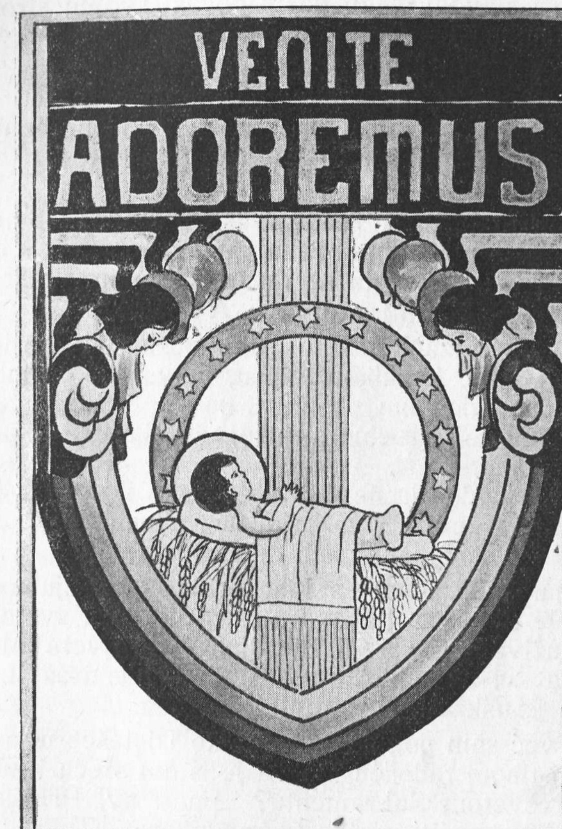
Mi im ne trebamo zavidati! Naše srce može okusiti istu sreću i veselje, pače još i veću. Pobožni pastiri smjeli su se samo pokloniti Isusu, dok ga mi smijemo primiti i u svoje srce. Ono time postaje stan Isusov, jaslice njegove.

Zar ima veće sreće i milosti na zemlji od ove? Utjelovljenje Sina Božjega nastavlja se u presv. Sakramentu. U ovome Otajstvu ljubavi boravi Isus neprestano među nama. Istina, On je ovdje svoje božanstvo i čovječanstvo prekrio koprenom kruha i vina. No makar ga i ne vidimo, On je naš Emanuel, to jest Bog s nama.

»Riječ je tijelom postala, kaže sv. Ivan, a na oltaru ta ista Riječ uzima prilike hostije. Anđeoske čete okružuju svetohranište, klanjaju se sakrivenom Bogu, čude se i dive ovome rođenju, koje je još veće i tajinstvenije od onoga u Betlehemu. Nigdje nije duša tako blizu nebu, nigdje nije tako sjedinjena s blaženim duhovima kao na podnožju oltara pod svetom Misom.

S kakvim onda počitanjem moramo dolaziti u crkvu i boraviti u njoj?

Kad se jednom proroku Danijelu ukazao anđeo malo što nije umro, tako je silno djelovao na njega pogled na anđela. A mi smo u crkvi pred kraljem anđela, pred svojim Bogom i Gospodinom tako hladni. Nema u nas straha Božjega ni nježnoga počitanja.

Štoviše! Mi i ne mislimo na njega. Dok se pred nama na žrtveniku obnavlja tajna Betlehema i žrtva Golgote, naše misli poput bezbožnih leptira lutaju s predmeta na predmet.

— Jaslice su rodile oltar — kaže znameniti propovjednik Bossuet, — tamo hoće Bog, da mu se klanjamo, ovdje želi, da ga primamo. U sv. Misi ne uzima Isus prilike kruha i vina samo zato, da ostane sakriven na oltaru. Ne. On želi sići u naše srce i u njemu udariti svoj prijesto. Isus hoće u nama živjeti, da mi živimo od njegova života, on hoće da budemo sretni i blaženi s njime.

Što se više približavao čas njegova rođenja, to je Isus više čeznuo za tim časom. Isto tako što se više približava čas svete Pričesti, Isus više želi sići u naše srce. Ne smeta ga, što je naše srce siromašno poput jaslica u Betlehemu. On ipak dolazi rado u nj, samo ako je obavito bijelim platnom čistoće, ispunjeno dobrom voljom i poniznom ljubavi. Hoćemo li razumjeti tajnu jaslica i oltara, moramo biti ponizni. Nije Isus sišao s neba na zemlju, da se zaodjene častima i slavom. nego da ih pogazi svojim siromaštvom i poniženjem. Znamo, da je od kraljevskog dostojanstva zadržao samo krunu. Ali kakvu krunu?

U presvetom Sakramentu imamo najveće blago. No da ga uzmognemo vidjeti i razumjeti, moramo biti maleni, ponizni. Da ga uzmognemo s radošću i slašću uživati, moramo biti umrtveni i siromašni duhom.

Razmjerno malo duša znade Isusa naći u svetohraništu, jer ih samo malo moli i bdije, da dočeka njegov dolazak na oltar. Samo ih malo čuje poziv anđela, da se Djetešce rodilo, da treba pristupiti, pokloniti mu se, primiti ga u srce. A zašto?

Jedni su previše zaokupljeni svojim poslovima i brigama. Drugima je srce u kinu, kazalištu, plesu, uživaju u sjajnom odijelu, raskošnom stanu, uglednom položaju, novcu, športu...

A tabernakul kao i jaslice okružuje šutnja, tišina, samoća siromaštvo, zapuštenost.

Zar je onda čudo, da ne vide Božansko Djetešce, kako pruža ručice. kako moli i žudi, da ga prime na stan u svoje srce, da se ne smrzne od ledenog daha ljudske nezahvalnosti.

K svojima dođe, a svoji ga ne primiše. — Ljubav je stavila Božansko Dijete u jaslica, ljubav ga je zatvorila u svetohranište. U jaslicama okruživala ga je nježna ljubav presvete Majke i požrtvovna briga sv. Josipa. A na oltaru? Ovdje traži našu ljubav. Hoćemo li mu je uskratiti?

Kad nas već sam pogled na nebesko Djetešce u jaslicama napunja srećom i tihom radošću, kolika je istom sreća i milost što ga imademo u presvetom Sakramentu? Pa u sv. Pričesti možemo s njime povjerljivo općiti, slatko se razgovarati. Tu je njegova ljubav još veća i dublja. U našem srcu je Isus samo naš, On pripada samo nama, i to sa svojim božanstvom i čovječanstvom, sa svim svojim krepostima i milostima sa svojom ljubavlju i milorđem. Može li biti veće sreće od ove?

Zar nije to nebo na zemlji? Božić, da ga ljepšeg ne može biti? A taj Božić možemo imati svaki dan. Kad nam Božansko Djetešce daje tolike dokaze svoje ljubavi, ne smijemo ni mi biti škrti prema njemu. Ljubimo ga, ali — ljubimo ga — kako veli sveti Vinko Paulski — na račun svojih ruku i u znoju svoga lica tj. žrtvujući se za njega. —

Mnogi ljube Isusa samo dok su u crkvi. Ali, kad treba za njega raditi, radi njega trpjeti, mrtviti se, pregarati, onda njih nema kod kuće. To nije prava ljubav.

Tko Isusa ljubi, izbjegava grijeh, ne samo teški, koji ga izbacuje iz Srca Božjega, nego i laki, jer on poput trnja bode Božansko Djetešce. Tko ljubi Isusa, uvijek misli, kako bi ga razveselio. Radimo li i mi tako?

S. M. S.

Božićni dar.

Darovi mogu čovjeku zadati velikih briga. Gospođa Stanić razbijala je već četrnaest dana sebi glavu, kakav će prikladan dar dati za Božić svome mužu.

Što bi mu ona mogla darovati...?

On je bio već čovjek od šezdeset godina, a bio je sa svim mogućim i nemogućim stvarima bogato opskrbljen. Što će mu dakle darovati?

Gospođa Stanić prolistala je čitavu hrpu debelih kataloga. Domogla se prave pravcate gripe, dok je obletila čitav niz dućana. Već je dojadila svim prodavačima sa svojim vječnim prigovorom: »Nisam zadovoljna«. Sve uzalud! Pitanje božićnoga dara stajalo je pred njom u svoj svojoj ozbiljnosti.

Dobra gospođa bila je gotovo satrvena. Toliki niz godina živi s tako dobrim mužem i na koncu ne zna, što bi mu darovala! »Zaista ludo! Zar sam zbilja napuštena od svih dobrih duhova?«

Najednom joj sune u glavu spasonosna misao. »Zaista sjajna misao!« Gospođa Stanić udari se rukom po usijanom čelu. Kako je samo mogla biti tako nedomišljata! Doduše, njezin dragi muž imao je svega, pa je mogao biti potpuno sretan, ali ipak mu treba jedna stvar, koju mu može darovati samo tankoćutna ruka žene. A takove ruke doista s finim prstima imala je gospođa Stanić.

Smjesta se dala na posao, da izvede svoju ideju...

Župna knjižara dobila je danas doličan posjet. Čemu obilaziti daleke trgovine, kad je ono najbolje tako blizu!...

»Čime mogu poslužiti milostivoj gospođi?«, pitao je neki plavokosi mladi čovjek gospođu Stanić.

»Molim jedan misal.«

»Misal...? Jamačno za vašu gospođicu kćerku?«

»Ne, za moga muža!« — »Dakle, razumijte me. Dajte mi nešto fino, elegantno, nešto, što će starijega gospodina obradovati.«

»Razumijem, razumijem... Samo jedan časak!«

Začuđeni mladić iščezne na to iza raznih ormara i polica...

Suprug gospođe Stanić bio je uostalom dobar čovjek, doduše ponešto širokogrudan katolik. Ali nedjeljnu misu nije nikada propustio. Bože sačuvaj! Časna je to dužnost! Stupao je u crkvu malo nervozno i nekako nehajno. Nije htio biti odviše sprijeda. Skrom-

nost dolikuje finomu čovjeku. Svoju je klupu u crkvi dobro poznavao. Što se na oltaru zbivalo, zato se nije osobito brinuo. Imao je dosta posla, dok se obadvjema rukama čvrsto držao klupe podbočivši se laktovima. a uz to se pošteno dosađivao. Kao isluženi vojnik vladao se potpuno korektno.

Kad je ministrant pozvonio, kleknuo je ili ustao ili opet sjedio, kako je to već trebalo. Prema zvucima orgulja je opazio, da li se misa primiče kraju. Smjesta bi počeo brižno navlačiti rukavice, popravio šešir i poravnao kravatu. I tada... priključio se zadovoljno ostaloj rijeci ljudstva, koja je izlazila iz crkve.

I doista ugodna je pomisao, da si opet ispunio dužnost za cijeli jedan tjedan.

A ugodno je i biti ovako kod sv. mise u tišini, ne tarući sebi mnogo glave već gotovo četrdeset godina.

Gospođa Stanić mahne ozbiljno glavom.

Kako joj je mogao tako važan dar izmaknuti, a da se tako dugo nije njega sjetila.

Ali sada mora tu krivnju popraviti. Velikim je oprezom i nježnošću počela izabirati.

Pred sobom ima krasan izbor. Mali džepni misali tanki poput novčarke za gospođe, upravo su kao stvoreni za one razvodnjene katolike. No ima ih opet srednjih, jednostavnih za bolju vrstu crkvenih polaznika. Napokon ih ima i velikih za one prave vjernike, koji bez straha ispovijedaju i priznavaju svoju vjeru ne bojeći se nikoga i koji ne poznaju ljudskoga obzira, kad idu k sv. misi. Konačno nađe gospođa Stanić jedan doista lijepi misal veoma prikladan baš za njezina dragog muža. Samo je nažalost predebeo. Koji bi šezdesetgodišnjak vukao sobom u crkvu toliki molitvenik.

Isključeno. Njezin muž svakako ne.

Ali hvala Bogu! Naš mladi prodavač nije u dućanu tek od jučer. On je brzo opazio taj problem s prave strane, — usput budi rečeno, i on je bio muž, i našao je krasno rješenje.

»Ima izdanja za četiri godišnje dobi crkvene godine. Četiri lijepa mala sveščića! K tomu još ukusne korice.«

Oči su gospođe Stanić zasjale. Doista... točno, što njezin dragi mužić treba.

Ah, zapravo ovi zlatni muževi nisu tako ni zli, nego čekaju, da se njihovim potrebama u vjerskom pogledu dosjete žene...

Već bruje božićna zvona! Gospodin i gospođa Stanić spremaju se na ponoćku.

Tad najednom reče gđa Stanić vanredno ljubežljivo:

»Moj dragi, ti si zaboravio metnuti cipelu pod božićno drvce! Mali Isus hoće da ti dade jedan lijepi dar.«

»Ah, šta! Čim bi mogao mali Isus iznenaditi mene, šezdesetgodišnjaka!«

»Nude, pogledaj ovaj mali paketić! To je za tebe« i preda mu fino zamotani paketić. Što je u paketiću, muž nije mogao ni slutiti.

Gledao je ženu, kao da ju je htio pitati, što je to, i počne dobroćudno s omota odvezivati sve moguće zlatne i srebrne vrpce.

»Upravo sam radoznao, kakva će to ptičica izletjeti iz ove papirnate tamnice.«

Konačno otvori paketić. Bio je razočaran.

»O, ove žene! Sjedi i piši... četiri sveska molitvenika uvezanih u kožnati zlatorez... kao božićni dar za jednog šezdesetgodišnjega patent-katolika!«

On joj dobaci sažalni pogled, jer toga nije očekivao, ali za volju velike svetkovine reče posve mirno:

»No da, čovjek se može prevariti, dok je živ. Računao sam na jednu kutiju »Havana« cigara. Reci pravo, što ću ja, stari muž, započeti ovolikom hrpom molitvenika?«

»Posve jednostavno. Danas ćeš na primjer uzeti u ruke ovu knjigu, u kojoj je božićna misa. Tako ćeš moći odmah slijediti divnu liturgiju ponoćnice.«

Gospodin Stanić još nije shvaćao stvar.

On je buljio u ova četiri sveska kao u prave svjetske zagonetke.

»Ali za ime Božje, čemu uvijek vući sobom knjigu! Misa je misa. Pa to je ljetos kao i lani, uvijek jedno te isto.« To je baš čekala gospođa Stanić. Promišljeno, gotovo mudro kovala je u zvijezde prednosti misala, divne promjene molitava, tekstova, poslanica i evanđelja. Svaki je dan nešto novo. Svoju pohvalu zaključi: »Dok ima misal u ruci i najstarijega muškarca prođe zijevanje u crkvi.«

»Pardon! Ko zijeva pod misom?«

»Samo se nemoj izgovarati! Mi žene imamo oštre oči. Žalosno je, da vi muževi gotovo bez osjećaja stojite na vrelu života i promatrate figure na crkvenim stupovima. A ipak bi upravo vi trebali jakosti i okrepe sv. mise, da budete pravi, potpuni i osvjedočeni katolici i da takvi ostanete.«

S nekom nesigurnošću očekivala je gospođa Stanić uspjeh svoje božićne propovijedi. Međutim je gospodin Stanić bio najbolje volje, pak joj odvrati:

»Misliš li, da ćeš ovom knjigom načiniti od mene drugoga čovjeka?«

»O tome i najmanje ne sumnjam.«

»Vidjet ćemo! Samo je šteta u svakom slučaju, što sam lišen svojih pedeset Havana-cigara!«

»Ne smije se dan kuditi prije večere! Mili moj, uzmi večeras ovaj sveščić sobom k misi, pa ćeš sjutra u jutro imati svojih pedeset cigara.« Tad ga srdačno zagrli i prilično glasno poljubi. Adam je opet jednom podlegao Evi.

Božićna se misa počinje. Plaho i koliko je moguće potajno kopa gospodin Stanić po svom misalu.

Poče čitati, misliti, moliti ... i kod toga prečuje posve običajni cilik zvona.

»Zaista divno, duboko, uzvišeno!«

I prvi put u životu bila mu je svečana misa prekratka.

Poslije tri sedmice sastali su gospodin i gospođa Stanić slučajno gosp. župnika.

Lukavim pogledom reče gospodin Stanić prijaznom duhovniku: »Prekrasno ste pjevali, ali mi se čini, da ste kod kolekte ispustili jednu molitvu.«

Gospodin župnik se nasmijao i razumio je. Zahvalno je pogledao gospođu Stanić i srdačno se rastane s njima.

E, tko će nadmudriti žene! **Pierre l'Ermite**

A Krist je šutio ...

Roman, napisala Ane Krane.

(Nastavak.)

»Ako mi vi oprostite, koji znate samo površno sve prilike, kako mi onda ne će oprostiti Bog, koji znade i vidi sve to mnogo bolje?«

»Istina je, on vidi sve, što ublažuje krivicu, ali isto tako vidi i sve, što je povećava. Jedini on pozna naše osjećaje, znade naše požude... Ispitaj se, Freihofbaueru, dobro... Boga ne možeš prevariti!«

Nakon toga zašutješe obojica.

Dieter je objesio glavu i zurio u pod. A svećenik dignuo je svoje oči prema križu. Pogled mu je počivao na raspetom Spasitelju, a iz srca dizala se usrdna molitvica. Molio je za siromašnu dušu, da se potpuno skruši. Molio je Gospodina, neka skrši njezin otpor, uništi ponos i precjenjivanje, neka joj dade milost, da svoju krivnju ne svaljuje na drugoga, nego da je upozna i potpuno prizna.

Časovi su odmicali, vrijeme je hitjelo. Pokornik je šutio.

Po kući se vrti tetka Berta. Pripravlja zajutrak, hoda amo tamo i sve kradom prisluškuje kad će već jednom Dieter otići. A po glavi vrzu joj se svakojake misli radi toga neobičnog i tajnovitog posjeta.

Kad joj je bilo već dosta, pođe do slike Majke Božje, što je u jednom kutu bila obješena, sklopi pobožno ruke i zavapi: »Blagoslovljena Djevice, ne daj, da taj čovjek učini kakvo zlo. Bdij nad mojim velečasnim, da mu ne naudi nikakva zloba, ne naškodi nikakva himba ni varka.«

Onda donese krunicu i stane pobožno prebirati njena krupna zrna.

Freihofbauer ustane s podnoška, na kome je neko vrijeme sjedio, zatim klekne i reče: »Razumio sam Vas, velečasni. Ilzelin bi baš tako govorila i savjetovala me kao i Vi, jer obadvoje služite Bogu. Ja sam teško sagriješio, nisam vrijedan Božje milosti. Ja ne ću svoj grijeh umanjivati niti koga drugoga za nj krivit. Ja, i nitko drugi, klečim ovdje pred Bogom i Vama, duhovni oče, ja Vam priznajem kao njegovu zamjeniku: sagriješio sam. Nisam vrijedan Božjega milosrđa. A Vi činite sa mnom, kako mislite, da je najbolje.«

»Ne ja, nego Bog govori preko mene, da će raskajanome grešniku biti oprošteni grijesi,« reče svećenik blagim glasom. Zatim učini nad njim znak svetoga križa: »Ego te apsolvo ... Oprošteni su ti grijesi, idi u miru Božjem i ne griješi više!«

»Ah!« vinu se duboki uzdah iz grudiju Dieterovih, kad ustade. Bio je to uzdah radosti i mira ...

»Što još moram činiti, velečasni, da zadovoljim za svoj grijeh?«

I župnik ustade. Nehotice se postavi baš kraj prozora, pa ga je pozlatilo jutarnje sunce i obavilo svetačkom aureolom.

»Imaš oko sebe dosta prosjaka. Pomisli, da na njihovu mjestu stoji Krist, pa postupaj s njima, kako bi postupao s njime, da se pojavi na tvome pragu.«

»Dolje u selu imam kućicu. Prazna je, redit ću je za stare i nemoćne prosjake.«

»Učini tako. Ugodit ćeš Bogu.«

»Od sada će kod moga stola svaki dan objedovati tri siromaha na čast Presvetoga Trojstva.«

»Dobro je.«

»Pokušat ću ... pokušat ću također blaže i bolje suditi i misliti o grofici, velečasni.«

Bartolomej mu pruži desnicu. On je prihvati nešto bojažljivo. »I ja sam htio ...« mucao je. »Što si htio, prošlo je. Utopilo se u moru zaboravnosti. Toga nema više,« odgovori župnik.

»Hoćete li mi ikada više vjerovati?«, šapne Dieter, kome tolika dobrota nije išla u glavu.

»Uvijek. A da ti to i dokažem, pozivam te, da pođeš koji dan sa mnom do kapelice patra Serma. Lijepo ćemo je urediti. Kadgod budem mogao, čitat ću u njoj svetu Misu.

Prikazat ćemo je za sve, koji živu raspršeni po šumi. A čitat ću je i za Eberharda i Ilzu, a katkada i za Ilzelin.

»Za Ilzelin!?« ponovi Dieter, a lice mu zasja.

»Ti ćeš me, Freihofbaueru, pratiti. Ići ćemo posve sami kraj »Poganskog vrela« i zahvaljivat ćemo Bogu, što nam je tako čudnovato pomogao obojici.«

Sada učini seljak nešto, što ne bi ni on sam nikad pomislio, da će učiniti. On se sagne i svojim usnama dodirne posvećenu desnicu župnikovu, koja mu je udijelila odrešenje i blagoslov.

»Neka Vam Bog naplati to u vječnosti, velečasni. Od danas sam Vaš! Jao onome, tko Vas samo takne!«

Bartolomej mu zaprijeti rukom. Samo ne nikakove sile. Neka vlada mir, dobrota i ljubav, reče on, a zatim nadoda: »Pođi sad na posao. Vrijeme je, da i ja pođem u crkvu. Kod svete Žrtve sjetit ću se i tebe. Pođi u ime Božje i ne griješi više. Oprošteno ti je. Poslije ćemo se dogovarati kad ćemo na brdo.«

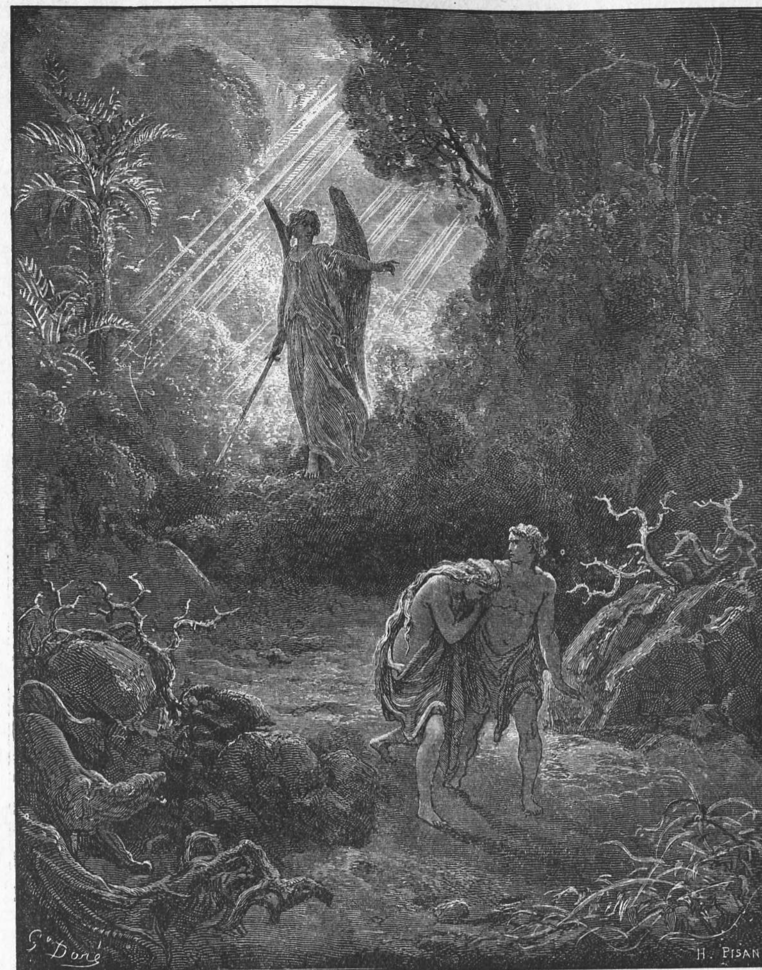
»Hvaljen Isus i Marija«, pozdravi Dieter i pođe prema vratima.

»Uvijeke amen!« odgovori župnik.

Seljak izađe. Za čas su se čuli po stubama njegovi teški koraci.

Bartolomej klekne pred raspelo i pogleda Spasitelja nježno i milo kano dijete svoju majku.

»Gospodine, jesam li dobro učinio? Jesam li bio vrijedan tvoj svećenik?« šaptao je ponizno. O, kako bi bio veseo, da mu je Spa-

G. Doré:
Trnje i korov će ti rađati i jest ćeš sa znojem lica svojega hljeb, dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet.
Gen. III. 18—19.

sitelj s križa samo kimnuo. Ali ništa se ne maknu. Teško uzdišući ustane opet i pomisli na Ilzelin, koja tako često gleda svoga Zaručnika. A za njega nema Gospodin niti samo znaka kakova...

Izentruda grofica od Geyersbrunna i Geyersperga, samostalna vladarica Hochgaua, Mittelgaua i Bratgaua, barunica Holzenberga, Stockingena, Wolfsweilera i Haldenstetta i, još koješta drugo, sjedi u dvorani dvora Geyersperga sagnuta nad »ramom« i veze.

Mjesto, na kome je njezin stolac, uzdignuto je za tri stepenice iznad poda. Nije ona uzalud vladarica i gospodarica! Oko nje

u polukrugu sjedi dvadeset dvorskih gospođa i gospođica. Jedne od njih šiju haljine za sirotinju, a druge poput svoje stroge gospodarice vezu crkveno ruho.

Iza povišenoga grofičina sjedala stoje nepomično oba njezina duhovna savjetnika i vođe. Prekrštene ruke sakrivene su im ispod odijela. Kadgod je grofica među ljudima, moraju i oni biti uz nju. Dužni su je neprestano motriti. Opaze li na njoj ma i najmanju pogrešku, moraju je opomenuti i ukoriti. Zli jezici doduše tvrde, da se duhovna gospoda još nikad nisu usudila prigovoriti grofici već smjerno čekaju, da se njihova visoka pokornica sama optuži — ali tako govore samo zli jezici!

Na drugom kraju dvorane za štionikom stoji kao kaplja mlad kapelan. Svojim jednoličnim glasom čita iz knjige: »Život svetaca«. Mladi je čovjek vrlo blijed, a gleda u taj Božji svijet kao dijete, koje su čas prije išibali.

U dvorani vlada svečana tišina. Ništa se ne čuje osim kapelanova jednoličnoga glasa. Ovda onda zašušti još list, što ga on okrene ili zaškripe škare.

Velika i prostrana dvorana je bez ikakova uresa. Dapače nema ni sagova po zidovima. Već odavna rese oni crkve i kapele. Gole zidove krasi samo četrnaest postaja križnoga puta. Izrezbario ih je iz drva umjetnik i obojio žarkim bojama. Pa i ogromni kamin je bez nakita. Nema na njemu vrčeva, zdjela ni tanjura. Jedino mrtvačka glava ceri se s njega i posprdno gleda čovjeka. Kameniti pod nije pokrit mekanim sagovima kaošto u drugih plemenitaša, već osušenim rogozom, kao i u jednostavnih ljudi. No i u njemu se gube koraci, pa se i ne čuju.

U toj hladnoj i polutamnoj prostoriji jedino su prozori lijepi. Još otac grofice Izentrude dao je u okvire staviti lijepo naslikana stakla. Kći ih se nije usudila otstraniti, jer je na njima bila vrlo živo predočena muka Isusova. Izentruda je mislila, da ne će nimalo škoditi, ako ljudi uvijek imadu pred očima muku Isusovu. Pače je bolje, ako se oči zaustavljaju na njoj, nego da lutaju po prirodi. »Jer, govorila je ona, priroda rastresuje duh čovječji i odvraća ga od Boga.« — I tako ostadoše prozori, kakovi su bili.

Sad majsko sunce sja kroz njih i baca obojeno svijetlo u dvoranu. I crvena kabanica, koju obukoše Spasitelju za porugu, pada crveni odsjev upravo na glavu grofice Izentrude. A crna koprena, koju je ona prebacila preko bijele poveze na glavu i čelo, sja u svijetlu sunca kao tamnožarki purpur. Motriš li je takovu, čini ti se da gledaš tamnu gomilu crnoga sadržaja, iz koje se ističu samo dvije blijede, beskrvne ruke. Ali one ne miruju, već neprestano provlače svijetlu iglu kroz zlatni brokat, što je napet u drvenom okviru (rami).

...I kad je već sv. Lovro bio na jednoj strani strašno ispečen i opaljen, okrenu ga divlji pogani i krvnici na drugu stranu. A on je to veselo podnosio kao da ne osjeća boli. Pače je rekao: »Dobro je, i druga strana mora biti pečena...«

Tako je čitao kapelan. Ali najednom stane. Najmlađa gospođica prasnula je u smijeh. Sve se oči u dvorani okrenuše prema zločinki, samo grofica ne podigne glave. Nato ustade prvakinja dvorskih gospođa, uzme šibu, što je bila iza njezina stolca i zamahne njome. Grešnica pruži nijemo ruke. Tri jaka udarca padnu na njih i ostave debele masnice.

Dvorska gospođa mirno sjedne, a kapelan htjede nastaviti prekinuto čitanje. Ali ne dospije. Pokraj stolca jedne gospođice stajao je stol s pješčanom urom, koju je ona nadzirala. Gospođica ustane, okrene uru i zazvoni zvoncem.

Jedan sat je opet minuo.

Na taj glas grofica ustade, a s njome i sva plemićka družina. Novi sat započme se kao obično molitvom »Oče naš« i »Zdravo Marijo«.

Grofica ima neobičan glas. Premda izgleda tih, odzvanja daleko. Svaku riječ izgovara čisto i jasno, bez pogreške. Govori polako, a da ne odahne, kao da čita iz knjige.

Jedva je molitva utihnula, kad stupi u sobu paž. Nije odjeven u šaroliko i slikovito odijelo, kako se obično odijevaju plemićke družine, što poslužuju na dvorovima. Na njemu je jednostavni smeđi prsluk i tamne hlače: Samo pera na kapi govore o njegovu plemićkom i slobodnom podrijetlu.

»Svijetla grofice«, reče on duboko se naklonivši, vrijeme je da primiš glasnike.

»Doći ću.«

Izentruda ustane, okrene se k svojim dvorjankama i reče: »Slobodne ste. Odmarajte se i zabavljajte na doličan način... Dođi ovamo Alix!«

Kažnjena gospođica stupi bojažljivo naprijed.

»Zašto si se prije smijala?«

»Zato, jer se i sveti Lovro smijao. A ja sam mislila, da će mu biti samo drago, ako se s njime i ja smijem,« odgovori mala vještica lukavo. Bila je ona lijepušno i drago stvorenje. Ali sivi haljetak i posve glatko počešljana kosa, dadoše joj izgled pokornice.

Preko Izentrudina lica preleti nešto, što bi se moglo nazvati smiješkom.

»Imaš dobar jezičac, čuvaj se!« reče ona. No to nije zvučilo ni grubo ni oštro. Gospođica prihvati grofičinu ruku, prinese je k ustima i zapita:

»Ji li mi svijetla grofica već oprostila?«

»Ja ti nemam što da oprostim. Bog neka ti oprosti. Obrati se na njega... Uostalom znajte,« okrene se grofica prema svojim gospođama, »Alix je za svoju krivicu dobila pokoru, pa joj nema više nitko ništa predbacivati.«

»Bit će, kako si rekla,« odgovore gospođe zajedno i naklone se ponizno.

Polako i dostojanstveno pođe Izentruda iz dvorane. Za njom se po mekanoj rogožini vuklo dugačko joj odijelo sa povlakom. Za čas eto je u manjoj dvorani, u kojoj je obično obavljala svoje svjetske poslove.

Za njom je išao dvoranin. U predvorju bila su na straži dva kopljanika. Stajali su ravno poput svijeća. A kad je pokraj njih prolazila grofica, uspraviše svoja koplja. Ti su ljudi bili visoka stasa, ali kad je grofica stajala, nije visinom zaostajala za njima.

»Hvaljen Isus i Marija!« pozdravi plemenita gospođa svoju stražu.

»Uvijeke amen!« odvrate muževi.

Tko kaže, da je grofica ružna, taj je nije dobro promotrio. Pojava je u nje kneževska, hod ponosan i lagan. Blijedo joj je lice neobično pravilno, no manjka mu svaka milina. Ipak nema na njem ništa niska ni prosta. Oči joj se pravo ne vide, jer ih nikad posve ne otvara. Uvijek su zasjenjene dugim trepavicama. Zato nitko ne zna, kakove su boje. Izentruda nikad ne gleda ravno, već uvijek oči spušta.

Došavši u kulu sjedne za čvrst, hrastov stol, na kojem je bio pripravljen pergamentni papir, pero i tinta. Do zida stajao je ormar sa spisima i knjigama.

I ovdje ćeš uzalud tražiti ures i nakit. Na zidu je samo križ, a ispod njega utaknuto je nekoliko palminih posvećenih grančica.

»Dovedi glasnike,« zapovjedi Izentruda dvoraninu. On izađe.

Svaki tjedan prima ona glasnike sa svoga posjeda. Oni je izvješćuju, kako je gdje, predlažu, što treba učiniti i poduzeti.

Danas je dan primanja .

Najprije se pojavi glasnik iz Steckingena. Općina se tuži, da im je divljač iz grofovske šume uništila usjeve.

Izentruda napiše na pergamenu par riječi. A čita i piše kao najučeniji redovnik.

»Neka lugari postrijeljaju divljač. S njima moraju poći svi muškarci iz Steckingena. Ne ću da divljač uništava žito moga naroda.«

»Vrlo dobro, presvijetla gospođo,« reče glasnik i izađe iz sobe.

Za njim uđe glasnik iz Gratgaua. Tamo je velika nevolja. U Buchbergu je razbojničko gnijezdo. Njegov vitez nesmiljeno pljačka, pali i ubija.

Tamno crvenilo oblije groficu. »Što? Buchberg pa tako zao? No i tome će se naći lijeka. Poći ću u Geyersbrunn k svome ujaku, pa ću ga zamoliti, da mi pomogne osvojiti i isprazniti to razbojničko gnijezdo. Za sada vam mogu poslati samo jednu četicu pod kapetanom Nodilom. Ali ona ne će moći zauzeti grad. Tu nam mora ujak pomoći. Razbojnika ne trpim u svojoj zemlji,« kažite ljudima u Gratgau-u. »A posve mi je jednako, da li su razbojnici plemići ili priprosti ljudi. Hoću da budem pravedna.«

Glasnik ode smješkajući se zadovoljno.

Tako su dolazili i odlazili još neki. Mnogo je toga bilo danas. Dva puta je dvoranin okrenuo pješčanu ru, koja je bila u ovoj sobi. Dva puta je Izentruda prekinula svoje vladalačke poslove molitvom.

Već su se obredali svi glasnici. Ali Izentruda pogledava prema vratima kao da još koga očekuje. Dvoranin ju je razumio.

»Ti još čekaš poslanika iz Wolfsweilera?« upita je on.

Ona potvrdi. Otkada je Bartolomej tamo župnikom, obično joj on šalje glasnika i o svemu je obavješćuje, što se ondje događa.

»Nema nikoga iz Wolfsweilera,« glasio je odgovor, kad je Izentruda pitala za njega.

»Nikoga?« Malo uzbuđenje osjeti se u glasu. Da nije župnik obolio?«

»Nije. Jedan od ljudi iz Hochgaua vidio ga je još jučer. Posve je zdrav i veseo. Obični je glasnik došao no nije za tebe donio nikakvih vijesti.«

»Dobro. Ostavi me samu.«

Dvoranin se nakloni i ode. Izentruda sjedi dugo i nepomično. Ruke je sklopila i položila na stol. Od uzrujanosti griska donju usnicu. Napokon pozvoni.

»Pošalji mi Hunalda«, reče kratko.

Malo iza toga stupi unutra mali, neugledni čovuljak u tamnom prsluku s kapom u ruci. Konjanik je, no prije bi čovjek mislio, da je kakav prikriveni redovnik. Drži se pobožno, a oko ruke visi mu krunica. Još prije nego je pozdravio svoju gospodaricu, pokloni se pred raspelom prevraćajući očima.

Izentruda ga motri pronicavo. Doista je čudnovato, da ona sve opaža kod ljudi, a da ne podigne trepavice.

»Mani se toga!« reče kratko. Hunold se prestrašeno savine. »Mene ne možeš prevariti baš kaošto ne možeš prevariti ni našega Gospodina« reče ona tvrdo. Kad bi to bilo iskreno, vrlo bi me veselilo. Ali to nije bilo iskreno.«

»Hm ... hm ... ti sve znaš, presvijetla grofice! Ti poznaš siromašnoga Hunolda, koga je samo tvoje milosrđe spasilo od vješala. Znaš i to, što sve Hunold zna i kako ti je vjeran ...«

»Šuti! Ovdje nemaš ništa govoriti. Ako te pak i upotrebljavam kao oruđe za dobru svrhu, nemoj zato misliti, da te i štujem. Ja te trebam. Preko tebe činim dobro i vršim volju Božju. Samo zato te trpim. Nemoj zaboraviti, da je dosta samo jedna moja riječ, i ti ćeš visjeti na vješalima.

Hunold klekne i poljubi okrajak grofičine povlake. »Presvijetla, najmilosrdnija... zapovijedaj, što mi je činiti!«

»Tako je bolje. Bez pobožnog prenavljanja. Odloži krunicu. Ne mogu je vidjeti u tvojoj ruci.«

»Evo je, najstrožija... A sad još jednom što zapovijedaš?«

Izentruda tuckaše časak prstima po stolu, a onda će oklijevajući: »Danas nisam dobila nikakvih vijesti iz Wolfsweilera, premda je župnik zdrav. Pođi onamo, šuljaj se okolo, i ispitaj kako je tamo. Pazi, što župnik čini, s kime opći, kuda ide.«

»Bit će, kako želiš, presvijetla grofice.«

»Izvijestiš li me točno, dobit ćeš zlatni dukat. Prevariš li me, visjet ćeš tri stope od zemlje.

»Razumio sam te. Vrijedan pas ne bi bolje njušio od mene.

»Idi.«

Hunold ode. Grofica sklopi ruke i gledaše opet ukočeno preda se.

(Nastavit će se)

Siromasi bez odijela.

Kardinal Bellarmin pohodi nekoga dana odličnoga gospodina. U predsoblju opazi slike, koje su golotinjom naslikanih lica vrijeđale stidljivost. Kardinal se nađe u neprilici i najradije bi bio otišao, ali je morao razgovarati s vlasnikom kuće o važnim stvarima. Uniđe napokon u sobu toga gospodina i pozdravi ga poznatom srdačnošću. Gospodin ga nakon obavljenog posla isprati, a kardinal mu opraštajući se od njega reče:

»Ne smijemo zaboraviti nekih siromaha, koji nemaju odijela. Preporučam ih Vašoj milosti, da ih odjenete.«

Gospodin odgovori, da će on to drage volje učiniti, samo neka mu kaže, tko su ti siromasi.

»Evo, tu su ti goli siromasi« reče kardinal i pokaže na slike. »Njima doista treba odijelo. Sigurno su zimus mnogo zebli i drhtali od studeni«, završi šaljivo kardinal.

Gospodin je razumio opomenu uvaženoga i sa sveta života poznatoga kardinala, te je još istoga dana dao ukloniti ove nepristojne slike.

U božićnom raspoloženju, kraj jaslice maloga Isusa, u društvu Majke Božje i sv. Josipa želimo da prigodom blagdana Isusova rođenja u dobrim dušama naših saradnika, pretplatnika i prijatelja odjekne puna radosti anđeoska pjesma prve božićne noći: »Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje,« i da u ovome svetom miru provedu ne samo drage božićne blagdane nego i cijelu buduću godinu sa svim njezinim križevima. Neka im novorođeni Isus po zagovoru svoga moćnog Hranitelja naplati obiljem milosti žrtve i trud, što su ih uložili za ljepotu i proširenje Glasnika. Napose zahvaljujemo požrtvovnim povjerenicima za ustrajan i naporan apostolski rad, koji je potpuno poznat samo dragomu Bogu. Hvala i onim tihim dušama, koje po primjeru sv. Poočima Isusova rade mnogo, ali skriveno za slavu Božju baš preko našega Glasnika.

SRETAN I VESEO BOŽIĆ!

želi svim pretplatnicima, saradnicima i prijateljima

UREDNIŠTVO I UPRAVA GLASNIKA SV. JOSIPA.

Bl. Nikola Tavilić.

MOLITVA, DA BL. NIKOLA TAVILIĆ BUDE PROGLAŠEN SVECEM.

Isuse, u Jerusalemu raspeti Spasitelju, koji tražiš, da Te ljubimo onako, kako si Ti sve nas ljubio, koji si Krv svoju prolio za nas na Golgoti, čuj: Hrvatski narod, koji je iz ljubavi prema tebi uvijek težio, da Hrvatska bude Tvoje kraljevstvo, te je najbolje svoje sinove žrtvovao za taj sveti cilj, daj, da najdivniji od tih sinova Hrvatske, bl. Nikola Tavilić, koji je život svoj dao za Tebe podno Tvoje Golgote, bude što skorije proglašen svetim. I kao što je on svojom mučeničkom smrću u Jerusalemu povezao našu domovinu Hrvatsku s Tvojom zemaljskom domovinom svetim vezom ljubavi, tako neka svetačko njegovo uzveličanje bude vječni vez naše hrvatske domovine s Tvojim Kraljevstvom nebeskim. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

MOLITVA BL. NIKOLI TAVILIĆU ZA HRVATSKI NAROD.

Blaženi Nikola Taviliću, Ti, koji si od Jadrana do Srijema Kristovom riječju suzbijao nevjeru, što je s Istoka stala da rastače Hrvatsku, čuj nas, koji Te evo, ovjenčana mučeničkom krunom Kristova grada Jerusalema, širom hrvatske domovine velikom slavom slavimo i zaštitu Tvoju zazivamo: moli za hrvatski narod. Po Kristu Gospodinu našem. Amen. (50 dana oproštenja svaki put.)

Savjeti brižnoj domaćici.

O PREHRANI.

Draga mi domaćice! Evo ćemo danas početi kuhati, pa makar i samo na papiru. Najprije ću ti dati upute, kako ćeš prirediti jednostavni ručak, a zatim ćemo govoriti malo i o finim jelima, pa onda o hrani za bolesnike i konačno o hrani naših mališa.

Za jednostavni ručak obično spremamo juhu, varivo, meso, kolač i voće. Ja ću se evo odmah zadržati kod juhe. Čim čujemo riječ »juha«, odmah imamo pred očima tanjur govedske juhe. Zato ću početi s njome. Ta juha se zove govedska i ako ju kuhamo od više vrsti mesa. Zapravo bi joj morali dati ime mesna juha. Dakle mesnu juhu kuhamo od govedine, starije teletine, svinjetine, kokoši, pilića, zeceva i konačno kuhamo mesnu juhu od samih kostiju.

Prije nego li kupiš meso za juhu, kaži mesaru, za što želiš meso. Za pet osoba kupi oko 75 dkg mesa uz dodatak kosti. Za ovu količinu mesa trebaš dvije litre vode. Čim meso doneseš kući, stavi ga malo u vodu, uzmi čistu krpicu i lijepo ga operi. Ne ostavljaj ga u vodi, jer bi onda iz njega izvukla hranive sokove. Oprano meso stavi u priređenu količinu vode u loncu, pa lonac stavi na vatru. Juha se fino skuha u zemljanom loncu. Neke kuharice izvade koštanu moždinu i na njoj isprže kosti. To daje juhi lijepu boju. Juha se pristavi na jaku vatru. Kad vrije neko vrijeme, povučemo je na stranu, osolimo i metnemo nekoliko zrna bibera u vodu. Sada ostavimo, da juha tiho vrije do dva sata. Kosti pržimo dulje, ako se u juhu ukuha svjetlo na pr. riža, krupica ili rezanci. Kad je meso napola mekano, dodaj juhi zelenja, mrkve, celera, jedan krumpir i crveni luk. Imade kuharica, koje rado metnu u juhu šafrana, da juha dobije lijepu boju. Liječnici šafrana ne preporučuju.

Neke kuharice prže zelenje uz kosti. Za to se očišćeno zelenje reže na kolutiće. Posudu, u kojoj smo to sve pržili, isplahnimo juhom, da se ne izgube hranive čestice, koje bi ostale u posudi. Skuhanu juhu ocijedimo u drugi lonac ili u kaserolu (rajndlu) već prema tome, što ćemo ukuhati. U lonac ocijedimo juhu, ako u nju kanimo ukuhati rižu, krupicu ili rezance. U kaserolu ulijemo ocijeđenu juhu, ako u nju kanimo ukuhati žličnjake (nokerle), okruglice ili knedle.

Potpuno skuhanu juhu što prije ulij u zdjelu ili lonac za juhu, pa odnesimo na stol, da si naši domari s njom pregriju želudac i podraže u njem žlijezde za izlučivanje želučanih sokova.

Meso vadimo iz juhe prije nego li je ocijedimo. Meso režemo u prst debele komade popreko vlakna i poredamo ga na zdjelu za meso kao crijep na krovu. Zatim ga malo polijemo juhom i ostavimo do obroka na toplome mjestu.

Osim mesnih juha kuhamo i posne juhe. Ove juhe zovemo posne juhe zato, jer ih obično kuhamo u posne dane. No mi ih kuhamo i na mrsne dane radi promjene a i radi ekonomskih uzroka. U nekim slučajevima je posna juha skuplja, nego li je mesna. To zavisi od dodataka, koje trebamo za ovakovu juhu.

Posne juhe kuhamo bez mesa od žitarica, sočiva, povrća, a napose od krumpira.

Posne juhe zadavaju domaćici više posla i brige od mesnih, a neke su i skuplje od mesne juhe. Zato su posne juhe i hranivije od mesnih. U mesnoj juhi je hranivo ono, što ukuhamo, a sama juha nema velike hranive vrijednosti. U njoj imade podražujućih čestica, koje nam otvaraju tek. Zdrav čovjek i djeca, koji ionako imaju dobar tek, ne trebaju mnogo juhe, jer si većom količinom napune želudac, pa onda druge potrebne hrane više ne mogu jesti. Zapamti, domaćice mi draga, ne gnjavi svoje domare velikom količinom juhe, daj im to na volju.

Nek je svašta.

Pred tabernakul! Majka kardinala Vanghan od Westminstera bila je vrlo pobožna žena. Osobito se odlikovala velikom pobožnošću prema Isusu u Presvetom Sakramentu. Često je klečala pred tabernakulom duboko uronjena u pobožnu molitvu. Visoki crkveni dostojanstvenik, kardinal, njezin sin, pripovijeda, kako se kao dijete nije mogao da dosta nagleda svoje majke, kad je molila. Činilo se, da plemenita gospođa iznosi pred presvetim Sakramentom veliku molbu. Njezina je vruća želja bila, da Gospodin njezinu djecu uzme u svoju posebnu službu. I Gospodin je ispunio vruću majčinu želju. Pet njezinih kćeri postale su redovnice, a šest sinova svećenici.

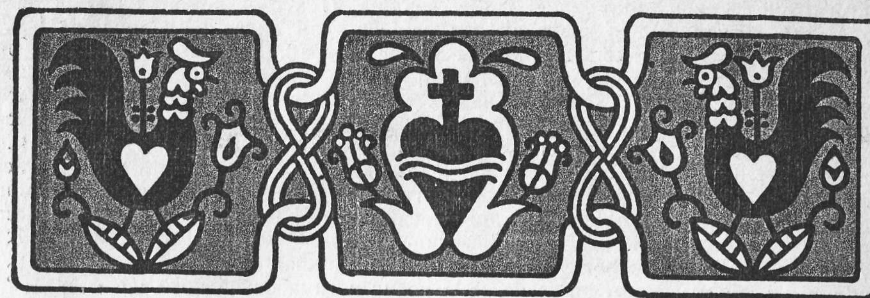
Nastala su teška i ozbiljna vremena, kad treba ne samo žene nego i muškarci da kleknu pred tabernakul i ondje iznesu svoje potrebe i molbe. »Bez mene ne možete ništa učiniti«, rekao je Spasitelj. Čini se, da smo na to zaboravili. Dao Gospodin, da nam ovi teški dani dozovu to i opet na pamet. Idimo pred tabernakul!

Neoboriv dokaz. Veliki engleski kancelar i mučenik Toma Morus običavao je govoriti: »Znam jedan dokaz, kojega nijedan nevjernik ne može da pobije, a taj je: još se nikada nije nitko na smrtnoj postelji pokajao za to, što je bio dobar katolik.« I doista, teško bi se našao primjer, da se koji katolik na smrtnoj postelji odrekao svoje vjere i prešao na drugu vjeru. Doista je istinita riječ izrečena iz dubokoga osvjedočenja jednoga inovjerskoga liječnika, koji je bio uz smrtnu postelju mnogih bolesnika, koji je rekao: »Kad čovjek mora umrijeti, najbolja je crkva katolička Crkva.«

Kapela sv. Dizme. Jedan američki kapelan dao je sagraditi kapelu u čast sv. Dizmi, desnome razbojniku Isusovu na križu. Doista ne samo originalna nego i vrlo savremena misao. Danas više no ikada treba svijetu onakove milosti, kakvu je dobio desni razbojnik Isusov. Crkva je danas došla na Kalvariju. Mnogobrojni mučenici našega vremena sigurno će izmoliti od Gospodina i izvanrednih milosti obraćenja onima, koji se danas uzgajaju u bezbožnim školama i žive u onim državama, koje nisu ništa drugo nego velike razbojničke špilje.

Terezija Neumann iz Konnersreutha u Bavarskoj, za koju smo u prošlom broju Glasnika javili, da je umrla, nije umrla. Čitali smo u novinama, da je umrla, no kasnije, kad je već naš Glasnik bio štampan, iste su novine donijele, da ona još živi i da se kod nje uvijek još zbiva, što se zbivalo i prije, tek je mnogo teže doći do nje, jer je duhovna oblast u Regensburgu zabranila, da se dolazi k njoj. Tvrde hrane ne uzima ova djevojka od Božića 1922. godine, a tekuće od 1927. Živi jedino od sv. pričesti, koju prima svaki dan.

Gdje je uzrok ratu? Nekoliko mjeseci prije, nego je nastao sadašnji rat, dok je još kao žeravica pod pepelom tinjao u snima i u mislima onih, koji su ga skrivili, svanuli su jednoga dana po pariskim ulicama plakati, na kojima se čitalo: »Znajmo i uvjerimo se, da je najdublji razlog rata s e b i č n o s t, z a b o r a v n a B o g a i p r e z i r n a j v a ž n i j e z a p o v i j e d i, d a l j u b i m o b l i ž n j e g a. Vratimo se opet k Bogu i činimo pokoru za glavni prekršaj čovječanstva, otkale sve drugo zlo: neka ljudi ne zaboravljaju Boga. Molimo se, uprimo sve svoje sile, da se svijet opet vrati k Bogu, da u svijetu opet zavlada križ, ljubav i sloga.«

Zahvalnice.

Steelton Pa: Za izvanrednu milost podijeljenu momu bratu. **Ljubica Maričić.**

Donji Miholjac: Za primljenu pomoć u velikoj potrebi i nevolji. **Josipa Majstorović.**

Sv. Juraj u Trnju: Za pomoć u nevolji. **Ljubica Puškarić.**

Manaca Pa: Za sve udijeljene milosti meni i mojoj obitelji. **Ljuba Suša.**

Krapina: Za mnoge milosti. **M. K.**

Zagreb: U velikoj materijalnoj i moralnoj potrebi uslišao nas je i pomogao sv. Josip. **Petero braće Novak.**

Centerville: Za primljene milosti. **Marija Budiselić.**

Zahvaljuju od srca dragom sv. Josipu:

Ljubuški: Za primljene milosti. **A. B.**

Privlaka: Za sve milosti. **Đula.**

Podr. Slatina: Za ispunjene molbe. **Katica Stvorić.**

Odžak: Za sve milosti. **Margareta Baćani.**

Zagreb: Na očevidnoj pomoći u bolesti. **R. B.**

Kruševica: Za dobivenu milost. **T. B.**

Zbelava kraj Varaždina: Za razne milosti: ozdravilo živinče, dobio parnicu. **Josip Borovec.**

Pučišće: Za primljenu milost. **Milica Orlandini.**

Kraljevica: Za sve primljene milosti. **S. V.**

Steelton, U. S. A.: Za primljene milosti. **Zlata Sviben.**

Križišće: Za primljene milosti.

Karlovac: Za mnoge primljene milosti i uslišane molbe. **B. D.**

Otok: Za sve primljene milosti. **Dominko Agneza.**

Hum na Sutli: Za veliku pomoć u teškoj bolesti od koje je po zagovoru sv. Josipa ozdravio **Ivan Berc.**

Zagreb: Za sretan uspjeh operacije. **Marija Iverović.**

Zvečaj: Za ozdravljenje. **Viktorija Ružić.**

St. Gradiška: Na uslišanoj molbi. **M. Franješćević.**

D. Miholjac: Za ozdravljenje. **Martin Bucko.**

Hladičina: Za ozdravljenje male Božene. **Roditelji, učitelji.**

Zagreb: Moja majka premda u visokoj starosti ne htjede ni čuti o sv. sakramentima i izmirenju s dragim Bogom. Već je prošlo 50 godina, a da se nije ispovijedila. Sve moje molbe i nagovaranje bilo je uzalud. U velikoj tjeskobi za dušu drage majke utekoh se sv. Josipu, i on me je uslišao. Majka se je ispovijedila, sada je sretna i smirena čeka poziv Gospodnji. Ja pak iz dubine duše kličem: Hvala Ti sv. Josipe za tu veliku milost! **H. A.**

Split: Za ozdravljenje noge po zagovoru sv. Roka. **Nada ud. Kovačić.**

Blatnica — Teslić: Već tri godine bolila me lijeva noga. Izmijenila sam mnoge liječnike, tražila lijek posvuda no uzalud. Liječnici mi rekoše neka još pokušam banje. Ne pomognu li one, tad nema lijeka, noga će se osušiti i skvrčiti.

Boli su bile grozne, čitave noći nisam spavala. U svojoj nevolji zazivala sam sve svete, štogod sam ih znala, ali bez uspjeha. Tad mi se jedne noći usni sv. Josip. Nosio je pune ruke Glasnika, da su mu ispadali. Htjedoh ih podići, ali on ne dade veleći: Ostavi, ne smiješ ih uzeti dok ne platiš stare. I doista, ja sam već tri godišta dugovala, dapače Glasnik više nisam ni primala. Odmah ujutro obećam sv. Josipu, da ću platiti dug i da ću se javno zahvaliti u njegovu Glasniku, ako mi ublaži bolove. Uto sam po savjetu liječnika otišla u toplice. Bilo mi je nešto bolje, ali cipele nisam mogla nikako obući. I opet se sjetim sv. Josipa, sjetim se, da se nisam u Glasniku zahvalila makar mi je bilo bolje. Ponovno ga zazovem u pomoć, obnovim svoje obećanje i gle! Na čudo sviju mogla sam odmah obući cipele. Minula je godina dana, ja posve zdrava, ali na zahvalnicu sv. Josipu posve sam zaboravila, dočim sam dug odmah isplatila. I tada me iznenada zaboli glava, umrtvi mi se do sada posve zdrava desna noga i ruka. Uhvati me neopisivi strah. Pozovem liječnika, ali on ne mogaše doći do drugoga dana uvečer. Utekoh se i opet sv. Josipu i čvrsto odlučim da ću mu se javno zahvaliti. I on je pomogao. Dok je došao liječnik ja sam se osjećala već posve dobro. Hvala i slava sv. Josipu! **Antonija Stemm.**

Selce: Za ozdravljenje po zagovoru sestre Marije Celine. **Josipa Vinka Jeličić.**

Od svega srca zahvaljuju Bžanskom Srcu Isusovu, prečistom Srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Tereziji od Maloga Isusa, P. Barbariću, sv. Ani i drugim ugodnicima Božjim:

Banja Luka: Za velike primljene milosti. **Ilonka Jugovac.**
Stari Gradac: Za sretan porod i druge milosti. **Mara Zelenbrz.**
Šarengrad: Za ozdravljenje i druge milosti. **Magdalena Traiman.**
Ogulin: Zato, što je bila od mene otklonjena velika nesreća i za mnoge druge milosti. **A. S.**
Varaždin: Za primljene milosti. **Svečak Viktor.**
Drenovci: Jer je sin dobio namještenje. **I. S.**
Kostanjevica: Za ozdravljenje. **Terezija Obaha.**
Breške: Na primljenoj milosti. **N. Breškić.**
Vareš: Za ozdravljenje svoje ruke i kćerine noge. **M. Š. M.**
Subotica: Za sretan porod. **Lulić Ruža.**
Otočak: Za mnoge milosti. **Rubil Marta.**
Split: Za ozdravljenje sinčića. **Jozica i Jure Žunić.**
Gornja Hrašća: Za mnoge milosti primljene u velikim nevoljama i teškoćama. **N. D.**
Šibenik: Za mnoge milosti. **Toma B.**
Zagreb: Za ozdravljenje kćerkice. **J. Bartol.**
Pakračka Poljana: Za pomoć u teškim duševnim i tjelesnim borbama i raznim nepravdama. **Š. B.**
Zemun: Za poboljšanje zdravlje mome suprugu. **Zora Im.**
Zagreb: Za ozdravljenje. **Hrnčić Ljubica.**
Vinjerac: Za sretno uspjelu operaciju. **Kata Knježević.**
Rasinja: Za primljene milosti. **Micika Škrinjar.**
Virovitica: Za brzo ozdravljen. **A. F.**
Sračinec: Što se vratio mir u obitelj. **Bara Gorup.**
Sušak: Za ozdravljenje kćerke od difterije i za mnogo drugih milosti. **J. B.**
Rasinja: Jer je bolest krenula na bolje. **Mužić Anđela.**

Od svega srca zahvaljuju sv. Josipu:

Bos. Aleksandrovac: Za očevidnu pomoć u velikoj potrebi u ekonomiji Marijanovac. **Samostan Marijanovac.**
Korčula: Za primljenu milost. **Dinko Skako.**
Ivanić Grad: Za primljenu milost. **N. N.**
Brusje na Hvaru: Za zdrav porodaj i potpuno ozdravljenje premda su liječnici mislili, da neću živa ostati. **Lucija Miličić.**
Split: Za primljene milosti u potrebama. **Ivanka Sabić.**

Subotica: Za ozdravljenje male unuke. **Stana Tumbas.**
Praputnjak: Za primljenu milost. **Marica Štiglić.**
Bugojno: Na primljenoj milosti u teškoj duševnoj nevolji. **M. J.**
Bol: Za jednu uslišanu molbu. **Karmelić Perica.**
Split: Za sretan porod i ozdravljenje četirigodišnjeg sinčića. **Anka Ribrerović.**
Križišće: Za podijeljenu milost u duševnoj tjelesnoj potrebi. **Jovica Bubanj.**
Mrcine: Za sve milosti podijeljene meni i mojoj supruzi. **Mato Reljić,** žandar. narednik.
Zagreb: Za dvije uslišane molbe. **Cecilija Makovšek.**
Zagreb: Za primljene milosti u materijalnoj potrebi. **Olga Hološek.**
Zagreb: Za milost i pomoć meni i mojima u teškoj neprilici i za mnoge druge primljene milosti. **Jelena Miljević.**
Osijek: Petre Barbariću, hvala Ti za ozdravljenje moga sina! **M. V.**

Od srca zahvaljuju Božanskom Srcu Isusovu, prečistom Srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Tereziji od Maloga Isusa, sv. Anti, sv. Franji Ksaverskom, biskupu Langu i drugim ugodnicima Božjim:

Wien: Za uslišanu molbu. **Josipa Tačković.**
Subotica: Što je sin dobro položio ispit. **Ivić Marija.**
Bol: Za ozdravljenje i druge milosti. **Nedelka Karmučić.**
Kraljevica: Za primljenu milost. **M. Jakovčić.**
Sušak: Za položeni ispit. **Maturantica.**
Beograd: Za ozdravljenje sinčića. **Milica S. Buranjić.**
Zagreb: Za primljenu milost. **Hanzlovsky.**
Žednik: Što je brat sretno položio malu maturu i na mnogim drugim primljenim milostima. **M. P. i V.**
Lokve: Za pomoć u bolesti kod blaga. **Paulina Grgurić.**
Našice: Za pomoć u velikoj neprilici. **Katarina Skokić.**
Kaštel Lukšić: Što je brat bez neprilike otputovao u Ameriku. **Marija Kovačev.**
Stari Laz: Što je dobro uspjela operacija i on opet nakon šest godina progledao. **Petra Komadina.**
Donji Miholjac: Za dobiveno namještenje muža, sretno položeni ispit i mnoge druge milosti. **Marija i Adam Torjanac mlađi.**
Osijek: Za pomoć u teškoj bolesti i za postignuto zdravlje. **Sestra milosrdnica.**
Zagreb: Za pomoć u velikoj pogibelji. **Sestre milosrdnice, Sv. Duh.**

Darovi za gradnju župne crkve sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu.

Za gradnju crkve sv. Josipa na Trešnjevki darovali su u mjesecu ožujku 1939. još slijedeći: **Po 10 din.:** Vlašić Ružica, Rovišće; Hunjak Ana, Požega; Uršulinski samostan, Varaždin; Šlaja Klara, Drenje; ljekarna Dicneš, Nova Gradiška; Leskovar Jelka, Krapina; Ratković Marija, Vinkovci; Šimunović Reza, Lipik; Dombi Marija, Beničanci; Oberan Vatroslav, N. Banovci; Župni ured Drenovci; Carić Dobrila, Svirće; Stvorić Katica, G. Miholjac; Čeh Bogomil, Grabarje; Inhof Ana, Osijek; Singler Marija, Mitrovica; Ivić Josip, Šid; Culek Dragutin, Slatina; Franjevački samostan, Trogir; Barbolić Marija, Preko; dr. Vrandešić Mato, Split; Čeperak Marjan, Novska; Crnić Ivan i Frichtinger Katarina, Novska; Jeržabek Terezija, Virovitica; Barberić Marija, Šemovci; Reif Rozalija, Rasinja; Bošnjaković Manda, Njemci; Ščerba Roza, Petrinja; Kauzlerić Ivka, Mrkopalj; Lasić Katica; Široko Polje; Halar Lucija, Generalski Stol; Reich Marija, Gola; Cimermanović Lucija, Stupnik; Mrzljak Vladimir, Krašić; Lang Milan, Samobor; Jakopović Martin, Severin; Šinko Andro, Varaždin; Brkić Katarina, Pitomača; Dević Karla, Davor; Babić Katarina, Bačko

Petrovo Selo; Černej Hinko, Tuzla; Fürst Ana i Sušić Ana, Donji Miholjac; Šafarić Ljubica, Čazma; Matošić Miha, Ptuj; Živković Agica, Mrzović; Guzej Valerija, Draškovec; don Frano Frondor, Šibenik; don Filip Čipčić, Dugopolje; Župni ured Selce; Novak Irmica, Varaždin; Štimac Mile, Sv. Rok; Stančić Ivan, Ščitarjevo; Avioni Vinko, Split; Jukić Josip, Nuštar; Šatrak Josipa, Pakrac; Buček Anka, Suhopolje; Marač Slava, Trsat; Kovač Katica, Osijek; Fučec Bara, Pavlovac; Horvat Ana, Banja Luka; dr. Karlo Šverer, Ruma; Kumbatović Kate, Omišalj; Sudić Liza, St. Topolje; Kuderna Marija, Katalena; Pamač Jelena, Petrovgrad

Darovi.

Darovaše za fond i proširenje Glasnika sv. Josipa: S. Salamon, Krasno **100 d;** M. Jurić, Subotica **50 d;** J. Pucko, Zagreb **40 d;** M. Bozich, Chicago **40 d;** J. Schmidlin, Zagreb **35 d.** — **Po 30 d:** J. S. G.; M. Šimek, Miokovićevo. — **Po 20 d:** H. Stulić, Sl. Brod; K. Skokić, Našice; A. Haramija, Cernik. — **Po 15 d:** A. Medunić, Karlovac; E. Dokonal, Zagreb; Z. Dittrich, Sl. Brod; M. Gerčar, Kreka; A. Filaković. — **Po 10 d:** A. Seljan, Chicago; I. Kokanović, Gundinci; G. Kleončić; Z. Č. Lojnica; A. Rukavina, Glina; A. Rauch, Skrad; M. Bruketa, D. Križišće; J. Bunjevac, Novska; T. Benac, Bakarac; M. Blazser, Herczegranta; S. Jurković, Zagreb; G. Dimić, Zagreb; K. Mamić, Sombor. — **Po 5 d:** S. Šajinović, Osekovo; A. Belenčić, Brzečina; R. Novak, Pretetinec; T. Baranašić, Prelog; I. B., Vrata; A. Cupar, Maruševac; M. Kramer, Zagreb; A. Vargazon, Zagreb; E. Petroci, Zagreb; B. Kalšin, Zagreb.

Za razne svrhe darovaše: N. B. i Marija Kukanich, Eagle Riva za ulje sv. Josipa **28 d.**

Za Kruh sv. Antuna: N. E., Zagreb **100 d;** M. Piškur, Delnice **20 d;** S. Neferović, Zagreb **10 d;** I. Spurnayay, Zagreb.

Za Dom biskupa Langa darovala Lj. Leština, Prag **37 d.**

Za crkvu sv. Josipa: Po 50 d: A. Požežanac, Virovitica; C. Kenda, Hreljin. **Po 20 d:** A. Seifert, St. Mikanovci; B. Batori, Prijedor. — N. N., Vrbnik **10 d;** M. Kajpetić, Centerville **2 dolara.**

Za crkvu u Ružićima: Š. Jokić, Otočak **330 d;** — B. Linarić, Banjaluka **100 d;** M. Popović, Domagović **100 d;** C. Kenda, Hreljin **50 d;** T. Franić, Nova Kapela **20 d;** K. Munger, Zagreb **5 d.**

Naši mili pokojni pretplatnici:

Josip Busija, Ludbreg; Ivan Kovač, Tovarnik; Anka Dement, Vrbanja; M. Klekovac, Petoh; K. Dolenčić, Severin; Marija Tužanski, Našice; Marija Buzatović, Vinkovci; Petrica Verzotti, Blato-Korenk; Marija Sulimanović, Garešnica; Ivan Novak, Pretetinec.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im. Počivali u miru! Amen.

SADRŽAJ: Bezgrešno Začeće — Majka naša. — Preporod. — Bilo je u Hrvatskoj djevičanskih duša. — Opomenuo je sv. Josip. — Sveta noći, blaga noći... — Božić u duši. — Božićni dar. — A Krist je šutio. — Siromasi bez odijela. — Molitva bl. Nikoli Taviliću. — Savjeti brižnoj domaćici. — Nek je svašta. — Zahvalnice. — Darovi.

Vlasnik: Samostan milosrdnica u Zagrebu, Frankopanska ul. 17. Časna Majka Tekla Delač, vrhovna glavarica. — Urednik: Dr. Josip Lončarić. — Tisak Nadb. tiskare u Zagrebu. Za tiskaru odgovara: Stjepan Marinović, Kamaufova 16.

Sadržaj

67 godište — 1939 godine.

Pjesme: Strana

Kod jaslica 5
Presvetom Imenu 24
Svetom Josipu 75
Zvona šute 113
Starica majka i sv. Juraj . . 123
Majci radosti 142
Sveta noći, blaga noći 349

Uglazbene pjesme:

Molitva slijepca sv. Josipu . . 166
Slava Isusu. Riječi: P. Postružin. Glazba: R. Rajter . . . 167

Iz hrvatske katoličke prošlosti:

Smislio se na Boga 8
Za staru majku svoju 49
Kada zvoni pozdrav Gospin . . 71
Muzike i plesovi kod svetoga Ksavera 124
Što je bila Hrvatskoj sveta vjera katolička 149
Zagreb ne da, da se psuje . . 180
Jedno novo svjedočanstvo . . 207
Dobro dijete Marijino 241
Zagreb moli krunicu 282
Stari Zagreb svetom Serafinu . 315
Bilo je u Hrvatskoj djevičanskih duša 346

Iz crkvene godine:

Glasnik sv. Josipa svojim prijateljima na osvitku nove goine 1
Tajna božićne noći 4
Kod jaslica 5
Svjetska molitvena oktava . . 25
Proročanstvo Simeonovo — početak Marijinih boli 33
Moramo postiti 69
Mir vama 118
U ovome znaku 144
Spasovo 146
O štovanju Duha Svetoga . . . 150
Mjesec presvetoga Srca Isusova 173

Strana

Svetkovina Srca Isusova — svetkovina ljubavi 174
Sveta Ana i kršćanska majka . 208
Škrinja novoga Zavjeta . . . 237
U križu je spasenje i život . . 242
Marija se oprašta od Isusa . . 258
Sveta krunica 279
Općinstvo svetih 309
Ljudi kao i mi — veliki pobjednici 313
Bezgrešno Začeće — Majka naša 342
Božić u duši 350

Članci i pjesme o sv. Josipu:

»Nebeski zagovornik« (Misterij o sv. Josipu u tri čina) 40, 84, 131, 162
Štovanje sv. Josipa 65
Sveti Josip 73
Svetom Josipu 75
Molitva slijepca svetom Josipu . 166
Do nogu sv. Josipa 225

Prigodni članci:

Izvor sreće za obitelj 181
Nadbiskup dr. Alojzije Stepinac 183
Izložba hrvatske katol. štampe . 190
Kongres hrvatske katol. štampe 191
Rezolucije kongresa 193
Kako ćemo prenijeti svoje blago na drugi svijet 226
Umro je vrijedan svećenik i dobar hrvatski pjesnik . . . 239
Veliki gubitak za nas katolike u Hrvatskoj 244

Roman, pripovijesti, crtice:

A Krist je šutio: 9, 53, 78, 126, 152, 186, 214, 247, 289, 329, 357
Žrtva ljubavi 19
Sveti Josip pomaže i na ledenoj misiji 76

Strana
Poljubio sam Ga 115
Neosnovana sumnja 228
Osobita pomoć anđela čuvara . 277
Bako, što moliš tako dugo? . . 300
»Bog plati« 319
Svjedok mlinareva grijeha . . 320
Recept za nezadovoljne . . . 327
Preporod 344
Božićni dar 353

Iz župe sv. Josipa na Trešnjevki:

Iz župe sv. Josipa na Trešnjevki 94

Kršćanski uzori:

»Majko, pripovijedaj mi još nešto o Isusu« 142
Blaženi Nikola Tavilić 176
Radimo i mi tako 298

Članci o Sv. Ocu Papi Piju XI.:

Sedamdeset godišnjica papinstva Pija XI. 36
Sveti Otac Papa Pijo XI. i katekizam 39

Članci o Sv. Ocu Papi Piju XII.:

Novi Papa Pijo XII. 110
Veliki dojam Papina nastojanja oko mira među narodima . 223

Različno:

Borba za mladež 18
Nijedne lopate nepravedne zemlje na moj grob 22
Nije dužnost, ali. 23
Pamti 24
Osvetljivi Indijanac i Raspelo . 50
Dr. med. Margareta Csaba: Njezino proljeće 58
Kartuzijanci i njihov život . . 157
Neobičan hodočasnik u Lurdu . 264
Napoleon I. i krunica . . . 289
Kazano, ali nije dokazano . . 318
Sjekirom na korijen 332
Ljubica Štajdohar 333
Opomenuo je sv. Josip 348
Siromasi bez odijela 364

Pobudni primjeri:

Događaji iz španjolskoga rata . 82
Bismo li i mi tako? 211
Prijatelji svete krunice 283
Krunica švedske kraljice Kristine 286
»Živio Krist Kralj!« 298

Strana

Savjeti brižnoj domaćici:

O prehrani: Voće . . . 27, 60, 230
Voćni plodovi raznih biljnih vrsta 96
Dražila i uživala . . 136, 168, 199
Uređaj dobre kuhinje 269
Kuhinjsko suđe i strojevi . . . 302
Pribor za kuhanje 334
O prehrani 367

Nek je svašta:

I Hrvati treba da otvore oči i pogledaju istini u oči . . . 29
Sveta katolička Crkva i danas je plodna mati svetaca Božjih 62
I opet čudo u Lurdu 62
O Sv. Ocu Piju XI. 97
Kako su se sastala dva buduća Pape 97
Nešto iz povijesti Papa . . . 137
Vjerujem... svetu katol. Crkvu 170
Spomenik Krištofu Kolumbu . . 170
Amerika protiv narodne opačine 170
Blago takovoj zemlji 170
Iz Španjolske 201
Godišnjica Euharistijskoga kongresa u Budimpešti 201
Papa Pijo X. među blaženima . 232
Nizza se pripravlja 232
Spomencrkva 271
Broj katolika u Braziliji . . . 271
Izvanredna katolička svijest i požrtvovnost 271
Oglas, koji bi i u nas vrijedio . 271
Vrhbosanska nadbiskupija . . 271
Kongres Krista Kralja u Ljubljani 304
Euharistijski kongresi u našim krajevima 304
Doista nešto izvanredno . . . 304
Katoličke škole 335
S križem i krunicom na ženidbu 335
Terezija Neumann 335
Pred tabernakul 368
Neoboriv dokaz 368
Kapela sv. Dizma 368
Terezija Neumann 368
Gdje je uzrok ratu 368

Zahvalnice:

Na strani: 30, 63, 98, 138, 171, 202, 233, 272, 305, 337, 369

Darovi: 32, 99, 139, 172, 203, 235, 276, 308, 339, 371

Naši mili pokojni pretplatnici: 32, 100, 172, 204, 236, 308, 340, 372

Dobre knjige oglašene su u svakom broju na trećoj strani omota.

Dobre knjige

Preporuča se čitaocima koji znadu talijanski jezik: Annali della Santa Casa di Loretto. (Anali sv. kuće u Loretu).

Taj vijesnik izlazi mjesečno jedamput, a govori o historiji, čudesima, umjetnosti, obredima, hodočašćima i svemu drugom što ima kakve veze sa sv. kućicom.

Pretplata je za Italiju 10, a za inozemstvo 15 Lira godišnje.

Tko se želi pretplatiti, treba da se obrati na ovu adresu: *Al direttore degli Annali della S. Casa di Loretto (Ancona).*

Kalendar Gospine Krunice za god. 1940. ovih dana izlazi iz štampe. Sadržaj mu je zaista i obilan i odličan, oprema prvorazredna, ilustracije mnogobrojne. Štivo poučno, zanimljivo, zabavno. Pjesme i umjetničke i pučke. Dopisi, informacije, vijesti ne samo iz domovine, nego također iz tuđine.

U novogodišnjem kruničarskom kalendaru provedene su i neke dopune u skladu sa smjerom kalendara. Kalendar je ove godine znatno povećan opsegom i obogaćen sjajnim sadržajem. O svemu ovom uvjerit ćete se, kad dobijete u ruke naš kalendar. Cijena kalendaru ostaje svejedno ista kao i prošlih godina t. j. samo *din 10* po komadu (i 1 dinar za poštarinu). Kalendarski povjerenici za svakih 10 rasprodanih komada dobivaju jedan na dar.

Požurite se narudžbom! Adresa: Uredništvo i uprava *»Kalendara Gospine Krunice«, Zagreb - Maksimir,* Kažotićev trg 4.

Izvršenje jednog hrvatskog narodnog zavjeta. Zavjet je sveto obećanje dano Bogu. Takvo Bogu dano obećanje dužni smo izvršiti. Ako ga ne izvršimo, teško griješimo.

Ima jedan takav zavjet, koji je Bogu učinjen u ime cijelog hrvatskog naroda, a ostao je neizvršen. Taj je zavjet učinio hrvatski sabor, najviši predstavnik hrvatskog naroda, još tamo godine 1739., ali ga nikad nije izvršio. I evo ove je godine baš 200 godina, otkako je taj zavjet učinjen. Zar ne, koliki je to grijeh, kad vrhovno predstavništvo jednog Bogu odanog naroda Bogu nešto obeća, pa to ne izvrši? I evo već 200 godina prati taj grijeh radi neizvršenog zavjeta sudbinu hrvatskog naroda. Tko zna, ne stigoše li hrvatski narod teški dani i radi takvih grijeha, kao što je taj neizvršeni zavjet! Pa i tko zna, nije li radi takvih grijeha kazna Božja i to, što je hrvatski narod ostao bez hrvatskog sabora!

A kakav je to zavjet, što ga je hrvatski sabor učinio prije 200 godina? Godine 1739. harala je u hrvatskoj kuga. Hrvatski sabor se tada zavjetovao, da će u Ludbregu u gornjoj Hrvatskoj, gdje se štuje čudo Presv. Krvi Isusove, podići troškom hrvatskog naroda kapelicu u čast Presvete Krvi Isusove, ako Bog dade, da prestane harati kuga. I gle, kuga je zbilja prestala, ali zavjet je ostao neizvršen i do današnjeg dana zaboravljen.

No što je hrvatski sabor u ime hrvatskog naroda Bogu obećao, to hrvatski narod mora izvršiti. Danas, kad nema hrvatskog sabora, dužan je to Bogu dano obećanje cijeli hrvatski narod sam ispuniti.

I hoćemo! Hoćemo složno svi, koji katolički i hrvatski osjećamo. Na čelo izvršenja zavjeta hrvatskog sabora postavljen je hrvatski metropolita preuzv. g. dr Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, a počasni odbor za izvršenje tog zavjeta sastavljen je od nekadašnjih narodnih zastupnika hrvatskog sabora pod predsjedništvom presvij. gospodina Stjepana Pavunića, apostolskog protonotara i župnika u Koprivnici. Poslovni Odbor čini Hrvatski Odbor za Svetu Zemlju u Zagrebu (Trenkova ulica 1) u zajednici s ludbreškom župom. Dne 2. srpnja je prigodom proslave blagdana Presvete Krvi Isusove u Ludbregu svečano proglašen početak izvršenja tog zavjeta hrvatskog sabora.

Želimo, da taj zavjet hrvatskog sabora bude izvršen još ove godine. Sagradit ćemo u Ludbregu zavjetnu kapelicu u čast Presv. Krvi Isusove, i to u obliku kapelice Isusova Groba u Jerusalemu. Tako ćemo u Hrvatskoj imati i isto takvu kapelicu, kakvu je nad Isusovim grobom u Jerusalemu god. 1555. sagradio Hrvat fra Bonifacije Drkolić iz Dubrovnika. To će biti Bogu dana zadovoljština za naš narodni 200-godišnji zavjet, a ujedno velika čast i ponos hrvatskog naroda, jer ćemo tim dokazati i svoju radost, što je među graditeljima Isusova Groba bio i jedan Hrvat.

Molimo za tu kapelicu dobrovoljnih prinosa. Molimo sve rodoljubne duše, koje osjećaju u sebi ljubavi prema onom, što je hrvatskom narodu bio hrvatski sabor, da daruju ma i najmanji dar za izvršenje tog zavjeta hrvatskog sabora. Molimo sve pobožne hrvatske duše, da daruju koji prinos za gradnju te hrvatske kapelice Isusova groba u čast Presv. Krvi Isusove u Ludbregu.

Izvršenje tog zavjeta urodit će bez sumnje velikim blagoslovom za hrvatski narod i za njegovu sretniju budućnost.

Darovi se šalju na Hrvatski Odbor za svetu Zemlju čekom br. 31.029 s oznakom, da je to za zavjet Hrvatskog sabora.

Mjeseca prosinca 1939. god. slavi se u Crkvi katoličkoj:

1. P. — Eligije, biskup u Francuskoj. — Natalija — Božena.
2. S. — Bibijana, djevica odličnoga rimskoga roda, podnijela je mučeničku smrt za sv. vjeru Isusovu 363 godine. — Aurelija.
3. N. — **1. Adventa. Evanđelje: Isus proriče sudnji dan (Luka 21, 25—33.)** — Franjo Ksaverski, apostol Indije i Japana. Bio je jedan od prvih drugova sv. Ignacija kod osnivanja Družbe Isusove. Obratio je na stotine hiljada ljudi. Umro je 1552. godine baš kad je htio poći u Kinu. ((
4. P. — Barbara, djevica, kojoj je rođeni otac radi vjere Isusove otsjekao glavu u Nikomediji. — Petar Krizolog, biskup i naučitelj sv. Crkve.
5. U. — Saba, opat, odlikovao se poniznošću i pokorom. Preminuo sveto 544 godine.
6. S. — Nikola, biskup i ispovjednik. On je tajno nekome siromašnom plemiću bacio kroz prozor novaca za miraz trima kćerima. Odatle običaj darivanja za Nikolinje.
7. Č. — Ambrozije, čudnovatim načinom na glas nejaka djeteta izabran za biskupa u Milanu 274. godine.
8. P. — **Bezgrešno Začeće Bl. Djevice Marije. Evanđelje: Bog posla anđela Gabrijela. (Luka 1).**
9. S. — Leokadija, djevica i mučenica u Španjolskoj u vrijeme cara Dioklecijana. Julijan — Valerija.
10. N. — **2. Adventa i mlada. Evanđelje: Ivan šalje učenike svoje k Isusu. (Matej 11, 2—10).** — Prenos svete Kućice Marijine u Loreto, gdje se i danas nalazi. — Radomira.
11. P. — Damaso. Papa, umro sveto 385. godine.
12. U. — Maksencije, mučenik za Dioklecianova progonstva. Sinesije mučenik. — Otilija, djevica. — Većemir.
13. S. — Lucija, kći plemenite obitelji u Sirakuzi na otoku Siciliji, odbila je odlična zaručnika za vjeru Isusovu u vrijeme cara Dioklecijana. — Jasna.
14. Č. — Spiridion (Dušan), biskup i mučenik na otoku Cipru preminuo sveto 347. godine. — Duško
15. P. — Irenej, mučenik u Rimu za vrijeme cara Valentina. — Božena. — Kristijana d. — Valerijan b.
16. S. — Adelhajda udovica. — Euzebij, biskup, mučenik. — Albina.
17. N. — **3. Adventa. Evanđelje: Židovi poslaše svećenike i levite k Isusu. (Ivan 1, 19—29).** — Lazar, brat sv. Marte i Marije, koga je Isus od mrtvih uskrisio. Bio je prvi biskup u Marselju u Francuskoj. — Olimpijada.
18. P. — Očekivanje poroda bl. Djevice Marije. — Grac.)
19. U. — Nemesije. — Fausta. — Vladimir, priznavalac. — Vlatko.
20. S. — Amon i drugovi, mučenici u Aleksandriji. — Eugen. — Slobodan. Kvatre
21. Č. — Toma apostol, koji je krvlju svojom zapečatio vjeru svoju u Isusa Krista. — Tomislav.
22. P. — Zenon vojnik i mučenik u Nikomediji. — Demetrij. Kvatre
23. S. — Viktorija, djevica i mučenica u Rimu za progonstva Decijeva. — Neda. Kvatre
24. N. — **4. Adventa. Evanđelje: Ivan propovijeda u pustinji. (Luka 3, 1—6.)** — Adam i Eva, praroditelji ljudskoga roda. — Badnjak.
25. P. — **Božić. Rođenje Gospodina našega Isusa Krista od Marije Djevice. Evanđelje: U početku bijaše Riječ. (Ivan 1).**
26. U. — S t j e p a n, đ a k o n, p r v i m u č e n i k.
27. S. — I v a n a p o s t o l i e v a n đ e l i s t, l j u b i m a c G o s p o d n j i.
28. Č. — N e v i n a d j e č i c a. Mladenci. Prvi mali mučenici radi Isusa.
29. P. — Toma, biskup u Engleskoj, pogubljen u crkvi dok se molio 1171. godine.
30. S. — David, kralj, griješnik i pokornik Staroga Zavjeta. — Eugenij b.
31. N. — **1. po Božiću. Evanđelje: Marija i Josip čuđahu se. (Luka 2, 23—40.)** — Silvestar I. Papa, preminuo je sveto 335. godine.

SVRŠETAK GRAĐANSKE GODINE.

